Gondolatok a világ dolgairól egy nyugdíjas proletár szemével 2

Tartalom:

2018

A Hágában megjelent tanúk szerint koholmány volt a szíriai vegyi fegyver támadás
Közeledik május 9-e, a győzelem napja
1945. május 9-e a Szovjetunió győzelmének napja a fasizmus felett
Kapituláció – a fasiszta Németország feletti győzelem
A szovjet hadigazdaság a második világháború alatt
A második világháború amerikai hadisegélye
SZTÁLIN ELVTÁRS SZÓZATA A NÉPHEZ
Mi a fasizmus?
Kádár János szavai a Horthy-fasizmusról
Brutálisan gazdagodnak a magyar milliárdosok
Fasiszták és kommunisták
Vádirat a rendszerváltás bűntettére
ROZSNYAI ERVIN: A Horthy-rendszer jellegéről
Kádár János a gyarmatosításról
Kapitalisták és kommunisták
A magyarországi rendszerváltók világnézete.
A szocialista gazdasági modell
A polgári demokrácia tévútja
A magyarországi demokrácia a kapitalizmusban
Alakul az új málenkij robot
A Horthy fasizmus trianoni bűncselekménye
Kapitalisták-fasiszták és kommunisták kibékíthetetlensége
A marxizmus-leninizmus tanítása a pártról
Miért sikeres még mindig az embertelen világnézet
Hova vezet az emberi és polgári jogok megsértésének erkölcse
Az emberi társadalom fejlődési útja az emberségesebb világba
Szovjetunió törekvései a második világháború kitörése előtt
Hitler készülődik a Szovjetunió megtámadására
A Barbarossa-terv szerint a fasiszták felvonulnak a szovjet határ mentén
A Szovjetunió Nagy Honvédő Háborúja – Barbarossa-terv, a fasiszták kezdeti sikerei
A Horthy Magyarország Hitler csatlósa –fasiszta elvbarátja volt
A Nagy Honvédő Háború – a szovjetek szívósan ellenállnak – a fasiszták első vereségei
Szovjetunió Nagy Honvédő Háborúja – partizánháború
A fasiszták népirtásai a második világháborúban
Szovjetunió Nagy Honvédő Háborúja – A moszkvai csata
Szovjetunió Nagy Honvédő Háborúja – A fasiszták háborús bűntettei
Szovjetunió Nagy Honvédő Háborúja – Leningrád ostroma
A fasizmus lényege, jellemzői
A világgazdaság és haditermelés a második világháború idején
Szovjetunió Nagy Honvédő Háborúja – Magyarok a Don-kanyarnál
Szovjetunió Nagy Honvédő Háborúja – Kurszki csata
Az emberiség bűne és tragédiája a szocializmus megdöntése
Magyarország a fasiszta Németország hűbérese - volt a második világháborúban
Milyen sorsot szánt Hitler Európa és a világ népeinek
Átnevelő tábor a mai Magyarország Gulág
A fasizmus lényege, jellemzői (Javítás)
Az emberi és polgári jogok megvalósulása
Bolsevizmus
Az első forradalom Oroszországban – 1905
A februári polgári-demokratikus forradalom győzelme 1917
Az oroszországi Ideiglenes Kormány 1917-ben – kettős hatalom
A munkás- és katonaküldöttek szovjetjeinek magalakítása – 1917. február
Az oroszországi forradalom szocialista szakasza 1917
A bolsevik párt a februári forradalom után - Lenin „Áprilisi Tézisei”
Az Ideiglenes Kormány válságának kezdete – 1917. április

Az első szovjetkongresszus. - A júniusi tüntetés – 1917
A fegyveres felkelés előkészítése, a Kornyilov lázadás - 1917. szeptember
A forradalmi válság érlelődése – 1917 ősz
Oroszország a szocialista forradalom előestéjén – 1917
A fegyveres felkelés előkészítése – 1917. október
A Nagy Októberi Szocialista Forradalom – 1917
A Szovjetek II. Összoroszországi Kongresszusának megnyitása.
A békéről és a földről szóló dekrétum
Az első ellenforradalmi lázadás szétzúzása – 1917
A szovjethatalom megteremtése Moszkvában – 1917
A Szovjethatalom győzelme vidéken – 1917
A Szovjethatalom győzelme az országban – 1917-1918
Az Alkotmányozó Gyűlés összehívása és szétkergetése – 1918. január 5
Az októberi forradalom győzelmének tényezői és a forradalom történelmi jelentősége
A szocialista átalakulás kezdete a gazdasági életben
Harc az imperialista háborúból való kilépésért.
A szovjet szocialista állam kialakulása

A Hágában megjelent tanúk szerint koholmány volt a szíriai vegyi fegyver támadás

A MI IDŐNK 2018. április 30.

A Vegyi Fegyverek Betiltásáért Szervezetnél tanúskodó orvosi személyzet és szemtanúk megerősítették az állításokat, hogy az állítólagos szíriai vegyi fegyver támadást csak megrendezték.

A 17 szemtanú a hágai OPCW előtt jelent meg, és mind megerősítették, hogy április 7-én nem használtak toxikus anyagot Dúmában, és hogy az ügy pusztán koholmány.

Hasszán Diab 11 éves gyermek is megjelent. A róla készült videó széles körben terjedt, és ezzel próbálták bemutatni a gáztámadás áldozatait.

Elmesélte, hogyan fröcskölték vízzel a kórházba érkezésekor, majd levideózták őt a Fehér Sisakos álhumanitárius szervezet tagjai, amelyet iszlamista fegyveresekhez kötnek, valamint olyan kormányokhoz, amelyek rendszerváltást akarnak Szíriában.

A kórházi jelenlétüket megerősítette az orvosi személyzet számos tagja, aki szolgálatban volt az állítólagos vegyi fegyver támadás idején.

Ahmed Kashoi egészségügyi munkás közölte: *„Voltak ott ismeretlen emberek, akik a vészhelyzetet filmezték, felvették a benti káoszt, valamint olyan embereket is, akiket vízzel öntöttek le.”*

„Ez kb. egy órán át tartott, próbáltunk segíteni nekik , aztán hazaküldtük őket. Senki sem halt meg. Senki nem szenvedett kémiai expozíciótól.”

Moumatat al-Hanash ortopéd szakorvos is elmondta: *„Annak a napnak a káosza közepette kiképzetlen önkénteseket hoztak a kórház sürgősségi intézetébe, mielőtt leforgatták volna a koholmány videót.”*

„Az egészségügyi személyzettel való együttműködés nélkül dolgoztak.”

Dr. Hasszain Eyoun elmagyarázta, hogy *„kb. 20 beteg érkezett enyhe légúti problémákkal, és egyetlen áldozat sem mutatta gáztámadás jeleit.”*

A vallomásuk alátámasztja, hogy az állítólagos vegyi fegyver támadás, amelyet a Szíria elleni rakétatámadások ürügyeként használtak fel, koholmány, hogy igazolják a katonai beavatkozást.

Oroszország azt állítja, hogy „*megdönthetetlen bizonyítéka”* van, hogy a brit hírszerzés rendezte meg az állítólagos dúmai vegyi fegyver támadást, miközben Nagy-Britannia, Franciaország és az Egyesült Államok azt állítja, hogy a szíriai kormány a felelős.

Bár a forrásaik között a Fehér Sisakosok és más dzsihádista szervezetek vannak, amelyek borzalmas atrocitásokat követtek el Dúma népe ellen és Szíria más részein is.

Ugyanezen hármast azzal is vádolják, hogy figyelmen kívül veszik az állításokat, hogy Törökország vegyi fegyvereket vetett be a kurdok ellen a jelenleg is tartó afrini invázió és megszállás alatt észak-Szíriában.

forrás: *Morning Star*

Maglód, 2018.05.01 Salánki László

Közeledik május 9-e, a győzelem napja
A II. VILÁGHÁBORÚ BEFEJEZŐDÉSÉNEK NAPJA EURÓPÁBAN
A GYŐZELEM NAPJA

Szovjet Himnusz

1945. május 8-án, éjjel 23 óra 01 perckor a Wermacht csapatai minden frontszakaszon beszüntették a harci tevékenységet. A náci Harmadik Birodalom feltétel nélkül kapitulált a Szövetségesek előtt. Véget ért Európában az 1939. szeptember elseje óta tartó rémálom, a 2. világháború. A közel 60 millió áldozatot követelő vérontást követően az egész kontinens fellélegzett. Napjainkban azonban e a nap körül óriási viták vannak. A jobboldal és a neonáci, újnyilas mozgalmak számára ez a vereség napja. Noha az ő hangjuk hangosabban hallatszik, végre őszintén ünnepelni kellene azt a napot, amelyen véget ért a közel 1 millió magyar életét követelő tragédia.

1945. április 25-én az amerikai és a szovjet csapatok találkoztak az Elbánál. Április 30-án a Berlint ostromló szovjet erők elfoglalták a Reichstagot, Hitler öngyilkos lett. Május 8-án a III. Birodalom kapitulált, a német haderő feltétel nélkül letette a fegyvert. Május 9-én a szovjet hadsereg elérte Prágát, ezzel az európai hadszíntéren A MÁSODIK VILÁGHÁBORÚ VÉGET ÉRT, amely milliókat tett földönfutóvá, országokat és városokat rombolt le és közel 60 millió embert pusztított el. Május 9-én így a **fasizmus felett aratott győzelemről emlékeznek meg világszerte, mely Európában egyben A BÉKE NAPJA is**.

Ez a nap az önfeledt ünneplés Narviktól Athénig, vagy éppen Párizstól Moszkváig. Még a németek is örültek. No nem éppen az újabb elvesztett háborúnak, hanem a nácizmus bukásának. Azután évről-évre megemlékeztek és megemlékeznek (Kelet-Európában nem annyira lelkesen) erről a napról. Berlin a szövetséges hatalmak zászlóival ünnepel, a Brandenburgi kapunál színpad, szónokok és tömegek. Nem nagyon szomorkodnak az emberek azon, hogy a németeknek kellett feltétel nélkül kapitulálni az angolszászok és a szovjetek előtt. Illetve akik szomorkodtak jobbnak látták elbújni a spandaui sörpincék mélyén.

Magyarországon is keserű az emberek szája, ha erről a napról van szó. Mármint azoké, akik egyáltalán tudják mi is történt 1945. május 9-én. A szovjet csapatok elkergették a náci és nyilas katonaságot. Megszabadítva ezzel hazánkat Magyarországot egy olyan politika uralmától, amely rövid négy év alatt közel egy millió honfitársunk életét követelte. Közel hatszázezer a származása miatt, mintegy négyszázezer pedig a háborúba való belépés és az elvakult revízió meggondolatlan politikájának eredményeként vált áldozattá.

Horthy keresztény fasiszta rendszere közel 1 000 000 magyar kiirtásáért felelős népirtó háborús bűnös.

Maglód, 2018.05.02 Salánki László

1945. május 9-e a Szovjetunió győzelmének napja a fasizmus felett

1945. május 8-a és 9-e, az európai fasizmus feletti győzelem napja: Felvidék.Ma 2009.05.07.

Több európai országban nemzeti ünnep és munkaszüneti nap – míg az angolszász országokban nem tartanak munkaszüneti napot, de ünneplik a II. világháború befejezését – május 8-át.

Keitel marsall május 8-án írta alá Németország feltétel nélküli fegyverletételét, míg a Szovjetunióban – az időeltolódás miatt – május 9-én került sor a szerződés jóváhagyására. Így ott május 9-én ünneplik a győzelem napját, immár 64. alkalommal.

A II. világháború megítélése sok tekintetben egységes – az általános háborúellenes európai közhangulat gyökerei erre a közös tapasztalatra és szenvedésre nyúlnak vissza. A fasizmus megítélése és elemzése koronként, országonként és elsősorban politikai nézetek alapján nagyon változó, ami természetes jelenség. Amikor a társadalomban a szélsőséges szegénység és gazdagság ismételten elfogadott állapottá válik, félő hogy a rendszer fenntartásához újra szükség lesz a politikai erőszakra, amely háborúhoz vezethet.

A második világháborúban a szovjet csapatok a keleti frontról, az amerikaiak-angolok nyugatról 1945 április 25-én érték el az Elbát, s közös erővel egész Németország területén a győzelem küszöbéhez érkeztek. A szovjet erők április közepén kezdték meg Berlin ostromát. Az olasz partizánok, a német csapatokkal együtt menekülő Mussolinit fogták el, és 1945 április 28-án megbocsáthatatlan népellenes vétkeiért, agyonlőtték. Adolf Hitler április 30-án, a háborút menthetetlenül elvesztve, öngyilkos lett.

Május 2-án már vörös zászló lengett a berlini Reichstag épületén. Ugyanezen a napon a német csapatok Észak-Olaszországban, és Berlinben is megadták magukat. Május 5-én Prágában kitört a felkelés, s a szovjet csapatok segítségével Csehszlovákia egészének felszabadítása is véget ért. Május 7-én Reimsben a három szövetséges főparancsnokság képviselői és a német megbízottak aláírták a német véderő feltétel nélküli megadásának előzetes okmányát, amelyet azután május 8-áról 9-ére virradó éjjel Zsukov szovjet marsall berlini-karkshorsti főhadiszállásán véglegesen ratifikáltak. Ezzel a második világháború befejeződött Európában.

A fasizmus felett aratott győzelem 70. évfordulóját ünnepelte a Népi Front: 2015. máj. 10.

2015 május 9-én volt 70 éve annak, hogy véget ért a második világháború, az antifasiszta szövetségesek legyőzték Hitler náci Németországát. A jeles évforduló alkalmából a Népi Front egész napos politikai akciót hajtott végre. Délelőtt a párt tagjai Eger város két pontját terjesztették a Front röpiratait, majd pártunk vetetői a tagok részvételével kihelyezett elnökségi ülést tartott az egri pártközpontban. A napot a Grőber urnatemetőben rendezett ünnepség zárta, amelyen a Népi Front egri sejtje, országos elnöksége, tovább Nógrád megyei szimpatizánsokon, az Egri Orosz Nyelvi Klub tagjai és vezetése, valamint a Magyar Ellenállók és Antifasiszták Heves megyei elnöksége, közösen emlékezett a fasizmus fölött aratott győzelem 70. évfordulójára. E felsorolt szervezetek elhelyezték a megemlékezés virágait és beszédet tartottak, verset szavaltak a szovjet hősök síremlékénél.

Emlékeztünk, az emberiség történelmének legnagyobb sorsdöntő ütközetére, melyet valaha az egyetemes történelemben kényszerültek vívni a haladó erők a fasizmus, maga a gonosz ellen. Arra emlékeztünk, és emlékeztettünk, melyet ma sokan feledtetni igyekeznek, hogy Szovjetunió népei megmentették mind hazánkat, mind pedig az egész emberiséget a pusztulástól. Azokra a hősökre, kik százezrével adták életüket népeink szabadságáért, boldogabb életéért.

De egyben a napjainkban sok aggodalomra okot adó realitásokra is figyelmeztettünk. Arra, hogy 70 év elteltével ismét jelei mutatkoznak a fasizmus feltámadásának. Az ukrajnai példa, a NATO agressziója az Orosz Föderációval szemben, mind intő jelek. Intő jelei annak, hogy ha nem elég éber a társadalom, a közvélemény, akkor gyorsan képesek regenerálódni az ordas ideológiák, előbújik a fenevad rejtekéből, melyet 70 évvel ezelőtt is csak gigászi áldozatok árán volt lehetséges visszaverni.

Katyusha

Németország feltétel nélküli fegyverletétele

A Németország feltétel nélküli fegyverletételére vonatkozó okmányt Keitel, Friedeburg és Stumpf Berlinben 1945 május 8-ról 9-re virradó éjjel 0 óra 42 perckor írta alá Visinszkij, a Szovjetunió külügyminiszterének helyettese és Zsukov marsall, a szovjet főparancsnokság megbízottja előtt. Az aláírásnál jelen volt még Tedder angol légi marsall, Spaats amerikai tábornok és Delattre de Tassigny francia tábornok. Az okmány a következő szavakkal kezdődik „Mi, alulírottak a nemet főparancsnokság nevében hozzájárulunk ahhoz, hogy minden szárazföldi, tengeri es légi fegyveres erőnk valamint a jelenleg német parancsnokság alatt levő összes erők feltétel nélkül letegyék a fegyvert a vörös hadsereg Legfelső Főparancsnoksága és egyidejűleg a Szövetséges expedíciós erők Legfelső Főparancsnoksága előtt.

A feltétel nélküli fegyverletételre vonatkozó okmány aláírásával formailag befejeződött az európai háború. A Szovjetunió világtörténelmi jelentőségű győzelmet aratott a hitleri Németország es csatlósai felett. A szovjet hadsereg a fasiszta hadsereg szétzúzásával a német népet is felszabadította a hitleri járom alól.

A Szovjetuniónak a német néppel, különösen a berlini lakosokkal szemben tanúsított magatartása világosan mutatta a szovjet hadsereg felszabadító küldetését. Mikojan elvtárs a szovjet kormány megbízásából Németországba utazott, hogy élelmiszer- és egyéb anyagi segítséget nyújtson a nemet lakosságnak. A szovjet kormány erre a célra az arcvonal készleteiből majdnem 6 millió púd lisztet és gabonát, ezen kívül nagy mennyiségű egyéb élelmiszert utalt ki. A szovjet parancsnokság május végéig Berlin hárommillió lakosát ellátta élelmiszerjegyekkel, megszervezte a jegyekre történő fejadag kiszolgáltatást, beoltotta a lakosokat a járványos megbetegedések ellen, s helyreállította a városban a normális életet. Berlinben június elején már működött a földalatti vasút, jártak a villamosok, helyreállították a hidakat. A város vizet, gázt és villamos áramot kapott.

Németországnak azokon a részein, ahol megmaradtak a fasiszta propaganda ellen harcoló illegális kommunista szervezetek, a lakosság örömmel fogadta a szovjet csapatokat. Így volt ez Eisleben városban, ahol megőrizték a Krivoj Rog-i bányászok zászlaját és a szovjet csapatok megérkezéséig Lenin-emlékművet állítottak fel. Szemtanúk írják: „A piactéren vörös zászlótenger. A régi, évszázadokon át sok mindent látott városházán rendezkedett be az új, demokratikus hatalom — a munkásosztály képviseleti szerve. Az épületen ott lobog a Krivoj Rog-i bányászok dicső zászlaja, amelyet Ottó Brosowsky, a régi kommunista megőrzött, és a börtöni kínzások ellenére sem szolgáltatott ki a fasisztáknak. A téren magaslik Lenin szobra, amelyet a fasizmus és az amerikai megszállás idején gondosan elrejtettek. Lenin emlékműve annak szemléltető bizonyítékaként áll ott, hogy itt Németországnak ezen a részén, még a fasiszta éjszaka sötétjében sem aludt el a proletár

internacionalizmus fáklyája annak bizonyítékaként, hogy nem hoztunk szégyent Ernst Thálmann pártjának zászlajára, és mindig fennen hordozzuk ezt a zászlót.”

Magyar Kommunista Dalok 1

Magyar Kommunista Dalok 2

Maglód, 2018.04.26 Salánki László

Kapituláció – a fasiszta Németország feletti győzelem

Szovjet Páncélos Induló **Szovjet vihar II. Világháború keleten (Berlin Ostroma 1945)**

Hitler halálának és Berlin elestének híre egész Németországban – amennyiben így nevezhetjük a még a Wehrmacht birtokában levő két egymástól elszakadt területet - nyilvánvalóvá tette a vég elkerülhetetlen közelségét. A Führer kinevezett utódja, Dönitz tengernagy május 1-én tudta meg szeretett vezérének halálát - akinek néhány nappal ezelőtt (midőn először értesült kinevezéséről, anélkül hogy Hitler haláláról is tudomást szerzett volna) fogadott ismételten hűséget. A német akinek néhány nappal ezelőtt (midőn először értesült kinevezéséről, anélkül, hogy „az angolok és az amerikaiak ellen mindaddig folytatják a háborút, ameddig akadályozzák a bolsevizmus elleni küzdelmet". A tengernagyot, akinek korábban nem volt befolyása a legfelsőbb államügyekre, váratlanul érte megbízatása. Néhány nappal korábban már felajánlotta szolgálatait a Hitler első számú utódjának tartott Himmlernek, s halvány sejtelme sem volt arról, hogy az események fordulata az ő kinevezését hozza meg. Hitler április 29-én fogalmazott végrendeletét nem ismerte. Hitler utolsó írása főként azt bizonyította, hogy fizikailag és szellemileg megrokkanva, képtelen a háborús fejleményekből bármiféle tanulságot levonni. Azokat az ismert politikai frázisokat hajtogatta, melyekkel két és fél évtizede, mint ismeretlen müncheni agitátor megkezdte pályáját. A német nép iránti szeretetét hangoztatta, és azt állította, hogy ő sohasem akart háborút. A háborút – Hitler szerint - az angol politikusok és a mögöttük álló nemzetközi zsidóság robbantotta ki. Végkövetkeztetése tehát egyértelmű, a háborús szenvedésekért, Németország romba döntéséért, hatmillió zsidónak a nácik által való legyilkolásáért egyedül a zsidóság felelős. „Éppen ezért kötelezem a nemzet vezetését és követőit, hogy a fajvédelmi törvényeket a jövőben is a leghatározottabban betartsák, és könyörtelen ellenállást tanúsítsanak a népek kártevői, a nemzetközi zsidósággal szemben."

Nem volt több köze a realitásokhoz a végrendelet azon passzusának sem, melyben további végső ellenállásra szólította fel népét. Követelte, hogy mindenki inkább a halált, mintsem a megadást válassza. Göringet és Himmlert, mivel tárgyalásokba bocsátkoztak a szövetségesekkel és magukhoz akarták ragadni a hatalmat, árulóknak minősítette. Végső akaratával bosszút akart rajtuk állni, kizárva őket a náci pártból, minden állami funkcióból, föléjük helyezve a politikai életben korábban jelentéktelen Dönitzet.

A politikailag szűk látókörű és fanatikus Dönitzben vot annyi realitásérzék, hogy nem tartotta magára nézve kötelezőnek Hitler végrendeletéből a kormány összetételére vonatkozó utasításokat. Hitler Bormann, Goebbels és Seyss-Inquart részvételét javasolta, a tengernagy annál is inkább figyelmen kívül hagyhatta ezeket a személyeket, mivel hollétükről, sorsukról nem volt tudomása. Viszont éppen Hitler üzenete alkalmas ürügy volt arra, hogy a csalódott Himmlert - aki azt javasolta, hogy Dönitz után ő legyen a második ember az országban - elutasítsa, s olyan kormányt állítson össze, melyben a legismertebb náci vezetők már nem kaptak helyet.

Az új kormány május 2-án a Dánia közelében levő Flensburgba tette át székhelyét. Nem volt sok illúziója. Nemcsak a végsőkig vívott harc fantazmagóriáját nem látta keresztülvihetőnek, de a nyugati hatalmakkal való külön megegyezésre - bár megkísérelte - sem sok lehetőséget látott. Ha volt egyáltalán még valami céljuk, az legfeljebb a teljes megadás néhány nappal való elhúzása volt, hogy a német hadsereg jelentősebb része ne a szovjet, hanem a nyugati erők előtt adhassa meg magát. „Május elsején már rádióbeszédemben nyilvánosan Kijelentettem – írja Dönitz -, hogy nyugaton csak azért folytatom a harcot, mivel meg akarom valósítani kelettel kapcsolatos szándékaimat. Azzal tisztában voltam, hogy az angolok és amerikaiak részéről csak úgy érhetem el a háború tényleges megszüntetését, ha ténylegesen kapitulálok előttük. De nem tudtam, hogy »az általános kapituláció« követelése lehetségessé teszi-e a részleges kapitulációkat. Mindazonáltal meg kellett kísérelnem, természetesen nem nyilvánosan, mivel ebben az esetben az oroszok közbelépése bizonyára meghiúsította volna próbálkozásomat."

A nyugati szövetséges erők előtti kapitulációk sorozata már korábban megkezdődött. Utaltunk már rá, hogy a „G" hadseregcsoport Észak-Olaszországban állomásozó egységei nevében április 29-én Vietinghoff tábornok már aláírta a szövetséges haderők földközi-tengeri parancsnokságával a fegyverszünetet, melynek értelmében ezen a frontszakaszon május 2-án a német csapatok beszüntették az ellenállást. Április 30-án a Norvégiában állomásozó német hadseregcsoport is jelezte a stockholmi követen keresztül, hogy mihelyt az angol erők behatolnak Schleswig-Holsteinba, készek lerakni a fegyvert. Montgomery csapatai május elsejére elérték Lübecket és Wismart. Ezzel nemcsak a Norvégiában és Dániában állomásozó német erőket vágták el, de az ún. „Visztula" hadseregcsoport hátába kerültek, ami világossá tette, hogy a nyugati szövetségesek hozzájárulása nélkül már nem lehetséges a szovjet fronton harcoló csapatok átirányítása sem. Dönitz május 3-án Friedeburg tengernagyot Montgomeryhez küldte, felajánlva valamennyi Északon harcoló német egység megadását, beleértve a szovjet hadsereg ellen harcoló három hadsereget is. „Friedeburg tengernagy - írja emlékiratában Montgomery – Keitel tábornagy levelét olvasta fel, melyben a Berlin és Rostock között az oroszokkal szemben felvonultatott három német hadsereg megadását kínálja fel. Én elutasítottam a javaslat figyelembevételét, megjegyezve, hogy ennek a három hadseregnek az oroszok előtt kell megadnia magát." Montgomery az ajánlatot visszautasította, követelve, hogy a megadás Hollandiára is terjedjen ki, és egyidejűleg feltételül állította valamennyi német hajó átadását. Dönitzet különösen az utóbbi feltétel érintette érzékenyen, de mivel attól tartott, hogy visszautasítás esetén az angol tábornok visszavonja engedményét - eszerint ugyanis a szovjet erők ellen harcoló német katonák zárt egységben való megadását nem fogadja el, a demarkációs vonalon való átszivárgásukat azonban elnézi - végül beleegyezett a feltételek elfogadásába. Május 4-én tehát Friedeburg aláírta az Északnyugat-Németországban levő német katonai erők kapitulációjáról szóló okmányt, mely másnap életbe lépett.

Kesselring tábornagy május 2-án kérte Dönitz hozzájárulását ahhoz, hogy az Alpok északi részén állomásozó „G" hadseregcsoport, valamint a Jugoszláviában (Szlovénia) harcoló „E" hadseregcsoport, melynek helyzete az olaszországi erők fegyverletétele után egyébként is tarthatatlanná vált, megadásáról tárgyaljon. Természetesen csakis a nyugati szövetségesekkel akarta az érintkezést felvenni. Dönitz úgy rendelkezett, hogy az „E" hadseregcsoportnak a jugoszláv hadsereg ellen folytatnia kell a harcot. Május 5-én Devers tábornokkal megtörtént a megegyezés, és május 6-án a „G" hadseregcsoport letette a fegyvert a München mellett aláírt megállapodás alapján. Ugyanaznap Dönitz azzal is meg akarta nyerni a nyugatiak jóindulatát, hogy ünnepélyesen feloszlatta a Himmler által létrehozott Wehrwolfot. Ennek a szervezetnek az volt a célja, hogy a szövetségesek által elfoglalt német területeken szabotázsakciókat szervezzen, gerillaháborút folytasson, a szövetséges erőkkel együttműködő németeket meggyilkolja. Dönitz intézkedése captatio benevolentiae volt, egyidejűleg ugyanis utasította a Montgomeryvel tárgyaló, az északnyugati német erők kapitulációját aláíró Friedeburg tengernagyot, utazzon Reimsbe, a szövetséges erők főhadiszállására, és érje el, hogy Eisenhower tábornok egyezzen bele a német erők teljes kapitulációjába, kizárólag a nyugati szövetséges hadsereg előtt.

Eisenhower fogadta Dönitz küldöttét, előzőleg azonban érintkezésbe lépett a Szovjet Főparancsnoksággal, közölve, hogy a német kapitulációt csak abban az esetben fogadja el, ha az egyidejűleg valamennyi fronton megtörténik. Ugyanakkor azonban javasolta, hogy az új helyzetre való tekintettel - hiszen már nem létezett a tulajdonképpeni német állam, a német csapatok jelentéktelen német területeket tartottak birtokukban, és ellenállást már jóformán csak Csehország és Ausztria területén fejtettek ki - tekintsenek el a már 1944 nyarán kidolgozott és Jaltában jóváhagyott kapitulációs okmánytól, mely a fegyverletételnek elsősorban állami-politikai jelleget kívánt kölcsönözni. Ehelyett azt javasolta, hogy a német küldöttekkel a feltétel nélküli katonai kapitulációt írassák alá. A Szovjet Főparancsnokság magáévá tette Eisenhower javaslatát, és a megadási tárgyalásokra Iván Szuszlaparov tábornok személyében küldött szovjet képviselőt.

Friedeburg, aki Dönitz utasítása értelmében időt kívánt nyerni, hogy ne szovjet, hanem angol-amerikai hadifogságba kerüljenek, nem fogadta el Eisenhower követelését, az egyidejű fegyverletételt valamennyi fronton. Arra hivatkozott, hogy ilyen megállapodás aláírására nincs felhatalmazása, és meg kell várnia Dönitz állásfoglalását. Friedeburg támogatására most már a náci katonai vezetés második számú embere, Jodl vezérezredes azzal a határozott utasítással utazott Reimsbe, hogy kísérletet tegyen Eisenhower hozzájárulásának megszerzéséhez a részkapitulációra. Amennyiben pedig ez a kísérlet nem járna eredménnyel, akkor érje el, hogy a tényleges hadműveletek befejezése és a csapatmozgások végleges leállítása között legalább négy nap különbség legyen, mely lehetővé tenné a szovjet hadsereg ellen harcoló német erők nyugati hadifogságba való átmentését.

Eisenhower előtt „világossá vált, hogy a németek időt akarnak nyerni. Közölték Smith tábornokkal [Bedell Smith tárgyalt közvetlenül a német küldöttekkel. - R. Gy.], tájékoztassa Jodlt, hogy amennyiben azonnal nem hagynak fel minden további kifogással és halasztással, úgy az egész szövetséges frontot lezáratja, és erőszakkal megakadályozza, hogy akárcsak egy további német menekült átléphesse vonalunkat."

Végül Jodl kénytelen volt engedni, s csupán azt érte el a nyugati szövetséges erők főparancsnokánál, hogy - tekintettel a tönkretett német hírközlő hálózatra - az aláírást követően további 48 órát engedélyezett a

fegyverletétel tényleges végrehajtására. Mindezek után Dönitz megadta a felhatalmazást, és a német küldöttség május 7-én hajnalban készen állt a feltétel nélküli kapituláció okmányának aláírására.

A reimsi iskolaépület, amely hónapok óta Eisenhower főhadiszállása volt, ünnepélyes pillanatra készült. A tanácskozó szoba falait még térképek, grafikonok borították, hónapok óta innen irányították a nyugati szövetséges erők hadműveleteit. A nagy faasztalnál az egyik oldalon három magas rangú német tiszt foglalt helyet. Alfred Jodl vezérezredes, Hitler vezető katonai tanácsadója, Hans Friedeburg admirális, akinek Dönitz államfői kinevezése után a tengeri erők parancsnokságát engedte át, és Wilhelm Oxenius vezérőrnagy. Szemben velük magas rangú amerikai, angol, francia és szovjet vezérkari tisztek. Morgan angol altábornagy, Francois Sevéz francia tábornok, Walter Bedell Smith, Eisenhower vezérkari főnöke, Carl Spaatz, az amerikai légierő parancsnoka, Iván Csermurev és Iván Szuszlaparov szovjet tábornokok. Eisenhower és helyettese, az angol légi-marsall, Sir Arthur Tedder szándékosan, a német küldöttség megalázása céljából, távolmaradt a kapituláció aláírásától.

Miután a fotográfusok tömege megörökítette a jelenetet, előterjesztették a kapitulációs okmányt. Az okmány megszövegezése körül azonban az első nap heves viták robbantak ki a szövetségesek főhadiszállásán. Egyes amerikai diplomaták utalva arra, hogy egy tisztán katonai kapitulációs okmány nyitva hagyja a németországi közigazgatás és kormány kérdését, keresztülvitték, hogy az okiratba felvegyenek egy pontot, mely szerint a katonai kapitulációs okmányt egy általános okmánnyal lehet később helyettesíteni. 1945. május 7-én hajnali 2 óra 41 perckor Jodl aláírta Németország feltétel nélküli megadásáról szóló deklarációt, négy példányban, egyet-egyet a négy szövetséges hatalom, a Szovjetunió, Egyesült Államok, Nagy-Britannia és Franciaország számára. A szöveg első paragrafusa a következőképp hangzott: „Mi alulírottak a német főparancsnokság felhatalmazásából cselekedve, ezennel feltétel nélkül megadjuk magunkat, jelenleg német ellenőrzés alatt álló valamennyi szárazföldi, tengeri és légierőnket, a Szövetséges Expedíciós Erők Legfelsőbb Parancsnokának és egyidejűleg a Szovjet Főparancsnokságnak."

A fegyverszünet az egyezmény értelmében aznap este 11 órakor lépett életbe, de Jodl kötelezettséget vállalt arra, hogy a kapitulációs okmányt „formális ratifikációnak" tekintve még egyszer alá kell írniuk a szövetséges hatalmak által később megjelölt időpontban és helyen. A kapitulációs okmány más formában és más körülmények között történő újbóli aláírása a Szovjet Főparancsnokság és Sztálin kívánsága volt. A szovjet hadsereg, mely évekig szinte egyedül viselte a háború fő terhét, a német erők nagyobb részét kötötte le és semmisítette meg, joggal követelhette, hogy a közel négy éve várt ünnepi pillanat, a magas rangú szovjet tisztek és a szovjet hadsereg közvetlen vezetője jelenlétében, az agresszor fő fészkében, Berlinben történjék. Sztálin tehát a Reimsben aláírt okmányt csak a kapituláció előzetes jegyzőkönyvének tekintette. A Szovjet Főparancsnokság joggal hivatkozott arra a tényre is, hogy a német erők a reimsi aláírást követően is folytatták hadműveleti tevékenységüket a szovjet hadsereg ellen.

Különösen Csehszlovákia területén volt még nehéz a helyzet, ahol a volt cseh protektorátus területének nagyobb része még német ellenőrzés alatt állt. A szovjet hadsereg keletről előrenyomuló egységei, a 4. Ukrán Front csapatai ugyan április végén már átlépték a Morava-folyót és elfoglalták Brünnt (Brno) és Moravská Ostravát, de északról az 1. Ukrán Front még nagyrészt a volt cseh-német határon állt, és a cseh területekre nyugatról behatoló amerikai hadsereg Eisenhower parancsára a Szovjet Főparancsnoksággal történt megállapodás alapján megállt a Karlovy Vary-, Plzen- és Ceské Budéjovice-vonalon. Cseh földön a különböző politikai erők mérkőzése folyt. A cseh-morva protektorátus német minisztere, Karl Hermann Frank meglehetősen átlátszó manőverrel, néhány, a kollaborációban aktívan részt nem vett cseh politikussal próbált valamiféle új kormányt alakítani, s a cseh fővárostól alig 100 kilométerre levő amerikai erőket bevonulásra biztatni. A cseh ellenállási mozgalom azonban nemzeti felkelést robbantott ki. Számos városban lefegyverezték a német csapatokat, és átvették a helyi hatalmat. A felkelés központja Prága volt, ahol május 5-én a felkelők a kommunisták vezetésével elfoglalták a rádió épületét, és kiáltványban szólították fel az egész cseh népet az ellenállásra.

A prágai nép óriási lelkesedéssel követte a felhívást. Másnap reggel már mindenütt barikádok emelkedtek, lefegyverezték a német egységeket, elfoglalták a város fontos pontjait. A német hadseregnek azonban még jelentős erői álltak cseh területen. Schörner tábornagy, a „Közép" hadseregcsoport parancsnoka elrendelte, hogy nagy erők bevonásával verjék le a cseh felkelést. A prágaiak súlyos helyzetbe kerültek, az amerikaiak nem lépték át az előre kijelölt demarkációs vonalat, a szovjet hadsereg pedig még viszonylag távol volt a cseh fővárostól. A helyzet egyre kritikusabbá vált, a behatoló SS-egységek könyörtelenül támadtak a felkelőkre, és mindent megtettek, hogy teljesen leverjék őket. A Szovjet Parancsnokság ekkor megindította az 1., 2. és 4. Ukrán Front csapatait, hogy gyorsan törjenek előre és semmisítsék meg az utolsó jelentősebb német erőket és szabadítsák fel Prágát. Május 6-án Drezda felől az Érchegységen keresztül törtek be Konyev csapatai, másnap a 2. Ukrán Front Brno irányából, a 4. Ukrán Front csapatai Olomoucból (Olmützből) indított támadást. A német kapitulációs okmány már alá volt írva, midőn május 9-én hajnalban az 1. Ukrán Front harckocsijai betörtek Prágába, és

felszabadították a cseh fővárost. A német erők megsemmisítése két napig tartott, közel egymillió német katonát ejtettek foglyul.

Sztálin kívánságát, hogy a német kapituláció hivatalos formában Berlinben is megismétlődjék, nemcsak a cseh területen folytatott további ellenállás, nemcsak a német hadvezetés törekvése, hogy az aláírás és az életbe léptetés közötti 48 órát további német erők nyugatra való átmentésére fordítsák, hanem az a körülmény is indokolta, hogy a Reimsben aláírt okmányok szövege nem volt teljesen rendben. A Londonban összeült Európai Tanácskozó Testület, mely a háború utáni Németország kérdéseivel foglalkozott, még 1945 márciusában elfogadott egy kapitulációs formulát, a szovjet vezetők tehát meglepetéssel vették tudomásul, hogy a Reimsben aláírt okmány szövege ettől eltér. A szovjet vezetés tudott a németek ismételt próbálkozásairól, hogy a nyugati szövetségesekkel külön megegyezésre jussanak, vagy legalábbis eltérítsék őket a Szovjetunióval együtt kialakított politikától. Joggal támadt fel bennük a gyanú, nem éppen ezért került-e sor a szöveg megváltoztatására. Szuszlaparov tábornok, aki a Szovjetunió nevében Reimsben aláírta az okmányt, nem ismerte az eredeti szöveget - bár a felháborodott Sztálin „azonnal visszarendelte Moszkvába, és kemény büntetést helyezett számára kilátásba" - valójában jóhiszeműen cselekedett. Nem bizonyítható rosszhiszeműség a tárgyalásokat vezető Bedell Smith részéről sem (Eisenhower maga nem vett részt a tárgyalásokon, s csak az aláírás után váltott néhány szót a német delegációval, személyesen Jodlt téve felelőssé a kapituláció maradéktalan végrehajtásáért). Eisenhower vezérkari főnöke ugyan megkapta az Európai Tanácskozó Testület szövegét, de egyes források szerint a reimsi okmány tisztán katonai jellegű volt, diplomaták nem voltak jelen az aláírásnál. Mikor a szöveg a diplomaták elé került, s azok szóvá tették az eltérést, Bedell Smitht az ágyból riasztották. „Első hallásra kijelentette, hogy semmiféle szöveget nem kapott korábban a megadással kapcsolatban." Mikor emlékeztették, hogy ez megtörtént, besietett az irodájába, és bizalmas iratai között a páncélszekrény alján meg is találta az említett anyagot. „Nem sokkal később Washingtonba távirat érkezett, mely szerint Moszkva tiltakozott, hogy az aláírt megadási feltételek eltérnek a Szövetséges Tanácskozó Testületben az oroszok által is elfogadott feltételektől." Kiderült, hogy Bedell Smith megfeledkezett arról, hogy ilyen irat és jóváhagyott egyezmény létezik, s midőn május első napjaiban felmerült a kapituláció, saját embereivel új szöveget dolgoztatott ki.

Akár technikai hiba történt, akár nem, ez a mozzanat még inkább jogossá tette a Szovjetunió kívánságát, hogy a kapitulációra a nácizmus elfoglalt fővárosában, Berlinben kerüljön sor, és ezen a Szovjetunió ne csak egy másodrendű tábornokkal, hanem vezető katonai és politikai személyiségekkel képviseltesse magát. Sztálin Zsukovot bízta meg a Szovjet Fegyveres Erők Legfelsőbb Főparancsnokságának képviseletével, és Visinszkijt nevezte ki mellé politikai helyettesnek. Május 8-án megérkezett Berlinbe Arthur Tedder, az angol légierő marsallja, Carl Spaatz tábornok az USA hadászati légierejének parancsnoka, J. de Lattre de Tassigny tábornok a francia hadsereg főparancsnoka, hogy a három nyugati szövetséges nevében aláírják a német kapitulációt a karlshorsti német katonai műszaki tisztiiskola éttermében sorra kerülő fegyverletétel alkalmával. A német hadsereget a három haderőnem vezetője, illetve helyettese képviselte. Keitel tábornagy a szárazföldi, Friedeburg tengernagy a tengerészeti, Stumpff repülő vezérezredes a légierők nevében írta alá a fegyverletételi okmányt.1945. május 9-én hajnali fél egykor megtörtént az aláírás. Londonban és Washingtonban már néhány órával korábban bejelentették a német kapitulációt, ami egyébként 8-án éjfélkor már életbe is lépett. A moszkvai rádió május 9-én reggel közölte a hírt a Szovjetunió népével.

A német „Harmadik Birodalom" elbukott. Egyes csapatok még fejtettek ki szórványos ellenállást, de két-három napon belül megadták magukat. Május 8-án a második világháború Európában véget ért.

A nácizmus történelmi múlttá vált. Ténylegesen azonban még nagyon is égető jelen volt. Európa különböző fővárosaiban a háború befejezését ünneplő tömeg szívében még ott volt a gyász és a szenvedés, melyet a fasizmus szinte minden családnak okozott. Európa romokban hevert. A történelem során ennyi áldozatot még nem követelt háború emberéletben és anyagiakban. Nem okozott annyi rombolást a szívekben és a fejekben. A történelem során még nem volt olyan háború, amely ennyire figyelmeztette volna az emberiséget, mi történhet, ha vad reakciós, pusztító erők válnak úrrá a világban, ha az emberiség értékeit, a szabadságot, a demokráciát lábbal tapossák, ha a fasizmussal szemben nem sorakozik fel egységesen az antifasizmus széles tábora.

A győzelmet ünnepelve már a békére kellett készülni. És ez a béke csak akkor lehetett megalapozott, ha nemcsak a fasizmus katonai erejét, hanem mindazon társadalmi, gazdasági és politikai okokat is leküzdik, melyek a második világháború kirobbanásához vezettek. Az igazi békéhez az kellett, hogy az antifasiszta koalíció eszméit, melyért oly sok millió katona halt hősi halált, oly sok millió ember vállalta a kivégzést, a börtönt, a koncentrációs tábort, az új világ vezető elvévé tudják tenni, az kellett, hogy a győztesek méltóak maradjanak a háború céljaihoz.

Második Világháború Története Ránki György

Maglód, 2018.04.28 Salánki László

A szovjet hadigazdaság a második világháború alatt

A főbb (hadi)iparok mérete és teljesítménye az 1941-es alapadatok alapján:

Termelési tényezők és nyersanyagok	Amerikai-brit	Német *(zárójelben csatlósokkal és hódításokkal együtt)*	Szovjet
NYERSVAS (Mt)	60	20 (38)	15
ACÉL (Mt)	89	32 (44)	18
SZÉN (Mt)	747	304 (348)	166
OLAJ (Mt)	180	7 (10)	31
ELEKTROMOS ÁRAM TERM. (MKWó)	194	70 (110)	48
SZERSZÁMGÉP GYÁRTÁS (X 1000 db)	1640	1178 (kb. 1300)	590
ÖSSZESEN (dimenzió nélkül):	2856	1611 (1850)	868

Óriási a kapitalista, fasiszta fölény a fiatal szovjet népi demokrácia hátrányára. Ilyen körülmények között kezdődött a harc a kapitalizmus és a szocializmus között. Az úgynevezett polgári demokráciáknak választaniuk kellett a népi demokrácia és a fasizmus között, nem lehetett egyszerű a választás. A kapitalisták diktatúrája a fasizmus nem áll távol a polgári demokráciától, kiegészítik egymást. A gyarmatosító nyugati hatalmak a fasiszta módszereket általánosságban használták a gyarmatokon. Így a választást a totális és a demokráciával álcázott diktatúra érdekellentétei határozták meg, amit a szovjetunió kihasznált. A szovjetunió ellenségei egymást is pusztították, így sikerült a győzelem. Ezt a csapást a polgári demokráciák sokáig nem heverték ki, de manapság a polgári demokráciával álcázott fasizmus térhódítási törekvése, az újragyarmatosítási szándék az USA vezetésével folyik.

Anglia és Franciaország elutasító magatartása.

A német-szovjet megnemtámadási szerződés

A harmincas évek végén a fasizmus elleni küzdelem legkövetkezetesebb harcosa, a Szovjetunió, igen veszélyes helyzetbe került. Az ellenséges tőkés hatalmak gyűrűjében, az állig felfegyverzett, rablásra éhes militarista államok közelségében elterülő egyedülálló szocialista ország történelmének nagy próbatétele elé került. Félő volt, hogy a kapitalista országok egységes szovjetellenes hadjáratra tömörülnek. Ilyen körülmények között a szovjet diplomáciára hárult az a rendkívül felelősségteljes feladat, hogy az imperialista hatalmak ellentéteit kihasználva, ügyesen lavírozva küzdjön a világháború kirobbantása ellen, vagy ha ez sikertelen lenne, legalább a nagyhatalmak egyik csoportja felől biztosítsa a szovjet csapatok hátát, s ameddig csak lehet, odázza el a Szovjetunió hadba lépését. Nemcsak a szovjetország, de az egész emberi haladás ügye függött e feladat eredményes megvalósításától.

A világháború előestéjén kialakult bonyolult politikai helyzetben a Szovjetunió természetesen a nyugati polgári demokratikus hatalmakkal igyekezett antifasiszta koalícióra lépni. Evégett tárgyalásokat kezdett Angliával és Franciaországgal. A megbeszélések 1939 augusztusáig folytak. Anglia és Franciaország másodrangú személyekkel képviseltette magát, közben titkos játékot folytatott a németekkel.

A szovjet külpolitika ezután két lehetőség között választhatott: vagy vállalja az azonnali háborút Németországgal és szövetségeseivel, miközben a polgári demokratikus államok cinkos együttérzéssel figyelik, esetleg közvetlenül segítik Hitler több ízben kilátásba helyezett antibolsevista hadjáratát, vagy egy merész lépéssel, egy újabb Rapallo-szerű mesteri sakkhúzással (természetesen más viszonyok között, mint 1922-ben) ideiglenesen semlegesíti Németországot, és valósággal kényszeríti a polgári demokráciákat az antifasiszta koalícióra. Nem volt kétséges, hogy csakis az utóbbi megoldás jöhetett számításba.

1939. augusztus 23-án a Szovjetunió megnemtámadási szerződést kötött Németországgal. Ez a kényszerből született taktikai sakkhúzás halomra döntötte a nyugati imperialisták számításait, s a Szovjetuniót másfél esztendőre megmentette a világháború borzalmaitól.

A Vörös Hadsereg ellátása rohamléptekben haladt előre. 1939-re, 1930-hoz képest a tüzérség fegyverzete hétszeresére, a harckocsik száma negyvenháromszorosára, a repülőgépeké hat és félszeresére, a harckocsi-elhárító lövegek és az önjáró lövegek száma hetvenszeresére emelkedett. Megkétszereződött a hajóhad egységeinek száma. A hadianyaggyártó üzemek teljesítménye 1938-ban 36%-kal, 1939-ben 46%-kal nőtt, s

1940-ben is ugrásszerű az emelkedés. Új harckocsi-és repülőgéptípusokat dolgoztak ki; tömeges gyártásuk azonban vontatottan haladt vagy késett.

A fasiszta Németország támadása

1941. június 22-én Németország fasiszta kormánya felrúgta a megnemtámadási szerződést. Németország, valamint — néhány nappal később - szövetségesei: Finnország, Magyarország (június 27), Románia, Olaszország és Szlovákia orvul megtámadták a Szovjetuniót. A frontvonal a Barents-tengertől a Fekete-tengerig húzódott. Németország 153 hadosztályt, szövetségesei összesen 37 hadosztályt vetettek harcba. Németországot Bulgária, Spanyolország és Japán is segítette. Az utóbbi a Szovjetunió keleti határai mentén összpontosította az erős Kvantung-hadsereget.

A hadiesemények következtében 1941 novemberéig az ipar teljesítménye felére csökkent. Az ellenség által elfoglalt területek szolgáltatták a háború előtt a gabona 38%-át, a cukor 84%-át, a szarvasmarha-állomány 38%-át és az egész állatállomány 60%-át. A kormánynak be kellett vezetnie a jegyrendszert.

A rendkívüli nehézségek ellenére meghiúsultak az ellenség reményei: a szovjet népgazdaságot nem sikerült felbomlasztania.

A harckocsigyártás alakulása:

	1939	1940	1941	1942	1943	1944
Németország	2000	?	5000	9395	19885	27300
Szovjetunió	?	2799	4742	24668	24000	29000
USA	-	346	4053	24996	29497	17569
Anglia	969	1399	4841	8611	8600	?

A repülőgépgyártás alakulása:

	1939	1940	1941	1942	1943	1944
Németország	5000	?	12400	15409	24807	37905
Szovjetunió	?	?	?	25900	34900	40000
USA	2141	6029	19433	47836	85898	96318
Anglia	3731	8634	13160	17730	21438	24000

A hátország a háború befejező szakaszában

A Szovjetunió katonai sikerei a hátország eredményes munkájára támaszkodtak. 1944-ben már nemcsak a nehézipar, de az egész ipar a termelés gyors kiszélesedésének állapotába került. 1940-ben a munkások és parasztok száma 31 200 000 körül mozgott. Ez a szám 1942-ben 18 400 000-re csökkent, 1944-ben azonban 27 300 000-re emelkedett. Az újonnan felszabadított területeken több nagyüzemet már ekkor helyreállítottak (például a Novokramatorszki Gépgyárat, a Dzerzsinszkij Traktorgyárat). A fegyver- és hadianyaggyártás a következő hónapokban is felfelé ívelt. 1944-ben - a havi átlagot tekintve - 440%-kal, 1945-ben pedig 500%-kal több repülőgépet gyártottak, mint 1941-ben. Csak 1944 júliusáig 35 000 kilométer megrongált vasútvonalat állítottak helyre. A háború végéig a helyreállított vonalak hossza 51 000 kilométerre emelkedett, míg 15 000 kilométernyi vasútvonalat új területeken fektettek le.

Maglód, 2018.04.29 Salánki László

A második világháború amerikai hadisegélye

Kölcsönbérleti törvény – Wikipédia

A **kölcsönbérleti törvény** (angolul *Lend-Lease Act*) az Egyesült Államokban 1941. március 11-én hozott jogszabály, amely lehetővé tette az USA számára fegyverek és egyéb hadianyagok szállítását szövetségeseinek, elsősorban Nagy-Britanniának és a Szovjetuniónak. Ezzel az USA végképp feladta korábbi, az 1935-ös és 1937-es semlegességi törvényekben rögzített álláspontját.

Ezek a szállítások lehetővé tették, hogy a Szovjetunió a második világháború kezdeti (1941–1943) szakaszában pótolja saját hadiiparának a harcok során kiesett kapacitását. Ebben az időszakban a szovjetek számos gyárat telepítettek az Urál-hegységtől keletre, hogy megvédjék őket az előrenyomuló Wehrmacht fenyegetésétől. A háború során folyamatosan nőtt a szovjet hadiipari termelés, míg végül a szövetségesek szállításai elvesztették korábbi jelentőségüket.

Nevével ellentétben a törvény nem csak kölcsönbérletbe adásra hatalmazta fel az elnököt, hanem lehetővé tette számára azt is, hogy *„eladjon, jogcímet átadjon, cseréljen, kölcsönbérletbe adjon, kölcsönözzön, vagy egyéb módon átruházzon”* hadi és egyéb felszereléseket minden olyan ország kormányának, amelyeket az elnök fontos partnernek ítél meg az USA védelme szempontjából.

A program keretében összesen 50,1 milliárd dollár értékű árut szállítottak le. Ebből 31,4 milliárd Nagy-Britannia, 11,3 milliárd a Szovjetunió, 3,2 milliárd Franciaország és 1,6 milliárd dollár Kína részére történő eladás volt. A 2005-ös vásárlóerő-paritáson számítva mintegy százszoros szorzót alkalmazhatunk, vagyis például a Szovjetunió mai értékben kb. 1100 milliárd USD szállítást kapott. Összehasonlításul: ez az összeg Oroszország félévi nemzeti jövedelme.

Ellentételezésnek minősült például a katonai támaszpontok USA általi ingyenes használata, aminek a Brit Nemzetközösségen belül kb. 6,8 milliárd USD volt az értéke. Kanada hasonló program keretében 4,7 milliárd USD összegben támogatta Nagy-Britanniát és a Szovjetuniót. A fizetési feltételek szerint a kölcsön törlesztése a háború után kezdődött meg. Nagy-Britannia 2006. december 31-én utalta át az utolsó törlesztő részletet az Egyesült Államoknak, a Szovjetunió a törlesztést megtagadta.

Az USA-ból a Szovjetunióba 1941–1945 között szállított anyagok főbb tételei

- Repülőgép 18 735 db
- Harckocsi, önjáró löveg 11 567 db
- Vontatott ágyú 9600 db
- Vasútra szerelt, mozgó villamos erőmű 60 db
- Mozdony 1981 db
- Vagon 11 155 db
- Speciális tartályvagon 1000 db
- Tábori telefon 189 000 db
- Tehergépkocsi 375 883 db
- Dzsip 51 503 db
- Motorkerékpár 35 170 db
- Traktor 8071 db
- Nehézvontató 1200 db
- Tüzérségi vontató 5500 db
- Parancsnoki törzsgépkocsi 1700 db
- Szállítóhajó 90 db
- Tengeralattjáró-elfogó naszád 105 db
- Torpedónaszád 197 db
- Hajómotor 7784 db
- Szögesdrót 45 000 t
- Cipő- és csizmavasalat 10 500 t
- Szerszámgép 500 000 000 $
- Acéláru és acélszerkezeti idom 2 250 000 t
- Fémáru 912 000 t
- Réz 400 000 t

- Cink 8000 t
- Juta 13 000 t
- Alumíniumlemez 250 000 t
- Ólom 18 000 t
- Gumi 38 000 t
- Kőolajtermék 2 670 000 t
- Robbanóanyag 345 735 t
- Telefonkábel 1 000 000 km
- Élelmiszer 4 478 000 t
- Félcipő 15 000 000 pár
- Bakancs 43 000 000 pár
- Katonacsizma 15 417 000 pár
- Ruhagombok 1 647 000 $
- Pamutszövet 88 507 km

A mintegy 10 milliárd $ összértékű amerikai szállítások a teljes háború alatti orosz termelés nagyjából 7 százalékát tették ki.

A Vörös Hadsereg általános állapota 1945 januárjában: arcanum.hu

1944 végére a Vörös Hadsereg befejezte a Szovjetunió területének visszafoglalását és helyenként behatolt a német szövetségi rendszer korábbi tagállamainak (Bulgária, Románia, Szlovákia stb.) területére, valamint Magyarországra is. A keleti front ekkor mintegy 2 200 kilométer hosszan húzódott a Balti-tengertől egészen az Adriai-tengerig.

1945 januárjában a szovjet fegyveres erők gigantikus erőt képviseltek. A Vörös Hadsereg ekkor 7 millió 109 ezer főt számlált. A legnagyobb haderőnem, a szárazföldi csapatok állományába 6 millió 289 ezer fő tartozott, ebből 458 ezer fő volt a Legfelsőbb Főparancsnokság Főhadiszállásának (gyakorlatilag Sztálinnak) tartalékában.

A szovjet hadsereg fő csapásmérő erejét 457 lövész-, lovas- és légideszant-hadosztály mellett 34 harckocsi- és gépesítetthadtest, valamint 23 önálló harckocsi- és gépesítettdandár alkotta. Tartalékban volt 31 hadosztály, egy harckocsi- vagy gépesítetthadtest és hat harckocsi- illetve gépesítettdandár. A harcoló csapatok 12 900 harckocsival és önjáró löveggel rendelkeztek, a tartalékot 2 200 páncélos jelentette. A tüzérség mintegy 115 100 löveggel és aknavetővel rendelkezett (a sorozatvetők és 50 mm-es aknavetők nélkül), ebből 7 100 tűzeszköz tartalékban volt. A szovjet légierő a csapatokat 15 540 repülőgéppel támogathatta.

Ebből a hatalmas katonai potenciálból az összfegyvernemi magasabbegységek 58,7 százalékát és a nagyobb harckocsi- és gépesített kötelékek 70,2 százalékát a keleti front középső szakaszán vetették be. A dél szárnyon, ahová a magyarországi hadszíntér is tartozott, a szovjet összfegyvernemi erők 23,9 százaléka harcolt, s itt alkalmazták a harckocsi- és gépesített erők 24,4 százalékát is. A többi szovjet alakulat az északi szárny küzdelmeiben vett részt.

Szovjet vihar II. Világháború keleten (Bagration Hadművelet 1944)

Az 1944 nyarán végrehajtott „*Bagratyion*” és az augusztus végén indított „jași-kisinyovi” hadműveletek során a szovjet csapatok szétzúzták a német Közép Hadseregcsoportot és igen jelentős veszteségeket okoztak a Dél-Ukrajna (később Dél) Hadseregcsoportnak is. Szeptembertől kezdve azonban lassult a szovjet előrenyomulás sebessége és a veszteségek is egyre nőttek.

A keleti front hatalmas, sík területein tomboló csatákban páncélozott harcjárművek összecsapásaira jóval gyakrabban került sor, mint egyéb hadszíntereken (kivéve talán Észak-Afrikát). A szovjet harckocsizó- és

gépesített alakulatok azonban még 1944-ben is igyekeztek kerülni a német páncéloscsoportokkal való találkozást, s inkább tüzérségükkel, páncéltörő ágyúikkal, valamint a légierő IL–2 típusú csatarepülőgépeivel vették fel ellenük a harcot.

A Vörös Hadsereg páncélosállománya jócskán megsínylette ezeket a harcokat. 1941. június 22-én a szovjet csapatok 22 600 (igaz nagyrészt elavult) harckocsival rendelkeztek, de 1942 januárjában már csak 7 700 páncélossal. A szovjet hadiipar páncélos-termelését 1944 végéig az alábbi táblázat mutatja:

Páncélosok	1941	1942	1943	1944	Összesen
Harckocsi	6 274	24 639	19 959	17 025	67 897
Önjáró löveg	–	51	4 047	11 958	16 056
Összesen:	6 274	24 690	24 006	28 983	**83 953**

A szovjet páncélos-termelés 1941-1944 között.

Ezek alapján az 1941. június 22-én meglévő állománnyal együtt összesen 106 ezer 553 szovjet gyártmányú páncélos „fordult meg" a csapatok állományában. A szovjet páncélosok számát tovább növeli, hogy a fenti 106 ezer 553 darabos mennyiségben még egyetlen angolszász harckocsi és önjáró páncéltörő ágyú sincs benne, amelyekből a kölcsönbérleti szerződés alapján az Egyesült Államok 5 887 darabot, Nagy-Britannia és Kanada további 4 523 darabot szállított a Szovjetuniónak 1944 végéig. Így mindösszesen 116 ezer 963 darab harckocsi, önjáró löveg és önjáró páncéltörő ágyú „ment át" a szovjet csapatok kezén 1944 végéig.

Ebből a mennyiségből a Vörös Hadsereg 1945 elején 25 ezer 400 harckocsival és önjáró löveggel rendelkezett. A harcoló csapatoknál a tartalékokkal együtt ebből 15 ezer 303 páncélos volt. A fennmaradó mintegy 10 ezer darabot minden bizonnyal a kiképző alakulatok használták.

Hová tűnt több mint 91 ezer 500 darab harckocsi, önjáró löveg és önjáró páncéltörő ágyú? A szovjet harckocsiveszteségek időbeli megoszlását a következő táblázat mutatja:

Vörös Hadsereg	1941	1942	1943	1944	Összesen:
Harckocsi-veszteség	20 500	15 000	22 400	16 900	74 800

Szovjet harckocsi veszteségek 1941. június – 1944. december között.

Ez az adatsor csupán a szovjet gyártmányú harckocsik veszteségeit tartalmazza, a szovjet használatban megsemmisült angolszász páncélosok mennyiségét nem. A fennmaradó 16 ezer 700 darabos mennyiség az 1942-1944 között elveszített szovjet gyártmányú önjáró lövegeket és a szovjet kezelőszemélyzettel harcoló megsemmisült angolszász páncélosokat takarja.

Ha az 1941-1944 közötti szovjet és német páncélos-veszteségeket összehasonítjuk, azt láthatjuk, hogy mintegy 91 ezer 500 szovjet páncélos hiánya áll szemben körülbelül 23 ezer 800 elveszített német páncélossal. Vagyis átlagban minden elpusztult német páncélosra csaknem négy megsemmisült szovjet harckocsi és önjáró löveg jutott. Egy angolszász elemzés szerint egy szovjet harckocsi várható élettartama legyártásától a harctéren való megsemmisüléséig alig hat hónapra rúgott.

A szovjetek a második világháborúban tehát hatalmas páncélos-veszteségeket szenvedtek el. A szovjet hadiipar termelése azonban fedezte ezeket a veszteségeket, sőt a legfelsőbb hadvezetésnek tartalékok felhalmozására is volt lehetősége. Az ugyancsak súlyos személyi veszteségek pótlására egyre fokozottabb mértékben vonták be a visszafoglalt szovjet tagköztársaságok férfilakosságát is.

Maglód, 2018.04.29 Salánki László

SZTÁLIN ELVTÁRS SZÓZATA A NÉPHEZ

1945. május 9

Elvtársak!

Eljött a Németország fölötti győzelem nagy napja. A fasiszta Németország, melyet a Vörös Hadsereg és szövetségeseink haderői térdrekényszerítettek, elismerte, hogy legyőzték és feltétel nélkül kapitulált.

Május 7-én Reimsben aláírták a kapitulációról szóló előzetes jegyzőkönyvet. Május 8-án a német főparancsnokság képviselői, a szövetséges haderők Legfelsőbb Parancsnoksága és a szovjet haderők Főparancsnoksága képviselőinek jelenlétében Berlinben aláírták a kapitulációról szóló végleges okmányt, melynek végrehajtása május 8-án 24 órakor kezdődött meg.

Ismerve a német vezetők farkastermészetét, akik a szerződéseket és egyezményeket papírrongynak tekintik, semmi alapunk sincs arra, hogy szavuknak higyjünk. Ma reggeltől kezdve azonban a német csapatok a kapitulációs okmány értelmében tömegesen teszik le a fegyvert és megadják magukat csapatainknak. Ez már nemcsak papiros. Ez a német haderő tényleges fegyverletétele. Igaz, a német csapatok egy csoportja Csehszlovákia területén még mindig nem hajlandó letenni a fegyvert. De remélem, hogy a Vörös Hadseregnek sikerül észretérítenie.

Most már teljes joggal kijelenthetjük, hogy eljött Németország végleges szétzúzásának történelmi napja, népünk nagy győzelmének napja a német imperializmus fölött.

A Hazánk szabadságáért és függetlenségéért hozott sok nagy áldozat, a háború folyamán népünk által átélt mérhetetlen nélkülözés és szenvedés, a haza oltárán áldozatul hozott megfeszített munka a hátországban és a fronton — mindez nem volt hiábavaló, mindezt az ellenségen aratott teljes győzelem koronázta. A szláv népek évszázados harca létükért és függetlenségükért a német hódítók és a német zsarnokság fölött aratott győzelemmel fejeződött be.

Mostantól kezdve Európa fölött a népek szabadságának és a népek közti békének nagy zászlaja leng.

Három évvel ezelőtt Hitler ország-világ előtt kijelentette, hogy feladata a Szovjetunió szétdarabolása és a Kaukázusnak, Ukrajnának, Belorussziának, a Baltikumnak és más területeknek elszakítása a Szovjetuniótól. Nyíltan kijelentette: „Megsemmisítjük Oroszországot, hogy soha többé ne tudjon lábraállni.” Ez három évvel ezelőtt volt. De Hitler őrült eszméi nem váltak valóra — a háború menete megsemmisítő csapást mért rájuk. A valóságban éppen az ellenkezője történt annak, amiről a hitleristák képzelődtek. Németországot teljesen tönkreverték. A német csapatok megadják magukat. A Szovjetunió győzelmet ünnepel, jóllehet — nem szándékozik sem szétdarabolni, sem megsemmisíteni Németországot.

Elvtársak! A Nagy Honvédő Háború teljes győzelmünkkel fejeződött be. A háború időszaka Európában véget ért. Elkezdődött a békés fejlődés időszaka.

Köszöntlek benneteket, drága honfitársaim, a győzelem alkalmából.

Dicsőség a hősies Vörös Hadseregnek, amely megvédte Hazánk függetlenségét és győzelmet aratott az ellenségen!

Dicsőség nagy népünknek, a győzelem népének!

Örök dicsőség a harcokban elesett hősöknek, akik életüket áldozták népünk szabadságáért és boldogságáért!

Szovjet Himnusz

Maglód, 2018.04.26 Salánki László

Mi a fasizmus?

A Mi IDŐNK 2018. május 1.

A második világháborúban a náci Németország és a fasiszta Olaszország átfogó katonai és politikai legyőzése óta néhány egyén és csoport merte csak magát fasisztának nevezni.

A szónak ma már pejoratív értelme van a szélsőjobboldali egyénekre (vagy szervezetekre, vagy kormányokra).

Néha szitokszóként használják olyanokra, akik talán annyira nem is szélsőségesek vagy a hatalommal való visszaélést mutatják.

Mi a „fasiszta” és „fasizmus” kifejezést analitikusan, nem pedig sértően használjuk.

Donald Trump nem fasiszta (bár néhány munkatársa az lehet). Sem Theresa May, sem Boris Johnson vagy Philip Hammond (bár senki sem tudja, hogyan viselkednének szorongatott helyzetben).

Nincs fasiszta kánon. Ideológiailag ez egy eszmei zagyvaság. A fasizmus nem különálló gazdasági vagy társadalmi rendszer, mint a kapitalizmus vagy a szocializmus.

Ez az uralkodó osztály stratégiája, hogy irányítsa a kapitalista államot akkor, amikor a további működését veszélyezteti a szervezett munkásosztály és szövetségesei.

Ez nem azt jelenti, hogy az uralkodó osztály néhány tagja tudatosan és szándékosan a fasizmus felállítása mellett dönt. Az első fasiszta szervezetek kicsik és marginálisak voltak, a támogatóikat pedig bolondnak gúnyolták. De felhasználták őket, amikor az uralkodó osztálynak új stratégiára volt szüksége.

A nagy vállalatok által biztosított források nélkül Benito Mussolini és Adolf Hitler nem lett volna képes kiépíteni a diktatúrájukat.

És ha már hatalomra kerültek, a tevékenységük a nagytőke érdekeit szolgálta. A fasizmus olyan ideológia, amely a kapitalizmus válságára válaszul nő ki, hogy szembeszálljon a szocialista eszmékkel, különösképp miután az 1917-es bolsevik forradalom egy lehetséges alternatívát mutatott be.

Először Olaszországban ütötte fel a fejét 1919-től, Mussolini Nemzet Fasiszta Pártjától, amely emblémájául a római „fasces”-t, a egy bárdot körülvevő vesszőnyalábot jelent, amely az egység erejét szimbolizálja.

Más fasiszta pártok is hasonló szimbólumokat vettek át, mint 1936-tól Franco falangistái az ötágú kereszteket. Az 1930-as évek során a baloldali és munkásmozgalmi politikai diskurzus többsége arról szólt, hogy mi a fasizmus és hogy álljanak neki ellen.

Sajnos a munkásosztály és a haladó mozgalom mélyen megosztott volt.

Sok szociáldemokrata ellene volt, hogy az utcán szálljanak szembe a fasisztákkal. A magatartásuk az volt, hogy nem vettek róluk tudomást, és remélték, hogy eltűnnek.

A nagy Német Szociáldemokrata Párt elutasította a feltörekvő Kommunista Párt felhívását a nácik hatalomra jutása elleni egységfrontra.

Az 1930-as években pedig egy rövid időszakban a szektás kommunisták minden szociáldemokratát „szociál-fasisztának” bélyegeztek, amely nem segítette a fasizmus ellen egységfront megalakítását.

Nagy-Britanniában Oswald Mosley Brit Fasiszták Uniója az uralkodó osztály köreinek támogatását élvezte, beleértve a nagybirtokosokat és ipari tőkéseket.

1934 januárjában a Daily Mail hírhedt fejléccel jelent meg: „*Hajrá Feketeingesek!”.* A hivatalos Munkáspárt hasonló passzivitást mutatott, mint más európai kollégáik.

De a Kommunista Párt, a Független Munkáspárt és a Munkáspárt baloldala képes volt Népi Frontot szervezni a fasizmus ellen, amely a Cable Street-i Csatában csúcsosodott ki 1936-ban, amikor a fekete-ingeseket kiverték a londoni East End-ből.

Néhányan vitatják, hogy a fasizmus a monopolkapitalizmus elkerülhetetlen „végső fázisát” jelenti, ha azt nem váltja fel a szocializmus.

Bár Eric Hobsbawm prominens marxista történész elutasítja ezt az elméletet, hogy a fasizmus a monopolkapitalizmus szükségszerű kifejeződése lenne.

„A valóban nagy tőke kiegyezhet bármilyen rezsimmel, amelyek valójában nem is felel meg neki. Az 1930-as évek elején a nagytőke nem igazán akarta Hitlert és sokkal inkább az ortodoxabb konzervativizmust részesítette volna előnyben. A Nagy Világválságig kis támogatást adott neki, és a támogatás akkor is elkésett és szedett-vedett volt.

„Bár, amikor hatalomra jutott, a tőke teljes szívvel kollaborált, még akkor is, amikor rabszolgamunkát és a megsemmisítő táborok munkaerejét használták.” Az állam végső funkciója – azaz fenntartani az uralkodó gazdasági osztály politikai hatalmát – ismertette fel a szocialistákat, hogy az államot át kell alakítani; nem lehet egyszerűen kicselezni.”

Ez van, ha a kapitalista államot szocialista eszmék és politika fenyegetik – mint 1919-ben Olaszországban, 1926-ban Portugáliában, 1936-ban Spanyolországban, 1946-ban Argentínában, 1967-ben Görögországban, 1973-ban Chilében vagy manapság Venezuelában – ahol az uralkodó osztály körei felkészültek, hogy privilégiumokat biztosítsanak a korporációs államnak, amely garantálja túlélésüket, és a fasizmus előretör.

És ha ez történik, akkor lépéseket tesz, hogy a munkásosztály támogatását populista politikával vagy jelszavakkal garantálja, amelyet a „nép” képviseletére szabtak, gyakran úgy mutatva be önmagukat, mint a kiváltságos elit hatalmának ellenzőit, és gyakran etnikai vagy politikai csoportokat bűnbaknak megtéve.

A nyíltan fasiszta szervezetek és pártok, mint a Nemzeti Front és a Brit Nemzeti Párt tagsága már hanyatlik a csúcs óta.

De a populáris kultúrában még támogatásra találnak, amelyet a fehér hatalom zenekarok képviselnek, mint a brit Skrewdriver (társulva a rövid életű Kommunizmus Elleni Rock-kal) és más neonáci előadók mindenhol a horvátországi Thompson zenekartól a svéd Saga-ig, amely a Skrewdriver dalait másolja, beleértve a The Snow Fell-t, amely a náci katonák *„ideáljait és álmait”* méltatja, és adózik a Sztálingrádnál a „*fenevaddal”* küzdők *„önfeláldozása”* előtt.

A Saga inspirálta Anders Breivik-et, aki 77 embert mészárolt le 2011-ban Norvégiában. A brit fasizmus képtelen volt versengeni a franciaországi Nemzeti Fronttal, a görögországi Arany Hajnallal vagy a magyarországi Jobbikkal, bár a fasiszta eszmék megtalálhatók (a liberális retorika palástjában) nem csak a UKIP-en belül.

Az Angol Védelmi Liga és a Britannia az Első kisebb aktivista csoportok együtt a Nemzeti Akció földalatti szervezeteivel, amely egy erőszakos, a Terrorizmus Törvény által betiltott jobboldali csoport, még mindig szerveződik és tagokat toboroz a brit fegyveres erőkből, hogy folytassa tevékenységét és befolyásoljon olyan „magányos merénylőket”, mint Thomas Mair, aki 2016-ban meggyilkolta Jo Cox parlamenti képviselőt.

forrás: *Morning Star*

Maglód, 2018.05.09 Salánki László

Kádár János szavai a Horthy-fasizmusról

2017. augusztus 19. A MI IDŐNK

Kinek a szavaival is tudnánk jobban megvilágítani a hazaáruló Horthy-fasizmus jellegét, mint az ellene küzdő Kádár Jánoséval.

Manapság egyre inkább terjed a Horthy-korszak nyílt és burkolt restaurációja, és ezt már nem csak a Jobbik, de a Fidesz is zászlajára tűzte.

Olyan rezsimben, amelyben Orbán Viktor nyíltan méltathatja Horthy Miklós rendszerét, kötelességünk figyelni Kádár János szavaira.

Kádár János rendkívül jól mutatott rá arra a tanulságra, amelyet a mai szélsőjobboldal teljesen negligál Horthy hazaárulásával kapcsolatban:

„Kik harcoltak a nemzeti függetlenségért? Az előbb már említettem, hogy nem Horthy harcolt a magyar nemzeti függetlenségért 1919 tavaszán, hanem a salgótarjáni vöröskatonák. Horthy Szegeden a francia katonai parancsnokságon, Bethlen István pedig Bécsben, a bécsi ellenforradalmi komiténál áruba bocsátotta a magyar nemzet függetlenségét azért, hogy osztályuralmukat visszaszerezzék. Árulásuk sikerrel járt, mert a nemzet függetlenségét elárulva, megnyerték az antantba tömörült imperialisták támogatását és az antant támogatásával vérbefojtották a magyar proletárdiktatúrát — de ugyanakkor megölték a magyar nemzeti függetlenséget is. A második világháború időszakában nem Horthy, nem Kállay Miklós, és általában nem a földbirtokosok és a burzsoák védték a magyar nemzet függetlenségének ügyét, ők annak idején elmentek Berlinbe, és eladták a magyar nemzet függetlenségét, eladták a magyar népet Hitler háborús gépezete számára. Magyarországot 1944 március 19-én megszállták a német fasiszták, ez a magyar népnek 600 000 ember életébe került. Ez nem a nemzeti függetlenség védelme, hanem elárulása volt. A nemzeti függetlenség nagy és szent dolog, elsősorban a mi számunkra, kommunisták számára szent dolog és nem a burzsoák számára. A nemzeti függetlenségért a második világháború idején a kommunisták, Rózsa Ferenc, Schönherz Zoltán, Ságvári Endre és társaik harcoltak, akik közül sokan elestek ebben a harcban.”

„Azt hiszik talán ezek az urak, hogy a magyar nép elfelejtette, hogyan adta el a magyar nemesség és a burzsoázia Nemzetünk függetlenségét 1867-ben az úgynevezett ‘kiegyezéssel’ a Habsburgoknak? S elfelejtette, hogyan árulta később a hazát fűnek-fának: a Vilmos császári német imperializmusnak, azután 1919-ben az antantnak, majd Hitlernek? A magyar nép nem felejtette el ezt. S azt sem felejtette el, hogy ezek az urak a Horthy-korszak idején egyáltalán nem féltették nemzeti függetlenségünket a német, az olasz, a francia, az angol és az amerikai bankoktól és iparmágnásoktól, trösztöktől, amelyek valójában akkor a magyar nép sorsa felett rendelkeztek. A szabadság bajnokainak szerepében tetszelgő egykori földbirtokosok és nagytőkések csak folytatják elődeik hagyományait : miként elődeik, ők is árulják a hazát, ezúttal némely amerikai milliárdosnak. Csupán egy a különbség: most olyasmit akarnak eladni, ami felett ők már nem rendelkeznek és nem is fognak soha többé rendelkezni!”

Kádár elemzi a Horthy rendőrállam elnyomó gépezetét is, és megemlékezik az ellene harcoló, haladó baloldalról is:

„Ez alatt a 67 év alatt a magyar munkások, a falvak és a hivatalok legöntudatosabb dolgozói hol titokban és üldözöttként, hol horthysta rendőrökkel és csendőrökkel verekedve, hol szabadon, ünnepi módon, de mindig, minden év május 1-én hitet tettek amellett, hogy a magyar dolgozók a proletár nemzetköziség hívei, mindenkor hűek a munkásság nemzetköziségét és sorsközösségét jelképező vörös zászlóhoz.”

„A horthysta ellenforradalom sötét negyedszázada nagy megpróbáltatást hozott az egész népre. A fehérterror tizedelte az öntudatos forradalmárokat, az ellenforradalom megfosztotta a dolgozókat a Tanácsköztársaság minden társadalmi vívmányától és visszavetette őket a kapitalista kizsákmányolás igájába. Az ellenforradalom 25 éve alatt pártunk kijárta az illegalitás, a fasizmus és a háború elleni harc nehéz és hosszú iskoláját is.”

„A horthysta fasiszta ellenforradalmi diktatúra idején volt úgy, hogy még a szopós gyereknek is hallgatnia kellett; volt, hogy valakinek a családja érdekében nem lehetett véleménye. De ezt a ‘bölcsességet’ a kommunisták akkor sem ismerték el. Pedig akkor az embernek esetleg az életével kellett fizetnie az elveiért.”

„A személyes élmények és tapasztalatok alapján természetesen én annak a nemzedéknek a gondolatait ismerem a legjobban, amelyikhez tartozom: a két világháború között felnövekedett és még ma is aktív nemzedékét. A harmincas évek elején a vasas ifjúmunkások mozgalmának keretében ismerkedtem meg a

szocializmus eszméjével és érlelődött meg bennem a politikai cselekvés akarata. Ez természetesen sok mindent meghatározott; azt is, ahogyan kontinensünk kérdéseivel találkoztam akkor, s ahogyan ma látom. Az akkori, félfeudális maradványokkal terhelt, gazdaságilag elmaradott Magyarországon a Horthy Miklós nevével jelzett kegyetlen, elnyomó politikai rendszer uralkodott. Nagy gazdasági válság volt. Fent a nagytőkések, nagybirtokosok és kedvezményezettek élték a maguk farsangi életét, lent a millióknak, a munkásoknak, a parasztoknak, az értelmiségieknek kizsákmányolás, munkanélküliség, éhség és nyomor, jogtalanság, rendőrterror volt az osztályrészük. Ez ellen harcoltunk mi, fiatal kommunisták, szociáldemokraták, más világnézetű, haladó, jobb jövő után sóvárgó, dolgozó emberek."

„A két világháború közötti időszakban a Horthy-fasizmus kegyetlen terrorral nehezedett rá ennek a gyárnak a munkásságára, tűzzel-vassal irtotta itt a szocialista forradalom képviselőit, mert tudta: ha Csepelen, ebben a munkáskollektívában erős a kommunizmus, akkor erős az egész magyar munkásosztályban, és akkor elveszett a burzsoázia ügye."

Kádár – nem véletlenül – rendkívül sok párhuzamot vont az 56-os ellenforradalom és Horthy ellenforradalmi rendszere között:

„Mindannyian emlékszünk még az ellenforradalmi támadás sötét és véres napjaira. Budapest utcáin az ellenforradalmi terror lett az úr, tömegesen gyilkolták a kommunistákat és a haladó embereket. Az országban ezrével vetették börtönbe a párt harcosait, termelőszövetkezeti vezetőket, tanácselnököket, a szocializmus híveit, és lemészárlásukra készülődtek. Ismét megjelentek a politika porondján a tőkések, földesurak, bankárok, hercegek és grófok, élükön Mindszentyvel. Megjelentek a Parlamentben, két nap alatt 28 ellenforradalmi pártot alakítottak, még a hírhedt Magyar Élet Pártjának megalakítását is bejelentették, és megjelentek a falvakban, a gyárakban a mindent vissza jelszóval. Ahogy 1919-ben Horthy gyilkos bandája mögött ott volt az antant — úgy sorakoztak fel az imperializmus sötét erői pénzzel, fegyverrel, széles propagandagépezettel 1956 októberében is az ellenforradalom sötét erői mögött."

„Az ellenforradalmi támadás osztálybázisát természetesen a volt kizsákmányoló osztályok és az átmenetileg hozzájuk sodródott kispolgári elemek alkották. Az ellenforradalmi támadás szervezésében és vezetésében hegemón szerepük volt a régi Horthy-fasiszta hadsereg tisztjeinek, a horthysta állam vezető tisztviselőinek, az egykori uralkodó fasiszta pártok tagjainak. A Magyar Népköztársaság elleni ellenforradalmi támadás fő kezdeményezői, irányítói, pénzelői, az összes reakciós erők fő támaszai azok az amerikai vezetés alatt álló imperialista körök voltak, amelyek népköztársaságunk megszületése óta nyílt uszító és titkos aknamunkát folytatnak népi demokratikus rendünk ellen."

„Magyarországon Horthy Miklós már 1919 augusztusában tulajdonképpen az európai fasizmus előhírnökeként lépett fel. A történelem elsodorta egész rendszerét, magát Horthyt is, aki valahol Portugáliában élt emigrációban az ötvenes évek elején, s ott jelentek meg emlékiratai is. Emlékirata első fejezetének címe ifjúságára utalt, amikor a Habsburg császár és király szárnysegéde volt. A második fejezet címe így hangzott: '*Ellenforradalom'*. Manapság nem ilyen 'őszinte' ellenséggel állunk szemben: mostanában az ellenforradalmakat világszerte inkább forradalomnak nevezik a szocializmus ellenségei. Ebben is kifejezésre jut a kapitalistáknak az a felismerése, hogy a szocialista eszme, a szocialista forradalom rendkívüli vonzóerőt képvisel az egész világon, s nem ajánlatos saját osztályharcát, saját rohamát nevén nevezni, ellen forradalomként emlegetni."

Kádár sokszor hasonlította össze a szocializmus eredményeit a Horthy-fasizmus viszontagságaival:

„Emlékezzenek csak vissza, a régi világban itt Szolnok megyében a föld fele a nagybirtokosok és a falusi tőkések, a kulákok kezén volt. Itt Kisújszálláson például a föld 70 százaléka volt a kulákok kezén. A felszabadulás után 34 000 család kapott Szolnok megyében földet. Ez lényeges változás az életben. A régi világban, mondjuk 1934-ben, Szolnok megyében 34 000 munkanélküli volt. Most az emberek élnek és dolgoznak. Nincs örökös lakodalom, de az a helyzet, amikor a mindennapi kenyérért reszketnie kellett a dolgozó népnek, ahogyan az a Horthy-rendszerben volt — Magyarországon megszűnt."

„Ha az előttem szóló hétgyermekes anya elmondta volna régi életét, bizonyára arról is tudott volna beszélni, hogy jó termés esztendejében, amikor a föld adott kenyeret, a gabona egy részét emberi táplálkozásra alkalmatlanná tették azért, hogy a nagytőkések — akiké a termés volt — az árat tartani tudják. Nem tudom, hány gyermeke élt akkor ennek az elvtársnőnek, de bizonyos, hogy az ő gyermekeinek nem jutott akkora darab kenyér, amekkorát megkívántak és amekkora ma jut nekik."

„Valóban, még ínség, középkori nyomorúság volt Magyarországon nem is nagyon sok évvel ezelőtt, a Horthy-kormányzat idején a dolgozók széles tömegeinek az osztályrésze, amikor világszerte úgy tartották

számon hazánkat, mint a hárommillió koldus országát. És ebben a jelzőben sajnos nem volt sok túlzás. De bármennyire megerőltetjük emlékezetünket, egyetlenegy amerikai hangra, sem szenátori, sem képviselői felszólalásra nem emlékszünk, amely akkor szót emelt volna ez ellen."

„Hazánkban az általános iskola nyolc osztályát az adott korosztály szinte teljes egészében elvégzi. Középfokú képzésben a megfelelő korosztály 96 százaléka részesül, amihez mindjárt hozzáteszem, hogy a középiskolai tanulók száma most a hétszerese, az egyetemi és a főiskolai hallgatóké pedig csaknem a tízszerese annak, amennyien a Horthy-rendszerben voltak."

„A Horthy-rendszerben az emberek a keresetük 40 százalékát adták lakbérre, most csupán öt-hat százalékát. Komolyan szembe kell néznünk tehát a lakáskérdéssel, és kézbe kell vennünk megoldását. Elhatároztuk, hogy 15 év alatt — a társadalom segítségével, mozgósításával — egyszer s mindenkorra rendbe kell hozni a lakáshelyzetet."

„Mint már említettem, az életszínvonal 1949-re érte el az 1938-as év színvonalát. Azt követően a legnagyobb horderejű eredmény, hogy amíg a Horthy-rendszer idején évi átlagban 200 000—300 000, az 1929—1933-as válság idején pedig 700 000-800 000 volt a munkanélküliek száma, addig rendszerünkben a munkanélküliség — mely a dolgozó osztályok életének átka — gyakorlatilag megszűnt. Az 1949-et követő 10 esztendő alatt a keresők száma 650 000-rel növekedett."

„Tudvalevő, hogy a Horthy-rendszer idején Magyarországon az egyszerű emberek Spanyolország és Törökország dolgozóival együtt a leggyengébben és legrosszabbul táplálkoztak Európa népei közül. Ma a helyzet a következő: Olaszországban az egy főre eső napi kalóriafogyasztás 2560, Jugoszláviában 2710, Franciaországban 2830, Ausztriában 2950, a Német Szövetségi Köztársaságban 2970, Angliában 3210 és Magyarországon ennél is több, 3240 kalória. Ebben már a világszínvonalat elértük."

„A mozik száma ma hétszer annyi, mint a Horthy-rendszer idején volt, s a mozilátogatók száma az utóbbi 10 évben a háromszorosára növekedett. A nemzetközi összehasonlítást e tekintetben is álljuk: egy lakosra egy évben Hollandiában kereken 6, Svédországban 10, Franciaországban 10, Magyarországon 13 mozilátogatás jut."

Kádár megemlítette a fasisztákkal paktáló szociáldemokratákat is:

„A történelem megmutatta, hogy a Horthy-fasiszta burzsoázia uralma halálra volt ítélve, és megsemmisült, annak ellenére, hogy a szociáldemokrata jobboldal huszonöt éven át mindenben segítségére volt léte meghosszabbításában. A Horthy-fasizmust a magyar munkásosztály a nemzetközi munkásosztály támogatásával megsemmisítette. Ugyanaz a munkásosztály, amelyet ezek a burzsoákat kiszolgáló peyerek és kéthlyk oly soká tartottak a megosztottság állapotában, de amely őket végül is félreállítva, 1948-ban végleg egyesítette erőit."

Bár a nürnbergi per során csak tanúként hallgatták ki Horthyt, mi tudjuk, hogy a vádlottak padján is ott lett volna a helye. Kádár is tudta:

„Magyar Tanácsköztársaságot annak idején idegen fegyveres erők beavatkozásával leverték, és ellenforradalmi rendszert létesítettek. De a szovjet kormány 1941-ben, még a vele szemben ellenségesen viselkedő horthysta kormányhoz intézett figyelmeztető üzenetében is arra törekedett, hogy a magyar népet és országot megóvja a háborús szenvedésektől és katasztrófától. Horthy fasiszta kormánya azonban, amely nem a magyar nép érdekeit képviselte, képtelen volt a józan ész szavára hallgatni, és csatlakozott Hitler szovjetellenes háborújához."

„Ma emlékezünk, és emlékeztetnünk kell: 1919-ben az imperialisták fegyveres erővel a magyar nép nyakára ültették az ellenforradalmi Horthy-rendszert, amely középkori viszonyokat teremtett az országban. Fasiszta ideológiájával negyedszázadon át fertőzte a tömegeket, kegyetlen terrorral üldözött minden haladó gondolatot, kizárta a politikai jogokból a dolgozó népet. Magyarország iparilag fejletlen volt, mezőgazdaságát feudális maradványok terhelték, a dolgozók milliói létbizonytalanságban, nyomorban éltek. A háborúban az ország amúgy is fejletlen iparának harmada megsemmisült, hídjait módszeresen elpusztították, lakóházai súlyosan megrongálódtak, a föld nagy része műveletlen maradt, az állatállomány nagy részét elhajtották. Az emberek éheztek, ellátatlanok voltak. A kilencmillió lakosságú Magyarország állampolgárai közül több mint félmillió ember pusztult el a harcban és a fasiszta megsemmisítő táborokban. Összes háborús embervesztesége ugyanannyi volt, mint az akkor 140 millió lakosú Egyesült Államoknak."

Kádár többször utalt beszédeiben az imperialista Egyesült Államok és a Horthy-fasizmus közti kapcsolatokra:

„1924-ben, az Egyesült Államok kormánya Horthy fasiszta rendszerének kormányával egész sor együttműködést, megállapodást kötött — konzuli, fizetési, örökségi ügyekben. Ezeket a szerződéseket az Egyesült Államok kormánya 1946-ban a magyar nép kormányával szemben egyoldalúan felmondta, pedig a magyar nép és a Magyar Népköztársaság véget vetett a fasiszta rendszernek. Különös felfogás ez: a fasiszta Horthy-rezsimmel tudtak együttműködni, tudtak szerződést kötni, míg a demokratikus Magyarországot csak támadni, mocskolni és ócsárolni tudják.”

„Az imperialisták és kiszolgálóik gyakran szemünkre vetik, hogy ’a régi rendszerben Magyarország fél Európát ellátta gabonával — most pedig vannak esztendők, amikor még be is kell hozni gabonát’. És persze szitkot, átkot szórnak új rendszerünkre. Nekünk azonban nyugodt a lelkiismeretünk. Igaz, hogy a Horthy-rendszer idején Magyarország jelentős gabonaexportot bonyolított le. De hogyan? Úgy, hogy — habár a régi statisztikák szerint a kenyér fő élelmezési cikk volt hazánkban — milliószámra éltek itt dolgozó emberek, akik éheztek, még a mindennapi kenyerük sem volt meg.”

Maglód, 2018.05.10 Salánki László

Brutálisan gazdagodnak a magyar milliárdosok

KSH szerint: 2017-ben a foglalkoztatottak száma: 4 421 400. A dolgozók átlagkeresete bruttó 297 000 x 12= 3 564 000 forint volt, ami összesen 15 757 869 600 000 kereken 15 760 milliárd bruttó Ft. A nettó átlagkereset 197 500 forint, azaz éves szinten 2 370 000 Ft. Az összes dolgozó keresett 10 487 718 000 000 kereken 10 500 milliárd Ft.

A milliárdosok átlagosan 8,9 milliárdot kerestek a dolgozók pedig csak 3,6 nettó 2,4 milliót.

A 4,42 millió dolgozó átlagkeresete kevesebbet ér, mint a 100 milliárdos kizsákmányolóé!

Ez a kapitalizmus!

De kik azok, akik megdolgoztak a saját és a milliárdosok pénzéért?

A dolgozóktól elvett 100 milliárdok gazdagítják a milliárdosokat!

2017-ig 4267,4 milliárd forintot kerestek kizsákmányolással a Magyar nép elitjei, vezérei, a rendszerváltók!

És a dolgozók, akik minden érték létrehozói?

Rekordot döntöttek a magyar milliárdosok, vagyonuk egy év alatt 890 milliárd forinttal 4267,4 milliárd forintra nőtt 2017 végére a napi.hu hírportál kiadványának becslése szerint.

A 100 leggazdagabb 2018 című, csütörtökön megjelent összesítés alapján a legvagyonosabbak rangsorának élén immáron nyolcadik éve az OTP vezetője, Csányi Sándor áll 320 milliárd forintra becsült vagyonnal. Tőle mindössze 40 milliárd forinttal maradt el a tavalyi ötödik helyezett Mészáros Lőrinc, aki - mint írták - 160 milliárd forintos gyarapodást ért el egy év alatt. A harmadik helyen 260 milliárd forinttal a nemrég elhunyt Demján Sándor, a negyediken pedig 240 milliárd forintos vagyonnal Gattyán György áll. A következő helyeket sorrendben Bige László, Széles Gábor, Veres Tibor, Felcsuti Zsolt, Kasza Lajos és Rákosi Tamás foglalhatta el a lap szerint.

Az idei listán négy új név található, közülük a legmagasabban a 26. helyen álló Jellinek Dániel, az Indotek-csoport többségi tulajdonosa nyitott. A 31. helyen jegyezték Schmidt Máriát és családját, vagyonukkal azonban a néhai Ungár András - a Terror Háza Múzeum főigazgatójának férje - korábban már szerepelt a listán. Szintén visszatérő a 94. helyezett Jászai Gellért, a Mészáros-cégcsoport egyik vezetője és résztulajdonosa. Két ingatlanfejlesztésben érdekelt üzletember, az 59. Pálos Titusz és a 98. Füzesi Attila azonban most került be először a százas rangsorba. A belépő szint, vagyis a 100. legnagyobb vagyon 8,2 milliárd forint, a helyezettek átlagvagyona 42,6 milliárd forint - derül ki az idei összesítésből.

A 100 leggazdagabb című kiadvány 2002 óta jelenik meg. A napi.hu tájékoztatása szerint a vagyonbecsléseket a Céginfo.hu céginformációs rendszer segítette, a kiadványban található szócikkek a nyilvános adatbázisokban közölt adatokon alapulnak.

atv.hu/MTI

Maglód, 2018.05.10 Salánki László

Fasiszták és kommunisták

Milyen a fasizmus társadalmi gazdasági formája?

A polgári demokráciában működő kapitalista gazdasági modell a felbomlása elkerülésére diktatúrát is alkalmaz. Ez a diktatúra a totális hatalom birtokában általában hatékonyan tudja elnyomni a társadalmi forma hibáiból keletkező bomlasztó erőket. Amint ez nem elegendő, a totális diktatúrát a kapitalizmusra jellemző fasizmust alkalmazza a társadalmi rendszerének védelmében. Ugyanezek érvényesek nemzetközi szinten is. Mivel a kapitalista gazdaság világméretekben terjeszkedik, diktatúráját más nemzetekre is igyekszik kiterjeszteni, de így ütközik a kapitalisták érdeke nemzetközi szinten is. A gyengébb nemzeteket gyarmatosítja, kirabolja, és ha szükséges a fasiszta módszereket alkalmazza, alacsonyabb rendűvé teszi az őslakosokat. A végső cél a kapitalisták gazdagodása, a profit és a hatalom növelése.

Mi rombolja a kapitalista rendszer működését?

A kapitalista rendszer a működéséből következőleg a társadalom túlnyomó többségét képező, az értéket létrehozó dolgozók kizsákmányolásából mérhetetlen hatalomra tesz szert a tőkésosztály. Ez a hatalom a társadalomban értéket létrehozó dolgozó osztályokat alacsonyabb rendű szolgaságba kényszeríti. Ezt a totális hatalommal rendelkező kapitalisták képesek a dolgozó osztályokkal elfogadtatni. A dolgozó osztályoknak a szolgaság elfogadását csak a tudatuk eldeformálásával, érdekeik feladásával, öntudatuk elvesztésével tudják elérni, amit a kapitalista erkölcsnek a dolgozók tudatába történő bemosásával, tanítással, a médiákkal, a művészettel tudnak beprogramozni. Ez az emberiség érdekeit súlyosan sérti, a föld embereinek többségét megalázó alsóbbrendűségbe kényszeríti, ***de a kapitalizmus nem tud másként működni***. A kapitalisták a föld dolgozó népei munkájának eredményeként létrehozott értékeket a saját tulajdonukban kezelik, amit a termelőeszközök magántulajdonában a kapitalisták megtehetik.

A kapitalizmus embertelen, élősködő társadalmi rendszer!

A kommunisták felismerték és tudományosan bebizonyították a kapitalizmus kizsákmányoló, élősködő, haszontalan, az emberiségre káros bűnöző tevékenységét.

Ezért a kapitalizmus és a védelmében a totális diktatúra a fasizmus legkövetkezetesebb ellensége a kommunista világnézet, ami egyben a dolgozó osztályok felszabadítása a társadalmi bűnöző kapitalista, fasiszta rendszer alól.

A kapitalista rendszer a védelmében kénytelen a rá veszélyjelentő kommunista nézeteket elnyomni, korlátozni, üldözni, miáltal a dolgozó osztályok érdekeit is elnyomják. Így a társadalom, gazdaságilag és politikailag kibékíthetetlenül kettészakad. Az egyik oldalon a dolgozó osztályok érdekeit a polgári demokrácia vagy a fasizmus keretében elnyomó, a kommunistákat üldöző, valamint az öntudattalanságban, szolgaságban élő népre.

Ezért a kommunistákat üldöző kapitalizmus minden formája tartalmazza a fasizmus diktatúrájának alapjait.

Így a kapitalista rendszerek kommunista üldözése, maga a fasizmus.

Nincs kapitalizmus és fasizmus kommunista üldözés nélkül.

A kapitalizmus és totalitárius formája a fasizmus elnyomására a proletárdiktatúra a kommunisták fegyvere. A proletárdiktatúra a népi demokrácia védelme az emberiség ellensége a kapitalizmussal szemben.

Maglód, 2018.05.07 Salánki László

Vádirat a rendszerváltás bűntettére

Mi is volt a rendszerváltás?

Forradalom vagy ellenforradalom?

Miért ellenforradalom a szocializmusból visszatérni a kapitalizmusba?

Ehhez meg kell vizsgálni a társadalmi rendszereket.

A kapitalista társadalmi gazdasági rendszer a polgári demokrácia keretin belül működik, ami alacsonyabb színvonalú **polgári és emberi jogok**at képes megvalósítani, mint a népi demokrácia.

Emberi és polgári jogok nyilatkozata: a francia forradalom egyik alapvető dokumentuma, mely az emberek egyéni és közösségi jogait határozza meg.

Az Emberi és Polgári Jogok Nyilatkozata (1789)

Minden ember szabadnak és jogokban egyenlőnek születik és marad; a társadalmi különbségek csakis a közösség szempontjából való hasznosságon alapulnak.

A **szabadság** annyit jelent, hogy mindent szabad, ami másnak nem árt.

A törvény a közakarat kifejezése; alkotásában minden polgárnak joga van személyesen vagy képviselői révén közreműködni. **A törvény egyformán törvény mindenki számára**, akár védelmez, akár büntet; s mivelhogy a törvény előtt minden polgár egyenlő, tehát minden polgár egyformán alkalmazható bármilyen közhivatalra, állásra és méltóságra, erényeik és képességeik különbözőségein kívül egyéb különbséget nem ismerve.

Mindaddig, míg bűnösnek nem nyilvánítják, minden ember **ártatlannak** vélelmezhető.

Senkit **meggyőződései és vallási nézetei** miatt háborgatni nem szabad, feltéve, hogy e meggyőződések és nézetek megnyilvánulása a törvény által megszabott közrendet nem zavarja.

A gondolatok és vélemények szabad közlése az emberek egyik legértékesebb joga; ennél fogva minden polgár szabadon szólhat, írhat és nyomtathat ki bármit, felelősséggel tartozván viszont e szabadsággal való visszaélésért a törvény által meghatározott esetekben.

Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata:

1. cikk Minden emberi lény szabadon születik és egyenlő méltósága és joga van. Az emberek, ésszel és lelkiismerettel bírván, egymással szemben testvéri szellemben kell, hogy viseltessenek.

2. cikk Mindenki, bármely megkülönböztetésre, nevezetesen fajra, színre, nemre, nyelvre, vallásra, politikai vagy bármely más véleményre, nemzeti vagy társadalmi eredetre, vagyonra, születésre, vagy bármely más körülményre való tekintet nélkül hivatkozhat a jelen Nyilatkozatban kinyilvánított összes jogokra és szabadságokra.
   Ezenfelül nem lehet semmiféle megkülönböztetést tenni annak az országnak, vagy területnek politikai, jogi vagy nemzetközi helyzete alapján sem, amelynek a személy állampolgára, aszerint, hogy az illető ország vagy terület független, gyámság alatt áll, nem autonóm vagy szuverenitása bármely vonatkozásban korlátozott.

3. cikk Minden személynek joga van az élethez, a szabadsághoz és a személyi biztonsághoz.

4. cikk Senkit sem lehet rabszolgaságban, vagy szolgaságban tartani, a rabszolgaság és a rabszolgakereskedés minden alakja tilos.

Miért nem érvényesülhetnek a polgári és emberi jogok a kapitalizmusban?

A polgári demokráciában nem születik mindenki egyenlő társadalmi és gazdasági lehetőségekkel, hasonlóan, mint a feudalizmusban, sőt a túlnyomó többségben lévő dolgozók a társadalom anyagi feltételeiben lényegesen hátrányosabb helyzetben vannak. Ezért a kapitalizmus nagyon megosztott, élősködő társadalmi forma. Ez következik a magántulajdon polgári értelmezése miatt, amibe **a termelési eszközök magántulajdonán alapuló kapitalista termelési mód** tartozik.

A termelőeszközök magántulajdona az akadálya a polgári és emberi jogok megvalósulásának!

A kapitalizmusban alapvetően a termelés minden tényezője pénzért megvásárolható, az emberi munkaerő is, és így az emberiség túlnyomó többsége a tőkések által pénzzel megvásárolt áru, **bérrabszolga**. A rabszolgaság minden formája az emberi jogokat súlyosan sérti, **embertelen**. *De a kapitalizmus csak így működik*. A proletár

bérrabszolga „szabadon” dönthet, melyik kapitalistának adja el egyetlen termelőképes tulajdonát, a munkaerejét. A proletár és a kapitalista közötti kényszerkapcsolatban a tőkével rendelkező munkaerő vásárló tőkés akarata, érdeke a meghatározó. A proletár, mint ember, mint a munkaerő tulajdonosa ebben a kapcsolatban csak alárendel árukapcsolat, így az **emberi méltóság**a is erősen korlátozott. A proletárok kizsákmányolása a kapitalisták által teremti meg a lehetőséget a kapitalista emberek felsőbbrendűvé válását és élősködését, így ezen alapon történő korlátlan hatalmukat az emberiség felett, ami a totális hatalom birtokában diktatórikusan **korlátozza az emberi szabadság és a polgári jogokat az egész földön**.

A kapitalizmusban nem lehetséges valódi, a többségre kiterjedő demokrácia!

A médiumok kapitalista érdekekben történő üzemeltetése és a kapitalista törvényhozás, **a vélemény és a sajtó szabadságát** is erősem korlátozza. A **közakarat** a parlamentben nem érvényesül, mert a dolgozó nép képviselői nincsenek ott. A kapitalisták érdekében és ellenőrzésével az egész államapparátus, a médiák, oktatás, vallás korlátlan anyagi lehetőséggel a dolgozó embereket **öntudatlan állapotba neveli**, lemondanak alapvető jogaikról, a szabadságról és a demokráciáról, így a saját érdekeik helyett a kizsákmányolóikat szolgálják. Ez súlyos embertelenség a polgári demokrácia keretében.

A polgári demokráciában működő kapitalizmusban minden embernek annyi szabadsága és demokráciája van amennyit meg tud fizetni, így a dolgozók kizsákmányolásán meggazdagodottaké a valódi szabadság és a demokrácia.

A jogállam működéséhez pénz kell, így a több pénzzel rendelkezők a gazdagságuk mértékében érvényesíthetik érdekeiket. Így a dolgozók csak a kapitalisták elleni összefogással vehetik fel a harcot érdekeik érvényesítésére. Természetesen ezt az összefogást a kapitalisták a totális hatalom birtokában igyekeznek megakadályozni a polgári demokrácia keretében, de ha ez nem elég akkor a totális diktatúrával, a fasizmussal törik meg.

Világ proletárjai egyesüljetek!

A kapitalizmus jellemzője a kizsákmányolás, élősködés, szolgaság, felsőbbrendűség, a polgári demokráciával álcázott diktatúra a dolgozók érdekeinek elnyomására, a kommunisták valamilyen szintű üldözése. A kapitalizmus totális diktatórikus formájában a fasizmusban, pedig a polgári és emberi jogok eltörlése, a dolgozók képviselőinek, vezetőinek a kommunistáknak a kiirtása.

A kapitalizmus alternatívája csak a szocializmus lehet!

A szocializmus a népi demokrácia keretein belül működik és megvalósítja a polgári és emberi jogokat valamint a népi demokrácia értékeit.

Mivel a termelőeszközök magántulajdonán működő kapitalista gazdaság a korlátja a polgári és emberi jogok megvalósításának, ezért a termelőeszközöket a társadalmi, közösségi tulajdonban kell üzemeltetni és ellenőrizni!

A szocializmus az emberi jogokat a termelőeszközök magántulajdonának korlátozásával, ellenőrzésével magasabb színvonalra emeli, így emberségesebb társadalmi forma. A parlamentben a dolgozók hozzák a nekik megfelelő, a népi demokratikus elveken alapuló törvényeket. A médiumok, az oktatás, a művészet a dolgozó közösség érdekében működnek. Nincs kizsákmányolás, élősködés, szolgaság. Megvalósul a

„Szabadság, Egyenlőség, Testvériség”.

Tehát az 1990-es rendszerváltás egy embertelenebb társadalmi formát valósított meg, ezért ellenforradalom. Lehetne polgári forradalomnak nevezni, de a szocialista forradalom után ez már csak ellenforradalom, visszarendeződés egy fejletlenebb, embertelenebb társadalmi rendszerbe, ahol a szabadság, egyenlőség, testvériség már nem működik.

A népi demokrácia átveszi, a polgárság átall megalkotott, de meg nem valósult polgári és emberi jogokat, kiküszöböli a magántulajdonú gazdaság embertelenségeit, a kizsákmányolást, élősködést, szolgaságot. A termelőeszközöket a dolgozó nép ellenőrzésében üzemelteti. A kapitalizmus nemzeti és főleg nemzetközi anarchikus, válságokon keresztüli működése helyett az ésszerű átgondolt tervgazdálkodást alkalmazza, mert a kapitalizmus válságait a dolgozó osztályok szenvedik meg.

Vádirat:

Az 1990-es ellenforradalom a köztulajdont külföldi és magánkézbe privatizálta, ami az egész nemzet számára lopás. Tehát a rendszerváltók tolvajok és a gyarmatosításunk támogatásával hazaárulók is.

A dolgozó nép demokráciája helyett a polgári demokrácián alapuló kizsákmányoló, élősködő gazdasági rendszert építettek ki.

Az állítólagosan rosszul működő köztulajdonban lévő gazdaság helyett a magánkézben, kizsákmányolásra alapuló gazdaságot valósítottak meg, bérrabszolgasággal. A magyar gazdaság így az 1970-80 –es évek szintjén áll, fejlődésében megállt, a gyarmatosítók gazdasági politikai érdekeit szolgálja.

KSH Magyarország:

Termék	1970	1975	1990	2015,*=2016	Csúcs év/	
Húsfogyasztás (kg)/év	60,4	71,2	75,8	70,1	1989	81,0
Lakás/év	80 276	**99 588**	43 771	*9 994	1975	99 588
Tej (kg/év)	109,6	126,6	**169,9**	165,6	1987	199,1
Tojás (darab/év)	247	274	**389**	223	1990	389
Tápanyag (kj/nap)	12 971	13 574	**14 164**	13 094	1990	14 164
Állattenyésztés (1960=100) %	137	163	**205**	119	1984	214
Növénytermesztés (1960=100) %	111	147	151	**191**	**2016**	**191**
Szén, ezer tonna	**27 830**	24 887	17 578	9 217	1964	31 548
Autóbusz, darab	5 956	10 884	7 994	187	1979	14 230
Búza, ezer tonna	2 723	4 007	6 198	*5 603	1984	7 392
Cukorrépa, ezer tonna	2 175	4 089	4 743	*1 121	1991	5 867
szarvasmarha, ezer db	**1 911**	1 904	1 571	*852	1967	2 049
sertés, ezer db	7 311	6 953	**8 000**	*2 907	1983	9 844
baromfi, ezer db	**72 049**	55 589	50 011	*40 185	1970	72 049

A magyar gazdaság az ellenforradalmi rendszerváltással gyarmati érdekeltségbe került. Ez a magyar nép és a haza elárulása.

Vádlottak:

Az ellenforradalmárok és külföldi segítői, a kapitalisták.

Vádpontok:

- Rendszerbűn az ellenforradalmár kapitalistákkal a magyar dolgozó nép kizsákmányolása.
- A népi demokrácia, a dolgozók demokráciájának lejáratása.
- A polgári és emberi jogok csökkentése a társadalom megosztottságának növelésével.
- A tudománytalan idealista világnézet erősödése a valóság helyes tudományos materialista értelmezés helyett.
- A dolgozóknak a saját érdekeik helyett a kizsákmányoló, élősködő, embertelen, hazug erkölcsű nézetek terjesztése, tanítása.
- A kapitalizmus élősködésének pozitív értékként való ábrázolása.
- A szabadság és a demokrácia hiánya a dolgozó nép számára, képviselőik, vezetőik lejáratása.
- A parlamentben nincs képviselője a dolgozó népnek, helyette osztályellenségeik hozzák a törvényeket.
- Bérrabszolgaság, az emberi jogok súlyos megsértése a kapitalisták hasznáért, profitjáért.
- Az ingyenes egészségügy és oktatás megszüntetése.
- A színvonalas egészség, oktatás, művelődés a dolgozó nép többsége számára megfizethetetlen.
- A henyélő, élősködő, felsőbbrendű gazdasági társadalmi rendszer működése.
- A Horthy fasiszta nézetek megtűrése, sőt támogatása.
- Az idejétmúlt vallás beépülése a társadalom erkölcsébe, az oktatásba, a társadalom irányításába.

Maglód, 2018.05.12 Salánki László

ROZSNYAI ERVIN: A Horthy-rendszer jellegéről

2015. október 4. MI IDŐNK

Rozsnyai Ervin 2007-ben az Ezredvégben megjelent cikke ma aktuálisabb, mint valaha.

Mi a fasizmus?

Mussolini rendszere maga keresztelte el magát fasizmusnak, Hitleré a fasizmus mintapéldánya, hiánytalan "ideáltípusa" volt. A Horthy-korszakot nemegyszer minősítik "fasisztoidnak" (a fasizmussal nem azonos, arra csupán "hasonlító" alakzatnak), vagy éppenséggel a "konzervatív" jelzővel illetik (ami nem határolja el, mondjuk, az angol konzervatívok – Churchill, Eden vagy Thatcher asszony – kormányzásától). Vajon rászolgáltak-e Horthyék ennyi gyengédségre?

A Horthy-rendszer valóban eltért bizonyos sajátosságaiban a fasizmus "klasszikus", német és olasz formájától: nem támaszkodott tömegpártra és tömegmozgalomra – sem a hatalom megszerzésében, sem később -, és mindvégig megtartotta a parlamentet, sőt a német megszállásig a polgári ellenzék mellett a szociáldemokrata pártnak és a szakszervezeteknek is legális működést engedélyezett. Általában emiatt szokták mentesíteni a "fasiszta" minősítéstől. Kérdés, mennyiben érintik az említett sajátosságok a fasizmus lényegét, és egyáltalán, mi a fasizmus lényege.

Kezdjük talán azzal, hogy mi nem a lényege, mi nem különbözteti meg történelmileg más rendszerektől. A zsidóüldözés bár lényeges ismérve a nácizmusnak, nem tartozik a fasizmus lényegéhez általában, jóllehet a náci rendszer a fasizmus legkiteljesültebb formája volt – nem tartozik hozzá, mert egyrészt nem minden fasizmus üldözi, vagy legalábbis nem minden fejlődési szakaszában üldözi a zsidókat (az olasz fasizmus csak akkor kezdte ezt, amikor Mussolini már közvetlenül Hitler "védnöksége" alatt állt); másrészt a zsidók üldözését helyettesítheti (vagy kiegészítheti) az araboké (például a zsidó fasiszták részéről), a feketéké, a cigányoké stb.; végül, a történelemnek nem volt olyan korszaka, amikor a zsidókat ne üldözték volna, az asszír és a babilóniai, az egyiptomi és a római birodalomtól a gettósító középkoron, a spanyol és portugál inkvizíción, az orosz feketeszázas pogromokon keresztül egészen a legmodernebb (?) korig. Az antiszemitizmus tehát, noha bizonyos fasizmusokra jellemző, és más ismérvekkel összefonódva feltétlenül a fasizmus megnyilvánulása, önmagában véve nem tekinthető a fasizmus jellemzőjének.

A zsidóüldözésnél általánosabb ismérv a militarizmus: ez valóban lényegi vonás, fasizmus nincsen nélküle. De ami egy jelenség lényegéhez tartozik az nem mindig tartozik ennek a jelenségnek a megkülönböztető jegyeihez – tágabb is lehet az utóbbiaknál. A hódító militarizmus a legkülönfélébb uralmi rendszerek lényeges vonása volt: a rabszolgatartó római impériumé, a feudális oszmán birodalomé, a polgári eszméknek Európa-szerte karddal utat vágó napóleoni császárságé – tehát egyiküket sem különbözteti meg sem egymástól, sem a fasizmustól. Vagy: lényeges vonása a fasizmusnak a terrorista diktatúra – de a legkönyörtelenebb diktatúrát gyakorló egyiptomi fáraó sem sorolható a fasisztákhoz, és Cromwell sem, noha terrorista diktatúrával tiporta el az írek és a skótok nemzeti ellenállását, Angliában pedig a levellerek és a diggerek forradalmi mozgalmait; ráadásul a népi forradalmi mozgalmaknak ez az eltiprója történelmileg haladó, forradalmi szerepet játszott, ami a fasizmusról éppenséggel nem mondható el.

Ahogy a fasizmus egyik-másik sajátossága jelen lehet különféle uralmi rendszerekben anélkül, hogy ezek emiatt fasisztának minősülhetnének, éppúgy a fasizmus magába foglalhatja tőle eltérő vagy vele ellentétes politikai berendezkedések elemeit anélkül, hogy minőségét elveszítve, megszűnne fasizmusnak lenni. Ilyen elem a koalíciós kormányzás, a többpártrendszer, a parlament. Mussolini első kormányának – mint tudjuk – csupán négy fasiszta minisztere volt tíz nem-fasiszta mellett, és a kijelölt kormányfő eredetileg két szakszervezeti vezetőnek is tárcát kínált. Működött a parlament, népes ellenzékkel, számszerűen erős szocialista és kisebb, de nem jelentéktelen kommunista képviselőcsoporttal. Kiderült azonban, hogy a rendszer természetét nem a parlament fennállása és a pártok képviseleti aránya határozza meg, hanem a valóságos erőviszony, amelynek döntő mozzanata a szervezettség és a céltudatos cselekvés. A fegyveres fasiszta terrorakciók – megtoldva a 100 millió dolláros stabilizációs kölcsönnel, amelyet az amerikai Morgan-bankház a Matteotti-válság alatt nyújtott Mussolininak – hatékonyabbak voltak, mint a parlamenti ellenzék többségének erkölcsprédikációi és szemrehányó hivatkozásai az alkotmányosságra; egyébként is, a részint fasiszta, részint megfélemlített parlamenti többség maga szavazta meg alkotmányosan és demokratikusan a parlament törvényes megbénítását. Bár a fasisztáknak eleinte tartaniuk kellett mind a baloldali pártoktól, mind a kereszténydemokrata irányzatú Néppárttól, amely mögött tömegesen sorakozott fel a nagybirtokellenes parasztság, lényegileg mégis kezdettől fogva irányt tudtak szabni a dolgok menetének (főként az ellenállás gyatrasága miatt). Ez a hatalom tehát kezdettől fogva fasiszta volt (nem "fasisztoid" vagy valami efféle), amin az sem változtat, hogy a teljes, totális fasizmus megvalósításához bizonyos időre volt szüksége. A hitleri rendszerre nagyjából ugyanez vonatkozik, bár sokkal rövidebb idő alatt taposott utat magának a totális fasizmushoz, mint olasz megfelelője. Hitler alkotmányos parlamenti választással – mondhatni "demokratikusan" – jutott hatalomra, és először szintén koalíciós kormányt alakított, nem kergette szét azonnal a parlamentet, a pártokat, a szakszervezeteket; kormányzása ennek ellenére az első pillanattól fasiszta volt, a hatalmat a fasizmus jellegzetes módszereivel gyakorolta. Mit akarunk ezzel mondani? Azt, hogy a többpárti parlament léte, a szociáldemokrata párt és a szakszervezetek legalitása nem zárja ki a rendszer fasiszta jellegét, így önmagában véve arra sem használható fel bizonyítékul, hogy a Horthy-rendszer ne lett volna fasiszta.

Ellene szólhat ennek az érvelésnek, hogy Horthy idején mindvégig létezett a parlament, és majdnem végig a szociáldemokrata párt – nem úgy mint az olasz és a német fasizmusban. Ám ez az ellenvetés éppen a történelmi különbség miatt nem talál célba. Amikor Mussolini és Hitler – ellenforradalmi tömegmozgalmaktól támogatva – elfoglalták a kormányfői posztot, Olaszországban még nem apadtak el, Németországban pedig növekedőben voltak a forradalmi energiák; Horthy ezzel szemben egy levert forradalom után lovagolt be a hatalomba, és nem fanatizált tömegek hátán, hanem a román fegyverek és az antant-missziók segítségével. Magyarországon az antant már Horthy jövetele előtt megtörte a baloldalt (leverte a Vörös Hadsereget), és a szociáldemokraták nemhogy komoly veszélyt nem jelentettek az új rendszer számára, mint az olaszoknál vagy a németeknél, de ők maguk ajánlották fel "kérges kezüket" az ellenforradalomnak; Horthyék pedig ingatag helyzetükben sem őket nem nélkülözhették, sem az antant által megkövetelt parlamentáris politikai homlokzatot. Rendszerük konszolidálásához tehát éppoly szükséges volt a parlament és a szociáldemokrata párt fenntartása, mint az olasz és a német fasizmus konszolidálásához e két intézmény felszámolása. A mi kérdésünk szempontjából azonban nem is az a döntő, hogy léteznek-e ezek az intézmények vagy sem, hanem az, hogy létezésük esetén befolyásolják-e a rendszer lényegét.

A parlamentről a magyar királypárti ellenzéki vezetője, Payr Hugó, találóan írta 1938. október végén Horthyhoz intézett beadványában: "Nem a népnek van rá szüksége, hanem a hatalmon levőknek. Mert a parlament legbiztosabb levezető csatornája a tömegindulatoknak. Ha nagy a feszültség, egy kormányváltozás, ha még nagyobb: új választás mindig enyhíti a helyzetet, és egy időre új etapot, nyugalmi állapotot teremt. Ha ez nincs meg, a feszültség a hatalmon levők alatt robban, s nyomában jár a forradalom."1 Payr az ismert szokás szerint egy kalap alá veszi a proletárforradalmat és Szálasi "forradalmát" – itt elsősorban az utóbbira gondol -, de abban kétségkívül igaza van, hogy a parlament biztonsági szelepül szolgál a fennálló rend számára; ellenkező esetben szétkergetik. A magyar parlament még a kormányváltozásokban sem töltött be érdemleges szerepet: negyedszázados történetében egyetlen egyszer fordult elő (1938. november 23-án), hogy leszavazták a kormányt (a Bethlen István körül csoportosult képviselők Imrédy Bélát), Horthy azonban nem fogadta el a miniszterelnök lemondását, és Imrédy mindaddig hivatalban maradt, amíg ellenfelei be nem bizonyították, hogy egyik dédapja zsidó volt – ez többet nyomott a latban, mint a parlamenti szavazás. (A mindenkori kormányfő személyéről általában a színfalak mögött, kamarilla-tárgyalásokon határoztak.)

A szociáldemokratákkal kötött megegyezés éppúgy a rendszert erősítette, mint a parlamenti forma. Peyer Károlyék külföldi összeköttetései megkönnyítették az ellenséges nemzetközi hangulat lecsillapítását, a Horthyék számára létfontosságú stabilizációs kölcsön felvételét; a munkásság kézbentartásához is célszerűnek látszott, ha a terror kiegészítéséül a kormányzat betagolja a szociáldemokrata pártot és a szakszervezeteket az ellenforradalmi struktúrába. Számolni kellett persze azzal, hogy az SZDP radikális vagy éppen kommunista elemek legális fedezékévé válik. Az idő azonban megmutatta, hogy ebből a kompromisszumból a hatalom birtokosai húzták a legnagyobb hasznot. Az 1922-es választások után, ahol a szociáldemokraták Horthy-korszakbeli szereplésük

legkimagaslóbb eredményét érték el, 25 mandátumukkal jóval kisebb frakciót alkottak a parlamentben, mint az olasz szocialisták Mussolini alatt, a későbbi választásokon pedig mandátumaik amúgy sem nagy számát a kormányzat módszeresen leapasztotta. De a munkásság leszereléséhez és a rendszerbe való integrálásához legjobb tudásuk szerint hozzájárultak – többé-kevésbé helyettesítve ily módon a korporációkat, az osztályegyüttműködés jellegzetesen fasiszta szerveit, amelyek Magyarországon nem vertek gyökeret -, és a föld alá kényszerített kommunisták felderítésében is kezére játszottak Horthyéknak. Mindez újólag megerősíti feltevésünket: annak eldöntéséhez, hogy a Horthy-rendszer fasiszta volt-e, vagy csupán "fasisztoid", netán "konzervatív", nem a parlament, az SZDP és a szakszervezet létezéséből, hanem a fasizmus lényegéből kell kiindulnunk.

Ha a fasizmust lényege szerint akarjuk jellemezni, meg kell jelölnünk történelmi helyét, alapvető funkcióit, eszközeit és módszereit. Első megközelítésben és jórészt a korábbi fejtegetések összefoglalásaként azt mondhatjuk, hogy a fasizmus – ellenpárjához a New Dealhez hasonlóan – az imperializmus állammonopolista szakaszában, a kapitalizmus általános válságából bontakozik ki, rendszerint olyankor, amikor ezt a tartós, visszafordíthatatlan folyamatot elmélyíti a ciklikus (időleges) gazdasági válság vagy pangás. A fasizmus és a New Deal közös funkciója volt, hogy elhárítsák a forradalmi veszélyt, állami beavatkozással visszaáramoltassák a "fölös" tőkéket a termelésbe, bővítsék a tőke elégtelen piacait, biztosítsák a zavartalan felhalmozáshoz szükséges profitráta gazdasági és politikai feltételeit.

A New Deal szülőhazája, az Egyesült Államok a polgári fejlődés minden feudális kötöttségtől mentes "ideáltípusa" volt, hatalmas erőforrások, piacok és világgazdasági hadállások birtokosa, amely sikeres világháborús részvételével a tőkés államok élére ugrott. Az első fasizmusok ezzel szemben olyan országokban kerekedtek felül, ahol a finánctőke együtt uralkodott a feudális maradványokat többé-kevésbé konzerváló nagybirtokkal, és a belső piac bővülését fékezték az elavult agrárviszonyok. Így a New Deal egyik alapmódszere, a tömegek vásárlóerejének állami újraelosztással és politikai engedményekkel való jelentős feljavítása, szóba sem jöhetett. A kérdéses országok egyébként sem rendelkeztek a New Dealhez szükséges erőforrásokkal: vagy vesztesei voltak a háborúnak, és értékes területekről kellett lemondaniuk, vagy győztes létükre nem kapták meg azt, amit reméltek. Ezek a "kisemmizett" országok nem tudták válságukat a parlamenti demokrácia és liberalizmus hagyományos kereteiben megoldani. Ilyen helyzetben, mintegy végszükségben folyamodtak felső osztályaik a fasizmushoz. (A "végszükség" szóval azt akarjuk itt jelezni, hogy a burzsoázia, bár a forradalmi baloldal elleni terrort nem vette különösebben rossz néven – kivéve az ő érdekeire is sérelmes "túlkapásokat" -, a hatalomba mégis habozva bocsátotta be a szélsőjobb nehezen kezelhető "népi" és alvilági hordalékát."

A kormányra került fasizmus nyílt terrorral, militarizálással és agresszióval keresett a válságból kiutat, a "nemzeti" csalódásokért kárpótlást és elégtételt. A terror célja az volt, hogy letiporja vagy megelőzze a forradalmat, féken tartsa az elkeseredett tömegeket, és megfosztva őket harci-önvédelmi szervezeteiktől, olcsó munkaerőt szállítson a tulajdonos osztályok – a tőke, a földbirtokosság, a módos parasztság – részére. A militarizálás célja az volt, hogy az állam katonai megrendelésekkel ellensúlyozza a belső piac szűkösségét, leapassza a munkanélküliséget – a legfőbb társadalmi veszélyforrást -, és előkészítse az uralkodó osztályok szempontjából nélkülözhetetlen külső hódítást, az erőszakos területi újrafelosztást. Az állam tervező-gazdaságirányító tevékenysége ezekhez a célokhoz igazodott, ezeket szolgálta a rendszer ideológiája is.

A fasiszta ideológia a nemzeti vagy "faji" felsőbbrendűségnek és a felsőbbrendűek közösségének mítoszára épült.2 A kettős ideológiai koholmány egyszerre szított mesterséges ellentéteket kifelé, és leplezett valódi antagonizmusokat befelé: szégyenfához kötözte a nemzetköziséget, az osztályharcot, a "kommunizmust", átterelte a tömegek dühét nyomorúságuk valódi okozóiról az "idegenekre", a kisebbségekre, más népekre és országokra, vagy általában a "másságra", harcba szólította – nem is eredménytelenül – az elnyomottakat elnyomóik oldalán saját elemi létfeltételeik ellen. Ezt az ideológiai pestist a gyakorlati demagógia tette igazán hatékonnyá: a fasizmus, más népek vagy a nemzetből ("fajból") kirekesztettek rovására, kielégítette (vagy megígérte, hogy kielégíti) a tömegek bizonyos csoportjainak legsürgetőbb anyagi szükségleteit – azaz megvásárolta valódi érdekeiket pillanatnyi látszatérdekeikért (majd sokszorosan megfizettette velük azt, amit képmutatóan nyújtott nekik). A gyakorlati demagógia az igazság lopott pecsétjét ütötte a hazug ideológiára, az ideológia a felsőbbrendűség illúziójával szentesítette a kirekesztettek, a kiszemelt bűnbakok elleni rablást és erőszakot. A felsőbbrendűség illúziója az egyenlőség pótléka volt egy oligarchikus farkasvilágban, képzeletbeli kárpótlás a gazdasági és szociális hátrányokért, a kultúra, a képességek, a szellemi teljesítmény hiányáért, kábítószer az elnyomottaknak, hogy kisebbrendűségük tudatát elhomályosítsa a még elnyomottabbak feletti vélt fölényük és hatalmuk. Az alantas indulatokat felkorbácsoló ordas eszmékre a kispolgárság mutatkozott a legfogékonyabbnak, különösen ott, ahol a félfeudális agrárviszonyok miatt demokratikus hagyományokban nem bővelkedett, életmódjában és kultúrájában elmaradottabb, létfeltételeiben bizonytalanabb, hajlamaiban brutálisabb volt, mint a polgárosultabb országok középrétegei, és rendszeresen termelte ki vagy szívta magába más osztályokból a lezüllött, kalandor, bűnöző elemeket.

A fasiszta közösségi mítosz gyökeresen szakított a felvilágosodás polgári eszméivel és eszményeivel. A felvilágosodás gondolatvilágában minden ember egyenlő, mert egyforma részese ugyanannak az "általános emberi természetnek"; a fasizmusban csupán a "vérségi közösséghez" tartozókat illeti meg az egyenlőség – helyesebben, annak árnyképe -, a közösségen kívüliek csupán alsóbbrendű, megtűrt vagy üldözött elemek, és formálisan sem egyenlők a közösség teljes jogú tagjaival. Ugyanilyen megbélyegzettek azok is, akiket politikai meggyőződésük vagy "másságuk" miatt taszítanak ki a közösségből. Ez a diszkrimináció valamilyen formában a polgári fejlődés demokratikus szakaszaiban is jelen volt, de a fasizmussal az eszelősségig elvadul. A fasiszták, bár mindvégig a "kommunizmusra" mérik a fő csapást, a polgári demokráciát sem kímélik gyűlöletük hullámaitól, és hatalomra jutásuk esetén eltapossák vagy saját igényeik szerint gyúrják át a hagyományos parlamenti rendszert.3 Habzó demokráciaellenességük mintegy előlegzi a finánctőke törvényszerű fejlődési távlatait. A finánctőke maga alá rendeli a társadalmat, beleértve a burzsoázia különböző rétegeit is, gyakorlatilag a hűbéri oligarchia korszerűsített változatával helyettesítve a hagyományos polgári demokráciát és egyenlőséget. Az utóbbiaknak a talaja az erős demokratikus középosztály, vagyis a viszonylag egyenlő polgári tulajdon; ahogy a monopolista tőkekoncentráció felmorzsolja az önálló középrétegeket, úgy fosztják meg tartalmuktól és göngyölítik fel a növekvő társadalmi egyenlőtlenségek a hagyományos demokratikus intézményeket. A fasizmus tehát minden más polgári mozgalomnál, pártnál, ideológiánál és uralmi rendszernél hívebben fejezi ki a finánctőke legbenső lényegét, szükségszerűen érvényesülő mozgási tendenciáját. Ahogy József Attila mondta: "tőke és fasizmus jegyesek".

A fasizmus megnyilvánulási formái sokfélék, részint a rendszer belső fejlődésétől függően. Ennek a fejlődésnek általában három szakasza van: a.) a hatalomátvétel előkészítése, b.) a megszerzett hatalom konszolidálása, c.) a konszolidált kormányzás szakasza.

A hatalomátvétel kétféleképpen mehet vége: tömegmozgalom segítségével, mint Olasz- és Németországban; a fegyveres erők közvetlen akciójával, mint nálunk vagy a Balkánon.4 De akárhogyan történjék is, mindenképpen a társadalom mély válságát jelzi. A viszonyok ingatagsága miatt maga az új rendszer sem ül biztosan a nyeregben; ahhoz, hogy megszilárduljon, félre kell állítani valóságos és potenciális ellenfeleit. Ez szintén kétféleképpen lehetséges. Ha a rendszernek módja van rá, az állami és a "társadalmi"-félkatonai terrorszervezetek (squadrák, SA) kombinálásával felszámolja az ellenzéket, és abszolút egyeduralmat vezet be; ha valami okból – tömegmozgalom híján, az uralkodó osztályok belső harcai vagy a külpolitikai helyzet miatt – erre nincs módja, akkor (mint már Dimitrov kifejtette) összeköti "a nyílt terrorista diktatúrát a parlamentarizmus durva hamisítványával", és "bizonyos legalitást hagy mind a többi polgári pártnak, mind a szociáldemokrata pártnak".5 A szociáldemokráciát a fasiszták különösen ott igyekeznek beilleszteni uralmi gépezetükbe, ahol nem támogatja őket tömegmozgalom, és a nyílt terrort ki kell egészíteniük a bizalmatlan vagy ellenséges proletariátus harci energiáinak politikai semlegesítésével. Ilyen esetben az álparlamentarizmus kiépítése zárhatja le a fasizmus második szakaszát. Ahol azonban a hatalom megragadásában és az ellenzék – részint fizikai – megsemmisítésében döntően közreműködött az "antikapitalista" jelszavakkal toborzott tömegmozgalom, ott a konszolidálás befejezésének más feltétele van: le kell szerelni a tömegmozgalmat és terrorista osztagait, mielőtt fegyverrel kérnék számon a jelszavak teljesítését. E szakaszok és történelmi formáik különbözősége természetesen az ideológián is nyomot hagy – főként a tömegek ösztönös haragját meglovagoló "antikapitalizmuson", amelynek alkalmazása a tömegmozgalom változó politikai szerepétől függ, támadási célterülete pedig úgy szűkül le az általában vett nagytőkéről az "idegen" tőkére, ahogyan az uralkodó gazdasági körök a fasizmust zsoldjukba fogadják és hatalomra juttatják.

Érvényesek-e a fasizmus lényeges jegyei a Horthy-rendszerre?

Osztályjellegét tekintve, a horthysta állam elsősorban a monopoltőke és a feudális maradványokkal terhelt nagybirtok hatalmát testesítette meg, de védelmezte a dzsentri és bizonyos más középrétegek – gyűjtőnéven az ún. "keresztény középosztály" -, valamint a módos parasztság érdekeit is, amennyiben nem ütköztek a vezető tőkés és földbirtokos csoportok érdekeivel. A tőke és a földbirtok védelmében a rendszer egyrészt a konfliktusok csillapítására, kompromisszumra törekedett a hatalmon belüliek között, másrészt terrorista diktatúrával nyomta el a forradalmi baloldalt és harci szervezeteit, a proletariátus és a szegényparasztság akár szervezett, akár ösztönös megmozdulásait. A terror a rendszer állandó jellemzője volt: nyilvános és korlátlan az első években, később politikai megfontolásokból a "törvényesség" spanyolfala mögött folytatódott, de a helyzettől függően, időről időre magasra csapott (statárium, tömeges letartóztatások és nyílt nyomozások, újvidéki vérengzés stb.), és vidéken mindvégig nyilvános maradt ("cicáznak a szép csendőrtollak"). A parlament létezése nem változtatott a rendszer terrorista lényegén. A szuronyok árnyékában megválasztott képviselők gyülekezete, ahol irredenta nacionalizmus, "fajvédelem" és haladás-ellenesség dolgában az ellenzék nagy része versengett a kormánypárttal, csupán gúnyképe volt a parlament intézményének, és diszkriminációs jogalkotásával (numerus clausus, zsidótörvények) még a formális polgári jogegyenlőséget is arcul csapta.6 Ebben az összefüggésben, tehát a monopolkapitalizmus nyíltan terrorista uralmi formájának kereteiben a zsidók állami diszkriminációja és

üldözése feltétlenül a fasizmus ismérve volt, jóllehet nem jellemez minden fasizmust, és önmagában nem is elegendő ahhoz, hogy gyakorlóit, például a 16. század spanyol és portugál inkvizítorait, fasisztáknak nevezzük.

Az agresszív militarizmust, amely szintén lényeges jegye a fasiszta diktatúrának, Horthyék nem gyakorolhatták mindjárt teljes nyíltsággal – megkötötte kezüket a békeszerződés -, de eleve készültek rá. Titkos irredenta szervezeteiket csupán kezdetnek szánták; "a következő lépés – mint Bethlen miniszterelnök írta Horthynak 1926. szeptember 24-én – a katonai kontroll lezárása és katonai fegyverzetünk kiépítése kell legyen, ezzel párhuzamosan mind fokozottabb külpolitikai erőfeszítést kell tennünk a kisantant szétrobbantására".7 A tervek megvalósítását illetően egy darabig gondot okozott az általános hadkötelezettség tilalma; kijátszására néha egészen bizarr ötletek születtek, mint Mayer Csejkovits Károly ezredesé, aki azt javasolta Horthynak, hogy vezessék be az "általános tűzoltói kötelezettséget", amellyel mind a kiképzés, mind "a népnevelés és fegyelmezés problémája megoldást nyerhet".8 Az idő végül eltakarította az akadályokat. 1927. március 31-én feloszlott az antant-hatalmak katonai ellenőrző bizottsága, és a helyébe lépő népszövetségi ellenőrzés nem csinált nagy ügyet a magyar kormányok katonai előkészületeiből.

Nemcsak a militarizálás – a rendszer szorosan vett állammonopolista funkciói sem fejlődhettek ki egyszerre. A gazdaság széleskörű állami befolyásolása csupán a 30-as évek első felében, a Nagy Válság hatására vált uralkodóvá. Ez persze nem magyar sajátosság, hanem az imperializmus történetének általános vonása. Ami sajátosan nemzeti, az inkább a magyar politika nemzetietlensége, egyre szolgaibb hozzáláncolódása a hitleri Németország módszereihez és a német nagytőkének a náci államon keresztül érvényesített agresszív törekvéseihez. Horthyék expanziós-militarista államмonopolizmusa nem is teljesedhetett volna ki, ha az ország nem adja magát a Harmadik Birodalom pórázára. A fasiszta külpolitikai orientáció szükségszerűen következett a hatalom birtokosainak soviniszta, irredenta, antidemokratikus, nép- és szovjetellenes alap-beállítottságából, azaz a rendszer lényegéből; és ugyanilyen szükségszerűséggel hatott vissza a belpolitikára, felgyorsítva a társadalmi-politikai szerkezet hasonulását a náci mintához.

A negyedszázados Horthy-korszak vezető politikusai nem egyformán vélekedtek a Németországgal való kapcsolatról, a kül- és belpolitika kérdéseiről. Nézetkülönbségeik azonban nem érintették a rendszer lényegét, funkcióját, módszereit. A korszak születésénél a darutollasok bábáskodtak, agóniája kezdetét a Sztójay-kormány deportáló csendőrei jelzik, a kezdet és a vég között pedig, ha volt is bizonyos hullámzás a formákban, az alapirány és a szellemiség hajszálnyit sem változott. Bethlen talán "balrább" állt utódainál? A nyílt fasiszta erőszak intézményesítésében megelőzte Mussolini kormányzatát, mindennapos állami gyakorlattá emelte a terrort Magyarországon: emlékezzünk az internáltakkal vagy a sztrájkoló bányászokkal szemben tanúsított kíméletlenségére, a csendőri segédlettel lebonyolított nyílt szavazásokra, a rendőri brutalitásra 1930. szeptember elsején, az endrődi csendőrsortűzre, a baloldal elleni inkvizíciós hadjáratokra, az osztrák fasiszta Heimwehrnek, a szeparatista horvát Jogpártnak (az usztasák elődjének) nyújtott támogatásra, és így tovább, és így tovább. És a többiek mennyivel voltak különbek? A tudós Teleki, a mérsékeltnek számító Kállay ugyanolyan soviniszta volt, ugyanolyan fajgyűlölő, a baloldallal szemben éppoly könyörtelen, mint Bárdossy, Sztójay vagy maga Horthy. Egy uralmi rendszer jellegét persze nem egyik-másik kormány vagy vezető politikus tevékenysége és ideológiája határozza meg. De a vezetők valamilyen mértékben – hol többé, hol kevésbé – szükségképpen megjelenítik a társadalmi közeget, amely kiválasztja őket és kölcsönhatásba lép velük. Az 1990-es évek Olaszországában például a szélsőjobboldali Berlusconi-kormány a társadalom fasizálódásának növekvő veszélyét jelenítette meg, jóllehet a polgári-demokratikus berendezkedést nem tudta gyökerestül felforgatni, és elég hamar kénytelen volt átengedni – ideiglenesen – a kormányrudat egy "középbal" kormánynak. Mussolini több mint két évtizedes uralma viszont teljes összhangot teremtett a kormányzat és a politikai szerkezet, jelenség és lényeg között: fasiszták kormányoztak egy fasiszta rendszert. Horthy-Magyarországról ugyanez mondható. Horthy alatt, aki megszakítatlanul állt az élen 25 évig – tovább, mint Mussolini, és csaknem kétszer annyi időn át, mint Hitler -, soha még a gondolata sem ötlött fel egy "középbal" kormánynak, vagy akár a legcsekélyebb balracsúszásnak. A korszak vezető gárdája, mind közéleti tevékenységével, mint ideológiájával, híven és folyamatosan tükrözte a rendszer lényegét, alapvető tartalmát, ez a tartalom pedig hiánytalanul egyesítette magában a fasizmus általános ismérveit.

Megkérdezhetné valaki: ha az országot irányító politikai elit fasiszta volt, miért lépett fel a legvérbelibb magyar fasiszták, a nyilasok ellen? Nem volt-e mégis csupán "fasisztoid" vagy "konzervatív", kevésbé fasiszta a nyilasoknál, "baloldalibb" a szélsőjobbnál?

A Horthy-rendszer már születésekor sem nélkülözte a fasizmus lényegi sajátosságait, ezek egynémelyike azonban a történelmi feltételek miatt csak fokozatosan és a "klasszikus" mintáktól eltérő módon teljesedhetett ki. Szembeötlő az eltérés a tömegmozgalomhoz való viszonyban. Horthyéknak, minthogy idegen fegyveres és diplomáciai segítséggel jutottak hatalomra, nem volt szükségük olasz-német típusú "népi-radikális" tömegmozgalomra; nem is lett volna lehetőségük ilyen mozgalmat szervezni, de hajlandóságot sem éreztek semmi effélére, ismerve a forradalmi tapasztalatokra szert tett tömegek ellenséges hangulatát. Horthyék és a mögöttük álló osztályok tudatában a "tömeg" gyűlöletes fogalma összemosódott a forradalomével, a Károlyi-

forradalom és a polgári demokrácia a Tanácsköztársasággal, a szélsőjobboldali "populizmus" a "kommunizmussal".9 Magyarországon a "populisták" csak a hitleri előretörés után fejlődhettek tömegmozgalommá, jórészt német pénzen: a nácik, mint láttuk, készenlétben tartották őket arra az esetre, ha a magyar uralkodó körök lazítani próbálnának a gyeplőn. Így a szélsőjobboldali tömegmozgalom Magyarországon eleve idegen zsoldban álló bérfasizmusként keletkezett, amely szervezetileg elkülönült a fasizmus felső köreitől, és szociális demagógiájával magára vonta "bolsevizmust" szimatoló dühüket.

A szervezeti különállás következtében a fasizmus "úri" és "populista" szárnyának ellentéte Magyarországon a kormány és a nyilaspártok külső ellentéteként jelent meg, nem egyetlen párt belső ellentéteként, mint a németeknél vagy az olaszoknál. Ez az ellentét néha kemény összecsapássá élesedett: a kormány rendőrökkel verette, börtönbe csukta, statáriummal tartotta sakkban a nyilasokat. Horthyék nyilasellenes fellépése azonban szinte lovagiasnak mondható ahhoz képest, ahogyan Hitler bánt el saját pártbeli bajtársaival a hosszú kések éjszakáján, vagy Antonescu, a román "úri" fasizmus vezére, a kormányában résztvevő "populista" Vasgárdával. Hitler és Antonescu természetesen nem a fasizmust fejezték le, csupán annak "népi-radikális" vezérkarát, és a leszámolás után – amelyhez Antonescu náci segédletet kapott – éppúgy fasiszták maradtak, mint előtte voltak. Miért ne vonatkozhatna ez még inkább Horthyra, aki mindig csak "bolsevistákat" végeztetett ki, "populistákat" soha? Miért ne lehetne Horthy perpatvara a nyilasokkal ugyanolyan jellegű belső viszály a fasizmus két szárnya között – csak éppen jóval kevésbé viharos -, mint amilyen Hitler tömegmészárlássá fajuló konfliktusa volt az SA-val, Antonescué a Vasgárdával?

A két szárny szervezeti különállása, az "uraknak" a kormánypártban, a "populistáknak" a nyilaspártokban való tömörülése a szélsőséges és a mérsékeltebb jobboldal, a fasiszták és ellenfeleik közötti összeütközéssé álcázta azt, ami voltaképpen ugyanannak a tábornak a belső ellentéte volt; a látszat mögött azonban a "klasszikus" mintáknál világosabban érzékeltette a fasizmus antagonisztikus osztályerőket egyesítő kettős szerkezetét. De talán helyesebb hármas vagy még többrétű szerkezetről beszélni. Az "úri" szárny Magyarországon maga is kettéoszlott a nagyburzsoáziát és az arisztokrata nagybirtokosságot átfogó felső osztályokra és a jobbára dzsentri középrétegekre. Az alapvető érdekegységen túl – mint láttuk -, jelentős érdekkülönbségek mutatkoztak a két csoport között. A magyar fináncoligarchák és a profitjaikban részeltetett nagybirtokosok joggal tartottak a német monopolisták versenyétől, a Birodalom gazdasági és politikai terjeszkedésétől, ezért szívesen megőrizték volna a nemzeti függetlenség maradványait (bár az ismert okokból nem kívántak, de nem is tudtak volna túlságosan lazítani a német függőségen); a földre és olcsó hitelekre éhes dzsentri középrétegeknek viszont nem az idegen monopolistákkal volt bajuk, hanem a hazai nagybankokkal és nagybirtokosokkal. Mivel érdekeik érvényesítését az erős ellenfelekkel szemben el sem képzelhették náci pártfogás és "populista" tömegtámogatás nélkül, többnyire buzgóbban törleszkedtek a hitleri Németországhoz, és harsányabban művelték a szociális demagógiát, mint a felső osztályok. Anyagi eredetű politikai és ideológiai különállásuk igen korán szervezeti formában is megjelent: Gömbös Gyula 1923 júniusában kilépett híveivel a kormánypártból, és 1928-ig saját pártjában, a Magyar Nemzeti Függetlenségi (Fajvédő) Párban tevékenykedett. Miután azonban visszalépett korábbi pártjába – így lett államtitkár, miniszter, majd miniszterelnök -, az "úri" felső- és középrétegek konfliktusai jóideig a kormánypárton belül, ennek különböző szárnyai között zajlottak. Hozzátartozik a képhez, hogy a "felsők" maguk sem voltak egységesek: a nagybirtokos osztálynak érdekellentétei voltak a nagyburzsoáziával, különösen a banktőkével, és azok a tagjai, akik nem részesültek illő módon a monopolista profitokból, közeledtek politikailag a nácibarát dzsentri középrétegekhez. A vegyes összetételű kormánypárt emiatt is frakcióharcok színtere volt, és a vezetés időnként – illetve egyre inkább – a szélsőséges nácibarátok (Marton Béla, Imrédy stb.) kezébe csúszott, akik szemléletükben nem álltak messze a nyilasoktól.

Az "úri" középrétegek mintegy közvetítettek a fasizmus "felső" és "alsó" szintje, illetve a kormánypárt és a nyilasmozgalom között. Egy részük a kormánypárt, más részük valamelyik nyilaspárt tagja vagy szimpatizánsa volt, sokan pedig ingázásukkal testesítették meg az "úri" és a "populista" szárny összemosódását és ellentétét. A dzsentri a maga "kérlekalássan-urambátyám" modorával a földbirtokos osztály "történelmi" elitjéhez dörgölőzött, miközben a "népet" egyszerre akarta támaszul megnyerni és a hatalomtól távoltartani. Kötődött a "felsőkhöz", akikkel érdekkonfliktusa volt; ahogy a "felsők" sem nélkülözhették dzsentri ellenlábasaik szövetségesi közreműködését a "nép" sakkfiguraként való felhasználásában. A két csoport viszonyát hol az egység, hol az ellentét határozta meg erősebben, Hitler hatalomra jutása után leginkább a német befolyástól és szándékoktól függően. A német befolyás növekedését jelezte 1939 januárjában az Imrédy-Hóman-Jaross-féle Magyar Élet Mozgalomnak, majd 1940 októberében a Magyar Megújulás Pártjának zászlóbontása, amellyel a nemzetiszocializmus nyílt hívei kiszakadtak a kormánypártból, és közeledtek a nyilasokhoz. Ezzel a felülről lefelé tartó mozgással egyidejűleg folyt az ellenkező irányú áramlás a nyilastáborban, ahol az "urak" rugaszkodtak el felfelé az alsóbbaktól. Az "úri" és a "populista" frakció viszálya annyira elmérgesedett, hogy 1941 elején Hubay Kálmán csoportjának és Szálasi híveinek külön kapuőrségük volt a "Hűség Háza" nevet viselő nyilasközpontban, s egy Szálasihoz írt nyílt levél Hubayékat "nagyságos nemzetiszocialista képviselő uraknak" titulálta.10 Kevéssel a Szovjetunió megtámadása után az "úri" szárny, mint már említettük, kivált a

Szálasi-pártból, és egyik része Imrédy keblére borult, a másik újjászervezte Pálffy Fidél gróf vezetésével a Magyar Nemzeti Szocialista Pártot. Ebbe a pártba lépett be Hubay is, Szálasi volt alvezére, miután decemberben kiszabadult a börtönből. A szakadás külső sugalmazóira utal Pálffy grófnak, az SS bizalmi emberének cikke a "Magyarság" 1941. szeptember 26-i számában: eszerint a magyar nemzetiszocialisták nem akarnak erőszakos hatalomátvételt, mert a "forradalom" keltette belső viszály "nem áll érdekében" annak a hatalomnak, amely ma egész Európát védi a bolsevizmussal szemben".11 Szálasiék érthettek a szóból: a németekkel gyűlne meg a bajuk, ha eszükbe jutna megpróbálkozni az SA hírhedt "második forradalmának" magyar kiadásával.

Magyarországon tehát az "urak" bonyolult társadalmi és politikai differenciálódása tovább tagolta a fasizmus "úri" és "populista" elemből összetevődő általános szerkezetét. De a tagolódást a pártok megoszlása nem tükrözte pontosan. Az "úri" elem felső szintjéhez tartozó nagybirtokosok közül jónéhányan szorosan kötődtek a finánctőkéhez, mások ellenségesen álltak szemben vele; az első csoport a kormánypárt "mérsékelt" frakcióját alkotta, a második ugyanennek a pártnak a "szélsőséges" frakcióját, vagy pedig nyilassá lett, mint a 40 000 holdas Festetics Sándor gróf, aki ifjabb Balogh István debreceni nagygazdával közösen maga alapított náci mintájú "szocialista" pártot. A dzsentri középrétegek szintén otthonosan mozogtak mind a kormánypártban, mind valamelyik ellenzéki nyilaspártban. Sok volt az átfedés, a keveredés, a politikai öszvéralakzat. Főnemesek és "populisták" egymásra találását példázza a deklasszált Széchenyi Lajos gróf, Szálasi pártjának egyik főembere, vagy Kemény Gábor báró, leendő nyilas külügyminiszter és háborús bűnös, aki 1941-től a párt külkapcsolatait intézte. Végül 1944. október 15-e után német ösztönzésre valamennyi nácibarát árnyalat a kormányfővé emelt Szálasi zászlaja alá gyűlt, az addig vonakodó "urakat" is beleértve. Fordított folyamat játszódott le, mint Németországban: ott a "populisták" lefejezése a fasiszta uralom első fejezetébe tartozott, nálunk a hatalomra jutott "populisták" garázdálkodása a negyedszázados fasiszta uralom zárófejezete volt. Bármennyire húzódoztak is Himmler és tanácsadói az SA zöldinges magyar utánzatától, a háború utolján mégis kénytelenek voltak ráfanyalodni. Így a véres szimfónia, amely darutollas pokolhangzatokkal indult, az utolsó tételben visszakanyarodott az első tétel bevezető motívumaihoz.

Az átfedések, az egyik pártból a másikba való ingajáratok jól szemléltetik, hogy a fasizmus vetélkedő csoportosulásai között a különbségeken és ellentéteken túl megvolt az érdekek, törekvések és ideológiák alapvető egysége. A kormánypárt "mérsékeltjeitől" a Szálasi-féle "populistákig" valamennyiüket összekapcsolta az agresszív nacionalizmus és rasszizmus, a rögeszmévé kövesedett gyűlölet a forradalmi baloldal és a Szovjetunió ellen, de még a polgári demokrácia és a liberalizmus ellen is – az a középkort idéző közös szellemiség, amely megmagyarázza, hogy miért sajátíthatta ki Teleki kormánya irányváltás nélkül a nyilasprogram lényeges pontjait, s miért sikeredett tragikus bohózattá Horthyék fogvacogva megkísérelt kilépése a háborúból. Ezt a rendszert konszolidálta Bethlen, ez a rendszer bontakozott ki szerves fokozatossággal, sorsát mind szorosabban a hitleri birodalomhoz kötve, Gömböstől Bárdossyn és Sztójayn át Szálasi rémuralmáig. Felvetődik a kérdés: helyes-e a negyedszázados fejlődésből logikusan következő záróaktus szereplőit szélsőjobboldalinak minősíteni? Kétségkívül azok voltak, ám az ilyen minősítés, ha nem pontosítjuk, olyan látszatot kelt, mintha Magyarországon pusztán a nyilasok lettek volna szélsőjobboldaliak, horthysta útegyengetőik és politikai nemzőatyáik "balra" állnának tőlük, illetve általában a fasizmustól. Valójában szó sincs ilyesmiről: egyik csoport sem kevésbé "szélsőjobboldali" a másiknál, de az egyik a szélsőjobbnak az "úri" szárnyát, a másik a "népi-radikális" vagy "populista" szárnyát alkotja, és a kettő közötti hézagot átmenetek árnyalják. Ebből adódnak a fasizmuson belüli orientációs és módszerbeli különbségek, nemegyszer ellentétek – amelyek azonban nem érintik a vetélkedő csoportosulások politikai alapfunkcióinak azonosságát. Ha tehát a "szélsőjobb" kifejezést a nyilasokra vonatkoztatjuk, célszerű jelezni, hogy miben különböznek és miben nem a magyar szélsőjobb egyéb változataitól.

Meg szoktak általában különböztetni "totális" és "nem totális" fasizmust, az utóbbi elnevezést azokra a szélsőjobboldali diktatúrákra alkalmazva, amelyek – mint a Horthy-rendszer is – bizonyos legalitást engedélyeztek a liberális vagy kispolgári-demokratikus irányzatoknak. Ebben a felosztásban a hitleri Németországot nyilván a "totális fasizmus" márkanév illeti meg; Mussolini Olaszországát úgyszintén, mert igaz ugyan, hogy Croce, a világhírű filozófus, legálisan publikálhatta Nápolyban liberális szellemű folyóiratát, de lapja és a körülötte csoportosuló értelmiségiek nem sok vizet zavartak. Magyarországon az ellenzék nagyobb szabadságot élvezett: pártjai törvényesen működhettek, balfelé a Szociáldemokrata Pártig bezárólag; nagy példányszámban jelenhettek meg ellenzéki lapok, marxista irodalom láthatott napvilágot a Népszava kiadónál, olyan baloldaliak tehették közzé írásaikat, mint Bálint György. Magyarország ebben az értelemben előnyösen különbözött a Harmadik Birodalomtól. A baloldal azonban állandó rendőri ellenőrzés alatt állt, és a meglehetősen mérsékelt engedékenység soha nem terjedt ki a politikailag veszélyesnek ítélt szervezetekre és megnyilvánulásokra, amelyeket a rendszer a "totális" fasizmus könyörtelenségével taposott el.

A fasizmus két fokozata között nincs éles határ. Magyarországon az ellenforradalmi rendszer "totális" fasizmusként kezdődött, majd a bethleni visszavonulás és konszolidáció "nem totális" fasizmusától többé-kevésbé egyenes utat tett meg a Sztójay-féle "totális" formáig, végül egy rövid "kiugrási" közjáték után Szálasi –

mondhatni – ultrafasizmusáig.- Ebben a folyamatban a probléma nem a fejlődés iránya, hanem a kanyargó szakaszosság: miért nem folytatódott a Horthy-rendszer töretlenül úgy, ahogyan indult, miért csak egy "nem totális" kitérő után, lépésről lépésre közelített újból a kezdet "totális" fasizmusához? A kérdésre voltaképpen már válaszoltunk, így elegendőnek látszik egy rövid összegzés és némi kiegészítés.

A "nem totális" forma a rendszer konszolidálásához szükséges "jogállami" homlokzat kiépítésével jött létre. Ezt a kényszerű hátrálást döntően a külpolitikai érdek diktálta, de nem utolsósorban az úri "felsőknek" az a szándéka is, hogy visszaszorítsák Gömbös "fajvédőit", akik földreform-demagógiájukkal a nagybirtokot, rasszista "antikapitalizmusukkal" a finánctőkét sértették. A "zsidó" finánctőke, mint a nagybirtok befolyásos köreinek szövetségese, tartósan együttműködött a velejéig zsidógyűlölő rendszerrel, amely az antiszemitizmust állami politikává emelte. Sőt: nem is egyszerűen együttműködött, hanem többé-kevésbé összenőtt vele. A kormánypártban, a felsőházban, illetve a kormányt kívülről támogató jobboldali pártokban és társadalmi szervezetekben ott találjuk – Kozma Miklóssal szólva – "a zsidóság tőkeerős, hazafias elemeit"12 idősebb és ifjabb Chorin Ferencet, Kornfeld Móric és Pál bárókat stb.; a felsőháznak hivatalból tagja volt Lőw Immánuel főrabbi; a kormány német nyelvű félhivatalosát, a Pester Lloyd-ot Vészi József szerkesztette; Weiss báróékra, budai Goldbergerékre mindig számíthatott a filoszemitizmussal aligha gyanúsítható Horthy. Ebből az együttműködésből kölcsönös előnyök származtak: a zsidófalók nem vetették meg a zsidópénzt – a pénznek nincs szaga -, cserében pedig garantálták, hogy forradalom Magyarországon nem lesz többé, a sztrájkokat letörik, a baloldali mozgalmakat kordában tartják, a veszélyesebbeket vérbe fojtják. Miután a nácibarát Gömbös kifejlesztette a kormányzás állammonopolista módszereit, a finánctőke busás hasznot húzott az állami szubvenciókból és kedvezményekből, majd egyre inkább a katonai szállításokból, amelyeket a magyar kormányokon kívül a német monopóliumok is serkentettek befektetéseikkel. Még a zsidótörvények sem csorbították, sőt bizonyos értelemben egyenesen védelmezték a "zsidó" finánctőke gazdasági hatalmát, amennyiben egyrészt hozzá sem nyúltak a részvények tulajdonjogához, másrészt a zsidó kis- és középpolgárság rovására vezették le a deklasszálódó "keresztény középosztály" és a politikailag iskolázatlan tömegek antikapitalista indulatait. Mindez nem azt jelenti, mintha a Horthyékkal közösködő zsidó származású fináncoligarchák fasiszták lettek volna – már csak születésük miatt sem -, de azt igen, hogy latba vetették gazdasági hatalmukat és külföldi összeköttetéseiket a rasszista-terrorista rendszer megszilárdítására és fenntartására.

A Horthy-rendszer sajátosságai elméleti jelentőségűek: könnyebb megkülönböztetni általuk a "történelmi" – eddig ismert – fasizmusok általános ismérveit a kevésbé általánosaktól, az elsőrendűeket a másodlagosaktól, elkerülni azt a tévedést, hogy a "klasszikus" alakzatokat a fasiszta jelleg egyedüli és feltétlen mércéinek tekintsük. E tanulságokat szem előtt tartva, nagyjából a következőket mondhatjuk. A "történelmi" fasizmus mint uralmi forma: az imperializmus állammonopolista szakaszának agresszív, militarista-rasszista-nacionalista diktatúrája, amely a proletárforradalom (vagy a polgári-demokratikus népforradalom) elfojtása, illetve megelőzése céljából szétzúzza a kizsákmányolt tömegek, elsősorban a proletariátus önvédelmi szervezeteit és megmozdulásait, tiltja vagy erősen korlátozza a demokrácia reformista, kispolgári és polgári-liberális formáit, a vezető osztályok szekerébe fogja az elméleti és gyakorlati demagógiával megszédített, ösztönösen antikapitalista kispolgári-plebejus elemeket, valamint a legkülönfélébb osztályok csőcselékké züllött, bűnöző, kalandor hordalékát; olyan diktatúra, amely nyílt terrorral, az állam gazdasági beavatkozásának és a gazdaságon kívüli kényszernek a kombinálásával érvényesíti a finánctőke és a vele szövetséges "felső" osztályok (csoportok) érdekeit, ezeknek az alárendeltségében pedig a módos parasztság és az ellenforradalmi középrétegek törekvéseit is. Fasizmushoz az uralkodó osztályok válságos helyzetükben folyamodnak, amikor erősödik vagy várhatóan felerősödhet a tömegek ellenállása a növekvő kizsákmányolással szemben, és a finánctőkés-nagybirtokos uralmat veszély fenyegeti. Az uralkodó osztályok támadására a tömegek kétféleképpen válaszolhatnak: vagy harc nélkül megadják magukat a nyomornak, az éhségnek, az értelmetlen háborúknak, vagy felveszik a harcot felismerve – élcsapataik révén -, hogyha élni akarnak, nincs más választásuk.

A fasizmus módszerei nem a semmiből jöttek: jórészüket a többezer éves magántulajdonosi erőszak legdurvább gyakorlói munkálták ki, Magyarországon például a tüzestrón-szakértő Zápolya, a "híres Werbőczy" és "úri pereputtya". Ám a hosszú múltra visszatekintő népellenes módszerek önmagukban még nem a fasizmus ismérvei; csupán a finánctőke és a vele szövetséges osztályok szolgálatában lesznek azzá. A lényeg mindig az osztálytartalom, amely a formát (a módszereket) a történelmi körülményektől függően meghatározza. Mivel a körülmények országonként és időszakonként változnak, nem szükségszerű, sőt éppenséggel lehetetlen, hogy a fasizmus által felhasználható módszerek mindig és mindenütt hiánytalanul és azonos arculattal legyenek jelen: az olasz fasiszták antiszemitizmusa kései eredetű, a fegyverkezés és a szociális demagógia Magyarországon csak fokozatosan bontakozott ki. Ahogy Togliatti mondja: "a fasizmust nem szabad valamiféle végleges képződménynek tekinteni, fejlődésében kell vizsgálni".13 De soha semmilyen fasizmusból nem hiányozhat a többletmunka kisajátításának politikai feltételeit biztosító nyílt terror, a "népi" retorika, a militarizmus és az agresszív nacionalizmus. Ezek az elemek alkotják a fasizmus lényeges jegyeinek minimumát – feltéve, hogy a finánctőke az az "általános éter", amely valamennyit "magába meríti, és különösségében módosítja".14 Olyan

országokban sincs ez másképp, ahol a hazai finánctőke gyenge vagy nem létezik. Szálasi hatalomra jutásakor (gyakorlatilag a német megszállás óta) magyar finánctőke nem létezett; a latin-amerikai fasiszta diktatúrák sok esetben egyszerűen az Egyesült Államok finánctőkéje által üzemeltetett "helytartó-fasizmusok". Spanyolországban Franco, Portugáliában Salazar, Görögországban az "ezredesek", Chilében Pinochet diktatúrája legalább annyira a külföldi finánctőke furkósbotja volt, mint a hazaié. A fasizmus nem pusztán nemzeti jelenség, hanem a nemzetközi tőke, a tőkés világrendszer terméke.15

JEGYZETEK

1 Horthy M. titkos iratai (192. o.)

2 "Az egyénnek nem joga és nem kötelessége létezni, mivel minden jog és kötelesség a közösségből származik" – írta Otto Dietrich náci jogteoretikus a "Völkischer Beobachter" (a hitlerista központi pártlap) 1937. december 10-i számában, "Csak a közösség adhatja meg a 'személyiség' rangját" (Nur die Gemeinschaft verleiht den Titel, Persönlichkeit) című cikkében. (Idézi Shlomo Avineri: Das Problem des Krieges im Denken Hegels. Lásd: Hegel in der Sicht der neueren Forschung. Darmstadt, 1973. (469. o.) A cikkben kifejtett felfogás egybecseng Mussoliniével, aki az államot tekintette a közösség megtestesítőjének.

3 Szavakban ugyan programjukba vehetik "a demokrácia és az alkotmány védelmét", mint az 1930-as évek amerikai fasisztái, az ilyen demagógia azonban nem érdemel több hitelt, mint a japán fasisztáké, akik abban az időben "kizsákmányolásmentes Japánt" követeltek.

4 Vö. Georgi Dimitrov: Fasizmus a Balkánon. Lásd: Az antifasiszta harc stratégiája. Bp., 1985 (31. o.)

5 Georgi Dimitrov: A fasizmus előretörése és a Kommunista Internacionálé feladatai a munkásosztály egységéért, a fasizmus ellen folytatott harcban. (Beszámoló). (Lásd uo. 45. o.)

6 Ilyen típusú törvényekre az angol konzervatívok abszolút parlamenti többséggel sem vetemedtek volna. Hagyományaik is mások voltak: a 19. században egy Disraeli nevű illető elég hosszú időn át állt az angol kormány élén, pártja, a konzervatív párt megbízásából. Vajon a diszkriminációs törvényeket megszavazó magyar honatyákra és az Imrédyt "faji" alapon megbuktató "keresztény-nemzeti" politikusokra éppúgy illik a "konzervatív" jelző, mint Disraelire és ma is fennálló pártjára?

7 Horthy M. titkos… (67. o.)

8 Uo. 71-72. o.

9 Payr Hugó írja Imrédyről Horthynak küldött beadványában: "Mit akar a miniszterelnök úr csinálni?… Azt mondják: fasiszta világrendet, egypárt-uralmi rendszert, párthadsereget, uniformizált sajtót, új zsidótörvényt, radikális földreformot, nagyipari vállalatok nacionalizálását… Ha mindennek csak a fele igaz, az is versenyfutás a forradalommal." (Horthy M. titkos… 192. o.) – Figyelmet érdemel egyébként Payr észrevétele a "populisták" összetételéről: "Nálunk is megnyilvánul az a csodálatos jelenség, hogy nem az éhesek, nem a munkanélküliek, nem a nyomorgók adják a nyilastömegeket, hanem a stréber kishivatalnokok, altisztek, BSZKRT-kalauzok, beugratott hadnagyok." (Uo. 190. o.)

10 Vö. Lackó 254. o.

11 Vö. uo. 267-268. o.

12 Iratok az ellenforradalom történetéhez 1919-1945. A fasiszta rendszer és a népnyomor Magyarországon 1921-1924. Szerkesztette és a bevezető tanulmányt írta Nemes Dezső. Bp. 1956. (272. o.)

13 P. Togliatti: Előadások a fasizmusról. Bp. 1986. 40. o.

14 Marx kifejezései – lásd: Bevezetés a politikai gazdaságtan bírálatához. MEM 13. köt. Bp., 1965. 172. o.

15 Vö. Nemes D.: A fasizmus kérdéséhez. 44. o.

Forrás: *Ezredvég 2007/01.*

Maglód, 2018.05.12. Salánki László

Kádár János a gyarmatosításról

A MI IDŐNK 2018. május 12.

Az egész emberiség együttérzéssel és feszülten figyeli a gyarmati népeknek felszabadulásukért vívott, széles sodrású és drámai küzdelmét.

Valóban megérett az idő a gyarmati rendszer teljes és végleges felszámolására, annál is inkább, mert a gyarmati rendszer, az imperializmus e gyászos terméke az összeütközések állandó forrása. Megszüntetése nagy lépés lesz előre azon az úton, amely az embermilliók létét fenyegető háború végleges kiküszöbölése felé vezet. A gyarmatosítók sokáig gátolták az elnyomott gyarmati népek fejlődését, gazdaságilag kizsákmányolták őket. Barbár módra milliószámra pusztították a gyarmati országok lakosságát.

Hallottuk itt a kongói népet oly hosszú időn át rabságban tartó belga imperialisták hangját arról zengedezni, hogy megadták Kongó népének a függetlenséget, s legutóbbi katonai akcióikat csak a belga nők és gyermekek biztonságának védelmében hajtották végre.

Elfelejtettek azonban szólni arról, hogy az ott levő belga állampolgárok biztonságát nem Kongó békés népe, hanem csakis az imperialisták provokációi fenyegették. Elfelejtettek beszélni arról, hogy elefántcsont- és nyersgumi-beszolgáltatás megtagadása címén sok éven át kongói férfiak, nők és gyermekek ezreinek kezét vagdosták le a belga gyarmatosítók. Nem esett szó azokról a borzalmakról sem, amelyekről E. Morell egykori angol szerző „A fekete ember sorsa” című könyvében írt. E könyvben közölt adatokból kiderült, hogy a belga uralom kezdetén még a legóvatosabb becslés sem tette húszmilliónál kevesebbre a kongói lakosságot.

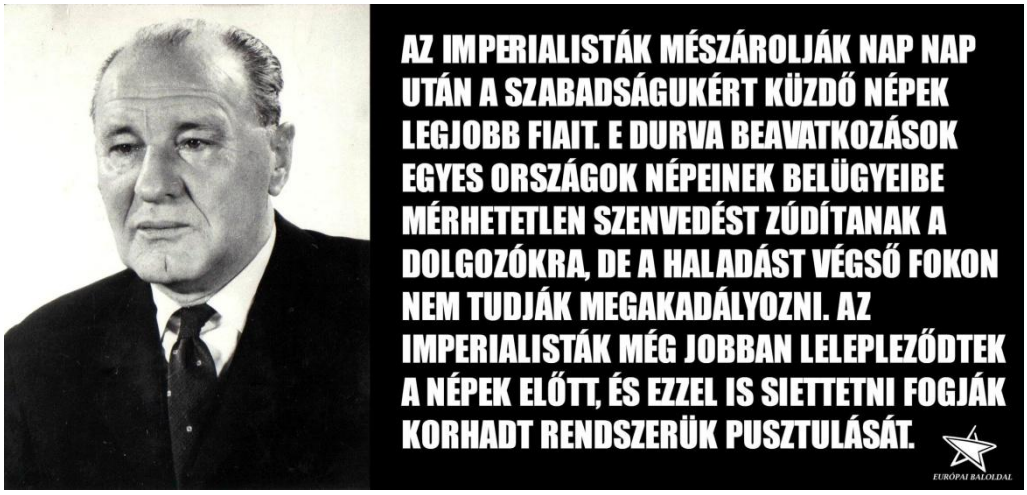

Az 1911-ben tartott népszámlálás Belgiumban közzé nem tett, de egy brit konzuli jelentésből nyilvánosságra került adatai szerint viszont ekkor már csak mintegy 8,5 millió volt Kongó lakossága. Ez csaknem 12 millió kongói ember elpusztítását jelenti, alig 25 esztendő alatt, s ez csak a legalacsonyabb becslés.

Némely gyarmatosítók most alakoskodva fehér tógát öltenek, és arról beszélnek, hogy ők azok, akik felszabadították az adott gyarmat népét… Ez hamis beállítás.
A gyarmatosítók csak elrabolták a gyarmati népek szabadságát, és most nem ők adják, hanem a gyarmati népek küzdelmes harcban maguk szerzik vissza elrabolt szabadságukat.

A gyarmatosítók arról beszélnek, hogy ők civilizálták és nevelték a gyarmati népeket. Sőt, még mérlegelik is, elég érettek-e már az önálló nemzeti létre. Mindenki tudja azonban, hogy a gyarmatosítók megjelenése előtt már régen létezett például az ősrégi kínai, indiai, indonéz kultúra és civilizáció, a magas színvonalú arab csillagászat és matematika, léteztek hatalmas és jól szervezett afrikai államok.

Nevelésről beszélnek. Egymás után hallottuk itt felszólalni Nkrumah urat, a Ghanai Köztársaság elnökét, Fidel Castrót, Kuba miniszterelnökét, Sukarno urat, az Indonéz Köztársaság elnökét és az egykori gyarmati és félgyarmati népek más neves képviselőit. A kéretlen tanítók és nevelők közül sokan tanulhatnának tőlük emberiességet, felelősségérzést, államférfiúi ítélőképességet. Nem utolsósorban tiszteletre méltó az imperializmussal szemben megnyilvánuló nagy erkölcsi bátorságuk.

A gyarmati rendszer eddigi haszonélvezőinek meg kell érteniük, hogy e kérdésben nincs többé hatása sem a mellébeszélésnek, sem pedig az igazság kiforgatásának.
Tudomásul kell venniük, hogy eljött a gyarmati rendszer maradéktalan felszámolásának ideje.

A történelem menete meggyorsult. A gyarmati rendszer alapjai annyira megrendültek, hogy minden olyan kísérlet, amely gátat akar vetni a felszabadulás folyamatának, nem hogy megállítja, hanem meggyorsítja azt.

Az általános vitában néhány küldöttség azzal kísérletezett, hogy a Szovjetunióra és a népi demokráciákra szórt durva rágalmakkal terelje el a figyelmet a gyarmatokról és az igazi gyarmatosítókról. Ez hiábavaló próbálkozás. Még a gyermekek is tudják az egész világon, hogy a gyarmatok és félgyarmatok Ázsiában, Afrikában és Dél-Amerikában, a gyarmatosítók és a gyarmati rendszer fő támaszai pedig nem Kelet-Európában, hanem Nyugat- Európában és Észak-Amerikában vannak.

Nem a gyarmati népek bűne az, hogy a gyarmatosítók által oly hosszú időn át kiszipolyozott országoknak úgyszólván nincs iparuk, mezőgazdaságuk elmaradott, primitív lakosságuknak gyakran több mint 90 százaléka írástudatlan, éhezik és az átlagos életkor 30-35 év.

Az én hazámban az ipar adja a nemzeti jövedelemnek csaknem kétharmadát. Mezőgazdaságunk fejlődik. Az ipar fejlődési üteme az 1920 és 1945 közötti évek átlagában évenként egy százalék volt. A felszabadulás óta eltelt idő alatt évenként átlagban 11 százalékkal emelkedett az ipari termelés.

A középiskolai tanulók száma a felszabadulás óta eltelt 15 évben 52 ezerről 204 ezerre, az egyetemi hallgatók száma 11 és fél ezerről 34 és fél ezerre növekedett. írástudatlan nincs. Az átlagos életkor az 1930-as 48 évről 65-re, azaz 17 évvel emelkedett.

A gyarmatosító urak még saját országaik fejlődésében sem tudnak ilyen tempót felmutatni, nemhogy az általuk leigázott gyarmati népek életében.
Hogyan merészeli bárki is hazám és a Szovjetunió viszonyát rágalmazni, amikor népem az utolsó 15 év viharos fejlődését nem utolsósorban a Szovjetunió sokoldalú és önzetlen, szocialista szellemű gazdasági és kulturális segítségének köszönheti?

Nálunk nincs idegen tőke, és senkinek sem fizetünk osztalékot. A szovjet—magyar kereskedelmi kapcsolatok keretében a Szovjetunió több mint 80 százalékban nyersanyagot, energiát és félkész gyártmányokat szállít Magyarországnak, a Magyar Népköztársaság pedig több mint 80 százalékban ipari terméket szállít a Szovjetuniónak.

A kapitalista országok vezetői jól értenek a kereskedelemhez, és tudják, hogy ez mit jelent.

Nem tudnak megnevezni egyetlen kapitalista országot sem, amely egy nála kisebb és gazdaságilag kevésbé fejlett országgal, a kis országnak ennyire kedvező kereskedelmi kapcsolatot tartana fenn.

Ilyen nincs, ez ellentmondana az imperializmus fosztogató természetének.

A Magyar Népköztársaság népe és kormánya a szabadság eszméjét támogatja. Forrón üdvözli a győzelmes kubai forradalmat, szolidáris Algéria és Kongó népével. Kívánja valamennyi, ma még gyarmati vagy félgyarmati sorban sínylődő népnek, hogy mielőbb nyerje el teljes nemzeti függetlenségét.

A gyarmati rendszer felszámolása szempontjából küldöttségünk célszerűnek tartaná, ha az egyes gyarmati országok felszabadulásával kapcsolatos minden eljárásból ki lenne zárva az az ország, amelynek imperialistái korábban az adott ország elnyomói voltak. Így az ENSZ elejét vehetné a különböző lehetséges provokációknak, és annak, hogy a korábbi elnyomást valamilyen más, burkoltabb formában fenntartsák.

A volt gyarmati országoknak nyújtandó segély eszméje igazságos, amennyiben biztosítva lesz, hogy a segélyt az abban részesülő ország politikai függetlenségét vagy gazdasági önállóságát sértő feltételektől mentesen adják. Elképzelhető és a jó szándék tényleges bizonyítéka lenne, ha az a fél, amelyik onnan korábban nagy hasznot húzott, a felszabaduló országok népének méltányos és ésszerű összegű jóvátételt fizetne. A magyar küldöttség támogatja a gyarmati rendszer teljes megszüntetésére tett szovjet javaslatot, annak közgyűlési megvitatását és a nyilatkozattervezet elfogadását.

Az ENSZ közgyűlése a javaslatot magáévá téve növelhetné e világszervezet tekintélyét a népek szemében. Ha majd a gyarmati rendszer megszüntetése révén már szabad lesz az önálló nemzeti létre képes valamennyi nép, és ha országa megkapja ENSZ- tagságát, akkor a szó igazi értelmében megvalósul e szervezet egyetemessége is.

Kádár János felszólalása az ENSZ közgyűlésének 15. ülésszakán

Maglód, 2018.05.14. Salánki László

Kapitalisták és kommunisták

Mi a lényeges különbség a kapitalista és a kommunista (szocialista) gazdasági társadalmi rendszer között?

A kapitalista rendszer a polgári demokrácia, a szocialista pedig a népi demokrácia keretében működik. A polgári demokrácia a termelőeszközöket magántulajdonban működteti, a népi demokrácia pedig a közösség ellenőrzésével.

Mi a hasonlóság és a különbség a kétféle gazdasági és politikai modellben?

A hasonlóság az, hogy az értékeket munkával a dolgozók hozzák létre munkamegosztással a tudomány eredményeinek felhasználásával. Mindkét társadalmi forma a konszolidálódása után a jogállamiságot a vezető társadalmi osztálya érdekében a társadalom együttélésének szabályozására alkalmazza.

A különbség, az hogy a termeléshez szükséges dolgokat ki birtokolja, kinek a hasznáért és ellenőrzésével működik. Ez azért lényeges, mert aki birtokolja és ellenőrzi a termelőeszközöket, valamint a törvényeket hozza az a hatalom a demokrácia és az életfeltételek birtokosa. Aki pedig nem rendelkezik termelőeszközzel, és a törvényhozásban nem képviselik az érdekeiket, az alárendelt, alacsonyabb rendű tagja a társadalomnak. A termelőeszközökkel nem rendelkező proletárok valós érdekeit a marxista-leninista világnézettel rendelkező kommunisták képviselik, de a kapitalista parlamentben nem vagy nagyon kis számban vesznek részt. Így a kapitalista parlamentben az emberiség túlnyomó többségét, a proletárok érdekeit hatékonyan nem képviseli senki. Ez pedig a polgári demokrácia árnyékában diktatúra a dolgozók érdekei ellen, még akkor is, ha a proletárok nem ismerik fel valódi érdeküket, amit a népi demokrácia valósít meg.

A polgári demokráciában a polgári és ember jogokat nem lehet megvalósítani!

$

2017-ben 2754 milliárdos volt a földön és 9200 milliárd dolláros összvagyon a világ GDP-jének mintegy 12%-át teszi ki, a dollármilliomosok száma 36 millió. A gazdagok vagyona és száma évről évre növekszik. A világ összvagyona 2017-ben 280 ezermilliárd dollár. A világ leggazdagabb egy százaléka birtokolja a világ vagyonának a felét. A 3,5 milliárd legszegényebb ember összesen az összvagyon 2,7 százalékát birtokolja. A következő öt évben a mostanihoz hasonló mértékben nő a globális magánvagyon, ami így eléri a 341 ezer milliárd dollárt. Eközben a dollármilliomosok száma 20 százalékkal 44 millióra emelkedik, a legszegényebbek száma pedig 4 százalékkal csökken. (Credit Suisse)

$

A kapitalista gazdasági modellben ezért a tőkével rendelkező magánszemélyek mindent birtokolnak, ami a termeléshez és a gazdasági és politikai hatalomhoz szükséges. Így az emberi munkaerőt hordozó „szabad” dolgozó ember munkaerejét is megvásárolják saját hasznukért, ami a termeléshez nélkülözhetetlen. A dolgozó embert szolgaságban, kiszolgáltatottságban tartásához szükséges törvényeket is a kapitalisták érdekében hozzák a parlamentben. A kapitalisták tulajdonában lévő médiumok és a hatalom birtokában az oktatás a polgári erkölcsöt terjesztik a dolgozó nép körében, sikeresen, ehhez a vallás segítségét is élvezik.

A polgári erkölcs a kapitalisták érdekében a proletárok kizsákmányolását szolgálja.

A polgári demokráciában a kapitalisták magánérdekeit megvalósító törvényeket hoznak a parlamentben a kapitalisták képviselői, de a dolgozók érdekeit nem képviseli senki.

A polgári demokráciában a kapitalizmust, a kizsákmányoló rendszert valósítják meg.

A kapitalizmusban a robotok elterjedésével azonban, ami feleslegessé teszi majd az emberi munkaerőt szinte mindenütt, a kapitalizmus eljuthat a világméretű katasztrófához. A kapitalista elitnek nem lesz szüksége kizsákmányolhatatlan emberekre, számukra csak megoldhatatlan terhet jelent majd a sok milliárd ember, akire nem lesz szükségük, hasznot, profitot nem hozhatnak, legfeljebb a prostituáltak.

A kapitalizmus idővel megvalósíthatja a termelésben az emberi munkaerő robotokkal való kiváltását.

A kapitalizmus a robotok elterjedésével egyre inkább a totális diktatúrát lesz kénytelen alkalmazni, mert számára megvalósíthatatlanok a polgári és emberi jogok, de a proletárok majd ezt akarják, és ezt le kell törniük. A termelésben a robotok elterjedésével a proletár emberiség dologtalanná, kizsákmányolhatatlanná válik, de az élethez szükséges dolgokkal sem fog rendelkezni, legfeljebb könyöradományként. A kapitalistáknak hasznot nem hozó népnek a polgári és emberi jogai gyakorlására nem lesznek lehetőségei, erőforrásai. A kapitalistának meg nem lesz kinek eladnia a robotok által termelt értékeket. Ez elvezethet az emberiség visszafejlődéséhez is, mert a kiutat jelentő szocializmust elnyomják.

A kapitalizmus által megteremtett robotok egyben a kapitalizmus végét is jelenti.

A másik lehetőség!

A szocializmusban a termelőeszközök a dolgozók nép ellenőrzésével és üzemeltetésével működnek. A termelés célja nem a kizsákmányolás, hanem a szükségletek kielégítése. A népi demokrácia parlamentjében nincs képviselője a kizsákmányolóknak, mivel a társadalomra veszélyes élősködők, nincs rájuk szükség. A társadalmi munkamegosztásban csak dolgozókra van szükség, kizsákmányolók, élősködők sehol nem szerepelnek a munkafolyamatokban. A fejlődés fő motorja nem a kíméletlen verseny, hanem a közös érdekeken alapuló összefogás.

Azonban erre a színvonalra eljutni a kapitalizmuson keresztül vezet az út.

A kapitalista gazdasági társadalmi rendszer az egyéni érdekeknek a közösségi érdek fölé helyezésével, állandó versenyben, harcban áll mindenkivel, válságokon keresztül, minden hibája és bűne ellenére is hatékonyan fejlődik. Azonban a népnek a hatalomból történő kizárásával valamilyen diktatúrát is alkalmaz, vagy a polgári demokrácia árnyékában vagy a totális fasiszta diktatúrát a néppel szemben.

Az emberiség számára az elérendő cél az emberséges kizsákmányolástól mentes társadalom, ami a kommunizmus, az osztálynélküli társadalom, ez viszont csak a szocializmuson keresztül érhető el. A szocializmus átmeneti társadalmi forma az osztálynélküli társadalomba, ahol a cél a polgári és emberi jogok minél magasabb szintű megvalósítása. Ehhez szükséges a termelőeszközök magántulajdonában működő gazdaságának is a dolgozó nép általi ellenőrzése a parlament által hozott törvények útján. A szocializmusban a magántulajdonban működő és a közösségi tulajdonban lévő gazdaság azonos feltételekkel kell működnie, de a dolgozó nép érdekeinek elsődlegességével. A polgári és emberi jogokat csak így lehet legmagasabb szinten megvalósítani. Nagy veszély jelent a magán és a közösség keretében működő gazdaságban a korrupció, ami persze a kapitalizmusból származó, igen nehezen kezelhető örökség.

Az emberiség lehetséges jövője.

A polgári demokrácia hibája, ami a világot katasztrófába viheti, ami már bűn, hogy a fejlettebb világnézeteket képviselő kommunistákat kizárja a demokráciából, de a marxizmus elfogadása nélkül a polgári demokráciában nemigen tehet mást. Így a világméretű társadalmi katasztrófa elkerülhetetlen lehet. A kapitalizmus világméretű diktatúrája a kapitalistákat, mint embereket is katasztrófába viheti, veszélyezteti az emberiség fennmaradását. Ezt a diktatúrát kellene a szocializmus segítségével megtörni és a népi demokráciát megvalósítani.

Szerencsés fordulat esetén azonban, ha a robotok elterjedésével értelmetlen és szükségtelen lesz a termeléshez a kizsákmányolás valamint az emberiség nagy része átveszi a kommunisták világnézetét, akkor új szerep várhat az emberekre, a világ felfedezése, megismerése az emberiség javára. Ilyen körülmények között a polgári és emberi jogok magasabb szinten megvalósíthatók. A „Szabadság, Egyenlőség, Testvériség”, a nagy polgári gondolkodók eszméje a marxizmus segítségével végre megvalósulhat.

Maglód, 2018.05.19 Salánki László

A magyarországi rendszerváltók világnézete.

A magyar burzsoázia a Horthy-rendszer 25 éve alatt sem tudott szabadulni az 1918. októberi demokratikus és az 1919. márciusi proletárforradalom számukra olyan nyomasztó emlékétől. Az uralkodó osztályok különböző rétegeit mélyen megrázta az a tény, hogy 1919-ben egyetlen nap alatt az egész hatalmi rendszer, a gyár, a földbirtok, a bank, a vármegye, a szolgabíróság, a polgármesteri hivatal, minden elveszett. Korábban is tudatában voltak a hatalom fontosságának, de a forradalmak után ezerszeresen értékelték annak jelentőségét.

Ez a legfőbb magyarázata annak, hogy az egész államapparátust, különösen ennek erőszakszerveit olyannyira áthatotta az ellenforradalmi szellem, s hogy ez főként a kommunizmus elleni gyűlöletben jutott kifejezésre. Ugyanakkor féltek a munkásoktól, a szegényparasztoktól, a haladó értelmiségiektől, mindenütt „vörös veszélyt" szimatoltak.

A magyarországi ellenforradalom a XX. századi fasiszta típusú ellenforradalmak sorozatát nyitotta meg. Nem olyan még, mint a későbbi hitlerizmus vagy akár az olasz fasizmus, itt a diktatúra fasiszta jellegét valamennyire igyekeznek eltakarni a „demokrácia", a konzervativizmus, a „jogfolytonosság", az „alkotmányosság" leplével.

Az új állam magvát, legfontosabb testületek a rendőrség, csendőrség és az úgynevezett nemzeti hadsereg képezte. Ezekre az erőszakot megtestesítő intézményekre már alakulásukkor rányomta bélyegét a forradalom leverése, az a tény, hogy ellenforradalmi rendszerben jöttek létre. Az ellenforradalom győzelme nemcsak testületük jellegét, stílusát és módszerét szabta meg, hanem egész tevékenységük osztálytartalmát is. Az a szükséglet, amely életre hívta az erőszakszerveket, áthatotta az intézményeit is. A rendszer urai, hogy hatalmukat tartóssá s a rendszer pilléreit erőssé tegyék, a számukra legmegbízhatóbbakból építették ki ezeket az intézményeket.

Az ellenforradalom kereszténynek hirdette magát, de nem volt benne semmi a keresztényi szeretetből, csak gyűlölet jellemezte és a bosszúállás. Nemzetinek minősítette magát, de nem kevés része volt Trianonban. A népre hivatkozott, miközben visszaállította a nép elnyomását. A parasztság képviselőjeként lépett föl, de olyan állapotokat teremtett, amelyek közepette hárommillió ember élt koldussorban.

A fasizmusnak nemcsak a terror a jellemvonása, de kétségtelen, hogy a terror reá jellemző minősége, mennyisége, formája nagyon is fontos jellegzetessége. A fasizmusnak az is sajátossága, hogy megpróbál föllépni a nemzet érdekében, a nemzeti sérelmekre építeni és ezekkel visszaélni. Ez is jelen van 1919-1921-ben. A fasizmus minden progresszív eszme ellen föllép, és a fehérterrorban ez is erőteljesen érzékelhető.

A fehérterror egyúttal bosszút is jelentett az elvesztett háborúért, az időlegesen elvesztett hatalomért, a szocialista forradalomért. Olyan osztályok uralmát fejezte ki, amelyeket sok veszteség ért, s ez hatalmasra növelte dühüket, haragjukat.

A magyarországi ellenforradalom győzelme, a szegedi gondolat megelőzte a nácizmus, a fasizmus létrejöttét. Mert ennek a mozgalomnak, amit képviseltek, az ellenforradalomnak, amelyben részt vettek, a legmarkánsabb erői az olasz fasizmussal és a náci mozgalommal álltak rokonságban. Igaz ez akkor is, ha jelentős különbségek is felfedezhetők. Igaz a tekintetben, hogy egy olyan „új rendszert" hoztak létre, amely el akarta magát határolni a kapitalizmus liberálisabb korszakától, a polgári demokráciától és a demokratikus intézményektől, s ennélfogva megvoltak benne-a rokon vonások a fasiszta és náci mozgalmakkal, valamint azokkal a rendszerekkel, amelyeket ezek a mozgalmak szültek. Lényegében egyazon típusú politikai rendszerről van itt szó, amelyet a legkövetkezetesebben Németországban valósítottak meg, nem olyan következetesen Olaszországban, és még kevésbé tudták következetesen megvalósítani Magyarországon. A fasizmusnak is voltak és vannak „nemzeti útjai". Az az út, amelyre Horthy Miklós és mozgalma rátért, magán hordta az akkori nemzetközi és a nemzeti viszonyok hatását.

A „klasszikus" fasiszta (náci) államformához viszonyítva, ami 1919-1920-ban született, fél-fasizmusnak tekinthetjük, mert a náci rendszerhez képest fele úton volt fejlődésében. Befejezésére történtek kísérletek Gömbös Gyula idején, majd 1944. március 19. után, a teljes befejezésre azonban csak 1944. október 15. után került sor. Az az állam, amely 1919-1920-ban született, nem nagy változtatásokkal alkalmas volt e befejezéshez.

A náci Németországgal való szövetség következményeként megkezdődött az intézményesített fajüldözés. 1938-ban dolgozzák ki és vezetik be az első zsidótörvényt, amely a zsidó értelmiség és polgárság nem csekély részének egzisztenciáját tette tönkre, sőt sokuk elől az elemi életlehetőséget zárta el.

A magyar politikai vezetés igyekezett demonstrálni a német birodalom iránti háláját. Csatlakozott a fasiszta hatalmak Antikomintern Paktumához, s a Népszövetségből való kilépéssel hitet tett amellett, hogy ha kell, a nyugati hatalmakkal szemben is hű szövetségese lesz a náci Németországnak. A náci fajelmélet átvételét tükröző 1939. évi II. tc., a második zsidótörvény, a zsidó kis- és középpolgárság, értelmiség létalapját tette tönkre. Két

évvel később pedig a harmadik zsidótörvény már nemcsak a vegyes-házasságokat tiltja el, hanem nürnbergi példaképeiket is túlszárnyalva, a „fajgyalázásnak” még a kísérletét is szigorúan bünteti.

Magyarország visszavonhatatlanul megindult a katasztrófa útján. Az egyetlen erő, amely visszafoghatta volna a hatalmon levők kezét, a szervezett munkásosztály egységén alapuló, a társadalom valamennyi antifasiszta rétegét tömörítő összefogás: a népfrontpolitika lett volna. A nemzetközi kommunista mozgalom a Kommunista Internacionálé 1935. évi VII. kongresszusa a fasisztaellenes népfrontmozgalom szervezését tűzte ki célul az egyes országok kommunista pártjai elé, mint a fasizmus győzelme elleni egyetlen hatásos fegyvert. A Kommunista Internacionálé szerint „a népfrontpolitika megvalósításának objektív feltétele olyan történelmi, gazdasági és politikai helyzet, amelyben különböző társadalmi osztályok és rétegek többségének érdeke egy vagy néhány fő kérdésben találkozik, s ennek minden más kérdést - az osztályok és a rétegek közötti ellentéteket is - átmenetileg alá lehet rendelni”.

(Hollós Ervin)

A magyarországi rendszerváltó ellenforradalmárok által levert szocializmusban alig volt kommunista.

A magyar nép, a dolgozók a felszabadulás után örökölték a Horthy fasiszta szellemű erkölcsöt. A nép erkölcse túlnyomóan akár csak ma a polgári, „fasiszta” színvonalon volt. A polgári-kapitalista erkölcs a szolgaságot, a kizsákmányolást, az élősködést, a felsőbbrendűséget elfogadhatónak tartja, sőt ez valójában az erkölcsi alapja. Ez ellenkezik a polgári és emberi jogokkal, de ez a kapitalizmus gazdasági modelljéből következik, csak így képes működni. Magyarországon a Horthy örökséggel ez még súlyosabban dominál. Ma a kapitalista környezetben ez nyíltan, a levert szocializmusban elrejtve mindig jelen volt. Ilyen körülmények között kellett a népi demokráciának az emberibb társadalom felépítésébe kezdeni. Ehhez még súlyosbításként párosult a gazdag kapitalisták óriási gazdasági fölénye és harca az emberibb, szabadabb társadalom ellen. A dolgozó népet, pedig nem a kizsákmányolástól mentes, hanem a viszonylag szegényebb élete vezérelte. Így inkább a szolgaságot a szabadság helyett és a gyarmati kiszolgáltatottságot választotta.

A rabszolgalázadást, mint annyiszor leverték a rabszolgatartók.

Magyarországon ismét a rabszolgatartóké lett a hatalom!

A mai idők rabszolga formája a kapitalizmusban a proletár bérrabszolga.

A kapitalisták célja ugyanaz, mint a rabszolgatartóké.

Más munkáján élősködni.

A felszabadulás előtt a magyar társadalom inkább a mostanira hasonlított. Ezért a felszabadulás után a kommunista pártba olyan nézeteket hordozó emberek tömegei léptek be, amilyenek ma a polgári pártokéhoz hasonlóak, vagy éppen a fasiszta örökséget hordozták, de ezek túlnyomó többsége nem volt valójában kommunista. A kommunisták közé beszivárgottak által elkövetett hibák elsősorban nem a kommunistáknak, hanem a polgári nézeteket álcázó karrieristáknak köszönhető, ami bűn volt az egész nemzet számára. Igazi kommunista, aki valóban a dolgozó nép érdekeit képviselte nagyon kevés volt és végül is nem elég került a hatalomba. A rejtett polgári világnézetűeké volt az igazi hatalom a szocializmusban is.

A népi demokrácia a háború és a Horthy-fasiszta nézetek terhe alatt, új demokratikus úton járva, a kapitalista rabszolgatartók sikeres háborújának eredményeként az ellenforradalom győzött. Megint szolgaság van!

A szocialista forradalom tartós sikeréhez sok kommunista erkölcsű emberre van szükség, a felszabadulás után a Horthytól örökölt nép viszont a fasiszta erkölcs szerint volt nevelve. A népet ebből nem sikerült kinevelni a szocializmusban, ez most is jól látható a Horthy kultusz virágzásában.

Maglód, 2018.05.24 Salánki László

A szocialista gazdasági modell

A Magyar Népköztársaság Alkotmánya

1. § Magyarország: népköztársaság.
2. § (1) A Magyar Népköztársaság szocialista állam.
   (2) A Magyar Népköztársaságban minden hatalom a dolgozó népé.
   (3) A Magyar Népköztársaságban a társadalom vezető osztálya a munkásosztály, amely a hatalmat a szövetkezetekbe tömörült parasztsággal szövetségben, az értelmiséggel és a társadalom többi dolgozó rétegével együtt gyakorolja.
3. § A munkásosztály marxista-leninista pártja a társadalom vezető ereje.

Ez az alkotmány garantálta legmagasabb fokon a polgári és emberi jogokat.

Mi a szocialista gazdasági modell lényege?

A modern gazdaság a termékek előállítására társadalmi, - nemzeti és nemzetközi - munkamegosztásban működő termelő szervezet. A kapitalista és a szocialista gazdaságban a termelés alapvető oka az életfeltételekhez és a kor szintjén a civilizált élethez szükséges termékek, szolgáltatások előállítása. Az elkészült termék értéke alapvetően az adott technikai szinten, a társadalmi – nemzeti és nemzetközi - méretekben az elkészítéséhez szükséges munkával arányos, és ez a munka pénzzel, mint értékmérővel mérhető. Így a termékcsere alapvetően a ráfordított munkával arányos, a pénz segítségével történő csere. Az egyéb költségek is természetesen az árban szerepelnek. A lényeg, hogy a ráfordított munka a döntő az érték létrehozásában, amit az ára, az értékmérő pénzben nem feltétlenül követ, mert a gazdasági és politikai érdek ezt módosíthatja.

A kapitalista termelés célja a minél nagyobb haszon, a profit, a szocialistáé pedig a közösség ellátása. Természetesen a kapitalista termelés is a közösség ellátását jelenti, de nem ez az elsődleges célja, hanem a kapitalista magánember profitja. A szocialista termelésben is fontos szerepet játszik a haszon, mert a fejlődéshez ez szükséges, de ez a közösség érdekeit szolgálja. A magánérdek a termelésben nagy hajtóerő, de ez az oka a kizsákmányolásnak, a szolgaságnak, a háborúknak, a kapitalisták diktatúrájának is.

Mivel a kapitalista termelés magánérdekeken alapul, így a gazdaság tervezése is a magánszemélyek tervezésében egymás és a közösség érdekeinek figyelmen kívül hagyásával kíméletlen versenyben, harcban, társadalmi és világméretű gazdasági anarchiában történik. Ez a verseny időnként óriási veszteséget jelent nemzeti és világméretekben, ami kisebb nagyobb válságokban jelentkezik, időnként háborúhoz, világméretekben a világháborúhoz vezet. A vesztesek a világ népei, a dolgozók, akik az életükkel és nyomorúkkal fizetik ezt meg.

A szocialista gazdaság ennek a nemzeti - és világméretű - válságoknak a leküzdésére a tervgazdálkodást használja. A magánérdekű kíméletlen verseny helyett a közösség összefogásán alapuló gazdaságot szervez. Nem a magánszemélyek – kapitalisták - érdekeiben tervezi a gazdaságot, hanem a közösség ellátása a cél minél magasabb szinten. A verseny így nem vezet kíméletlen harchoz, és az emberiség létét veszélyeztető válságokhoz. A népek, nemzetek összefogása az internacionalizmus, pedig nemzetközi szinten való tervezést is megvalósít az egész emberiség jólétére.

A kapitalista piacgazdaságban a megtérülés a termék eladása után jelentkezik, ez pedig a vesztest nagyon súlyosan érintheti, ezen belül a dolgozókat katasztrofálisan, alapvetően az élethez való jogukat vesztik el. A kapitalista versenygazdaság, minden eredménye ellenére embertelen és nem tükrözi a valódi emberi értékeket.

Az embertelen gazdaság embertelen világot hoz létre!

A kapitalizmus embertelen gazdasági rendszer!

Az embertelenség oka a termelőeszközök magántulajdona.

A kapitalista parlamentből hiányzik a nép demokráciája.

A kapitalizmus a nép számára diktatúra, a tőkéseknek demokrácia.

A szocializmus a nép számára demokrácia,

Népidemokrácia.

Maglód, 2018.05.27 Salánki László

A polgári demokrácia tévútja

Az emberiség fejlődésével a középkor végére a filozófusok megalkották a modern polgári gondolatokat. A feudalizmus embertelen és gazdaságtalan jobbágyrendszerét a módosabb polgárság vezetésével törték meg. A feudalizmusban a születéskor eldőlt ki az úr és ki a szolga, a polgárság kapitalizálódását is korlátozta ez a rendszer, ami a fejlődés gátjává vált.

A polgári gondolkodók megalkották a kor haladó nézeteit, **a polgári és emberi jogokat**, ami a szolgaságot embertelennek, de a termelőeszközök magántulajdonát garantálta, ebben látták a szabadság és demokrácia megtestesülését.

A termelőeszközök magántulajdona nagy fejlődési képességet biztosított a gazdaság számára, de egyben újra a szolgaságot, a **bérrabszolgaság**ot hozta modernebb formában. Így a polgári gondolatok nem érték el a céljukat, megint az úr és szolga viszony alakult ki. Aki gazdagnak születik annak a gyereke is sokkal előnyösebb helyzetből indul az életben, mint a szolga gyereke. A proletár dolgozó gyereke is proletár lesz, igen ritkán tud meggazdagodni vagy a középosztályba kerülni. Kisvállalkozókból is ritka, aki gazdag lesz, ugyanúgy vagy jobban küzd, mint az egyszerű proletár dolgozó, de a viszonylagos szabadságáért sokat áldoz.

Annyival növelte vagyonát a világ leggazdagabb 0,1 százaléka, mint a legszegényebb 50 százalék együttvéve 24.hu 2017

„A világ leggazdagabb 0.1 százaléka annyival növelte a vagyonát 1980 óta, mint a legszegényebb 50 százalék, úgy 3.8 milliárd ember együtt, derült ki egy csütörtökön közölt felmérés eredményeiből.

Thomas Piketty, az úgynevezett egyenlőtlenségi jelentés publikálója figyelmeztetett, hogy az egyenlőtlenség mostanra már extrém mértékeket ölt egyes országokban, és a probléma tovább fokozódhat, ha a kormányok nem lépnek koordinált akcióba az adók emelésével és az adóelkerülések szabályozásával.

A több mint száz kutató által létrehozott riport szerint a leggazdagabb 1 százalék szerezte a világ összes vagyonának 27 százalékát 1980 és 2016 között.

A leggazdagabbak leggazdagabbjai pedig még ennél is jobban jártak. A legtehetősebb 0.1 százaléknál landolt a világ vagyonának 13 százaléka, míg a listán legelöl szereplő 0.001 százalék – körülbelül 76 ezer ember – gyűjtötte be az 1980 óta kreált vagyonok 4 százalékát.”

Oxfam-jelentés: A leggazdagabb 1 százalék birtokolja a globális vagyon 82 százalékát korkep.sk 2018

Az Oxfam jelentése szerint a tavalyi évben termelt globális vagyon 82 százalékát az emberiség legtehetősebb 1 százaléka „vágta zsebre”, miközben a legszegényebb 3,7 milliárd ember vagyona nem változott, vagy csökkent. Ez egyértelműen a gazdagok és szegények közti szakadék mélyülését jelenti.

„Megtört gazdaságunk lehetővé teszi egy szűk elit számára, hogy hatalmas vagyont gyűjtsön” – fogalmaz az Oxfam jelentése, hozzátéve, hogy ez azonban a világgazdaság virágzásának, hanem a gazdasági rendszer kudarcának a jele. A tanulság igazán szomorú: a gazdaság jobban jutalmazza a gazdagságot, mint a kemény munkát.

„Kizsákmányolják az embereket, akik a ruháinkat varrják, mobiljainkat rakják össze, termesztik az élelmiszer alapanyagokat. Az olcsó élelmiszer bebiztosítása mellett pedig busás nyereséget vághatnak zsebre a gazdag befektetők”

Oxfam: A leggazdagabb 1 százaléknak több pénze van, mint mindenki másnak összesen 2016

A globális GDP 225 százalékát teszi ki a világ adósságállománya 444.hu 2018

„Rekordméreteket öltött a globális eladósodás, már messze meghaladja a 2009-es, a Lehman Brothers amerikai bankcsoport összeomlása utáni szinteket, ami kockázatot jelent a világgazdaságra - erre figyelmeztetett a Nemzetközi Valutaalap (IMF) szerdán közzétett jelentésében.

A valutaalap és a Világbank tavaszi közgyűléséhez időzített tanulmány adatai szerint a világ teljes adóssága 164 ezer milliárd dollárt tett ki 2016-ban, ami a globális bruttó hazai termék (GDP) 225 százalékának felelt meg. A világ adósságállománya 12 százalékkal nagyobb, mint az előző rekord idején, 2009-ben volt, és a növekedés 43 százaléka írható Kína számlájára.”

E nélkül az eladósodás nélkül már összeomlott volna a világgazdaság. A kapitalista versenyből következően a pénz az igazi hatalom, ezért több pénzt zsákmányolnak ki a dolgozóktól, mint amennyi a természetes termelés és vásárlás megkíván, de vásárlás nélkül nincs termelés, tehát adósodásból finanszírozzák a válság elkerülését. Egymás közötti harcot hatalomért a kapitalisták a dolgozók kárára oldják meg. A dolgozók érdekvédelmét pedig

elnyomják és gátolják. A parlamentben nincs képviselve a dolgozó nép, csak az utcán vagy a parlament előtti téren kiabálhatnak, ami nem hallatszik be elégé, nem lesz belőle törvény a nép javára.

A kapitalizmusban a dolgozó emberiség szolga.
A kapitalisták a szolgatartók.
A kapitalizmusban lehetetlen a nép számára a demokrácia.
A nép számára a demokrácia a:

Népidemokrácia.

A nagy polgári gondolkodók igazi baloldali eszméjét a kapitalizmus nem tudta megoldani, ami a:

„Szabadság, Egyenlőség, Testvériség”

Ennek a megvalósulásához a marxizmus-leninizmus eszméi vezetnek el, amit a szocializmus valósít meg. Azonban a kizsákmányoló, élősködő kapitalista eszmék megvalósítását korlátozni kell a szocializmusban, ami így a szolgaság megszüntetését szolgálja. Nem lehetséges a **polgári „demokráciában”** működő kapitalizmusban, **a polgári és emberi jogok megvalósítása**, a termelőeszközök magántulajdonára épülő gazdasága, és az emberiség többségének a dolgozók képviselőinek, a kommunistáknak a parlamentekből kizáró rendszere miatt. A kommunisták ugyanolyan szegény proletár szolgák, mint a dolgozók, mert maguk is dolgozók, de a dolgozók felszabadítását a tőke uralma alól szervezik. Nincsenek anyagi lehetőségeik a parlamenten kívüli érdekvédelemhez, a kapitalista törvények és az állam is gondoskodnak, hogy ne képviselhessék a dolgozókat, az emberiség többségét hatékonyan. A kommunisták a kapitalista-fasiszta uralom alóli felszabadulás következetes hívei, ezért üldözi a polgári „demokrácia”.

Akié a gazdasági és politikai hatalom azok érdekében hozza a törvényeket a polgári „demokratikus” parlament.

A polgári „demokráciában” a dolgozók nem rendelkeznek sem gazdasági sem politikai hatalommal, szolgák csupán, termeléshez pénzért megvásárolt, a kapitalistáknak profitot, gazdaságot termelő bérrabszolgák. A kommunisták a parlamenti választásokon nem lehetnek hatékonyak, mert anyagi és politikai hátrányban vannak a dolgozókon meggazdagodott kapitalistákkal szemben.

A kapitalistákat a hatalomhoz a kizsákmányolással szerzett gazdagságuk vezeti.

Maglód, 2018.05.29 Salánki László

A magyarországi demokrácia a kapitalizmusban

A nép számára demokrácia van Magyarországon?

Parlamentáris demokrácia: népképviseleti rendszer, mely az egyenlő, titkos, minden nagykorú polgárra kiterjedő választójogon alapul.

Elegendő ez a demokráciához?

Népszerű meghatározása a demokráciának a *népuralom*, egyenjogúság; az a politikai rendszer, melyben a népé a hatalom.

Lehet-e népuralom, egyenjogúság a gazdaságilag és politikailag szolgákra és urakra megosztott társadalomban?

Lehet-e ott demokrácia, ahol a médiumok, a politikai és gazdasági hatalom egy szűk kiválasztott érdekeltségében van és a nép nem rendelkezik még a saját érdekeivel sem?

Mi is lenne a nép érdeke, akik a dolgozók?

Röviden, a népidemokrácia. Ne legyen kizsákmányoló, más munkáján élősködő, henyélő semmirekellő, aki ráadásul a gazdasági és politikai hatalom birtokosa.

Mi a kapitalisták érdeke?

Kizsákmányolás, élősködés, henyélés, gazdasági és politikai hatalom kizárólagos birtoklása.

Vajon ez miért nem nyilvánvaló a nép számára?

A nép, a dolgozók a parlamenti választáshoz az információt, a híreket a kapitalista érdekeltségű médiákon és oktatáson keresztül kapják. Ezek a megfelelő szakemberek segítségével fizetésért, jó állásért elhitetik a néppel, hogy a kizsákmányolók érdekei a nép érdekei. A kizsákmányolók gazdagodása megérdemelt és ez a nép érdeke. Elhitetik, hogy a nép nem képes a kizsákmányolók nélkül boldogulni. Vagyis szükséges a kizsákmányolás és nem is igazából az, hanem jótétemény, megérdemelt felsőbbrendűség. A szolgaság pedig tisztelet a felsőbbrendű uraknak, dicsőség.

De valójában szükséges-e a népnek a kizsákmányolás?

Vajon működik a gazdaság kizsákmányolók nélkül?

A termeléshez csak munka szükséges, a kizsákmányolás nem játszik szerepet, az csak élősködés.

A médiumok és a parlamenti hatalmi viszonyok hatása a választásokra.

Szabaduljunk ki a csapdából!

Balszemmel - Thürmer Gyula:

„Minap levelet kaptam. Udvarias levél, nincs benne rosszindulat vagy gúny, csak egy kérdés. Olvastam az Önök programját, jól hangzik, de ebből mi valósulhat meg? Önök ezt egyedül aligha tudják kivitelezni, az én szavazatom pedig kevés ahhoz, hogy a Munkáspárt programja megvalósuljon. Eddig a levél. Mit válaszoljak?

Írjam azt, hogy sok kicsi sokra megy? Hogy a zsák búza is az első maggal kezdődik? Vagy modernebb azt mondani, hogy befektetés nélkül nincs profi t? Hogy várhatja bárki is, hogy megvalósuljon a program, ha még szavazni sem kész a programra? Lehetne ezt mondani, de nem nagyon jutnánk előbbre. Ez olyan, mintha a kérdés tízes számrendszerben lenne, és kettes számrendszerben próbálnánk válaszolni. A tőkés világ ugyanis kialakította a saját politikai „számrendszerét”. Egy adott koordinátarendszert, egy adott gondolkodásmódot szuggerál. A pártoknak azt üzeni, hogy legyen sok pénzed! Legyenek sztárjaid! Nem kell okosnak lenniük, sőt az hátrány! Nem kell tisztességesnek sem lenniük, mivel az kifejezett hendikep! A lényeg, hogy tudják hülyíteni a népet, és a reklám idejére a televízió elé ültetni a választót. Utána vezetheted az országot! Az embereket pedig arról győzi meg, hogy minden ember szabadon választ a programok piacán, mindenki választhatja azt a pártot, amelyiket akarja és ha sokan akarják ugyanazt, akkor talán még a vágyaik megvalósulnak. Mindebből egy szó sem igaz! A tőkés választás hamis mérce, olyan irányú, amelyet egy mágnessel, a pénz mágnesével eltérítenek. A pénzzel megveszik a médiát, a közvéleménykutatókat, a politikusokat. Ők együttesen eltérítik az emberek gondolkodását. Az emberek így már nem azt tartják fontosnak, ami nekik valójában fontos, hanem azt, amiről elhitetik, hogy fontos. Már nem úgy szavaznak, ahogyan saját érdekeik megkövetelnék, hanem úgy, ahogyan azt tudatuk alatt sugallják nekik. A tragédia az, hogy milliók nem veszik észre, vagy nem hiszik el. Észre venni éppenséggel lehetne, bár a manipulálás nagyon rafináltan folyik. Miért nem hiszik el? Nos, ki akarná saját tévedését, sőt rövidlátóságát bevallani? Inkább elfogadják, bebeszélik maguknak, hogy ez a számrendszer, ez

gondolkodásmód a helyes, az egyetlen jó. Vagy ha nem is, de úgysem lehet ellene tenni semmit. És a csapda bezárul. Szabaduljunk ki a csapdából! Ha nem sikerül, soha semmi sem fog változni. Mindig lesznek kisebb-nagyobb sikerek, könnyebbségek, de az életünk alapvetően ugyanaz marad. A milliárdosok egyre gyorsabban fognak gazdagodni, mi egyre gyorsabban szegényedni. Nekik egyre több joguk lesz, nekünk egyre kevesebb. Mi a megoldás? A saját józan eszünkben bízzunk! Mi jó nekem és mi rossz? Mit láttam az elmúlt évtizedekben? Mit hozott nekem a rendszerváltás? Mit hozott az EU? Miért gondoljuk azt, hogy a milliárdosok pártjai a dolgozó ember javát akarják? Hogy ezt ígérik? Na és? Mindig ezt ígérik, az emberek mindig bedőlnek, utána mindig megbánják, majd az egész indul elölről, néha új, néha régi szereplőkkel. A kapitalizmus a pénzről szól, minden más csak eszköz a pénzszerzésben. A kapitalizmus törvénye ugyanaz, mint a kaszinóé: mindig a ház nyer! Hosszú távon a ház mindig nyer, még akkor is, ha a kaszinó bónuszt ajánl a játszásért. A tőke növelheti a béreket, jóléti rendszereket működtethet, de mindig ő fog nyerni. Van értelme ilyen helyzetben tenni bármit is? Van értelme sztrájkolni, tüntetni, az utcára menni, amikor a tőkés kormány és a tőkés munkaadó együtt mindig erősebb lesz, mint a dolgozó? Van értelme a választásokon a Munkáspártra szavazni, miközben tudjuk, hogy a Munkáspárt önmagában kevés? Van, bizony van! A tőke elleni harc nem születik velünk. Meg kell tanulnunk! Ha befogjuk a szánkat, ha nem teszünk semmit, ezért nem fog a tőke jutalmat osztogatni. Nem jó a munkavállalónak a munka törvénykönyve? Nem jó! És mit tett ellene a munkavállaló, a munkás, vagy mondjuk a szakszervezet? Nem elég a fizetésed? Nem elég! Kevesebbet keresel, mint a német munkás? Igen, kevesebbet! És mit teszel ellene? Gondolod elég egy papírt aláírni, és európai tőkései önként és dalolva nagyobb fizetést fognak adni? Nem, mindenért meg kell küzdeni! A legkevesebb az, hogy a Munkáspártra szavazol. Ez is harc. Ez is jelzés a tőkés hatalomnak, hogy Te nem vagy hajlandó úgy táncolni, ahogyan ő fütyül. Több, sőt a mai helyzetben sokkal több, ha elmégy a Munkáspárt gyűlésére, ahol a Te béredért, a Te nyugdíjadért, a Te lakásodért, a Te munkádért, a Te békédért harcolnak. Ha elhozod a barátaidat, a családodat, már szinte elmondhatod, hogy szabad vagy! Kiszabadultál a tőke szellemi fogságából! Ha nem a tőke mozgatja a gondolataidat, ha szabad vagy, rögtön felismered, hogy a szavazatod a választáson erőt ad. Erőt neked, erőt másoknak, erőt a Munkáspártnak. Rögtön fogod tudni, hogy a Munkáspárt nem egyedül fogja a programját megvalósítani, hanem Veled, Veletek. Együtt fogjuk megforgatni a világot, együtt fogunk új rendet, új közösségi társadalmat, új szocializmust teremteni. A végén a ház nyer, de ez a mi házunk lesz!”

Maglód, 2018.06.01 Salánki László

Alakul az új málenkij robot

Mint köztudott, a málenkij robot a Horthy-fasiszta barbár népirtó terrorista magyar hadsereg pusztításainak helyreállítására szolgált. Nem volt demokratikus megoldás, mint ahogy a fasiszta rombolás sem. Az oroszok sem voltak az ellenségükkel szemben finomak, ahogy a magyar fasiszták sem Oroszországban.

De vajon tanult-e ebből a magyar?

Ha megint Oroszország ellen harcolunk, de most az USA oldalán, akkor mi lesz, ha megint vesztük és visszajönnek?

De az biztos, hogy a közeli orosz határon néhány atombomba átjön hozzánk Magyarországra is, mert befogadjuk önként az USA hadseregét és a NATO-t.

Mert mit is akar az USA és a NATO?

Talán demokráciát, egyenlőséget a világ népeinek?

Hol van erre példa a világon?

Ahova az USA eljutott, hatalmas gazdasági és katonai erejével, ott gyarmatosított. Vagyis kizsákmányolta az ott élőket. Németország és Japán csak a Szovjetunió elleni harc miatt nem lett gyarmat, bár függőségi viszonyban van az USA-tól. Az USA a közösen legyőzött fasiszta ellenségeit fordította szembe a Szovjetunióval, majd az oroszokkal, de katonailag megszállva vannak még most is. Az USA átvette a hitleri fasizmus szerepét, persze burkoltabb formában, de ugyanaz a célja, világuralom, felsőbbrendűség, élősködés, gyarmatosítás, de a népirtás is. A „felsőbbrendű" amerikai katonák gyilkoltak Koreában, Vietnámban, Irakban, Afganisztánban, Szíriában, stb., de nem a demokráciát, hanem a halált vitték oda. Az USA gyarmatosítás célja a demokrácia álcájával csak egy jó üzlet a gyarmatosított népek kizsákmányolására.

Kétezer amerikai harckocsi vonul az orosz határ felé, ellentüntetések Brandenburgban: hidfo.ru 2018.06.01

Az Egyesült Államok azt tervezi, hogy 3300 katonát küld a balti államokba, Lengyelországba, Romániába, Bulgáriába és Magyarországra az "Atlanti Megoldás Művelet" nevű hadgyakorlatra hivatkozva. Németországban már tüntetések zajlanak az amerikai harckocsik átvonulása miatt.

Az amerikai légierő Reaper drónokat kezd működtetni Lengyelországban: hidfo.ru 2018.06.01.

Az amerikai légierő korábban MQ-9 Reaper drónokat helyezett el egy lengyelországi létesítményben, melyek május végén megkezdik tevékenységüket az EU keleti határán. Március óta ez a második alkalom, hogy az USA drónokat küldött Európába.

Keletre megy a lengyel a hadsereg? munkaspart.hu 2018.06.01.

A lengyel hadügyminisztérium bejelentette, hogy új hadosztályt állítanak fel, amelyet a legkorszerűbb fegyverzettel látnak el. A hadosztály a lengyel-belarusz határon fog állomásozni. (https://defence.ru/)

Egy legmodernebb eszközökkel és 100 százalékig feltöltött hadosztály felállítása nem gyerekjáték, sok katona és sok pénz kell hozzá. A lengyel politikai elit nagyra törő ambíciókat dédelget. Keletre akarnak menetelni a lengyel csapatok?

Háborúra készül a NATO: 2500 amerikai tankot küldtek Európába 24.hu 2017

Több mint 2500 páncélozott harci járművet szállított a németországi Bremerhavenbe az amerikai hadsereg, további 1600 tankot pedig Hollandiába telepítenek. Mindeközben a NATO több ezer katonát állított készültségbe az orosz határon. Mint arról korábban írtunk, az Egyesült Államok Magyarországra is telepít katonákat 2017-ben.

A szállítmányt mintegy 900 vasúti tehervagonnal szállítják Lengyelországba a hétvégén megrendezésre kerülő Atlanti Megoldás nevű hadgyakorlatra.

Több katona, kémrepülő kell az amerikai haderő európai parancsnokának az oroszok ellen: 444.hu 2018.05.25

Az Európában állomásozó amerikai haderő legmagasabb rangú parancsnoka, a négycsillagos tábornok, Curtis M. Scaparrotti több katonát, kémrepülőt és hadfelszerelést kér, hogy fenntarthassa az amerikai haderő európai fölényét. Legfőbb feladatának az oroszokkal szembeni elrettentés fenntartását nevezte.

Scaparrotti tabukat is döntögetett, szerinte a terrorizmus elleni harctól kéne erőforrásokat elvonni az oroszok elleni erősítésekhez. A csapaterősítések, mint mondta, "segítenének jobb munkát végezni Oroszország

elrettentésében". Kémrepülőkre pedig azért van szükség, hogy jobban megérthessük, hogy működik az orosz hadsereg.

Akkora hadgyakorlatot tart Litvániában a NATO, hogy a parlamentnek kellett jóváhagynia: 24.hu 2018. 06. 03

Megkezdődött a Saber Strike 2018 fedőnevű hadgyakorlat vasárnap Litvániában – közölte Tomas Pakalniskis százados, hadügyi szóvivő a helyi rádióban.

Tájékoztatása szerint a gyakorlatnak ebben a szakaszában mintegy 6600 katona vesz részt az észak-atlanti szervezet tagországaiból. A manőverek egyik kiemelkedő része a szövetséges csapatok átcsoportosítása lesz állandó, németországi állomáshelyükről Lengyelország, Litvánia és Lettország területére.

A legnagyobb méretű katonai konvoj Litvánia területén június 6. és 9. között halad majd át. Az amerikai 2. lovassági ezred háromezer katonája indul 1500 műszaki eszközzel két útvonalon a litvániai Pabrade és Gaiziunu kiképzőközpontok felé, valamint Litvánián át a szomszédos balti országokba a jelenlegi állomáshelyükről, a németországi Vilseckből.

A feladat teljesítéséhez megtették a szükséges szervezeti intézkedéseket, hogy szavatolják a csapatok problémamentes haladását az ország területén – tette hozzá Pakalniskis.

A külföldi erők ilyen nagy mértékű hadgyakorlatához szükség volt a litván parlament jóváhagyására. A kormány felhatalmazása ugyanis csupán 1,6 ezer külföldi erő behívására terjed ki, ennél nagyobb erőkéhez kell a törvényhozás engedélye.

A Saber Strike (Kardcsapás) hadgyakorlatot 2011 óta évente rendezi meg az Egyesült Államok európai erőinek főparancsnoksága. A litván hadügyminisztérium tájékoztatása szerint az idei katonai manőverekben összesen 19 ország 18 ezer katonája vesz majd részt.

A Pentagon megfenyegette Assadot: Orientalista.hu 2018.06.01

Az amerikai védelmi minisztérium, a Pentagon óva inti Bashar Al-Assad szíriai elnököt attól, hogy a kormányerők támadást intézzenek amerikai katonák vagy szövetségeseik ellen – jelentette ki csütörtökön egy sajtóbeszélgetésen Kenneth McKenzie altábornagy, a vezérkari főnökök egyesített bizottságának igazgatója.

„Szíriában minden érintett félnek meg kell értenie, hogy az Egyesült Államok haderejének vagy a koalícióban részt vevő partnereinek megtámadása nagyon rossz politika lenne” – fogalmazott Kenneth McKenzie.

Az altábornagy arra az interjúra reagált, amelyet a szíriai elnök adott az RT orosz televíziónak.

Assad elnök ugyanis úgy nyilatkozott az orosz tévé csütörtöki adásában, hogy az amerikai erőknek el kell hagyniuk Szíriát, és a szíriai hadsereg visszafoglalják az ország azon északkeleti vidékeit is, amelyeket jelenleg még az amerikaiak támogatta, Szíriai Demokratikus Erők (SDF) nevű kurd-arab koalíció harcosai tartanak megszállás alatt.

Az interjúban Assad azt is kijelentette, hogy Szíriában jelenleg az egyetlen még meglévő problémát a Szíriai Demokratikus Erők jelentik.

Hozzátette:

vagy tárgyalásokat folytatnak az SDF harcosaival, hiszen ők is szíriaiak, „vagy ha ez nem megy, akkor erővel szabadítjuk fel területeinket. Nincs más választásunk”

– húzta alá a szíriai elnök.

Maglód, 2018.06.04 Salánki László

A Horthy fasizmus trianoni bűncselekménye

Az első világháború imperialista népirtás volt! Az 1914 és 1918 közt zajló első világháború volt a történelem egyik legjelentősebb és legpusztítóbb háborúja, mely a Föld három kontinensén összesen **15-20 millió halálos áldozatot követelt**.

- A népirtó háború áldozatai a proletár dolgozókból lett katonák, civilek a dolgozó nép a volt.
- A háborús bűnös urak ellen fellázadt a nép, és forradalmi tüzek lobbantak fel.
- A haragos népet a kommunista vörösök vezették a fehér háborús bűnöző urak ellen.
- A Szovjetunióban győzött Lenin vezetésével a vörösök harca a fehérek ellen.
- A honvédő Magyar Tanácsköztársaság legyőzése után jött az ellenséggel szövetkezett Horthy fehérterror népirtása, hazaárulása.

Ki felelős a trianoni békeszerződésért?

Elsősorban az imperialisták felelősek. Trianont azonban a magyar reakció tette lehetővé. Nemcsak azért, mert a magyar reakció vitte Magyarországot abba a háborúba, amely Trianonnál végződött. Azért is, mert a reakció egyezett bele a trianoni békeszerződésbe, hogy megmenthesse és biztosíthassa osztályuralmát. Az uralkodó úriosztályok, mint oly sokszor történelmünk során, osztályérdeküket a haza érdekei fölé helyezték. Ez a trianoni példán igen jól kimutatható.

1920 januárjában a győztes hatalmak átnyújtották Magyarországnak a békefeltételeket. Ezek a feltételek rendkívül súlyosak voltak, még súlyosabbak, mint a rosszemlékű Vyx-jegyzék követelményei. Az ellenforradalmi kormány ennek ellenére elfogadta őket és 1920. június 4-én aláírta a trianoni békeszerződést. Ez a tény a magyar történelemből kitörölhetetlen és Semmiféle irredenta dobverés nem tudott rajta változtatni. — A magyar uralkodó osztályok, a nagybirtokosok s nagytőkések a trianoni békeszerződéssel olyan rendkívül súlyos létfeltételeket fogadtak el Magyarország számára, amilyeneket a magyar munkások és parasztok kormánya (a Tanácsköztársaság) nemcsak a leghatározottabban elutasított, de amelynek fegyveresen is ellenállt.

Az 1919 augusztusában uralomra került Horthy-rendszernek az antanttal és az antanthatalmak vazallusaival való hazaáruló együttműködés volt az alapja. Hogyan szegülhetett volna ellen ez a rendszer azoknak az erőknek, amelyeknek létét köszönhette? Horthy-rendszer és Trianon egymástól elválaszthatatlanok. E rendszer huszonöt éven át folytatott revizionista politikájának nem kis mértékben az is volt a célja, hogy igazi eredetét elleplezze, születésének csúf körülményeit a magyar néppel feledtesse. A Trianon miatti gyászfátyolos, cécós „honfibút" nagyranevelő Horthy-rendszer arra a gyilkosra emlékeztetett, aki a leghangosabban zokog áldozatának temetésén.

A magyar uralkodó osztályok sok évtizedes soviniszta politikájáért most kellett az árat megfizetni. Az ország régi területe kevesebbre, mint harmadára, lakossága kb. egyharmadára csökkent. Az antantnak ez a terve közel egy év óta ismeretes volt az országban, mégis bizonyossá válása országszerte megdöbbenést keltett. A megbántott nemzeti önérzet és a valóságos vagy vélt igazságtalanság fölötti felháborodás légköre alkalmas volt a soviniszta érzések felkorbácsolására. Akik tegnap még a román szuronyok árnyékában szervezkedtek s jöttek be a fővárosba, ma már a romángyűlölet legádázabb szítói lettek, s a hon tegnapi védőit (a Tanácsköztársaságot) okolták a nemzeti katasztrófának számító békefeltételekért.

A trianoni békefeltételek, amely lényegében mindent Magyarország rovására oldott meg s jelentős magyarlakta vidékeket is elszakított az országtól, igazságtalan béke volt. Az igazságérzetében megbántott nemzet közhangulatát az épp hogy hatalomra került ellenforradalom saját, még ingatag alapon álló uralma erősítésére használta fel. A felszított nacionalizmus s az uszító sovinizmus csak tovább élezte az ellentéteket Magyarország és a szomszéd népek között. A magyar nagyhatalmi politika teljesen irreális ábrándjának felkeltésével elzárták a szomszédokkal való megegyezés, a bármiféle együttműködés útját, a „Csonka Magyarország nem ország", a „Nem, nem soha", s más irredenta jelszavakkal állandó nyugtalanságot keltettek, s növelték a feszültséget Közép-Kelet-Európában.

AZ ELLENFORRADALOM HATALOMRA KERÜLÉSE

A hatalomra jutott proletariátus még egy új világ teremtésén munkálkodott, mikor a régi rend hívei már szövetkeztek a tőkés-földbirtokos rendszer visszaállítására. A Tanácsköztársaság kikiáltásakor új népvándorlás indult meg Bécsbe; a nép dühe elől, a rossz lelkiismerettől hajtva futottak a nagybirtokosok és kiváltságaikat vesztett arisztokraták, a gyáraik elvesztését sirató iparbárók, a páncélszekrényüket imádó pénzmágnások, a katonatisztek zöme, akikben a proletárdiktatúra gyűlölete erősebb volt, mint a hazaszeretet, s a zavarosban halászó kalandorok és törtetők falkái. S mihelyt elhagyták az ország határát a hazájuknál önös érdekeiket jobban szerető menekültek, felfedezték magukban a „hazaszeretet" olthatatlan lángját, fennen hirdették a hon megmentésének szükségét. Vissza akartak térni, de nem alázattal, mint a haza szolgálói, hanem győztesen, mint

a nép urai. Addig is, míg vissza nem térhettek - marakodtak a kegyelemkenyér morzsáin, s a győzelmük után remélt zsíros koncokon. Egyben azonban egyetértettek: a magyar munkások uralmát le kell verni, s véres bosszút kell állni.

Az intervenciós román csapatok már augusztus 3-án bevonultak Budapestre. Két nap múlva megjelentek az antant missziók is, s megkezdték hivatalos tevékenykedésüket. A katonai hatalom tehát a megszállók kezébe került, politikai döntések pedig nem voltak elképzelhetők a missziók támogatása nélkül.

Az antantnak olyan erőre volt szüksége, amely képesnek látszik az ellenforradalmi rendet fenntartani. Egyetlen reális fegyveres erő pedig a Horthy fővezérsége alatt magát a hivatalos kormánytól függetlenítő, mintegy huszonötezer főre duzzadt, Lehár ezredes nyugat-magyarországi csapatainak alávetése után fél százezernyi főt számláló „nemzeti hadsereg" volt. Megindult az alkudozás, s az amerikaiaknak és angoloknak sikerült elérniük, hogy a Budapestre érkezett Sir George Clerk angol diplomata közvetítésével a különböző hatalmi csoportok megállapodjanak a következőkben: a román csapatok elhagyják a fővárost, a „nemzeti hadsereg" pedig bevonul Budapestre, ugyanakkor egy színleg demokratikus, a különböző politikai csoportosulásokat képviselő kormányt hoznak létre. A megegyezés értelmében november 14-én a megszálló csapatok elhagy ták Budapestet, hogy helyt adjanak a fehér hadsereg báró Lehár ezredes vezetésével bevonuló csapatainak. A főváros lakossága a „nemzeti hadsereget" néma gyűlölettel fogadta. Még két nappal később, amikor maga a vezér: Horthy látványos külsőségek között, fehér lovon bevonult, akkor is kirendelt köztisztviselők, zárt üzletek, lehúzott redőnyök, csend és némaság fogadta.

November 16-án Horthynak és a „nemzeti hadseregnek" a hírét már ismerte, s megtanulta rettegni az ország népe. Ez a csatában soha részt nem vett hadsereg a kommunisták, békés munkás- és parasztemberek és védtelen zsidók legyilkolásával bizonyította hősiességét. Először a dunántúli kegyetlenkedések sorozata, Marcali, Siófok, Tapolca, s ki tudná felsorolni hány városból és faluból érkező döbbenetes hírek adtak számot a fehér hadsereg „hőstetteiről" s tették hírhedtté Prónay Pál és az Ostenburg-különítmény nevét.

Maglód, 2018.06.05 Salánki László

Kapitalisták-fasiszták és kommunisták kibékíthetetlensége

Mi a világnézetük a kapitalistáknak és a fasisztáknak?

A fasizmus a kapitalizmus totális diktatúrája. Természetesen a kapitalizmus is diktatórikus a dolgozó néppel és főleg az érdekeit képviselő kommunistákkal szemben, de ezt a polgári demokrácia keretében, a totális hatalom birtokában, a polgári és emberi jogok viszonylagos betartásával gyakorolja, de a fasiszta, embertelen, állati ösztön így is benne van és időnként, ha szükséges felvillantja.

A kapitalizmus és a fasizmus célja a kapitalisták gazdasági és politikai uralma a dolgozó nép felett, a kizsákmányolásért. Világnézetük a felsőbbrendű kapitalista kizsákmányoló urak hatalma az alacsonyabb rendű pénzért megvásárolt bérrabszolgák feletti jogosság igazolása, amit a totális hatalom birtokában meg is valósítanak. Tehát a kapitalizmus a fasizmus és a gyarmatosítás gazdasági és politikai alapjai azonosak. A különbség a megvalósítás formájában van. A fasizmus a polgári és emberi jogokat teljesen megszünteti, a kommunistákat és a kiválasztott bűnbakokat kiirtja. Bár felsőbbrendű nemzeti megnyilvánulása, felszínes világnézete, hazug demagógiája a fasizmusnak sokkal lényegesebb jellemzője, de a mezei kapitalizmusnak sem kell a szomszédba mennie ilyenekért. Így a kapitalizmus világnézete a fasizmus alapjait képezik, és időnként, ha szükséges nyíltan megmutatja magát. A kapitalisták és a fasiszták is a nép jótevőinek mutatják magukat, de mégis a dolgozó nép kizsákmányolásából gazdagodnak meg. A kapitalizmusban - fasizmusban a polgári és emberi jogok súlyosan sérülnek vagy megszűnnek a gazdasági modelljének megvalósításával, ami a szolgákra és urakra megosztott emberiség kialakításával jár.

Mi a világnézetük a kommunistáknak?

A kommunisták alapvető baloldali világnézetét a „Szabadság, Egyenlőség, Testvériség” megvalósítását a szocializmus segítségével érik el. Ebben a segítségük a marxizmus-leninizmus tudományosan megalkotott világnézete. A szocializmus gazdasági politikai világnézete megteremti a polgári és emberi jogok megvalósításának lehetőségét az emberibb társadalmat.

A kapitalizmus és testvére a fasizmus világnézete lényegesen különbözik a kommunistákétól. Mi ennek a különbségnek a lényege?

A kapitalizmus kizsákmányoló, szolgatartó, élősködő gazdaságilag és politikailag szélsőségesen megosztott rendszer. Az emberiség túlnyomó többsége proletár bérrabszolga, akiket az elenyésző kissebségben lévő kapitalisták kizsákmányolnak. A kapitalistáknak a proletár csak az üzlet része, ami a profithoz szükséges.

A szocializmusban gazdaságilag és politikailag mindenki egyenlő, és csak munkából lehet megélni. A kapitalista kizsákmányolás és nézeteinek elnyomására szolgál a proletárdiktatúra.

A kapitalista – fasiszta világnézet ellen a kommunista a leghatékonyabb, mert következetes és a valóság helyes értelmezésén alapul!

A kommunisták a dolgozókat szabadítják fel a tőke diktatúrája alól, ebben van segítségükre a marxizmus-leninizmus!

A kommunisták materialisták és ateisták, mert csak ez alkalmas a világ helyes értelmezésére!

A kapitalisták – fasiszták az emberiséget az állatvilág sötétségébe, az erősebb uralkodj, világba vezetik!

A szocialista társadalom struktúrája és a munkásosztály

„A munkásosztály fogalmának pontos meghatározásánál először a társadalom egész struktúrájával való összefüggéseket kell vizsgálni.

A társadalom az emberi szükségleteket kielégítő termeléssel alakult ki. Az emberi társadalom nem az egyedek mechanikus halmaza; a társadalom egyedei, csoportjai a termelési viszonyok összessége által meghatározott viszonyban – kölcsönös függésben - vannak egymással. E viszonyok rendszere a társadalmi struktúra, melynek központi eleme az osztálytársadalmakban az adott társadalom osztálytagozódása. A szocialista társadalomban megszűnt a termelési eszközök magántulajdona, ezért osztályszerkezete és szociális struktúrája a korábbi társadalmakhoz viszonyítva sajátos.

A szocializmus alapjai lerakásának időszakában a tulajdonviszonyok és a termelőerők változása a társadalom struktúrájának gyökeres minőségi átalakulását eredményezte. Megváltoztak az osztályviszonyok. A tőkés- és nagybirtokos osztály, a városi és falusi burzsoázia felszámolásával megszűntek azok az osztályok és rétegek, amelyek érdekeivel ellentétes a szocializmus, építése. Társadalmunk baráti osztályokból és rétegekből áll.

A szocialista forradalom kivívása után a termelési eszközök társadalmi tulajdonba vételével megszűnnek, átalakulnak a korábbi osztályok, megváltozik az osztálystruktúra és felszámolódnak az antagonisztikus

osztályellentétek. Ez legvilágosabban látszik a volt uralkodó, kizsákmányoló osztályok esetében. A mezőgazdaság szocialista átszervezésével a parasztság osztályhelyzete is gyökeresen megváltozik: kisárutermelő, magántulajdonos osztályból szocialista osztállyá válik. Az addig kizsákmányolt és elnyomott munkásosztályból a termelési eszközök és a hatalom birtokosa lesz.

A szocializmusra jellemző osztályok a szocializmus építésének folyamán formálódnak ki, és sok szempontból lényegesen különböznek az antagonisztikus társadalmak osztályaitól. Ezt világosan példázza mind a munkásosztály, mind a parasztság. Az osztályok elhalásának kezdete a tőkés társadalom osztályainak és osztályviszonyainak megszűnése és a szocialista társadalomra jellemző osztályok kialakulása, melyek között a különbségek fokozatosan csökkennek.

A munkásosztály és a parasztság a szocialista társadalom két alapvető nagy termelő osztálya, melyeknek egymáshoz való viszonya, szövetsége a hatalom alapja, a szocialista építés sikerének nélkülözhetetlen feltétele. A munkásosztály vezető szerepe e szövetségen belül megszabja a továbbfejlődés irányát: a szocialista, majd a kommunista társadalom építését.

A szocialista társadalom struktúrájának, ezen belül a munkásosztály fogalmának vizsgálatánál a lenini osztály-meghatározásból indulunk ki. Eszerint „osztályoknak az emberek olyan nagy csoportjait nevezik, amelyek a társadalmi termelés történelmileg meghatározott rendszerében elfoglalt helyük, a termelési eszközökhöz való (nagyrészt törvényekben szabályozott és rögzített) viszonyuk, a munka társadalmi szervezetében játszott szerepük, következésképpen a társadalmi javak rendelkezésükre álló részének megszerzési módjai és nagysága tekintetében különböznek egymástól. Az osztályok az emberek olyan csoportjai, amelyek közül az egyik eltulajdoníthatja a másik munkáját, annak következtében, hogy a társadalmi gazdaság adott rendszerében különböző a helyzetük.”

Lenin meghatározása a következőket jelenti:

1. minden osztály léte egy meghatározott társadalmi formával függ össze;
2. az antagonisztikus társadalmak alapvető osztályai egymással ellentétes helyet foglalnak el;
3. az osztályok döntő, meghatározó jegye a termelési eszközökhöz való viszony, ami megszabja helyzetüket a termelésben is (a termelési eszközökkel rendelkező osztály irányítja a társadalmi termelést és meghatározza a társadalom szellemi életét);
4. döntően az első, de részben a második tényezőtől is függ a jövedelemszerzés módja és még inkább mértéke.

Ami a fejlődés perspektíváját illeti, a következőket szükséges megjegyezni. A társadalmi munkamegosztás történelmileg megelőzte a magántulajdon, s ennek nyomán az osztályok kialakulását. Most fordított folyamat játszódik le. Az osztályok megszüntetése a magántulajdon felszámolásával kezdődik, és csak ezután, előreláthatólag hosszú történelmi időszak múltán szűnnek meg a társadalmi munkamegosztásnak az osztálytársadalmakra jellemző viszonyai.

A termelési eszközök magántulajdonának felszámolásával megszűnt a társadalom megoszlása a termelési eszközök birtokosaira és a termelési eszközöktől megfosztottakra. Az osztályok lenini meghatározásának az a tétele, amely szerint az osztályok „az emberek olyan csoportjai, amelyek közül az egyik eltulajdoníthatja a másik munkáját annak következtében, hogy a társadalmi gazdaság adott rendszerében különböző a helyzetük”, nyilvánvalóan nem érvényes a szocialista társadalomra. Az osztály fogalma az állam fogalmához hasonlóan átalakul. A többség uralmát megteremtő proletárdiktatúra állama „...államból (= egy bizonyos osztály elnyomására szolgáló külön hatalomból) olyasvalamivé lesz, ami tulajdonképpen már nem állam” - mondja Lenin.

”

(idézet: A munkásosztály fogalmáról - című könyvből)

Maglód, 2018.06.06 Salánki László

A marxizmus-leninizmus tanítása a pártról

Mit hirdetnek magukról a polgári pártok és mit valósítanak meg.

A kapitalizmusban szabadságot, demokráciát, polgári és emberi jogokat hirdetnek.

De van-e képviselője a dolgozóknak a parlamentben? Demokrácia ez így a dolgozóknak?

**A proletár dolgozók az osztályellenségeiket küldik a parlamentbe,
pedig a polgári parlamentben a kapitalisták érdekeit megvalósító törvényeket hoznak,
ami a kizsákmányolásukat eredményezi.**

Szabad igazából az, akit pénzért bérrabszolgának megvásárolnak vagy ez a kapitalizmus gazdasági modelljének a kényszere?

A megosztott világba működő jogállamban a bérrabszolgáknak milyen polgári és emberi jogaik lehetnek?

A kapitalizmusban mindenkinek annyi joga van amennyit meg tud fizetni. A jogállamiság működtetése sok pénzbe kerül. A kapitalisták és a proletárok közötti érdekellentéteket a gazdasági és politikai megosztottság alapján antidemokratikusan oldja meg.

A kapitalisták a totális gazdasági és politikai hatalmukat megosztják a proletárokkal?

A kapitalisták ilyen vagy olyan módon elnyomják a proletárok érdekeit és képviselőiket, a kommunistákat.

Munkáljuk eredményeként gazdagodnak a kapitalisták vagy a dolgozók kizsákmányolásából?

A kapitalisták profitja a munkájuk révén keletkezik vagy a dolgozók kizsákmányolásából?

Lehet úr és szolga között szabadság és demokrácia?

**A kapitalizmus kizsákmányoló rendszert valósit meg!
A dolgozók demokráciája a parlamentben nem érvényesül!
A proletárok szabadsága egyenlő a bérrabszolgasággal!
A proletárok polgári és emberi jogai a kapitalisták érdekeinek van alárendelve!
A proletárok érdekeiket csak az összefogással, a tőke elleni harcban érvényesíthetik eredményesen!**

Mit hirdetnek a kommunisták és mit valósítanak meg.

A kommunisták a „Szabadság, Egyenlőség, Testvériség”-et, és a polgári és emberi jogok megvalósítását hirdetik. A kizsákmányolás, élősködés minden formáját üldözik, a társadalom számára ez bűncselekmény. A kommunisták nem engedik a kapitalista tendenciák elhatalmasodását, amit a proletárdiktatúra garantál.

Ezt a népi demokráciában a szocializmus keretei között valósítják meg, ahol nincs szolgaság és kizsákmányolás, mindenkinek dolgozni kell. A gyerekeket, öregeket, betegeket, rokkantakat, kismamákat, rászorulókat emberi méltóságuk megtartásában a lehetőségek kereteinek megfelelően segíteni kell. Az ingyenes oktatás és egészségügy az esélyegyelőséget teremti meg. A parlamentben a dolgozók képviselői hozzák a törvényeket.

„A politikai pártok az osztálytársadalmak szükségszerű termékei. Az egyes osztályok legöntudatosabb és politikailag legaktívabb tagjai hozzák létre, hogy képviseljék valódi vagy vélt érdekeiket, megfogalmazzák programjukat, célkitűzéseiket, tömörítsék erőiket, s hogy a párttal szervezett formát teremtsenek harcuknak az osztályok közötti küzdelemben. Minden pártnak van valamilyen politikai programja, amely magában foglalja egy osztály vagy egy meghatározott társadalmi csoport közelebbi és távolabbi céljait; és minden párt kiépíti a program megvalósítását leghatékonyabban elősegítő szervezeti rendszerét.

A politikai pártokat azonban sohasem szabad csupán nyíltan hirdetett programjaik alapján megítélni, mint ahogyan az egyes embereket sem aszerint ítéljük meg, hogy mit mondanak önmagukról. A politikai pártok megítélésének alapvető mércéje: mit tesznek a gyakorlatban, tevékenységük objektíve milyen osztályérdeket szolgál. A hirdetett célok és a tettek ugyanis számos pártnál nem azonosak. A reakciós osztályok és pártjaik politikai törekvései szemben állnak a dolgozó osztályok érdekeivel, és ezért kénytelenek hamis jelszavakkal leplezni igazi céljaikat. Csak így kísérelhetik meg megnyerni a maguk számára a tömegek támogatását. Különben elszigetelődnének, elvesztenék politikai befolyásukat.

A haladó osztályoknak nincs szükségük ilyen ködösítésre, nyíltan hirdetik céljaikat, szavaik és tetteik szükségszerűen egybeesnek. Minél következetesebben érvényesül pártjaiknál a szavak és a tettek egysége, annál kedvezőbbek a lehetőségeik politikai befolyásuk növelésére.

A történelmi pártok azoknak az osztályoknak a politikai szervezetei, amelyek a társadalmi termelési mód egy-egy alapvető korszakához kapcsolódnak és az osztály alapvető érdekeiért, a társadalmi haladásért szállnak síkra. Ilyeneknek tekinthetők a munkásosztály forradalmi pártjai, a kommunista pártok. A munkásosztály alapvető osztályérdekeit képviselik, közelebbi és távolabbi céljaik egybeesnek minden dolgozó alapvető érdekeivel. Miközben egy pillanatra sem tévesztik szem elől a munkásosztály távlati és egyetemes érdekeit, síkraszállnak valamennyi dolgozó osztály és réteg érdekeiért, a dolgozók életfeltételeinek szüntelen javításáért. „A kommunisták — írja Marx és Engels „A Kommunista Párt kiáltványá"- ban — nem titkolják nézeteiket és szándékaikat. Nyíltan kijelentik, hogy céljaik csakis minden eddigi társadalmi rend erőszakos megdöntésével érhetők el... A proletárok e forradalomban csak láncaikat veszíthetik. Cserébe egy egész világot nyerhetnek."

A munkások, a dolgozó emberek többségénél a kommunista párt fogalma azonosul az igaz üggyel, az elnyomottak, a kizsákmányoltak felszabadításával, az önfeláldozó hősiességgel, következetességgel, mindazzal, ami a becsületes emberek munkájának, harcának értelmét jelenti. A kommunista párt milliók számára a reménység, az értelmes élet utáni vágy teljesülésének legfőbb záloga. A párt világos, irányt ad mindazok számára, akik az emberibb, jobb élethez vezető utat keresik, megmutatja a célhoz érés nem mindig könnyű, de reális, a valóság feltételeihez legjobban alkalmazkodó útját. A kommunista pártban társakra találnak mindazok, akik tenni akarnak önmagukért és másokért, s ez megsokszorozza erejüket és még a legelesettebbeket is legyőzhetetlenné teszi. Ez a magyarázata annak, hogy százezrek, milliók azonosulnak a kommunista párttal, és semmilyen áldozattól nem riadnak vissza. A reakció terrorjával szemben — ha kell — még börtönt és akasztófát is vállalnak érte. Párt vagy mozgalom soha még nem adott az emberiségnek annyi nemes, bátor és hőslelkű harcost, mint a kommunista párt, a kommunista mozgalom. Ennek hatása alól senki nem vonhatja ki magát, tevékenysége még ellenségei körében is — a gyűlölet mellett — tiszteletet és tekintélyt parancsol.

A kommunista párt erejét, nagyságát, történelmi szerepét ellenfelei, sőt még a jóhiszemű emberek is gyakorta harcosainak valamiféle érzelmileg túlfűtött fanatizmusával magyarázzák. Kétségtelenül nagy jelentőségük van a párt iránti érzelmeknek, de ebben a vonatkozásban nem ez a döntő. A legfontosabb — és ez határozza meg az érzelmeket is —, hogy a párt egész tevékenységét a tudományos felismerésre építi. Nem a puszta óhajok és kívánságok szabják meg célját, módszerét, hanem a társadalmi fejlődés parancsoló törvényszerűségei. S maga a párt sem a véletlen teremtménye, hanem nagyon is tudatosan — a szükségleteknek és a proletár osztályharc törvényszerűségeinek megfelelően — alakul es formálódik. Ez szabja meg jellegét, felépítését, működésének belső törvényeit. Milyen ez a párt, milyenek a törvényei, hogyan fejlődik? Ezekre a kérdésekre adnak választ a marxizmus—leninizmus klasszikusai, akik egyben a kommunisták pártjának megteremtői és vezetői voltak.

Marx—Engels a munkásosztály pártjának történelmi szerepéről, fő vonásairól

A kommunista pártról szóló tanítások a marxizmussal egyidejűleg születtek és annak szerves részeként fejlődtek. Marx és Engels, a munkásosztály politikai harcainak szervezői és vezetői — koruk leghaladóbb eszméit tovább fejlesztve — a mozgalom tapasztalataiból kovácsolták ki azokat az elméleti alapokat, amelyekre a kommunista pártok épülnek. E tanításoknak fő vonásai a következők.

1. A kommunista pártok osztálytartalmukat tekintve a munkásosztály pártjai, cselekvésüket minden tekintetben a munkásosztály politikai célja, történelmi küldetése vezérli.
2. Tudományos elmélettel rendelkeznek, a társadalmi fejlődésnek, a munkásosztály osztály harcának törvényeire építik tevékenységüket.
3. Forradalmi harci szervezetek, vezetésükkel a munkások, a dolgozók eredményesen ostromolják a burzsoázia politikai hatalmát, amelynek szétzúzásával létrehozzák a proletariátus diktatúráját.
4. Tevékenységükben a munkásosztály egyetemes, nemzetközi érdekeiből, a proletár internacionalizmus eszméjéből indulnak ki."

(idézet: Rákosi Sándor – A párt vezető szerepéről)

Maglód, 2018.06.07. Salánki László

Miért sikeres még mindig az embertelen világnézet

Mi az emberséges világnézet alapja? Az, ami megkülönbözteti az állattól az embert! Az, amitől lehetősége van emberré, emberségessé válni. Az emberi társadalom gazdasági, szellemi fejlődése teszi lehetővé az állatvilág sötétjéből az emberi, emberséges világba történő eljutás hosszú történelmi folyamatát. A haladó gondolatok lényege, emberségessé válni. A reakciós nézet ennek az ellenkezője, visszatérni az embertelenebb társadalmi formába - forradalom és ellenforradalom. Az emberségesebb társadalmi formákban a demokrácia és szabadság a többség számára kiteljesedik. Demokrácia és szabadság nem lehet ott, ahol szolgaság, kizsákmányolás, kiszolgáltatottság, megalázottság, megosztott társadalom van. A visszarendeződés az embertelenebb formába az reakciós ellenforradalom. Ilyen volt az 1990-es reakciós visszarendeződés.

Az ember az állatok közül elsősorban a gondolkodással, összefogással és társadalmi szerveződéssel, mint hatékony képességgel és lehetőséggel különül el. Az emberiséget az életben maradásért folyó küzdelemében hosszútávon a helyes, a valóságot tükröző világnézeten alapuló gondolkodás segítette. A valós világ megismerése és ezen ismeretek felhasználása, a technikai és szellemi fejlődés tette lehetővé a modern civilizáció létrejöttét. Az emberiség azonban a fejlődése során az állatvilág primitív önzését is hordozza addig, amíg a gazdaság fejlettsége, szervezettsége nem biztosít a többség számára biztonságos a kor színvonalának megfelelő létfeltételeket. Amíg harcolni kell az életben maradásért, addig erősen dominál az emberben az állati ösztön, ami a kapitalizmusban nagy húzóerő, de embertelen is.

Az emberré válás folyamatában még manapság is a felszínes idealista gondolkodás az állati ösztönnel szövetkezve mérkőzik az emberséges társadalom megteremtéséhez nélkülözhetetlen a valóságot tükröző világnézettel, ami a marxista-leninista materializmus.

Az embertelen világnézet a sikerét elsősorban a tudománytalan felszínes idealista eszméknek a valóság megismerésétől irtózó, gyakran csak a jó és a gonosz (pl.:isten és ördög) harcában és az ebből levonható hamis, primitív, de könnyen elfogadható gondolatoknak köszönheti, ezért hazug, demagóg és egy szűk csoport érdekét képviseli. Ez a kizsákmányolók érdeke, számukra ez a jó, és a totális hatalom birtokában korlátozzák az emberséges tudományos világnézet elterjedését. Így a gazdasági és politikai hatalom birtokában sikeresen az embertelen állati ösztön dominál, az erősebb uralkodik a gyengébben, - uralkodik a földesúr a jobbágyon, a kapitalista a proletáron. A mai korban a polgári pártok alapvetően jobboldali, kizsákmányoló beállítottsága miatt embertelenséget valósítanak meg.

De jó ez az emberiségnek? Hazugság, kizsákmányolás, szolgaság az emberséges társadalom értékrendje?

Ilyen tipikus világnézet a vallás, amit nem véletlenül használ fel manapság a kapitalizmus is. Az ember agyában tükröződő valóságos világ mellé az idealista világnézet a vallásos emberben egy egyszerű, a valóságos világ elemeiből kialakít egy primitív, de a valóságot elferdítő másvilágot is, ahol másmilyen, kitalált törvények is vannak, mint a valóságban. Így nem az isten teremti az embert, hanem fordítva, az ember agyában képződik a kitalált isten. És ezt nem is kell bebizonyítania, elég csak elhinni. Az ilyen ember fejében állandó küzdelemben van a valóságos és a kitalált világnézet, de a hit édessége, primitívsége segít ezen felülemelkedni. Ehhez hasonlóan működik a kapitalizmus egyéb hamis világnézete az emberi agyakban, így a kizsákmányolás, a szolgaság, az élősködés, felsőbbrendűség virtuális világa a valóság mellet együtt van és a hamisat dominánssá teszi a hatalom, így uralkodhat a világ proletárjain.

A valóságos világnézetet nem lehet kitalálni, a jelenségeket tudományos módszerekkel vizsgálni és bizonyítani kell. Az elmélet próbája a gyakorlat. Na, erre nem képes az idealista világnézet és marad csak a hit édessége, reménysége. A vallásos hit erősebb a valóságnál is és torz agyakat kreál ezáltal.

De mi az emberséges világnézet lényege?

Az **állatvilágban az erősebb uralkodik a gyengébb felett**, ami az evolúció szerint az erősebb, életrevalóbb marad meg az utókornak –szabadon értelmezve-. Ez a valóságban nem emberséges, de ez van. -Wikipédia: Az evolúció természetes kiválasztódáson alapuló elmélet. - Az emberséges világnézet felveszi a harcot a természet vak erőivel szemben és a gondolkodásával, a helyes valóságra támaszkodó ismereteivel az ember, emberiségre káros hatásokat kivédi. A fizikailag erősebb állat helyett a vészhelyzetben az alkalmazkodóbb okosabb állat lesz a nyerő a túlélésben. Az embernél ezt a gondolkodással és a magasabb színvonalú, kölcsönös érdekeken alapuló összefogással még hatékonyabb eszköz a túléléshez, ehhez az út a szocializmuson át vezet.

Az emberiség nagy gondolkodói megpróbálták a kor színvonala szerinti ismeretekből a valóságos világot megérteni és értelmezni. Ezért vizsgálták társadalom működésének törvényszerűségeit is, a hibákat, a társadalom működésének szabályait próbálták leírni. Így születtek a társadalom működésének leírásai az izmusok, amelyek osztályérdekeket fejeznek ki - feudalizmus, kapitalizmus, szocializmus, kommunizmus, az egyre emberségesebb társadalmi formákat valósítja meg. Ezek a gondolatok a meglévő vagy múltbéli társadalmi formák tudományos módszerrel történő értelmezéséből levonható az emberségességet érintő problémákat is érintették. A középkor

végén így születet meg az emberi és polgári jogok nyilatkozata. 1789. augusztus 26-án fogadta el a francia Nemzetgyűlés az Emberi és Polgári Jogok Nyilatkozatát.

A kapitalista társadalom embertelen világnézete, **az erősebb uralkodj a gyengébben** törvényt alkalmazza a gazdasági modelljéből következően, ezért az emberiséget az embertelenség állapotában kénytelen tartani. A reakció által megdöntött szocializmus kísérlet, ha még nem is volt eléggé fejlett a gazdasági, szellemi feltétel, de az embertelen állati ösztön helyett az emberséges fejlődést valósította meg. De ami késik, talán nem múlik és sikerül emberré, emberségessé válnia az emberiségnek vagy visszaút lesz az állatvilágba.

Dialektikus materializmus lényege:

Az anyag különböző mozgásformái (fizikai, kémiai, biológiai, társadalmi) egymásra épülnek, az anyagi világ jelenségei *ellentmondásosak*, állandó változásban és fejlődésben vannak. -Wikipédia-

A világ egységes, mert összes jelenségei a mozgásban levő anyag különböző formái. A dialektikus materializmus olyannak tekinti a világot, amilyen, vagyis állandó változásban és fejlődésben levőnek.

A dialektikus materializmus világnézet a megismerés és a cselekvés módszere. Minden tudományág művelőjét felvértezi a gondolkodás egységes, következetesen tudományos módszerével, a kutatás egyetemes módszerével.

A történelmi materializmus lényege:

A történelmi materializmus tárgya az egész emberi társadalom, mint totális mozgásforma. Következésképpen a történelmi materializmus a marxizmus általános társadalom elmélete, amely az egész emberi társadalom általános fejlődéstörvényeit kutatja, a történelmi fejlődés valamennyi szakaszában.

A dialektikus és a történelmi materializmus a marxista filozófia szorosan összetartozó két alkotó eleme, Együtt, egységben alkotják a marxista filozófiát. A történelmi materializmus általános társadalomelméleti és filozófiai-világnézeti meghatározottsága abban jut kifejezésre, hogy a társadalommal egy meghatározott nézőpontból - a munkásosztály érdekeiből, történelmi feladatának világnézeti, elméleti kifejezéseként foglalkozik.

A dialektikának és a materializmusnak a társadalom területén történő alkalmazásával megteremtették a világ egységes szemléletét, a dialektikus és történelmi materializmust.

A történelmi materializmus a társadalom-felfogás legfőbb alapelve: - a társadalmi lét az elsődleges, a meghatározó a társadalmi tudattal szemben.

A Marxista dialektika, mint a megismerés egyetlen tudományos módszere

„A dialektikus és a történelmi materializmus — a kommunista párt világnézete. A dialektikus módszer, mint a marxista filozófia döntően fontos alkotóeleme.

Marx és Engels hatalmas tette volt a tudományos világnézet — a dialektikus és történelmi materializmus kidolgozása. Ez a világnézet mindenható, mert igaz. Az emberi gondolkodás fejlődésének története során a marxista filozófia adott elsőnek választ azokra a kérdésekre, amelyek az emberi elmét foglalkoztatták, de amelyeket a marxizmus előtt nem tudtak megoldani.

A filozófiában évszázadokon és évezredeken át folyt az elkeseredett harc a világnézet fő kérdései körül. Anyagi-e a világ vagy szellemi; mi az elsődleges és mi a másodlagos — az anyag-e vagy a tudat; a mozdulatlanság állapotában van-e a természet vagy pedig az örökös, szakadatlan fejlődés és változás-e a természet törvénye; vannak-e a természetnek objektív törvényei, vagy pedig az emberi értelem állapítja meg a maga törvényeit, amelyek segítségével „rendszerezi” a világot; képes-e az emberi elme megismerni az objektív valóságot, vagy pedig közte és a természet között áthághatatlan akadály tornyosul; melyek a társadalom életének törvényei — ezek és hasonló más kérdések álltak a különböző filozófiai táborok és irányzatok ádáz harcának középpontjában.

Ebben a harcban alakult ki és fejlődött a filozófia haladó, materialista vonala, amely mindenkor a haladó tudomány eredményeire támaszkodott.

A filozófiai idealizmus a gondolkodás egész története során túlnyomórészt a reakciós osztályok eszmei zászlaja volt. Ezek az osztályok a tudomány megoldatlan problémáin, a hiányos emberi ismereteken élősködő idealista filozófiai rendszerekből merítették azokat az eszméket és elméleteket, amelyek segítségével sötétségben tartották a dolgozó tömegeket, ezek segítségével „bizonyították be”, hogy a kizsákmányolók hatalma istentől ered, igazolták az osztálynak osztály által, nemzetnek nemzet által való elnyomását.

A marxista filozófiai materializmus — dialektikus materializmus, vagyis a materializmus legmagasabb formája, amely a valóság dialektikus megközelítésén, a fejlődés tudományos elméletén alapul.

Marx és Engels előtt a fejlődés eszméjét senki sem alapozta meg tudományosan. Hegel idealista dialektikája nem volt a fejlődés tudományos elmélete. Marx és Engels teremtették meg azt a módszert, amely a régi materializmus átdolgozásának, az új materialista elmélet felépítésének eszköze lett. A materializmus és a dialektikus módszer a marxista filozófiában elválaszthatatlanul összefüggnek egymással s a világról alkotott nézetek harmonikus és szigorúan következetes rendszerét alkotják.

Marx és Engels, a társadalmi jelenségek magyarázatára alkalmazva a dialektikus materializmust, megalkották a történelmi materializmust. Az emberi gondolkodás történetében első ízben jött létre olyan elmélet, amely lehetővé teszi, hogy ugyanolyan pontosan tanulmányozzuk és magyarázzuk a társadalmi viszonyok bonyolult világát, mint ahogy a természettudományok magyarázzák a természetet. A történelmi materializmus a filozófiai tudomány legnagyobb vívmánya. Ezt a vívmányt csak a proletariátus ideológusai, annak az osztálynak az ideológusai érhették el, amelynek érdekei nem szabnak határt az emberi megismerésnek, hanem ellenkezőleg, határtalan teret nyújtanak számára.

A dialektikus és a történelmi materializmus — a kommunista párt világnézete. Ez a világnézet a valóság megközelítésében összekapcsolja a következetes tudományos objektivitást és józanságot a forradalmi szenvedélyességgel, a kommunista pártossággal.”

(idézet: A marxista dialektikus módszer – című könyvből)

Maglód, 2018.06.11 Salánki László

Hova vezet az emberi és polgári jogok megsértésének erkölcse

Az emberi és polgári jogok nyilatkozata a sötét embertelen középkor végén valamint a „Szabadság, Egyenlőség, Testvériség” gondolata az emberiség számára nagyon fontos lépés az emberré válás útján. A feudális jobbágy-szolga rendszer helyett az egyenlőség emberségesebb világnézetét szerették volna megvalósítani. A polgári eszmék azonban a termelőeszközök magántulajdonát, a magántulajdon szentségét is szükségesnek tartották. Ezekben az erkölcsi keretekben azonban a kitűzött cél nem valósulhat meg.

A kapitalista gazdasági modell ezt nem teszik lehetővé, maradt a szolgaság átalakult formája a bérrabszolgaság. A proletár, mint szabad ember kénytelen eladni munkaerejét a tőkésnek, aki így munka nélkül profithoz jut. A kapitalista vállalkozó, mint gazda, a proletárokat a profitszerzésért bérrabszolgaként kezeli. A világ különböző részein a kizsákmányolás nem egyformán érvényesül. Az úgynevezett „civilizáltabb” népek, a gyarmatosításból és az előnyösebb földrajzi, történelmi helyzetének köszönhetően fejlettebbé váltak a többi néphez képest. Így a kapitalizmus erkölcse szerint felsőbbrendűként a szegényebb, elmaradottabb népek felett uralkodnak és élősködnek. A „civilizáltabb” népek proletárjai a saját nemzeti kapitalistái kizsákmányolása ellenére is jobban élnek, mint a gyarmatok népei. Ez a kapitalizmusban törvényszerű, az erősebb nép uralkodik a gyengébb felett és kizsákmányolja azt. Az üzlet a kapitalizmusban mindenekfelett, fontosabb az emberi és polgári jogoknál. A fejlettebb kapitalista államok között is van életszínvonalbeli különbség, de vannak nagyon elmaradottak is, akik nem számíthatnak a fejlettek segítségére. Így van ez Magyarországgal is, gyarmatnak kell a nyugatnak, mint századokon át eddig is.

A kapitalista államgépezet a lázadó proletárokkal és más kizsákmányolt népekkel szemben kíméletlenül leszámol. Viszont a fejlettebb országok proletárjai sokkal jobban harcolnak saját érdekeikért, mint például a magyar proletárok, akiknek elég a cigányozás, zsidózás, a nacionalista érzés is, de sóvárogva nézik az elért eredményeket, a kapitalistáktól kiharcolt jogokat, életszínvonalat.

Mi az, amit még nem sikerült megoldani a kapitalizmus keretei között?

A kapitalista társadalmi gazdasági rendszerben megmaradt, hasonlóan a feudalizmushoz a kizsákmányolás, felsőbbrendűség, gyarmatosítás, élősködés nemzeti és nemzetközi szinten, ami az emberi és polgári jogok súlyos megsértése. Ezekhez az embertelen cselekedetekhez a kapitalista állam törvényhozása és állami erőszakszervezete adja a hátteret a polgári „demokrácia” keretében. A politikai és gazdasági hatalom birtokában a kapitalista gazda érdekérvényesítő képessége szinte korlátlan a proletárokkal szemben, ami az emberi méltóságot is sérti.

De hova is vezet ez a korlátlan diktatórikus kapitalista hatalom világméretekben?

„2018. június 7-én kezdődik és június 10-ig tart az évtizedeken át titokban tartott Bilderberg-csoport találkozója. alternatív hírek

„A Bilderberg csoport a nyugati világ leggazdagabb, gazdaságilag és politikailag leghatalmasabb, legbefolyásosabb embereinek klikkje, akik titokban megterveznek dolgokat, melyek azután később, mint véletlen események, meg is történnek.

A Bilderberg klubot 1954-ben alapította David Rockefeller.”

Soros és a világelit nem adja fel: 2018.06.10 mandiner.hu

„Hatalmas erők dolgoznak azon, hogy az új uralmi rend kereteit felépítsék, s azt elfogadtassák az érintett területek polgáraival, tömegeivel. Soros György és a globális pénzügyi elit, a teljes brüsszeli vezérkar, az ENSZ, a globális társaságok.

Ennél is megdöbbentőbb, hogy a világ nyolc leggazdagabb embere akkora vagyon felett rendelkezik, mint a Föld szegényebb feléhez tartozó 3,2 milliárd ember. Az elmúlt évtizedekben kialakult egy szupergazdag, főleg bankárokból és multicégek tulajdonosaiból álló csúcselit, amelyik kapcsolatban áll egymással és összehangolja az érdekeit.”

Oxfam (2018.01.22 Körkép) „jelentése **szerint a tavalyi évben termelt globális vagyon 82 százalékát az emberiség legtehetősebb 1 százaléka „vágta zsebre”, miközben a legszegényebb 3,7 milliárd ember**

vagyona nem változott, vagy csökkent. Ez egyértelműen a gazdagok és szegények közti szakadék mélyülését jelenti."

A kapitalista világrend csúcsragadozói az emberiség ellenségei és felsőbbrendű fasiszták, a földön dolgozók milliárdjainak munkáját kizsákmányoló, élősködők, így a kapitalizmus védelmezői elsősorban az emberi és a polgári jogok megsértői, még akkor is, ha csak becsapott, tudatlan proletárok és nagyon sokan vannak ilyenek. A kapitalizmus modelljéből következik, hogy mindenképpen fasisztává alakul át.

A proletár emberek világnézetét a polgári-kapitalista média úgy manipulálja, hogy mint bamba birkák ezt jónak, emberségesnek fogadják el. A büntetés nagyon súlyos lehet, az emberiség kipusztulása, visszaút az állatvilág sötétjébe.

Mi a helyzet Magyarországon?

„Az Orbán-kabinet … a választásokhoz közeledve még kioszt egy kör Erzsébet-utalványt a nyugdíjasoknak. Az indoklás szerint azt szeretnék, ha minden magyar, így a nyugdíjasok is részesülhetnének a növekvő gazdasági eredményekből. … A kormány ajándéka 29,4 milliárd forintba kerül az adófizetőknek…" 2018.03.08 24.hu Ez nyugdíjasonként 10 000 Ft, ami a proletárok munkájából, adójából kerül kifizetésre és nem a kapitalisták profitjából, ami egyébként szintén a proletárokat illetné meg. Mészáros Lőrinc vagyona 2018-ban 280-300 milliárd forint, egy év alatt 160 milliárd forintot keresett, kizsákmányolt, úgymond: üzletelt. Ezt törvényesen a kapitalizmus szabályainak betartásával, a proletárok kizsákmányolásával történik, ami eszerint a kapitalizmus erkölcse. Ehhez hasonló disznóságok minden kapitalista államban világméretekben megtalálhatók, de sokkal nagyobb mértékben.

A kapitalizmus erkölcse a kizsákmányolás nemzeti és nemzetközi szinten!
A kapitalizmus erkölcse a nemzeti és nemzetközi felsőbbrendűség!
A kapitalizmus erkölcse a bérrabszolgaság!
A kapitalista rendszerben tőkés felsőbbrendű a proletároknál, mert megteheti!
A kapitalizmus és a fasizmus mára egy és ugyanaz!
A kapitalizmusban nem teljesülhetnek az emberi és polgári jogok!
A kapitalista-fasiszta rendszerekben üldözik az emberi és polgári jogokat!
Az emberi és polgári jogok egyedüli képviselői a kommunisták!

Maglód, 2018.06.13 Salánki László

Az emberi társadalom fejlődési útja az emberségesebb világba

Az emberi társadalom változásának a kulcsa a gazdasági fejlődésében van. Addig, amíg a létfeltételekért kell az emberek többségének megküzdenie, erősebben hatnak az egyéni érdekeken alapuló megoldások a társadalmi összefogás rovására. Ez hatalmas ellentmondás, mert összefogással hamarabb el lehetne jutni a megfelelő gazdasági színvonalra, de akkora erővel hat az egyéni érdek és lehetőség, hogy a gyorsabb haladás érdekében ezt kihasználva érdemes –talán csak így lehet - ezen az úton haladni, legalább is egy darabig. Általában a jobb képességű, lehetőségű emberek mindenképpen megtalálják az egyéni érdeküknek megfelelő lehetőségeket és ezt akár a közösség kárára is érvényesítik. A szocializmusban is így volt, még a proletárdiktatúra sem tudta ezt megfékezni.

A Szovjetunió és a többi szocialista ország, a közösség összefogásának erejével, kizsákmányolástól mentes gazdaság építésével, a kizsákmányoló kapitalista tendenciák diktatórikus elnyomásával próbálta az emberibb társadalmat felépíteni. Nagy sikereket értek el, de nem sikerült az embertelenségre, az egyéni érdekeknek a közösségi érdekek fölé helyező kapitalista gazdasági rendszert legyőznie.

Az emberségesebb társadalmi formák a gazdasági fejletségi színt függvényében alakulnak ki. Amíg nagy a létfeltételek hiánya (a nélkülözés), addig az egyéni küzdelem nagyobb hajtóerő az összefogásnál, és felülbírálja az emberi és polgári jogokat is, még akkor is, ha azt törvénybe hozzák, lásd a mai kapitalizmusban. A népi demokráciák is próbálták az egyéni érdekeket érvényesíteni a brigádmozgalom és a munkaverseny, később a GMK-ák alkalmazásával, de nem sok sikerrel. A korrupció mindenütt felütötte a fejét és végül is a mai reakciós ellenforradalmi kapitalista rendszer alapja lett. A szemét állati ösztönre, az erősebb uralkodj a gyengébb feletti gazdasági modell legyőzte az emberséges, de fejletlen szintről induló szocialista világot, mert nem sikerült a kapitalizmus gazdasági képességeit meghaladnia. A hosszantartó proletárdiktatúra sem nyomhatta el a világméretekben még fejlődőképes kapitalista tendenciákat.

A túl korai forradalom éretlen, fejletlen gazdasági feltételek mellett:

„… a nélkülözést tennék általánossá, tehát az ínséggel szükségképpen ismét megkezdődnék a harc a szükségesért s ismét előállna az egész régi szemét … A kommunizmus empirikusan csak az uralkodó népek tetteként „egyszerre" és egyidejűleg lehetséges, ez pedig a termelőerő egyetemes fejlődését és a vele összefüggő világérintkezést előfeltételezi. … A proletariátus tehát csak világtörténelmileg létezhetik, mint ahogy akciója, a kommunizmus …." *(idézet: Marx és Engels – A német ideológia – című könyvből)*

De azt megállapítani csak utólag lehet, hogy mikor jött el a forradalom ideje igazából. Így marad a próbálkozás.

„Az anyagi élet termelési módja szabja meg a társadalmi, politikai és szellemi életfolyamatot egyáltalában. Nem az emberek tudata az, amely létüket, hanem megfordítva, társadalmi létük az, amely tudatukat meghatározza. Fejlődésük bizonyos fokán a társadalom anyagi termelőerői ellentmondásba jutnak a meglevő termelési viszonyokkal, vagy ami ennek csak jogi kifejezése, azokkal a tulajdonviszonyokkal, amelyek között addig mozogtak. Ezek a viszonyok a termelőerők fejlődési formáiból azok béklyóivá csapnak át. Ekkor társadalmi forradalom korszaka következik be. A gazdasági alapzat megváltozásával lassabban vagy gyorsabban forradalmasodik az egész óriási felépítmény. Az ilyen forradalmasodások vizsgálatánál mindig különbséget kell tenni a gazdasági termelési feltételekben bekövetkezett anyagi, természettudományos szabatossággal megállapítható forradalmasodás és a jogi, politikai, vallási, művészi vagy filozófiai, egyszóval ideológiai formák között, amelyekben az emberek ennek a konfliktusnak tudatára jutnak és azt végigharcolják. Mint ahogy azt, hogy egy egyén micsoda, nem aszerint ítéljük meg, amit önmagáról gondol, ugyanúgy az ilyen forradalmasodási korszakot sem ítélhetjük meg a maga tudatából, hanem éppenséggel ezt a tudatot kell az anyagi élet ellentmondásaiból, a társadalmi termelőerők és termelési viszonyok között meglevő konfliktusból megmagyarázni. Egy társadalomalakulat soha nem tűnik le addig, amíg nem fejlődtek ki mindazok a termelőerők, amelyeknek számára elég tágas, és új, magasabbrendű termelési viszonyok soha nem lépnek helyébe, amíg anyagi létezési feltételeik magának a régi társadalomnak méhében ki nem alakultak. Ezért az emberiség mindig csak olyan feladatokat tűz maga elé, amelyeket meg is tud oldani, mert ha pontosabban megvizsgáljuk, mindig azt látjuk, hogy a feladat maga is csak ott merül fel, ahol megoldásának anyagi feltételei már megvannak, vagy legalábbis létrejövő félben vannak. Nagy vonásokban az ázsiai, antik, feudális és modern

polgári termelési módok jelölhetők meg a gazdasági társadalomalakulat progresszív korszakaiként. A polgári termelési viszonyok a társadalmi termelési folyamatnak utolsó antagonisztikus formája, antagonisztikus nem az egyéni antagonizmus, hanem az egyének társadalmi életfeltételeiből sarjadó antagonizmus értelmében; de a polgári társadalom méhében fejlődő termelőerők megalkotják egyúttal az anyagi feltételeket ennek az antagonizmusnak a megoldásához. Ezzel a társadalomalakulattal ennélfogva lezárul az emberi társadalom előtörténete." *(idézet: Marx a politikai gazdaságtan bírálatához - című könyvből)*

A kapitalizmus megalkotta az emberi és polgári jogokat, a „Szabadság, Egyenlőség, Testvériesség" gondolatát, de azt nem tudja megvalósítani. A gazdaságot gyors ütemben fejleszti, de kizsákmányoló és embertelen, idővel eljut a kommunista társadalmi formáció megvalósíthatóságáig. Ez a történelem kereke, ami hosszútávon eddig mindig előre forgott, ha néha meg-megállt is és akár visszafelé is elindult.

A Szovjetunió létrejöttekor már ismertek voltak a társadalom fejlődésének törvényei, de a kapitalizmus embertelenségei, hibái is. Erre volt válasz a Nagy Októberi Szocialista Forradalom, ami elindította útjára az emberibb társadalom felépítésének megvalósíthatóságát. Az élősködőket, akik egy embertelen világban, a dolgozó milliók verejtékében és vérében lubickoltak, ki kellett penderíteni a hatalomból, ami nekik nem tetszett. Lenin és Sztálin vezetésével ez sikeres is volt, de utánunk az ellenforradalmi reakciós erők végül is legyőzték a népi demokráciákat, de nem lett jobb a helyzet sehol sem, és az emberi és polgári jogok mindenütt alacsonyabb szinten valósulnak meg.

Lenin 1917-ben megírta: „Az imperializmus, mint a kapitalizmus legfelsőbb foka" című művét, ami a világháború végének állapotait tükrözi.

De már Sztálin idején is bontakoztatta az imperializmust meghaladó, arra épülő fasiszta-kapitalizmus a szárnyait, mint hitleri fasizmus, de manapság már a „polgári demokrácia" keretében totális világuralommal rendelkező kapitalista elit diktatúrájaként működik tovább és sokkal veszélyesebb az emberiség létére. A szovjetrendszer lett volna az egyik lehetséges út a fasiszta-kapitalizmus meghaladására.

„Milyen körülmények között lehet a kapitalizmust elkerülve áttérni a szocializmusra?

Az emberi társadalom egészében a fejlődése során öt egymást követő társadalmi-gazdasági formáción megy át: az ősközösségi, a rabszolgatartó, a feudális, a tőkés és kommunista formáción. Mindegyik formációt a termelőerők és a termelési viszonyok meghatározott fejlettségi színvonala, és a termelési eszközök adott tulajdonformája jellemez. A társadalom, miközben fejleszti a termelőerőket, a termelési viszonyok egyik típusáról a másikra tér át. Bizonyos körülmények között azonban egyes népek elkerülhetik az egyik vagy másik társadalmi-gazdasági alakulatot, sőt akár többet is.

Egyetlen formáció sem terjedt még ki rögtön a Föld egész lakosságára. Mindig voltak olyan népek, amelyek a fejlődés magasabb szakaszán voltak, és olyanok, amelyek elmaradtak a társadalmi-gazdasági fejlődésben. A szocializmus egy vagy több országban kivívott győzelme után létrejött a lehetősége annak, hogy a lemaradt népek egy vagy több megelőző formációt elkerülve térjenek át a szocializmusra. …

… Lenin hangsúlyozta, hogy megkezdeni a szocialista forradalmat a magasan fejlett országokban, nehezebb, mint a kevésbé fejlettekben, felépíteni a szocializmust azonban sokkal könnyebb lesz. A kapitalizmus magasabb fejlettségi szintje megkönnyíti a szocializmus építését, mivel szilárdabb anyagi alapot jelent, jártasságot és tapasztalatokat nyújt a gépi nagyipar stb. megszervezésében. A kapitalizmus fejlődése azonban meg is nehezíti a társadalom szocialista átalakulását. Elegendő megemlíteni egyes társadalmi csoportok megrögzött magántulajdonosi szemléletét, a földmagántulajdon elvének meggyökeresedettségét stb. *" (idézet: Koleszov - A szocializmus politikai gazdaságtana - című könyvből)*

A Szovjetunió az első világháború népirtása után meggyengült cári rendszer eltaposásával a kapitalizmus embertelenségeit próbálta meghaladni, de ez nem volt jó az ereje teljében lévő kapitalista világnak. A dolgozó nép a változás mellé ált és Sztálin a kapitalista tendencia kiirtásával és a gazdaság modernizációjával hatalmas eredményeket ért el. Sztálin után fokozatosan felpuhult a forradalom kapitalista ellenes harca, nem sikerült egy megfelelő hatékonyságú gazdasági modellt megvalósítani, és Gorbacsovval az árulóval, a kapitalista világgal összefogva leverték a szovjethatalmat. A nyomorból induló szovjethatalom nem tudta behozni a gazdasági hátrányát a kapitalizmussal szemben, így a dolgozó nép inkább a kapitalista kizsákmányolást választotta abban a

reményben, hogy jobb élete lesz. De ez nem jött be, a kapitalista úton haladva is a többi kapitalista sakálokkal kell megint harcolnia. Kár volt a Sztálini utat feladni, a kínaiaktól kellett volna tanulni, ahol a modern fasizmus ellen harcolnak, bár a kapitalizmus lehetőségeit is felhasználják.

A kínai kommunisták felismerték (Lenin is), hogy a kapitalizmust a saját erejével kell legyőzni. A gazdaság modernizálását kapitalista módon, a kapitalisták segítségével és kihasználásával oldja meg, még akkor is, ha hozza a kapitalizmus bűneit is. Erős gazdaság nélkül nem lehet legyőzni a kapitalizmust. Nem lehet erős proletárdiktatúra nélkül fenntartani a kapitalizmus elleni harcot. Ez nagy ellentmondás és nem lehet egyszerű feladat a kínai kommunistáknak. Az emberek tudatát a létük határozza meg, nem az embertelen kizsákmányolás a fontos, hanem a megélhetés. Lophat a kapitalista akármennyit, ha a proletárok többsége viszonylag jól él. Az emberi és polgári jogok sem olyan fontosak a proletároknak, csak a többségnek jobb élete legyen. A kevesek nyomora nem olyan, hogy tegyenek ellene a proletárok, ha ők a többség jól megélnek. Tehát a proletárok tudata elfogadja a kizsákmányolást és élősködést, ha a létük hellyel-közzel biztosítva van. A kapitalista totális hatalom ezt a tudatmanipulálással ki is használja, erősíti az öntudatlanságot, az embertelenség elfogadását a proletárokban.

Kína útja a szocializmus felé a kapitalizmuson keresztül vezet, minden embertelen kapitalista erkölcsi normákkal együtt. A fasiszta-kapitalizmus legyőzésének útján jelenleg a kommunisták vezetésével Kína az orosz kapitalizmussal összefogva halad. Hogy a kínai kommunisták a végén hogyan tudnak a szocializmushoz eljutni az majd kiderül. A kapitalista embertelen fenevadat nem lehet egykönnyen legyőzni. Talán a robotok elterjedése megoldja a problémákat.

Maglód, 2018.06.16. Salánki László

Szovjetunió törekvései a második világháború kitörése előtt

Szovjetunió az 1917-es Nagy Októberi Szocialista Forradalom óta egyedül, ellenséges kapitalista világban építette a szovjetrendszert, a népi demokráciát. Az ellenséges kapitalista-imperialista hatalmak USA, Anglia, Franciaország, Japán, Németország, Olaszország, stb. szerette volna megfojtani a fiatal népi demokráciát, ezért alapvetően mindegyiktől és főleg az összefogásuktól kellet megvédeni az első szocialista országot. Sztálin tudta és készült a harcra, de taktikáznia kellett, hogy a fenevadak ne tudjanak összefogni. A **szovjet—német megnemtámadási szerződés** történelmi jelentőségű, mert ez is segített a fasizmus elleni győzelemben, megosztotta az ellenséget. Oszd meg és uralkodj az ellenségeiden. Hasonlóan életbevágóan fontos volt a belső ellenséggel való leszámolás is, ami nem nyíltan, de alattomosan jelen volt, és a kommunista pártban is voltak szép számmal képviselve. Kegyetlen harc volt, nagy áldozatokkal, de nem nyerhette volna meg a háborút az ellenséggel a hátában.

Egyébként az ellenforradalmi Oroszország helyzete ma is hasonló. A világ kapitalista rablói uralmuk alá szeretnék hajtani, pedig már nincs népi demokrácia. Az újfasiszták az USA vezetésével már az orosz határra vitték csapataikat. A háború bármikor kitörhet és Oroszországnak megint a fasizmussal gyűlik meg a baja. Az ordas had már Ukrajnát elfoglalta, de Krímet már visszafoglalták az oroszok.

Már 1939 előtt Sztálin tudta, hogy a háború elkerülhetetlen lesz és minden cselekedete ennek volt alárendelve. Lengyelország megtámadása után ezt már minden érdekelt fél számára világos volt.

A szovjet—német megnemtámadási szerződés oka

„A szovjet kormány az angol és francia kormánnyal ellentétben őszintén törekedett arra, hogy létrehozza a kormányok és népek egységfrontját a német fasiszta agresszió ellen. A Szovjetunió olyan szerződést akart kötni Angliával és Franciaországgal, amely nem egyszerű papírrongy, hanem hatékony kölcsönös segélynyújtási egyezmény az agresszió ellen, amely biztosítékot ad a támadással szemben a közép- és kelet-európai országoknak, s amely konkrétan meghatározza a haladéktalan kölcsönös segítség formáit és méreteit bármely agresszió esetére.

Az 1939. augusztusi moszkvai tárgyalásokon résztvevő francia katonai küldöttség vezetője a következőket jelentette Párizsba: „Nem kétséges, hogy a Szovjetunió katonai szerződést kíván, és nem akarja, hogy minden konkrét jelentőséget nélkülöző papírt adjunk neki.”

A szovjet kormány az Angliával és Franciaországgal folytatott tárgyalások során kijelentette, hogy véleménye szerint a három állam egyezményének a kötelezettségek kölcsönössége és egyenlősége elvén kell alapulnia. Ez az elemi és fontos elv azonban, amely minden egyenjogú államok által kötött egyezmény elengedhetetlen kelléke, nem volt megtalálható az angol—francia javaslatokban.

Az angol és francia diplomácia a Szovjetunióval való megegyezés akadályaként először Észtország, Lettország és Litvánia, majd utána Románia és Lengyelország „tiltakozását” hozta fel azzal, hogy ezeknek az országoknak a kormánya nem hajlandó szovjet segítséget elfogadni az agresszió ellen.

A Szovjetunióval való tárgyalásokat kedvezőtlenül befolyásolták azok a titkos megbeszélések is, amelyeket éppen ebben az időben Anglia és Németország folytatott egymással. Ezeknek az angol kormány összehasonlíthatatlanul nagyobb jelentőséget tulajdonított, mint a Szovjetunióval való tárgyalásoknak.

Az angol és német kormány megbízottai 1939 június—augusztusában Londonban zárt ajtók mögött tárgyaltak. Anglia részéről a tárgyalásokon Hudson külkereskedelmi miniszter, és Wilson, Chamberlain személyi tanácsadója, bizalmi embere vett részt. Német részről különleges megbízatással egy ismert hitlerista gazdasági szakértő, Wohltat, tárgyalt. A tárgyalások során egész sereg egyezmény megkötése került szóba. Tervbe vették, hogy békésen elhatárolják az „élettereket” Anglia és Németország között, vagyis felosztják egymás között a világot, terveket szőttek új piacok elfoglalására és a meglevő világpiac kiaknázására, Oroszország és Kína „piacait” is beleértve, angol—német megnemtámadási szerződést készítettek el, amelyben szerepelt volna az a kikötés, hogy Anglia lemond a Lengyelország irányában vállalt kötelezettségéről. Ezeket a kötelezettségeket Anglia alig néhány hónappal azelőtt, 1939 márciusában, illetve áprilisában vállalta, amikor egyoldalú garanciát ajánlott fel Lengyelországnak, majd aláírta az angol—német kölcsönös segélynyújtási szerződést. Végül az angol—német tárgyalásokon szó esett arról is, hogy Anglia gazdasági és pénzügyi segítséget nyújt a hitleri Németországnak, többek között egymilliárd font sterling kölcsönt ad neki.

Anglia és Franciaország kormánya tehát nem arra törekedett, hogy a Szovjetunióval közösen biztosítsa a békét, hanem arra, hogy a német agressziót kelet felé, a Szovjetunió felé terelje. A Szovjetunióval való tárgyalások zsákutcába juttatását már jó előre kitervelték. Strang, a moszkvai angol nagykövet azt jelentette Londonba, hogy helyesen értelmezi a kormány irányvonalát, amelynek célja „hónapokon keresztül tárgyalni Moszkvával mindennemű konkrét egyezmény megkötése nélkül”.

Az angol és a francia kormány a Szovjetunióval folytatott tárgyalásokkal egy időben igyekezett megegyezni Németországgal. Ez azonban nem sikerült. Megakadályozták ezt az éles imperialista ellentétek, amelyek új erővel törtek felszínre minden alkalommal, amikor konkrétan sor került az érdekek területi elhatárolására. A német imperialisták követelték korábbi gyarmataikat, amelyeket Anglia és Franciaország vett el tőlük az első világháború után, sőt ezen kívül még újabb gyarmatbirtokokra is igényt tartottak. Az angol és francia imperialisták nem voltak hajlandók lemondani birtokaikról, még azokról sem, amelyeket Németországtól vettek el; különféle alkukat javasoltak Németországnak más országok és ezek birtokai rovására. Így például Anglia egy időben azt ajánlotta Németországnak, hogy osztozkodjanak meg az afrikai portugál gyarmatokon. Németország vezető körei azonban nem voltak hajlandók beérni a más országok rovására juttatott apró alamizsnákkal, hanem az angol és francia gyarmatokra, dóminiumokra pályáztak. Az imperialista ellentétek leküzdhetetlen akadályt jelentettek Anglia és Franciaország, valamint a hitleri Németország megegyezésének útjában.

Az a tény, hogy Anglia és Franciaország nem volt hajlandó szerződést kötni a Szovjetunióval, tovább élezte az európai politikai helyzetet. A világ egy hatalmas katonai katasztrófa küszöbére került. Csak az volt a kérdés, melyik irányban hajtja végre Németország következő agresszióját. E tekintetben sok függött a nemzetközi erőviszonyok további alakulásától.

A Szovjetuniónak 1939 augusztusában választania kellett, hogy vagy újabb, eleve sikertelenségre kárhoztatott kísérleteket tesz az Angliával és Franciaországgal való megegyezésre, vagy elfogadja Németországnak a megnemtámadási szerződés kötésére vonatkozó javaslatát. Az előbbi esetben az Egyesült Államok, Anglia és Franciaország kormányának provokációs politikája elkerülhetetlenül arra vezetett volna, hogy a közeli jövőben, a legkedvezőtlenebb nemzetközi helyzetben a Szovjetunió ellen háborút robbantsanak ki. A Szovjetuniót nemcsak Németország, hanem Japán is megtámadta volna. Ezt szemléltetően bizonyította a Halhin-Gal folyónál lezajlott konfliktus. Japán a Szovjetunióval és a Mongol Népköztársasággal a fegyveres harc beszüntetését illetően még azután sem egyezett meg, miután csapataink ebben a térségben szétzúzták a japán alakulatokat. Várta, hogyan fejlődnek az események, mert arra számított, hogy Németországgal közösen vesz majd részt a Szovjetunió elleni bűnös háborúban. Végül, a hitleri Németországnak és az imperialista Japánnak a Szovjetunió elleni támadását valamilyen formában támogatták volna az Egyesült Államok, Anglia és Franciaország reakciós vezető körei. Hiszen éppen ez volt a nemzetközi imperialista reakció terve, és ezen alapult a müncheni egyezmény is.

Anglia és Franciaország máris hozzálátott a Szovjetunió elleni háború előkészítéséhez. A közel-keleti országokban csapatokat vontak össze, Európa északi részén pedig élénk szovjetellenes tevékenységbe kezdtek. Walter Kirk, „az angol hadsereg főfelügyelője 1939 júniusában Finnországba látogatott és megelégedését fejezte ki afölött, hogy Finnország háborúra készül a Szovjetunió ellen. Utána Planquette angol tengernagy utazott Finnországba, aki kijelentette, hogy „minden ágyút Kronstadtra kell irányítani".

A Szovjetunió a szovjet—német megnemtámadási szerződés megkötésével bizonyos időt nyert és összeforgatta az Egyesült Államok, Anglia és Franciaország kormányának kártyáit. A Szovjetunió számára az időnyereség igen fontos volt, mert lehetővé tette, hogy védelme megerősítése céljából kihasználja a még hátra levő néhány hónapot, és előkészítse az erőket az agresszió visszaverésére. A szerződés megnehezítette Németországnak a Szovjetunió elleni támadását, mert ettől kezdve a támadás csak hitszegő támadás lehetett, mégpedig azzal a következménnyel, hogy Németország elkerülhetetlenül lelepleződik, mint alattomos agresszor, mint olyan ország, amely semmibe sem veszi az általánosan elismert nemzetközi jogszabályokat.

A szovjet—német megnemtámadási szerződés megkötésével kapcsolatban azzal rágalmazták a Szovjetuniót, hogy a szerződés aláírásával megváltoztatta külpolitikáját, és lemondott a fasiszta agresszió elleni kollektív harcról. A valóságban azonban a kommunista párt és a szovjet kormány külpolitikája mit sem változott. Célja az volt, hogy a béke megőrzése érdekében megbontsa a Münchenben kialakított szovjetellenes arcvonalat. A szovjet kormány e feladatot közvetlenül úgy próbálta megoldani, hogy szerződést akart kötni Angliával és Franciaországgal. Amikor azonban ezt a népek érdekeinek megfelelő szerződést az angol és francia kormány álláspontja miatt nem sikerült aláírni, a szovjet kormány elhatározta, hogy más módon oldja meg ezt a feladatot: szerződést köt Németországgal.

Ami pedig a német kormányt illeti, a Szovjetunióval való szerződés megkötésére vonatkozó javaslatát az a törekvés diktálta, hogy elodázza a Szovjetunióval a háborús konfliktust, amelyet annyira siettek kiprovokálni az Egyesült Államok, Anglia és Franciaország vezetői. A német imperialisták úgy vélték, hogy országuk még nem készült fel a Szovjetunió elleni háborúra. Akarták ezt a háborút, de ugyanakkor féltek is tőle.

1939. augusztus 23-án Moszkvában aláírták a tíz évre szóló szovjet—német megnemtámadási szerződést. Ez a szovjet külpolitika előrelátható és bölcs lépése volt az akkori helyzetben. A Szovjetunió választása sok tekintetben eleve meghatározta a második világháborúnak a Szovjetunió és minden szabadságszerető nép számára kedvező kimenetelét."

(idézet: Gyeborin - A második világháború – című könyvből)

Maglód, 2018.06.18. Salánki László

Hitler készülődik a Szovjetunió megtámadására

A fasiszták háborús készülődése világosan látható manapság is. A NATO az USA vezetésével csapatokat telepít az orosz határhoz. Románia, Lengyelország, Ukrajna, Észtország, Lettország, Törökország, Görögország, Japán nem az USA határai mentén lévő országok, de mégis dugig vannak az amerikai és szövetségeseinek fasiszta hadseregével. Az USA-nak ugyanaz a célja, mint a hitleri fasisztáké volt, de más a módszere. Az USA is világuralomra tőr, a világ népeit akarja gyarmatosítani vagy tőle függő alacsonyabb rendű viszonyban tartani. Uralkodni akar a föld népei felett, amit hatalmas gazdasági és katonai erejével, a világ csendőrszerepével gyakorol. Vajon Putyin vezette Oroszország lesz olyan erős, mint a Sztálin vezette Szovjetunió, aki sikeresen megnyerte a háborút a hitleri fasisztákkal szemben? Oroszország még mindig a Sztálin által elindított katonai potenciálra támaszkodhat, de már nem a dolgozó népé a hatalom. Sztálin idején a dolgozók tudták, hogy nem az urak hazáját, hanem a nép országát védik. E nélkül nem is sikerült volna a győzelem. Odaállnak a dolgozók Putyin mellé, mint a népvezér Sztálin mellé?

„1940 nyarán és őszén Hitlert látszólag még elsősorban az Anglia elleni háború s egy angolellenes koalíció létrehozása foglalkoztatta. 1940 szeptemberére már egyértelműen világossá vált, hogy az Anglia elleni inváziót nem lesz semmi. Szeptemberben diplomáciai tárgyalások folytak, hogy a két tengelyhatalom - az ázsiai kontinens már közel egy évtizede háborút indító hatalmával - Japánnal szerződéses kapcsolatba lépjen.

A kapcsolat nem volt új; a náci külpolitika 1936 óta játszott a nagy koalíció gondolatával, ami akkor elsősorban a Szovjetunió ellen irányult. Ha ez a gondolat formális politikai és katonai szövetségig nem is jutott el, az antikomintern paktum formájában mindenképpen bizonyos határozott célokat és kereteket kapott. Az új helyzetben viszont a szövetség Anglia s potenciális szövetségese, az Egyesült Államok - és esetleg a Szovjetunió - ellen irányult. Japán már 1940 nyarán szorgalmazta Hitlernél egy kölcsönös segélynyújtási egyezmény megkötését, ami 1940 szeptemberében végül is a háromhatalmi egyezményben realizálódott. November 20-án Magyarország elsőként írta alá a csatlakozásról szóló jegyzőkönyvet. Ebben a magyar kormány teljes együttműködést vállalt a tengelyhatalmakkal, s ennek fejében az egyezmény értelmében jogot kapott arra, ha a három hatalom Magyarországot érintő kérdésekről tárgyal, a kormány megbízottja részt vegyen a tanácskozásokon. Alig pár nap múlva hasonló jegyzőkönyvet írt alá Szlovákia és Románia képviselője is.

A német elképzelések a balkáni hegemónia megteremtésére ebben az időben gyakorlatilag azt jelentették, hogy Bulgáriát és Jugoszláviát rá akarták venni a háromhatalmi egyezményhez való csatlakozásra, majd bajba jutott szövetségesük segítségére sietve Görögországot német fegyverekkel kívánták beilleszteni az „új európai rendbe”.

A jugoszláv-magyar megegyezés viszonylag gyorsan, 1940. december 12-én létrejött. szerződést „A Magyar Királyság és a Jugoszláv Királyság között állandó béke és örökös barátság fog fennállani.”

A Görögország elleni német támadásra Hitler kiadta az utasítást a végleges haditerv elkészítésére. A Marita-terv márciusra irányozta elő a támadást, s ebből a célból Romániában és Bulgáriában - jóllehet, itt még Hitler nem rendelkezett formális jogokkal - írt elő erősebb csapatösszevonásokat. A hadművelet célja az Égei-tengerhez való gyors kijutás, Szaloniki elfoglalása, hogy minden angol próbálkozást valamiféle Balkán-front megteremtésére meghiúsítsanak.

A Marita-haditervnek volt egy figyelemre méltó pontja, mely szerint: „A Marita-terv végrehajtása után a bevetett csapatok nagy részét új felhasználás céljából ki kell vonni.” Melyik ország ellen irányult ez az új felhasználás? Midőn a Marita-terv fogalmazódott, ez már jórészt eldőlt, s alig egy hét múlva a Barbarossa-terv formájában megfogalmazást is nyert a Szovjetunió ellen.

1940 kora őszétől érezhetővé vált, hogy a német kormány lépései már a Szovjetunió ellen is irányulnak.

Részben a szovjet gyanakvás lecsillapítására, részben - mivel a Szovjetunió elleni hadjáratra még nem született meg a döntés - a további politikai tervek, a német-szovjet kapcsolatok tisztázása céljából Ribbentrop 1940. október 13-án látogatásra hívta meg Molotov külügyi népbiztost Berlinbe. A szovjet kormány elfogadta a meghívást, s Molotov külügyminiszter november 12-én megérkezett a feldíszített berlini pályaudvarra. Hitler és Ribbentrop azzal az ajánlattal álltak elő, hogy a Szovjetunió csatlakozzék a háromhatalmi egyezményhez, s vegyen részt „az angol világbirodalom, e gigantikus világcsődtömeg felosztásában”.

Molotov azonban a maga száraz, tárgyilagos modorában sorra tette fel a kínosabbnál kínosabb kérdéseket, ami már csak azért is meghökkentette Hitlert, mert ő az utóbbi években hozzászokott, hogy a külföldi politikusakkal folytatott tárgyalásai meglehetősen egyoldalúak. A szovjet külügyminiszter túlságosan a fantázia birodalmába szárnyaló náci vezért kérdéseivel mindinkább a földre, a realitások talajára kényszerítette vissza. „Mit csinál a német katonai misszió Romániában, és miért mennek a német hadiszállítmányok Finnországba?” Vajon nem volna helyesebb ahelyett, hogy a még le nem győzött Anglia birodalmát osztogatnák, a konkrét

kérdésekről és lehetőségekről beszélni? S ezek - nem kétséges - Kelet-Európában, a Szovjetunióval és Németországgal határos területeken vannak.

A november 13-i megbeszélést néhány angol bombázó megjelenése miatt az óvóhelyen kellett tartani. (Molotov nem mulasztotta el ezzel kapcsolatban megjegyezni, ha - amint Ribbentrop állítja - Angliát már leverték, akkor milyen repülőgépek bombázzák Berlint?)

Ribbentrop ez alkalommal konkrét egyezménytervezetet nyújtott át a szovjet külügyminiszternek. Ebben a háromhatalmi blokk államai és a hozzájuk csatlakozott Szovjetunió megegyeznének a háromhatalmi egyezmény céljainak és a természetes érdekszféráknak kölcsönös tiszteletben tartásában, valamint abban, hogy nem csatlakoznak semmiféle olyan hatalmi csoportosuláshoz, mely a szerződő felek valamelyike ellen irányul. A szerződéstervezethez fűzött titkos jegyzőkönyv az érdekszférákat jelölte meg abban az általános formában, ahogyan azt Hitler Molotovnak felvázolta.

Molotov az egyezménytervezetre a konkrét választ csak későbbre - miután a Szovjetunióban a kormány a kérdést megtárgyalta - ígérte. A válasz, melyet november 25-én nyújtottak át Moszkvában a német nagykövetnek, világossá tette, hogy a Szovjetunió nem óhajt Németországgal a világ felosztásában részt venni. Kelet-Európában kívánja biztonságban érezni magát, s ezért ismét Finnország, Bulgária és a török szorosok kérdéséhez tértek vissza. Hitler azonban nem volt hajlandó ezekről a kérdésekről tovább tárgyalni. A szovjet ellen jegyzékre már nem is válaszolt, illetve a válasz a Barbarossa-terv, a Szovjetunió elleni támadás katonai tervének elfogadása volt.

Közel fél esztendeje folytak ekkor már a katonai előkészületek – elsősorban különböző haditervek készítése, kidolgozása formájában - a Szovjetunió elleni háborúra. Hitler még 1940. július 21-én parancsba adta a szárazföldi haderők főparancsnokának, hogy „az orosz problémával foglalkozzanak". Ekkor még egy esetleges őszi támadás gondolata sem állott tőle távol.

1940. július 31-én Hitler nemcsak a hadműveleti tervek elkészítésére, de a szükséges erők egyidejű összevonására is parancsot adott, az esetleges támadás időpontját 1941 tavaszában jelölte meg. A támadás céljául nem egyszerűen területnyereséget, hanem a szovjet állam felszámolását jelölte meg. Az elképzelések szerint Ukrajna, a balti államok, Belorusszia és Finnország bizonyos része a német birodalomhoz került volna, a többi területre nem jelöltek ki pontos elképzeléseket. Míg 21-én még csak 100, 31-én már 120 hadosztályt kívántak a támadásba bevetni, egyidejűleg a Wehrmacht állományát 180 hadosztályra emelték. Augusztusban a Lengyelországban állomásozó 18. hadsereg vezérkari főnöke, Marcks vezérőrnagy elkészítette a hadműveleti tervet. Cél: a Szovjetunió megsemmisítése, s a Don-Közép-Volga-Dvina-vidék megszállása. Marcks vezérőrnagy terve már 147 hadosztályt követelt a támadáshoz. Egyidejűleg megindultak a technikai előkészületek is, fokozott út- és vasútépítés, Franciaországból már az ősszel 12 hadosztályt (köztük 2 páncélos hadosztályt) keletre dobtak át. Marcks katonailag igen gyors és merész hadműveletekre épülő terve csak egyike volt azoknak a variánsoknak, melyek az ősz folyamán ebben a tárgykörben elkészültek. Friedrich Paulus altábornagy, akit 1940 őszén neveztek ki a vezérkari főnök helyettesének, szintén elkészített egy támadási tervet, mely két irányból irányozta elő a német csapatok behatolását.

Jóllehet formailag még folytak a tárgyalások a Szovjetunióval, Hitler az előkészületek során egyáltalában nem volt rá tekintettel. Hitler november 12-én kiadott 18. számú hadműveleti utasítása Oroszországgal kapcsolatban többek között kijelentette: „Mindegy, milyen eredménnyel járnak majd a megbeszélések, minden szóban megparancsolt előkészületet Keleten folytatni kell."

Halder december 5-én fejtette ki elképzeléseit: három hadseregcsoporttal - kettővel Leningrád és Minszk-Szmolenszk térségében, egy hadseregcsoporttal pedig Kijev irányába - óhajtott támadni, s a szovjet csapatok esetleges visszavonulási és kitérő hadműveleteit megakadályozni. A vezérkar Moszkvát tekintette fő hadműveleti célnak. Hitler viszont inkább a szárnyakra kívánt összpontosítani, Leningrádnak, mint a szovjet rendszer politikai és világnézeti centrumának elfoglalását tartotta fontosnak. Ukrajnát és a Kaukázust pedig gazdasági szempontból preferálta, hogy ezen területek elfoglalásával egyszer s mindenkorra megoldja a német hadigazdaság nyersanyag- és élelmiszer-szükségleteit. A december 5-i megbeszélésen Hitler igen nagy derűlátással szólt az orosz hadjárat esélyeiről. Megvan a technikai fölényünk, jobbak a páncélosaink, tüzérségünk és légierőnk, mint az oroszoknak - hangoztatta. „Az orosz emberanyag alacsonyabb értékű. A hadseregnek nincs vezetése . . . Ha az orosz hadsereget megvertük, akkor a katasztrófa feltartóztathatatlan." Néhány gyenge ellenérv mégis elhangzott a támadás ellen. Raeder admirális - részben azért, mert úgy látta, hogy a Szovjetunió elleni háború nyilvánvalóan csökkenti a haditengerészet szerepét - felvetette, hogy vajon helyes-e Anglia leverése előtt ilyen hadműveletekbe bocsátkozni. Göring is aggályoskodott, hogy a Luftwaffe keleti bevetése nem hagy-e majd szabad teret az esetleges angol bombázásoknak. Ezek az erőtlen észrevételek azonban könnyen lepereg itek Hitlerről, aki szerint csak be kell törni az ajtót, és az egész szovjetrendszer összeomlik. A vezérkar pedig, függetlenül az esetleges aggodalmaktól, nagy energiával készítette el a hatalmas katonai vállalkozás tervét. A december 15-i Halder-előadás, melyen Hitler is jelen volt, már a hadműveleti tervek döntő

fázisával foglalkozott. December 18-án Hitler kiadta 21. számú hadműveleti utasítását a Barbarossa-hadművelet elkészítésére vonatkozóan.

„A német Wehrmachtnak fel kell készülnie, hogy még az Anglia elleni háború befejeződése előtt gyors hadjáratban leverje Szovjet-Oroszországot.” Az előkészületeket május 15-re kellett befejezni. A támadás célja az orosz hadsereg gyors megsemmisítése, a Volga (Asztrahány) és Arhangelszk vonal elérése. A támadó erőket a Pripjaty-mocsaraktól délre és északra, két részre osztva, a súlypontot az északi szárnyra kívánták helyezni, mely először Leningrád elfoglalására tör, majd a támadó éket Moszkva elfoglalására kell irányítani, mivel a város megszerzése politikai és gazdasági szempontból egyaránt döntő. Délen a hadigazdaság szempontjából elsőrendű fontosságú Donyec-medencét kell mihamarabb elfoglalni. A támadásban Románia és Finnország aktív részvételére számítottak, az előbbi délen, az utóbbi északon segítené a támadó német csapatokat, és bizonyos megszálló feladatokat is ellátna.

A Barbarossa-utasítás tehát megadta a végső indítást a nagy csatára. Ettől kezdve a Szovjetunió elleni háború a náci Németország katonai intézkedéseinek, politikai gondolkodásának központi kérdése, s minden egyéb ügyet ennek rendeltek alá. De a Barbarossa-utasítás utolsó pontja szerint az előkészületeket óvatossági intézkedésekkel kell álcázni, a beavatott tisztek számát a minimumra kell korlátozni, és az előkészületek résztvevőit csak a közvetlen teendőikről kell tájékoztatni. Noha a hitleri hadigépezet mozgásba lendült, céljait mégis álcázni igyekezett, ami részben sikerülhetett is, mivel közel fél esztendeig még más harci események kötötték le a világ érdeklődését.”

(idézet- Ránki György - Második Világháború Története – című könyvből)

Maglód, 2018.06.18. Salánki László

A Barbarossa-terv szerint a fasiszták felvonulnak a szovjet határ mentén

Az USA és szövetségesei, akárcsak a hitleri fasiszta Németország az Orosz határra telepíti hadseregét. Csak nem Oroszország gyarmatosítása a céljuk, mint Hitlernek? A volt Kelet-Európai szocialista országokat és Ukrajnát már gyarmatosították. Az USA és az EU katonai és gazdasági erejével nem szabadságot és demokráciát hozott a rendszerváltás, hanem gyarmatosítást. A gazdasági és katonai hatalmuktól megfosztva, a gyarmatosítóknak alárendelve folyik a térség kifosztása. Ez vár Oroszországra és Ázsiára is? Eddig sikerült a bitangokat elűzni és ebben a Szovjetuniónak és Kínának a szerepe a meghatározó. Csípi a szemüket a mai mosolygó fasisztáknak, akik a Tv-ében mosolyogva hirdetik a demokráciát, de közben ugyanaz a céljuk, mint Hitlernek volt.

„Túlzás nélkül lehet állítani, hogy 1941 első felében a tényleges hadműveletek akár az észak-afrikai hadszíntéren, akár a balkáni csatatereken kevésbé kötötték le Hitler és a német katonai vezetők figyelmét, mint a Barbarossa-terv előkészületei. Hitler gondolatai már a hatalmas orosz térségen jártak, s az oly gyakori haditanácskozások jegyzőkönyvei, a különböző közös ebédek és vacsorák során folytatott magánbeszélgetésekről készült feljegyzések egyaránt azt tanúsítják, hogy a központi téma a nagy ellenség, a Szovjetunió, a bolsevizmus legyőzése, a keleti élettér elfoglalása volt.

Hitler a konkrét katonai intézkedések egész sorozatát - új, páncélos és gépesített hadosztályok felállítása, a közlekedés és utánpótlás biztosítása, nagyarányú út- és vasútépítő munkálatok, a haditermelés jelentős fokozása - hagyta jóvá 1941 elején. Megkezdődött - egyelőre még csak lassú ütemben - a támadó egységek felvonulása. Az „Észak” és a „Közép” hadseregcsoport Kelet-Poroszországban és Lengyelországban gyülekezett, a „Dél” hadseregcsoport elsősorban Romániában. A Barbarossa-terv jóváhagyásakor 34 német hadosztály állomásozott Keleten – nyáron még csak 23 -, ezt kellett februárban és áprilisban elsősorban gyalogos erők révén 103 hadosztályra emelni.

A március 30-i megbeszélés Halder naplójából: „Két világnézet harca egymás ellen. Megsemmisítő ítélet a bolsevizmusról, a kommunizmus borzalmas veszély a jövő számára... Megsemmisítő háborúról van szó ... Nem azért harcolunk, hogy megőrizzük az ellenséget.”

A háború gyökeresen különbözzék a Nyugaton viselt harctól. Meg kell semmisíteni a kommunista politikai tiszteket és intelligenciát. Az új orosz államban - melyből Észak-Oroszország Finnországhoz tartozna, Ukrajna és Belorusszia, valamint a balti államok német protektorátus alá kerülnének - Hitler véleménye szerint nincs szükség intelligenciára, ezért azt is meg kell akadályozni, hogy a jövőben értelmiségi réteg alakuljon ki.

Mindezek a megjegyzések már tartalmazták azokat az utasításokat, amelyekkel Hitler a háborút valójában a Szovjetunió népei elleni irtóhadjárattá akarta átalakítani. Hamarosan megszületett az ún. komisszár-parancs: a politikai biztosokat még akkor sem kell hadifogolyként kezelni, ha egyenruhában vannak, hanem el kell választani a többi hadifogolytól, és azonnal agyon kell őket lőni. Ezt folytatta májusban a Barbarossa-hadművelet leendő területére bevezetett kivételes törvény mely kimondta, hogy a megszállt keleti területeken a megszálló csapatok tagjainak a lakosság ellen elkövetett esetleges bűntetteikért nem kell hadbíróság elé kerülniük, s a civil lakosságot sem illeti meg a bírósági védelem. Ez a parancs eleve menlevelet adott mindenféle gyilkosságra, rablásra, erőszakoskodásra, s mintegy világos kifejezését adta a Hitler által meghirdetett világnézeti háborúnak. Ezt a felfogást - jóllehet akadt néhány tiszt és parancsnok, aki legalábbis nem óhajtotta végrehajtani - a csapatok egészében véve magukévá tették. Hitler a végrehajtás biztosítására a Wehrmacht harcoló egységeihez rendőri erők beosztását rendelte el. Ezek az egységek parancsokat Heinrich Himmlertől, az SS és a rendőri egységek legfelsőbb parancsnokától kaptak. A Gestapo és a Biztonsági Szolgálat (Sicherheitsdienst - SD) ún. Einsatz-kommandókat állított fel, mind a három nagy hadseregcsoportnál, részben rendőri, részben kémelhárító megbízatásokkal. Ezeknek lett a feladata a partizánok, ügynökök üldözése, s ezen a címen lényegében a kommunisták kiirtása. Ezekre az egységekre bízták a zsidóság és „más nemkívánatos népességcsoportok” kiirtását is. A gázkamrás és tarkólövéses tömeggyilkosság tehát kitervelt, előre meghatározott háborús módszerei voltak a náci rezsimnek.

Mind a célkitűzésekben, mind a végrehajtási gyakorlatban megnyilvánult már a gyilkolás és erőszakoskodás öncélúsága, mégis Hitler szempontjából a terrornak meghatározott szerepe volt abban, hogy a Szovjetuniót, mint államot megszüntesse, nyugati iparosodottabb részéből német bábállamot akart teremteni, Oroszországot pedig valamiféle csonka szláv állam formájában valahová az Urál környékére vagy a mögé kívánta visszaszorítani.

Az adott rezsim teljes megsemmisítéséhez vezetőinek, funkcionáriusainak - Hitler szerint mindenekelőtt a kommunisták és zsidók - fizikai kiirtását is szükségesnek tartották. Bármily nagy hévvel hirdette Hitler a Szovjetunió elleni háború világnézeti jellegét, pillanatra sem feledkezett meg a közel másfél évtizede meghirdetett célról: a Lebensraumról. Számos program született a különböző íróasztalokon a terület gazdasági kiaknázására. Nem volt kétséges, ha sikerül a Barbarossa-terv hadműveleteit végrehajtani, akkor a német hadsereg rendkívül fontos élelmiszerek és nyersanyagok birtokába jut. A „zöld dosszié” féle terv alaposan

számba vette, hogy milyen nyersanyagot, olajat, élelmiszert lehet a tervezett megszállt területekről elhurcolni. Hitler ezer évre kívánt Keleten berendezkedni. Az itt élő népek számára ez azt jelentette volna, hogy csak elemi iskolai oktatásban részesülhetnek. „Egyszerű számolásra, legfeljebb ötszázig - írja Himmler. - Saját nevüknek leírásán túl azt kell megtanítani, hogy isteni parancs következtében kell a németeknek engedelmeskedniük. Becsületesnek, rendesnek és szorgalmasnak kell lenniük. Olvasni már fölösleges, hogy megtanuljanak."

1941. április 29-én külön értekezleten beszélték meg, miként aknázzák ki a leghatékonyabban gazdaságilag a Szovjetunió elfoglalt területeit. A „zöld dosszié" szerint, mely a Szovjetunió valamennyi népgazdasági ágára kiterjedt: „Teljesen helytelen az a nézet, hogy az elfoglalt területeken a lehető leggyorsabban rendet kell teremteni, s helyre kell állítani gazdaságukat. Ellenkezőleg, az ország egyes részein igen eltérőnek kell lenni magatartásunknak. A rendet csak azokon a területeken kell helyreállítani, ahol jelentős mennyiségű mezőgazdasági terményből vagy kőolajból álló tartalékhoz tudunk jutni."

Az elfoglalt területek politikai problémáinak rendezését Hitler Rosenbergre, a nácizmus egyik teoretikusára bízta, aki. nyíltan hirdette, hogy „meg kell valósítani a felsőbbrendű emberek diktatúráját az alacsonyabb rendű emberek felett". Nos, ennek az elméletnek gyakorlati alkalmazására kerülhetett sor Keleten, ahol Rosenberg a németek különleges hivatását mindenekelőtt abban látta, hogy az oroszokat Ázsiába kergessék. Rosenberg 1941 áprilisában elkészítette a Szovjetunió felosztási tervét. A Moszkva-központi orosz területekre várt volna a legkegyetlenebb bánásmód, a balti köztársaságokat az angolok legyőzése után az északi fajta képviselőivel (skandinávok, hollandok s angolok) akarták betelepíteni, s német ellenőrzés alá helyezni. Hasonlóan német élettérbe került volna az ún. fekete-tengeri szövetség Ukrajnával, a hozzá csatolt doni területekkel és a Kaukázus vidékével.

Április 30-án tehát Hitler döntött: az eredetileg május 15-éré kitűzött - de az előkészületek elhúzódása és a balkáni hadműveletek miatt későbbre halasztott Barbarossa-hadműveleteket június 22-én megindítják. A szövetségesek közül Finnországgal máris megkezdődtek a tárgyalások.

Sztálin őszintén óhajtotta, hogy a német támadás - melyet későbbre ő is várt - ne 1941-ben következzék be, s minden olyan jelet, ami ezt lehetségesnek mutatta, reálisnak vélt, s minden olyant, amely reális volt, de ellentmondott óhajának, gyanakodó kétkedéssel fogadott. Nem akarta elhinni, hogy Hitler a közeljövőben megtámadja a Szovjetuniót, ezért a német katonai felvonulás kétségbevonhatatlan tényeit úgy értékelte, hogy ez Hitler zsarolási manőverezésének része, amellyel a Szovjetuniót újabb gazdasági és politikai engedményekre kívánja késztetni. Nem kétséges, Sztálin reális okok miatt szerette volna, ha a támadás időpontja kitolódik. Az a közel két esztendő, melyet a német-szovjet egyezménnyel nyert, nem volt elegendő a súlyos gazdasági és katonai problémák orvoslására, melyeket az ország korábbi elmaradottsága, a katonai felkészülésben az agresszióra készülő és az agresszió által megerősödött Németországhoz képest fennálló lemaradása jelentett, s amit a 30-as évek végének konstruált perei a katonai vezetés gyengítésével még súlyosbított. Az ország távolról sem volt felkészülve még a háborúra. Igaz, a régi, gazdaságilag elmaradott Oroszország már a múlté volt. Az ipari termelés egy évtized alatt közel ötszörösére emelkedett, és súlyát a világ össztermelésében több mint megkétszerezte. A nehéz- és hadiipar fejlődése igen impozáns volt. Az ötéves tervek világot foglalkoztató sikerei ellenére azonban éppen a háború előtti években bizonyos gazdasági nehézségek mutatkoztak. S nem csupán a mezőgazdaságban, ahol még nem sikerült elérni a kollektivizálás előtti termelési szintet, ami az élelmiszertartalékok gyűjtését korlátozta, de az iparban s az eddig rohamosan fejlődő nehéziparban is.

A személyi kultusz következtében kialakult széleskörű büntető intézkedések, a forradalom iskolájában nevelkedett vezetők tömeges leváltása, különösen károsan éreztették hatásukat a hadiiparban is, mely a háború éveiben világszerte rohamos gyorsasággal fejlődött. Bár a költségvetés 30-40%-át katonai célokra költötték, a Szovjetunió a 30-as évek első felével ellentétben, mikor a legmodernebb repülőgéptípusokkal rendelkezett, most lemaradt az új típusok sorozatgyártásában. A szovjet repülőgépipar egyik vezetője szerint: „A külsődleges mutatószámok szerint légierőnk elég magas színvonalon állott, de az volt a baj, hogy egyoldalúan fejlődött. Előnyben részesítették a nehézbombázókat. ... Amikor kiderült, hogy a vadászgépek tekintetében erősen elmaradtunk a németektől, világossá vált: a légi fölény az ő oldalukon lesz. A Szovjetunió légierői tehát rendkívül nehéz helyzetbe kerültek." S jórészt ugyanaz történt a harckocsigyártás s a tüzérség területén is. A korábbi típusok a gyors fejlődés következtében elavultak, viszont az új típusok sorozatgyártása csak késedelemmel indult. A hadsereg vezetői között néhányan nem rendelkeztek a kellő műszaki ismeretekkel, ezért számos új fegyvertípus bevezetését (ágyúk, aknavetők, géppisztolyok stb.) vagy elnapolták, vagy csak késve kezdték el. Így 1941 júniusában is a repülőgépek 70-80, a harckocsik 50%-a még a határmenti körzetekben is elavult volt. A tengerészet légvédelmi ágyúkkal való megerősítése is elmaradt. „Emlékszem - írja emlékirataiban Kuznyecov admirális -, egy alkalommal, mikor több légelhárító ágyú felállítását kérték a hajókra, Sztálin a következőket mondta: »Mi nem az amerikai partok ellen fogunk harcolni.«"

Súlyos károkat okozott a tisztogatás, a személyi kultusz önkénye a hadseregben is. Egy német jelentés 1939 végén a következőkben fejtette ki véleményét a szovjet hadsereg értékéről:

„Mennyiségileg gigantikus katonai intézmény. . . szervezettsége, felszerelése, vezetési módszerei azonban elégtelenek. A vezetési elvei nem rosszak, de maga a vezetés túl fiatal és tapasztalatlan. A hírközlési és szállítási rendszer rossz, a csapatok értéke igen különböző, nincsenek egyéniségek, a csapatok harci értéke súlyos csatákban igen kétséges."

A jelentés jellegzetes náci fölényessége ellenére egy valós tényre is utal, nevezetesen a hadsereg vezetésében a tisztogatások által okozott következményekre.1940 nyarán a parancsnoki posztok egyötöde még üresen állt. A katonai iskolák gyorstanfolyamokkal bocsátották ki a növendékeket, ami viszont a katonai képzettség szintjét csökkentette. A parancsnokok 68%-a csak öthónapos tisztképzést kapott. 1941 nyarán a szovjet katonatisztek mindössze 7%-ának volt felsőfokú katonai képesítése, 37%-nak pedig még a középfokú képesítése is hiányzott. A parancsnokok 75%-a még egy éve sem töltötte be pozícióját. Mindez a hadsereg folyamatban levő átszervezésével párosult.

Egészében véve tehát a szovjet hadsereg nem volt megfelelően felkészülve a háborúra.

A figyelmeztetések és hírek özöne már nemcsak felderítők vagy külföldi diplomaták útján érkezett, hanem a határmenti egységek parancsnokságai is rendkívül erős német csapatmozdulatokat jelentettek. A határőrség főparancsnoksága június 2-án a Hadügyi Népbiztossághoz intézett jelentésében 80-88 gyalogos-, 13-14 gépesített, és 7 páncélos hadosztályra becsülte a szovjet határokon állomásozó német hadsereg nagyságát. Június 6-án 4 millió német katonáról számoltak be. Egyes parancsnokok már konkrét intézkedések megtételét követelték. Sztálin még mindig provokációtól tartott, és nem engedte a harckészültség elrendelését, hanem csupán újabb egységek fokozatos áthelyezését a Szovjetunió nyugati határaira.

Június 22-én éjszaka 0 óra 30 perckor a Honvédelmi Népbiztosság elrendelte a harci készültséget, de még mindig bizonyos fenntartásokkal. Jelzik, hogy német támadás június 22-én vagy 23-án várható, de ugyanakkor mégis provokációtól óvják a szovjet egységeket. Pedig a határokon már elfoglalták megindulási helyzetüket a német csapatok és szövetségeseik. 153 német és 29 szövetséges hadosztály, valamint 16 dandár állt készen támadásra, melyből 17 páncélos és 13 gépesített hadosztály volt. Köze négymillió katona készült a bevetésre. 50 000 löveg és aknavető csövei irányultak a szovjet határok felé, három és fél ezer tank és közel 4000 repülőgép állt készenlétben arra, hogy tüzet és pusztulást zúdítson a szovjet földre.

Június 22-én 3 óra 15 perckor a német tüzérség megnyitja a tüzet, a bombázók százai támadják a katonai, stratégiai csomópontokat, a falvakat, a városokat. Majd több ezer kilométernyi szakaszon kezdetét veszi a nagy támadás."

(idézet: Ránki György Második Világháború Története – című könyvből)

Maglód, 2018.06.18. Salánki László

A Szovjetunió Nagy Honvédő Háborúja – Barbarossa-terv, a fasiszták kezdeti sikerei

Háborúra készül a NATO: 2500 amerikai tankot küldtek Európába – 2017 24.hu

Napokon belül Magyarországot is elérik az amerikai katonák: 2017 24.hu

Bevonult Lengyelországba az USA 3. páncélos dandárja, az oroszok nagyon kiakadtak 2017 444.hu

NATO: jelentős haderőbővítés Kelet-Európában 2017 euronews Az amerikai hadsereg több mint 2700 hadászati eszköze és járműve érkezett meg csütörtökig Lengyelországba.

Vitathatatlan az amerikai erőfölény 2016 népszava.hu Oroszország hadereje négyszer kisebb a NATO-énál.

A NATO így üzen Moszkvának: újabb európai főhadiszállás létesítését tervezik 2018 infostart.hu Donald Trump amerikai elnök hivatalba lépésekor felszólította Washington szövetségeseit, hogy kövessék az Egyesült Államok példáját és nemzeti össztermelésük legalább 2 százalékát fordítsák védelmi célokra, mert csak így biztosítható az intézmény ütőképessége.

Elhozhatják a nukleáris világvégét az új orosz fegyverek 2018 Index.hu "… Olyan új stratégiai fegyvereket fejlesztettünk, amiknek egyáltalán nincs szükségük ballisztikus pályára ahhoz, hogy célba érjenek. Ebből következik, hogy a rakétaelhárító rendszerek nem nyújtanak majd ellenük védelmet"

Amerika átvette a stafétabotot Hitlertől, így:

Az amerikai fasizmus az Európai Unióval nyomul keletre, Magyarországgal együtt sodródik a háborúba, de az szörnyű lesz!

Volt már ehhez hasonló.

Málenkij robot lett a vége.

1941. „Június 22-én hajnali 3 óra 30 perckor a fasiszta Németország hadüzenet nélkül, anélkül, hogy előzőleg bármiféle követelést támasztott volna, a Fekete-tengertől a Balti-tengerig terjedő egész határvonalon megkezdte a támadást a Szovjetunió ellen. A német kormány a világ közvéleményének megtévesztése céljából kijelentette, hogy a támadás megelőzés céljából történt, minthogy a „szovjet bolsevizmus" egész Európát háborúval fenyegeti. De Hitler e napon tett kijelentéseiből előbukkantak a támadás igazi okai: a német birodalom „világtörténelmi elhivatottságáról" beszélt. „Ma — mondta — ismét katonáink kezébe teszem le a német birodalom és népünk sorsát."

Németország hitszegően támadott: megszegte az 1939. augusztus 23-án kötött szovjet—német megnemtámadási szerződést, amelyben kötelezte magát, hogy tíz évig tartózkodik a Szovjetunió elleni agressziótól. Nem kevésbé volt hitszegő a csatlósoknak — Olaszországnak, Romániának, Magyarországnak, Finnországnak és Szlovákiának — Németországgal közösen végrehajtott támadása. Olaszország 1938-ban barátsági, megnemtámadási és semlegességi szerződést kötött a Szovjetunióval. Finnország az 1940-ben aláírt békeszerződésben kötelezte magát, hogy tartózkodik a Szovjetunió elleni támadástól.

Spanyolország, Portugália, Törökország, Svédország és Japán bejelentette semlegességét, de valójában minden lehető módon támogatta Németországot. Franco-Spanyolország egy teljes hadosztályt küldött a Szovjetunió ellen, az úgynevezett „kék hadosztályt". Portugália élelmiszert és wolframot szállított Németországnak. A Németországba irányuló portugál kivitel 1942-ben 1939-hez viszonyítva 8,5-szeresére emelkedett. Japán csapatokat összpontosított a Szovjetunió határa mentén, és ezzel mintegy 40 szovjet hadosztályt vont el a szovjet—német arcvonalról.

Törökország, megszegve az 1936. évi montreaux-i egyezményt, amely szabályozta a hajók áthaladását a fekete-tengeri szorosokon, átengedte a német és az olasz hadihajókat. A török kormány csapatokat vont össze a szovjet—török határ mentén, s bőségesen ellátta Németországot hadiipari nyersanyaggal, élelmiszerekkel. Törökország 1941. június 24-én ratifikálta a Németországgal kötött „barátsági és megnemtámadási" szerződést, amely lényegében szövetségi szerződés volt. Németország számára ez a hadseregének jobb szárnyát biztosító szerződés fontos szerepet játszott a Szovjetunió elleni háború megszervezésében. Törökország magatartása ellentétben állt az 1925. évi szovjet—török szerződés előírásaival.

Svédország átengedte területén a német csapatokat, kórházakat rendezett be számukra, ellátta Németországot vasérccel és golyóscsapággyal; a Szovjetunió elleni háborúban svéd „önkéntesek" is részt vettek.

A római pápa, akit Németország előre értesített a Szovjetunió elleni támadásról, utasította a katolikus papságot, hogy indítson széleskörű szovjetellenes kampányt, szólítsa fel a hívőket a hitleristák aktív támogatására. A Vatikán és a hitleri Németország között egyezmény jött létre, amely szerint a Vatikán engedélyt kapott arra, hogy a német fasiszta hadsereggel együtt a saját ügynökeit is elküldje a Szovjetunió területére, hogy terjesszék a katolicizmust, segítsenek a megszállóknak a Szovjetunió népeinek leigázásában, kémkedjenek és diverziós cselekményeket hajtsanak végre.

A Németországgal és az Egyesült Államokkal szoros kapcsolatot tartó Pétain-kormány a szovjet—német arcvonalra jöttmentekből és bűnözőkből toborzott, hitlerista egyenruhába öltöztetett különleges alakulatot küldött, amelynek neve „francia önkéntes légió" volt. 1941. június 27-én Leahy tengernagy, az Egyesült Államok vichyi nagykövete helyeselte Pétainnek azt a kijelentését, hogy a német támadás következtében a Szovjetunió összeomlik, megsemmisül a kommunizmus és több gyarmati állam keletkezik. Pétain és Leahy nézeteinek megegyezése nem volt véletlen. Az Egyesült Államok vezető körei a szovjet állam fennállásának első napjától kezdve terveket szőttek területi felosztására és gyarmati leigázására.

A Szovjetunió elleni háború Németország részéről különösen reakciós, imperialista, hódító, igazságtalan háború volt. Ez közvetlenül a háború céljaiból következett. Amikor a hitleri Németország megtámadta a Szovjetuniót, azt a feladatot tűzte maga elé, hogy megsemmisíti a szovjet társadalmi és államrendszert, elfoglalja az ország területét, visszaállítja a földesurak és tőkések hatalmát, megszünteti a Szovjetunió népeinek nemzeti államiságát és lerombolja a szovjet kultúrát.

A hitleri Németország hitszegő támadása nagy veszélybe sodorta a Szovjetuniót. Óriási katonai erővel rendelkező, alattomos és kegyetlen ellenség állt szemben vele.

Sztálin hibás helyzetmegítélése következtében a német csapatok támadása váratlanul érte a szovjet hadsereget. Az ellenség, miután a főcsapások irányában jelentékeny erő- és anyagi fölényt hozott létre, váratlanul rátört a határmenti szovjet csapatokra, amelyek nem voltak felkészülve az ellenállásra. Azok az ellenség támadását több körzetben nemcsak megállítani, de még ideiglenesen feltartóztatni sem tudták. Ily módon lehetetlenné vált a határsávban levő csapatok mozgósítása, valamint a határmenti körzetek belsejéből előnyomuló csapatok összpontosítása. A határmenti körzetek csapatai már az első napokban súlyos ember- és anyagi veszteségeket szenvedtek, s ennek következtében az erőviszonyok még inkább az ellenség javára tolódtak el. A szovjet légierőt is súlyos veszteségek érték. A repülőterek ellen intézett váratlan légitámadások, továbbá az a körülmény, hogy a szovjet légierő egységeinek új gépekkel való ellátása még nem fejeződött be, lehetővé tették a német fasiszta légierő számára, hogy rögtön az első napokban kiharcolja a légifölényt.

Szovjet Vihar II. Világháború Keleten 1. rész Barbarossa Hadművelet

Az ellenség az egész arcvonalon magához ragadta a hadászati kezdeményezést, és megkezdte előnyomulását a Szovjetunió belsejébe. A német fasiszta csapatok főként páncélos és gépesített hadosztályokból álló támadó ékei, leküzdve a határmenti körzetek csapatainak ellenállását, gyors ütemben törtek kelet felé. A szovjet hadsereg alakulatai súlyos veszteségeket szenvedtek emberben és hadianyagban egyaránt, s nehéz harcok közepette kénytelenek voltak visszavonulni. Az erős légi kötelékekkel biztosított ellenséges gyorscsapatok átkarolták a szovjet egységek védelmének szárnyait, és mélyen behatoltak a hátországba. A szovjet csapatok nem tudtak elszakadni az üldöző ellenségtől, és gyakran a bekerítés rendkívül súlyos körülményei között voltak kénytelenek harcolni. A háború első két és fél hete alatt a németek a fő hadműveleti irányokban 400—600 km-t nyomultak előre. A támadás naponta átlagosan 30—40, egyes esetekben 50—60 km-t haladt. A német csapatok július 9-én elfoglalták Minszket. A súlyos és egyenlőtlen harcfeltételek ellenére a visszavonuló szovjet egységek szívósan szembeszálltak az ellenséggel, gyakran hajtottak végre ellenlökéseket és erős ellencsapásokat, mind

emberben, mind hadianyagban súlyos veszteségeket okozva a németeknek. Ily módon a szovjet hadsereg a háború elején kénytelen volt súlyos védelmi ütközeteket vívni, s visszavonulni az ország belsejébe.

A német hadvezetés megszédült a sikerektől. Halder tábornok, a német szárazföldi csapatok vezérkari főnöke kérkedve kijelentette: „Nem túlzás, ha azt mondom, hogy az oroszországi hadjáratot 14 nap alatt megnyertük."

A német főhadiszálláson az a vélemény uralkodott, hogy a szovjet hadvezetés már a legfontosabb irányokban sem tud összefüggő védelmi arcvonalat kialakítani. Hitler a szovjet—német arcvonalról érkező jelentések alapján bejelentette, hogy a német csapatok a Szovjetunió létfontosságú központjait néhány napon belül elfoglalják. 1941. július 8-án megparancsolta: „Moszkvát és Leningrádot el kell törölni a föld színéről, hogy teljesen megszabaduljunk e városok lakosságától, és ne kelljen azt a tél folyamán élelmezni." Hasonló intézkedéseket adott ki Keitel is. Utasította a csapatokat, hogy „... joguk és kötelességük, hogy ebben a küzdelemben korlátlanul alkalmazzanak bármely olyan eszközt, még nők és gyermekek ellen is, amely sikerrel kecsegtet... Sem fegyelmi, sem bírói úton nem szabad felelősségre vonni egyetlen németet sem azokért az erőszakos cselekményekért, melyeket a partizánok vagy szövetségeseik elleni hadműveletek során elkövetett".

Június 22-én déli 12 órakor a szovjet kormány rádión keresztül értesítette a szovjet népet a háború kitöréséről. A kommunista párt és a szovjet kormány felszólította a Szovjetunió népeit, hogy verjék vissza a fasiszta hódítókat, és kifejezte „azt a szilárd meggyőződését, hogy az ország egész lakossága, minden munkás, paraszt és értelmiségi, férfi és nő kellő tudatában van kötelességének, tudja, milyen munkavár rá".

A kommunista párt és a szovjet kormány nagy és felelős feladatokat tűzött a szovjet nép elé: védelmezze meg szocialista hazája becsületét és függetlenségét, zúzza szét a fasiszta államokat, szabadítsa fel a fasizmus igája alól az európai népeket, köztük a német népet is, adja vissza állami szabadságukat, és tegye lehetővé, hogy teljesen szabadon rendezzék be társadalmi és gazdasági életüket. Ezek voltak a Szovjetunió céljai a rákényszerített háborúban.

A Szovjetunió céljai a háború jellegét is megszabták. A Nagy Honvédő Háború a Szovjetunió részéről igazságos, felszabadító, antifasiszta, haladó háború volt, a győztes szocializmus országának háborúja a fasiszta-imperialista betörésellen.

A kardcsörtető nemzetközi fasiszta reakció főerőivel vívott élethalálharcban a Szovjetunió népei a szocializmus ügyét védelmezték. Ez a háború a világ civilizációjának megmentéséért, a társadalmi haladás védelmében, a világ szocialista átalakítása nemzetközi bázisának fennmaradásáért és megszilárdításáért folyt.

Annak a ténynek, hogy a Szovjetunió hadbalépett a fasiszta államok ellen, világtörténelmi jelentősége volt. A Szovjetunió hadbalépése döntő szerepet játszott abban, hogy a második világháború imperialista háborúból antifasiszta, felszabadító háborúvá változott.

A Szovjetuniónak a háborúban való részvétele világszerte gyökeresen megváltoztatta az egész katonai és politikai helyzetet. A Szovjetunió hadbalépése előtt egyetlen állam sem akadt, amely képes lett volna megállítani a német hadigépezetet.

A Központi Bizottság és a szovjet kormány határozata alapján megalakult az Állami Honvédelmi Bizottság. Az ország politikai, katonai és gazdasági vezetése ennek a kezében összpontosult. A bizottság elnökévé Sztálint nevezték ki. A kommunista párt Központi Bizottságának 1941. június 29-i határozata leszögezte, hogyan kell megszervezni a szovjet nép erőit és az állam összes anyagi erőforrásait az ellenség szétzúzása végett.

Sztálin, a Népbiztosok Tanácsának elnöke 1941. július 3-án rádióbeszédet mondott. Ebben vázolta a helyzet komolyságát, az országot és a dolgozó tömegeket fenyegető veszély nagyságát Sztálin ismertette a Központi Bizottságnak a párt és a nép feladatairól szóló határozatát, amely arra szólította fel a népet hogy indítson honvédő háborút a fasiszta betolakodók ellen, és változtassa katonai táborrá az országot.

Az ellenség mely előnyomulása meghiúsította az élőerő és az anyagi erőforrások tervszerű mozgósítását, s jelentős részüktől megfosztotta a szovjet államot.

Az 1941 novemberéig megszállt területen élt a háború előtt a Szovjetunió lakosságának majd 40 százaléka, ott volt a vasútvonalak 41, a szarvasmarha állomány 38, és a sertésállomány 60 százaléka. Ezen a területen termelték a háború előtt az acél 58, az alumínium 60, a szén 63, a nyersvas 68 és a cukor 84 százalékát. Itt termesztették a gabona 38 százalékát.

A Szovjetunió gazdaságának a háborús termelésre való átállítását megnehezítette az a körülmény, hogy az ellenséges betöréstől veszélyeztetett területekről az ipar nagy részét keletre kellett áttelepíteni. A háború első három hónapja alatt több mint 1360 nagyüzemet telepítettek át. Ezek közül 455-öt az Urálban 210-et Nyugat-Szibériában, 250-et Közép-Ázsiaiban es Kazahsztánban állították fel. A kormány mellett Svernyik elvtárs vezetésével áttelepítésügyi bizottság alakult. Az áttelepített üzemek régi helyükön már nem, új helyükön pedig még nem termeltek. A Szovjetunió iparának termlése1941. júniusától novemberig mintegy felére ezen belül a

hengereltacél áruk termelése egyharmadára csökkent. Színesfémlemezekből 430-szor, golyóscsapágyakból pedig 21-szer termeltek kevesebbet, mint korábban.

A kialakult helyzet, a Szovjetunió külpolitikája, az első naptól kezdve fennen hirdetett nemes céljai indították az Egyesült Államok és Anglia kormányát arra az elhatározásra, hogy szövetségre lépjen a Szovjetunióval. Az erre vonatkozó nyilatkozatot 1941. június 22-én az angol kormány nevében Churchill, az amerikai kormány nevében pedig június 24-én Roosevelt tette meg.

Az Egyesült Államok és Anglia vezető köreinek e nyilatkozatok megtételével az volt a tervük, hogy a Szovjetuniót felhasználják Németország meggyengítésére, s ugyanakkor Németország révén elvéreztetik a Szovjetuniót. Churchill a következő szavakkal kezdte rádióbeszédét: „Az elmúlt 25 év alatt senki sem volt nálam következetesebb ellensége a kommunizmusnak. Egy szót sem vonok vissza abból, amit a kommunizmusról mondtam." Churchill mégis kénytelen volt elismerni, hogy Anglia sorsa szempontjából döntő jelentőségű az a harc, amelyet a Szovjetunió folytat a német fasiszta hadseregek ellen. Kijelentette, hogy „az Oroszországot fenyegető veszély bennünket is fenyeget az Egyesült Államokkal együtt. Minden a saját házáért és családi tűzhelyéért harcoló orosz ügye egyúttal a földkerekség minden szabad emberének és szabad népének ügye".

Az Egyesült Államokban Roosevelt nyilatkozatát egy időben hozták nyilvánosságra Harry Truman szenátornak a New York Times szerkesztője által feltett kérdésekre adott válaszával; Truman később az Egyesült Államok alelnöke, majd elnöke lett. Truman felülmúlhatatlan cinizmussal kijelentette: „Ha úgy látjuk, hogy Németország nyer, akkor Oroszországot kell segítenünk, ha pedig Oroszország fog nyerni, akkor Németországot kell segítenünk. Hadd pusztítsák el minél jobban egymást."

A Nagy Honvédő Háború felszabadító céljai, amelyeket a kommunista párt és a szovjet kormány meghirdetett, a világ szabadságszerető népeit a Szovjetunió köré tömörítették. A Szovjetunió volt a Hitler-ellenes koalíció fő ereje; a koalíció létrehozását éppen a szovjet politika sikerei tették lehetővé. A tömegek követelték, hogy az Egyesült Államok és Anglia kormánya teljesítse szövetségi kötelezettségét a Szovjetunióval szemben."

(idézet: Gyeborin A Második Világháború – című könyvből)

Maglód, 2018.06.21. Salánki László

A Horthy Magyarország Hitler csatlósa –fasiszta elvbarátja volt

A Horthy-fasizmus is bővelkedik a fasizmus jellemzőivel, úgymint: Az úri osztály felsőbbrendűsége – nagyságos, tekintetes, méltóságos, stb.. A dolgozók kizsákmányolása, dolgozó osztályok elnyomása, szolgasorban tartása és a rajtuk való élősködés. Reakciós idealista világnézetek terjesztése és oktatása. Szélsőséges nacionalizmussal egybeforrott sovinizmus, fajüldözés – a zsidók, cigányok emberi és polgári jogainak korlátozása: zsidótörvények és ennek a nép általi passzív eltűrése -. A haladó gondolkodók, kommunisták üldözése. Tekintélyuralom és diktatúra a dolgozókkal szemben – dolgozók nincsenek képviselve a törvényhozásban, az úri osztályt képviselők hozzák a törvényeket. Hozzá jön még a klasszikus fasisztákkal, Hitlerrel, Mussolinival való elvbarátság, szövetség és a mai reakciós fasiszták részéről való tisztelete, imádása.

Mert aki Horthyt rendszerével szimpatizál, az bizony reakciós fasiszta.

„Néhány nappal az után, hogy a német monopóliumok urai Hitlert a kancellári székbe ültették, Gömbös Gyula miniszterelnök — minden más országot megelőzve — utasította a berlini magyar követet, hogy tisztelgő látogatásakor fejezze ki a magyar kormány teljes egyetértését és rokonszenvét az új német kormány iránt.

Az ellenforradalmi Magyarország első csatlósként zárkózott fel a náci Németország oldalára, és ez korántsem tekinthető véletlennek. Számtalan bel- és külpolitikai tényező együttes hatása magyarázza, hogy Horthyék a német nácik hatalomra jutása után miért orientálódtak azonnal Németország felé. A belpolitikai okok közül különösen fontos volt az a körülmény, hogy 1919 őszén a magyar uralkodó osztályok az átmenetileg diadalmaskodott proletárdiktatúra vérbefojtása után kerültek vissza a hatalomba. Éppen ezért riasztó emlékként állandóan szemük előtt lebegett a munkáshatalom, amely rövid fennállása alatt a nagyüzemek, bányák, bankok és nagybirtokok államosításával nagy történelmi lépést tett előre az elmaradott magyar társadalom forradalmi átalakítása felé. A Tanácsköztársaság alig öthónapos uralma miatt a haladás legkisebb megnyilvánulásával szemben is görcsös félelemérzés töltötte el a magyar uralkodó köröket. Ez a félelem uralta 25 esztendőn keresztül a magyar kormányok bel- és külpolitikáját, ez határozta meg a hivatalos Magyarország helyét a legreakciósabb külföldi erők oldalán.

A náci Németország és az ellenforradalmi Horthy-rendszer szoros szövetségének azonban egyéb belpolitikai okai is voltak: a Hitler „Mein Kampf"-jában kifejtett gondolatok legfontosabbjai: a fajelmélet, a legvadabb sovinizmussal párosuló nemzeti demagógia, a tömegek felett uralkodó vezér kultusza, a liberalizmus fasiszta kritikája stb. Horthyék politikájában gyakorlattá váltak, még mielőtt Hitlerék azokat elméleti rendszerbe foglalták.

Mindezek betetőzéseként az 1932-ben kormányt alakító Gömbös Gyula a gazdasági válság idején fellépő forradalmi veszélyt, a német monopoltőkéhez hasonlóan, a totális fasizmus bevezetésével akarta leküzdeni. Ez érthetően érdekközösséget teremtett a magyar és német uralkodó osztályok között.

Horthyék náci német orientációjában jelentős szerepet játszott a trianoni békeszerződés revíziójára irányuló törekvés. A magyar nagybirtokos és nagytőkés osztályok 1919-ben a győztes imperialista nagyhatalmak: az Egyesült Államok, Nagy-Britannia és Franciaország segítségével kerültek újból hatalomra, s az ellenforradalmi rendszer pozíciója ekkor még egyáltalán nem volt szilárd. A trianoni békeszerződés, bármilyen súlyos is volt, lélegzetvételhez juttatta Horthyékat, és lehetővé tette nekik, hogy minden erejüket belső helyzetük megszilárdítására fordítsák. Az a körülmény, hogy a magyar ellenforradalmi rendszer konszolidációja a tegnapi ellenség, a győztes imperialista koalíció segítségével valósult meg, kezdettől fogva magában rejtette ellentmondásait. Amíg segítséget jelentett belpolitikai téren, akadály, sőt tehertétel volt külpolitikai vonatkozásban. Ugyanis Nagy-Britannia, de főleg Franciaország a háború után kialakított status quo híve volt. A hazai reakció éppen ezért külpolitikai vonalon olyan nagyhatalmak felé orientálódott, amelyek a háború után kialakult erőviszonyok fenntartásában kevésbé vagy egyáltalán nem voltak érdekelve.

Az 1940-es nyugati hadjárat befejezése után a német vezérkar azonnal hozzálátott a Szovjetunió elleni támadás terveinek kidolgozásához.

Németország általános helyzete ekkor igen kedvező volt. Európa nyersanyagkészletének, ipari és mezőgazdasági termelésének jelentős többsége rendelkezésére állt. A német hadsereg erejének teljében volt — a

nyugaton és a Balkánon folytatott hadműveletek nem tették próbára. De bármilyen hatalmas területeket sikerült is a németeknek megszállni, továbbra sem mondtak le Ukrajna értékes mezőgazdasági területeinek, Baku olajmezőinek és a Donyec-medence gazdag nyersanyagforrásainak megszerzéséről. Még ennél is lényegesebb volt számukra a politikai megfontolás: a proletárhatalom megfojtása. A német fasizmus Európa feletti hegemóniáját mindaddig nem tekinthették biztosítottnak, amíg létezik a Szovjetunió, amely puszta létével reményt és bizakodást öntött a kegyetlen fasiszta elnyomatás alatt sínylődő népekbe. Hitlerék célja tehát a régi „Drang nach Osten" törekvése mellett az volt, hogy kioltsák a haladás, a nemzeti függetlenség és a szabadság éltető lángját Európában. Csak ennek végrehajtása után tekinthették volna végérvényesnek a német fasizmus egyeduralmát, az európai „új rend" megszervezését.

A magyar kormány már 1940 őszén tájékoztatást kapott a készülő tervekről. Magyarországnak a „Barbarossa-tervben" előirányzott szerepét Bartha honvédelmi miniszter 1940 decemberében történt berlini látogatása alkalmával tisztázták. Keitel tábornok kilátásba helyezte, hogy a magyar honvédség fegyverzetét kiegészítik nehéztüzérséggel és páncélos erőkkel, viszonzásul azt kérte, hogy a magyar kormány tegyen sürgős intézkedéseket Kárpát-Ukrajna katonai megerősítésére. A Szovjetunió elleni támadásban való katonai együttműködés — állapította meg Keitel — Magyarország legfontosabb feladatává azt teszi, hogy biztosítsa a német csapatok gyors felvonulását és élelmiszerellátását. Az előkészületek során tehát nem vették számításba Magyarország aktív háborús fellépését!

Április 24-én Horthy látogatást tett Hitlernél. Eszmecserét folytattak a balkáni helyzetről, és megtárgyalták Magyarország szerepét a Szovjetunió elleni támadásban. Horthy feltétlen hűségéről biztosította Hitlert, és hangsúlyozta, hogy ő személy szerint is, mint a „bolsevizmus elleni harc veteránja", nagy elégtétellel néz a Szovjetunióval való leszámolása elé.

Hitler ez alkalommal sem tette szóvá Magyarország aktív beavatkozását.1941 májusától megkezdődött a német hadsereg keleti irányú felvonulása. Időközben toborozták a szövetségeseket is a „keresztes hadjárathoz". 1941 májusában Antonescu titkos szerződést kötött a németekkel, amelyben Hitler, a Szovjetunió elleni beavatkozás esetén, jelentős szovjet területeket ígért Romániának. Hasonló ígéret ellenében Heinriks altábornagy, a finn vezérkar főnöke is kilátásba helyezte a finn hadsereg részvételét.

A magyar politikusok és katonai vezetők közül sokan nem elégedtek meg a Magyarországnak szánt kisegítő szereppel. Így pl. Werth vezérkari főnök május 6-tól kezdődően emlékiratok egész sorában tanácsolta a kormánynak, hogy önként és azonnal, még a német támadás megindulása előtt ajánljon fel Hitlernek csapatokat a Szovjetunió elleni háborúhoz. Közölt emlékiratában azt jósolta, hogy a háború néhány hét alatt Németország teljes győzelmével befejeződik (!), s így a hadbaküldött magyar parasztokat már az őszi betakarítási munkák idejére leszerelhetik. Végzetes ostobasága, amelyet a náci propaganda táplált, csaknem az egész magyar vezérkart jellemezte. A berlini magyar katonai attasé is a hadbalépést tanácsolta, félve a kialakuló német—román közös határtól.

A Minisztertanács, június 15-i ülésén, elvetette az önkéntes csatlakozás gondolatát; nem mintha ellenezték volna a Szovjetunió elleni háborút, hanem a további területi revízió miatt Dél-Erdélyre gondoltak, és érintetlenül akarták megőrizni a magyar hadsereget. Örültek annak, hogy a „Barbarossa-terv" erőcsoportosításáról szóló, június 6-án kelt német vezérkari jelentésben csak annyiban esik szó Magyarországról, hogy esetleg kérik majd a magyar kormány hozzájárulását ahhoz, hogy a német déli hadseregcsoport egy része magyar területen összpontosuljon. A német vezérkar csupán Kárpát-Ukrajna további katonai megerősítését kívánta Magyarországtól, ezt a Minisztertanács egyhangúlag meg is szavazta.

A német csapatok június 22-én hajnalban hadüzenet nélkül megtámadták a Szovjetuniót. Hitler Erdmannsdorff budapesti német követ útján levelet küldött Horthyhoz, és azt a reményét fejezte ki, hogy Magyarország mindent elkövet a német győzelem érdekében. Magyarország katonai beavatkozásáról nem tett említést. Horthy válaszlevelében újra teljes egyetértéséről és feltétlen hűségéről biztosította Hitlert, és felajánlotta Magyarország messzemenő gazdasági segítségét. De Horthyék úgy érezték, ez kevés, és legalább azzal kifejezhetik egyetértésüket Németországgal, hogy a Szovjetunióval megszakítják a diplomáciai kapcsolatot. Ezért 1941. június 23-án, noha a szovjet kormány Kristóffy követ útján kérte, hogy ezt a lépést jól fontolják meg, a magyar kormány megszakította a diplomáciai kapcsolatot a Szovjetunióval.

Németország vezető politikai és katonai tényezői azonban nem teljesen egybehangzóan ítélték meg Magyarország szerepét. A támadás előkészületei során a katonai vezetők — maga Hitler is — azt hangsúlyozták, hogy Magyarország szerepe arra korlátozódjon, hogy a német hadsereg éléstára legyen a háború alatt. Ámde június 22. után, főként a náci párt egyes vezetői, akik a „bolsevizmus elleni keresztes hadjáratnak" összeurópai jelleget akartak kölcsönözni, célzásokat tettek Magyarország „lanyha részvételéről". Feltehetően ezen kezdeményezés eredményeként, továbbá, mert a támadó német déli hadseregcsoport előnyomulása a szovjet csapatok heves ellenállása miatt a vártnál sokkal lassabban haladt, a német vezérkar június 24-én hivatalos formában, Himer tábornok, a német vezérkar budapesti összekötő tisztje útján kérte Magyarország „bizonyos mértékű" részvételét. Horthyékat nyugtalanította és a mielőbbi beavatkozásra ösztönözte az is, hogy a szlovákok — akiknek hadbalépését előzetesen szintén nem tervezték — bejelentették katonai közreműködésüket. Emiatt Horthyék attól féltek, hogy revíziós politikájuk ellenlábasai a végső osztozkodásnál Magyarországnál előnyösebb elbírálásban részesülnek. Ezt a helyzetet pedig minden áron el akarták kerülni. Elfogadható jogcímet kellett tehát teremteniük, hogy két hónappal a Jugoszlávia elleni támadás után újabb háborús bonyodalom elkerülhetetlenségéről győzzék meg a magyar közvéleményt. A magyar vezérkar eközben, szoros együttműködésben a németekkel, már készenlétben tartotta a hadbalépés megindokolásához szükséges provokáció tervét. Újszászy István, a magyar vezérkar kémelhárító osztályának vezetője, a nürnbergi háborús főbűnösök perében tett vallomása során feltárta a szégyenletes kassai provokáció előzményeit. Elmondta, hogy a provokáció terve Fütterer német tábornok, légügyi attasétól és László Dezső vezérőrnagytól, a magyar vezérkar hadműveleti osztályának vezetőjétől származott, akik megegyeztek, hogy szovjet felségjelekkel átfestett német repülőgépek támadást hajtanak végre a keleti határmenti magyar városok ellen.

Így került sor 1941. június 26-án Kassa, Munkács, Hahó stb. bombázására, amely a polgári lakosság részéről több halálos áldozatot követelt. A vezérkar lázas sietséggel jelentést küldött a kormányhoz, kérve, hogy a „szovjet támadást" megfelelő válaszban részesítsék. Néhány órával a kassai légitámadás után összehívták a Minisztertanácsot. Itt Bárdossy miniszterelnök közölte, hogy Magyarország, a kormányzó döntése alapján, elhatározta a hadbalépést a Szovjetunió ellen.

Június 27-én hajnalban — követve a német példát — a magyar légierő hadüzenet nélküli támadást intézett Panyiszláv (Stanislau) ellen, egyidejűleg a szárazföldi alakulatok is átlépték a szovjet határt. Bárdossy táviratban közölte ezt a hírt Sztójay berlini követtel, s burkolt formában utasította, hívja fel a német kormány figyelmét arra, hogy Magyarország e lépésével a bolsevizmus elleni harc egyenrangú résztvevője lett. Ezt a tényt az osztozkodásnál immár nem lehet figyelmen kívül hagyni."

(idézet: Magyarország és a második világháború – című könyvből)

Maglód, 2018.06.22. Salánki László

A Nagy Honvédő Háború

A fasizmus lényege: Nem az eredete a fontos, hanem a történelmi tapasztalatok alapján a hitleri fasizmus, mint alapvető társadalmi, emberi jelenség a meghatározó a besorolásnál. Így a hitleri fasizmus az alap fasizmus, a minta. Az ehhez hasonló jelenségek legfontosabb hasonlóságait tartalmazó minta.

A jobboldaliság lényege a felsőbbrendűség, a fasizmus egyik pillére, a másik a felsőbbrendűségre alapozott kizsákmányolási jog, a harmadik pedig ugyancsak a felsőbbrendűségre építkező a nacionalizmus, és ezek diktatórikusan megvalósítva. Tehát a fasizmus és a jobboldaliság tulajdonképpen édestestvérek, az emberi és polgári jogok eltiprói. Az alacsonyabb rendű emberi életforma megtestesítői.

A fasizmus jellemzője: a felsőbbrendűség, kizsákmányolás, nacionalizmus, diktatúra, tekintélyuralom. A fasiszta jellemvonások megtalálhatóak a rabszolgatartó, a feudális és a kapitalista rendszerekben a gyarmatosításban, a dolgozó társadalmi osztályok kizsákmányolásában, így a polgári „demokráciában" is.

A fasizmus megjelenésének több szintje van. Az eddigi legbrutálisabb a hitleri forma volt. Manapság az amerikai típusú mosolygó fasizmus a jellemző, de a céljai nagyon hasonlóak. Uralkodni, kizsákmányolni, élősködni más nemzetek, fajok, társadalmi osztályok felett profit szerzés céljából. A mosolygó fasizmus a „Népfelséget" mosolyogva hazudó, a polgári „demokrácia" áldemokratikus, a többséget a hatalomból kizáró, így diktatórikus formában megvalósuló, a nép, nemzetek, osztályok felett felsőbbrendűként a jogos kizsákmányolást megvalósító fasizmus.

A szovjetek szívósan ellenállnak

„Úgy tűnt, hogy a németek villámháborús taktikája a Szovjetunió ellen is bevált, de a német hadműveleti tervekbe beavatottak tudhatták, hogy a kitűzött célokat sok helyen nem érték el, hogy a páncélos bekerítő hadműveletek eredményei alatta maradtak a várakozásoknak. A szovjet csapatok a szinte kilátástalan helyzetben is nagy kitartással harcoltak, s ezért a gyors német egységek nem nyomulhattak tovább előre. Míg a németek bekerített szovjet egységek megsemmisítésével voltak elfoglalva, addig a Vörös Hadsereg új egységeket vetett be az újonnan előretörő erőkkel szemben.

A kijevi csata lezárultával a német vezetés figyelme Leningrád, illetve még inkább Moszkva felé fordult. Leningrádot a németek szeptember elejére már elvágták az ország többi részétől, s a várost csupán a Ladoga-tavon keresztül lehetett még egy 200 km hosszú útvonalon megközelíteni. A körülzárt város 2 és fél millió lakosa készült az ostromra. 625 km lövészárok, 35 km barikád védte a Szovjetunió második legnagyobb városát, amelyet Hitler döntése szerint ki kellett éheztetni. A német erők a város elfoglalását 1941 őszén már nem erőltették.

Szeptember 30-án Hitler is úgy döntött, hogy a fő csapást Moszkva ellen irányítja, a „Közép" hadseregcsoportot a két szárnyról megerősíti. Október 3-án bejelentették az előző nap megindult támadást. Hitler úgy vélte, hogy a támadás egyben az utolsó csapás lesz a Szovjetunióra: „Azért szólók most - mondotta mert most már megmondhatom, hogy ezt az ellenséget levertük, és soha többé nem fog újra felemelkedni."

Mint már annyiszor a második világháborúban, a német hadműveletekben a kezdeményezés Guderian páncélosaié volt. A „Tajfun" nevű hadművelet során hamarosan áttörték a szovjet csapatok Brjanszki Frontját, és Vjazmától nyugatra is bekerítették a szovjet egységeket. Hitler már október 7-én birtokában látta Moszkvát, és miután úgy döntött, hogy mind Moszkvát - a „szláv centrumot" mind Leningrádot - „a bolsevizmus centrumát", a földdel teszi egyenlővé, megtiltotta, hogy egy esetleges kapitulációról tárgyaljanak. A szovjet vezetés az egyik legtehetségesebb hadvezérre, arra a Zsukov tábornokra bízta Moszkva védelmének irányítását, akivel korábban Sztálin összeütközésbe került.

Zsukov vezetésével óriási erőfeszítések történtek a főváros védelmére. A németek október 12-én elfoglalták Kalugát, s 14-én már 80 kilométerre álltak Moszkvától. Az állandó légitámadásoktól fenyegetett város részleges kiürítését már korábban megkezdték. A hivatalokat, a külföldi követségeket Kujbisevbe, a nőket, öregeket és gyerekeket más keleti vidékekre evakuálták. A moszkvai pártbizottság meghirdette, hogy Moszkva veszélyben van. A lakosság önkéntes zászlóaljakat állított fel. Három nap alatt 12 000 önkéntes jelentkezett. 14-én elesett Kalinyin is.

Az október 16-i hivatalos kommüniké a helyzet rosszabbodásáról számolt be a volokolamszki frontszakaszon. 16-án Moszkva lakossága már a németek betörésétől tartott. „Ebben a rendkívül zavaros és fenyegető helyzetben az Állami Védelmi Bizottság - írja emlékirataiban Moszkva védelmének egyik vezetője - úgy határozott, hogy a városban és a város környékén ostromállapotot hirdet. A fronton keletkezett kritikus helyzetet ugyanis a lakosság és a hivatalok egy részének szervezetlen menekülése nehezítette." A pánikot leküzdötték, és a közvetlen veszély elmúlt. A német előrenyomulást a bekerített egységek ellenállása lassította, és az őszi esőzésektől felázott utakon a motorizált és páncélos egységek sem tudták az általuk megszokott

tempót tartani. A német háborús emlékiratokban Hitler már említett elhibázott döntésén kívül a sárban keresik a moszkvai támadás sikertelenségének második legfontosabb okát. Kétségtelen, hogy a sár és a rossz utak lelassították a német előrenyomulást. Zsukov emlékirataiban rámutat arra, hogy egyfelől a sáros esős időszak 1941 őszén viszonylag rövid volt, másfelől pedig: „Az időjárás és a természet minden harctevékenységben szerepet játszik ... a fasiszta felső vezetés ... elszámította magát."

Moszkva készült az ostromra. A lakosság éjjel-nappal dolgozott az erődítéseken, s őrszolgálatot teljesített.

„Az elhagyott Moszkva a szorongás eme napjaiban csatatérhez hasonlított, amely mozdulatlan várja az ütközet hirtelen kirobbanását. A főváros arculata komoly volt, miközben egy kegyetlen ellenség közeledett kapuihoz."

A lakosságba újabb bizodalmat öntött a megszilárduló ellenállás. A legsúlyosabb német támadások ellenére is Tula városa képes volt tartani magát. Guderian terve meghiúsult, nem tudta elfoglalni Tulát, ami pedig lehetővé tette volna, hogy Moszkvát a németek megkerüljék. Hitler október közepére remélte Moszkva elfoglalását, de november 7-én Moszkvában a szovjet csapatok vonultak fel, s előző este a Majakovszkij metróállomáson tartott ünnepi gyűlés az októberi forradalom 24. évfordulóját ünnepelte. Sztálin beszédét ugyan áthatotta a gyász, de az önbizalom is. Utalt arra, hogy a német fasizmus elleni harc „a Szovjetunió népeinek családját egységes, megbonthatatlan táborrá változtatta, amely önfeláldozóan támogatja a Vörös Hadsereget, a Vörös Hajóhadat", hangsúlyozta, hogy „az Amerikai Egyesült Államok, Nagy-Britannia és a Szovjetunió koalíciója reális dolog . . . amely nő és nőni fog közös felszabadító ügyünk javára".

Másnap a Vörös téren drámai körülmények között Sztálin szólt a díszszemlét tartó katonákhoz. Felidézte az orosz múltból Alekszandr Nyevszkij, Minyin és Pozsarszkij, Szuvorov és Kutuzov alakját. Az ellenség 50 km-re állt Moszkvától, s a díszszemlén részt vevő egységek a Vörös térről egyenesen a frontra mentek. Az ország tekintélyes része - ahol a háború előtt a Szovjetunió lakosságának 40%-a élt, ahol az állatállomány 40-50%-a, a gabonatermelés 38%-a volt található, ahol az ország acéltermelésének 58%-át, széntermelésének 65%-át, vastermelésének 68%-át és alumíniumtermelésének 60%-át állították elő - német megszállás alatt volt. Az ország ipari termelése a felére csökkent, több mint 1000 üzemet telepítettek át, s még több teljesen elpusztult, a Vörös Hadsereg vesztesége óriási volt. Sztálin beszédének jelentőségét csak a körülmények figyelembevételével lehet megérteni.

Még egy nagy megpróbáltatás volt hátra: a beállott hideg idő a közlekedési nehézségeket elhárította, s a német hadvezetés egy újabb akcióval kísérletezett.

Szovjet vihar II. Világháború keleten (Moszkva.1941)

Több mint ötven hadosztálynyi erővel a németek november 15-én újból támadásba lendültek. Régi bevált taktikájuk szerint harapófogó mozdulatokkal ismét bekerítő hadműveleteket próbáltak kialakítani. Északról a Moszkva-Volga csatornán igyekeztek átkelni, Délen először Tula és Rjazany volt a célpont. Mindkét oldalon sikerült némi új területet elfoglalniuk, s a szovjet fővárost 25-30 km-re megközelíteniük. A németek már újból a győzelmet ünnepelték, s ismét hiába. A szovjet katonák - akiket friss, Szibériából átdobott egységekkel tudtak megerősíteni, s akik már nem voltak védtelenül kitéve a német repülőgépek támadásainak - az egyéni hősiesség olyan csodálatos példáit mutatták be, ami az ellenség számára minden kilométernyi előrehaladást csak óriási áldozatok árán tett lehetővé.

A fasiszták első vereségei

November utolsó napjaiban már érezhetővé vált, hogy a támadás kifulladt, Moszkva elfoglalásának terve kudarcot vallott. Két héttel korábban a fagy beálltát a németek örömmel üdvözölték, mert megkönnyítette páncélos erőik operatív mozgását, most már az erős hideg a téli felszerelést nélkülöző német csapatok tevékenységét gátolta. S jöttek a hírek az első nagyobb vereségről. Míg a figyelem a moszkvai csata felé fordult, délen a németek elfoglalták a Krím-félszigetet, és az Azovi-tenger partján ismét jelentős szovjet erőket semmisítettek meg. A német páncélosok november 21-én elfoglalták Rosztovot is, de egy hét múlva a szovjet ellentámadás visszafoglalta a várost. Rundstedt, a „Dél" hadseregcsoport főparancsnoka visszavonulásra kért engedélyt. Hitler megtagadta, s a nácikhoz közelebb álló von Reichenau tábornokot nevezte ki a leváltott főparancsnok helyére. A visszavonuláson kívül azonban Reichenau sem látott más orvosságot.

December 1-én von Bock is csak azt jelentette a szárazföldi haderők főparancsnokának, hogy erejük végére értek, hosszú frontvonalukon már minden tartalékot bevetettek, s Moszkvát mégsem sikerült elfoglalniuk, a Tájfun-hadművelet kudarcot vallott. „A háború egyetlen döntése sem volt számomra ilyen súlyos, mint ez - írja Guderian a háború után. - Támadásunk Moszkva ellen meghiúsult. Súlyos vereséget szenvedtünk."

A német veszteségek ekkor már a Szovjetunió elleni hadjáratban mintegy 750 000 főre emelkedtek - ebből 200 000 halott azaz a támadó egységek mintegy 25% -ára (a nyugati és balkáni hadjárat vesztesége 150 000 embert - ebből 30 000 halott - tett ki). A nehézségek tovább fokozódtak.

A Szovjet Főhadiszállás már december 6-án ellentámadást indított Kalinyintól Jelecig, közel 500 kilométer szélességben. A tíznapos kemény harc során az első döntő eredmény december 13-án született meg, mikor Kalinyin és Klin körzetében a szovjet csapatok bekerítették a német egységeket, más körzetekben pedig megindult a német visszavonulás, mely hamarosan pánikszerű meneküléssé fajult. December közepén a német arcvonal már mindenhol mintegy 10 kilométernyire visszahúzódott, majd Kaluga és Volokalamszk is felszabadult.

A szovjet előrenyomulás folytatódott. 1942. január első felében már mintegy 100 km-re nyomták vissza a német arcvonalat. A szovjet hadvezetés is túlbecsülte lehetőségeit. A szállítási nehézségek a szovjet hadsereget is erősen sújtották, egyes fegyvernemekben a szovjet erők még mindig nem voltak fölényben. Sztálin általános támadást kívánt indítani a front valamennyi szakaszán. Egyes szovjet tábornokok tiltakoztak ugyan, Sztálin mégis a támadás mellett döntött. Vjazmánál az áttörést nem sikerült kierőszakolni, s a Franciaországból átdobott egységekkel megerősített német csapatok kisebb sikeres ellenlökéseket is indítottak.

„Túlbecsültük saját csapataink lehetőségeit és lebecsültük az ellenséget. A „dió" sokkal keményebbnek bizonyult, mint ahogy feltételeztük" - állapítja meg Zsukov.

A teljesen kifáradt és legyengült szovjet csapatok egyre nehezebben nyomultak előre, s bár a hadvezetés még március 20-án is erőltette a támadást, annak irrealitása egyre világosabbá vált. Április elején be kellett látni, hogy a német csapatok teljes megsemmisítése egyelőre meghaladja a szovjet hadsereg erejét, elrendelték tehát, hogy a Vörös Hadsereg menjen át védelembe. A győzelem tehát nem vált teljessé, de győzelem volt. A moszkvai csata jelentősége elsősorban abban állott, hogy a második világháború folyamán először szenvedett vereséget a német hadsereg. A moszkvai csata véglegessé tette a villámháború csődjét, megrendítette a németek legyőzhetetlenségébe vetett hitet. Az antifasiszta államok és a megszállt országok népei körében óriási hatást váltott ki ez a győzelem, s meghozta az első nagy megrendülést a hitleri szövetségi rendszerben is. A hatást fokozta, hogy az antifasiszta szövetségnek 1941 decemberétől Japán támadása következtében az Egyesült Államok is aktív tagjává vált.

A moszkvai csata tehát felmérhetetlen jelentőségű katonai, politikai győzelem volt.

(idézet: Ránki György - Második világháború története – című könyvből)

Maglód, 2018.06.22. Salánki László

Szovjetunió Nagy Honvédő Háborúja - partizánháború

Partizánháború (1943 – 1944) - Arcanum

„A keleti hadszíntéren harcoló német Wehrmacht 1943-tól nemcsak az arcvonalon, hanem a csapatok mögöttes területein is egyre nehezebben kezelhető helyzettel szembesült. A mind szélesebb területeken fellángoló partizánháború nemcsak jelentős erőket kötött le, hanem a hadianyag és élőerő szállítását vasúton és közúton egyaránt alapvetően megnehezítette.

A legkiterjedtebb fegyveres ellenállás a német Közép Hadseregcsoport mögöttes területén bontakozott ki. A harcoló csapatok hátát és a létfontosságú közlekedési vonalakat 1943 áprilisában a 203., 221., 286. biztosító hadosztály, a 390. tábori építőhadosztály, a magyar VIII. hadtest 102., 105., és 108. könnyűhadosztálya, valamint a Keleti Csapatok Parancsnokságának 56 önálló biztosító zászlóalja próbálta meg biztosítani. Ezen utóbbi 56 zászlóaljba 1943 májusában 23 német területvédelmi lövészzászlóalj, négy rendőr-zászlóalj, 15 magyar, egy francia és 13 orosz önkéntes, úgynevezett keleti zászlóalj tartozott. 36 zászlóalj a vasútvonalakat őrizte, nyolc a közutakat, 12 zászlóalj pedig egyéb, gazdasági szempontból fontos objektumot biztosított.

Az arcvonal mögötti helyzet a németek szempontjából 1943 nyarán rohamosan megromlott. A létfontosságú utánpótlási vonalakat a fokozatosan visszavonuló hadseregek hátában csupán részben sikerült biztosítani. A közutak és vasútvonalak minden 200 méteres szakaszára támpontokat kellett építeni, amelyeket egy raj vagy szakasz szállt meg. Éjszaka ezeket a támpontokat a partizánok rajtaütései miatt életveszélyes volt elhagyni.

A kurszki páncéloscsata idején a szovjet partizánok leginkább a német utánszállítást próbálták megbénítani. Tevékenységüket sokszor a szovjet front- és hadsereg-parancsnokságok irányították. A legeredményesebb támadásokat 1943 augusztusában hajtották végre. Augusztus 3-án 8422 helyen robbantották fel a német vasútvonalakat. A szovjet fegyveres ellenállás egyik leghatékonyabb rajtaütése 1943. szeptember 22-én történt, amikor három partizán és egy segítőjük felrobbantotta Kube körzetvezetőt.

A küzdelem mindkét részről könyörtelen, és sokszor kegyetlen volt. A szovjet kommunista párt is hatékonyan közreműködött a partizáncsoportok közötti kommunikáció és a propaganda megszervezésében.

1944 tavaszán a szovjet partizántevékenység súlypontja leginkább Minszk és a Pripjaty-mocsarak térségébe tevődött át. A Közép és Észak Hadseregcsoport elleni leghatékonyabb, jól összehangolt partizántámadást 1944. június 20-án éjszaka, a szovjet "Bagratyion" hadművelet előkészítése során hajtották végre, amikor a német arcvonal mögött néhány óra leforgása alatt 10 ezer 500 ponton robbantották fel a vasúti síneket. A rombolások nagy részét gyorsan ki lehetett javítani, de a vasúti szállítmányok késtek, s ennek jelentős szerepe volt a Közép Hadseregcsoport 1944. nyári katasztrofális összeomlásában. A hadseregcsoport szétvert, kisebb-nagyobb csoportokban visszavonuló csapatai súlyos veszteségeket szenvedtek a partizáncsoportok rajtaütéseitől."

Szovjet vihar II. Világháború keleten(A Partizán Háború 1941)

„A kisebb csoportok vagy visszavonuló, hadseregüktől elszakadt katonák egy-egy nagyobb egysége is fejtett ki ellenállást. A csoportos ellenállás mellett az egyéni hőstetteknek már egész sora - mint például az 1941 decemberében kivégzett Zoja Koszmogyemjanszkaja esete - jelezte a szovjet nép ellenállókészségét.

1942 tavaszán a partizánmozgalom figyelemre méltóan terebélyesedett Ukrajnában, a Leningrád környéki területen, Belorussziában, Szmolenszk vidékén és a brjanszki erdőben. A szovjet hadsereg helyzetének megszilárdulása, a spontán ellenállók számának gyarapodása 1942 májusában időszerűvé tette, hogy Moszkvában létrehozzák a Partizánmozgalom Központi Törzsét. Ennek a központnak volt a feladata, hogy rádió útján összeköttetést tartson az alakuló és gyarapodó ellenálló csapatokkal, meghatározza alapvető feladataikat, továbbá, hogy ellássa őket fegyverrel, orvossággal. A csatlakozók száma rohamosan gyarapodott. A német megszállási politika a totális terrorral, a szovjet emberek tízezreinek legyilkolásával és százezreinek kényszermunkára hurcolásával napról napra fokozta a megszállók elleni gyűlöletet. Hiába léptek fel a német

megszállók könyörtelenül azok ellen, akik a legcsekélyebb támogatást nyújtották a partizánoknak, hiába rombolták le házaikat, gyújtották fel a falvakat, 1942 végén már mintegy 120 000 ember harcolt a partizánok soraiban. A Kommunista Párt területi és kerületi bizottságokat létesített az ellenállás szervezésére. 1942 szeptemberében Sztálin külön utasítást adott valamennyi partizáncsoport számára, hogy állandó támadásaikkal zavarják és bénítsák meg a német front mögötti vasút- és úthálózatot. A partizánharc eredményeiről, hatásáról kevésbé rendelkezünk pontos adatokkal, mint más hadműveletek esetében, mégis egyes források alapján valószínűnek tekinthetjük, hogy a szovjet partizánok 1942-43 fordulóján mintegy 3000 helyen rongálták meg a németek vasútvonalait hidak, sínek, olykor a mozdonyok felrobbantásával. Szellemesen állapítja meg Fuller, hogy a német közlekedés szempontjából a szovjet partizánok lassan „ugyanolyan szerepet töltöttek be, mint a tengeralattjárók az Atlanti-óceánon".

Még az 1942-es év folyamán a német vonalak mögött a partizánok tekintélyes területeket tartottak ellenőrzésük alatt, s tulajdonképpen visszaállították a szovjet rendszert. Belorussziában a kiterjedt erdőségek kedvező terepet biztosítottak a partizántevékenységnek, az ország területének több mint fele, a német megszállás ellenére is szovjet föld maradt. Egyes körzetekben tízezerre rúgott a partizánok száma (Orjol, Szmolenszk). A partizánok, többnyire kisebb századot nem meghaladó egységekbe tömörültek, harci tevékenységük összehangolása folytán azonban figyelemre méltó fegyveres erőnek számítottak. Viszonylag széles területeket ellenőriztek, s lehetővé vált a Nagy Földről, azaz a hátországból az ellátásuk is. A repülő összeköttetés rendszeressé vált, s nem egy esetben Moszkvából érkeztek vezetők, robbantási vagy rádiószakértők, a visszatérő gépek pedig sebesülteket szállítottak a hátország kórházaiba.

1942 végén a partizánok már nemcsak károkat okoztak a németeknek, hanem akcióikkal egész hadjáratokat befolyásoltak. 1942 decemberében a Sztálingrádnál bekerített egységek kiszabadítására törekvő Hoth vezette hadsereg offenzívája - többek között - azért sem tudott kibontakozni, mert a partizánok rendszeres támadásaikkal az utánpótlást lelassították és megbízhatatlanná tették.

A partizánmozgalmak vezetőinek 1942. szeptemberi moszkvai megbeszélése, majd a sztálingrádi győzelem új fordulatot adott a partizánmozgalom terjedésének. A partizánmozgalom tömegmozgalommá terebélyesedett. 1943 végén Belorussziában 350 000-re, Ukrajnában több mint 200 000-re becsülték a partizánok számát. Már nemcsak családok, hanem olykor egész falvak álltak be partizánnak. Nemcsak kézifegyverekkel, hanem géppuskákkal, ágyúkkal, sőt tankelhárító ágyúkkal is rendelkeztek. Élelmezésük, gyógyszerellátásuk jobb és rendszeresebb lett, bár a hiányos gyógyszerkészlet miatt nemegyszer a könnyebb sebesülés is halállal járt.

1943 júliusában a kurszki szovjet ellentámadással egyidőben megindult az ún. vágánycsata. Koordinált terv szerint egyetlen éjszaka Branszk, Orjol és Gomel környékén 5800 helyen robbantottak fel vasutakat. Az akció során az év végéig egyes adatok szerint több tízezres nagyságrendűre teszik a vasúti robbantások, illetve rombolások számát. Egyes nagyobb partizáncsoportok, mint Kovpak, Fjodorov osztagai, Naumov lovaspartizánjai, szabályos háborút folytattak, s a németeknek viszonylag tekintélyes erőket kellett összevonniuk a partizánok elleni harcra. A 2. magyar hadsereg voronyezsi pusztulása után a Szovjetunióban állomásozó magyar katonákat elsősorban a partizánok ellen használták fel, s hasonló feladatokat kapott a többi csatlós állam hadserege is.

1943 őszén a partizánok részt vettek a Vörös Hadsereg olyan fontos hadműveleteiben, mint a Dnyeper-folyón való átkelés. A partizánokra bízták a németek visszavonulásakor néhány fontos átkelőhely elfoglalását és megtartását a szovjet reguláris erők megérkezéséig. 1944-ben, midőn befejeződött a szovjet föld felszabadítása, a náci hódítók kiűzése, a partizánmozgalom új formákat öltött. A partizánmozgalom központi moszkvai törzskara már betöltötte feladatát, s az ellenállás irányítását a különböző köztársaságok kommunista pártjaira bízták. A megszállt szovjet területek tekintélyes részeinek felszabadulása után - a partizánok száma már csökkent -1113 pártszervezet dolgozott, és ezeket 184 illegális területi szervezet fogta össze. Egyes adatok szerint a párt- és komszomoltagok száma a partizánok között 15-20% körül mozgott. A híres krasznodari Ifjú Gárda hőstetteit - rendőröket és katonatiszteket semmisítettek meg, s felgyújtották azt az épületet, ahol a németek a kényszermunkára kijelöltek listáját őrizték - az irodalom is méltó módon megörökítette. De más szervezetek is, mint a kijevi vasutasok földalatti csoportja, a rovnói, a minszki szervezet, és a sort még hosszan folytathatnánk, nagy szerepet játszottak a népi felszabadító küzdelemben. Pontos adatok a partizánok által okozott károk nagyságára nem állnak rendelkezésünkre, hozzávetőlegesen azonban elfogadhatók Boltyin szovjet történész adatai. Szerinte „a partizánok megöltek vagy megsebesítettek mintegy egymillió embert a megszállók és segítőtársaik közül, használhatatlanná tettek 4000 tankot, önjáró löveget, páncélkocsit, 2000 ágyút és mozsarat, 18 000 helyen robbantották fel a vasútvonalakat, megsemmisítettek 2400 mozdonyt és 85 000 vagont, felrobbantottak vagy megrongáltak 1600 vasúti hidat.

A partizánok áldozatai között 47 német főtiszt volt, sőt Wilhelm Kubét, a keleti területek birodalmi biztosának helyettesét is megölték. Nem volt túlzás azt állítani, hogy hosszú ideig - egészen az 1944-es

franciaországi partraszállásig - valójában a partizánmozgalom töltötte be a Szovjetunió számára a második front szerepét.

A partizánmozgalom romantikája és emberfeletti hősiessége sem leplezheti el a harc különös nehézségeit, drámaiságát. Az árulóktól való állandó félelem, a bizonyos fokig mindig egyenlőtlen harc, a németek brutális megtorlásai a partizánmozgalmat a frontok egyik legnehezebbikévé tették. A németek 1943-tól egységes partizánellenes háborút indítottak. Bach Zelewskit, az SS egyik tábornokát bízták meg a partizánellenes akció irányításával. Nem volt ritka az olyan eset, hogy a megölt 5000 partizánnál mindössze 492 puskát találtak. Hitler 1942. december 16-i rendelete a következőképpen szólt: „Ha a banditizmus megtorlása Keleten éppúgy, mint a Balkánon nem a legbrutálisabb eszközökkel történik, akkor a rendelkezésünkre állók hamarosan elégtelenek lesznek a járvány kiirtására. A csapatoknak tehát joguk van, sőt kötelességük minden eszközt felhasználni nők és gyermekek ellen is, a siker érdekében . . . Egyetlen németet sem lehet fegyelmi vagy jogi szempontból a banditák és társaik ellen folytatott harcok során esetleges erőszakoskodások miatt felelősségre vonni."

A németek brutalitása sem akadályozta meg a partizánharcot, és 1944-ben a partizánok többségét az előrenyomuló szovjet csapatok reguláris egységeibe osztották be. Az orvosi vizsgálatok a partizánok közel 20%-át nem tartotta katonai szolgálatra alkalmasnak, részben fiatal kora miatt, részben a kiállott emberfeletti nehézségek következtében.

1943-tól a szovjet partizánok soraiban mind nagyobb számmal találtunk a csatlós hadseregekből átállt katonákat, szép számban magyarokat is. Kovpak partizánjai között, Versigora egységében, a Fjodorov-csoportban, a brjanszki partizánok között harcoltak kisebb-nagyobb magyar csapatok is. Szovjet partizánok csatlakoztak a különböző kelet-európai partizánalakulatokhoz, amikor a harc már nem a Szovjetunió területén folyt. Lengyel földön, a szlovák felkelésben az egyszerű harcosok és a vezetők között is találhatunk szovjet partizánokat. A Vörös Hadsereg az elfogott ellenséges katonák közül az önként jelentkezettek kis részét antifasiszta iskolára küldte, hogy majd a hazai partizánmozgalmat fellendítsék. A szovjet partizánmozgalom a második világháború legragyogóbb, s ugyanakkor katonailag is jelentős fejezete volt. „A Szovjetunió egész lakossága, öregek, fiatalok, asszonyok - foglalja össze a partizánháború jelentőségét Pietro Secchia -, a fasizmus ellen harcoló népek csodálatát és lelkesedését váltotta ki, és példájuk valamennyi megszállt országban követésre ösztönzött. A Szovjetunió minden ellenálló példaképe, mert megmutatta, hogyan kell harcolni a szabadságért."

"

(idézet: Ránki György – Második világháború története – című könyvből)

A fasizmus lényege: Nem az eredete a fontos, hanem a történelmi tapasztalatok alapján a hitleri fasizmus, mint alapvető társadalmi, emberi jelenség a meghatározó a besorolásnál. Így a hitleri fasizmus az alap fasizmus, a minta. Az ehhez hasonló jelenségek legfontosabb hasonlóságait tartalmazó minta.

A fasizmusnak Dimitrov-féle meghatározása: *„A fasizmus a finánctőke legreakciósabb, legagresszívabb,legsovinisztább csoportjainak nyílt terrorisztikus diktatúrája!"* A hitleri fasizmus idejének fasizmus meghatározása az amerikai módszerrel módosult a **mosolygó fasizmusra.** Már nem nyílt, hanem a polgári „demokrácia" álcája alatt megvalósuló totális diktatúra, a kapitalista elit uralma a világ népei felett működik. Egyre kevésbé a nemzeti és faji felsőbbrendűsége a meghatározója, mert a multinacionális világméretű vállalatok föld méretekben érdekeltek a kizsákmányolásban. A nemzeti és faji ellentétek még a nem teljesen világméretűvé válásuk maradványa, de ugyanúgy kimutatja időnként az eredeti hitleri fasiszta módszereit. Egyre inkább a föld méretekben megosztott világ a jellemzője, a dolgozókra és a felsőbbrendű kizsákmányolókra. Az emberiség világméretű megosztottsága kizsákmányolókra és dolgozókra, a totális **mosolygó-fasiszta** diktatúra megvalósulása. A következő lépcsőfok a robotok világméretű elterjedésével a dolgozó osztályok megszűnése lehet. A felsőbbrendűség ebben az esetben katasztrofális lehet az emberiségre nézve.

Maglód, 2018.06.24. Salánki László

A fasiszták népirtásai a második világháborúban

A nürnbergi bíróság előtt a náci bűnösök (1945): 24.hu

„Nürnberg, november 20. – Megkezdődik a 21 német katonai és politikai vezető felelősségre vonási eljárása az emberiesség elleni bűneikért. Ez volt az első olyan nemzetközi procedúra, amikor háború kirobbantásáért, béke elleni bűncselekményért és az emberiesség ellen elkövetett bűnökért büntettek embereket. Sőt, először fordult elő az is, hogy egy egész kormányt felelősségre vontak."

Zsidótörvények és holokauszt Magyarországon

„A magyarországi zsidóság jogegyenlősége először 1920-ban sérült az ún. **numerus clausus** törvény bevezetésével. Ez előírta, hogy az egyetemeken tanuló fiatalok összetételének meg kell felelni az egyes felekezetek, ill. népcsoportok össznépességen belüli arányának. Bár a törvényt 1928-ban enyhítették, a zsidó vallási! egyetemisták aránya ezt követően is csak 10-12% körül mozgott, szemben a háború előtti 30-34%-kal. Részben a hazai antiszemitizmus, részben a náci Németország nyomásának engedve a magyar törvényhozás 1938-tól kezdődően további zsidóellenes törvényeket fogadott cl.

Az **I. zsidótörvény** (1938. évi XV. te.), amely még vallási alapon állt, 20%-ban maximálta az üzleti és kereskedelmi alkalmazottak, valamint a különböző értelmiségi pályák izraelita vallásit tagjainak a számát.

A **II. zsidótörvény** (1939. évi IV. te.), amely már faji alapra helyezkedett, az iparban és a kereskedelemben 12%-os, az értelmiségi pályákon 6%-os, az állami alkalmazottak körében pedig 0%-os kvótát állapított meg. A törvény szerint zsidónak az minősült, akinek legalább egyik szülője vagy két nagyszülője izraelita vallásit volt.

A **III. zsidótörvény** (1941. évi XV. te.) megtiltotta a zsidók és nem zsidók közötti házasságkötést és az azon kívüli nemi kapcsolatot is.

A **IV. zsidótörvény** (1942. évi XV. te.) értelmében zsidók a továbbiakban nem vásárolhattak mezőgazdasági ingatlant, sőt meglévő földjeiket is el kellett adni.

Magyarország 1944. márciusi német megszállása után a zsidók élete is veszélybe került. Előbb gettókba gyűjtöt-ték őket, majd május 15-én megkezdték deportálásukat. A megsemmisítő táborokban mintegy félmillióan - a magyarországi zsidóság közel kétharmada - pusztultak el. A túlélők többsége budapesti volt, akiket Horthy és mások közbelépésének köszönhetően nem deportáltak.

További zsidótörvények és rendeletek (1942-1944)

A Kállai-kormány idején további jogfosztó törvények születtek.

1942. július 19-én lépett hatályba az 1942: VIII. te., amely „az izraelita vallásfelekezet jogállásnak szabályozásáról" címet viselte.

A törvény a zsidó vallás 1895-ös recepcióját tette semmissé azzal, hogy „bevett" felekezeti státusról „elismertté" minősítette azt vissza. A szimbolikus sérelmen kívül a hitközségeket anyagi csapás is érte, hiszen a jogszabály megvonta az állami támogatást a felekezeti szociális és tanintézményektől. A törvény megtiltotta, hogy bárki belépjen az izraelita felekezetbe. (1919 és 1942 között évente átlagosan 200 nem zsidó vette fel a zsidó vallást, elsősorban házassági okokból.)

1942. szeptember 6-án lépett életbe az „a zsidók mező- és erdőgazdasági ingatlanairól" szóló törvény (1942: XV).

A negyedik zsidótörvényként emlegetett rendelkezés megtiltotta a zsidók számára mezőgazdasági ingatlanok vásárlását. Ezen kívül előírta, hogy állami kártalanítás fejében kötelesek átengedni birtokaikat. Ezt a jogszabályt éppúgy nem hajtották maradéktalanul végre, mint az első és második zsidótörvényt sem. 1942-ben törvénybe foglalták a munkaszolgálattal kapcsolatos addig kiadott rendelkezéseket is."

„A Szovjetunió megszállt területein a zsidók nagyobb részét az Einsatzgruppék végezték ki még 1941 őszén és telén. 1942 elején a deportálások már csupán kisebb százalékot érintettek. A szovjet zsidóság egy része időben elmenekült, mások katonák voltak, és itt viszonylag nagyobb volt a lehetőség a partizánokhoz való csatlakozásra. Becslések szerint így is 700 000 és 1 millió között van az elpusztítottak száma.

Magyarországon az antiszemitizmus a Horthy-korszak kezdetétől a hivatalos politika és ideológia része volt. Az antiszemita politika ugyan a 20-as években erősen visszaszorult, de a náci befolyás erősödésével 1938 után ismét egyre nagyobb befolyáshoz jutott. A különböző zsidótörvények elsősorban az értelmiségi és alkalmazotti pályán korlátozták a zsidókat, s tiltották a zsidó és keresztény házasságát. A nem magyar állampolgárságú zsidók deportálása, valamint a munkaszolgálatos századok felállítása okozta a magyar zsidóknak a legtöbb közvetlen szenvedést. A német kormány követelését azonban a zsidók sárga csillaggal való megkülönböztetésére, majd

deportálására a Kállay-kormány határozottan megtagadta. így 1944 tavaszáig, az ország német megszállásig a zsidóság helyzete jobb volt, nemcsak mint a megszállt, de mint a többi csatlós országokban is.

Magyarország német megszállása megteremtette a zsidóság fizikai megsemmisítésének feltételeit. Eichmann stábja, az új magyar kormány, a magyar rendőrség és közigazgatási hatóságok támogatásával megkezdte tevékenységét. 1944 májusában megkezdődött a deportálás. Előbb az alföldi, majd a dunántúli zsidóságra került sor. Június végén egy helyzetfelmérés szerint már csupán a Dunántúlon, Pest környékén és a fővárosban éltek zsidók. Különösen sok fejtörést okozott a német szerveknek, miként kerüljön sor a főváros közel negyedmillió zsidó lakosságának deportálására. Május végén erre külön tervet dolgoztak ki. „Július elejéig vagy közepéig Budapestet is támadásba kell venni - hangzik egy német feljegyzés. - Erre egynapos nagy akciót terveznek, melyet magyar vidéki csendőrségek és speciális csoportok nagyarányú segítségével kell végrehajtani. . . Erre az egy napra az autóbusz- és villamosforgalmat leállítják, hogy valamennyi szállítóeszközt a zsidók elszállítására használják."

A deportálások ütemének meggyorsulása folytán a budapesti zsidóság elleni akciót június végére hozták előre. Június 30-án azonban Horthy Miklós kormányzó, aki március végén még szabad kezet adott a kormánynak a zsidóellenes rendeletek vonatkozásában, de akihez a svéd királytól a pápáig a legkülönbözőbb tiltakozások érkeztek a zsidóság kiirtása miatt, beavatkozott, s le akarta állítani a deportálásokat. Horthy közbeavatkozása ekkor kompromisszumot eredményezett. A dunántúli és a Pest környéki zsidóság deportálását még befejezték, a budapesti akciót azonban a németek egyelőre elhalasztották. Veesenmayer, a megszállt Magyarország birodalmi biztosa 1944. július 9-én jelentette, hogy a vidéki zsidóság deportálása 437 402 fő elszállításával véget ért. Ebben az időben a főváros kivételével a katonai munkaszolgálatra behívott s munkatáborokban (nem egy esetben a szovjet vagy a jugoszláv megszállt területeken) levő katonaköteles zsidó férfiakat nem érintette még a deportálás. A közel négy és fél százezer deportált közül - igen nagy létszámban gyerek, öreg vagy nő - mintegy 300 000 azoknak a száma, akiket azonnal az auschwitzi gázkamrába irányítottak, s további 50 000 különböző más koncentrációs táborokban pusztult el.

Október 15-ig újabb deportálásokra nem került sor. Mikor a németek utolsó csatlósaikat, a nyilaskeresztes pártot juttatták hatalomra, a deportálások újból megkezdődtek. A hadieseményekkövetkeztében már Auschwitzba szállításról nem lehetett szó, ehelyett gyalogmenetben, mintegy 60-80 000 budapesti zsidót, főleg Bécs környékére szállítottak. Ezek 50-70%-a elpusztult. A nyilas uralom alatt a budapesti zsidóság életét nemcsak a deportálás fenyegette. A különböző nyilas alakulatok a fővárosban több, mint 10 000 embert gyilkoltak le a nyilasházak pincéiben, utcákon vagy a Duna-parton. December elején, mikor a Németországba szállítás végleg megszűnt, Budapesten gettót létesítettek, ahol éhezés, betegség következtében több mint tízezer ember lelte halálát.

A deportálások, a nyilas garázdálkodás, valamint a munkaszolgálat következtében a háború alatti Magyarország zsidó lakosságából mintegy 450 000 ember pusztult el. Ennek mintegy 50%-a a háború alatt a Magyarországhoz csatolt területeken élt. Ezért az 1938 előtti Magyarország zsidóságának emberveszteségét a fenti már mintegy 50-55%-ára tehetjük (450 000 emberből mintegy 230-250 000 főre), ez az arány azonban rendkívül egyenlőtlenül oszlott meg a főváros és a vidék között.

A „zsidókérdés" végleges náci megoldása Európa zsidó vallású népességének mintegy 50%-át elpusztította. Bár pontos adatok nem állnak rendelkezésre, becslések szerint 4,5 és 5,5 millió ember pusztult el a náci fajüldözés során.

A náci kegyetlenség távolról sem korlátozódott a zsidóságra. A megszállt területeken szinte a lakosság egészével szemben a legsúlyosabb terrort alkalmazták. Igaz, 1940-ben a nyugati országokban a német megszállók eleinte békülékeny magatartást tanúsítottak, de mihelyt világossá vált, hogy ezeket a népeket nem tudják szolgálatukba állítani, megmutatták igazi arcukat. 1941-től bevezették a túszok intézményét. Keitel az OKW főnöke, 1941 októberében általános utasítást adott ki a túszok szedésére „lehetőleg társadalmi személyiségek" közül. Hitler később a nyugati országokra vonatkozóan úgy rendelkezett, hogy minden ellenálló által meggyilkolt katona után öt túszt kell agyonlőni.

Franciaországban mintegy 30 000 túszt lőttek agyon, 40 000 ember pedig a német táborokban halt meg. A Szovjetunióban 50-100 túsz kivégzését is kilátásba helyezték egy-egy német katona elleni merénylet esetén. A túsz-szedés önmagában is ellentmondott a hadviselésre vonatkozó nemzetközi szerződéseknek, de Hitler még ezeket az intézkedéseket sem tartotta elegendőnek az ellenállás megtörésére. Úgy döntött, hogy csak azokat az elfogottakat kell bíróság elé állítani, akikre bizonyosan a halálos ítélet vár.

1941. december 7-én Hitler kiadta a Nacht und Nebel (éj és köd) elnevezésű parancsát. Ennek értelmében a megszállt országokban a német katonák elleni merénylettel gyanúsítottakat titokban német koncentrációs táborba kellett szállítani, „az intézkedések elrettentő hatással lesznek, mert a) a foglyok nyomtalanul el fognak tűnni, és b) hollétükről és sorsukról semmilyen felvilágosítást sem szabad adni".

A Nacht und Nebel-parancsot később továbbfejlesztették, nemcsak az elhurcoltakat végezték ki, szállították koncentrációs táborokba, hanem valamennyi férfi és 16 éven felüli nőrokonukat is. Ha a tetteseket nem tudták elfogni, akkor helyettük a családtagjaikat is ki lehetett végezni. A tusz-rendszer, a kivégzés, a koncentrációs táborba szállítás csak egyik módszere volt a német megszállási politikának. Ennek méreteit talán Frank lengyel főkormányzó szavai fejezik ki a legmegrázóbban, aki, mikor tudomására jutott, hogy Neurath, a cseh-morva protektorátus vezetője, néhány cseh ellenálló kivégzését plakáton tette közzé, a következőket jegyezte meg: „Ha előírnám, hogy plakátokat ragasszanak a falakra, valahányszor két lengyelt agyonlőnek, Lengyelország valamennyi erdeje kevés volna a papírgyártáshoz."

A megszállt országok lakosai elleni tömegterror olyan világriasztó tömeggyilkosságokhoz vezetett, mint a csehországi Lidice vagy a franciaországi Oradour teljes lakosságának a kiirtása. A csehországi Lidice története a német Biztonsági Szolgálat volt helyettes vezetőjének, Cseh- és Morvaország frissen kinevezett protektorának, Reinhard Heydrichnek meggyilkolásához fűződik. Lidice lakóit azzal vádolták, hogy menedéket nyújtottak azoknak az ellenállóknak, akik 1942. május 27-én halálra sebezték Heydrichet. Június 9-én 10 teherautóval érkező SS-egységek körülvették a falut, a férfiakat pincékbe és istállókba zárták, majd másnap tízes csoportokban leöldösték őket. A nőket a ravensbrücki koncentrációs táborba szállították, ahol egy részük szintén elpusztult. A gyerekeket koncentrációs táborokba hurcolták, vagy néhány egészen kicsiny gyermeket német családokhoz adtak ki. A falut felgyújtották, majd a leégett házakat is felrobbantották. Lidice egyik örök mementója marad a nemzetiszocialista barbárságnak.

Pontosan két évvel később Nyugaton ismételték meg a lidicei esetet, annyi különbséggel, hogy a franciaországi Oradour-sur-Glane elpusztítása még közvetve sem kapcsolódott az ellenállási mozgalom valamiféle jelentősebb akciójához. Június 10-én, négy nappal a szövetséges erők sikeres franciaországi partraszállása után, a kis francia faluban egy SS-század jelent meg. Arra hivatkoztak, hogy ellenállók után kutatnak, összeterelték a falu lakosait, és a férfiakat csűrökbe, a nőket és a gyerekeket a templomba zárták. Felszólították a polgármestert, hogy jelöljön ki harminc túszt. Mikor a polgármester ezt megtagadta, anélkül, hogy akárcsak kísérlet történt volna az ellenállók felkutatására, előbb a csűrben levő férfiakra nyitottak sortüzet, majd a templomban levő nőkre és gyerekekre. A pusztulást teljessé tették a gyilkosság színhelyének, majd az egész falunak a felgyújtásával, hogy ne maradjon tanúja az esetnek. Mintegy ezer ember lelte halálát a felégetett Oradour-sur-Glane-ban. A németek arra hivatkoztak, hogy a megtorlásra azért került sor, mert a falucskában néhány nappal korábban egy német tisztet megtámadtak, s az alig tudott megmenekülni. A későbbi vizsgálat bebizonyította az állítás valótlanságát, s kiderült, hogy a német egység Oradourtól mintegy 50 km-re ütközött meg korábban a francia ellenállókkal, s egy falu teljes megsemmisítésével állt bosszút.

A keleti területeken vagy Jugoszláviában elkövetett tömeggyilkosságoknak olyan sorát lehetne összeállítani, hogy az könyvet tenne ki. Hitler a megszállási politikát három szóval, „uralkodni, igazgatni, kizsákmányolni" jelölte meg. Valójában pontosabb lett volna, ha az igazgatás szót kihagyja, s az „új rend" végső célját az uralkodni, kizsákmányolni és kiirtani eszkalációban jelöli meg.

Ha az eszkaláció végső logikáját sokan nem akarták magukévá tenni, az első lépések, az uralkodás, a kizsákmányolás, a náci Németország valamennyi hatalmi faktorának támogatását élvezték. De az uralkodást és kizsákmányolást, ha megakarták valósítani vagy tartósítani akarták, úgy lehetetlen volt nem számolni az érdekelt országok, népek ellenállásával, az ellenállás leküzdésére pedig mindinkább csak az erőszak kínálkozott. Az erőszak végrehajtói viszont elválaszthatatlanok azon erőktől, melyek az erőszak célját, az uralkodásra, kizsákmányolásra törekvést létrehozták.

Így a Hitler-féle „új Európa" borzalmaiért a nemzetiszocialista rendszer egészét, s nem csupán annak végrehajtó szerveit terheli a felelősség, a nemzetiszocialista rendszerért pedig nem csupán a náci pártot, hanem mindazokat a hatalmi, politikai szerveket, melyek hatalomra jutásában segédkeztek - a nagytőke és a hadsereg vezetők -, gyakorlati politikájának előbb ösztönzői, később támogatói vagy végrehajtói lettek.

Az „új rendből" azonban - bár szenvedőiknek végtelennek tűnhetett – csak átmenetileg lett valóság, és az ezer évre tervezett „Harmadik Birodalom" egy évtized alatt letűnt Európa színpadáról. A sztálingrádi csata, a szovjet fegyveres erők 1942-1943 fordulóján bekövetkezett világraszóló győzelme jelentette a fordulópontot, az „új rend" Összeomlásának kezdetét."

(idézet: Ránki György – Második világháború története – című könyvből)

Maglód, 2018.06.24. Salánki László

Szovjetunió Nagy Honvédő Háborúja – A moszkvai csata

Pedig a hóviharban már látszottak a Kreml tornyai: 2016 origo.hu

„1941. december 6-án a Vörös Hadsereg Távol-Keletről és Szibériából átvezényelt hadosztályokkal megerősített hadseregcsoportja, Georgij K. Zsukov hadseregtábornok vezénylete alatt ellentámadást indított a Wehrmacht Moszkva kapujába érkezett magasabb egységei ellen. A hetvenöt éve elindított szovjet ellenoffenzíva meglepetésként érte a német Közép Hadseregcsoport leharcolt és teljesítőképességük határára jutott egységeit. A Moszkva alatt kibontakozó sikeres szovjet ellentámadás következményeként a Wehrmacht ekkor még nem vesztette el hadászati kezdeményező képességét a keleti fronton, ám Hitler Szovjetunió elleni villámháborús terve végleges kudarcba fulladt.”

75 éve fordult a kocka a második világháború szovjet frontján: 2016 hvg.hu

„Hetvenöt éve, 1941. december 5-én indult meg a szovjet Vörös Hadsereg ellentámadása a Moszkvát tíz hete ostromló német csapatok ellen. Az offenzíva sikerrel járt, a szovjet főváros megmenekült, az addig legyőzhetetlennek hitt Wehrmacht elszenvedte első kudarcát a második világháborúban.”

A Moszkvai csata 1941 Náci Németország vs Szovjet Unió

„1941 augusztusára kiderült, hogy a német hadvezetés alaposan elszámította magát a Szovjetunió erejének megítélésében. Bár a német hadsereg hadműveletei látszólag sikeresen folytak, nem hozták meg a kívánt döntő eredményt. Maguk a hitlerista tábornokok is beismerik, hogy ezekben a hadműveletekben „nem semmisültek meg az ellenség összes fegyveres erői, s nem tört meg a vörös hadsereg csapatainak erkölcsi szelleme és bátorsága”. Nem vált be az a számítás, hogy a német hadsereg támadó ékei villámgyorsan és megállás nélkül betörnek a Szovjetunió belsejébe. A szovjet hadsereg több ízben is megállította a német csapatok előnyomulását és számos ellencsapást mért rájuk. Németország óriási veszteségeket szenvedett, mind emberben, mind hadianyagban. Egyre jobban kirajzolódott annak a téli hadjáratnak a perspektívája, amelyre a német hadvezetés nem számított.

A szovjet hadsereg harcosainak hősi elszántsága ellenére Németország ideiglenes fölénye, ami a támadás meglepetésszerűségének es a nagy területfoglalásnak a következménye volt, még befolyásolta a harccselekmények alakulását. A német hadvezetés elhatározta, hogy ezt a fölényt kihasználva támadást indít Moszkva ellen. Arra számított, hogy Moszkva környékén megtöri a szovjet hadsereg ellenállását, és még a tél beállta előtt kiharcolja a győzelmet

A hitleri Németország politikai és katonai vezetői tisztában voltak Moszkva jelentőségével. Moszkva, a Szovjetunió fővárosa, a népek szabadságharcának jelképe, büszkeségük és reménységük. Moszkva iparának nagy jelentősege van a Szovjetunió gazdasági életében. A város fontos közlekedési csomópont és világjelentőségű kulturális központ. A nemet hadvezetés feltételezte, hogy Moszkva elfoglalása döntő hatással lesz a háború sorsára.

A Moszkva elleni támadás elhatározása után a német hadvezetés átcsoportosította csapatait. A „Közép” hadseregcsoport főerőit — több mint 80 hadosztályt, köztük 23 páncélos és gépkocsizó hadosztályt — a moszkvai irányban összpontosította. Ezt a csoportosítást a 2. légiflotta (több mint 1000 repülőgép) támogatta. Szovjet részről e csoportosítással fél- vagy harmadannyi ember és fegyver állt szemben. Itt megmutatkoztak azoknak a veszteségeknek a következményei, amelyeket a szovjet hadsereg 1941 nyarán szenvedett.

A hitleristák biztosak voltak a Moszkva elleni támadás sikerében. A támadás megindulásának napján, 1941. október 2-án, Hitler beszédet mondott, amelyben kijelentette: „Végre megteremtettük a feltételeket az utolsó, óriási csapáshoz, amellyel még a tél beállta előtt megsemmisítjük az ellenséget. Az előkészületeket, amennyire emberileg lehetséges volt, befejeztük. Ezúttal tervszerűen, lépésről lépésre folytak az előkészületek, hogy az ellenséget olyan helyzetbe juttassuk, amelyben most halálos csapást mérhetünk rá. Ma kezdődik ennek az évnek az utolsó, nagy, döntő ütközete.”

A hitlerista katonai vezetők fiókjaiban már Moszkva megsemmisítésének terve is készen állt. A „Közép” hadseregcsoport vezérkarának megbeszélésén Hitler megparancsolta: „A várost úgy kell bekeríteni, hogy egyetlen egy orosz katona vagy lakos — legyen az férfi, nő vagy gyermek — se hagyhassa el. Minden kitörési kísérletet erőszakkal el kell fojtani. Megtörténtek az előkészületek arra, hogy Moszkvát és környékét óriási létesítmények segítségével vízzel árasszuk el. Ott, ahol ma Moszkva áll, óriási tengernek kell keletkeznie, amely mindörökre elrejti a civilizált világ elől az orosz nép fővárosát.”

Október első felében a német csapatok jelentős sikereket értek el. Északon a német páncélos és gépkocsizó hadosztályok betörtek Kalinyinba, délen elfoglalták Orelt, és Tuláig nyomultak előre. Rendkívül súlyos és bonyolult helyzet alakult ki.

Október 20-a táján heves harcok után Moszkvától nyugatra mintegy 100 km-re és Tula körzetében sikerült megállítani az ellenség támadását. A szovjet csapatok meghiúsították az ellenségnek azt a kísérletét, hogy kiegyenesítse az arcvonalat, és mélyen átkarolták a „Közép” hadseregcsoport szárnyait. Ez arra kényszerítette a német csapatokat, hogy jelentékeny erőket használjanak fel a szárnyak védelmére és biztosítására. A szovjet hadsereg bizonyos időt nyert ahhoz, hogy megerősítse Moszkva védelmét, és ebben a térségben összpontosítsa a szükséges hadászati tartalékokat.

A Moszkva elleni első német támadás meghiúsult. A német tábornokokat aggodalom szállta meg. Guderian vezérezredes, a 2. páncélos csoport parancsnoka 1941. november 6-án a következőket jelentette: „Csapataink viszontagságokkal küzdenek, s ügyünk siralmas állapotban van, mert az ellenség időt nyer, és mi elkerülhetetlenül kénytelenek vagyunk szembenézni a téli hadviseléssel... Az a maga nemében egyedülálló lehetőség, hogy hatalmas csapást mérjünk az ellenségre, egyre gyorsabban megszűnik, és nem vagyok meggyőződve róla, hogy valaha is visszatér.” A fasiszta Németország vezetői is nyugtalankodtak. Hitler október 25-én azt mondta Cianónak, hogy „ha előre ismeri mindezeket a nehézségeket, talán el sem kezdte volna a háborút”. És a hitleristák mégis elhatározták, hogy másodszor is támadást indítanak Moszkva ellen. Ez nemcsak Hitler elhatározása volt — amint később a német tábornokok feltüntetni próbálták —, a német tábornokok a „villámháború” elméletéből kiindulva szívvel-lélekkel támogatták ezt a tervet. Tippelskirch azt írja, hogy …a »Közép« hadseregcsoport parancsnoka határozottan a Moszkva elleni támadás folytatása mellett volt: remélte, hogy sikerül megtörnie az oroszok utolsó ellenállását. A szárazföldi csapatok főparancsnoksága szintén nem akart lemondani a hadművelet sikeres végig vitelének utolsó kísérletéről”.

Nemcsak a földön, hanem a levegőben is heves harcok dúltak. A német hadvezetés a Moszkva elleni légitámadásokra a nyugat-európai harcokban tapasztalatokat szerzett legjobb repülőit vetette be.

Moszkva ellen a németek 1941. július 21-én este intézték az első légitámadást. Ettől kezdve a támadások rendszeressé váltak. Különösen gyakoriak voltak a légitámadások a Moszkva elleni német hadművelet idején. A moszkvai légvédelmi csapatok azonban sikeresen visszaverték az ellenség támadó gépeit. 1941. júliustól— decemberig 132 támadást hárítottak el és 1035 gépet lőttek le.

A közeledő téltől sürgetett német hadvezetés november16-án megindította a Moszkva elleni második „általános” támadást. Jellemző, hogy a német hadsereg főparancsnokságának parancsa hogyan indokolta ezt a támadást: „Figyelembe véve a megérlelődött eseményeket, különösen a telet, a hadsereg rossz anyagi ellátását, megparancsolom, hogy a közeli jövőben bármi áron számoljanak le a fővárossal, Moszkvával ”

A német hadvezetés ezúttal a Moszkva elleni csapás céljára a Moszkvai-tengertől Jefromovóig terjedő arcvonalon 51 hadosztályt, köztük 21 páncélos és gépkocsizó hadosztályt összpontosított. A „Közép” hadseregcsoport fennmaradó erőit kénytelen volt a Moszkva ellen felvonuló támadó ékek szárnyainak biztosítására felhasználni. A támadás 20 napja alatt a német csapatok 80—90 km-t nyomultak előre, és a szovjet hadsereget Moszkvától északra a Moszkva—Volga csatornáig, Krasznaja Poljanáig, Krjukovóig, Moszkvától délre pedig Kasiráig szorították vissza. Egyes helyeken a német fasiszta csapatok Moszkvától 25—30 km-re álltak. A német hadosztályok főcsapása a Rokosszovszkij és Govorov tábornokok parancsnoksága alatt álló szovjet csapatok ellen irányult.

Az ellenség ebben a támadásban minden lehetőségét kimerítette, mind emberben, mind hadianyagban óriási veszteségeket szenvedett, s elhasználta tartalékait. Az erősen meggyengült fasiszta csoportosítás mintegy 1200 km kiterjedésű arcvonalon helyezkedett el, s szárnybiztosítása igen gyenge volt.

November végén a szovjet hadvezetés megkezdte a moszkvai ellentámadás közvetlen előkészítését.

A német tábornokok tanúsága szerint a szovjet hadsereg ellentámadása teljesen váratlanul érte őket. Tippelskirch azt írja, hogy „az erejének túlfeszítésével harcoló német hadseregre, amely a téli manőverező háborúra sem erkölcsileg, sem anyagilag nem volt felkészülve, rázúdult az orosz ellentámadás. Az oroszok csapásának ereje és ennek az ellentámadásnak a lendülete olyan volt, hogy jelentékeny kiterjedésben megingatta az arcvonalat, és majdnem jóvátehetetlen katasztrófára vezetett”.

A moszkvai, tyihvini és rosztovi ellentámadás az arcvonal középső szakaszán harcoló szovjet csapatok általános támadásává fejlődött. Az általános támadás a legnagyobb lendületet a nyugati irányban érte el. A szovjet csapatok az ellenség elkeseredett ellenállását leküzdve, egyes irányokban 400 km-t nyomultak előre, és súlyos vereséget mértek a középső német fasiszta csoportosításra. Az ellenség óriási mennyiségű hadianyagot hagyott hátra a harcmezőn, és nagy veszteségeket szenvedett élőerőben. Az ellenséget nyugati irányban üldöző szovjet csapatok megközelítették Velikije Lukit, Velizst, Belijt, Rzsevet, Gzsatszkot és Vjazmát.

Szovjet vihar II. Világháború keleten (Moszkva.1941)

„A bosszúállás kardja lesújtott” — állapítja meg csüggedten Tippelskirch. A németek Moszkva alatt elszenvedett vereségének óriási történelmi jelentősége volt. A szovjet hadsereg rendkívül súlyos harcok árán a saját javára fordította a helyzetet, és hadászati ellentámadásba lendült, amely bizonyságot tett a hadsereg és parancsnoksága kitűnő tulajdonságairól. A tapasztalatlanság ellenére az ellentámadást rendkívül gondosan készítették elő. A Legfelsőbb Főparancsnokság mesterien kombinálta a szovjet csapatoknak a nyugati irányban mért főcsapását az arcvonal más szakaszain szervezett csapásokkal. A szovjet hadsereg személyi állománya magas fokú erkölcsi szellemről, példátlan állhatatosságról és rettenthetetlen bátorságról tett tanúságot. A moszkvai csatában megszületett a szovjet gárda.

A Moszkva környéki harcok véglegesen eltemették a „villámháború” tervét. A szovjet hadsereg szertefoszlatta a német fasiszta csapatok „legyőzhetetlenségének” mítoszát. Az amerikai és az angol tábornokok mindig meghajoltak a német katonai iskola előtt, és hittek ebben a mítoszban. Ezért a szovjet csapatok Moszkva alatt nemcsak a hitleri Németországra mértek csapást, hanem az amerikai—angol reakció szovjetellenes terveire is. A „legyőzhetetlenség” meséjét az amerikai és angol imperialisták arra is felhasználták, hogy aláaknázzák a népek nemzeti szabadságmozgalmát. Ez a mozgalom a moszkvai győzelem után azonban újult erővel lángolt fel.

A németek Moszkvánál elszenvedett veresége hatással volt a háború egész további menetére. Tippelskirch szavai szerint „a későbbi harcok szempontjából e téli hadjárat kimenetele végzetes következményekkel járt”. Churchill elismeri, hogy „az oroszok ellenállása eltörte a német hadseregek gerincét”.

A német hadvezetés titkolni próbálta a vereség igazi okait és méreteit. A német fasiszta hadsereg balsikerét a zord téli időjárással magyarázta; ez állítólag akadályozta a németeket, viszont kedvezett a vörös hadseregnek. Ez a koholmány azonban még Németország szövetségeseinél sem talált hitelre. Ciano olasz külügyminiszter nem minden gúny nélkül jegyezte fel naplójába: „Ismeretes, hogy egy olyan tengernyi terület, mint amilyen Oroszország, végtelenül sok meglepetést rejtegethet”

Az erjedés a német tábornoki karban is megkezdődött, amely addig mindenben egyetértett Hitlerrel és terveivel. A második világháború után a német tábornokok egy része a fasiszta Németország imperialista katonai stratégiájának igazolása céljából nagy hévvel kezdte bizonygatni, hogy a német fasiszta hadsereg vereségéért kizárólag Hitler a felelős, aki állítólag nem akart hallgatni tábornokainak véleményére. A valóság ezzel szemben az, hogy a második világháborút a német tábornokok Hitlerrel közösen tervelték ki és viselték.

1942. április 27-én a birodalmi gyűlés törvényt hozott, amely Hitlert korlátlan jogokkal ruházta fel: bármely hivatalos személyt leválthatott és bíróság elé állíttathatott.

A vereség kiélezte az ellentéteket az olasz—japán—német fasiszta koalíción belül, elsősorban Japán és Németország, továbbá Olaszország és Németország, valamint a csatlósállamok és Németország között. A moszkvai vereség elhárította azt a veszélyt, hogy Törökország 1941-ben megtámadja a Szovjetuniót. Japán a Szovjetunió elleni háborús terveinek megvalósítását 1942-ben tervezte megkezdeni. A japán vezetők erre az elhatározásra már a Moszkva elleni német támadás előtt is hajlottak. 1941. október 4-én Ott, a tokiói német nagykövet a következőket jelentette Berlinbe: „Japán hadműveletei a még mindig erős távol-keleti hadsereg ellen a jövő tavasznál előbb nem várhatók ... Az a szívósság, amelyet a Szovjetunió a Németország elleni

harcban tanúsított, arra a feltételezésre késztet, hogy a japán támadás, ha augusztusban vagy szeptemberben meg is indították volna, nem nyitott volna utat ebben az évben Szibérián keresztül." Japán 1941. november 17-én hivatalosan közölte Berlinnel, hogy a Szovjetunió elleni támadását 1942-re halasztja. A szovjet hadsereg sikerei meghiúsították a nemzetközi reakció terveit, amely arra számított, hogy nyugatról és keletről egy időben mért csapásokkal megsemmisíti vagy meggyengíti a Szovjetuniót.

A fasiszta „új rend" az imperialista gyarmati rabság nagyon is régi rendszere volt. Az az „új", amit a német imperialisták ehhez a rendszerhez a második világháború alatt hozzáadtak, az volt, hogy kiterjesztették az európai országokra, s hogy a gyarmati leigázást a meghódított országokban a lakosság egy részének fizikai megsemmisítésével kombinálták. Természetes, hogy az „új rend" megteremtése a kommunista-ellenesség zászlaja alatt folyt, mert éppen a kommunisták azok, akik mindig védelmezik országuk szabadságát és függetlenségét az imperialista elnyomással szemben.

Az imperializmus amerikai és angliai szószólói mind a háború alatt, mind pedig utána igen rokonszenvesen kezelték az „új rend" gondolatát. A monopóliumok egyik hű szolgálója, Toynbee angol reakciós történész munkaiban azt javasolja gazdainak, hogy vegyék figyelembe Hitler „tapasztalatait", és a fegyveres erő alkalmazásán alapuló „világállam" cégére alatt teremtsék meg az „új rend" angolszász rendszerét Európában és az egész világon."

(idézet: Gyeborin - Második világháború – című könyvből)

Maglód, 2018.06.25. Salánki László

Szovjetunió Nagy Honvédő Háborúja – A fasiszták háborús bűntettei

A fasiszták bűntetteire volt a válasz a „málenkij robot”!

Hitler és Horthy fasisztáinak háborús bűntettei miatt bűnhődött sok ártatlan ember!

Az 1939 és 1945 közt tartó második világháború volt az emberiség történetének legpusztítóbb háborúja, mely a világ három kontinensén **összesen 72 millió halálos áldozatot követelt**. (Ebből 50 millióan Európában estek áldozatául a harcoknak, üldöztetéseknek, holokausztnak és nélkülözéseknek.) Összehasonlításképp: a második legpusztítóbb időszakban, az első világháborúban 15 millióan, a harmadik helyen álló vietnámi háborúban pedig 5 millióan haltak meg.

A Szovjetunió háborús emberveszteségei: 20 millió, ebből katona 7,5-8,5 millió.

Az elhallgatott népirtás: NOL 2013 „A magyar katonák válogatott kegyetlenséggel pusztítottak a Szovjetunióban. …„A magyar fasiszta vadállatok megalázták a nőket, sokukat megerőszakolták. A 17 éves Begocskina Maruszja nem volt hajlandó arra, hogy kielégítse a magyar gazemberek gerjedelmét, ezért agyonlőtték”. … Az Ukrajnában lévő csernyigovi terület tizenkét járásában például kivétel nélkül magyarok hajtották végre a lakosság elleni megtorlásokat: mintegy 38.600 szovjet állampolgárt öltek meg, kínoztak halálra. A kivégzés egyik szokványos módja volt, hogy elevenen felgyújtották áldozataikat. … A Szovjetunió elfoglalt területein 13,7 millió civil lakost pusztítottak el. … A csernyigovi terület és más körzetek adataiból kiindulva azonban aligha túlzás azt állítani, hogy a magyar hadsereg lelkén száradó áldozatok száma százezres nagyságrendben mérhető.”

Krausz Tamás 2017: „A hadifogolykérdés megvilágítása során is emlékeznünk kell arra, hogy a Szovjetunió szenvedte el a II. világháború összes emberveszteségének több mint felét, amit a náci Németország és szövetségesei (beleértve a megszállt országok helyi lakosságának náci szövetségeseit is) idéztek elő. Emlékeznünk kell a több mint 13 millió szovjet civil áldozatra, ártatlan emberekre, nőkre és csecsemőkre, gyermekekre és öregekre, milliók kiéheztetésére, megalázására, megkínzására, nők tömegeinek megerőszakolására, külön is megemlítendő közöttük a holokauszt közel hárommillió áldozata. Emlékeznünk kell a legyilkolt és kiéheztetett szovjet hadifoglyok millióira. Emlékeznünk kell a példátlan fizikai pusztítás adataira is. A megszállók 1700 lerombolt várost és több mint 70 000 lerombolt, felégetett falut (6 millió épületrommal), 25 millió fedél nélküli embert hagytak maguk után. Amikor katonáinkra, a magyar hadifoglyokra emlékezünk, – akik *a Horthy-rendszer áldozataiként* kerültek ki a náci megsemmisítő háború frontjaira vagy hátországi „feladataira” – tudnunk kell, hogy számukra a reális, a valószínű perspektíva a halál és a hadifogság között húzódott. A velük szemben és a magyar, illetve nem magyar civilekkel szemben elkövetett jogtalanságokat – egy pillanatra sem elfelejtve, hanem éppen feltárva – a fentebbi viszonylatban kell mérlegelnünk.”

A magyarok és mai vezetőik egy része nem érti, hogy miért kellett a kártérítés a falvak, városok lerombolásáért, és a gyilkosságokért, nők megerőszakolásáért. Ez a magyar **jobboldali-fasiszta erkölcs**, ami szerint nem bűn a gyilkosság, a lopás, a rombolás, élősködés, nők megerőszakolása, mert ők a felsőbbrendűek. Ez Horthy fasizmus öröksége, ami manapság újjáéledt. Az elvakult embertelen ordasok, akik az emberiség ellenségei, a dolgozó nép kifosztói, a haladó gondolkodók és a kommunisták üldözőinek barbár gyülekezete Horthy eszméi köré gyülekezik. Nem tanultak a múltból, az emberiséget és a Magyar népet megint a pusztulásba viszik.

Fasisztáink készülnek az újabb gyilkosságokra, népirtásra, olyanok, mint az állatok.

„A német imperialisták a Szovjetunió megsemmisítésére törekedtek. Hitler az egyik megbeszélésen a következőket mondta a parancsnokoknak: „Nekünk nem elegendő, ha szétverjük az orosz hadsereget, s elfoglaljuk Leningrádot, Moszkvát és a Kaukázust. El kell törölnünk a föld színéről ezt az országot, és népét meg kell semmisítenünk.”

A 21. számú direktíva a tervezett hadműveletek irányát is kitűzte. A főcsapás iránya a Pripjat-mocsaraktól északra húzódott. Ebben az irányban két hadseregcsoportot alakítottak. Az északi csoportnak a balti országokon keresztül Leningrád ellen, a déli csoportnak Belorusszián át északkeleti irányban kellett támadnia. A hitleristák elgondolása az volt, hogy először Leningrádot foglalják el Kronstadttal együtt, majd Moszkva felé fordulnak, s északról, valamint nyugatról indítanak támadást ellene. A Pripjat-mocsaraktól délre Lublin körzetéből Kijev irányában terveztek csapást mérni, majd a támadást a Dnyeper mentén déli irányban szándékoztak továbbfejleszteni. A déli szárnyon összpontosított német—román csoportosításra az a feladat várt, hogy aktív harctevékenységével biztosítsa a német hadsereg jobbszárnyát.

A hitleri Németország vezetőinek kijelentéseiből meggyőződhetünk róla, mennyire biztosak voltak kalandor terveik sikeres megvalósításában.

Hitler 1940. december 5-én a német hadsereg főparancsnokainak értekezletén kijelentette: „Várható, hogy az orosz hadsereg már a német csapatok első csapása következtében még nagyobb vereséget szenved, mint Franciaország hadserege 1940-ben."

A hitleri Németország a tőkésvilág legerősebb katonai hatalma volt. 1940-ben a német ipar már mintegy 9500 repülőgépet, 1800 harckocsit, 4000 löveget, 57 000 géppuskát és1 400 000 puskát gyártott. Franciaország, Csehszlovákia, Ausztria, Belgium. Hollandia, Magyarország. Románia és más leigázott országok gyárai a hitlerista csapatok számára készítettek fegyvert.

Ribbentropp német külügyminiszter Macuokával folytatott megbeszélése során 1941. március 27-én a következőket mondta: „Németországban biztosra veszik, hogy az Oroszország elleni háború az orosz hadseregek teljes megsemmisülésével és az államrendszer összeomlásával végződik." A hitleristák arra számítottak, hogy még a tél beállta előtt befejezik a háborút.

Guderian, volt hitlerista tábornok emlékirataiban beismeri: „A fegyveres erők legfelső főparancsnokságán és a szárazföldi erők főparancsnokságán annyira biztosra vették, hogy a háború még a tél beállta előtt befejeződik, hogy a szárazföldi csapatoknál csak minden ötödik katona számára irányoztak elő téli ruházatot." A német tábornokok később megpróbálták egyedül Hitlert felelőssé tenni ezért a durva hibáért. Guderian azonban nem titkolja, hogy ebben a tábornoki kar is ludas volt. Ezt írja: „Nem érthetek egyet azzal az elterjedt véleménnyel, hogy 1941 őszén csak Hitler hibájából nem volt elég téli ruházat."

A Szovjetunió elleni támadás kezdetén a német fegyveres erők állományába 7 234 000 katona és tiszt tartozott. Ezenkívül voltak még kiképzett tartalékok is. A német hadvezetés úgy vélte, hogy ez a létszám teljesen elegendő, tekintettel arra, hogy az európai hadjáratok idején a német fegyveres erők vesztesége mindössze 93 736 katona és tiszt volt. A behívott korosztályokból 224 hadosztályt állítottak fel, ezek közül 153-at szántak a Szovjetunió elleni támadásra. Az első hadászati lépcsőben 129 hadosztály vonult fel, a fennmaradó 24 hadosztály a főparancsnokság és a hadseregcsoport-parancsnokok tartaléka volt. Ezenkívül 37 hadosztályt állítottak ki Németország csatlósai: Finnország 17-et, Románia 18-at, Magyarország pedig kettőt. Ily módon a Szovjetunió elleni háborúra 190 hadosztály állt készenlétben. A szárazföldi hadsereg támogatására mintegy 5000 repülőgépet jelöltek ki.

A hitlerista hadvezetés különös figyelmet szentelt a támadás meglepetésszerűségének. A német lapok állandóan közöltek jelentéseket az angliai invázió előkészületeiről. Norvégiában és Észak-Franciaországban a német főparancsnokság átcsoportosításokat hajtott végre. Ezeknek Paulus szerint az volt a szerepük, hogy „azt a látszatot keltsék, mintha Anglia ellen irányulnának és egyúttal eltereljék Oroszország figyelmét". Ugyanezen oknál fogva a német kormány nem értesítette előre határmenti csapatait a hadműveletek megkezdésének időpontjáról.

A német sajtó azonban suba alatt előkészítette a közvéleményt a küszöbönálló akcióra; állandóan Németország békeszeretetéről írt, s közben koholt jelentéseket közölt a Szovjetunió állítólagos katonai készülődéséről. A hamis sajtóközleményekkel a hitleristáknak az is céljuk volt, hogy megnyerjék a nyugati hatalmak rokonszenvét és támogatását. A német hódítók a közvélemény szemében úgy akartak feltűnni, mint akik védelmezik Európát a „bolsevista támadással" szemben. Egyes amerikai, angol és japán lapok ez irányban támogatták Németországot, s koholt jelentéseket közöltek a Szovjetunió háborús készülődéséről.

--- Milyen érdekes: hasonló hírek vannak manapság is a gonosz oroszokról ---

A német hadseregben vad fasiszta propaganda folyt. A hitleristák a Szovjetunió elleni támadás előkészítése közben nagy figyelmet fordítottak arra, hogy a katonákat és a tiszteket anyagilag is érdekeltté tegyék a háborúban. A német katonáknak és tiszteknek csábító képeket festettek a gyors és könnyű meggazdagodás lehetőségéről. Idézték Hitler szavait: „Csak a német nép lesz katonanép; a többi nemzet rabszolga lesz, s a teuton harcosok kasztjának dolgozik."

A szovjet nép elleni bűncselekményeket a német fasiszta hadvezetés már jó előre kitervelte, s ezeket megfelelő parancsokban rögzítette le. A német kormány 1941. május 13-án jóváhagyta „a Barbarossa-körzet különbíráskodásáról és a csapatok különleges intézkedéseiről" szóló direktívát. Ez „teljes kíméletlenséget" írt elő a polgári lakossággal szemben, elrendelte, hogy feltétlenül meg kell semmisíteni minden partizánt, agyon kell lőni mindenkit, aki ellenállással gyanúsítható. A direktíva határozottan megtiltotta a csapatoknak, hogy a „gyanúsítottakat" azonnali agyonlövés helyett őrizetben tartsák vagy ítélkezzenek felettük. Utasította továbbá az illetékeseket, hogy egész körzetek lakossága ellen szervezzenek büntető hadműveleteket. A német tisztek és katonák, valamint kiszolgáló személyzetük a polgári lakossággal szemben elkövetett cselekedetekkel kapcsolatban minden felelősségtől mentesültek, még akkor is, ha azok nyilvánvaló háborús bűncselekmények voltak. A német kormány tisztában volt e direktíva bűnös mivoltával, s később parancsot adott, hogy minden példányát meg kell semmisíteni.

A fasiszta Németország katonáinak megengedték a szovjet falvak és városok békés lakosságának kirablását, a nők megerőszakolását, a járókelők agyonlövését; a bűncselekményeket nemcsak hogy nem torolták meg, hanem még buzdították is elkövetőiket.

A szovjet gazdaság birtokbavételének közvetlen irányítását a monopoltőke érdekeit képviselő Göringre bízták. Göring már a Szovjetunió megtámadása előtt kidolgozta a megszállt területek kiaknázásának tervét, amelynek fedőneve „Göring zöld mappája" volt. Hitler 1941. június 29-én rendeletet adott ki, amely Göringet korlátlan teljhatalommal ruházta fel „a feltárt készleteknek és a kapacitásoknak a gazdasági erők fejlesztése érdekében való felhasználása terén".

„Göring zöld mappája" a „keleti gazdasági vezérkar" szervezetének részletesen kidolgozott vázlatát tartalmazta. E vezérkar szerveinek szerteágazó hálózatát később a német nagy monopóliumok megbízottaival tömték meg. Ezek vették kézbe a megszállt területek „gazdasági irányítását". A Göring-terv és az azt kiegészítő intézkedések előírták, hogy nem kell tekintetbe venni a Szovjetunió lakosságának létérdekeit, és még attól sem szabad visszariadni, ha a lakosság esetleg éhen hal. Rosenberg, az egyik hitlerista vezető az 1941. június 20-i megbeszélésen kijelentette: „Korántsem vagyunk kötelesek arra, hogy e termékeny területeken még az orosz népet is eltartsuk. Tudjuk, hogy ez kegyetlen szükség, amely nem egyeztethető össze semmiféle emberi érzéssel... és az oroszokra határozottan igen nehéz évek várnak."

A békés lakosok tömeges kiirtására a különleges osztagokat már előre megalakították, és pontosan kidolgozták a tömegmészárlás „technikáját" is. A német kormány utasította a megszállt területek fegyveres erőit és hatóságait, hogy Hitler idevágó rendelkezései értelmében járjanak el. Ezek pedig így hangzottak: „Kötelességünk kiirtani a lakosságot — ez hozzá tartozik a küldetésünkhöz, a német lakosság védelméhez. Fejlesztenünk kell a lakosság kiirtásának technikáját... Ha a német nemzet színét-virágát a háború poklába küldöm, a legkisebb kímélet nélkül ontom a drága német vért, akkor kétségtelenül jogom van egy alsóbbrendű faj ember millióit megsemmisíteni, akik úgy szaporodnak, mint a férgek."

A szovjet hadifoglyok megsemmisítését szintén már előre elhatározták. A német főparancsnokság főhadiszállásán Reinecke altábornagy vezetésével külön hadifogolyügyi hivatalt állítottak fel. Az 1941. márciusi titkos megbeszélésen Reinecke kiadta „a hadifoglyokkal való bánásmódra" vonatkozó utasításait. Ezek szerint a hadifoglyokat szabad ég alatt, a legminimálisabb élelmen kellett tartani, és tömegesen meg kellett semmisíteni őket. Később Reichenau parancsot adott ki, amely egyebek közt a következőket tartalmazta: „A békés lakosok és a hadifoglyok élelmezése szükségtelen humanitás."

Szovjet katonák foglyulejtése 1942.

A hitleristák a Szovjetunió meghódítására vonatkozó terveikben fontos szerepet szántak azoknak a fasiszta nacionalista bandáknak, amelyeket a német hadvezetés ukrán és balti nacionalista hazaárulókból már előre megszervezett. Ezekből különleges német iskolákban számos kémet és diverzánst képeztek ki. A német kormány a megszállt európai országokban sürgősen toborzást rendezett az orosz fehér emigránsok körében, s a zsoldjába állt csőcseléket felhasználta a szovjet nép ellen.

Átkelés a Dnyeperen 1941.nov.

A szovjet nép súlyos napokat élt azokban az időkben, amikor a szovjet hadsereg visszavonulni kényszerült, amikor az ellenség elfoglalta Kijevet, ostromzár alá vette Leningrádot, és Moszkváig nyomult előre. A fasiszta hódítókkal vívott csatákban, a megszállás alatt és a németországi munkatáborokban 7 millió szovjet ember pusztult el. „A hitleri Németország hitszegő támadása a Szovjetunió népgazdaságának akkora kárt okozott, amely a katonai kiadásokkal és a megszállás alá került területek iparából és mezőgazdaságából származó jövedelmek ideiglenes elvesztésével együtt 2 trillió 569 milliárd rubelt tett ki. Ha ezt a kolosszális összeget békés építésre — gyárak és üzemek, vasutak, erőművek, lakóházak építésére, a közfogyasztási cikkek termelésének növelésére használták volna fel — már régen az anyagi javak bősége lenne nálunk.”

A háború az ország és a nép életerejének legszigorúbb próbatétele, az állam intézményeinek és rendjének, politikai és gazdasági berendezésének vizsgája. Marx azt írta, hogy „a háború próbára teszi a nemzetet. Mint ahogy a múmiák egy pillanat alatt szétesnek a légkör hatására, ugyanúgy a háború is halálos ítélet azokra a társadalmi intézményekre, amelyeknek többé nincs életerejük”. Ha minden háború megpróbáltatás, akkor különösen nagy megpróbáltatás volt a Szovjetunió számára a Nagy Honvédő Háború a maga hallatlan nehézségeivel. Az imperialisták arra spekuláltak, hogyha a Szovjetuniót nem is verik le a háborúban, a nagy anyagi és emberveszteségek annyira meggyengítik, hogy a világimperializmus könnyű zsákmánya lesz.

A Szovjetuniónak a második világháborúban aratott győzelme a szocializmus győzelme, a szovjet szocialista társadalmi és államrendszer győzelme volt. Csakis ilyen rendszer állhatta ki a háború megpróbáltatásait és hiúsíthatta meg az imperialista reakciónak a Szovjetunió összeomlására, illetve meggyengülésére alapozott terveit.

A háború megmutatta, milyen erős és szilárd a Szovjetunió munkásosztályának és parasztságának szövetsége. E szövetség kiállta a háború minden megpróbáltatását. A munkásosztály, a parasztság és az értelmiség semmiféle nehézségtől és áldozattól sem riadt vissza, kitartóan elviselte a háború minden terhét és nélkülözését, hősiesen harcolt és dolgozott a szocialista haza védelme érdekében. A történelemben nincs példa még egy ilyen önfeláldozó honvédő harcra.

Szovjet vihar II. Világháború keleten(Sevastopol védelme 1941)

A szovjet nép joggal lehet büszke arra, hogy a hitleri Németországot hazai fegyverekkel, hazai haditechnikával zúzta szét. A Nagy Honvédő Háború kézzelfoghatóan bebizonyította, mennyire helyes volt a párt általános irányvonala, amely a nehéziparnak, a szocializmus és a Szovjetunió védelmi képessége gazdasági alapjának fejlesztését tűzte ki célul.”

(idézet: Gyeborin – Második világháború története – című könyvből)

Maglód, 2018.06.26. Salánki László

Szovjetunió Nagy Honvédő Háborúja – Leningrád ostroma

A fasiszta hadsereg és technika fejlett volt, de embertelen népirtás megvalósításra használták, így a szimpátia vele szemben a fasizmust jelenti. A mai fasisztáinknak csorog a nyáluk a remek tigris tank láttán, de elfelejtik mire használták. Népirtásra és a felsőbbrendű világuralom megvalósítására. Ugyanez vonatkozik az USA mai fegyvereire is. Boldogan számolgatják mennyi szovjetet tudott a fasiszta technika kiirtani, de ezek nem voltak emberek, így a szimpatizánsok sem azok. Ma ez a menő, lebecsülni a szovjet hadsereget, a népi demokráciát, a dolgozó nép hatalmát. De a történelem kereke előre forog, még akkor is, ha néha visszafelé forog egy kicsit.

Lesz még népi demokrácia!

„Leningrád ostroma 1941. szeptember 8. és 1944. január 27. között. A világtörténelem egyik leghosszabb és legpusztítóbb ostroma volt és talán a legvéresebb, több millió áldozattal. Leningrád elfoglalása a támadó német Barbarossa hadművelet három stratégiai célkitűzésének egyike volt, és az Észak Hadseregcsoport fő célja. A város elfoglalását több tényező is kívánatossá tette. Szimbolikus jelentőségű volt, hogy ez volt Oroszország korábbi fővárosa és az 1917-es oroszországi forradalmak fő színhelye. Katonai jelentőségét az adta, hogy itt volt a szovjet Balti Flotta fő bázisa, és egyúttal ipari központ is volt számos hadiüzemmel. 1939-re Leningrád a Szovjetunió teljes ipari termelésének 11 százalékát adta. Adolf Hitler egy jelentés szerint annyira biztos volt a város elfoglalásában, hogy már a meghívókat is kinyomtatták a győzelmi ünnepségre, amelyet a Hotel Astoriában tartottak volna. Hitler a város és lakossága teljes elpusztítását kívánta. Az Észak Hadseregcsoportnak szeptember 29-én küldött utasítás szerint „A szovjet Oroszország veresége után nem fűződik érdek ennek a nagyvárosi központnak a fennmaradásához... A város körbezárása után vissza kell utasítani a kéréseket a feladásról való tárgyalásra, mivel a lakosság áthelyezése és élelmezése nem lehet a mi dolgunk. A létünkért folytatott harcban nem lehet az érdekünk, hogy fenntartsuk ennek a nagyon nagy városi lakosságnak akár a töredékét is.” Hitler végső terve az volt, hogy Leningrádot földig rombolják, és a Néva folyótól északra eső területeket a finneknek adják. 1941. november 27-én Hitler erről beszélt Witting finn külügyminiszternek.” – Wikipédia.

„A HADSEREGEK FŐPARANCSNOKÁNAK

(hadműveleti oszt.)

A Führer újból úgy döntött, hogy Leningrád, majd később Moszkva kapitulálását nem szabad elfogadni, még abban az esetben sem, ha az ellenség felajánlaná.

Ennek az intézkedésnek a helyessége az egész világ számára érthető. Ha Kievben az időzített aknák robbanása nagy veszélyt jelentett csapatainkra nézve, annál fokozottabb mértékben kell számolni azzal Moszkvában és Leningrádban. Arról, hogy Leningrád alá van aknázva és az utolsó emberig fog védekezni, maga az orosz rádió adott hírt.

Nagy járványveszéllyel is számolni kell. Ezért egyetlen német katonának sem szabad belépnie ebbe a városba. Aki vonalainkkal szemben elhagyja a várost, tűzzel kell visszakergetni.

A nem ellenőrzött kisebb átjárókat, amelyek lehetővé teszik, hogy a lakosok egyenként evakuálhassanak Oroszország belső körzeteibe, csak üdvözölni kell. A többi városokkal kapcsolatban is be kell tartani azt a szabályt, hogy elfoglalásuk előtt tüzérségi tűzzel és légitámadásokkal földig le kell rombolni őket, és a lakosságot menekülésre kell kényszeríteni.

A káosz annál nagyobb lesz Oroszországban, a megszállt keleti területek igazgatása és kiaknázása pedig annál könnyebb, minél nagyobb számban menekülnek Oroszország belső területei felé szovjet Oroszország városainak lakói.

A Führernek ezt az akaratát tudtára kell adni minden parancsnoknak.

A Fegyveres Erők Főparancsnoksága
vezérkari főnökének megbízásából –
Jodl” (Pavlov – Leningrádiak)

Ez 10-15 millió embert érintő népirtás terve.

És ebben a népirtásban a Horthy-fasiszta Királyi Magyar Hadsereg is részt vett.

De- „Az ideiglenesen meghódított földet a Nyemantól a Néváig sűrűn öntözte a fasiszták vére. A győzelem útja a sírhantok útja lett. 1941. szeptember 25-ig 190 ezernél több német katona és tiszt esett el, illetve sebesült meg, 500 löveget és 700 harckocsit vesztettek.” (Pavlov – Leningrádiak)

„1941. szeptember 8-án zárta körbe a von Leeb német tábornok vezette Észak Hadseregcsoport a Szovjetunió egyik legfontosabb metropolisát, Leningrádot, ezzel ádáz küzdelem kezdődött az egykori cári főváros

birtoklásáért. A sikertelen ostrom végül 872 napon át – 1944 januárjáig – húzódott, és becslések szerint kétmillió áldozatot követelt a Leningrádot védő civilek és katonák között.” - RUBICONLINE

„1941 szeptemberében a váratlanul gyors német előrenyomulás Leningrádot közel 3 millió lakosával bekerítette és elvágta a Szovjetunió többi részétől. Északnyugat felől a finn csapatok előrenyomulása, délről a német erők baltikumi villámháborúja a várost hamar veszélyes helyzetbe hozta. A már júliusban felállított s zömmel munkásokból toborzott divíziók hiába csatlakoztak a Vörös Hadsereghez, a német előrenyomulást nem tudták megállítani. Július végén, augusztus elején közel egymillió leningrádit mozgósított a városi pártszervezet a védelemre, építették a város külső védelmi vonalait, a lövészárkokat és aknamezőket, a szögesdrót akadályokat, tankcsapdákat. Viszont nem szervezték meg a város polgári lakosságának kiürítését. Augusztus 31-én a németek elvágták a moszkva-leningrádi vasútvonalat, majd Mga helység elfoglalásával az utolsó vasútvonalat is, mely a Szovjetunió második városát az ország többi részével összekötötte. A német erők kijutottak a Ladoga-tó partjára, az összeköttetést már csak a tavon keresztül lehetett fenntartani. A pártbizottság ellenállásra szólította fel Leningrád lakosságát.

„Leningrád munkásosztálya vagy rabszolgasorba süllyed és színe-virága elpusztul, vagy minden erőnket összeszedve kétszeres erejű csapással válaszolunk, és megássuk a fasizmus sírját Leningrád falainál.”

Szovjet vihar II. Világháború keleten (Leningrád ostroma 1941)

Szeptember 4-től megkezdődött a város rendszeres bombázása és ágyúzása. A város védelme igen nehéz helyzetbe került. A Szovjet Főparancsnokság szeptember 10-én Zsukovot küldte az ostromlott városba a védelem átszervezésére. Szeptember folyamán a német ostrom ismét és ismét kudarcot vallott. Hitler a város lassú kiéheztetése, halálra ítélése mellett döntött. A szovjet légierő nem volt abban a helyzetben, hogy akárcsak megkísérelje a körülzárt város élelmezését, utánpótlást csak a Ladoga-tavon keresztül lehetett szállítani, ahol nem volt megfelelő kikötő. A város készletei rendkívül szegényesek voltak. Mikor szeptember elején a blokád Leningrád körül bezárult, a város élelmiszerkészletei - a hivatalos fejadagok alapján számolva - 30-40 napra voltak elegendők. A kenyérfejadagok ismételten csökkentek, majd a kenyérben levő liszt mennyiségei: 63%-ra korlátozták, mindinkább malátát és cellulózt keverve a kenyérhez. A hús is fogytán volt, s helyette bárányfaggyút osztottak. Szeptember és október folyamán még legalább jegyre ki tudták osztani az egyre csökkenő fejadagokat, novemberben azonban már erről sem lehetett szó. November 13-án már negyedszer csökkentették a fejadagokat. A város éhezett. A lakosság szenvedéseit fokozta a fűtőanyaghiány. Korlátozni kellett a villanyvilágítást. Élelem, fűtőanyag, villany nélkül borzalmas télnek nézett elébe Leningrád ostromlott lakossága. Ha későn is, de óriási erőfeszítéseket tettek mind a városon belül, mint az országban a város élelmezésére. Hallatlan szenvedésekkel építettek egy kisebb vasútvonalat a Ladoga-tó partjához és egy kikötőt. Októberben ezen az úton az alacsony fejadagok mellett is legfeljebb nyolc napi élelmet tudtak szállítani, de november 15-e után a Ladoga-tó nem volt hajózható. A szovjet vezetés kísérletet tett a légi szállítás megszervezésére, de a német repülőgépek megakadályozták. Az utánpótlás szinte teljesen kilátástalanná vált, mikor a németek Tyihvin elfoglalásával a Leningrád-Vologda vasútvonalat is elvágták. Borzalmas hidegben, az erdők között hóban és fagyban építettek egy 200 mérföldes új autóutat, hogy teherautókon folytathassák a szállítást, de ha decemberben nem foglalják vissza Tyihvint, akkor feltehető, hogy Leningrád sorsa megpecsételődik. Hivatalosan a munkások 25 dkg kenyeret, 2 dkg zsírt, 5 dkg húst és 2 dkg cukrot, mintegy 1000 kalóriát kaptak naponta. A tisztviselők, családtagok és gyerekek napi fejadagja (12 dkg kenyér, 1-2 dkg zsír, hús és cukor) mintegy 500-700 kalória között mozgott. Decemberben és januárban már naponta 3-4000 ember halt éhen. A szörnyű éhség csillapítására az emberek már enyvből, hajolajból készítettek különböző folyadékokat, elhullott macskákat, kutyákat ettek. Sokan az utcán, a gyárakban, a munkánál estek össze, vagy egyszerűen az ágyban nem ébredtek fel többé.

„Szinte lehetetlen volt koporsót szerezni. Holttestek százai feküdtek a temetőkben vagy környékén, egyszerűen újságpapírba csomagolva... Az embereknek nem volt erejük a sírok ásására.” A kórházak működtek ugyan, de az orvosok és az ápolószemélyzet is támolygott az éhségtől. A vízvezeték-hálózat felmondta a szolgálatot, és ez újabb járványveszéllyel fenyegetett. Januárban a Ladoga-tó jegén épített úton csak minimális mennyiségben tudtak biztosítani utánpótlást.

A leningrádiak csodálatra méltó hősiességgel és fegyelmezettséggel viselték el a háború által rájuk mért borzalmas szenvedéseket. A Komszomolba szervezett fiatalok igyekeztek segíteni ott, ahol lehetett és ahol tudtak, főként a Ladoga-tó jegén szállított s február elejéig még nem túl rendszeres szállítmányok módszeres elosztásában. A ladogai életvonat végül februártól rendszeresen működött, ami lehetővé tette az élelmiszeradagok csekély emelését, a lakosság egy részének pedig evakuálását. Februártól áprilisig mintegy félmillió, majd az év végéig közel még egy félmillió ember hagyta el az ostromlott várost. A szovjet katonák hallatlan erőfeszítéssel 1942. áprilisban és júniusban, a Ladoga-tóban egy olajvezetéket fektettek le, ami a fűtőanyag-válságot is megoldotta. 1941-42 telén több mint félmillió ember halt meg, s a túlélők nagy része is fizikailag és lelkileg a szörnyű ostromra készült. Mansteint azonban a Déli Fronton kialakult helyzet miatt elvezényelték, újabb ostromra már nem került sor, 1943 nyarán részlegesen, 1944 januárjában pedig teljesen felszabadult Lenin városa, melynek ostroma a leghosszabb volt, amit a XX. században egy város elviselt, a védők szenvedései és hősiessége pedig felülmúlt minden eddigit.

Finnország azt a feladatot kapta, hogy támogassa Németországot a szovjet balti flotta kézre kerítésében. Ennek érdekében tönkre kellett tennie a Fehér-tenger és a Balti-tenger közti csatornát, s a Murmanszkra mért csapással el kellett vágnia a Szovjetuniót a Barents-tenger vízi útjaitól. A Szovjetunió elleni háborúban való részvételért Németország Finnországnak Kelet-Karéliát ígérte, a Kola-félsziget nélkül, amelyre a német monopolisták tartottak igényt, valamint a leningrádi területet. A finn és német fasiszták gálád tervet dolgoztak ki Leningrád megsemmisítésére. A német vezérkar egyik hivatalos okmányában ezt olvashatjuk: „A Führer elhatározta, hogy Péter várt eltörli a föld színéről. Szovjet-Oroszország veresége után semmi értelme sincs e nagy helység további létezésének.”

A sztálingrádi ellentámadás az egész szovjet hadsereg általános támadásává fejlődött a Leningrádtól az Azovi-tengerig terjedő óriási arcvonalon. A támadás 4 hónapja és 20 napja alatt a szovjet hadsereg a téli időjárási viszonyok ellenére egyes szakaszokon 600—700 km-t nyomult előre nyugat felé, s közben megtisztogatta az ellenségtől az ország gazdasági és hadászati szempontból fontos vidékeit, megszüntette a Volgát és a Kaukázust fenyegető veszélyt. 112 ellenséges hadosztályt semmisített meg. A szovjet hadsereg 1943 januárjában áttörte a leningrádi ostromzárt, s ezzel lehetővé tette a vasúti forgalom helyreállítását a Ladoga-tó déli partján.

1944 január—februárban a szovjet hadsereg nagy támadó hadműveletet hajtott végre Leningrádnál és Novgorodnál. A hadművelet célja az volt, hogy felszabadítsa Leningrád lakosságát az ostromzár alól, és szétzúzza az ellenség erős hadászati csoportosítását a szovjet—német arcvonal északi szárnyán, s ezzel elősegítse a támadó hadműveletek sikerét az arcvonal egyéb szakaszain. A Leningrádi, a Volhovi és a 2. Balti Front csapatai előtt az „Észak” német hadseregcsoport és a „Karéliai-földszoros” csoport csapatai álltak. Az ellenség az erdős mocsaras terepen mélyen lépcsőzött, műszakilag jól berendezett védőállásokat épített ki.

A támadás 1944. január 14-én kezdődött. A szovjet csapatok áttörték az ellenség erős állásait, és mélyen benyomultak védelmébe. A Leningrádi Front csapatai bekerítették és megsemmisítették a szemben álló ellenséges csoportosítást. A Volhovi Front magasabbegységei Novgorod körzetében súlyos vereséget mértek az ellenségre. Január 21-én a szovjet csapatok a Kopori-öböltől a Novoszokolnyikiig terjedő egész arcvonalon támadásba mentek át.

A sikeres hadművelet eredményeként Leningrád teljesen felszabadult az ostromzár alól. A szovjet csapatok az egész leningrádi területet megtisztogatták a hitleristáktól; megkezdődött Szovjet-Észtország felszabadítása.

A támadás a partizánokkal szoros együttműködésben folyt le. A hadművelet során a partizánosztagok megbénították a német csapatok vasúti közlekedését; felrobbantottak 300 hidat és kisiklattak 133 ellenséges szerelvényt.

A szovjet hadsereg nyári támadása Karéliában indult meg. A Leningrádi és Karéliai Front csapatai 1944 június—júliusában a viborgi és szvir-petrozavodszki hadműveletben szétverték Hitler finn szövetségeseit, elérték a szovjet—finn határt és Finnország belsejébe vetették vissza az ellenséget.„

(idézet: Gyeborin – Második világháború története – című könyvből)

Maglód, 2018.06.27. Salánki László

A fasizmus lényege, jellemzői

A fasizmus lényege: Nem az eredete a fontos, hanem a történelmi tapasztalatok alapján a hitleri fasizmus, mint alapvető társadalmi, emberi jelenség a meghatározó a besorolásnál. Így a hitleri fasizmus az alap fasizmus, a minta. Az ehhez hasonló jelenségek legfontosabb hasonlóságait tartalmazó minta.

A tudományosan megismert természeti és társadalmi törvények nem attól érvényesek, hogy ki fogalmazta meg, mert azok az emberi tudat nélkül is léteznek. Tehát nem az számít melyik nép, nemzet, faj tudósai jöttek rá a világ törvényeire, hanem az, hogy megállják-e a helyüket a gyakorlatban. Nem Marx, Engels, Lenin, Sztálin, Mao nemzetisége a fontos a társadalmi törvények tudományos megfogalmazásában, hanem az, hogy igazat állítanak vagy nem. Így igaz ez a dialektikus és történelmi materializmus esetében is. Newton törvényei igazak, de Einstein továbbfejlesztette, kiterjesztette, így fejlődik a tudományos megismerés. A klasszikusok tudományos munkája által megalkotott társadalmi törvények a gyakorlatban szerzett tapasztalatokkal bővülve fejlődnek, de az alapgondolatok érvényesek maradnak. Ezekre, míg a kapitalizmus, az kapitalizmus mindig alapozhatunk a jelenlegi állapotok megértésében is.

A **jobboldaliság, a kapitalizmus, a fasizmus** egymástól el nem választható tulajdonságai miatt tulajdonképpen ugyanazon jelenségek más közelítésből való jellemzése. A hazafiság, család, nemzet fontosságát hirdetik, de a kapitalizmusban ezt mindig felülbírálja a profit szerzés, az üzlet, mert a kapitalista termelés célja a minél nagyobb profit elérése a tőkéseknek. A proletárokat a csőcselék színvonalra zülleszti, hogy így az öntudatlan embereken uralkodjanak haszonszerzés céljából.

A kapitalizmus: kizsákmányoló, élősködő, szolgatartó, a célja a minél nagyobb profi elérése, gyarmatosító, imperialista, a profitért akár gyilkoló, felsőbbrendűséget megvalósító, a fasizmus gazdasági és politikai alapjait tartalmazó, az emberi és polgári jogokat a működési modelljéből következően eltipró, embertelen társadalmi rendszer.

A fasiszta erkölcsű emberek gondolkodása természetesnek tarja a szolgaságot, kizsákmányolást, más népek, fajok feletti felsőbbrendűséget, az ezeket szolgáló diktatórikus tekintélyuralmi életformát, a dolgozó emberek kirekesztését a törvényhozásból. A fasiszta erkölcs természetesnek tarja a társadalom megosztottságát urakra és az őket kiszolgáló szolgákra. A fasiszta erkölcs támogatja az alacsonyabb rendű emberi társadalmi forma megvalósítását, az emberré válás útját akadályozza, és visszafejlődést valósít meg az ember állati eredetéhez. Jelenleg a fasizmus gazdasági, politikai formájának az alapja a kapitalizmus, mint felsőbbrendűen kizsákmányoló, élősködő és imperialista rendszer. A fasiszta erkölcs felszínes idealista embertelen reakciós világnézet, demagóg politikusok imádatával, gyűlöletkeltéssel valamilyen nép, faj, társadalmi osztállyal szemben, és a valóságra épülő emberséges, materialista, internacionalista világkép üldözésével a középkori állapotokat sírja vissza. A jobboldali kapitalista-fasiszta emberek nem értik, elítélik és üldözik a fasiszta erkölcs ellen fellépő haladó és kommunista embereket. Az emberiség fennmaradásáért folytatott harca a kommunistáknak a fasiszta erkölcs felszámolását jelenti. Mivel a fasizmus gazdasági és politikai alapja a kapitalizmus, ezért a kommunisták harca a kapitalizmus ellen is folyik. A harc fasiszták és kommunisták között világméretekben zajlik. Mivel a fasizmus embertelen, ezért a győzelmük az emberiség végét is jelentené, az embertelenséget. Csak a kommunisták menthetik meg a világot az embertelen fasizmustól, kapitalizmustól. A fasiszta erkölcsű emberek az embertelenséget csak akkor nem szeretik, ha az ellenük irányul, de ez természetes is. Így a haladó és kommunista erkölcsű emberek sem szertik és tűrik az embertelen kapitalista-fasiszta erkölcsű politikát és háborút, harcolnak ellen, ami háború az emberiség fennmaradásáért.

A jobboldaliság lényege a felsőbbrendűség, ami a fasizmus egyik pillére, a másik a felsőbbrendűségre alapozott kizsákmányolási jog, a harmadik pedig ugyancsak a felsőbbrendűségre építkező nacionalizmus - sovinizmus, és ezeknek az embertelenségeknek diktatórikus megvalósítása. Tehát a fasizmus és a jobboldaliság tulajdonképpen édestestvérek, az emberi és polgári jogok eltiprói. Az alacsonyabb rendű társadalmi életforma megtestesítői. Érdekeltek a világméretű nemzeti, faji elkülönülésben, gyűlölködésben, a dolgozók és nemzetek kizsákmányolásában, a szolgaságban, élősködésben, a világ dolgozónépei összefogásának megakadályozásában. Érdekeltek a fejlődésben lemaradt népekkel szembeni felsőbbrendűségben és az elmaradottságuk kihasználásában, emberi módon segíteni a fejlődésükben nem akarnak a rászorulóknak, erkölcsük ezt nem teszi lehetővé. Az erkölcsük alapja az erősebb uralkodj a gyengébben, hasonlóan, mit az állatvilágban. Néha a lelkiismeretük megnyugtatására, odavetnek egy kis jótékonyságot az általuk megnyomorultaknak.

A fasizmus jellemzője: felsőbbrendűség, kizsákmányolás, élősködés, nacionalizmus, sovinizmus, diktatúra vagy tekintélyuralom, reakciós agresszív idealista világnézet, a haladó gondolkodók, kommunisták üldözése. A fasiszta jellemvonások megtalálhatóak a rabszolgatartó, a feudális és a kapitalista imperialista rendszerekben, a gyarmatosításban, a dolgozó társadalmi osztályok kizsákmányolásában, így a polgári „demokráciában" is.

A fasizmus megjelenésének több szintje van. Az eddigi legbrutálisabb a hitleri forma volt. A hitleri fasizmust felváltotta az amerikai típusú **mosolygó fasizmus**, de a céljai nagyon hasonlóak. Uralkodni, kizsákmányolni,

élősködni más nemzetek, fajok, társadalmi osztályok felett profit szerzés céljából. A mosolygó fasizmus a „Népfelséget" mosolyogva hazudó, a polgári „demokrácia" áldemokratikus, a többséget a hatalomból kizáró, így diktatórikus formában megvalósuló, a nép, nemzetek, osztályok felett felsőbbrendűként a jogos kizsákmányolást megvalósító fasizmus.

A fasizmusnak Dimitrov-féle meghatározása: *„A fasizmus a finánctőke legreakciósabb, legagresszívabb,legsovinisztább csoportjainak nyílt terrorisztikus diktatúrája!"* A hitleri fasizmus idejének fasizmus meghatározása az amerikai stafétabot átvétellel módosult a **mosolygó fasizmusra.** Már nem nyílt, hanem a polgári „demokrácia" álcája alatt megvalósuló totális diktatúra, a kapitalista világelit uralma a világ népei felett. Egyre kevésbé a nemzeti és faji felsőbbrendűsége a meghatározója, mert a multinacionális világméretű vállalatok föld méretekben érdekeltek a kizsákmányolásban. A nemzeti és faji ellentétek még a nem teljesen világméretűvé válásuk maradványa, de ugyanúgy kimutatja időnként az eredeti hitleri fasiszta módszereit. A neofasizmus így a **mosolygó fasizmus** vetélytársa lett, de azért ha kell, összetartanak a emberséges nézetek hirdetőkkel és kommunistákkal szemben.

Az amerikai **mosolygó fasizmus** háborúi 1945-től megközelíti a hitleri fasizmus népirtását. Koreai és a vietnámi háború már az amerikai **mosolygó fasizmus** harca volt az antifasiszta Kínával és a Szovjetunióval, amit az antifasiszták sikeresen megnyertek, és ez akár 20 millió ember kiirtásával járt. A Szovjetuniót viszont a mosolygó fasizmus sikeresen legyőzte. De a siker nem teljes és már fordul a történelem kereke megint előre, ha lassan is.

Amerika népirtó háborúinak áldozatai 1945-től: Korea: 3-10 millió, Vietnám: 3-10 millió, Afganisztán 1,2 millió, Irak 1 millió, Jugoszlávia: 0,3 millió Szíria 0,5 millió, stb., A mosolygó fasizmus népirtásának száma elérheti a több 10 milliót is.

A modern fasizmusban egyre inkább a föld méretekben megosztott világ a jellemzője, a dolgozókra és a felsőbbrendű kizsákmányolókra. Az emberiség világméretű megosztottsága kizsákmányolókra és dolgozókra, a totális **mosolygó-fasiszta** diktatúra megvalósulása. A következő lépcsőfok a robotok világméretű elterjedésével a dolgozó osztályok megszűnése lehet. A fasizmus felsőbbrendűsége ebben az esetben katasztrofális lehet az emberiségre nézve.

A Horthy-fasizmus is bővelkedik a fasizmus jellemzőivel, úgymint: Az úri osztály felsőbbrendűsége – nagyságos, tekintetes, méltóságos, stb.. A dolgozók kizsákmányolása, dolgozó osztályok elnyomása, szolgasorban tartása és a rajtuk való élősködés. Reakciós idealista világnézetek terjesztése. Szélsőséges nacionalizmussal egybeforrott sovinizmus, fajüldözés – a zsidók, cigányok emberi és polgári jogainak korlátozása. A zsidótörvények megalkotása és ennek a nép általi passzív eltűrése érdekében félelemkeltés, az emberséges haladó nézetek elnyomása. A haladó gondolkodók, kommunisták üldözése. Tekintélyuralom és diktatúra a dolgozókkal szemben. A dolgozók nincsenek képviselve a törvényhozásban, az úri osztályt képviselők hozzák a törvényeket. A klasszikus fasisztákkal, Hitlerrel, Mussolinival való elvbarátság, szövetség. A fasizmus elfogadását jelenti a Horthy-fasizmus tisztelete, imádása, ami a mai magyar reakciós fasiszták ismérve.

Mert aki Horthyt rendszerével szimpatizál, az bizony reakciós fasiszta.

A fasizmus fő ellensége a szocializmus és a kommunizmus, ami a népi demokrácia keretiben valósul meg. A népi demokrácia a többség, a dolgozók számára demokrácia, a fasizmus számára diktatúra.

Wikipédia – néhány fogalom:

Nacionalizmus: a nemzetek kialakulásának, a nemzetté válás folyamatának ideológiája. A nemzetet a területi egység, a közös nyelv, kultúra, értékrend és szokások, a közös mítoszok és történelem, valamint mindezek tudata jellemzi.

Sovinizmus: ami alatt általában a hazafiság fanatikus megnyilvánulását értik, a haza vagy nemzet elvakult imádatát, kritika nélküli csodálatát tükröző, annak felsőbbrendűségét hirdető nézeteket.

Hazafiság: a haza (szülőföld) iránt érzett pozitív érzelmek összessége, a haza szeretete és hajlandóság a szolgálatára.

Hazaszeretet: A hazához, ennek földjéhez, lakóihoz, nyelvéhez, emlékeihez stb. érzett ragaszkodás.

Imperializmus: a gyarmatbirodalmak kialakítására irányuló törekvés, a kapitalista fejlődés egy új szakasza a 19-20. század fordulóján. Sokak szerint az imperializmus mögötti hajtóerő gazdasági természetű, célja az olcsó munkaerő és nyersanyagforrások kizsákmányolása és az új piacok megnyitása.

Fasizmus: a radikális, tekintélyuralmi nacionalizmusnak a 20. század első felében Európa egy sor országában megjelent formája. Nevét az olasz változatáról, a legkorábban kialakult olasz fasizmusról kapta. Az

emberi társadalmon belüli fő ellentéteket nem az osztályok között találta meg, hanem a nemzetek és az emberi „fajok” között. A gazdasági életben a vegyes gazdaság mellett szállt síkra, amelyben jelentős állami tulajdon és állami beavatkozás mellett nagy teret kapott a nemzeti tőke, beleértve a nagytőkét is. A fasizmus fő ellenségének a szocializmust és a kommunizmust tekintette.

Dimitrov-féle fasizmus meghatározás: „A fasizmus a finánctőke legreakciósabb, legagresszívabb, legsovinisztább csoportjainak nyílt terrorisztikus diktatúrája!”

Maglód, 2018.06.28. Salánki László

A világgazdaság és haditermelés a második világháború idején

A „málenkij robot” segítette a Szovjetuniót a Hitleri és a Horthy fasiszták által okozott károk helyreállításában!

A szovjet fogságba elhurcolt polgári személyek száma mintegy 100 000–110 000 főre tehető, a Magyar Horthy-fasiszta hadsereg legalább 100 000 szovjet polgári személyt gyilkot meg. Ez a gyilkosság a fasisztáink szerint érthető és jogos. Miért nem hagyták magukat a szovjet a nők megerőszakolni? Miért nem tetszett a szovjet embereknek, hogy lerombolják, kifosztják a hazájukat, és megölik, akik ellenállnak? A mai fasisztáink erkölcse már ilyen. Mivel ők felsőbbrendűnek tartják magukat a „koszos proliknál” ez náluk a természetes, lopás, rablás, gyilkosság, élősködés, vagyis a rablógyilkosság. De jönnek még a mi utcánkba! És, ha megint népi demokrácia lesz, nem értik mi a bűnük. Lehet, hogy az agyukban van a hiba? A fasisztáknak lehet lopni, gyilkolni?

Lend-lease – kölcsönbérlet: A Lend-lease törvény értelmében az Egyesült Államok segítséget nyújtott a hitleri megszállók ellen küzdőknek. A lend-lease alapján 7 milliárd dollár kölcsönt biztosítsanak Nagy-Britanniának és Görögországnak. Az összeget 1941. október 28-án további hatmilliárddal megnövelték. Összességében Nagy-Britannia és birodalma 31,2 milliárd dollárt kapott.

A lend-lease és a Szovjetunió: Az amerikaiak ajánlatot tettek a Szovjetuniónak 2250 harckocsi, 85 ezer teherautó és 108 ezer tábori telefon szállítására. Végül 1941 októberében a kongresszus úgy döntött, hogy bevonják a Szovjetuniót a lend-lease programba. 10,9 milliárd dollár támogatást ítéltek meg számára. A Szabad Franciaország 3 milliárd dollárt, Kína pedig 1,6 milliárd dollárt kapott. Összességében a világ megsegítésére 50 milliárd dollárt szántak, az amerikai termelés egyötödét!

1941. november 7-én Roosevelt hivatalosan is bejelentette, hogy kiterjeszti a kölcsönbérleti törvény hatályát a Szovjetunióra is. (A szállítások elég-lassan indultak meg, bár a németbarát iráni kormány megdöntése után, Irán angol és szovjet megszállásával - 1941. szeptember - lehetővé vált, hogy a szállítmányok ne csak az Északi-Jeges-tengeren [Barents-tengeren] keresztül érkezzenek szovjet területre.)

A mintegy 10 milliárd $ összértékű amerikai szállítások a teljes háború alatti orosz termelés nagyjából 7 százalékát tették ki. Az USA is a Szovjetunió ellensége volt, tehát nem szeretetből kapta a segélyt. Bár jól jött, de egyedül is elbírtak volna a fasisztákkal. Hitler majdnem az egész európai hadipotenciállal rendelkezett, de így sem győzhetett volna. Az USA félt, hogy túl erős lesz Hitler Németországa, ha győz. Így a szovjeteket segítve próbálták gyengíteni, de ez túl jól sikerült. Sztálin akár az óceánig űzte volna a fasiszta fenevadakat, és erre jó esélye is volt, de jött a hitleri fasizmust felváltó USA. Az atombombát az USA már a Vörös Hadseregtől való félelmében dobta le Japánban. Így egyelőre kompromisszum születet a Szovjetunió és a fasizmust továbbvivő USA között. Végül 1990-ben győzött az USA fasizmusa, de még mindig az oroszok az USA ellenségei, így a fasizmusé is.

Hitler amerikai üzleti kapcsolatai

A harckocsigyártás alakulása MEK

	1939	1940	1941	1942	1943	1944
Németország	2 000	?	5 000	9 395	19 885	27 300
Szovjetunió	?	2 799	4 742	24 668	24 000	29 000
USA	-	346	4 053	24 996	29 497	17 569
Anglia	969	1 399	4 841	8 611	8 600	?

A repülőgépgyártás alakulása

	1939	1940	1941	1942	1943	1944
Németország	5 000	?	12 400	15 409	24 807	37 905
Szovjetunió	?	?	?	25 900	34 900	40 000
USA	2 141	6 029	19 433	47 836	85 898	96 318
Anglia	3 731	8 634	13 160	17 730	21 438	24 000

Az európai tőkés országok termelése 1937-ben

Ország	Nyersvas	Acél	Alumínium	Gépkocsi
	(millió tonna)		(ezer tonna)	(ezer darab)
Németország	16,0	19,4	127,6	331
Anglia	4,6	13,2	19,2	504
Franciaország	7,9	7,9	34,5	227
Olaszország	0,8	2,1	22,9	72

A Szovjetunió ipari termelése

Megnevezés	Mértékegység	Termelés	
		1918-ban	1940-ben
Nyersvas	millió tonna	4,2	14,9
Acél	millió tonna	4,2	18,9
Szén	millió tonna	29,1	165,9
Kőolaj	millió tonna	9,2	31,1

Az Egyesült Államok ipari termelésének indexe (1939=100%)

1939	1940	1941	1942	1943	1944	1945
100	115	149	183	219	216	186

„A kommunista párt és a szovjet kormány a háború alatt nagyarányú ipari építkezést szervezett. 1942—1944 folyamán 79 milliárd rubel értékben építettek iparvállalatokat. Az ország keleti területein 2250 új ipari üzem épült, s 100 000 fémforgácsoló gépet, 24 vasolvasztót, és 128 martinkemencét helyeztek üzembe. A keleten épült nagyüzemek, amelyeket kiváló hazai gyártmányú felszereléssel láttak el, 1944 elején kezdték meg a termelést. Az ország keleti részein az ipari termelés 1944-ben 1940-hez viszonyítva 2,8-szeresére, a haditermelés pedig 6,6-szeresére emelkedett. Egyedül az Urálban több alumíniumot termeltek, mint a Szovjetunió egész alumíniumipara a háború előtt. 1943 decemberében üzembe helyezték a magnyitogorszki kohászati kombinát óriás nagyolvasztóját. 1944-ben a kombinát második nagyolvasztója is megkezdte a termelést. Ezek voltak Európa legnagyobb nagyolvasztói. Ugyancsak 1944-ben kezdte meg a termelést a csuszovói üzem nagyolvasztója és az első uráli Bessemer-csarnok, az Üzbég kohászati üzem első martinkemencéje, az altáji új traktorgyár, a cseljabinszki kohászati üzem első nagyolvasztói, a novo-tagili kohászati üzem nagyolvasztója és kokszolója, a karagandai nagy külszíni szénbánya, az uráli gépkocsi gyár, számos repülőgépgyár, a szibériai harckocsigyár, a kuznyecki ferro-ötvezet gyár, a cseljabinszki csőgyár martinkemencéi, a gubahini szén vegyészeti gyár két kokszolója és a Szovjetunió legnagyobb turbogenerátora a cseljabinszki hőerőműben. A keleti szénvidékeken mintegy kétszáz új bányát nyitottak meg, és sok más fontos vállalatot létesítettek."

(idézet: Gyeborin – Második világháború története)

„Európa gazdasági kizsákmányolása nem elsősorban a csatlós országok gazdasági erőforrásain nyugodott. Európa katonai elfoglalása és megszállása után azonnal megindult a kizsákmányolás és rablás széles körű, mindent átfogó és tervszerű folyamata. Ebben a tevékenységben a német nagytőke hagyományos gazdasági programja találkozott Hitler Lebensraum elképzeléseivel. A háború kitörésének okát a német élettér elégtelenségével magyarázni közhelyszámba ment. „A gazdasági határokból kiszabadulni, ez a célja a ránk kényszerített háborúnak. A német gazdaság túl kell, hogy terjeszkedjen és túl fog terjeszkedni a jelenlegi határokon"- így fogalmazták ezt meg a nagytőke fellegvárában, a Reichsgruppe Industrie egyik ülésén. A Reichsgruppe Industrie-ban jelentős munka indult a megszállt nyugat-európai területek ipari kiaknázására, egyidejűleg a hadsereg hadigazdálkodás és fegyverkezési osztálya is kidolgozta a megszállt területek kirablásának alapelveit. Ez utóbbi kezdetben a hadigazdasághoz szükséges nyersanyagokra és munkagépekre fordította a figyelmet, leszögezve, hogy a kifosztásnak két jogi formuláját engedik meg. A megszállt ország hadseregének tulajdonát hadizsákmányként hurcolják el, s ami nem képezi a hadsereg tulajdonát - arra a birodalom ipara tart igényt.

Az igénybevéltelt Göring egyik utasítása a következőképp fogalmazta meg: „Önöknek, mint a vadászkutyáknak, állandóan nyomon kell lenniök, hogy mindent felfedjenek, ahol még akad valami, amire

esetleg a német népnek még szüksége van: azt azonnal meg kell ragadni és ide kell hozni." Az „új rend" megkülönböztetése Nyugat és Kelet között a gazdasági kérdésekben is érvényesült. Nyugaton a rendszeres, jól megszervezett kizsákmányolás csak a megszállás utolsó szakaszában csapott át a szabad rablásba, Keleten viszont a szabad rablás kezdettől fogva a módszer.

Nyugaton, ha a Wehrmacht egy országot elfoglalt és megszállt, akkor az első gazdasági intézkedés mindig az országban található arany- és devizakészletek igénybevétele volt. Ez az intézkedés azonban többnyire csak részleges eredménnyel járt, mivel az elmenekülő, rendszerint angol emigrációt választó kormányok az aranyat és nemes valutát többnyire Angliába és az Egyesült Államokba mentették át. Ezt követte a megszállási - irreálisan magas - költségek megállapítása, amelyet a megszállt ország fizetett. Pontos adatok nem állnak rendelkezésünkre, de ezen a címen hozzávetőlegesen 60 milliárd német márkára lehet becsülni a német államháztartásba befolyt összeget. Közel felét Franciaország fizette, Belgiumban és Hollandiában a megszállási költségek és a németek által rájuk kény szeri tett hitelezési eljárások fejében a nemzeti jövedelem 2/3-át engedték át Németországnak. A nürnbergi per folyamán Dánia 5 milliárd dán koronában, Norvégia pedig 12 milliárd norvég koronában állapította meg a német hadisarcok összegét. Hollandia 22 milliárd holland forint, Belgium 13,4 milliárd belga frank, Franciaország pedig 631 milliárd francia frank veszteségről szólt.

A becsült összegek nem tartalmazták a katonai vagy más hatóságok által elkobzott s Németországba szállított árukat. Franciaországban 9 millió tonna gabona elhurcolását tartották nyilván, s megállapították, hogy az olajtermelés 80, az acéltermelés 74%-át foglalták el a német megszállók.

Nyugat- és Észak-Európa megszállt országaiban a gazdaság irányítását jórészt meghagyták az illető országok tőkései és a kollaboráns politikusok kezében, és a németek csupán az ellenőrzést és irányítást gyakorolták. Göring egy dokumentumban már 1940-ben leszögezte: „A német gazdaságpolitika egyik célja, hogy a külföldi vállalatokra kiterjessze a német befolyást." E programnak megfelelően a Krupp-csoport számos gépipari, bányászati és kohászati vállalatot kebelezett be Franciaországban, Hollandiában és Belgiumban. A Flick-csoport befészkelte magát ezen országok gazdaságába, az I. G. Farbenindustrie a vegyészeti ipart nyelte el Dániában és Norvégiában, és az új, Göring vezette konszern is erősen terjeszkedett az elfoglalt országok gazdasági életében. A megszállt lengyel és szovjet, valamint a balkáni területeken a gazdaság tulajdona és irányítása egyaránt közvetlenül német kézbe került. A Lengyelországot ellenőrző megszálló hatóságok például 1939 októberében Göringtől azt az utasítást kapták, hogy mivel önálló lengyel gazdasági életre nincs szükség, bontsanak le minden fontosabb gyárat, szállítsák el a gépeket és amennyire lehetséges minden erőművet. Még a telefon- és távírókábelek felszedését, s néhány egyvágányú vasúttól eltekintve a vasutak elpusztítását is tervbe vették.

Később megváltozott Lengyelország gazdasági kirablásának programja. A meglevő gazdasági források megsemmisítése helyett a német hadigazdaság szolgálatába állítása volt a cél. Először a Göring által irányított négyéves tervet terjesztették ki Lengyelországra. Fokozták a stratégiai nyersanyagok kitermelését. 1940-43 között közel 4 millió tonna gabonát szállítottak el. Jugoszláviából, ismét csak becslések szerint, mintegy 10 millió tonna élelmet hurcoltak el a német megszállók.

1943 szeptemberében a német hadianyag termelés irányításával megbízott Albert Speer miniszter a megszállt országok iparát még fokozottabban vonta be a német háborús termelésbe. Keleten az élelmiszer és a nyersanyag kiaknázását növelték, Nyugat-Európa iparát pedig a német fogyasztási cikkek fokozott kielégítésére használták fel.

A legnehezebb, annak a minden addigi méretet felülmúló vandál pusztításnak és rablásnak számszerű felmérése, mely a Szovjetunió megszállt területén ment végbe. Az egyes német iratokban található részletadatok csak 1943-ban 9 millió tonna gabona elhurcolásáról szólnak, amit 2 millió tonna takarmány, 3 millió tonna burgonya stb. egészített ki. Az elhurcolt vagy a németek által leölt szovjet állatállomány 9 millió szarvasmarhára, 12 millió disznóra és 13 millió juhra rúgott. Az ipar olyan fokú kizsákmányolására, mint Nyugaton, itt mégsem került sor, mivel a szovjet kormány a legfontosabb gazdasági egységeket leszerelte és Keletre szállította, a partizánok pedig a németek által tervezett helyreállítást megakadályozták. Nemcsak Ukrajnából kaptak kevesebb mezőgazdasági cikket, mint várták, de a doni iparvidék, a Krivoj Rog-i vasércbánya s más ipari üzem tervbe vett felfuttatása sem sikerült. Pedig egyetlen ország gazdasági kirablását sem készítették elő olyan tervszerűen, mint éppen a Szovjetunióét.

Még a hadjárat megindulása előtt kidolgozták a szervezeti alapelveket. Az oldenburgi gazdasági csoport irányelvei szerint:

„1. A háborút úgy kell folytatni, hogy a harmadik háborús évben a Wehrmacht élelmezését már Oroszország biztosítsa.

2. Nem kétséges, ha a számunkra szükséges dolgokat kivisszük az országból, akkor több millió ember éhhalálával kell számolni.

3. A legfontosabbak az olajos magvak s más hasonló termékek, és csak ezután a gabona.

4. Az ipart csak hiányzó cikkek gyártására kell beállítani."

A szovjet területek gazdasági kizsákmányolásának végrehajtását különböző ún. Wirtschaftskommandókra bízták. Ezek gyakorlati tevékenysége azonban az élelmiszer-rekviráláson s néhány üzem helyreállításának kísérletén túl nem terjedt. Az üzemek helyreállítása többnyire nem sikerült, s ha igen, jórészt hiányzott a szükséges nyers- és fűtőanyag. A német kizsákmányolás találékonyabbnak bizonyult az új adórendszer kiépítésében. Szinte valamennyi megszállt területen infláció jött létre, a görögországi infláció öltött legjelentősebb méreteket. A németek ezt fokozott adóztatással igyekeztek ellensúlyozni. Nemcsak személyekre, házra, hanem olykor az ablakokra, a háziállatokra, (kutyát, macskát beleértve) is vetettek ki adót.

A német hadigazdaság úgy próbálta a megszállt Európa gazdaságát integrálni, hogy a legcsekélyebb mértékben sem volt tekintettel a lakosság életére, belső viszonyaira. E rablógazdálkodás következménye volt, hogy 1941-42 telén Görögországban súlyos éhínség tört ki, több tízezren haltak éhen, s az éhség csak azért nem követelt több áldozatot, mivel a Nemzetközi Vöröskereszt segítségével amerikai és kanadai élelmiszer-szállítmányokat küldtek az éhező lakosságnak. Himmler – aki mint az SS birodalmi vezetője, végső soron az egész megszállási rendszert irányította - egyáltalán nem túlzott, mikor a megszállási programot a következőképp fogalmazta meg: „Ami jó és értékes más népekben számunkra, azt kisajtoljuk belőlük. Ha szükséges, gyermekeiket is elraboljuk és felneveljük. Az, hogy a többi nép jól él vagy éhen döglik, számunkra csak annyiban érdekes, hogy szükségünk van rájuk, mint rabszolgákra, egyébként sorsuk teljesen közömbös."

A háború folyamán a német hadigazdaság a munkaerő-szükségletét a megszállt országok lakosságából egészítette ki. A német hadsereg állománya az 1939-es, mintegy másfél millió emberről, 1942-re - a veszteségeket is figyelembe véve – közel 10 millióra emelkedett. A fiatal és idősebb férfiak munkába állításával ezt a munkaerő-veszteséget csak részben tudták pótolni, a női munkaerő alkalmazását pedig - egészen sajátos módon - nem növelték. Így a német hadigazdaság 39,1 milliós munkaerő állománya éppen akkor, mikor minden erőforrásra különösen szükség volt, közel 8 millióval csökkent. A hiányzó munkaerőt a megszállt országokból kívánták pótolni. A munkaerő toborzás különböző módjai és eszközei állottak a német hatóságok rendelkezésére. 1941-ig a munkaerőhiányt a lengyel és nyugati hadifoglyok munkába állításával, valamint Lengyelországban félig toborzott, félig kényszerített ún. Zivilarbeiterek igénybevételével oldották meg.

A Szovjetunió elleni hadjárat megindítása után a német hadsereg személyi állománya rohamosan nőtt, s a munkaerőhiányon az eddigi eszközökkel nem lehetett úrrá lenni. 1942. március 21-én Hitler Fritz Sauckelt, a volt thüringiai gauleitert a „munkaerő-tartalékok birodalmi biztosává" nevezte ki, s megbízta, hogy a keleti megszállt területekről erőszakkal szerezzen munkaerőt. Sauckel másfél millióra becsülte a német gazdaság azonnali munkaerő-szükségletét, és négy hónappal a megbízatás után már jelezte, hogy előirányzatát teljesítette. A Németországba vándorló munkások nagyobb részét a körülmények vagy közvetlenül a német megszállók késztették az „önkéntes" munkavállalásra. A gazdasági kényszer közvetett nyomásán túl, a fizikai terror egyre nagyobb szerepet kapott a munkaerő-toborzásban. Az erőszak és a kényszer, az állandó utcai vagy a házakra is kiterjedő razziák voltak - legalábbis Keleten - a munkaerő-toborzás fő módszerei. 1943 tavaszán már 3,6 millióra emelkedett a német gazdasági életben dolgozó külföldi, ún. civil munkások száma, mely további 1,5 millió hadifogollyal egészült ki. A 3,6 millió civilmunkásból 1,6 millió közvetlenül a hadianyaggyártásban dolgozott, közel 200 000 a bányászatban, valamivel több az építőiparban. Több mint egymillió a német mezőgazdaság munkaerőhiányát enyhítette, s további 600 000 nyert elhelyezést a közlekedésben és más gazdasági ágakban. Az idegen munkaerő felhasználása 1944-ben tovább fokozódott, s már mintegy 7 és fél millióra rúgott. Sauckel egyik jelentésében maga is elismerte, hogy ezeknek csak töredéke vállalta önként a németországi munkát.

A toborzás kezdetben úgy folyt, hogy egyszerűen a templomból vagy a moziból kijövő embereket elfogták. Nyugaton az SS városnegyedeket vagy falvakat lezárt, és az ott levő munkaképes nőket és férfiakat elhurcolta. Keleten az ilyen akció nemegyszer a lakónegyed vagy falu felégetésével, lerombolásával is együtt járt. „Vad, kíméletlen embervadászat folyik a városokban, a falvakban, az utcákon, a tereken, a pályaudvarokon, még a templomban is - számol be egy német jelentés Lengyelországból. - Mindenki ki van téve annak, hogy a rendőrhatóságok bárhol és bármikor, hirtelen és váratlanul elfogják, és gyűjtőlágerbe viszik." A többséget tehát erőszakkal toborozták, s marhavagonokban hurcolták Németországba, ahol nem csupán összehasonlíthatatlanul rosszabb feltételek mellett dolgoztak, mint a német munkások, de nemegyszer bántalmazásban, állandó megaláztatásban volt részük. Igen rossz életviszonyok között, minimális egészségügyi feltételek mellett ismerkedhettek meg a nemzetiszocialista „új renddel". Már 1941 elején a lengyel civil munkásokkal kapcsolatban rendelkezéseket adtak ki - az oroszokra azonnal, a nyugatiakra később, a háború végén terjesztették ki -, melyek teljesen jogfosztottá tették ezeket a munkásokat. Megtiltották, hogy nyilvános helyeket - templomokat is beleértve - látogathassanak, villamoson vagy vonaton utazzanak, német nőkkel vagy férfiakkal nemileg érintkezzenek. (Az utóbbiért 1942-től halálbüntetés járt. Ez a lehetőség inkább a mezőgazdaságban nem csoportosan dolgozóknál merült fel.) A táborokban leírhatatlanul rossz egészségügyi viszonyok uralkodtak.

Éveken át éjjel-nappal ugyanazt a ruhát hordták. Többnyire nem volt télikabátjuk, cipőjük pedig elrongyolódott. Az elégtelen táplálkozás miatt a betegségek gyorsan terjedtek, a megfelelő gyógyszer és az orvosi kezelés hiánya szörnyű pusztítást vitt végbe közöttük. Pedig a német hadigazdaságban felhasznált idegen munkaerő hierarchiájában az ún. civil munkások még viszonylag jó helyen álltak.

A német fegyverkezési iparágakban - a hadifoglyokra vonatkozó genfi és hágai konvenciók megszegésével - közel 2 millió hadifogoly is dolgozott. A genfi konvenció megtiltotta, hogy a hadifoglyokat a háborúval kapcsolatos munkára közvetlenül felhasználják. Ezeknek az intézkedéseknek megszegése még a kisebbik rosszat jelentette. A hadifoglyok bántalmazása, kisebb-nagyobb csoportok indokolatlan kivégzése már a nyugati hadműveletek során gyakorlattá vált. A Szovjetunió elleni hadjáratban a hadifoglyokkal való bánásmód az alacsonyabb rendűnek tartott szlávság tudatos kiirtási programjának szerves része volt.

A németek - a hadifogoly tömegek elhelyezésének tényleges nehézségein túl - szándékosan minél több szovjet hadifogoly elpusztítására törekedtek. Kidolgozott módszerükhöz tartozott, hogy a hadifogolytáborokban nem kell barakkokat építeni, elég, ha szögesdróttal körülkerített, fegyveresek által őrzött területeken zsúfolják össze az elfogott katonákat. A foglyok 1941-42 hideg telén, fedél nélkül, éhezve, német jelentések szerint is százezerszámra pusztultak el. 1942 tavaszán, szintén német jelentések szerint, a közel 4 millió hadifogolyból már csupán néhány százezer volt munkaképes. 1942-ben a németek felismerték, hogy a Szovjetunió elleni villámháború illúzió, s a háború folytatásához hosszú, nehéz küzdelemre, gazdaságuk teljes erőfeszítésére van szükség. A rendelkezésre álló munkaerő-mennyiség növelése céljából - s nem humánus okokból - sajnálták a potenciális munkaerő oktalan pusztítását.

A német gazdasági vezetők, gyártulajdonosok hangulatát fejezte ki a sziléziai bányák két tulajdonosának álláspontjáról fennmaradt feljegyzés. „A tulajdonosok rendkívül sajnálják, hogy az orosz hadifoglyokat, akiknek munkájával meg vannak elégedve, 1941-42 telén oly rosszul táplálták és olyan körülmények közé kényszerítették, hogy százezerszámra haltak éhen. Ma nagyon is szükségünk lenne rájuk.” Ugyanezt Himmler egy 1943-ban, az SS-vezetőknek tartott értekezletén a következőképp fogalmazta „Annak idején [ti. 1941-ben. - R. Gy.] még nem tudtuk úgy értékelni az embertömeget, mint ma, mikor mint munkaerőt használjuk. Ez végső soron, ha generációkban gondolkodunk, nem lenne baj, de jelenleg a munkáshiány következtében sajnálatos, hogy foglyok tízezrei, sőt százezrei pusztultak el kimerültség és éhség következtében.”

Az orosz foglyok tömeges gyilkolása 1942 második felétől sem szűnt meg. Noha a foglyoknak ezentúl valamivel több esélyük volt az életben maradásra, a bánásmód és az ellátás azonban továbbra is a lehető legrosszabb volt. A szovjet hadifogoly-létszámból, melyet 1942 őszén a német előrenyomulás tetőpontján 5 milliónál többre becsültek, 3 milliót is meghaladja azoknak a száma, akik éhség, nélkülözés és járványok következtében elpusztultak, vagy akiket kivégeztek. A jugoszláv és lengyel foglyok helyzete sem volt jobb. A nyugati és északi államok elfogott katonái az oroszokhoz képest viszonylag jobb bánásmódban részesültek. Tömeges kivégzésekre, mészárlásokra ritkán került sor. Itt is alkalmaztak tilalmazott hadimunkára hadifoglyokat. Sor került olykor - nem csupán egyes SS-vezetők vagy katonák egyéni kilengései következtében, de a német vezetés utasítása értelmében is - tömeges kivégzésekre és megkínzásokra. Hitlertől származó utasítás, az ún. Kommando Befehl (kommandó parancs), mely azon elfogott angol katonák kivégzéséről intézkedett, akik különböző német katonai támaszpontok, létesítmények ellen többnyire partraszálló vagy ejtőernyős hadműveletek keretében hajtottak végre romboló akciókat. Hitler parancsa szerint, „még ha látszólag egyenruhát viselő katonákról vagy romboló csoportokról van is szó, függetlenül attól, hogy van-e náluk fegyver vagy sem, harcban vagy menekülés közben az utolsó emberig meg kell semmisíteni”.

1943-tól, mikor a szövetséges légitámadások Németország ellen erősödtek, a hadifogolytáborokat különösen veszélyeztetett területekre csoportosították. Egyes területeken a helyi vezetők nemcsak biztatták a lakosságot, de parancsot is adtak a kiugrott ejtőernyősök megölésére.”

(idézet: Ránki György – Második világháború története – című könyvből)

Maglód, 2018.06.28. Salánki László

Szovjetunió Nagy Honvédő Háborúja – Magyarok a Don-kanyarnál

A **mai Horthy hívek** a „Magyar" szó jelentését lejáratták. A mosolygó fasizmus helyett az elavult hitleri neofasizmus embertelenségeiben hisznek, de szép számmal akad híve a mosolygó fasisztáknak is. Így lassan a „Magyar" szó az embertelenség szinonimája lesz, amit meg kell akadályozni, a népi demokrácia ezt tette, védjük meg a „Magyar" szó jelentését, legyen emberségesség hazánkban megint. Reakciós fasisztáink szeretnének nem emlékezni a Horthy-fasiszta múlt által elkövetett háborús bűnökre, de megint megismételnék. A múlt bűneiből nem akarnak tanulni, mert felsőbbrendű emberek uralmát akarják megvalósítani, de így nem méltók az ember és a Magyar névre. Csak ordas fasiszta lehet a nevük.

Reakciósaink szerint, ami minősíti őket: Hitler, Horthy a klasszikus, és az USA vezette mosolygó fasiszták és szimpatizánsaik szerint a népek, nemzetek bűnösök, ha a saját magukat és hazájukat védik a kizsákmányolástól, gyilkosságoktól, rablástól, nők megerőszakolásától, mert a fasisztáknak joguk ez, ők a felsőbbrendűek, és a polgári „demokrácia" álcája mögé bújva szidják azt, aki leleplezi őket. De, ha a megerőszakolt nők férjei, fiai jogos haragjukban tombolnak azt már nem értik.

A **mai reakciósaink** azt szeretnék, ha Sztálin hagyta volna, hogy lemészárolják őket a fasiszták, de ellenállt és ez dühíti őket. Továbbá azt szeretnék, ha Sztálin nem számolt volna le a nép ellenségeivel és győz a kizsákmányoló embertelen kapitalizmus, de ez sem jött be nekik. A kapitalista fasiszták a bűnösök Sztálin háborújának áldozatai miatt, nem kapituláltak, így harcolni kellett. Minden harc, háború embertelen sok áldozattal. Ha Horthy-fasiszták mai hívei a tükörbe néznek, akkor egy gyilkosságra lopásra készülő arcot fognak látni, egy vadat, aki jogot formál mások feletti uralkodásra. Ez volt Horthy is, egy állat, nem méltó arra, hogy embernek nevezzék.

A Horthy-fasizmus is bővelkedik a fasizmus jellemzőivel, úgymint: Az úri osztály felsőbbrendűsége – nagyságos, tekintetes, méltóságos, stb.. A dolgozók kizsákmányolása, dolgozó osztályok elnyomása, szolgasorban tartása és a rajtuk való élősködés. Reakciós idealista világnézetek terjesztése. Szélsőséges nacionalizmussal egybeforrott sovinizmus, fajüldözés – a zsidók, cigányok emberi és polgári jogainak korlátozása. A zsidótörvények megalkotása és ennek a nép általi passzív eltűrése érdekében félelemkeltés, az emberséges haladó nézetek elnyomása. A haladó gondolkodók, kommunisták üldözése. Tekintélyuralom és diktatúra a dolgozókkal szemben. A dolgozók nincsenek képviselve a törvényhozásban, az úri osztályt képviselők hozzák a törvényeket. A klasszikus fasisztákkal, Hitlerrel, Mussolinival való elvbarátság, szövetség. A fasizmus elfogadását jelenti a Horthy-fasizmus tisztelete, imádása, ami a mai magyar reakciós fasiszták ismérve.

Mert aki Horthyt rendszerével szimpatizál, az bizony reakciós fasiszta.

Előzmények, amelyek a „hős" Magyar Katonák pusztulását okozták:

„Horthyék korszerűtlen haderejére Németországnak nem volt szüksége. Sőt, a német csapatok csoportosításához Magyarország területe is csak feltételesen jött számításba, mindössze a vasútvonalakat vették igénybe.

1941. június 22-én hajnalban Németország és szövetségesei minden különösebb előzetes követelés nélkül megindították csapataikat a Szovjetunió ellen. Hitler megkezdte azt a háborút, amelynek „...nyilvánvaló és meggyőző okát még szövetségesei sem értették".

A támadás napján a kormányzó levelet kapott Hitlertől. Erdmannsdorff követ pedig Bárdossynak tett jelentést a helyzetről. Hitler köszönetet mondott a Kárpát-Ukrajnában foganatosított katonai intézkedésekért és kifejezte azt a meggyőződését, hogy lépésével Magyarországon feltétlen egyetértenek. Horthy állításával ellentétben Hitler nem kérte magyar csapatok részvételét és nem kívánta, hogy Magyarország hadat üzenjen a Szovjetuniónak. Erdmannsdorff jelentése szerint a kormányzó nagyszerűnek nevezte a hírt. Kijelentette, hogy 22 éve sóvárogva várta ezt a napot és most boldognak érzi magát. Bárdossy viszont „...azt válaszolta, hogy a magyar kormány, a bolsevista fenyegetés veszélyével szemben régen közismert beállítottságánál fogva nemcsak teljes megértéssel fogadja a német elhatározást, hanem az egyben a legnagyobb megelégedéssel tölti el, ... és egy pillanatig sem kételkedik a német fegyverek teljes sikerében."

A követ kifejezte azt a meggyőződését „... hogy Magyarország ebből az elhatározásból levonja a konzekvenciákat".

Másnap június 23-án összeült a minisztertanács. A kormány meghallgatta a vezérkari főnök jelentését, mely azonnali hadüzenetet és hadba lépést követelt.

A kormány elvetette Werth altábornagy javaslatát, Bárdossy előterjesztésére viszont elhatározta, hogy megszakítja a diplomáciai kapcsolatokat a Szovjetunióval. Magyarországot erre - Bárdossy beismerése szerint - semmilyen szerződés nem kötelezte, „minthogy a támadó világosan Németország volt" és a németek sem

követelték, csak úgy nyilatkoztak, hogy ez a legkevesebb, amit Magyarország megtehet. Midőn a miniszterelnök közölte a magyar kormány határozatát, Erdmannsdorff kifejezte meggyőződését, hogy Berlin a magyar részről vállalt szolidaritást örömmel fogadja. A diplomáciai viszony megszakítása félreérthetetlenül azt igazolja, hogy a politikai vezetés felhagyott várakozó álláspontjával.

Kassa felett 1941. június 26-án 13 órakor megjelent három (egyes jelentések szerint négy) repülőgép. A felállított figyelőőrsök észlelték őket, és a tengelyhatalmak közös sárga jelzését ismerték fel rajtuk. Így a gépeket „saját"-nak minősítették - írja a Légoltalmi Közlemények 1941. június 1-i száma. A 2. számú figyelőőrs ennek ellenére figyelmeztetni kívánta a központot, de műszaki hiba miatt nem tudott jelentkezni. Máthé tábornok (VIII. hadtestparancsnokság) június 26-án 21 óra 40 perckor az eseményeket összefoglalva a következőket jelentette: „Az első légiriadó 13 h 08-kor volt, amikor is 3 ellenséges repülőgép jelent meg a város felett, és kb. 14 bombát dobott le a város különböző részein. Találat érte a Bethlen Gábor laktanyát (VIII. lgv. tü. oszt.), a Görgey Arthur laktanyát (23. táb. tü. oszt.), a postapalotát, valamint a fentebb említett laktanyák szomszédságában levő polgári lakóházakat. Több szemtanú állítása szerint a repülőgépek DK irányból jöttek és a honvédségnél újonnan bevezetett sárga színezéssel voltak ellátva." A sárga csíkot több jelentés is említi. Érdekes, hogy a magyar hadi- és futárgépek sárga festéssel való ellátását a honvéd légierők parancsnoka 1941. június 19-én rendelte el. Ezért hivatkozik Máthé tábornok az újonnan bevezetett sárga színre.

Figyelmet érdemel még, hogy a szolgálati úton érkezett jelentések egy része ismeretlen repülőgépekről tesz említést, hogy a támadás nem a pályaudvarok és a német csapatok utánpótlását biztosító vonatszerelvények és vasútvonalak ellen irányult. A fel nem robbant bombát, amelyen kétfejű cári sas és „Putyilovszkij závod" felirat volt, csak június 28-án ásták ki. Tehát első világháborús gyártmányú, és minden bizonnyal valamelyik múzeumból hozták el koronatanúnak. A tervezők elgondolása nem a legjobban sikerült. A hadüzenet még a kiásás előtt megtörtént, a „tanúra" nem volt szükség, ezért nem szellőztette a propaganda, képét a pesti újságok sem közölték.

Röviddel a kassai légitámadás hírének megérkezése után Bartha Károly honvédelmi miniszter megjelent Bárdossynál. Figyelmeztette a miniszterelnököt, hogy ha a kormány még e bombázás következményeit sem hajlandó levonni, ő és a vezérkari főnök is azonnal beadja lemondását, aminek a hadseregre igen súlyos következménye és kedvezőtlen visszhangja lesz. Horthyt Werth tájékoztatta. A kormányzó nem sokat tétovázott, és a katonák javaslatára parancsot adott a megtorlásra, a Szovjetunió megtámadására. Végső fokon tehát a katonai klikk és a hadúr pár perc alatt eldöntötték a hadba lépés kérdését. Néhány órával ezután összehívták a minisztertanácsot, hogy szentesítse a döntést.

A TASZSZ is cáfolta a magyar kormány állítását. Moszkva tiltakozott, azonban a horthysta háborús klikk figyelemre sem méltatta. Bárdossy hallgatásra intette Krúdyt és levelével a zsebében a külügyminisztérium sajtó osztálya vezetőjének arra a kérdésére: biztos-e benne, hogy szovjet gépek bombázták Kassát, a következőket válaszolta: ha a vezérkari főnök - nyilván egyetértésben a németekkel - orosz gépeket állapított meg, s a kormányzó ezt elhiszi, akkor ez így van, és ez elég. Bárdossyt sem a szemtanúk jelentése, sem Moszkva tiltakozása nem befolyásolta. Úgy vélekedett: ha a gépek németek voltak, akkor még inkább indokolt Magyarország hadba lépése, mert ez a németek kívánsága.

(idézet: Magyarország felszabadítása – című könyvből)

A szovjet hadsereg nyomában 1941.aug.

„A kaukázusi harcokkal egy időben szovjet offenzíva bontakozott ki Sztálingrádtól északra, a Voronyezsi Fronton. Itt részben az olasz 8. hadsereg, részben a magyar 2. hadsereg, továbbá a német 2. hadsereg védekezett a Golikov altábornagy vezette szovjet erőkkel szemben. A Don-kanyarban az elégtelenül felszerelt – bár magyar viszonylatban legjobbnak tartott - 2. magyar hadsereg mintegy 200 km szélességben védekezett. A csapatok szinte állandóan a frontvonalban tartózkodtak, tartalék jóformán nem állt rendelkezésükre. Fegyverzetük hiányos, ruházatuk elégtelen volt, így mikor január 12-én megindult a szovjet támadás, az ellenállás hamar összeomlott. Hitler december 27-i kérésére Horthy is megtiltotta a magyar csapatoknak a visszavonulást, és merev védekezést parancsolt. A vezérkari főnök 1942. december 27-i utasítása a következőképp hangzott:

„Legfelsőbb Hadurunk elrendeli, ellenséges támadás esetén a saját állásokat és támaszpontokat feltétlenül tartani kell. Visszamenni senkinek sem szabad. Nincs hátra, csak előre.”

A Don felé 1942 júl. Don menti harcok 1942.szept.

A védelem azonban csak rövid ideig tartott ki. A védővonalat áttörték, s a demoralizált, a háborút egészében is céltalannak tartó magyar csapatok fejvesztve menekültek. A visszavonulás szörnyűbb volt, mint maga a csata. A behavazott, nehezen járható utakat hatalmas tömeg lepte el, aki lelépett az útról, elveszett, 7000 magyar katona lelt fagyhalált a visszavonulás idején. A mintegy 200 000 emberből 40 000 ember a Don-kanyarban lelte halálát, 70 000 pedig részben megsebesült, részben szovjet fogságba került. Odaveszett az egész hadsereg nehézfegyvereinek mintegy 70-80%-a, sőt a személyi fegyverek egy része is. Ha a sztálingrádi vereség a német, a voronyezsi katasztrófa a magyar hadtörténelem legsúlyosabb veresége volt. De a támadás nemcsak a magyar hadsereget morzsolta fel. Ugyanez a sors érte a 2. német hadsereget is. A szovjet seregek közel 200 km-t előrenyomulva elérték az Oszkol-folyót.”

(idézet: Ránki György – Második világháború története – című könyvből)

DON mentén a Keleti fronton 1942.dec.

„Az 1942. téli ellentámadás eredményeként gyökeresen megváltozott a hadászati és hadműveleti helyzet. Széles arcvonalon kibontakozott a szovjet hadsereg általános támadása, kezdetben az Észak-Kaukázusban és ezzel szinte egyidejűleg a Don felső vidékén is. Magyarországot ez utóbbi közvetlenül érintette. A szovjet csapatok az osztrogozsszk-rosszosi támadó hadműveletben szétverték a 200 000 fős 2. magyar hadsereget. Az összveszteség megközelítette a 150 000 embert.

A németek hadászati veresége, a 2. magyar hadsereg katasztrofális pusztulása és a szövetségesek észak-afrikai sikerei a német-magyar katonapolitikai viszonyban változást, elhidegülést idéztek elő, még a tisztikarban is elindították a differenciálódást. A vezérkar aktív tevékenysége és a hivatalos állami propaganda hatására a hadseregben a Wehrmachthoz való viszony úgy alakult, hogy a magasabb-parancsnokok és a tisztek csaknem valamennyien - még azok is, akik a nyilas és más szélsőséges jobboldali pártokkal, eszmékkel nem szimpatizáltak - a németbarát politika, a németekkel való szoros együttműködés hívei voltak és támogatták a hitlerista politikát. Ebben a vonatkozásban a horthysta tiszti állomány a háború fordulatáig és a 2. magyar hadsereg Don menti vereségéig általában egységes volt. Sztálingrád után a gyors győzelembe vetett hit szertefoszlott. Tudomásul kellett venni, hogy a háború elhúzódik és hogy a német gazdasági, katonai erőforrások fokozatos kimerülése és elégtelensége következtében Németország ezt a háborút nem nyerheti meg. Horthy erre az időre utalva a következőket írta: „A Sztálingrád előtti nehézségekből és az el-alameini vereségből nyilvánvalóvá vált, hogy a német fölénynek vége. Magában Németországban, de még inkább határain kívül, eltűnt a német győzelembe vetett hit.” Ezenkívül azt is el kellett ismerniük, hogy rosszul értékelték a Vörös Hadsereget. A szovjet csapatok csapásmérő ereje, manőverező képessége a háború kezdetéhez viszonyítva lényegesen megnövekedett. A harcmezőn egyre nagyobb számban jelentek meg a harckocsi- és gépesített hadtestek, amelyek a had műveletek szervezésében és végrehajtásában gyökeres változást idéztek elő. Szombathelyi Ferenc vezérezredes a Don menti katasztrófa után a német főhadiszálláson tett látogatásáról visszatérve, a katonai helyzetről február 12-én memorandumot nyújtott be a kormányzónak. Ebben a szovjet hadseregről így írt: „Csak annyit akarok röviden megjegyezni, hogy a szövetségesek részéről a sikertelenség fő okát én abban látom, hogy a németek az oroszok erejét - dacára az 1941. év és 1941/42. év téli időszak kemény harcainak, még mindig nem ismerték fel teljes mértékben, még mindig nem vonták le a helyes következtetéseket az orosz hadsereg ütőképességére. Sőt Keitel vezértábornagy arról nyugtatott meg minket, hogy az orosz már le

van gyengülve, a hadosztályainak már alig van tüzérsége. Csak a tavaly novemberében megindult hatalmas offenzíva hatott e tekintetben kijózanítókig...”

(idézet: Magyarország felszabadítása – című könyvből)

A doni áttörés tragédiájának emlékére

Maglód, 2018.06.30. Salánki László

A Szovjetunió Nagy Honvédő Háborúja – Sztálingrádi csata

A németek fasiszta haderejével egyik európai nagyhatalom sem bírt, és Hitler így rendelkezett az ő gazdasági és hadi kapacitásukkal is, bár Anglia még ellenállt és nem véletlenül kötött szövetséget a szovjetekkel, pedig ellenségek voltak. Ez az ordas had támadta meg a szovjetuniót és gyilkolta a népet. Lopni, gyilkolni mentek a fasiszták és megerőszakolták a szovjet nőket vagy lemészárolták milliószámra az ellenállókat. A szovjetek ellenálltak, a nagy veszteségeket és a hadsereg igényeit a sikeresen hátországba telepített ipar pótolta. Erre az erőfeszítésre a szovjet emberek csak azért voltak hajlandók, mert védték a hazájukat és a Sztálin vezetésével épülő szovjetrendszert. Ezt az agyalágyult fasisztáink nem fogják soha megérteni, mert hiányzik belőlük az ember. Így a Sztálin vezette háború az ember és az embertelen fasiszta állatok között volt, és akkor még az ember kerekedett felül. Ma az emberiség söpredékei miatt a fasizmusnak áll megint a zászló és ez nem kis veszély az emberiségre nézve. Bár lehet, vagy inkább biztos, hogy a fasiszta söpredék ennek nincs is tudatában mekkora veszély ez az emberiségre. Az embertelen fasizmus lenne az emberiség jövője? A népek, fajok kiirtása, rabszolgaságban tartása, a felsőbbrendűségé a jövő? A fasizmustól válunk emberré? Erre tart a világ? Hiába verte meg Sztálin hadserege Hitler fasiszta hadait? Megint jön a háború a fasizmus ellen?

Kell megint egy Sztálin a világnak, mert kihal az emberiség!

„1942 „Szeptember 10-e után kritikus napok vártak Sztálingrád védőire. Tizenharmadikán indult a támadás, azzal a céllal, hogy elfoglalják a város közepén elterülő Mamajev-dombot, és kitörjenek a Volga-folyóhoz. A német bombázók és a tüzérség segítette a tankok és a motorizált egységek előretörését. A város középső részét védő Csujkov tábornok vezette 62. hadsereg kritikus helyzetbe került. Az éj folyamán ugyan átkelt a Volgán néhány ezer főnyi erősítés, de ez csak arra volt képes, hogy a német támadás lendületét megtörje. Az agyonbombázott, rommá lőtt városban elkeseredett harc bontakozott ki. Néhány fontos stratégiai pont, mint a Mamajev-domb és a vasútállomás, újból és újból gazdát cserélt. A védők egyre kisebb területre szorultak vissza, és a német fővárosban Sztálingrád közeli elestével számoltak. Szeptember 15-én a birodalmi sajtófőnök a következő utasítást adta a német sajtónak: „A Sztálingrádért folyó harc sikeres befejezéséhez közeledik. Erre vonatkozóan ma vagy holnap a Wehrmacht főhadiszállásától rendkívül fontos jelentések várhatók. A német sajtónak fel kell készülnie a Sztálin városáért folyó gigászi küzdelem győzelmes befejezésének esetleg különkiadásokban való hatásos méltatására.”

A német sajtó az elkövetkező napokban azonban hiába várta a Wehrmacht győzelmi jelentését. A német előrenyomulás a városban csak rendkívül súlyos, véres harcok árán, csigalassúsággal folytatódott. Minden utcáért, minden házért külön harcot kellett folytatni, és szeptember 13-ától közel két hétig tartott, míg a város középső és déli részét - elsősorban lakónegyedeket - a német csapatok birtokukba vehették. Szeptember 21-én és 22-én a helyzet ismét kritikussá vált, a németeknek sikerült kettévágniuk a 62. hadsereget, és kijutniuk a Volgához, ezzel nemcsak végleg elvágni a Volga északi irányú utánpótlási vonalát, de rendkívül megnehezíteni azt is, hogy a Volga jobb partján harcoló szovjet csapatok erősítést kapjanak.

A német előrenyomulás lassúsága elsősorban a szovjet ellenállás leírhatatlan hősiességének volt a következménye. A védekezés eredményessége azonban nem csupán az egyéni hőstetteken alapult, nem csupán a szovjet katonák szilárd hitén, hanem a védelmi hadműveletek kiváló megszervezésén is. A szovjet katonák messzemenően kihasználták a rommá lőtt és bombázott város terepviszonyait, és szinte minden házat erődítménnyé építettek ki. A németek nemcsak emberben voltak nagy számbeli fölényben, de repülőik és tankjaik számát illetően is. A repülők az utcai harcok során, amikor szinte egybeolvadt a német és a szovjet frontvonal, egyre inkább alkalmatlanokká váltak feladataik ellátására. Bombáikkal nemegyszer saját egységeiket veszélyeztették. A szovjet csapatok pedig nem engedték meg, hogy a senki földje egy kézigránát-dobás távolságánál szélesebb legyen, és ezzel ellensúlyozták a német légi fölényt. A romos, elhagyott vagy megsemmisített járművekkel zsúfolt utcákon a páncélosok előrehaladása nehézségekbe ütközött. Ezzel szemben a Volga bal partján állomásozó szovjet tüzérség az egyre tömegesebben bevetett, félelmetes Katyusa-rakétákkal a német vonalakat, csapatösszevonásokat hatékonyan tudta támadni.

[Szovjet vihar II. Világháború keleten (Sztálingrád 1942)]

November elején a német támadás ereje lelohadt, mivel a sebesülteket és halottakat nem tudták új erőkkel pótolni, „a századok létszáma általában 30-40 főre csökkent”. Paulus október 25-én november 10-ében jelölte meg Sztálingrád elfoglalását - november 11-én a németek utolsó támadásra indultak. Hitler pár nappal korábban Münchenben mondott beszédében már Sztálingrád elfoglalását ünnepelte, és annak jelentőségét méltatta: „A Volgához akarunk kijutni, mégpedig egy meghatározott helyen, egy meghatározott városban. Véletlenül ez a város Sztálinnak a nevét viseli. Ne gondoljanak arra, hogy én azért vonultam e város ellen - hívhatnák ezt a várost másiként is, hanem azért, mert ez rendkívül fontos stratégiai pont. Harmincmillió tonna áruforgalmat szakíthatunk itt ketté, közte majdnem kilencmillió tonna olajforgalmat. Ide áramlik Ukrajna kiterjedt mezőinek s a Kubán vidéknek egész búzafeleslege, hogy innen északra szállítsák azt... Ezt a helyet akartam elfoglalni - és önök tudják mi szerények vagyunk, de ténylegesen már el is foglaltuk.”

Hitler szavai nem bizonyultak igaznak, a németek még a november 11-i támadással sem foglalták el Sztálingrádot. Csujkov emlékiratai szerint a harc most már nem is házakért, hanem minden kődarabért folyt. Egyes helyeken a németek már száz méterre sem álltak a lassan beálló Volgától, a 62. hadsereg újabb részlegét vágták el a hídfőállástól. A város még mindig harcolt és védekezett, várta azt, amit Sztálin november 7-i ünnepi beszédében előre jelzett „lesz még ünnep a mi utcánkban”.

A szovjet hadvezetés régen készült már az ellentámadásra. Igaz, a németek nyári sikerei jórészt keresztülhúzták az előzetes számításokat, és 1942 nyarán még nem számoltak a déli arcvonalon kialakult rendkívül veszélyes helyzettel, de 1942. augusztus végén, mikor a németek már mélyen behatoltak a Kaukázusba, és Sztálingrád elfoglalásával fenyegettek, sürgős ellenintézkedésekre került sor. Augusztus 9-én Zsukov tábornokot kinevezték a legfelsőbb parancsnok, Sztálin helyettesévé. Szeptember első napjaiban megkísérelték a Sztálingrád irányában előrenyomuló német erőket oldalról áttörni, de sikertelenül. Zsukov szeptember 10-én a következőket jelentette Sztálinnak: „További erőkre és időre van szükség az átcsoportosításhoz, hogy koncentráltabb frontméretű csapást mérhessünk. Hadseregméretű csapásokkal nem lehet kivetni állásaiból az ellenséget.”

Sztálingrádi csata I. rész 1949 Sztálingrádi csata II.rész 1949

Szeptember közepén Sztálin Zsukovot és Vasziljevszkij vezérkari főnököt megbízta, hogy készítsenek javaslatot nagyszabású ellentámadásra. A javaslat abból indult ki, hogy végsőkig folytatják Sztálingrád védelmét, s ezalatt megfelelő erőket vonnak össze, amellyel nemcsak Sztálingrádot mentik fel, de gyökeresen megváltoztatják az egész Déli Front helyzetét. Zsukov 45 napot kért a támadás előkészítésére. A helyzetet bizakodóan ítélte meg. Úgy látta, hogy a német csapatok kimerültek a hosszú harcokban, és nem rendelkeznek megfelelő tartalékokkal egy erős ellentámadás leküzdésére. Ha a Vörös Hadsereg repülőket és harckocsikat illetően megfelelő fölényre tesz szert, az ellentámadás feltételei kedvezők. A szovjet csapatok ugyanis a Don és a Volga mentén átkarolásra alkalmas helyzetben voltak, így fennállt a bekerítő hadműveletek lehetősége. Végül, de nem utolsósorban a szovjet csapatok harckészsége, harci tapasztalatai erősen javultak. Jobban ellenálltak, mivel a védelmet most már mélységben megfelelően építették ki, az előretörő ellenséget a szárnyakon váratlan ellenakciókkal zavarták, megjavult az utánpótlás, és viszonylag gyorsan voltak képesek erőiket a veszélyeztetett helyeken összpontosítani. A támadásra is jobban felkészültek, a gyalogság, tüzérség és harckocsizó egységek összehangolásával az egységek irányítása megjavult, s a tűzerő nagyfokú koncentrálása hatékonnyá tett minden támadási kísérletet.1942 októberében nagy erővel készültek a szovjet ellentámadásra. Sok függött attól, hogy Sztálingrád védői az ellentámadás előkészületeinek befejezéséig ki tudnak-e tartani. A Szovjet Főhadiszállás terveinek végrehajtásához tizenegy hadsereget, több tízezer löveget, közel ezer harckocsit és több mint ezer repülőt kellett összevonni. Egyidejűleg ki kellett dolgozni az általános ellentámadás tervét, felbontva hadseregekre és frontokra. A szovjet erőket három frontban összpontosították. Északon jórészt a Don mentén állomásozott a Délnyugati Front, Vatutyin altábornagy parancsnoksága alatt, mely Szerafimovicsnál, a Don túlsó partján egy jelentős hídfőállással rendelkezett. Sztálingrádtól északra részben a Volga és a Don között, részben a Volgán túl állomásozott az ún. Sztálingrádi Front, mely szeptember végén a Doni Front elnevezést kapta és Rokosszovszkij tábornok irányítása alatt állt, s végül Sztálingrádtól délre képezték ki a Sztálingrádi Frontot, Jerjomenko tábornok vezetésével. Az elképzelés az volt, hogy a Délnyugati Front észak-déli, észak-délkeleti irányban támad, a Sztálingrádi Front pedig északnyugati, illetve délnyugati irányban, így részben elvágják és bekerítik a Sztálingrádnál állomásozó német erőket, részben a kaukázusi német erők ellen is északkeleti irányból

támadást indítanak. A támadás anyagi előkészületei minden eddigit felülmúltak. 27 000 gépkocsi szállította az anyagokat. November első két hetében 160 000 katona, 430 tank, 14 000 gépkocsi kelt át a Volgán.

Eredetileg november 15-ében állapították meg az ellentámadás napját, de az előkészületek nem fejeződtek be, ezért a támadás irányítói néhány napos halasztást kértek, melyet Sztálin jóváhagyott. November 13-án Vasziljevszkij és Zsukov előterjesztették utolsó jelentésüket Sztálinnak, valamint az Állami Védelmi Bizottságnak. Optimistán ítélték meg a helyzetet.

„Az erőviszonyokat mind minőségi, mind mennyiségi szempontból értékelve rámutattunk, hogy azokon a szakaszokon, ahol a főcsapásainkat fogjuk mérni (Dél-nyugati és Sztálingrádi Front), továbbra is zömmel román csapatok védenek. Foglyok vallomásai alapján ezek általános harcképessége gyenge. Mennyiségi szempontból ezekben az irányokban jelentős fölényben leszünk, ha támadásunk megindításáig a német hadvezetés nem csoportosítja át ide tartalékait, ám felderítésünk még semmiféle átcsoportosítást nem fedezett fel” - írja Zsukov.

Végül az ellentámadás időpontját november 19-ében jelölték meg. A roham északon indult, és a Sztálingrádi Front támadása csak egy nappal később kezdődött.

A németek nem vártak jelentős szovjet ellentámadást. Hitler november elején kiadott hadműveleti utasítása arról szól, hogy komoly szovjet ellentámadás a tél folyamán nem várható. A szovjet erőknek tehát taktikailag is sikerült a meglepetés. A német felderítő szolgálat csődöt mondott, nem voltak megfelelő információik a szovjet csapatösszevonások méreteiről. A német vezérkarhoz november 17-én befutott felderítő jelentések összegezése arra utal, hogy bár észleltek bizonyos csapaterősítéseket és számítottak szovjet támadásokra a közeljövőben, de arról fogalmuk sem volt, hogy erre két nap múlva s ilyen hatalmas erővel sor kerül, így november 19-én, amikor megérkezett a német főhadiszállásra a hajnali órákban indult szovjet támadás híre, sem Hitler, sem a német vezérkar más vezetői nem tartózkodtak ott. Sőt, mi több, bár értesítették őket Berchtesgadenben a támadásról, annak jelentőségét lebecsülve, visszatértüket a főhadiszállásra nem tartották szükségesnek.

November 19-én, sűrű hóesésben és hajnali ködben, kétórás tüzérségi előkészítés után indult meg a Délnyugati Front és a Doni Front csapatainak támadása. Három páncélos és három lovas hadtest indult rohamra a 3. román hadsereg állásai ellen, és Szerafimovics és Kletszkaja között hamarosan áttörték a védőállásokat. Az összeköttetés a 3. román és a 6. német hadsereg között megszakadt, és a rémült román egységek pánikszerűen menekültek. Rövidesen kiderült, hogy a német tartalékok nem megfelelőek, s képtelenek az áttörési pontokat elreteszelni.

Sztálingrádtól északra már az első nap teljes volt a zűrzavar. Másnap pedig a Sztálingrádi Front indított rohamot a 4. német páncélos hadsereg, valamint a 4. román hadsereg állásai ellen. November 21-én a szovjet egységek elfoglalták Kalacsot, s a német vezetés felismerte, hogy rendkívül veszélyes bekerítő hadműveletről van szó, mely az összes sztálingrádi német erőket halálos harapófogóba zárhatja. November 22-én a 6. német hadsereg vezetői a Sztálingrádtól való visszavonulásban s a gyűrűből való kitörésben látták a menekülés útját. Hitler viszont már korábban kijelentette, hogy amennyiben visszavonulnának a Dontól, úgy az egész háború elvesztené számára az értelmét. „Nem vonulok vissza a Volgától” - hangoztatta. Legtehetségesebbnek vélt tábornokát, von Mansteint, a krími győztest - akit nemrég vezényeltek északra, hogy majd Leningrád elfoglalását vezesse - rendelte délre, azzal a céllal, hogy egy újonnan kialakuló „Doni” hadseregcsoport élén akadályozza meg a szovjet támadást, s szabadítsa ki a bekerítéssel fenyegetett 6. hadsereget. A 6. hadsereg viszont utasítást kapott, hogy nem törhet ki, hanem körkörös védelemre berendezkedve kell tartani állásait. November 23-án a bekerítés teljessé vált, a Sztálingrádi Front katonái áttörték a román és német csapatok állásait, és északnyugaton előrenyomuló ékeik Szovjetszkij falunál találkoztak a Délnyugati Front délkeleti irányban támadó egységeivel. A szovjet ellentámadás első szakasza fényes sikert hozott; 140 km-re Sztálingrádtól nyugatra bekerítette a teljes 6. német hadsereget és a 4. német hadsereg egy részét. 22 hadosztály, több, mint 300 000 ember rekedt benn a katlanban. Egyidejűleg megsemmisült a 3. román hadsereg, és katasztrofális veszteségeket szenvedett a 4. román hadsereg is.

Paulus és vezérkara a helyzetet kritikusnak ítélte: „A hadseregre rövid időn belül teljes pusztulás vár - táviratozta Hitlernek -, amennyiben minden erő összefogásával a délről és nyugatról támadó ellenséget nem semmisítik meg. Ehhez haladéktalanul szükséges a csapatok Sztálingrádból való kivonása.”

A német vezérkarban a feszültség a tetőpontjára hágott. Az egy évvel korábbi dilemma, visszavonulni vagy kitartani, újból felmerült, csak most sokkal súlyosabb, veszélyesebb helyzetben. A tábornokok ismét a visszavonulás és a kitörés mellett voltak, Hitler viszont azt hangoztatta, hogy ha egyszer eltávoznak a Volga partjáról, akkor ide aligha fognak többé visszatérni. A döntés húzódott, Weichs vezérezredes, a „B” hadseregcsoport parancsnoka úgy határozott, hogy saját felelősségére adja ki a visszavonulási parancsot. Hitler november 29-én Keitel és Göring társaságában azonban ellenkezően döntött. S mikor Zeitzler vezérkari főnök - aki nem mert Hitlerrel nyíltan vitába szállni azt mondta, hogy ez csak abban az esetben képzelhető el, ha a légierő átveszi és biztosítja az ellátást, akkor Göring ígéretet tett arra, hogy a Luftwaffe ezt a feladatot megoldja.

Napi 300 tonna lőszer, hadianyag, élelmiszer és kötszer szállítására tett ígéretet, mint hamarosan kiderült, teljesen megalapozatlanul. Hitler november 24-én véglegesen úgy döntött: a 6. hadsereg Sztálingrádban marad, ő pedig mindent megtesz kimentésükért.

Manstein tábornagynak a Déli Frontra való átvezénylése arra utalt, hogy Hitler e nehéz feladatot igen magas szakmai színvonalon álló katonai vezetőre kívánja bízni. Németországból és Franciaországból friss csapatokat bocsátottak rendelkezésére, emellett a kaukázusi erők egy részét is ide vezényelték, továbbá még be nem vetett román egységeket is az újonnan alakult „Don" hadseregcsoporthoz csatlakoztattak.

A Sztálingrád felmentésére szervezett hadműveletek sorsát végül két döntő mozzanat határozta meg. Egyrészt Hoth páncélosait, mikor már mindössze 45 km választotta el Paulus bezárt egységeitől, Malinovszkij gárdahadseregének sikerült megállítania, majd néhány napos heves harc után visszaszorítani. Másrészt, ez alatt a négy-öt nap alatt, míg Hoth hadseregei viszonylag közel álltak a bezárt 6. hadseregheZ, Paulus nem tett kísérletet a kitörésre.

Az év végére Paulus 6. hadserege mintegy 70 km hosszú, 25 km széles katlanba zárva nézett szembe az egyre szorosabbá váló szovjet gyűrűvel.

Január elejére a hideg, a betegségek, a járványok és a harcok 80 000 katonájától fosztották meg Paulus hadseregét. A katonák fejadagja egyre csökkent. December végén már csak napi 15 dkg kenyeret, 3 dkg margarint, s valami kevés lóhúst kaptak. A hadsereg érthetően egyre jobban demoralizálódott.

A Manstein-féle felmentési kísérlet után a helyzet megváltozott. Hiába biztatták már a csapatokat a tisztek és a náci agitátorok. Reménytelenség, éhség és betegség ütötte fel a fejét.

December végén Manstein támadásának összeomlása után világossá vált, hogy a bekerített 6. hadsereg megsemmisítése a szovjet erők következő feladata. Az ún. Doni és a Sztálingrádi Front csapatainak kellett ebben a hadműveletben részt venniük, de december végén olyan döntés született, hogy a Doni Frontot megerősítik a Sztálingrádi Front három hadseregével, és erre bízzák a sztálingrádi katlan felszámolását. A dicsőséges hadjárat közvetlen befejezése tehát Rokosszovszkij parancsnoksága alá került, Jerjomenko frontját déli irányban kívánták bevetni.

1943. január 10-én megkezdődött a döntő orosz offenzíva. 2000 löveg tüze után északról, délről és nyugatról áramlottak a szovjet tankok a bekerített német csapatok ellen. A katlan egyre szűkebbre szorult, a repülőterek sorra estek el, ami az amúgy is gyenge utánpótlást még nehezebbé tette.

Január 22-én a szovjet hadsereg megindította az utolsó rohamot. A bezárt egységek három részre szakadtak, s a német csapatok többsége magába Sztálingrád városába vonult vissza. Január 24-én Sztálingrád külső védőövezetén próbáltak még egyszer szervezett ellenállást kifejteni, azon a vonalon, melyet szeptember 13-án még ők kezdtek ostromolni a szovjet védőkkel szemben. A sebesülteket, betegeket már sem elszállítani, sem ellátni nem tudták, sokat közülük maguk megöltek. Paulus elrendelte, hogy a maradék élelmet csakis a harcosok között szabad szétosztani, így a sebesülteket maga ítélte éh- és fagyhalálra.

Hitler még mindig ellenállásra biztatott. A német sajtó - melynek hasábjain csak januárban jelentek meg az első utalások a 6. hadsereg súlyos harcairól a minden oldalról támadó ellenséggel szemben - arról cikkezett, hogy vajon megfelelő erővel és kitartással rendelkezik-e a német nép az egyre keményebbé váló harchoz. A propaganda mestere, Goebbels a totális háború gondolatát pendítette meg. A német hadsereg harckészségét erősítendő, néhány német tábornokot tábornaggyá léptették elő, köztük volt Paulus vezérezredes, a körülzárt, végnapjait élő 6. hadsereg parancsnoka is.

Január 26-án a szovjet csapatok északról és nyugatról betörtek a városba, s nemsokára a Mamajev-dombnál, oly sok véres csata színhelyén egyesültek Csujkov 62. hadseregével, mely szeptember óta a többi szovjet csapatoktól elszigetelve védte a város még szovjet kézben levő töredékét.

A német csapatok most már tömegesen adták meg magukat, annak ellenére, hogy Goebbels újságjaiban január 30-án azt írták: „Ilyen szó, hogy megadás, nem található szókincsünkben."

Január 31-én Seydlitz és további hét tábornok adta meg magát. A három kis katlan közül az északi és déli katlant a szovjet csapatok már felszámolták, s február elsején az egykori nagyáruház pincéjében berendezett főhadiszálláson egy fiatal szovjet hadnagy Paulus tábornagyot is fogságba ejtette. Az északi katlan még egy napig ellenállt, de a hír, hogy Paulus is megadta magát, futótűzként terjedt, s másnap az északi katlanba bezárt 6. hadosztály maradványai is kapituláltak. Azok a német felderítő- és szállítógépek, melyek február 2-án a város fölé repültek, hogy a bezárt egységeknek némi élelmet és lőszert dobjanak le, bevetésükről eredménytelenül tértek vissza. Jelentésük szerint Sztálingrádban semmiféle harci tevékenység nem észlelhető. Ezen a napon az utolsó német ellenállás is megszűnt, összesen 24 tábornok, 2500 tiszt és 91 000 közkatona volt ekkor még életben, s választotta a hadifogságot.

Hitler őrjöngött. Nem lehet tudni, hogy 300 000 emberét fájlalta-e vagy Paulus tábornagyot, aki a Hitler által neki szánt szerepet csak 99%-ban játszotta el. Az utolsó pillanatban megtorpant, és az öngyilkosság helyett a hadifogságot választotta. „Ha tudtam volna, nem csináltam volna belőle tábornagyot. Nem volt ereje halhatatlanná válni" - mondotta Hitler."

(idézet: Ránki György Második világháború története – című könyvből)

Maglód, 2018.07.01. Salánki László

Szovjetunió Nagy Honvédő Háborúja – Kurszki csata

Vannak olyan emberek, akik nem értik, hogy az ember, és a társadalom minősítésénél nem a nemzeti szempont a lényeges meghatározó, hanem a világnézeti hovatartozás, amit a szükség vagy az érdek időnként felülbírál. A fehér Hitler és Mussolini a sárga japánnal világnézeti hasonlóságok és érdekazonosság, a Szovjetunió és Amerika szövetsége világnézeti különbségek és a szükség alapján történt. A kapitalizmus és a totális diktatórikus formája a fasizmus, mint embertelen bűnös kizsákmányoló rendszer nem nemzeti vagy vallási jelenség, még akkor sem, ha megjelenése valamelyik nemzethez kötődik. Az emberiség, a nemzetek, a társadalmak egyenlőtlen ütemű fejlődése, a történelmi múltja, a földrajzi elhelyezkedése miatt keletkező különbségek következtében, mint ösztönös tudománytalan világnézeti jelenség a fasizmus, a kapitalizmus terméke, ami rossz válasz a problémákra, és nemzeti színezete miatt megtévesztő, de a kapitalizmus világnézete ennél többre nem képes.

Vannak olyan embertelen erkölcsűek, akik elfogadják és jónak tartják a kizsákmányolást, a szolgaságot, a polgári „demokráciát" kevesek profitjáért, ami tulajdonképpen a jogállamiság keretében kapitalista diktatúra és törvényes jog a rablásra, a kapitalizmus fasiszta formája, pedig már a rablógyilkosságra is. A kapitalista és a fasiszta forma alapvetően csak a diktatúra mértékében, megvalósítási módjában különbözik egymástól, céljuk a minél nagyobb profit elérése, minden egyéb csak színjáték. Hogyan is érthetnék meg a szovjetek honvédő háborúját, akik a rabló kapitalistákkal vagy a rablógyilkos fasisztákkal szimpatizálnak és értenek egyet. Defektes erkölcsük alapja a felsőbbrendűek joga a kizsákmányolásra, szolgatartásra, élősködésre, és akár a gyilkosságokra, nők megerőszakolására, emberek lemészárlására. Egy kannibálnak megmagyarázni, hogy ne egye meg embertársát értelmetlen, mint ahogy a felsőbbrendű kapitalista vagy fasiszta erkölcsű embernek megértenie, hogy a szovjetek a hazájukat és a szovjetrendszert védték sikeresen Sztálin vezetésével, még akkor is, ha voltak hibák és nagy volt az áldozat. Az ilyen erkölcsű embernek halvány gőze sincs arról, hogy miért kell az emberiségnek, a népnek a valódi demokrácia a népi demokrácia. Nem érti, hogy a fasizmus az emberiséget állattá teszi és ez a kapitalizmus egyik megjelenési formája. Nem fogja soha megérteni, hogy miért emberségesebb világ a szocializmus, a kapitalizmus és a fasizmus helyett.

Így persze már érthető, hogy miért volt szükséges és elkerülhetetlen a gulág, az átnevelő tábor. A kapitalista vagy a fasiszta erkölcsű embert nem lehetett meggyőzni arról, miként lehet emberré válni, hogy tisztelje, segítse embertársát, és ne élősködjön. El kellett különíteni a szovjet szocialista hazát építőktől azokat, akiknek a kapitalista kizsákmányolás volt az erkölcse. Kapitalizmus vagy szocializmus volt a tét. A kapitalizmust a cári rendszer megmutatta az oroszoknak, de az embertelen volt, mint a földön mindenütt. Ez a világméretű világnézeti harc az emberiség fennmaradásáért volt, amit a szovjetrendszer képviselt. Nagy volt a tét, nagy volt a harc is, tele embertelenséggel, mint bármilyen háború. Ma a kapitalizmusban az emberiség léte veszélybe került a totális hatalommal rendelkező világ-elit térnyerésével. A világ-elit a kapitalista világ csúcsragadozói, a kapitalizmus működési modelljének elkerülhetetlen termékei. Ezen csak a szocializmus működési modellje tud változtatni, ahol népi demokrácia és egyenlőség van, az útmutatója a marxizmus-leninizmus.

„A szovjet hadsereg 1942/43. évi téli támadása március 31-én ért véget. A nyugati irányban visszavetett német fasiszta hadsereg Mcenszk, Maloarhangelszk, Szevszk, Rilszk, Szumi, Belgorod és az Északi Donyec vonalában védelembe ment át. Kurszk körzetében az arcvonal nyugati irányban erősen kiszögelt. A kiszögellést védő szovjet csapatok mögött nagy hadászati tartalékok helyezkedtek el. A kurszki kiszögellés mindkét fél számára lehetővé tette, hogy itt nagy, hadászati méretű támadást indítson. De mind a szovjet, mind a német fasiszta hadvezetés arra törekedett, hogy a másik fél kezdje meg a támadást. Az ellenség támadásba való átmenete lényegesen megváltoztathatta az erőviszonyokat, minthogy a kiépített védelem áttöréséért vívott harc jelentősen meggyengítheti a támadó csapatokat. De míg a szovjet hadvezetésnek volt ideje várni, a hitleristáknak sietniük kellett, mert tudták, hogy az idő ellenük dolgozik.

[Csatatér A Kurszki csata]

A német kormány az új támadás előkészítése folyamán kiadta a „Festung Európa'' (az európai erőd) propaganda-jelszót, elsősorban azt tartva szem előtt, hogy megőrizze az elfoglalt és a szovjet hadsereg által még fel nem szabadított területeket. Ennek megfelelően dolgozta ki a német hadvezetés a nyári támadás tervét, amelynek fedőneve „Citadella-hadművelet" volt. A német hadvezetés azt tervezte, hogy Orel és Belgorod körzetéből kiindulva nagy páncélos csoportosításokkal mindkét szárnyon átkarolja, bekeríti és megsemmisíti a Kurszk körzetében összpontosult szovjet csapatokat.

Prohorovka - A Tigris megszelídítése

A „Citadella-hadművelet" végrehajtása céljából a német hadvezetés von Kluge tábornok parancsnoksága alatt nagy erőket összpontosított. A hitleristák az orel—kurszki irányban 11 gyalogos, 7 páncélos és 2 gépkocsizó hadosztályt, a belgorod—kurszki irányban pedig 18 hadosztályt (7 gyalogos, 10 páncélos és 1 gépkocsizó hadosztályt) készítettek elő a támadásra. A német csapatok felépítésének hadműveleti sűrűsége a következő volt: az orel—kurszki irányban 2,7 km-re egy hadosztály, az arcvonal 1 km-es szakaszára 40—50 harckocsi és 70—80 löveg; a belgorod—kurszki irányban 4,5 km-re egy hadosztály, az arcvonal 1 km-es szakaszára 42 harckocsi, valamint 50 löveg. A támadásra kijelölt csapatokat ellátták a legújabb haditechnikai eszközökkel: „Tigris" és „Párduc" harckocsikkal, „Ferdinand" rohamlövegekkel és ME—190 típusú repülőgépekkel.

Szovjet vihar II. Világháború keleten (Kurszki csata 1942)

A szovjet hadvezetés pontosan megállapította a német csapatok főcsapásának irányát. Ezekben az irányokban erős, mélyen lépcsőzött védelmet épített ki, és készenlétbe helyezte a hadászati tartalékokat. A szovjet csapatok védelmének mélysége a legfontosabb irányokban a 100 km-t is elérte. A Legfelső Főparancsnokság Főhadiszállása kidolgozta a kurszki kiszögellésben végrehajtandó hadművelet tervét. E terv értelmében a Középső és a Voronyezsi Front csapataira várt az a feladat, hogy megállítsák a német csapatok támadását, és felőröljék erőiket. A hadművelet második szakaszában a Nyugati, a Brjanszki, a Középső, a Voronyezsi és a Sztyeppei Frontok csapatainak ellentámadásba kellett átmenniük.

1943. július 5-én hajnali 5 óra 30 perckor a kurszki kiszögellés körzetében megindult a német támadás. A németek a szovjet csapatok főcsoportosításaira mértek csapást. Elkeseredett harcok lángoltak fel. A hitleristák támadása csak lassan nyert teret, és óriási veszteségekkel járt. A szovjet csapatok rendkívül aktívan védekeztek, bátran manővereztek a tartalékokkal, és a védelembe beékelődött ellenségre páncélos csoportosításokkal nagy erejű ellencsapásokat mértek. A szovjet hadsereg e harcokban először alkalmazott harckocsi hadseregeket és páncélelhárító tüzér magasabb egységeket. Egy heti támadás után a német csapatok az orel—kurszki irányban 6—8 km-t, a belgorod—kurszki irányban pedig 30—35 km-t nyomultak előre. A német hadsereg támadása meghiúsult. „A német csapatok pótolhatatlan veszteségeket szenvedtek — írja Tippelskirch — és nem tudták

elérni kitűzött céljukat", „ ... a kezdeményezés most már végérvényesen és súlyos körülmények között az ellenség kezébe ment át".

A szovjet csapatok, miután visszaverték az ellenség támadását, 1943. július 12-én támadásba mentek át. Augusztus 5-én felszabadították Oreit és Belgorodot, augusztus közepéig teljesen szétzúzták az oreli hídfőben levő német fasiszta csoportosítást, és felszámolták a hídfőállást. Augusztus 23-án a szovjet csapatok felszabadították Harkovot. Liddell Hart szerint „az oroszok stratégiája teljesen megbénította a német hadigépezetet".

A szovjet csapatok kurszki ellentámadása széles arcvonalon végrehajtott általános támadássá fejlődött. A szovjet hadsereg augusztus—szeptemberben sikerrel hajtotta végre a szmolenszki hadműveletet, amelynek eredményeképpen az arcvonal jelentősen eltávolodott Moszkvától. A Délnyugati és a Déli Front csapatai nagy győzelmet arattak délen, hat nap alatt szétzúztak egy nagy német csoportosítást, és felszabadították a Donyec-medencét.

Augusztusban és szeptemberben a szovjet hadsereg a Balparti Ukrajnában is szétzúzta a németeket, és a Dnyeperen túlra vetette vissza őket. A széles és bővizű Dnyeper jelentős akadály volt a szovjet csapatok számára. A németek a folyó nyugati partján nagyarányú erődítési munkálatokat hajtottak végre. Ennek ellenére a szovjet hadsereg több helyen is menetből kelt át a Dnyeperen, ami teljesen váratlanul érte a német hadvezetést. 1943. november 6-án felszabadult Kijev, Szovjet-Ukrajna fővárosa. A szovjet hadseregnek a Poleszjé-től délre a Fekete-tengerig támadó főerői nagy hídfőállásokat létesítettek a Dnyeper jobbpartján, és kedvező feltételeket teremtettek az újabb támadó hadműveletekhez.

A kurszki csata, amelyben a német hadvezetés megpróbálta visszaszerezni a hadászati kezdeményezést, a hitleristák támadó hadászatának teljes csődjét jelentette. A szovjet csapatok újabb súlyos csapást mértek a német fasiszta hadseregre. Guderian elismeri, hogy ez „döntő vereség" volt, amelynek következtében a „kezdeményezés teljesen átment az ellenség kezébe".

(idézet: Gyeborin - A második világháború története – című könyvből)

„1941-ben még 2000 kilométer szélességben indultak a német csapatok rohamra, 1942-ben viszont már csak a déli fronton 5-600 kilométer szélességben tettek kísérletet a szovjet hadsereg felszámolására. 1943-ban pedig már csak egy kisebb frontszakaszon, mintegy 150 kilométer szélességben hitték magukat elég erősnek a támadásra. Ez a 150 kilométeres szakasz a kurszki területen feküdt, ahol a szovjet erők mind az északi, mind a déli frontszakasz általános vonalához képest erősen előrenyomultak. Kurszk körzetében tehát egy viszonylag jelentős kiszögellés keletkezett, melyet nemcsak szemből, de északról és délről is meg lehetett támadni. Egy sikeres támadás az ide összpontosított jelentős szovjet erők bekerítésével és teljes megsemmisítésével kecsegtetett.

Hitler elrendelte, hogy a német haditechnika legújabb vívmányaiból, a leküzdhetetlennek hitt új nehézpáncélosokból, a Tigrisből és a Párducból a maximális mennyiséget bocsássák a támadó egységek rendelkezésére. Emellett, bár ezek a harckocsik is igen nagy tűzerővel rendelkeztek, egy új önjáró lövegkonstrukció, a Ferdinánd első bevetését is a kurszki áttörés kikényszerítésére kívánta felhasználni.

A német hadvezetés tudatában volt annak, hogy a kurszki csata az utolsó nagy próbálkozás lesz. Túl sok függött a csata kimenetelétől, s az erőviszonyok nem voltak kedvezőek. A német hadsereg ugyan 232 hadosztályból 172-t sorakoztatott fel a Keleti Fronton, s ez mintegy 36 egyéb csatlós hadosztállyal is kiegészült, ennek ellenére a szovjet adatok szerint a Keleti Fronton állomásozó szovjet erők személyi állománya 1,2-szerese, tüzérsége és harckocsi-állománya kétszerese, repülőgépeinek száma pedig közel háromszorosa volt a németekének.

Július ötödikén hajnalban indult meg végül a német offenzíva, ötven hadosztály, köztük tizennégy páncélos és hét gépesített hadosztály 900 000 embere indult rohamra 10 000 ágyúval, 2700 tankkal és 2000 repülőgéppel. A Citadella-hadműveletnek már az indítása is balul ütött ki. A Szovjet Frontparancsnokság, számítva a támadásra, egy órával korábban koncentrált tüzérségi csapást intézett a német állások ellen, ami a német roham megindítását késleltette és bizonyos fokig megzavarta. Mégis az északról támadó 9. hadsereg - mely a „Közép" hadseregcsoport- hoz tartozott - az első napon mintegy 14 kilométer mélységben benyomult a szovjet állásokba, a dél felől támadó erők azonban képtelenek voltak bármiféle érdemleges sikert elérni. A következő napokban a támadás egyre nehezebben haladt előre. A szovjet erők nemcsak jól kiépített védelmi vonalakkal rendelkeztek, de megfelelő tartalékokkal is, ezeket az esetleges betörések elreteszelésére, sőt mi több, kisebb ellenakciókra is sikeresen vetették harcba. Az északi erők előrenyomulása is lelassult, majd július 9-én, mintegy 18 kilométerre a támadás kiindulópontjától, elakadt. A német vezetés úgy vélte, hogy kisebb pihenő beiktatása után folytathatja a támadást, a szovjet erők hadműveletei azonban ezt végig megakadályozták. A Szovjet Főparancsnokság ugyanis július 11.-én elindította a Kutuzov-hadműveletet az orjoli kiszögellésben tartózkodó német erők ellen. Ez a

kurszki övezetben támadó 9. német hadsereg helyzetét rendkívül veszélyessé tette, s így a német „Közép” hadseregcsoport parancsnoka kénytelen volt a támadás leállítása mellett dönteni.

Nagyjából hasonlóan alakult a déli irányú támadás sorsa is. Belgorod környékén az előrenyomulás az első napon igen lassan, vontatottan indult. Majd óriási páncélos és légi csata bontakozott ki, aminek során egyre inkább beékelődtek a védőegységek az ún. Voronyezsi Front állásai közé. Bármilyen súlyosak voltak a német veszteségek, július 11-ére a helyzet a szovjet védelem bizonyos pontjainál válságosra fordult. A németek egy helyre összpontosították erőiket, és mindenáron ki akarták erőltetni az áttörést. Prohorovka környékén a második világháború egyik legnagyobb méretű tankcsatája zajlott le. A csatateret beborító füsttenger a tüzérség és a légierő beavatkozását mindkét részről lehetetlenné tette. Pillanatnyilag a gyalogság szerepe háttérbe szorult. A Szovjet Főhadiszállás új erőket vetett a küzdelembe - többek között több száz félelmetes T-34-es tankot -, július 12-ére a helyzetet valamelyest stabilizálták. Két-három napon belül a Citadella-hadművelet összeomlott. (Hitler már július 13-án magához rendelte Mansteint és Klugét, s a támadás leállítását mérlegelte.) A német főhadiszálláson - melyet pár nappal korábban a kurszki csata sikertelensége mellett az angol-amerikai erők sikeres szicíliai partraszállása is letargikus hangulatba kergetett - már csak azzal törődtek, hogy miként lehet a csapatokat a teljes pusztulástól megmenteni, és a szovjet ellentámadást kivédeni. „A Citadella-hadművelet leállításával a keleti hadszíntéren a kezdeményezés véglegesen a szovjetek kezébe került” - állapítja meg Manstein tábornok.

Valóban, a július 12-i Orjol környéki szovjet ellentámadást július 15-én a déli oldalon is ellentámadás követte. A kurszki német támadás összeomlása nemcsak jelentős emberi és anyagi veszteségeket okozott a németeknek, de egyszer s mindenkorra véget vetett a németek stratégiai kezdeményezésének. Az a fordulat, mely a szovjet-német háború - s ezen keresztül az egész második világháború - történetében a sztálingrádi győzelemmel megindult, valójában a kurszki csatával befejeződött. Ha egyes német tábornokok még Kurszk előtt reménykedtek a teljes vereség elkerülésében, a kurszki csata után legfeljebb a teljes vereség időpontja lehetett kérdéses. A döntetlenbe vetett remények jórészt szertefoszlottak. A szovjet győzelem véget vetett a német propaganda által terjesztett - s a népszerű dalban, „Minden december új májust ígér” is propagált - nézetnek, mely szerint a szovjet csapatok csak télen kerülnek fölénybe, nyáron a német hadsereg diadalmaskodik.

A német támadás összeomlását követően azonnal megindult a szovjet támadás.”

(idézet: Ránki György – Második világháború története – című könyvből)

Maglód, 2018.07.04. Salánki László

Az emberiség bűne és tragédiája a szocializmus megdöntése

Miért nehéz meghaladnia az emberiségnek a jobboldaliság erkölcsének barbárságát, a felsőbbrendűséget?

A felsőbbrendűség ember és ember között embertelen barbárság. A jobboldali „civilizált” emberek felsőbbrendűségüket jogosnak tartják, és ezen az alapon az élősködést is. Az emberek között meglévő különbségek ezt az embertelen hozzáállást látszólag igazolják. Az emberek közötti, akár a szélsőséges különbségek kialakulásában elsősorban a külső körülmények a meghatározók. Jobb, egyenlőbb, emberibb élhetőbb körülmények a különbségeket csökkentik, de jelentős változás általában csak történelmi távlatokban következik be. Az ember közös eredetű ősének vándorlása a föld különböző helyeire, a történelem során nagy különbségeket alakított ki a társadalmak fejlettségében. A jobboldali emberek ezeket a különbségeket saját hasznukra kiaknázzák, természetesen felsőbbrendűen és élősködően, ami kíméletlen embertelenséggel párosul.

A felsőbbrendűség alapvető oka és lehetősége az emberiség életfeltételeket termelő képességének a fejletlensége és ennek világméretű különbsége. A felsőbbrendűség lehetősége korlátozható és elnyomható, de amíg az oka fennáll, lappangva megmarad. Így a jobboldaliságra épülő kapitalista gazdasági társadalmi rendszer lehetősége is fennállt a szocializmus idején. A felpuhult proletárdiktatúra így kedvezett a jobboldaliság térnyerésének.

A lét határozza meg a tudatot. Ebből következik, hogy az emberi társadalomban is a létért folyó küzdelem teszi embertelenné az állatvilágból származó embert, és ez az életben maradáshoz szükséges dolgokért való harcban nyilvánul meg. Ez a harc az állatvilághoz hasonlóan az erősebb, rátermettebb, okosabb uralmát jelenti, de az embereknél a társadalmi lét hatására ez sokkal nagyobb mértékű különbséget okoz ember és ember között. A lehetőségeket jobban kihasználó ember, a megosztott társadalmi formákban, a működési modelljének hatására, sokkal jobban növelheti az esélyit az életben maradásra, mint az átlagember, a többség. Így az idők folyamán a kapitalizmus működési modelljével kevesek totális világuralomra tettek szert a földön, ami nem tükrözi a valódi emberi értéküket. Ez a keveseknél koncentrálódó totális hatalom az emberiségre nézve totális diktatúrát jelent, ami a polgári „demokrácia” keretében működő kapitalizmus fejlődésének elkerülhetetlen terméke, világnézeti hibája.

Hogyan lehetne a kapitalista világ-elit totális uralma helyett valódi demokratikus megoldást megvalósítani?

A polgári „demokrácia” erre nem alkalmas, a történelem ezt bebizonyította, ez csak egy kisebbségnek demokrácia, a többségnek diktatúra.

Szükséges a mindenkire kiterjedő demokrácia az emberré váláshoz?

Lehet demokrácia a többség számára, ha nincs egyenlőség?

A tőkés vállalkozó és az által pénzért megvásárolt munkaerő áru a proletár bérrabszolga között lehet valódi demokrácia?

A felsőbbrendűség hívei a jobboldaliak, legyen az akár tőkés vagy bérrabszolga, valódi demokráciát nem akarnak, és nem is valósíthatnak meg, mert az egyelőséget elutasítják. A proletár bérrabszolga, ha elméjét megszállta az alacsonyabb rendűség öntudatlansága, ezáltal a felsőbbrendűség híve, vagyis a saját kizsákmányolásának jogos elfogadója lesz, ez a csőcselék színvonallal egyenlő. Az egyenlőtlenségben nem lehet demokrácia, a jobboldaliság a diktatúrát valósítja meg a többség számára, és amelyik proletár ennek a híve, az a csőcselék közé tartozik, az emberré válást elutasítja. Ezekből a proletár csőcselékekből lehet alkalomadtán a fasizmus elvhű katonája, aki olyan buta, hogy a saját és proletár társai kifosztásáért harcol.

Ennek megértéséhez előbb a gazdasági és társadalmi okokat kell megvizsgálni.

A polgári „demokrácia” keretében működő kapitalista gazdasági társadalmi rendszer működési modellje miatt polarizálódik az emberiség a létért folyó versenyben győztesekre és vesztesekre, és a modell szerint a győztesek érdekei lesznek a meghatározók. Ez nem hibás módszer, mert így a jobb érvényesül, de ez elvezet a modell szerint a megosztott világhoz, ami már nem a valódi értékeket tükrözi. Így a versenyben a vesztesek száma már elérte a 7 milliárd embert a földön és érdekeik alárendeltek a győzteseknek, ezért a gazdasági és a politikai hatalomban nem vesznek részt. Így kevés ember felsőbbrendűként működő uralomra tett szert. A kapitalizmusban a győztesek általában nem emberi gonoszságból uralkodnak a vesztesek felett, hanem ez a gazdasági modell működésből egyenesen következik, az eredménye azonban személyre szabottan embereket érint. De nem az egyedekben kell keresni a fő okokat, hanem a gazdasági társadalmi modellt kell vizsgálni, megváltoztatni. A többség számára kell a demokráciát megvalósítani, de ehhez a gazdasági társadalmi modellt kell megváltoztatni.

A fasizmus embertelenségének ugyanaz a gazdasági kényszer az oka, mint a kapitalizmusnak. A kapitalista gazdasági modellből következik, hogy a verseny világméretű kiterjedésével nemzetek kerültek kompletten a

győztesek vagy vesztesek oldalára, ami a nemzeti érzéseket, a nacionalizmust és a sovinizmust felfokozza. A multinacionális vállalatok már ezen is túl vannak, de így is maradtak és vannak világméretekben vesztes nemzetek, mert a kapitalizmusban az első a profitérdek, ami ezt kívánja. A kapitalista modell szerint egyesülő világ nem szünteti meg a kisebbség totális diktatúráját az emberiség felett. A kapitalista gazdasági modell nem az emberiség jólétéről szól, hanem a győztesek, a kapitalisták profitjáról, még akkor is, ha a nemzetek világméretekben egyesülnek.

A polgári „demokrácia” a gazdasági téren elvetette az egyenlőség elvét, ezáltal a „Szabadság, Egyenlőség, Testvériség” megvalósításának a lehetőségét is feladta. Ez egyenesen vezetett a világ-elit totális kapitalista diktatúrájához az emberi és polgári jogok korlátozásához vagy eltörléséhez.

Az eredeti célokhoz a gazdasági egyenlőség megteremtése útján lehet eljutni, ami megteremti a lehetőséget a nép demokráciájára, vagyis a nép beleszólási lehetőségét a saját ügyeibe. Ez a népi demokrácia keretében megvalósuló szocializmus felépítésével lehetséges.

Nem véletlen, hogy a polgári „demokrácia” keretében működő kapitalizmusban fejlődött ki a fasizmus különböző formája. A gazdasági egyenlőtlenség az emberi és polgári jogok különböző méretű korlátozásával és legsötétebb formájában az eltörlésével jár együtt. Az sem véletlen, hogy a népi demokrácia az alternatíva, és a legfőbb ellenfele, ellensége a polgári „demokráciának”.

A polgári „demokrácia” a termelőeszközök magántulajdonán alapuló termelési módja nagy gazdasági potenciált szabadított fel, de ezzel az embertelenségnek is teret adott. A célja nem az emberiség, hanem egyes emberek gazdagodása, persze ezzel az emberiség is jól járt. Ezen a célon azonban túl kell lépni az emberiség fennmaradása érdekében. A kevesek kezében felhalmozott gazdasági és politikai hatalom az diktatúra, és a diktatúra az mindenképpen embertelenség is, és a mostani fejlettségében a világ kapitalista elitjének totális diktatúrája valósul meg a föld népe ellen.

A gazdaságilag megosztott világ, politikailag és emberileg is megosztottá vált. Így az emberiség megoszlik élősködőkre és dolgozókra, tőkésekre és proletárokra, a hatalommal rendelkezőkre és a hatalommal nem rendelkezőkre, ami kevesek számára demokrácia és a többségnek pedig diktatúra. A diktatúra mindenképpen elbukik hosszabb távon, ez várható a mostanra kialakult totális kapitalista diktatúra esetében is. Ez a kapitalista diktatúra, a hamis embertelen világnézete miatt a többség számára rossz és csak idő kérdése a föld méretű erőszakos megdöntésére való háború, ami a felhalmozott fegyverek miatt az emberiség végét jelentheti.

A Szovjetunió harca az egyenlőség megteremtésére elbukott és most még nagyobb tere van a totális kapitalista diktatúrának. Nem a szocialista kísérlet volt a rossz, hanem a kapitalista gazdasági modell volt még fejlődőképes, és így a gazdasági erőfölénye legyőzte a nép demokráciáját. Ez pedig az emberiség végét jelentheti, ahhoz hasonlóan, ha a hitleri kapitalista-fasizmus győzött volna. Az árja nép rabszolgává tette vagy kiirtotta volna az emberiség nagy részét. És ez a veszély ma is fennáll az amerikai világhatalom vezetésével.

Bár - Marx szerint a legfejlettebb helyen valósul meg a kommunizmus és ez jelenleg Amerika. A római birodalom is a kereszténygyüldözés után, maga lett a kereszténység elterjedésének legfontosabb támogatója. Ki tudja ezt előre, lehet, hogy Amerika előbb tér át a kommunizmusra, mint azt gondolnánk. A társadalmi törvények működéséből erre lehetne következtetni.

50 évvel ezelőtt álmodott Martin Luther King

Amerika nagyon gyorsan fejlődik, de 60 évvel ezelőtt még a négereknek át kellett adni a helyet a fehéreknek a buszon. Rosa „Parks arról lett híres, hogy 1955-ben a buszvezető utasítása ellenére nem volt hajlandó átadni helyét a buszon egy fehér bőrű utasnak.” Wikipédia. És 2009-től a néger Obama lett Amerika elnöke.

"Van egy álmom" - Martin Luther Kingre emlékezett Amerika

Amerika nagyon sok csodálatos dolgot teremtett a világnak és nem véletlen, hogy mindenki csodálja ezért. Remélhetőleg a kommunizmus megvalósításának a csodája is Amerika nevéhez fűződik. De sajnos ma még a kommunizmus fő ellensége.

Az emberiség, ha fenn akar maradni, akkor ezt csak a szocializmus megvalósításával érheti el!!!

Maglód, 2018.07.08. Salánki László

Magyarország a fasiszta Németország hűbérese - volt a második világháborúban

A **Barbarossa hadművelet** a második világháború során a Harmadik Birodalom által a Szovjetunió ellen 1941. június 22-én indított támadó hadművelet fedőneve volt.

A hadművelet előkészítése során Németország és szövetségesei – a tartalékokkal együtt – kb. 3,9 millió katonát vezényeltek a keleti frontra, és 1941. június 22-én mintegy 3,5 millió katona indított támadást a Szovjetunió ellen egy kb. 2900 kilométer széles arcvonalon. A támadók 3600 harckocsival, 4389 harci repülőgéppel, 600 000 egyéb gépjárművel és 750 000 lóval rendelkeztek. Kezdeti német sikerek után – jelentős veszteségeket okoztak a Vörös Hadseregnek, elfoglalták a Szovjetunió európai felének nagy részét, elsősorban a fejlett ipari és mezőgazdasági területeket – azonban a Vörös Hadsereg sikerrel állította meg a Wehrmacht legerősebb támadásait, és megakadályozta, hogy a németek elfoglalják Moszkvát, illetve Leningrádot.

Rákosi Mátyás, aki a Horthy rendszerből megmenekült, akkor már a harmadik hete zajló gyilkos fasiszta háborúból tudósított, amiben a Horthy magyar fasiszta hadserege is rész vett. Már elkezdődött a fasiszták népirtása, a szovjet nők megerőszakolása, a terület földel egyenlővé tétele, a fasiszták háborús bűncselekményei.

„A fasiszta Németország valamennyi bérencét és hűbéresét a Szovjetunió szabad népei elleni háborúba hajtotta. Hitler táborában összeverődött az emberi szabadság minden esküdt ellensége és csak természetes, hogy ott Horthy sem hiányozhatott. Horthy véres bandája mindenkor ott található, ahol remény van arra, hogy valamit rabolni lehet. Most, amikor Európa vérszomjas tigrise, a német fasizmus a Szovjetunióra támad, a sakálok között, akik utána kullognak, a német fasiszták bérence, Horthy is ott van.

A magyar népnek semmi közössége sincs Horthyval. A magyar nép története szinte szakadatlan harc a német elnyomás ellen, a németek ama kísérlete ellen, hogy megsemmisítsék a magyarokat! A magyar nép legnagyobb tragédiája, hogy gazdáinak, akik húsz évvel ezelőtt a hatalmat magukhoz ragadták, sikerült most Magyarországot háborúba vinni.

A fasiszta banditák, mint a pókok hálózták be a magyar népet. Hogyan történt, hogy Magyarország Hitler hűbérese lett? Lassan, majdnem észrevétlenül fecskendezték a fasiszta mérget a magyar nép életereibe mindaddig, amíg Magyarország át nem változott a fasiszta Németország alázatos, kizsákmányolható gyarmatává. A magyar nép egész életét alárendelik a fasiszta banditák érdekeinek. Berlin adja ki a parancsot arra, mennyi kenyeret, mennyi gabonát, húst, zsírt, cukrot kell szállítani Németországba, mennyit kell a magyar parasztnak termelnie egyik vagy másik termékből. Német fasiszták állapítják meg, milyen adagot kapjon fejenként Magyarország lakossága, ők rendelik el, a kukoricának és burgonyának hány százalékát kell keverni a liszthez, amellyel a magyar nép táplálkozik. A német fasiszták állapítják meg, hogy az aratásból mennyit kell a magyar parasztnak a németek rendelkezésére bocsátani.

Az egész magyar ipar lényegében Németország kezén van. Német hadiszakértők ellenőrzik a magyar gyárakat. A fasiszták kezén van valamennyi magyar vasút. A legfontosabb csomópontokat, a legnagyobb állomásokat és vasúti hidakat német katonák szállták meg. A magyar állami vasutak igazgatóságának budapesti központi épülete a németek kezében van és a német parancsnok engedélye nélkül magyar vasutasoknak nincs joguk az épületbe bemenni. Ugyanezen kép tárul elénk a magyar folyamhajózás igazgatóságában is. Itt is minden a fasiszták kezén van. A Magyar Nemzeti Banknak meg kell térítenie a magyarországi német fasiszta hadsereg kiadásait. A sajtó, a törvényhozás — minden alá van rendelve a német fasizmus érdekeinek. Magyarország „nemzeti" hadseregéhez már régen hitleri „tanácsosokat" vezényeltek. És amióta Magyarország résztvesz a háborúban, likvidálták a magyar „függetlenség“ utolsó maradványait is és most a magyar hadsereg teljesen a német vezérkar ellenőrzése alatt áll.

Formálisan Magyarországnak önálló, saját kormánya van. Magyar zsandárok sajtolják ki a magyar parasztból az adót, magyar bírák küldenek börtönbe mindenkit, aki elégedetlenségének kifejezést mer adni az idegen fasiszták elnyomása ellen és magyar cenzorok gondoskodnak arról, hogy a magyar újságok csak azt írják, ami kellemes a német gazdának. Időről-időre Horthy vagy Magyarország miniszterelnöke Berlinbe utaznak, ahol őket „mint szuverén állam képviselőjét” fogadják. De mindez csak undorító és szánalmas komédia!

Az ilyen ünnepélyes találkozások fölötte prózai módon végződnek. Horthy vagy miniszterelnöke meghatározott parancsot vagy ahogy ezt nevezik: „vezérelveket” kap, amelyeket kötelesek betartani. De Hitler csak kivételesen ad közvetlen parancsokat. Lényegében Magyarország igazi kormánya nem a magyarországi miniszterelnökségi palotában székel, hanem a budapesti német követségen. Magyarország igazi kormányzója a német követ. Hitler hatalomra jutása előtt a magyarországi német követség tizennégy emberből állott. De a követség személyzete abban a mértékben kezdett nőni, amelyben a fasiszták behatoltak Magyarországra és ez év áprilisában már a német követség személyzetének száma ötszáznegyven emberre rúgott — ami igen tekintélyes szám. A követség ellenőrzi az egész országot, megvannak ugyanazok az ügyosztályai, mint a magyar minisztériumoknak. Ott a kémkedés központja is. Ezenkívül magyar területen egész sor kereskedelmi kamara,

„kultúr‘‘-szervezet, jegyiroda, mozi stb. működik, amelyek mind a fasiszta befolyás közvetítői, a német fasizmus előőrsei Magyarországon.

Még undorítóbb a német fasizmus magyar bérenceinek szerepe — a megvesztegethető, telhetetlen keselyűk, a feudális mágnások, a nagy földbirtokosok szerepe. A magyar feudális nemesség e bandája századokon át arról volt ismert, hogy eladta a magyar népet minden ellenségnek, ha ebből anyagi haszna volt. A magyar nép története egyúttal az árulások története, melyekkel feudális gazdái és kizsákmányolói eladták.

A német fasisztáknak nem volt elég, hogy a feudális mágnások személyében már képviseletük van Magyarországon, megkísérelték egy fasiszta párt megteremtését is a szűklátókörű, reakciós tisztviselők, a kispolgárság és a gyülevész proletariátus salakjából. A „nyilaskeresztesek" pártja fekély a magyar nép testén. Mint a dühödt vérebek vetik magukat a német fasizmus parancsára a magyar tömegekre. Nincs az a követelése Hitlernek, legyen az bármilyen aljas és káros, amelyet ezek nem volnának hajlandók készséggel teljesíteni.

Ezek azok az elemek, amelyek Magyarországot a Szovjetunió elleni háborúba hajtották. A magyar nép nem akarta ezt a háborút, a magyar nép a legnagyobb rokonszenvvel viseltetik a Szovjetunió népe iránt és láncai ellenére talált módot arra, hogy kifejezze együttérzését a Szovjetunióval. A Szovjetunió kormánya néhány hónappal ezelőtt nagylelkűen visszaadta Magyarországnak az 1848-as forradalom lobogóit. A zászlók átadásánál Budapesten a sokezer főből álló tömeg zajos tüntetése mutatta, hogy a magyar nép megértéssel és elismeréssel adózott a Szovjetunió e barátságos gesztusának. Mindössze két hónappal ezelőtt a budapesti tavaszi vásáron a szovjetpavillon előtt még hatalmasabb tüntetések fejezték ki a Szovjetunió iránt érzett barátságot. Több mint egymillió ember látogatta meg a szovjetpavillont. A magyar tömegek valóságos zarándoklása volt ez. Ezer módon, a legmeghatóbb eszközökkel adták tanújelét a magyarok a Szovjetunió iránt érzett szeretetüknek. Nem a magyar nép harcol most a Szovjetunió ellen, hanem a hivatalos Magyarország, a megvesztegethető, kapzsi mágnások, a német fasiszták kitartottjai. A magyar nép, a dolgozók, az értelmiség milliói ma éppúgy megvetik a német fasisztákat és magyar bérenceiket, mint azelőtt. A magyar nép lelke mélyén teljesen a szabadságért küzdő Szovjetunió oldalán áll.

„Ebben a felszabadító háborúban — mondotta Sztálin elvtárs — nem leszünk egyedül. Ebben a nagy háborúban hű szövetségeseink lesznek Európa és Amerika népei, köztük a német nép is, melyet a hitleri zsarnokság tart rabságban."

A magyar nép a német fasiszták és magyar zsoldosaik kettős igájában nyög. A szovjet nép felszabadító harca egyben a magyar nép felszabadításáért is folyik. A szovjet nép ügye ezért egyben a magyar nép ügye is. A Szovjetunió győzelme hozza a magyar népnek is a felszabadulást a német elnyomás alól, elhárítja felőle az elnémetesítés veszélyét, lehetővé teszi nemzeti és állami függetlenségének megmentését.”

(Megjelent a „Pravda“ 1941. július 10-i számában.)

(idézet: Rákosi Mátyás – Válogatott cikkek és írások című könyvéből)

Maglód, 2018.06.06. Salánki László

Milyen sorsot szánt Hitler Európa és a világ népeinek

A hitleri fasizmustól Amerika vette át a stafétabotot a **mosolygó fasizmus formájában,** ami a polgári „demokrácia" árnyékában működik, de a céljai ugyanazok, világuralom, világcsendőre szerepben. Ugyanazok az ellenfelei is, mint a klasszikus fasisztáké volt, Kína és Oroszország.

A fasizmus megjelenésének több szintje van. Az eddigi legbrutálisabb a hitleri forma volt. A hitleri fasizmust felváltotta az amerikai típusú **mosolygó fasizmus**, de a céljai nagyon hasonlóak. Uralkodni, kizsákmányolni, élősködni más nemzetek, fajok, társadalmi osztályok felett profit szerzés céljából. A mosolygó fasizmus a „Népfelséget" mosolyogva hazudó, a polgári „demokrácia" áldemokratikus, a többséget a hatalomból kizáró, így diktatórikus formában megvalósuló, a nép, nemzetek, osztályok felett felsőbbrendűként a jogos kizsákmányolást megvalósító fasizmus. Ez a fasizmus már világméretűvé vált, mint a totális hatalommal rendelkező kapitalista-fasiszta világ-elit.

A nácik hajnala

„A német fasizmus agresszív terveit Hitler „Mein Kampf" (Harcom) című könyvében fejtette ki, amely 1925-ben jelent meg, valamint egy másik könyvben, amelyet teljes egészében külpolitikai kérdéseknek szen¬telt. Mivel a német nép meg van fosztva „életterétől" — fejtegette Hitler —, a békepolitika veszedelmes, mert elgyengíti a népet. A fajelméletből merített áltudományos érvekre támaszkodva a leendő Führer azt hirdette, hogy minél előbb hozzá kell fogni a háború előkészítéséhez és kirobbantásához, s hogy ennek a háborúnak a végső célja csakis a Harmadik Birodalom világuralma lehet.

A nácik már akkor egész népek fizikai kiirtásának borzalmas terveit szövögették, hogy helyet csináljanak a „felsőbbrendű" német fajnak. Mérlegelve, mi legyen a lengyelek sorsa, miután országukat Németországhoz csatolták, Hitler ezt írta: semmiképpen sem kell arra törekedni, hogy a lengyelek németesítés útján németekké váljanak. Ellenkezőleg, a fasiszta államban „legyen meg az elszántság arra, hogy vagy elszigeteli ezeket az idegen faji elemeket, nehogy saját népének vére újra beszennyeződjön, vagy pedig minden teketória nélkül eltávolítja őket, és átadja a felszabadult területeket saját polgárainak.

A nácik hódító tervei egyenes folytatásai voltak a Pángermán Szövetség expanzionista eszméinek. Csakhogy a Harmadik Birodalom a Szovjetunió elleni hadjáratot tette rabló programjának középpontjába. A császári Németország úgy vélekedett, hogy jövője „a tengereken nyugszik"; Hitler a „Mein Kampf"-ban a teuton lovagok véres ösvényeire való visszatérés jelszavát hirdette meg, amely úgy került be a történelembe, mint „Drang nach Osten": Keletre törés...

„Oroszország térségei a mi Indiánk" — jelentette ki Hitler hívei körében. A Szovjetuniót már előre széttagolták négy Reichskommissariatra, birodalmi biztosságra, és felosztották az összes posztokat, beleértve az 1050 gebietskommissari (területi biztosi) posztot, egészen Szverdlovszkig és Bakuig. Moszkva Gauleiterének Siegfried Kaschét jelölték.

A „Drang nach Osten" politikája természetesen nem zárta ki a nyugati agresszív háborúk lehetőségét. „Nincs szükségünk se nyugati, se keleti orientációra — írta Hitler. — Nekünk olyan keleti politika kell, amelynek célja új területek meghódítása a német nép számára. Ehhez erőre van szükségünk; ehhez mindenekelőtt el kell vágnunk Franciaországnak az európai hegemóniára való törekvését, mert Franciaország a német nép halálos ellensége, fojtogat bennünket, és megfoszt minden erőnktől."Franciaországnak, mint független államnak a megsemmisítéséről volt itt szó. Helyébe Hitlerék egy „burgundiai SS-mintaállamot" terveztek, amelynek Amiens lett volna a fővárosa; államfőnek a belga fasiszták vezérét, Léon Degrelle-t szemelték ki. A szénben, vasban gazdag és az iparilag fejlett vidékeket a Birodalomhoz akarták csatolni. Emellett a hitleristák részletes terveket dolgoztak ki a következő országok meghódítására is: Anglia („Fall Seelöwe"), Svájc („Fall Tannenbaum"), Svédország („Fall Polarfuchs").

Le akartak számolni a nácik szövetségeseikkel is. Finnországot a Birodalomhoz kívánták csatolni. A „Fall Felix-Isabella" előirányozta a német csapatok bevonulását Spanyolországba és Portugáliába, s ennek során

Franco helyét Grandes tábornok foglalta volna el. Olaszország ellen kitervelték a „Fall Walkür”-t: hitlerista ügynökök megzavarják a rendet az országban, ezt követően német csapatok vonulnak be, letartóztatják a királyt, és teljesen német ellenőrzés alá helyezik az országot. Mussolini funkciói névlegessé válnak. Ily módon a német imperialista rabló „élettere” felölelte volna az egész európai kontinenst az Atlanti-óceántól az Urálig, az Északi-Jeges-tengertől a Földközi-tenger partjaiig és Irán határáig.

Hitler világa: a háború utáni terv 1. 2. 3. 4. 5. 6. rész

A Szovjetunió villámgyors legyőzésére számítva a német hadvezetés már 1941 tavaszán hozzáfogott olyan hadműveletek megtervezéséhez, amelyek a „Barbarossa-terv” végrehajtását követték volna. Elképzeléseik a következők voltak: Egyiptom és a Szuezi-csatorna megkaparintása a Kaukázusontúlról Irakon és a Bulgáriából Törökországon át mért két csapással; majd betörés Indiába Afganisztánon át. A közel-keleti és a délkeletázsiai hadműveletek előkészítését a speciálisan e célra létrehozott „F” törzsre bízták, amelynek élére Felmi repülőtábornok került. A tervezett hadműveletek körzetében folytatandó aknamunkára olyan diverziós alakulatokat szerveztek, mint az Indiai Légió (Ashad Hind), a Perzsa Század stb.

Ezután további hódítások következtek volna a világuralom megteremtése céljából: elsősorban Anglia és Franciaország gyarmati örökségének „átvétele”. Korswant különleges megbízatású Gauleiter 1940-ben készült memorandumának tanúsága szerint a németek meg akarták szerezni Ázsiában Indonéziát, Új-Guineát, Brit-Borneót, Óceánia szigeteit, Singapore-t, Malájföldet, az indiai francia birtokokat; az arab Keleten igényt tartottak Palesztinára, Transzjordániára, Kuwaitra, Irakra, Egyiptomra; Afrikában bekebelezték volna Szenegált, Francia-Kongót, Guineát, Gambiát, Sierra Leonét, az Aranypartot, Nigériát, Dél-Szudánt, Kenyát, Ugandát, Zanzibárt és Belga-Kongó egy részét. Az így kialakított világbirodalom biztonságáról az egész földgömböt átfogó katonai támaszpontok hálózata gondoskodott volna. A német haditengerészeti flotta parancsnokságának 1940. július 27-én kelt dokumentuma szerint Németország csupán az afrikai kontinensen a következő támaszpontokat szándékozta elfoglalni: Dakar, Conakry, Freetown, Douala, Pointe Noire, Boma, Zanzibar, Dar es Salaam, a Fernando Póo-, a Sáo Tomé-, a Szent Ilona-, az Assumption-sziget, a Comore-, a Seychelles- szigetek, a Mauritius-sziget.

Hitler amerikai üzleti kapcsolatai

A nürnbergi és a tokiói per anyagának tanúsága szerint Hitlerék az Amerika elleni haditevékenység lehetőségeit is mérlegelték. Az „északi variáns” magában foglalta az „Ikerien” hadműveletet — az izlandi partraszállást — és az Atlanti-óceánon tengeralattjárókkal és légierővel folytatandó hadműveleteket. A „déli variáns” elő irányozta az Atlanti-óceán déli részében fekvő szigetek elfoglalását, majd a partraszállást Brazíliában. Ám a legkecsegtetőbb elképzelés az volt, hogy az amerikai kontinens országaiban titokban létrehozott „ötödik hadoszlop” segítségével megkerüljék az amerikai „Maginot- vonalat” — az Atlanti-óceánt. Trefousse amerikai kutató megállapítása szerint, aki személyesen kihallgatott sok náci vezért, a német fasisztáknak voltak olyan terveik, hogy beszivárognak a nyugati félteke országaiba, s hogy Európa leigázása után az „ötödik hadoszlop” segítségével elfoglalják ezeket az országokat. Már a harmincas évek végén hozzáláttak

ahhoz, hogy Latin-Amerika országaiban felvonulási területeket hozzanak létre maguknak a helyi fasiszta szervezetekre támaszkodva.

Hitler titokzatos háborúja Amerikában

A fasiszták, miután hatalomra jutottak Németországban, nyomban hozzáláttak megalomániás terveik végrehajtásának előkészítéséhez. Európában háborús tűzfészek alakult ki."

(idézet: A második világháború előkészítésének titkai – című könyvből)

„Magyarország bekebelezésének gondolata már régen megérlelődött Hitler fejében. Amikor szűkebb körben, különböző alkalmakkor, szóba került az eljövendő Nagynémet Birodalom, Hitler mindig annak keretén belül jelölte ki Magyarország helyét. Még egyes hívei számára is őrült lázálomnak tűnt annak idején az a kép, amelyet Hitler 1934 elején a német uralom alatt létrehozandó Európáról adott: „Összekovácsolom acélmagját egy új birodalomnak, amelyet szétzúzhatatlan kapcsok fognak össze. Ausztria, Csehország, Morvaország, Nyugat-Lengyelország! Százmillió ember tömör tömbje, szétzúzhatatlan, nincs rajta egyetlen repedés sem, nincsenek benne szabad kisebbségek! Ez lesz a mi uralmunk szilárd alapja. E tömb körül először egy kelet-európai konföderáció: Lengyelország, a balti államok, Magyarország, a Balkán-államok, Ukrajna, a Volga-vidék, Georgia. Konföderáció, persze, de természetesen a beletartozó népeknek nem lesznek meg ugyanazok a jogaik, mint a németeknek. Segédnépek uniója lesz, hadsereg nélkül, saját közgazdaság nélkül. S egy pillanatig sem gondolok arra, hogy e népek bármelyikének emberiességi alapon engedményeket tegyek. Például Magyarországnak, régi határai visszaállítására. Nem fogok semmiféle különbséget tenni barát és ellenség között. A kis államok kora lejárt. Továbbá nyugaton a vazallus-államok egy másik rendszere: Hollandia, Flandria és Észak-Franciaország konföderációja. Végül egy északi konföderáció: Dánia, Svédország, Norvégia. — S Hitler belemerült látomásainak önelégült festegetésébe" — írja feljegyzéseiben egykori bizalmasa és közeli munkatársa, Rauschning. Leleplezésnek szánt emlékiratát 1939-ben tette közzé, miután Hitlerrel előzőleg nézeteltérései keletkeztek. Élhetnénk a gyanúperrel, hogy szándékosan színezte ki és túlozta el Hitler szándékait, így többek között Magyarországgal kapcsolatos megnyilatkozásait is. Az események későbbi menete azonban azt mutatta, hogy nem lehetett a fasiszta rendszerről olyan valószínűtlennek, hihetetlennek és emberi értelemmel felfoghatatlannak tűnő dolgot mondani vagy feltételezni, amelyre a valóságban még szörnyűbb formában ne került volna sor.

Rauschning könyvének megjelenése idején sokan még fejcsóválva és kételkedve vettek tudomást azokról a részletekről, amelyek Magyarország bekebelezéséről szóltak. Pedig, amint a jelen kötet egyik melléklete is bizonyítja, Magyarország megszállásának terve már 1938-ban elkészült. Ha a kitűzött időpontnál korábban, és nem a feltételezett körülmények között került rá a sor, abban elsősorban a katonai és nemzetközi események alakulása játszott szerepet. A magyar népre ugyanaz a sors várt — csupán az volt a kérdés, hogy sorrendben mikor —, mint Európa többi leigázott, szolgasorsra kárhoztatott lakosságára, vagy a kihalásra, kiirtásra ítélt zsidókra és szlávokra. Miközben Horthyék saját eszmei szemétdombjuk tetejéről, az ún. magyar felsőbbrendűségről szónokoltak, hogy ily módon is indokolják a szomszéd szláv népek és a Szovjetunió elleni agressziót, Hitler — 1941 szeptemberében — egy kalap alá vette a magyarokat a szlávokkal. „Tömegében a magyar ugyanolyan tunya, mint az orosz. Természeténél fogva a sztyeppe embere — mondotta. Majd sietett hozzátenni: — Ebből a szempontból Horthynak igaza van, hogy ha a nagybirtokok rendszerét feladná, a termelés rohamosan esne."

(idézet: Magyarország és a második világháború – című könyvből)

Maglód, 2018.07.02. Salánki László

Átnevelő tábor a mai Magyarország Gulág

A mai Magyarországon a polgári „demokrácia” keretében a kapitalizmus gazdasági modellje valósul meg a Horthy rendszer restaurációs kísérletével. Magyarországot a Horthy-fasizmus tekintélyuralmi, de polgári demokráciának hazudott formájából a Szovjetunió hadserege erőszakkal billentette ki. Így 40 évig élvezhette a magyar nép a valódi demokráciát, a népi demokráciát.

A kommunista párt a Horthy rendszerben nagyon gyenge erőt képviselt, így nem is volt módja és lehetősége a nép érdekeit képviselő nézetek terjesztésében. Így a magyar nép lényegében a Horthy rendszerből egy fasiszta erkölcsben nevelkedett proletariátust örökölt.

„A Horthy-rendszer politikai jellegének meghatározása szempontjából is figyelemre méltó, hogyan látták és miként határozták meg az erre illetékes állami vezetők a rendőrség, a csendőrség, a bíróságok, az ügyészségek feladatait. Érdekes adatokat találhatunk az Igazságügy-minisztérium kezdeményezésére 1937. május 25-én, Budapesten indított ankét előadásainak anyagában. Az ankéton, amelyet „Az állami és társadalmi rend védelme és a büntető jogszolgáltatás” címmel hívtak össze, a rendőrség, az ügyészség, a bíróságok vezetői vettek részt, és jelen volt az igazságügy-miniszter is.

Töreky Géza, a Kúria másodelnöke a következőket mondotta: „Amikor imént a mi két utolsó forradalmunk néhány jellemző tünetével foglalkoztam, ezt egyrészt azért tettem, mert - sajnos - távolról sem mondhatjuk azt, hogy ezeknek az utolsó gyökere-szála is ki van irtva nálunk. A földből minduntalan, itt is, ott is kikelő hajtások azt bizonyítják, hogy ezek a gyökerek élnek, életképesek és csak a földből ki-kinövő, napfényre kerülő hajtásaik nem tudnak, mert nem engedik őket megnőni.”

Sombor-Schweinitzer József rendőrtanácsos rámutatott, hogy „a háború előtti Magyarország elhanyagolta a politikai rendőrség fejlesztését. Nem vétek talán az igazság ellen, ha ma e helyen ezzel a szemrehányással kezdem meg mondanivalómat. Sok minden másképp történt volna talán, ha a rendőrség működésének fontosságát felismerték volna. Igaz ugyan, hogy a békebeli Magyarország nem ismerte azokat a gazdasági nehézségeket, a tömegmozgalmak elkeseredett harcát, amelyekkel mi - sajnos - megismerkedtünk. Bekövetkezett Magyarország kataklizmája. A háború utáni időben, a forradalmak alatt eszméltünk csak egy jól működő rendőrség jelentőségére.”

Gadó István törvényszéki elnök záróbeszédében az 1921. III. te. paragrafusainak értékelésével összefüggésben kiemelte: „Az nyilvánvaló, hogy a törvényes védekezésre indokul elsősorban a Magyarországon lezajlott véres kommunista forradalom szolgált. De a törvény egyébként olyan tágan és úgy van szövegezve, hogy az minden olyan mozgalmat és szervezkedést felölel, amely az állam és társadalom törvényes rendjének erőszakos felforgatására vagy megsemmisítésére irányul, és minden olyan izgatást is magában foglal, mely ily erőszakos felforgatást vagy megsemmisítést céloz.”

A fenti idézetek jól érzékeltetik az uralkodó osztályoknak a forradalmaktól való félelmét és elképzeléseiket azok megakadályozására.

Schweinitzer tehát szükségesnek tartotta a pártok, egyesületek, klubok, társaságok folyamatos ellenőrzését, hogy az állami és társadalmi rendre veszélyes mozgalmakat és szervezeteket idejében felfedhessék. A prevenciót úgy értelmezi, hogy a politikai rendőrségnek a nem veszélyes mozgalmakat is ellenőriznie kell.

A rendőrség más vezetőinek is ez volt a felfogása. Nemes Sándor detektívfelügyelő a következőket írta: „Az államrendészeti osztály és a politikai rendőrség feladatát képezi legelsősorban a politikai jellegű bűncselekményeknek nyomozása, és minden rendőri munka közül itt érvényesül legélesebben a megelőzés, a prevenció, amikor a külső detektívcsoport munkájához tartozik minden politikai irányú mozgalom megfigyelése, a széles néprétegek tömeghangulatának kipuhatolása, a közrend fenntartása.”

A politikai rendőrség célja: „Minden politikai irányú mozgalom megfigyelése, a széles néprétegek tömeghangulatának kipuhatolása” - olvashatjuk a „Gyakorlati nyomozás” című kézikönyvben. Ez mindenekelőtt rendkívül kiterjedt rendőri apparátust igényelt.”

A fenti idézet világosan bizonyítja minden haladó, kommunista befolyás megsemmisítését a Horthy rendszerben. Innen indult a népi demokrácia építése, amit a mai Horthy restauráció szeretne elfelejtetni. Ehhez minden eszköze megvan. Így a népi demokrácia valóságos demokráciájának tudatát egy „Magyarország-Gulág” átnevelő tábor kialakításával valósítja meg. Minden eszközt megragad és meg is van hozzá a hatalma, anyagi erőforrásai erre a célra kimeríthetetlenek. Az oktatás, a médiumok, a gazdaság az állam totális ellenőrzésével ezt sikeresen megvalósítja. Az átnevelő tábor célja, hogy felejtsék el a szocializmusban megvalósított emberséges demokratikus világot és legyenek engedelmes, sorsukon nem gondolkodó szolgák. Fogadják el a felsőbbrendűként viselkedő kapitalista nagyurak érdekeit, mondjanak le sajátjukról.

„Töréky Géza a következőképpen fogalmazta meg, mi a feladatuk a társadalmi rend védelmében: „Nekünk valamennyiünknek – a rendőrség, a kir. ügyészség és a kir. bíróság embereinek egyaránt - nemcsak formaszerűen, nemcsak egyes konkrét, hogy úgy mondjam aktaszerű esetek kapcsán, hanem már enélkül is, bizonyos ösztönszerűséggel meg kell éreznünk az állami és társadalmi berendezkedésünk ellen irányuló mozgalmaknak életre kelését, és reagálnunk kell ezekre már csírájukban, tehát nyílt támadásba való átmenetük előtt is."

Timkó Zoltán ezzel kapcsolatban a következőket fejtegette: „A magyar büntető törvénykönyvnek az állam és társadalom rendjét a forradalmi izgatással szemben megvédeni hivatott rendelkezései figyelmen kívül hagyták a romboló eszmék terjedésének tömegpszichológiai törvényét... Az októberi forradalom és a proletárdiktatúra szomorú tanulságai sok mindenre megtanították az országot ... A büntetőjogi megtorlás súlypontját nem az állami és társadalmi rendet felborító befejezett bűncselekményre kell helyezni, hanem a profilaxisra: ezek elkövetésének a megelőzésére, megtorlására és elnyomására ...

Az 1921. évi III. te. már a felismert veszedelem mérvéhez alkalmazkodó jogi alapokra épített, reális értékű bástyája az állam és társadalom védelmének, mely a forradalmak tapasztalatai nyomán a romboló irányzatok jegyében alakuló szervezkedéseket és mozgalmakat már csírájukban támadja meg, és amelyben a forradalmasító izgatásnak rejtett utakon járó, de annál veszedelmesebb módszerei már megfelelő méltatásra találnak." Előadásának további részében igyekezett precízebben kifejteni a szervezetek, mozgalmak, csoportok elleni fellépés jogi alapjait. Véleménye szerint „amikor súlyos szociális bajok vannak, amelyek nyomasztóan nehezednek a nélkülöző társadalmi osztályok életére, a létfenntartás nehézségei ingerlékeny és robbanásra mindenkor kész lelki diszpozíciót teremtenek, a lelkiismeretlen, politikai törtetők és a rombolni vágyó fanatikusok működésének büntetőjogi megítélése más mértéket kíván."

Ezeknek a csibész fasisztáknak, miközben ők és az urak jól éltek eszükbe sem jutott a nép demokráciájának, jólétének szükségessége, csak a saját és úri bandájuk érdekeinek védelme volt a fontos. Ehhez szükséges volt az emberi és polgári jogok súlyos korlátozása. A mai urak a dolgozók kizsákmányolásával rövid idő alatt meggazdagodtak, de ez nem az ő munkájuk eredménye, inkább a „Magyarország-Gulág" átnevelő tábor eredményes agymosásának eredményeként szerzett zsákmány. A Horthy restauráció erre szükséges, a minta, ilyen világot akarnak megvalósítani. A Horthy kultusz, szobrok és a rendszerének fasizmustól való megtisztítási törekvése van napirenden.

„Miskolczy Ágost főügyész helyettes még továbbment, szerinte „minden bűncselekmény államellenes, mert megtámadja a törvény tiszteletét, ami pedig a társadalmi szervezet alapja". Az állami és társadalmi rend ellen fellépők célja, mondotta, „hogy összeütközésbe hozzák az állam erejét a társadalom hatóerőivel, azokat, akik vagyonosok, azokkal, akiknek nincsen semmijük. Ily módon akarják sokan megszerezni a hatalmat és akarnak az állam urai lenni." Véleménye szerint a megváltozott körülmények között (az első világháborút követő forradalmak utáni helyzetben) megváltozott a lázadás, a forradalom technikája is: az állam- és társadalomellenes bűncselekmények mozgalomjelleget öltenek, és éppen ebben áll a veszélyességük. A sikeres védekezéshez nem elég „a törvény pallosának felemelése és azzal való lesújtás", hanem minden bűncselekményt a társadalom védelme, tehát politikai szempontok alapján kell megítélni, amihez nélkülözhetetlen a társadalmi rendre veszélyes mozgalmak alapos ismerete. „Sikeresen csak olyan ellenség ellen lehet védekezni - hangsúlyozta -, amelyet ismerünk. Meg kell állapítanunk, hogy maguk a tételes büntető törvénykönyvek is abban a hibában szenvednek, hogy nem ismerik kellőképpen a társadalom- és államellenes mozgalmak valódi természetét. A modern államok és társadalmak vezetői nagyjában és egészében ma is forradalmi mozgalmak regényes elképzelésében élnek, és nem tudják, hogy a lázadás technikája már régen megváltozott. Ma már nem vonulnak fel a lázadás lobogói alatt a hatalom uraira halált üvöltő csapatok a nyílt utca során, hanem vakmerő, öntudatos, törpe kis csoportok majdnem a nyilvánosság kizárásával viszik diadalra az államfelforgatás szennyes zászlaját, és csodálatos módon szinte pillanatok alatt tudnak megvalósítani bitorló uralmat... Körülbelül negyedszázada már, hogy az egész világ a forradalom, a polgárháború és a nemzetközi viszályok légkörében él... ezek a jelenségek nemcsak azért érdemelnek figyelmet, mert vonatkozásaiban kihatnak minden ország kereskedelmére, iparára, földművelésére és pénzügyeire, hanem azért is, mert felfedik a civilizáció megteremtette társadalmi rend ellen törő erők rejtélyes munkáját, módszereit, stratégiáját és taktikáját, amelyből okulni bölcsesség."

Ennek a fasisztának fogalma sincs, hogy miért történt a forradalom, hogy milyen bűncselekményeket követtek el az urak - hercegek, grófok, földesurak, kapitalisták - a dolgozó néppel szemben. Élősködtek a népen.

A továbbiakban nyomatékosan figyelmezteti kollégáit arra, hogy a forradalmi propaganda gyakran jelentkezik a tudomány, a művészet és az irodalom álarcában. Ezért szükséges, jegyezte meg, hogy az ügyészség az irodalom minden ágazatát ellenőrizze, és kísérje figyelemmel az irodalomban jelentkező forradalmi propagandát, agitációt, az irodalom és a forradalom összefüggéseit."

A mai Horthy rendszert restaurálni szándékozók nem értik, hogy miért szükséges a nép, akik a dolgozók érdekeit megvalósító demokrácia megteremtése, ami a népi demokrácia keretében a szocializmus. Csak úgy érvényesülhet a demokrácia, ha a többség érdeke képviselve van az államapparátusban és a törvényhozásban.

Na, ettől rettegnek a mai rendszer, Horthy-t imádó utánzó hívei.

Gadó István összegezve a tanácskozás lényegét, megállapította, hogy „az állam és társadalom törvényes rendjének erőszakos felforgatására vagy megsemmisítésére irányuló mozgalmak soha nem voltak annyira intenzívek, annyira vakmerők, annyira veszedelmesek, mint manapság", tehát „soha nem volt időszerűbb és szükségesebb azokkal szemben az állam és társadalom védelmének megszervezése ... Tétovázás helyett tehát határozottság és erély; szánalom, kímélet, rosszul felfogott humanizmus helyett hazafias erős lélek; hiszékenység helyett bölcs kritika, éles felfogás és csalhatatlan ítélőképesség s a törvény téves értelmezésének és jogi szőrszálhasogatásának lehetőségét kizáró biztos, alapos és teljes jogismeret és nagy műveltség kell a szóban levő állam- és társadalomellenes bűncselekmények megelőzéséhez és megtorlásához.. - De az állam- és társadalomellenes bűncselekmények megelőzésére és megtorlására ki lehet és ki kell válogatni azokat a rendőrségi tisztviselőket, ügyészeket, bírákat, akik a felállított követelményeknek mindenben megfelelnek. Hála istennek, mindenütt vannak elegendő számban ilyen megfelelő egyének. Ha pedig mégis olyasvalakire esik az ilyen kiválasztás, aki a kiszemelt feladatra gyöngének érzi magát, legyen annyi lelkiismeretesség és hazaszeretet benne, hogy kérje a felváltását. És tartsák a hivatalfők is elsőrendű hazafias kötelességüknek, hogy a gyengéknek, meg nem felelőknek bizonyult egyéneket, mihelyt ilyeneknek ismerik meg őket, az állam életbe vágó érdekei mellett eltörpülő minden más melléktekintet félretételével azonnal kicserélik megfelelőknek ígérkező erőkkel..."

(idézet- Hollós Ervin - Rendőrség csendőrség – című könyvből)

Remélhetőleg a „Magyarország-Gulág" átnevelő táborban ez nem fog megvalósulni, de van rá esély.

Maglód, 2018.07.02. Salánki László

A fasizmus lényege, jellemzői

(Javítás)

A fasizmus lényege: Nem az eredete a fontos, hanem a történelmi tapasztalatok alapján a hitleri fasizmus, mint alapvető társadalmi emberi jelenség a meghatározó a besorolásnál. Így a hitleri fasizmus az alap fasizmus, a minta. Az ehhez hasonló jelenségek legfontosabb tulajdonságait tartalmazó minta. A fasizmus erkölcse a jobboldal következetes szélsőségesen agresszív formája. A fasizmus így a szélsőjobboldal.

„Az első fasiszta jellegű mozgalmak Olaszországban jelentek meg az első világháború idején, kombinálva a baloldali és jobboldali mozgalmi jegyeket, szembeszállva a szocializmussal, a kommunizmussal, a liberális demokráciával és számos esetben a hagyományos jobboldali polgári konzervativizmussal is. Bár a fasizmust hagyományosan a bal-jobb politikai paletta szélső jobboldalára helyezik, maguk a fasiszták és a kutatók egy része nem tartja megfelelőnek ezt a besorolást. A második világháború alatt és után a fasizmus már egyértelműen pejoratív értelmet kapott, ezért gyakorlatilag nem maradt olyan politikai párt, amely nyíltan fasisztának nevezné magát. A fasizmussal ideológiai rokonságot mutató szélsőjobboldali pártokat politikai ellenfeleik időnként neofasisztának nevezik.” - Wikipédia

A tudományosan megismert természeti és társadalmi törvények nem attól érvényesek, hogy ki fogalmazta meg, mert azok az emberi tudat nélkül is léteznek. Tehát nem az számít melyik nép, nemzet, faj tudósai jöttek rá a világ törvényeire, hanem az, hogy megállják-e a helyüket a gyakorlatban. Nem Marx, Engels, Lenin, Sztálin, Mao nemzetisége a fontos a társadalmi törvények tudományos megfogalmazásában, hanem az, hogy igazat állítanak vagy nem. Így igaz ez a dialektikus és történelmi materializmus esetében is. Newton törvényei igazak, de Einstein továbbfejlesztette, kiterjesztette, így fejlődik a tudományos megismerés. A klasszikusok tudományos munkája által megalkotott társadalmi törvények a gyakorlatban szerzett tapasztalatokkal bővülve fejlődnek, de az alapgondolatok érvényesek maradnak. Ezekre, míg a kapitalizmus, az kapitalizmus mindig alapozhatunk a jelenlegi állapotok megértésében is.

A **jobboldaliság, a kapitalizmus, a fasizmus** egymástól el nem választhatók. Fontos jellemzőjük a felsőbbrendűség, mint jobboldali alaptulajdonság. A hazafiság, család, nemzet, rend fontosságát hirdetik, de a kapitalizmusban és fasizmusban is a legfontosabb a profit, az üzlet, a pénz. A kapitalizmus a proletárokat a csőcselék színvonalra zülleszti, hogy így az öntudatlan, a valódi érdekeiken nem gondolkodó embereken uralkodjanak a profit megszerzése céljából, aki pedig erre vetemedik, azt üldözik. A fasizmus a felsőbbrendűség nevében még gyilkol is, de a célja szintén a profit, minden egyéb csak demagógia, szemfényvesztés.

„A **kapitalizmus** vagy **piacgazdaság** olyan gazdasági rendszer, amelyben a termelési tényezők többségében magántulajdonban vannak, miket haszon elérésének céljából működtetnek.” - Wikipédia

A kapitalizmus gazdasági társadalmi rendszer alapvető célja és mozgatója a minél nagyobb profi elérése a tőkés vállalkozóknak. A tőkés vállalkozók tulajdonában lévő termelőeszköz lehetőség és a verseny miatt egyben kényszer is a proletárok kizsákmányolására és ez vezet az élősködésre. A kapitalizmusban a gazdasági kényszer miatt kialakul a felsőbbrendű tőkés úr és a proletár bérrabszolga viszony, ami alárendelt emberi kapcsolat, így embertelen, az emberi és polgári jogokat korlátozza a gazdasági és a politikai hatalom útján. A gazdasági hatalom a tőkés vállalkozókat a politikai hatalomba segíti és fordítva, a proletárokat kizárja, így a teljes hatalom birtokában a tőkés vállalkozók érdekei a meghatározók a proletár bérrabszolgákkal szemben, akik nem is részei a hatalomnak, így ez diktatórikus viszony a polgári „demokrácia” keretében. Lényegében a kapitalista gazdasági modell a működési módja a totális diktatórikus változatának, a fasizmusnak is, ami az emberi és polgári jogokat súlyosan korlátozza vagy eltiporja.

„A **jobboldal** azon politikai eszmék, ideológiák csoportja, melyek fő jellemzője a társadalom hierarchikus felépítésének elfogadása, az emberek közötti társadalmi és anyagi egyenlőtlenség adottságként kezelése és helyeslése.” - Wikipédia

A jobboldali erkölcsű emberek defektes gondolkodása az embertelen felsőbbrendűség alapján természetesnek tarja a szolgaságot, kizsákmányolást, más népek, fajok feletti felsőbbrendűséget, az ezeket szolgáló diktatórikus tekintélyuralmi életformát, a dolgozó emberek kirekesztését a törvényhozásból. Így természetesnek tarja a társadalom megosztottságát urakra és az őket kiszolgáló szolgákra. Ezzel támogatja az alacsonyabb rendű emberi társadalmi forma megvalósítását, ami az emberré válás útját akadályozza, ezért reakciós és visszafejlődést valósít meg az ember állati eredetéhez. Az így gondolkodók világnézete felszínes idealista embertelen reakciós világnézet, demagóg politikusok imádatával, gyűlöletkeltéssel valamilyen nép, faj, társadalmi osztállyal szemben, ezért ellenzik a valóságra épülő emberséges, materialista, marxista, internacionalista világképet és a középkori állapotokat sírják vissza. A jobboldal hívei elítélik és üldözik a kapitalista és a fasiszta erkölcs ellen fellépő haladó nézetű kommunista embereket. Az emberiség fennmaradásáért folytatott harca a kommunistáknak a jobboldali erkölcs felszámolását jelenti.

A fasizmus gazdasági és politikai osztályalapja a kapitalizmus, ezért a kommunisták harca a kapitalizmus és a fasizmus ellen is folyik. A harc a kapitalisták, fasiszták és kommunisták között világméretekben zajlik. Mivel a kapitalizmus és a fasizmus embertelen társadalmi rendszer, ezért a győzelmük az emberiség végét jelenti, az embertelenséget. Csak a kommunisták menthetik meg a világot az embertelen fasizmustól, kapitalizmustól. A jobboldali nézetűek az embertelenséget csak akkor nem szeretik, ha az ellenük irányul, de ez természetes is. Így a kommunisták sem szertik és nehezen tűrik az embertelen kapitalista és fasiszta jobboldali erkölcsű politikát, ezért harcolnak ellen, ami háború és harcuk az emberiség fennmaradásáért folyik.

A jobboldaliság lényege a felsőbbrendűség és a felsőbbrendűség jogán a kizsákmányolás, ami a kapitalizmus és a fasizmus alapvető gazdasági célja, az így megszerzett profit a felsőbbrendűség jogán biztosítja az élősködést. Végül is a jobboldaliság alapvető célja nem más, mint az emberek feletti uralom anyagi haszonért. A hazaszeretet, a család, a nemzet, a rend nem igazi jobboldali érték, hiába ezt vallják, a nép, a dolgozók nyomora őket valójában nem érdekli, ez csak demagóg hazugság. Mert, akinek felsőbbrendű világnézete van a saját nemzetének tagjai iránt, és az a célja hogy nemzettársain élősködjön, az nem lehet hazafi. Aki felsőbbrendű elvei alapján jogosnak véli, hogy a saját és más nemzeteken élősködjön, az még az ember megnevezést sem érdemli meg. Mivel ezek a tulajdonságok a kapitalizmusra és a fasizmusra is jellemzőek, ezért ezek jobboldali embertelen élősködő társadalmi formák.

Tehát a kapitalizmus, a fasizmus és a jobboldaliság tulajdonképpen elválaszthatatlan édestestvérek, a kapitalista gazdaság működési modellje alapján az emberi és polgári jogok korlátozói vagy szélsőséges formában az eltiprói, így az alacsonyabb rendű társadalmi életforma megtestesítői. Felsőbbrendűségre alapuló világnézetük szerint érdekeltek a világméretű nemzeti, faji, társadalmi osztály alapú elkülönülésben. Ezek alapján a gyűlölködésben, a dolgozók és nemzetek szolgaságában és kizsákmányolásában és az erre alapuló élősködésben. A jobboldal harcol a világ dolgozónépei összefogásának megakadályozásáért, ami a valódi demokrácia elleni háború. Így érdekeltek a fejlődésben lemaradt emberekkel, népekkel szembeni felsőbbrendűségben és az elmaradottságuk kihasználásában, emberi módon segíteni a fejlődésükben nem akarnak a rászorulóknak, erkölcsük ezt nem teszi lehetővé. Az erkölcsük alapja az erősebb uralkodj a gyengébben, hasonlóan, mit az állatvilágban. Néha a lelkiismeretük megnyugtatására, odavetnek egy kis jótékonyságot az általuk kizsákmányoltaknak vagy megnyomorítottaknak. És ez a szemlélet egyenes út a fasizmushoz, ha túl erős a proletárok összefogása, az ok pedig bármi hazugság lehet.

„A **fasizmus** a radikális, tekintélyuralmi nacionalizmusnak a 20. század első felében Európa egy sor országában megjelent formája. Nevét az olasz változatáról, a legkorábban kialakult olasz fasizmusról kapta.” - Wikipédia

A fasizmus jellemzője: A kapitalizmus gazdasági modellje alapjain működő szélsőségesen agresszív jobboldali világnézetűek totális diktatúrája, tekintélyuralma, önkényuralma, a jobboldaliság következetes megvalósítása, a kapitalisták menekülése a kommunizmus térnyerése elöl. Tulajdonsága a felsőbbrendűség, kizsákmányolás, élősködés, szélsőséges nacionalizmus, sovinizmus, totális diktatúra vagy tekintélyuralom, reakciós agresszív idealista világnézet, a haladó gondolkodók, a kommunisták üldözése, kiirtása. A fasizmus bármely nemzet vagy fajnál megjelenhet, és akár Hitler is lehet a példakép, a minta, még akkor is, ha régebben ők voltak az áldozatai. Tulajdonságai megtalálhatók a régi korok társadalmaiban is, így a rabszolgatartó és a feudalizmusban is, mint a felsőbbrendűség, totális diktatúra, tekintélyuralom vagy önkényuralom, kizsákmányolás, élősködés, a haladó gondolkodók üldözése, kiirtása.

A fajelméletet, a jobboldaliságtól örökölt jellemzőt, a fasizmus nem minden formája alkalmazza, csak ha szüksége van rá. A fasizmus hitleri változata keményen, a népirtás szintjén alkalmazta a fajelméletet, a Mussolini féle, pedig nem, de ettől még mindegyikre jellemző volt a kapitalizmus keretében működő totális diktatúra a dolgozók, a nemzetek elnyomására, kizsákmányolására, szélsőséges nacionalizmus, sovinizmus, és ebben hasonlít a Horthy fasizmusra, bár Horthynak nem volt hatalma idegen nemzeteken élősködni, inkább rajta élősködtek a fasiszta cimborái a magyar nép kárára.

A fasizmus tulajdonságaira hasonlító jelenségek manapság is megtalálhatók. Az eddigi legbrutálisabb megjelenése a hitleri forma volt. A hitleri fasizmust felváltotta Amerika vezetésével az új típusú kapitalizmus, ami szintén világhatalomra törekvő, de nem olyan látványosan brutális, a céljai és módszerei azonban nagyon hasonlóak a fasiszta mintára. Uralkodni, kizsákmányolni, élősködni más nemzetek és a dolgozó társadalmi osztályok felett profit szerzés céljából, ami a gazdasági, katonai hatalmával megvalósuló imperializmus továbbfejlődése. Így ez csak „**mosolygó fasizmus”** a „Népfelséget” mosolyogva hazudó, a polgári „demokrácia” áldemokratikus, a többséget a hatalomból kizáró, így diktatórikus formában megvalósuló, a nép, nemzetek, dolgozó osztályok felett felsőbbrendűként a jogos kizsákmányolást megvalósító „demokrácia”.

Így manapság az elfajzott kapitalizmus a fasizmus céljait a polgári „demokrácia” keretében a „**mosolygó fasizmus**” valósítja meg, ahol parlament és választások is vannak, de a dolgozóknak nincsenek képviselőik. Az államhatalom és a médiumok szinte totális birtoklásával minden valódi demokrácia megvalósítását hatékonyan

megakadályoznak. Amíg ez a módszer működik, és a profit gyarapodik, a tőkések tudnak uralkodni a dolgozók felett, addig miért is változtatnának. Ez a bevált módszer a „demokrácia" álcája mögött megbújó „**mosolygó fasizmus**" valójában a kapitalizmusban totális diktatúra és így lehet fasizmusnak is nevezni, még akkor is, ha a koncentrációs táborok nincsenek, mert nincs rá szükség.

A fasizmusnak Dimitrov-féle meghatározása: *„A fasizmus a finánctőke legreakciósabb, legagresszívabb,legsovinisztább csoportjainak nyílt terrorisztikus diktatúrája!"*

A hitleri fasizmus idejének fasizmus meghatározása az amerikai stafétabot átvétellel kisé módosult a **„mosolygó fasizmusra"**, ami már a polgári „demokrácia" keretében is kitűnően működik**.** Már nem nyílt, hanem a polgári „demokrácia" álcája alatt megvalósuló totális diktatúra, a kapitalista világ-elit uralma a világ népei felett. Egyre kevésbé a nemzeti és faji felsőbbrendűsége a meghatározója, mert a multinacionális világméretű vállalatok föld méretekben érdekeltek a kizsákmányolásban. A nemzeti és faji ellentétek még a nem teljesen világméretűvé válásuk maradványa, de ugyanúgy kimutatja időnként az eredeti hitleri fasiszta módszereit. A neofasizmus így a „**mosolygó fasizmus"** vetélytársa lett, de azért ha kell, összetartanak az emberséges nézeteket hirdetőkkel és kommunistákkal szemben.

Az Amerika vezette „**mosolygó fasizmus"** háborúi 1945-től megközelíti a hitleri fasizmus népirtását. Koreai és a vietnámi háború már a „**mosolygó fasizmus"** harca volt az antifasiszta Kínával és a Szovjetunióval, amit az antifasiszták sikeresen megnyertek, és ez akár 20 millió ember kiirtásával járt. A Szovjetuniót viszont a „**mosolygó fasizmus"** sikeresen legyőzte. De a siker nem teljes és már fordul a történelem kereke megint előre, ha lassan és furcsán is.

Amerika vezette népirtó háborúk áldozatai 1945-től:

Korea: 3-10 millió, Vietnám: 3-10 millió, Afganisztán 1,2 millió, Irak 1 millió, Jugoszlávia: 0,3 millió Szíria 0,5 millió, stb., A „**mosolygó fasizmus"** népirtásának száma elérheti a több 10 milliót is. A kapitalizmus áldozatainak száma, pedig az 1 milliárdot meghaladja, és ez a jobboldaliság bűne, igazi népírás pénzért.

A modern fasizmusban egyre inkább a föld méretekben megosztott világ a jellemzője, így szétválik a világ a dolgozókra és a felsőbbrendű kizsákmányolókra. Az emberiség világméretű megosztottsága kizsákmányolókra és dolgozókra, a totális „**mosolygó-fasiszta"** diktatúra megvalósulásának eredménye. A következő lépcsőfok a robotok világméretű elterjedésével a dolgozó osztályok megszűnése lehet. A jobboldaliság, kapitalizmus, fasizmus felsőbbrendűsége ebben az esetben katasztrofális lehet az emberiségre nézve, a felesleges több milliárd ember kiirtása.

A Horthy-fasizmus is bővelkedett a fasizmus jellemzőivel, úgymint: A feudális maradványokat őrző lassan fejlődő kapitalista osztály felsőbbrendűsége – nagyságos, tekintetes, méltóságos, hercegek, grófok stb.. A dolgozók kizsákmányolása, elnyomása, szolgasorban tartása és a rajtuk való élősködés. Ennek kivitelezésére reakciós idealista világnézetek terjesztése. Szélsőséges nacionalizmussal egybeforrott soviniszta politika megvalósítása, a környező népekkel szembeni ellenséges viszony kialakítása Trianon miatt, ami az úri osztály bűne volt, de a nép szenvedte és szenvedi meg. Fajüldözés, a zsidók, cigányok emberi és polgári jogainak korlátozása, végül Szálasival a kiirtása. A zsidótörvények megalkotása és ennek a nép általi passzív eltűrése érdekében félrevezetés, a félelemkeltés, az ellene fellépők emberséges haladó nézetinek elnyomása. A haladó gondolkodók, a dolgozók érdekeit képviselő kommunisták üldözése, kiirtása. Tekintélyuralom és diktatúra a dolgozókkal szemben. A dolgozóknak nem volt képviselője a törvényhozásban, az úri osztályt képviselők hozták a törvényeket saját érdekükben a dolgozó osztályok elnyomására és a kizsákmányolás biztosítására. A klasszikus fasisztákkal, Hitlerrel, Mussolinival való elvbarátság, szövetség, a fasiszták szövetsége. A fasizmus elfogadását jelenti a Horthy-fasizmus tisztelete, imádása, ami a mai magyar reakciós fasiszták ismérve.

Mert aki Horthyt rendszerével szimpatizál, az bizony reakciós fasiszta.

A jobboldaliság, a kapitalizmus és a fasizmus fő ellensége a szocializmus és a kommunizmus, ami a valódi baloldali, a népi demokrácia keretiben valósul meg. A népi demokrácia a többség, a dolgozók számára demokrácia, a jobboldaliság, a kapitalizmus és a fasizmus számára pedig diktatúra.

Maglód, 2018.07.11. Salánki László

Az emberi és polgári jogok megvalósulása

„Az **Emberi és polgári jogok nyilatkozata** a francia forradalom egyik alapvető dokumentuma, mely az emberek egyéni és közösségi jogait határozza meg. 1789. augusztus 26-án fogadta el az Alkotmányozó Nemzetgyűlés.” - Wikipédia Ez a nyilatkozat tipikusan a polgári „demokrácia” világnézete, és a kapitalisták érdekeit tükrözi, de megvalósítani csak a népi demokrácia keretében lehet. A „Minden ember szabadnak és jogokban egyenlőnek születik és marad;” baloldali alapgondolatát a kapitalizmus nem valósíthatja meg. A kapitalizmusban a „szabad” proletár bérrabszolgává válik, jogai érdekei alárendeltek osztályellensége a tőkések érdekeinek.

1. Minden ember szabadnak és jogokban egyenlőnek születik és marad; a társadalmi különbségek csakis a közösség szempontjából való hasznosságon alapulnak.
   * A kapitalista és a proletár bérrabszolga gyereke nem születik egyenlőnek és nem is lesz soha egyenlő a kapitalizmusban, a jogállamiság működése pedig sok pénzbe kerül, így a proletár alulmarad jogának érvényesítésében. A társadalmi különbségek nem a közösség, hanem a kapitalisták egyéni érdekein alapul, ami nem más, mint a kizsákmányolással szerzett profit.
2. Minden politikai társulás célja az ember természetes és elévülhetetlen jogainak megőrzése. E jogok: a szabadság, a tulajdon, a biztonság s az elnyomással szemben való ellenállás.
   * A dolgozó proletár bérrabszolga, a jogainak érdekében való társulása szabályait az osztályellensége alkotja meg a kapitalista állam parlamentjében úgy, ahogy a kapitalistáknak az szükséges a dolgozók elnyomása, kizsákmányolása és az élősködés biztonságossága érdekében. A proletárok érdekeit a kapitalista parlamentben nem képviseli senki, erről gondoskodnak a kapitalisták gazdasági hatalmában lévő médiák is. Így sikeresen elnyomják a proletárok szabadságát a termelőeszközök magántulajdonával, a törvényhozás monopóliumával a kapitalista államhatalom birtokában.
3. Minden szuverenitás elve természeténél fogva a nemzetben lakozik; sem testület, sem egyén nem gyakorolhat hatalmat, ha (az) nem határozottan tőle ered.
   * A globalizálódó kapitalizmus nem ismeri a nemzeti határokat, ha üzletről, profitról van szó, ez időnként valamilyen háborúhoz vezet és a gazdasági és politikai hatalom birtokában ez csak a kapitalisták közötti ellentét, amit a nemzetek proletárjai feláldozásával vívnak meg. Az internacionalizmus a nemzetek proletárjainak az összefogása a világméretű kapitalizmus legyőzésére.
4. A szabadság annyit jelent, hogy mindent szabad, ami másnak nem árt. Az egyes ember természetes jogainak gyakorlása tehát más korlátokba nem ütközhetik, mint azokba, amelyek a társadalom többi tagjai számára ugyanezen jogok élvezetét biztosítják; s e korlátokat a törvény határozhatja meg.
   * A kapitalizmusban, akinek több pénze és hatalma van, az a saját érdekében nagyobb lehetőséggel lehet szabad. A kapitalizmusban a kizsákmányolást és a bérrabszolgaságot működési modellje és a működéséhez szükséges törvények garantálják. A kapitalisták szabadsága a proletár bérrabszolgák rovására alakul ki.
5. A törvénynek csak a társadalomra nézve ártalmas cselekedetek megtiltására van joga. Amit a törvény nem tilt, azt senki nem akadályozhatja meg, s amit a törvény el nem rendel, arra senkit kényszeríteni nem lehet.
   * A kapitalizmusban ez a kapitalisták társadalmi érdekeit jelenti elsősorban, és így a dolgozók érdekeit nyugodtan törvényesen elnyomhatja, mert nem a többség, a proletárok érdekei a lényegesek.
6. A törvény a közakarat kifejezése; alkotásában minden polgárnak joga van személyesen vagy képviselői révén közreműködnie. A törvény egyformán törvény mindenki számára, akár védelmez, akár büntet; s mivelhogy a törvény előtt minden polgár egyenlő, tehát minden polgár egyformán alkalmazható minden közhivatalra, állásra és méltóságra, erényeik és képességeik különbözőségén kívül egyéb különbséget nem ismerve.
   * A polgári „demokrácia” parlamentjében a kapitalisták közakaratának megfelelő törvényt alkotnak a proletárok rovására. A kapitalista parlamentben a dolgozó proletárok közakaratának nincsen képviselője. A törvény előtti egyenlőség érvényesítését, főleg, ha az kapitalista és proletár polgár érdekellentéte, általában a pénzért vásárolható dolgok és szakemberek megvásárlása dönti el. Mivel a kapitalizmusban a polgárok megosztottak gazdaságilag, ezért a jobb anyagiakkal rendelkező hatékonyabban érvényesítheti az érdekeit. A gyakorlatban, a kapitalizmusban a törvény előtti egyenlőség megvalósulását a gazdasági és politikai megosztottság jellemzi.
7. Vád alá helyezni, letartóztatni s fogva tartani bárkit is csak a törvény által meghatározott esetekben s a törvény által előírt formák között lehet. Mindenki büntetendő, aki önkényes rendelkezéseket szorgalmaz, kiad, végrehajt vagy végrehajtat; viszont minden polgárnak, akit a törvény értelmében megidéznek vagy őrizetbe vesznek, haladéktalanul engedelmeskednie kell - s ha ellenállást tanúsít, bűnösnek vallja magát vele.
8. A törvény csak szigorúan és nyilvánvalóan szükséges büntetési tételeket állapít meg, s büntetéssel sújtani senkit másként nem lehet, mint a bűncselekmény elkövetése előtt meghozott és kihirdetett, valamint szabályszerűen alkalmazott törvény értelmében.
   * De mit ér, ha a kapitalistákhoz képest szegény proletár dolgozó jelentéktelen bűnéért nagyobb büntetést kap, mint a kapitalista, aki gyárakat, városokat, országot lop, de jól meg tudja fizetni az ügyvédjeit, és még ki is tüntetik a lopásáért. A törvény szigora a proletárokat sújtja.
9. Mindaddig, amíg bűnössé nem nyilvánítják, minden ember ártatlannak vélelmezendő. Ha tehát letartóztatása mégis elkerülhetetlenné válik, a törvénynek szigorúan meg kell torolnia minden olyan keményebb rendszabályt, amelyet a szökés megakadályozásának szükségessége nem indokol.

10. Senkit meggyőződése, vallási s egyéb nézetei miatt háborgatni nem szabad, feltéve, hogy e meggyőződés s e nézetek megnyilvánulása a törvényes rendet nem sérti.
    * Az osztálytársadalmakban a törvényeket mindig az uralkodó osztály érdekében alkotják meg, így találnak lehetőséget az elnyomott osztályok véleményének, nézeteinek, világnézetének törvényes elnyomására, korlátozására.
11. A gondolatok és vélemények szabad közlése az embernek egyik legértékesebb joga; ennélfogva minden polgár szabadon szólhat, írhat s nyomtathat ki bármit, felelősséggel tartozván viszont e szabadsággal való visszaélésért a törvény által meghatározott esetekben.
    * A visszaélés meghatározása viszont a hatalmon lévők joga és lehetősége. A véleményszabadságot az osztálytársadalmakban különböző mértékben és formában korlátozza a hatalmon lévő osztály.
12. Az ember és a polgár jogainak biztosítása karhatalom fenntartását teszi szükségessé; e karhatalomnak tehát az összesség hasznára kell szolgálnia, nem pedig azoknak külön céljaira, akiknek személyére e karhatalom rábízatik.
    * Az állam elnyomó szerveit a kapitalizmusban is az uralkodó osztály, elsősorban a kapitalisták érdekei védelmében hozott törvényekkel, a proletárokból szervezik meg, és ezeket a proletárok osztályérdekei ellen is alkalmazzák. Sőt ez a legfontosabb feladata az erőszakszervezeteknek. A kommunista világnézet és a dolgozók érdekvédelmének elnyomása a polgári „demokrácia” létfeltétele, ezért az erőszakszerveinek ez alapvető feladata.
13. A karhatalom és a közigazgatás költségeinek fedezésére nélkülözhetetlenül szükséges mindenkinek közös hozzájárulása; s e hozzájárulást, kinek-kinek képessége szerint, a polgárok összessége közt egyenlően kell elosztani.
    * A kapitalisták jövedelmüket a proletárok kizsákmányolásával szerzik, de ez nem a közös hozzájárulást szolgálja, hanem az élősködést. A költségeket a proletárok teremtik elő, még akkor is, ha jelentős részük a kizsákmányolással a kapitalistákhoz jut a profit formájában. Az állam költségeit a proletárok teremtik elő, míg a kapitalisták csak élősködnek.
14. A polgároknak saját személyükben vagy képviselők útján joguk van e közös hozzájárulás szükségszerűségét megállapítani s azt szabadon megszavazni, valamint felhasználását nyomon követni, s meghatározni mennyiségét, alapját, elosztását, behajtását és időtartamát.
    * A polgári demokráciában a dolgozóknak nincsenek képviselőjük az érdekegyeztetés semelyik fórumán. A médiák, az oktatás, a parlament és minden lehetőség csak a kapitalisták érdekében van szervezve. A törvényhozáshoz és pláne a „közös hozzájárulás” megvitatásában a proletár nem vehet részt.
15. A társadalomnak joga van a közigazgatás minden tisztviselőjét számadásra vonni.
    Az olyan társadalomnak, amelyből e jogok biztosítékai hiányoznak, s ahol a törvényhozó és a végrehajtó hatalom szétválasztását nem hajtották végre, semmiféle alkotmánya nincs.

16. Tulajdonától - lévén a tulajdonjog szent és sérthetetlen - senki meg nem foszthető, legfeljebb csakis oly esetekben, amikor ezt a közösség érdekéből fakadó nyilvánvaló és törvényes úton megállapított szükségesség követeli meg - ám ekkor is csak igazságos és előzetes kártalanítás fejében.
    * A polgári „demokrácia” a termelőeszközök magántulajdonára épül a gazdaság, ami a kizsákmányolásra, a proletár bérrabszolgaságra, az élősködésnek ad teret. A szocializmus a népi demokráciában ezeket az embertelenségeket kizárják. Az emberi és polgári jogokat csak a népi demokrácia valósíthatja meg, de ez kordában tartja a polgári „demokrácia” kapitalista módszereit.

Az emberi és polgári jogok megvalósítása a polgári „demokrácia” keretében működő kapitalizmusban jobboldali, a népi demokrácia keretében működő szocializmusban pedig baloldali politika megvalósítása.

A jobboldali erkölcs a felsőbbrendűséget a baloldali pedig egyenlőséget tarja követendőnek.

Maglód, 2018.07.15. Salánki László

Bolsevizmus

A bolsevikok a legkövetkezetesebb kommunisták, a proletárok legöntudatosabb tagjaiból, akik nem tűrik és harcolnak a mindenféle kizsákmányolás, élősködés, szolgaság ellen, így a feudalizmus és maradványai, a kapitalizmus, és a kapitalizmus totális diktatúrája a fasizmus ellen. Marx forradalom elméletét Lenin fejlesztette tovább és Sztálin valósította meg, ezért a vezérfonaluk a marxizmus-leninizmus. A bolsevikok harcos kommunisták, céljuk a dolgozók felszabadítására a tőke uralma alól, és kíméletlenül harcolnak a kapitalizmus ellen a szocializmus felépítéséért. Ez valódi osztályháború, a dolgozó proletárok élcsapatának vezetésével a kapitalisták élősködő osztálya ellen.

Internacionálé Magyarul (felirattal)

„A bolsevizmus a Nagy Októberi Szocialista Forradalmat megelőző tizenöt év alatt végzett történelemformáló tevékenysége során olyan tapasztalatokat gyűjtött, amelyeknek, mint Lenin megállapította, nincs párjuk a világtörténelemben. Ez alatt az idő alatt (1903—1917) egyetlen országban sem halmozódott fel oly sok forradalmi tapasztalat, egyetlen országban sem változtak olyan gyorsan a mozgalom különböző legális és illegális formái. Oroszországban a mozgalom hol békés körülmények, hol pedig viharos harcok közepette folyt; hol földalatti volt, hol nyílt; hol csak kisebb körökre szorítkozott, hol pedig tömegessé vált; hol parlamentáris formákat használt fel, hol a dühöngő terrorral küszködött. Egyetlen országban sem összpontosult ilyen rövid időszakra a társadalmi osztályok harcának olyan sok formája, árnyalata, módszere.

A szocialista pártok régi típusa Nyugaton viszonylag békés korszakban alakult ki, amikor a munkásmozgalomban a harc legális formái kerültek előtérbe, a szocialista pártok politikai tevékenysége pedig mindinkább a parlamenti harcokra szorítkozott. A II. Internacionálé pártjait az opportunizmus iránti türelmes magatartás jellemezte. A nyugati szocialista pártok a szociális forradalom pártjából a szociális reformok pártjává fajultak. A II. Internacionálé valamennyi pártja megszűnt vezető szervezet lenni, és saját parlamenti frakciójának függvényévé vált. A régi típusú pártok már a forradalom előtti időszakban a marxista és opportunista elemek, a forradalom hívei és ellenségei, a pártszerűség hívei és ellenségei keverékét alkották. Ezekben a pártokban a marxisták jelentékeny része fokozatosan elfordult a marxizmustól, és az opportunizmus útjára lépett, aminek következtében e pártok reformista pártokká alakultak át.

A szocialista forradalom korszaka a forradalmi elmélet és gyakorlat olyan óriásait szülte, mint Lenin és Sztálin. Lenin 1902-ben azt írta: „ ... Adjatok kezünkbe egy forradalmárokból álló szervezetet — és mi kifordítjuk a sarkaiból Oroszországot!” Lenin és Sztálin a körülöttük csoportosuló hivatásos forradalmárok legjobbjaira támaszkodva — mint például Babuskin, Szverdlov, Kalinyin, Molotov, Vorosilov, Ordzsonikidze, Kujbisev, Szpandarjan, Frunze, Kirov, Saumjan, Dzsaparidze, Jaroszlavszkij — **megteremtette az új típusú, harcos forradalmi pártot, mely mentes az opportunizmustól, engesztelhetetlen a megalkuvókkal és kapitulánsokkal, forradalmi a burzsoázia és annak államhatalmával szemben, megteremtette a szocialista forradalom és a proletariátus diktatúrájának pártját. Ez a párt a világ proletariátusa számára a forradalmi proletárpárt mintaképe lett**.”

(idézet: - A bolsevik párt a Nagy Októberi Szocialista forradalom győzelmének szervezője - című könyvből)

„A párt létrehozásáért vívott küzdelemben kiemelkedő szerepet töltött be a lenini „Iszkra“, a külföldön kiadott illegális országos pártlap. Az „Iszkra” nemcsak a marxista eszmék terjesztője volt, hanem a forradalmi szociáldemokrácia szervezője is; gyorsan reagált a legfontosabb aktuális kérdésekre, összefogta a munkások forradalmi akcióit Oroszország legkülönbözőbb részein. Az „Iszkra” és az „iszkrás” szociáldemokrata szervezetek munkásságukkal kitágították az élenjáró munkások látókörét, rávezették őket a proletariátus politikai feladatainak, a demokráciáért vívott harcban betöltendő vezető szerepe jelentőségének megértésére.

Az „Iszkra” által megkezdett ügyet az Oroszországi Szociáldemokrata Munkáspárt (OSZDMP)— ugyancsak az „Iszkra” segítségével előkészített— II. kongresszusa fejezte be, amelyet 1903. július-augusztusában tartottak. Lenin és harcostársai megvédelmezték az új típusú párt alapelveit. A kongresszus elfogadta az „Iszkra”

szerkesztősége által — Lenin irányító közreműködésével — kidolgozott pártprogramot, amely rendkívül pontosan és következetesen megfogalmazta a marxizmus legfőbb tételeit. Ez volt akkor az egyetlen olyan munkáspárti program a világon, amely **fő feladatként a proletárdiktatúráért való harcot jelölte meg**. Az OSZDMP programja a végső céllal — a szocialista forradalommal — szervesen összekapcsolta a párt közvetlen feladatait a közelgő polgári demokratikus forradalomban: **az önkényuralom megdöntését és a demokratikus köztársaság megteremtését**, a nyolcórás munkanap bevezetését, a jobbágyrendszer maradványainak forradalmi úton való felszámolását. A program deklarálta a nemzetek önrendelkezési jogát.

A pártnak a kongresszus által választott vezető szerveiben a leninisták kerültek többségbe. Innen ered történelmileg a „**bolsevik**" („többségi") elnevezés, a kisebbségben maradt opportunistákkal: „mensevikekkel" szemben.

Az OSZDMP II. kongresszusa fordulópontot jelentett az oroszországi és a nemzetközi munkásmozgalomban. Ezen a kongresszuson született meg a bolsevizmus, mint politikai irányzat, és mint politikai párt: **az alkotó marxizmus és a következetes forradalmi cselekvés pártja**, az opportunizmus és mindenfajta megalkuvás engesztelhetetlen ellenfele.

Az OSZDMP tevékenysége nagy hatást gyakorolt a forradalmi mozgalom egész további alakulására. A munkásmozgalom méreteit, politikai tudatosságának és szervezettségének fejlődési ütemét tekintve Oroszország már a XX. század első éveiben kiemelkedő helyet foglalt el a világon.

Az ipari válság éveiben a munkások a gazdasági sztrájkokról a politikai sztrájkokra és tüntetésekre kezdtek áttérni. Ezek a harci formák hozzájárultak nemcsak a széles proletártömegek, hanem valamennyi demokratikus népréteg gyors öntudatra ébredéséhez.

1903 július-augusztusában az ukrajnai és a kaukázusi ipari központokban a sztrájkok mintegy 200 000 munkásra kiterjedő általános sztrájkká terebélyesedtek. A mozgalom az orosz, ukrán, grúz, azerbajdzsán, örmény és más nemzetiségű munkások internacionalista összefogásának szép példáit nyújtotta. Kijevben, Jekatyerinoszlavban, Ogyesszában, Nyikolajevben és Batumban a tüntetők és a katonaság, illetve rendőrség között összeütközésekre került sor. Pleve belügyminiszter azt követelte a helyi hatóságoktól, hogy bármi áron — „ha kell, holttesteken át is" — állítsák helyre a sztrájk következtében megbénult vasúti közlekedést.

Lenin „A szociáldemokrácia két taktikája a demokratikus forradalomban" című művében és más 1905-ben írott munkáiban behatóan bírálta a mensevik álláspontot és egyben a bolsevik taktika mélyreható megalapozását adta.

Marxnak és Engelsnek a fegyveres felkelésről és a forradalmi hatalomról, a permanens forradalomról szóló téziseit Lenin az új történelmi korszak osztályösszecsapásainak tanulságai alapján alkotóan tovább fejlesztette. Az, amit a marxizmus megalapítói 1848—1849-ben a proletariátus elsőrendű fontosságú feladataként jelöltek meg — a demokrácia balszárnyából változzék önálló politikai erővé, és hozza létre saját pártját —, a forradalom küszöbén álló Oroszországban már befejezett tény volt. Most a proletariátus, maga köré tömörítve a parasztságot, döntő befolyást gyakorolhatott a polgári demokratikus forradalomnak nemcsak menetére, hanem végkimenetelére is. Az orosz forradalom sajátossága éppen az volt, hogy teljes győzelme nem lehetett már a burzsoázia győzelme, hanem csak a nép — a proletariátus és a parasztság — győzelme.

Lenin mindezeket a mélyreható történelmi változásokat számításba vette, és a marxizmus elméletét, stratégiáját és taktikáját hatalmas perspektívájú új tétellel gazdagította: **a proletariátus és a parasztság forradalmi-demokratikus diktatúrájának tételével**. Rendkívüli meggyőző erővel bizonyította, hogy az új típusú forradalom számára nélkülözhetetlen, hogy a tömegek cselekvése a felfegyverzett népre támaszkodó új forradalmi hatalom tevékenységével egészüljön ki.

„A politikai reakció hosszú korszaka, amely Európában a Párizsi Kommün óta csaknem szakadatlanul tart — írta Lenin —, túlságosan hozzászoktatott bennünket a csak »alulról« jövő cselekvés gondolatához, túlságosan hozzászoktatott bennünket ahhoz, hogy csak a védelmi harcra legyen gondunk. Most kétségkívül új korszakba léptünk; megkezdődött a politikai megrázkódtatások és a forradalmak korszaka. Olyan időszakban, amilyet most él át Oroszország, nem szabad megelégedni a régi sablonnal."

Lenin zseniális előrelátással jelölte meg a forradalom továbbfejlődésének perspektíváit is a cárizmuson aratott győzelem után: „. . .A demokratikus forradalomból mi rögtön megkezdjük az átmenetet, mégpedig erőnkhöz mérten, az öntudatos és szervezett proletariátus erejéhez mérten, megkezdjük az átmenetet a szocialista forradalomra. Mi a permanens forradalom mellett vagyunk. Nem állunk meg félúton."

A Lenin által kidolgozott forradalomelmélet világos perspektívát adott a pártnak és a munkásosztálynak a cárizmus és a kapitalizmus elleni küzdelemben. Ez új, hatalmas jelentőségű előrelépést jelentett."

(idézet: Világtörténet 7. kötet című könyvből)

„A bolsevikok pártja 1917. február és október között, nyolc hónap alatt, igen nehéz feladatot teljesít: meghódítja a többséget a munkásosztályban és a Szovjetekben, megnyeri a szocialista forradalomnak a parasztok millióit. Ezeket a tömegeket kiragadja a kispolgári pártok (eszerek, mensevikek, anarchisták) befolyása alól, lépésről-lépésre leleplezi ezeknek a pártoknak a dolgozók érdekei ellen irányuló politikáját. A bolsevikok pártja óriási politikai munkát fejt ki a harctéren és az ország belsejében, előkészíti a tömegeket az Októberi Szocialista Forradalomra.

Döntő mozzanatok pártunk történetének ebben az időszakában: Lenin megérkezése az emigrációból, Lenin Áprilisi Tézisei, a párt Áprilisi Konferenciája és a VI. pártkongresszus. A munkásosztály a párt határozataiból erőt és hitet merít a győzelemre, azokban talál feleletet a forradalom legfontosabb kérdéseire. Az Áprilisi Konferencia a burzsoá-demokratikus forradalomról a szocialista forradalomra való áttérésért folyó harcra irányítja a pártot. A VI. kongresszus a pártot a burzsoázia és a burzsoá Ideiglenes Kormány elleni fegyveres felkelésre irányozza be.

A munkásosztály, a bolsevikok pártjával az élén, szövetségben a szegényparasztsággal, a katonák és matrózok támogatásával, megdönti a burzsoázia hatalmát, megteremti a Szovjethatalmat, létrehozza az állam új típusát, a szocialista szovjet államot, megszünteti a földesúri földtulajdont, a földet használatra átadja a parasztságnak, nacionalizálja az ország minden földjét, kisajátítja a kapitalistákat, véget vet a háborúnak, kivívja a békét, hozzájut a szükséges lélegzetvételhez s ily módon megteremti a szocialista építőmunka kifejlesztésének feltételeit.

Az Októberi Szocialista Forradalom szétzúzta a kapitalizmust, elvette a burzsoáziától a termelési eszközeiket, s a gyárakat, üzemeket, a földet, a vasutakat és bankokat az egész nép tulajdonává, társadalmi tulajdonná tette.

Megteremtette a proletariátus diktatúráját s az óriási állam vezetését a munkásosztály kezébe adta, amely ily módon uralkodó osztállyá lett.

Ezzel az Októberi Szocialista Forradalom új korszakot nyitott az emberiség történetében: megnyitotta a proletárforradalmak korszakát.”

(idézet: - A bolsevikok pártja az októberi szocialista forradalom előkészítése és véghezvitele időszakában – című könyvből)

Maglód, 2018.07.16. Salánki László

Az első forradalom Oroszországban - 1905

„Az **1905-ös orosz forradalom** II. Miklós orosz cár uralkodása alatt, az orosz–japán háború utáni elégedetlenség és éhezés miatt alakult ki. A vereséggel végződő háború tovább rontott Oroszország amúgy is gyenge gazdasági helyzetén, s a cár tekintélye is megingott befolyásolhatósága miatt, azonban a cári rendszer megdöntésére csak az 1917-es februári orosz forradalom volt képes.

Általánossá vált a munkanélküliség, az éhínség, a szegényes lakásviszonyok. A munkásmozgalmak visszaszorítása céljából szakszervezeteket hoztak létre. Szentpétervároon egy ilyen szakszervezet vezetésével egy pópát, Georgij Apollonovics Gapon atyát bízták meg. 1905. január 9-én a munkások a szentpétervári Téli Palota elé vonultak, hogy békésen kérjék a cárt a munkások nyomorának enyhítésére. A rendőrség és a katonaság azonban a tömegbe lőtt, fegyvertelen emberek százait ölve meg. Bár a cár nem tartózkodott akkor a fővárosban, sokan mégis neki tulajdonítják a szentpétervári véres vasárnap eseményeit.” - Wikipédia

Lassan értek, beértek a napok, mint a dinnyék, a proletariátus kinőtt a gyereksorból.

„Mi, Szent-Pétervár munkásai és minden társadalmi rendhez tartozó lakosai, feleségünkkel és gyermekeinkkel és gyámoltalan öreg szüléinkkel együtt eljöttünk hozzád, Felséges Urunk, igazságot és oltalmat keresve... Nincs már több erőnk, Felség. Türelmünk végéhez értünk. Elkövetkezett számunkra az a borzasztó pillanat, amikor jobb meghalni, semmint tovább szenvedni az elviselhetetlen kínokat” - így kezdődött az a petíció (kérvény), amit 1905. január 9-én a pétervári munkások százezres felvonulása akart átadni a cárnak. A felvonulást a Gapon-féle vallásos színezetű - és a rendőrség által támogatott - munkásszervezet javasolta. A pétervári bolsevikok helytelenítették a felvonulást, de mikor látták, hogy nem lehet megakadályozni, bekapcsolódtak a petíció megfogalmazásába, és együtt mentek a többiekkel január 9-én. így kerültek a kérvénybe forradalmi követelések is, igaz, hogy alázatos könyörgés formájában: a munkások közül ekkor még sokan hittek a „mindenható cár atyuskában”.

Kijózanító, szörnyű leckét kaptak azonban. A kérvényt senki sem olvasta el (a cár nem is volt ekkor Pétervárott), ellenben a jó előre odarendelt katonaság tüzet nyitott a templomi zászlók és szentképek alatt vonuló, védtelen, fegyvertelen tömegre. Több mint ezer halott maradt a Téli Palota előtti hatalmas téren. Csaknem négyezren sebesültek meg. A cári tábornokok, akik az iszonyatos tömegmészárlásra parancsot adtak, a maguk módján logikusan cselekedtek: a népnek önkényuralmi rendszerben még panaszkodni sem szabad. Ha csak kicsit is kevésbé korlátoltak azonban, eszükbe kellett volna jutnia az ókori hadvezér híres mondásának: „Még egy ilyen győzelem, és elvesztünk.” A véres vasárnap még az elmaradott munkásokat is kiábrándította a cárizmusból. Híre újabb lökést adott egész Oroszországban a forradalmi megmozdulásoknak. Pétervár munkáskerületeiben pedig már aznap barikádok emelkedtek.

Leninék Svájcban már másnap értesültek a pétervári eseményekről. „Amikor megérkezett a hír a forradalom kirobbanásának konkrét formájáról, mintha minden megváltozott volna körülöttünk, mintha a távoli múltba veszett volna mindaz, ami eddig történt - írja Krupszkaja visszaemlékezéseiben. - ...Oda indultunk, ahová ösztönszerűen minden bolsevik tartott, akihez eljutott a pétervári események híre: az emigránsok étkezdéjébe, Lepesinszkijékhez. Együtt akartunk lenni. Alig váltottunk szót egymással, valamennyien túlságosan izgatottak voltunk...”

Lenin még ugyanezen a napon megírta Forradalom Oroszországban című cikkét. „Erőszak ellen erőszak. Utcai harc dúl, sortüzek ropognak, ágyúk dörögnek. Patakokban ömlik a vér, lángol a polgárháború a szabadságért. Moszkva és Dél, Kaukázus és Lengyelország készen áll, hogy csatlakozzék a pétervári proletariátushoz. A munkásoknak ez a jelszavuk: szabadság vagy halál!” - írta benne a többi között.1905 tavasza és nyara forradalmas volt Oroszországban. Igen sok sztrájk, parasztmegmozdulás, kisebb-nagyobb összetűzés tette mind forróbbá a légkört. És kitört az első zendülés a hadseregben: fellázadtak a Patyomkin cirkáló matrózai. Októberben pedig a sztrájk országossá vált, egy időre leállt a vasút és a posta is. Ez már teljes-tökéletesen politikai sztrájk volt, legfőbb jelszava: „Vesszen az önkényuralom, éjen a demokratikus köztársaság!” Ekkor jöttek létre, a forradalmasodó munkásság kezdeményezésére, a proletárhatalom későbbi alapszerveinek ősei, a munkásküldöttek szovjetjei (tanácsai).

Lenin - mint keserűen írta - „az átkozott messzeségből” lázas figyelemmel figyelte a forradalom fejlődését. Nemcsak tájékozódott felőle, hanem nyomban elemezte is. S mert számított rá, hogy a sztrájkharc előbb-utóbb fegyveres felkelésbe csap át, tanulmányozni kezdte a fegyveres népfelkelés katonai problémáit.

„A Société de lecture (olvasókör) tisztviselője mindennap láthatott egy orosz forradalmárt, aki már korán reggel beállított, a sár miatt, svájci szokás szerint, felgyűrt, olcsó szövetből készült nadrágban, amelyet azután elfelejtett lehajtani, elővette a barikádharcról, a támadás technikájáról szóló, előző nap félbehagyott könyvet, leült szokott helyére, az ablak melletti asztalkához, megszokott kézmozdulattal végigsimította kopaszodó fejét, és belemerült az olvasásba. Csak néha kelt fel a helyéről, hogy leemeljen a polcról egy vastag szótárt, s

megnézzen benne egy ismeretlen kifejezést, azután egy ideig fel-alá járkált, majd az asztalhoz ült, és négyrét hajtott papírokra gyorsan, megfeszített figyelemmel írt valamit" – olvassuk Krupszkaja visszaemlékezéseiben. Lenin számos levelet, röplapot, üzenetet juttatott ekkoriban Oroszországba. A Patyomkin cirkáló matrózaihoz pedig megpróbálta elküldeni a bolsevikok megbízottját - a megbízott azonban késve érkezett Odesszába.

A forradalmi mozgalmaktól meggyengült cári kormány októberben nagy keservesen bizonyos alkotmányos reformokra szánta el magát, és közkegyelmi rendeletet is kibocsátott. Lenin ekkor lehetőséget látott arra, hogy megvalósítsa mind kínzóbb vágyát: hazatérni a forradalmi Oroszországba. Röviddel az OSZDMP III. kongresszusa után haza is indult, s némi stockholmi várakozás után (a megígért hamis papírok ugyanis késtek) novemberben álnéven megérkezett Pétervárra.

Pétervárott közben nagyarányú letartóztatások voltak. Sok bolsevik börtönbe került, és ez a későbbiekben éreztette is káros hatását. Lenin a legmélyebb illegalitásban élt. Hosszú ideig minden éjjel másik elvtárs lakásán aludt. Ez nagyon kínos volt számára, sohasem szeretett másokat zavarni, ráadásul így nem tudott annyit dolgozni, amennyit akart volna. Krupszkaja hazaérkezése után nemsokára - természetesen álnéven – lakást béreltek. Nagyon gyorsan el kellett azonban hagyniuk; egy este Krupszkaja figyelmeztette az írásba mélyedt Lenint, hogy a ház körül spiclik ólálkodnak. A hátsó kijáraton, minden csomag nélkül távoztak a lakásból, és újra kezdődött a gyötrelmes vándorlás. A rendőrség nagy erőfeszítéseket tett, hogy Lenint elfogja. Néhányszor nyomára is jutottak - letartóztatniuk azonban nem sikerült.

Bármennyire kevesellte is: valójában rengeteget dolgozott a forradalomért. Irányította a bolsevikok Központi Bizottságának és Pétervári Bizottságának munkáját, beszélt pétervári és moszkvai gyűléseken, találkozott az ország minden részéből érkező munkásokkal, átvette a Novaja Zsizny (Új Élet) című lap vezetését, mely a szociáldemokraták legális újságja lett. Lunacsarszkij visszaemlékezéseiből tudjuk, hogy a lap teljes anyagát - az első betűtől az utolsóig - átnézte. A fontosabb cikkeket szerkesztőségi értekezleten vitatták meg. Lenin saját cikkeit is mindig felolvasta munkatársainak, és meghallgatta észrevételeiket, tanácsaikat. „Lenin - írta Lunacsarszkij - a szó szoros értelmében nagyon szerette a kollektív munkát, vagyis a gondolatok közös kidolgozását valamely nyers kézirat alapján, sok elme közvetlen együttműködésével."

Közvetlenül részt vett a fegyveres felkelés előkészítésében is. Az első, a legnagyobb szabású fegyveres felkelés decemberben tört ki, Moszkvában. Ez volt az első orosz forradalom tetőpontja. „Nincs már erőnk tovább tűrne! Talpra, elvtársak! Éljen a meggyötört nép fegyveres felkelése!" - visszhangozták Moszkva munkáskerületei az OSZDMP Moszkvai Bizottságának felhívását. Ez bizony másképp hangzott, mint a januári alázatos kérelem. És a tettek is másmilyenek voltak. Kilenc napon keresztül harcolt a barikádokon Moszkva munkássága a rendőrséggel meg a cári hadsereg mindenfelől összevont, válogatott egységeivel.

A túlerővel szemben a moszkvai felkelés vereséget szenvedett. Utána még fegyveres felkelés robbant ki számos városban, a többi között Harkovban, Nyizsnij-Novgorod-ban (ma: Gorkij), a Don menti Rosztovban, Ufában, Krasznojarszkban, Csitában. Különösen erős volt a munkások felkelése a Donyec-medencében. Mivel azonban ezek a felkelések egymástól többé-kevésbé elszigetelten folytak, s mivel nem tudták tevékeny részvételre bírni a parasztságot, és nem tudták megnyerni a túlnyomórészt paraszt katonákat sem - sorra-rendre elbuktak.

„Nem kellett volna fegyvert fogni" - jelentette ki ekkor Plehanov. „Ellenkezőleg - válaszolta Lenin sokkal határozottabban kellett volna fegyvert fogni."

A felkelések veresége után - sztrájkokban, partizánharcokban, falusi földfoglalásokban - még sokáig fel-fellobbant a forradalmi láng, de a forradalom hanyatlása már megkezdődött. Lenin figyelmeztette a szociáldemokratákat: készüljenek fel újból konspiratív munkára. S mert úgy látta, hogy a párt megosztottsága nagy kárára van a forradalomnak, erőfeszítéseket tett a bolsevik és mensevik csoportok merev szembenállásának megszüntetésére. Ez azonban lényegében sem a tamperei konferencián (1905. december), sem a Stockholmban megtartott IV. pártkongresszuson (1906. április 23 - május 8.) nem sikerült. A IV. kongresszuson a mensevikek szerezték meg a vezetést. A bolsevik álláspont majd csak az V. kongresszuson (London, 1907. május 13-június 1.) kap többséget. De a viták - most már nagyon megnehezült feltételek között - tovább folytatódtak.

A cárizmus ugyanis, ahogy a forradalom gyengült, egyre kegyetlenebb és kíméletlenebb elnyomáshoz folyamodott. 1907. június 3-án pedig államcsínyt hajtottak végre: visszavontak minden alkotmányos reformot, s kezdetét vette a legsötétebb reakció korszaka.

Amikor Lenin Londonból, a pártkongresszusról visszatért, Finnországban telepedett meg, de itt is nyomára bukkant a rendőrség. (Finnország akkor a cári birodalomhoz tartozott, csak az Októberi Forradalom után nyerte el függetlenségét.) A bolsevikok úgy határoztak, hogy Leninnek ismét emigrálnia kell. Hajón indult Svédországba – de a rendes kikötőben már nem szállhatott fel, mert ott is rendőrök lestek rá. Jó három kilométert kellett gyalogolnia egy kis szigetig a jégen, a jég azonban vékony volt, több ízben beszakadt alattuk. Lenin majdnem a vízbe fulladt. Mint később elmondta, arra gondolt akkor: milyen ostoba dolog lenne így meghalni.

Krupszkaja követte az emigrációba. Hosszas hányattatás után 1908 elején érkeztek újra Svájcba. Mikor végignézett a csendes, kihaltnak tetsző genfi utcán, Lenin így sóhajtott fel: „Úgy érzem magam, mintha azért jöttem volna ide, hogy belefeküdjek a síromba.”

Megkezdődött második emigrációja, mely egészen 1917-ig tartott, s mely – Krupszkaja szerint - még keservesebb, sokkal nehezebb volt, mint az első.

(idézet: - Így élt Lenin – című könyvből)

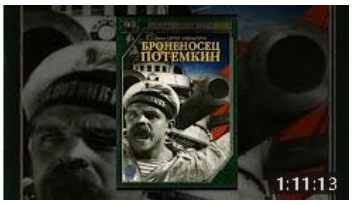

Patyomkin páncélos Броненосец Потемкин

A forradalmi harc fellendülése 1905 nyarán.

Felkelés a „PATYOMKIN” páncéloson

„1905 nyarán a forradalmi mozgalom újult erővel magasba ívelt. A május elseje megünneplésével kapcsolatos politikai sztrájkokban mintegy 220 000 ember vett részt. Az ivanovo-voznyeszenszki textilmunkások hatalmas méretű (70 000 fő) és jól szervezett sztrájkja két és fél hónapig tartott. A sztrájk irányítására választás útján létrehozták a meghatalmazottak szovjetjét — ez volt a munkásküldöttek egyik első szovjetje Oroszországban; tevékenységét az OSZDMP bolsevikok vezette északi bizottsága irányította.

1905 júniusában Lódzban a tömegsztrájkok és a sokezres tüntetések felkelésbe csaptak át. A felkelők barikádokat emeltek, és három napon át utcai harcot folytattak a cári csapatok ellen. A munkások, akiknek köveken és kövezetkockákon kívül szinte semmi más fegyverük sem volt, súlyos veszteséget szenvedtek. A Lódzi munkások soraiban véghezvitt vérengzés ellen Varsó és más városok munkásai sztrájkkal tiltakoztak.

Tömeges méreteket öltött a parasztmozgalom. Erősödött az elégedetlenség a hadseregben és különösen a hadiflottában, amelynek legénységében sok forradalmi gondolkodású munkás szolgált.1905 nyarán a fekete-tengeri flotta szociáldemokrata szervezete (vezetőségében sok bolsevik volt) megkezdte a felkelés előkészítését, de ez ösztönösen, a tervezett időpontnál korábban robbant ki. 1905. június 14-én (27-én) a „Knyaz Patyomkin Tavricseszkij” páncélos matrózai, akiket felháborított a parancsnokság embertelen bánásmódja és hallatlan kegyetlensége, leszámoltak, a leggyűlöltebb tisztekkel, és a hajóra felvonták a vörös zászlót. Hajóbizottságot választottak, élén Matyusenko torpedógépésszel. A fellázadt páncélos a hozzá csatlakozott 267. számú torpedónaszád kíséretében befutott Ogyesszába, ahol ekkor általános sztrájk volt. Reális lehetőség nyílt arra, hogy a matrózok és a munkások egyesítsék erőiket, a lehetőséget azonban nem használták ki. Az ogyesszai szociáldemokrata szervezet, amelyben a mensevikek nagy szerepet játszottak, ingadozott és tétlenül várakozott. Nem volt egységes a „Patyomkin” legénysége sem.

A döntő események június 17-én zajlottak le. Az igen erős páncélos ellen szinte az egész fekete-tengeri flottát Ogyesszába irányították, azzal a paranccsal, hogy ejtsék foglyul vagy süllyesszék el a „Patyomkin”-t. A felkelők bátran szembefordultak a hajórajjal és kétszer is áttörtek hadrendjén. A matrózok nyíltan üdvözölték a „Patyomkin” matrózait. A parancsnokság, attól tartva, hogy más hajókon is kitör a felkelés, sietve kiadta a parancsot az elvonulásra; a hajóraj kifutott a tengerre. A „Georgij Pobedonoszec” páncélos csatlakozott a felkelőkhöz, de egy áruló altiszt, akire a matrózok a hajó irányítását bízták, zátonyra futtatta. 11 nappal a felkelés kezdete után, amikor a szén- és élelmiszerkészletek kimerültek, a „Patyomkin” matrózai a hajót Constantában átadták a román hatóságoknak.

A felkelésnek, mellyel a fekete-tengeri matrózok „az egész civilizált világ” előtt nyíltan hitet tettek arról, hogy egyek a forradalmi néppel, óriási politikái jelentősége volt. Arról tanúskodott, hogy a cárizmus kezdi elveszíteni fegyveres támaszát. „A »Patyomkin« páncélos... le nem győzött forradalmi terület maradt és bármilyen lesz is a sorsa, itt áll előttünk ez a kétségbevonhatatlan és rendkívül nagy jelentőségű tény: kísérlet a forradalmi hadsereg magvának megteremtésére” — írta ezekben a napokban Lenin.

A forradalmi hullám emelkedése kiélezte a politikai válságot. A liberális ellenzék mind nyíltabban lépett fel a cárizmussal szemben. Még a nagytőkések is a népképviselet híveinek vallották magukat. „A vihart nem vagyunk képesek feltartóztatni, igyekeznünk kell hát legalább elejét venni a túlságosan nagy megrázkódtatásnak” — így magyarázta az egyik liberális politikus a burzsoázia „balratolódását”. Az európai kormányok, a forradalom további elmélyülésétől tartva, nyomást gyakoroltak a cárizmusra, hogy haladéktalanul kössön békét Japánnal.„

(idézet: - Világtörténet 7. kötete című könyvből)

Maglód, 2018.07.17. Salánki László

A februári polgári-demokratikus forradalom győzelme 1917

„Az **első világháború** vagy **I. világháború**, röviden **VH1** (a második világháború előtt egyszerűen csak **világháború**, **„Nagy Háború”** vagy **„a háború, amely véget vet minden háborúnak”**) néven illetett háború egy 1914 és 1918 között, négy éven át tartó, Európából induló globális háború volt, amely összesen több mint 15 millió ember halálát okozta, és amely öldöklő küzdelem a korabeli gyarmati- és érdekeltségrendszer újrafelosztásával végződött.” - Wikipédia

„A cári Oroszország 1917 tavaszára a Monarchiához hasonlóan erőtartalékai végére ért. A nép 5 millió halottját, eltűntjét, fogságba esettjét gyászolta, hiányolta. Az infláció 700%-osra nőtt, kenyér nem volt, az élelmiszerért kígyózó sorok álltak napi nem ritkán 10 órát. A sorozatos tüntetések, munkásmegmozdulások és az ezekből kialakuló **februári forradalom** hatására az orosz kormány 1917 március 13-án, **II. Miklós cár** pedig **március 15-én lemondott**. (A cár öccse javára mondott le, de az sem vállalta az uralkodást, II. Miklóst pedig másfél évvel később 1918 nyarán kivégezték.)” - tortenelemcikkek.hu

„Az **1917-es oroszországi forradalmak** során a cári rendszert leváltották, majd a bolsevikok vezetésével létrejött a kommunista szovjethatalom. 1917. február 10–11. Pétervárott általános sztrájk tört ki, amely felkelésbe csapott át (február 25–27.) - Wikipédia

„A forradalom győzelme: 1917 elejére az orosz társadalom a kimerültség és a tűrés határára érkezett. Már nemcsak az ellenzéki erők, és a tömegek akartak változásokat, de a hatalmon lévők józanabbjai is. Az elégedetlenség hatására 1917. január 22-én – az 1905-ös forradalom kitörésének évfordulójára emlékezve – általános sztrájkot kezdtek a fővárosban, Pétervárott, amely átterjedt a vidéki városokra is. Március 3-án a Putyilov-gyár kezdett újabb sztrájkot, március 8-án pedig a nemzetközi nőnapra való emlékezés adott alkalmat újabb tiltakozógyűlésekre és tüntetésekre. Két nap múlva (március 10.) ismét általánossá vált a sztrájk a fővárosban.

A cár parancsot adott a lázadás letörésére, de már nemcsak a katonák, hanem a parancsnokok egy része sem volt ‘hajlandó a tömegre lőni, illetve lövetni. A hadsereg alakulatainak átállásával megpecsételődött a régi rend sorsa: 1917. március 12-én (a pravoszláv naptár szerint február 27-én) győzött a polgári demokratikus forradalom.” - erettsegi.com

A PÁRT IRÁNYVÉTELE A BURZSOÁ-DEMOKRATIKUS FORRADALOMBÓL A SZOCIALISTA FORRADALOMBA VALÓ ÁTMENETRE

„A **bolsevikok** pártja az 1917. évi forradalmi harcok idejére már hatalmas politikai tapasztalatokkal rendelkezett. Hosszú és dicső utat tett meg abban a harcban, amelyben a munkásosztályt a cárizmus és a kapitalizmus ellen, a szabadság, a szocializmus kivívásáért vezette.

A régi Oroszország földművelő, agrárország volt. A földszűke azonban Oroszországban ennek ellenére olyan nagy volt, hogy a parasztnak nem volt annyi földje, ahová — mint ahogyan a nép körében mondogatták — kereszthette volna a tyúkját. Ez a helyzet azonban nem azzal magyarázható, hogy nem volt elég föld, hanem azzal, hogy a föld igazságtalanul oszlott meg. A XX. század elején Oroszország európai részének 50 kormányzóságában 30 000 földbirtokosnak 70 millió gyeszjatyinia földje volt, ezzel szemben 10,5 millió parasztgazdasághoz mindössze 75 millió gyeszjatyina föld tartozott. A legnagyobb földbirtokos maga az orosz cár volt. A cári család csupán Oroszország európai részében 8 millió gyeszjatyina földet birtokolt. Ilyen volt a jobbágytartó földesúriak uralmának gazdasági alapja. A kapitalizmus fejlődésével Oroszországban az egyre erősbödő burzsoázia mindjobban az államhatalom felé lopakodott. A cárizmus kénytelen volt olyan intézkedéseket hozni, amelyek elősegítették a burzsoá társadalmi viszonyok fejlődését az országban. A hóhér Sztolipin cári miniszter agrárpolitikájának az volt a célja, hogy az önkényuralmi cári monarchiát, lassan és kínosan ugyan, de burzsoá monarchiává változtassa át. Ez az átalakítás azonban nem fejeződhetett be. A cárizmus egészen bukásáig, a februári forradalomig, a hűbéri földesurak hatalma maradt. Gazdaságilag azonban az országban már a burzsoázia uralkodott.

A cári uralom a munkások és parasztok rabságba döntésén, a nemzetek elnyomásán alapult. A cári Oroszország a „népek börtöne" volt. Oroszországban, amely az imperializmus valamennyi ellentmondásának csomópontjává vált, egybefonódtak az elnyomás legkülönfélébb formái: a földesúri, a kapitalista, a katonai, a gyarmati és a rendőri elnyomás.

A cári uralom gazdasági, politikai, katonai és kulturális elmaradottságra kárhoztatta az országot. A cári Oroszország gazdasági elmaradottsága fokozta a nagy imperialista államoktól való függőségét. Az orosz iparban minden „kulcspozíciót” a külföldi tőke foglalt el. A kohászatnak majdnem a háromnegyede, az ásványolaj termelésnek körülbelül a fele az angol-francia tőke kezében volt. A Donyec-medencében a francia kapitalisták gazdálkodtak. A cári kormány uzsorakölcsönöket vett fel a külföldi tőkésektől. Oroszország Anglia és Franciaország adófizetője, félgyarmata volt.

A dolgozó és kizsákmányolt tömegek, Oroszország elnyomott népei, évszázadokon keresztül harcoltak az elnyomók ellen. A Bolotnyikov, Razin és Pugacsov vezette parasztháborúkban, a dekabristák fellépésében, Gercen és Gsernisevszkij forradalmi tevékenységében, a forradalmi „raznocsinyecek” mozgalmában világosan kifejezésre jutott a népnek a kizsákmányolok és a kizsákmányolok állama iránti gyűlölete. A XIX. század végétől a munkásosztály emelte magasra a társadalmi és politikai elnyomás elleni harc zászlaját, s ezzel az egész nép szabadságharcának vezetőjévé lett. A munkásosztályban és annak élcsapatában, a **bolsevik** pártban, a nép

végre olyan politikai erőre talált, amely felrázta, s a földesurak és a tőkések elleni győzelmes harcra vezette a tömegeket.

A munkásosztály az 1905—1907. évi forradalomban mérte az első csapást a cárizmusra. Oroszországban felragyogott a szabadság fénye. És jóllehet, a cárizmust akkor még nem döntötték meg, s a forradalmat állati kegyetlenséggel elnyomták, a forradalomnak mégis hatalmas szerepe volt a tömegek felébresztésében, politikai nevelésében, a forradalmi harc elsajátításában és az új forradalom előkészítésében.

Az 1905-ös forradalom veresége és az utána következő reakció időszaka nem törték meg az orosz proletariátus és pártjának forradalmi szellemét. A **bolsevikok** a legnehezebb viszonyok között készítették elő a népet az új forradalomra. Amikor fellángolt az első világháború, a **bolsevik** párt volt az egyetlen párt, amely hű maradt a szocializmus és a proletárinternacionalizmus ügyéhez, s következetes forradalmi harcot vívott az imperialista háború, a sovinizmus ellen. A **bolsevik** párt volt az egyetlen párt Oroszországban, amely döntő feltételnek tartotta a proletariátus hegemóniáját ahhoz, hogy a burzsoá-demokratikus forradalom győzhessen, és ahhoz, hogy ez a forradalom szocialista forradalomba nőjön át. A **bolsevik** párt volt az egyetlen párt, amely lehetségesnek tartotta a szocializmus győzelmét Oroszországban, és amelynek a polgári-demokratikus forradalomból a szocialista forradalomba való átmenet időszakára konkrét forradalmi platformja volt.

A **bolsevikok** pártja vezette 1917 februárjában a munkások és parasztok cárizmus elleni forradalmi felkelését, és ez tette lehetővé a cári hatalom megdöntését.

A munkások 1917. január 9-én sztrájkkal emlékeztek meg a „véres vasárnap” évfordulójáról. A mensevikek és eszerek a kezdődő forradalmi mozgalmat liberális-burzsoá keretek közé igyekezték szorítani. Felhívták a munkásokat, hogy vonuljanak az Állami Duma elé. Ez a mensevik-eszer trükk azonban meghiúsult. A tömeg a **bolsevikokat** követte, és forradalmi tüntetést rendezett. Tüntetések zajlottak le Petrográdban, Moszkvában, Bakuban, Nyizsnyij-Novgorodban. A kezdődő forradalmi mozgalom élharcosai a petrográdi munkások voltak.

Február 18-án (március 3-án) sztrájkba léptek a Putyilov-gyár munkásai. Petrográd más üzemeinek munkásai is támogatták őket, és (február 22-én (március 7-én) már a legtöbb nagy vállalat munkásai sztrájkoltak. A **bolsevikok** Petrográdi Bizottsága felszólította a munkásokat és a munkásnőket, hogy február 23-án (március 8-án), a Nemzetközi Nőnapon, menjenek ki az utcára és tüntessenek az éhség, a háború és a cárizmus ellen.

A tömegek mozgalma feltartóztathatatlan erővel növekedett. Az egyes kerületek politikai sztrájkjai egész Petrográdra kiterjedő általános politikai sztrájkba csaptak át. A politikai sztrájk a cári rendszer elleni általános politikai tüntetéssé nőtt át, a mozgalom a fegyveres felkelés jellegét öltötte. A munkások lefegyverezték a rendőrséget és a csendőrséget, és maguk vették kézbe a fegyvert. Erélyes és szívós harc folyt a katonaság megnyeréséért. A mozgalomban résztvevő munkásnők közvetlenül a katonákhoz fordultak, összebarátkoztak velük, felszólították őket, segítsenek a népnek megdönteni a gyűlöletes cári kormányt. A felkelők élén a **bolsevik** párt állott.

A Központi Bizottság Irodája, amelyet Molotov elvtárs irányított, február 26-i (március 11-i) kiáltványában a cárizmus elleni fegyveres harc folytatására és Ideiglenes Forradalmi Kormány alakítására hívott fel. A forradalom erői rohamosan növekedtek. Február 27-én (március 12-én) a petrográdi csapatok átálltak a felkelő nép oldalára. Ez eldöntötte a forradalom gyors és végleges győzelmét. A főváros után győzött a forradalom vidéken és a fronton is.

A munkások és katonák, miután legyőzték a cárizmust, az 1905—1907. évi forradalom hagyományait követve, mindenütt megalakították a Munkás- és Katonaküldöttek Szovjetjeit, mert a népi hatalom szerveit látták bennük, amelyek arra hivatottak, hogy megvalósítsák a néptömegek forradalmi követeléseit, és mielőbb véget vessenek a rabló, imperialista háborúnak.

Az évszázados önkényuralmi monarchia nyolc nap alatt összeomlott. A nép elsöpörte. Ahhoz, hogy ilyen gyors győzelmet arathattunk, egész sor világtörténelmi fontosságú körülménynek kelleti közrejátszania.

Ezek közé tartozott az 1905. évi forradalom. Az 1905-ös forradalom, mint ahogyan Lenin mondotta, mélyen felszántotta a talajt, a munkások millióit és a parasztok tízmillióit ébresztette politikai életre és politikai harcra, az orosz társadalom valamennyi osztályát és valamennyi pártját igazi mivoltukban, érdekeik, erőik, akciómódszereik, céljaik igazi kölcsönös viszonyában mutatta meg. Az 1905. évi forradalom és a forradalom vereségét követő reakciós korszak feltárta a cári banda egész rothadtságát, förtelmességét, cinizmusát és romlottságát, amely minden kegyetlenségre, minden gaztettre, a dolgozók bármekkora tömegének tönkretételére és megfojtására hajlandó annak érdekében, hogy fenntartsa a magántulajdont és saját uralmát. Az 1905-ös forradalom az 1917-es forradalom „főpróbája” volt.

A februári forradalom gyors győzelmét biztosító fő feltételek közé számította Lenin az imperialista háborút, amely példátlan erejű gazdasági, politikai, nemzeti világválságokat idézett elő. Az imperialista háború rendkívül meggyorsította és nagy mértékben kiélezte a proletariátus osztályharcát a burzsoázia ellen, és mint ahogy Lenin

előre megmondotta, az imperialista háborúnak objektíve elkerülhetetlenül az ellenséges osztályok közötti polgárháborúvá kellett átváltoznia. Ez az átváltozás a februári forradalommal kezdődött.

A cári monarchia válságának fokozásában és bukásának meggyorsításában bizonyos szerepe volt a cárizmus és az orosz burzsoázia közötti konfliktusnak is.

A cári kormány arra számított, hogy a Németországgal való különbéke megkötése útján elkerülheti a forradalmat. A cári hóhérok nem riadtak vissza még attól sem, hogy megnyissák a frontot a németek előtt, és német szuronyokkal nyomják el az orosz népet. A véreskezű Miklós egyik cinkostársa nem sokkal a februári forradalom előtt azt tanácsolta, hogy „nyissák meg a minszki frontot, és szabadítsák rá a németeket az orosz népre ...“

A másik összeesküvést a forradalom és a nép ellen az orosz burzsoázia készítette elő. Őket az angol-francia imperialisták ösztökélték a hatalom megragadására azért, hogy folytassák az imperialista háborút és megakadályozzák a forradalmat. A burzsoázia arra számított, hogy palotaforradalommal elejét veheti a forradalomnak, a forradalom azonban, felhasználva az ellenség táborában levő konfliktust, megelőzte a burzsoáziát.

A forradalom azért győzött, mert előharcosa a munkásosztály volt. A munkásosztály vezette a katonaruhába öltözött milliós paraszti tömegek harcát a „békéért, kenyérért, szabadságért”.

Az oroszországi februári burzsoá-demokratikus forradalom nem volt és nem is lehetett a Nyugat-Európában lezajlott polgári forradalmak egyszerű megismétlődése. Ez a forradalom más történelmi helyzetben ment végbe, mint a nyugati polgári forradalmak. Nyugaton a polgári forradalmak a korai kapitalizmus időszakában zajlottak le, amikor a kapitalizmus felfelé ívelő irányban fejlődött. A februári forradalom viszont az imperializmus korszakában ment végbe, amikor a kapitalizmus már lefelé ívelő irányban haladt. A februári forradalom a kapitalizmus általános válságát előidéző imperialista világháború ideién tört ki, és maga is ennek a válságnak a jelensége volt. Ilyen körülmények között az oroszországi burzsoá-demokratikus forradalomnak az osztályerők más megoszlásához kellett vezetnie, a fejlődés más távlatait kellett megnyitnia, mint a nyugati burzsoá forradalmaknak. Nyugaton a forradalom vezére a burzsoázia volt, a parasztság pedig a burzsoázia tartaléka. A nyugati burzsoá forradalmak előkészítették a talajt a kapitalizmus hosszantartó fejlődése számára. A nyugati burzsoá forradalmak győzelme azt eredményezte, hogy az egyik kizsákmányoló rendszert, a feudalizmust, a másik kizsákmányoló rendszer, a kapitalizmus váltotta fel.

Az oroszországi burzsoá-demokratikus forradalomban a forradalom vezetője, vezére a proletariátus volt, a parasztság pedig nem a burzsoázia, hanem a proletariátus tartalékává vált. Az oroszországi burzsoá-demokratikus forradalom győzelme nem eredményezte a burzsoázia hosszantartó uralmát, hanem a történelmi fejlődés új távlatát nyitotta meg, a szocialista forradalomba való közvetlen átmenet távlatát.

A februári burzsoá demokratikus forradalom győzelme rendkívül nevezetes fordulópont volt Oroszország történetében, de gyökeres fordulatot jelentett a **bolsevik** párt történetében is. A cárizmus megdöntése jelentős állomás volt abban a harcban, amelyet az oroszországi proletariátus a szocializmusért folytatott, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom előkészítésének feltétlenül szükséges és fontos szakaszát jelentette. Február Október történelmi küszöbe volt.

A cárizmus felett a munkások és a katonák arattak győzelmet, a győzelem gyümölcsét azonban a burzsoázia igyekezett learatni, ezért a kispolgári pártok — a mensevikek és eszerek — segítségével megszervezte Ideiglenes Kormányát. A hatalom a földesurak kezéből a burzsoázia kezébe ment át. A februári forradalom ebben a tekintetben az előző burzsoá forradalmakra hasonlított. De azonnal tovább ment a „szokásos” burzsoá forradalmaknál.

A burzsoázia diktatúráját megvalósító Ideiglenes Kormány mellett a forradalomban létrejöttek a Munkás- és Katonaküldöttek Szovjetjei, valamint a Parasztküldöttek Szovjetjei is, amelyek a munkásság és a parasztság szervei voltak a cári hatalom ellen, a munkásosztály és a parasztság diktatúrájának szervei. Így tehát kettőshatalom alakult ki, mely a februári forradalom jellegzetes sajátossága volt.”

(idézet: - A bolsevik párt a Nagy Októberi Szocialista forradalom győzelmének szervezője – című könyvből)

Maglód, 2018.07.19. Salánki László

Az oroszországi Ideiglenes Kormány 1917-ben – kettős hatalom

A kapitalizmus és a feudalizmus kizsákmányoló, élősködő rendszerek. A földesurak a jobbágyokon a kapitalisták a proletárokon élősködnek. A dolgozók valós érdeke ezek helyett a szocializmus, a szovjetrendszer, ami a többség számára demokrácia, a népi demokrácia megvalósítása. Ez harc nélkül nem megy. A **bolsevikok** felvállalták a harcot a népi demokrácia orosz formája a szovjet megteremtésére. A **bolsevikok** a legkövetkezetesebb kommunisták: céljuk a dolgozó proletárok felszabadítása a kizsákmányoló és élősködő tőke uralma alól. A dolgozó proletárok legöntudatosabbjaiból lesznek a **bolsevikok**, akik kommunisták, és vezetik az osztályharcban a dolgozó osztályokat a gazdag kapitalistákkal szemben. Az osztályharc azonban kíméletlen háború a kapitalisták és a dolgozó proletárok részéről is, sok áldozattal.

„A Szovjetek a győzedelmes forradalom erejére, a munkásokra, a katonákra és a parasztságra támaszkodtak. A reális erő a Szovjetek kezében volt. A Szovjetek vezetésébe befurakodó mensevik és eszer pártvezérek azonban átadták a hatalmat az **Ideiglenes Kormánynak**, amelyet az Állami Duma liberális képviselői s az eszer és mensevik vezérek között a kulisszák mögött létrejött megegyezés alapján alakítottak meg. Mint ahogyan azt az SzK(b)P történetében olvassuk, „az eszerek és mensevikek azt tartották, hogy a forradalom már befejeződött és most az a feladat, hogy azt lezárják és áttérjenek a «normális», alkotmányos élet vágányára a burzsoáziával együtt".

A kettőshatalom nem maradhatott fenn sokáig. A hatalomnak teljes egészében vagy a burzsoá kormány kezében vagy a Szovjetek kezében kellett összpontosulnia. A burzsoázia azért harcolt, hogy megteremtse egyeduralmát, és igyekezett megszüntetni a Szovjeteket. E törekvésében buzgón támogatták a Szovjetekben ülő mensevikek és eszerek, akik már az első napokban ténylegesen átadták a hatalmat a burzsoáziának. A mensevikek és az eszerek a Szovjeteket barakkokhoz, ideiglenes épülethez hasonló valaminek tekintették, amelyre csak addig van szükség, amíg Oroszországban nem teremtik meg az „alkotmányos", parlamentáris burzsoá kormányt.

Csak egy párt harcolt Oroszországban a Szovjetek egyeduralmáért — a **bolsevikok** pártja.

Lenin már a februári forradalommal kapcsolatos első írásaiban felhívta a munkásokat és katonákat, hogy minél jobban szervezkedjenek, minél jobban fegyverkezzenek fel és véglegesen zúzzák szét a cárizmust.

Lenin hangsúlyozta, hogy a burzsoázia és a földesurak Ideiglenes Kormánya nem adhat és nem ad a népnek sem békét, sem kenyeret, sem szabadságot. Megállapította, hogy az októbrista-kadet, burzsoá Ideiglenes Kormány teljesen a külföldi imperializmustól függ, és hogy ez a kormány „valójában az «Anglia és Franciaország» nevű pénzügyi cég ügynöke .. ." Lenin az Ideiglenes Kormány imperialista céljainak leleplezését tűzte ki feladatul.

A Munkás- és Katonaküldöttek Szovjetjéről — a munkásság és parasztság érdekeinek képviselőjéről — Lenin azt írta, hogy „a szabadságnak és a cárizmus teljes megsemmisítésének egyetlen biztosítéka a proletariátus felfegyverzése, a Munkásküldöttek Szövetjének megszilárdítása, kiterjesztése, szerepének, jelentőségének, erejének növelése".

A **bolsevik** párt széleskörű politikai munkát indított meg a tömegek között, megmagyarázta, hogy a forradalom teljes győzelme még messze van, hogy amíg a hatalom a burzsoá Ideiglenes Kormány kezében van, a Szovjetekben pedig a mensevikek és az eszerek garázdálkodnak, addig a népnek nem lesz sem békéje, sem földje, sem szabadsága, hogy a teljes győzelemhez még egy további lépést kell tenni előre, és minden hatalmat át kell adni a Szovjeteknek.

A februári forradalom győzelme élesen vetette fel az ország sorsának kérdését. Mi lesz Oroszországgal? Önálló ország lesz-e, vagy pedig más államoktól függő ország vagy gyarmati ország? Monarchia lesz-e, vagy burzsoá állam, vagy pedig szovjet állam? Ezeket a kérdéseket az ország súlyos helyzete élezte ki. A földbirtokosok és a kapitalisták rabló kizsákmányolása következtében kimerült ország, amelyet tönkretett a cári kormány bűnös politikája, agyongyötört az imperialista háború, közeledett a gazdasági összeomlás, a politikai önállóság és a nemzeti függetlenség elvesztése felé.

A helyzet súlyos és válságos volt. Ebben az ország valamennyi osztályának és pártjának képviselői megegyeztek. A nézeteltérések a fenyegető katasztrófa okainak és a válságos helyzetből való kijutás útjainak, módjainak kérdése körül kezdődtek.

Hogy mentsük meg Oroszországot? Az ország három fő erejének — a burzsoáziának, a proletariátusnak és a kispolgárságnak — más-más terve volt, hogy a háború és a forradalom bonyolult viszonyai között hogyan mentsék meg az országot. Mind a három erő a saját tervét védelmezte.

A burzsoázia az ország életének valamennyi fontos kérdésében a cárizmus politikáját folytatta. Igyekezett megmenteni hatalmát és jövedelmét bármi áron is, nem riadva vissza még a hazaárulástól sem. A burzsoázia a

haza védelmének hangzatos frázisai mögé rejtőzve, a valóságban népellenes áruló politikát folytatott, Ideiglenes Kormánya pedig csak az amerikai és az angol-francia imperialisták ügynöke volt. Az amerikai imperializmus milliárdokkal tömte az Ideiglenes Kormányt, erélyesen követelve, hogy azt a forradalom felszámolására, a **bolsevikokkal** és Leninnel való erőszakos leszámolásra fordítsák. Az amerikai imperializmus úgy tekintette Oroszországot, mint gyarmatosító tevékenységének tárgyát, s a februári forradalom után különösen növelte tőkebefektetéseit Oroszország gazdaságába. Ezek a tőkebefektetések az Októberi Forradalom idejére az első világháború előtti befektetéseket többszörösen felülmúlták. Az orosz burzsoázia árulása teljesen nyilvánvalóvá lett akkor, amikor a dolgozók a **bolsevik** párt felhívására és annak vezetésével megdöntötték a burzsoázia hatalmát. Ekkor az orosz burzsoázia nyíltan segítségül hívta a külföldi intervenciósokat a Szovjetország ellen.

Az önkényuralom megdöntése után a kormány első miniszterelnöke Lvov herceg lett, a dúsgazdag földesúr és zemsztvo-vezető. Az új miniszterelnök politikai jellemzésére elég annyit mondani, hogy II. Miklós cár még a februári forradalom előtt kormánya miniszterelnökének szemelte ki. Az Ideiglenes Kormányba bekerült Miljukov, az imperialista burzsoázia pártjának, az úgynevezett alkotmányos-demokrata (kadét) pártnak a vezére. Ezt a pártot Sztálin elvtárs találóan úgy jellemezte, hogy a nép elárulásának pártja. Bekerült a kormányba Gucskov nagyiparos, az októbristák vezére, továbbá a kapitalisták osztályának más tekintélyes képviselői is, akik mélységesen gyűlölték a népet. A „demokrácia" képviselőjeként pedig a jobboldali eszer Kerenszkijt vették be a kormányba, aki a kispolgári pártok hazugságának és árulásának megtestesítője volt. Ezek a pártok ideig-óráig azzal leplezték ellenforradalmiságukat, hogy demagóg szólamokkal a nép érdekeinek védelmét hangoztatták.

A kadetok a februári forradalom után az oroszországi politikai küzdőtéren a legjobboldalibb szárnyat képviselték. A kadetok kapcsolatai a nagyipari és kereskedelmi burzsoáziával, a titkos monarchistákkal, a régi cári tábornokokkal, a burzsoá értelmiség felső rétegével, végül az angol-francia s amerikai üzletemberekkel és politikusokkal, a kadét pártot komoly politikai erővé tették, amely jelentékeny mértékben meghatározta az Ideiglenes Kormány összetételét és politikáját.

A kormány politikáját annak vezetői a kormány elnevezéséből kiindulva határozták meg. Ideiglenes, átmeneti politikának tekintették, amelynek az a feladata, hogy az országot bármiféle változtatás nélkül elvezesse az Alkotmányozó Gyűlésig. Ez a formális jogi álláspont a legjobb esetben az elodázását jelentette mindannak, amiért tulajdonképpen a forradalmat végigharcolták. Természetes, hogy a kizsákmányoló osztályok — a földbirtokosok és kapitalisták — ezt a politikát nagy tetszéssel fogadták.

Az Ideiglenes Kormány feladatainak értelmezésében következetesen ragaszkodott a formális jogi álláspontho z. Következetesen kitért az elől, hogy az államrendben bármilyen változtatást is tegyen. Ez kitűnik abból is, hogy az oroszországi államrendnek fél évig nem volt elnevezése. Az ország már nem volt birodalom, monarchia, de a köztársaságot sem kiáltották ki. Ez utóbbira csak 1917. szeptember elsején került sor. Ami az Alkotmányozó Gyűlést illeti, az Ideiglenes Kormánynak az a kijelentése, hogy gondoskodik mielőbbi összehívásáról, csak üres szólam volt. Ahogyan elodázták az ország életbevágóan fontos kérdéseinek megoldását, amelyeket a forradalom teljes eréllyel napirendre tűzött, az Alkotmányozó Gyűlés egybehívásáig, ugyanúgy elodázták az Alkotmányozó Gyűlés egybehívását is a „háború végéig" — a háborút pedig „a végső győzelemig" akarták folytatni. A kadetok a forradalom kezdetén azt a látszatot keltették, mintha egyetértenének a nép követeléseivel, mert arra számítottak, hogy a forradalom lecsendesedik, a nép megnyugszik és be lehet majd csapni.

A háború meggyorsította a történelem menetét, a kadetok pedig olyan eszköznek akarták tekinteni a háborút, amely fékezi, visszatartja, sőt visszafelé forgatja a történelem kerekét. A kadetok arra akarták felhasználni a forradalmat, hogy aktívabbá tegyék Oroszország részvételét az imperialista háborúban, és megvalósítsák rabló, imperialista terveiket.

Az ország „megmentése" a burzsoázia szerint a burzsoá-földesúri tulajdon és a kizsákmányoló rendszer sérthetetlenségének megőrzését jelentette. Az ország „megmentésének" burzsoá útja, írta Sztálin elvtárs, arra vezet, „hogy a dolgozókat a földbirtokosok és tőkések diktatúrája alá vetik, az országot a legsúlyosabb adókkal terhelik meg, Oroszországot fokozatosan kiárusítják a külföldi tőkéseknek (koncessziók!) és Oroszország Anglia, Amerika és Franciaország gyarmatává válik".

Oroszország „megmentésének" kispolgári politikáját folytatták a mensevikek és az eszerek is.

Lenin és Sztálin már az 1905-ös forradalom idején feltárta a mensevizmus marxista szólamokkal leplezett kispolgári tartalmát. A burzsoá forradalom győzelme előtt a kispolgári radikalizmus minden országban szocialista szólamok leple alatt lépett föl. Amikor azonban Oroszországban a burzsoá forradalom győzött, a mensevikek és az eszerek levetették magukról a „szocialista" leplet és a burzsoáziával megalkuvók, a népszabadság elfojtóinak egységes táborát alkották. A különbség ezek között a pártok között csupán csak annyi volt. hogy különbözőképpen nevezték őket. De később még ez a különbség is eltűnt.

A mensevikek is és az eszerek is „demokratáknak” nevezték magukat. A történelemben ezeket a pártokat „mensevik-eszer” közös név alatt emlegetik; ezzel az elnevezéssel 1917-ben a **bolsevik** sajtóban találkozunk először. Ezt a „demokráciát” képviselte az Ideiglenes Kormány első összetételében Kerenszkij.

Az eszerek és mensevikek politikája kísérlet volt arra, hogy „együttműködést” hozzanak létre az antagonisztikus osztályok között, ami a valóságban azt jelentette, hogy a munkásság és a parasztság érdekeit alárendelik a kizsákmányoló osztályok érdekeinek. Ez teljesen megfelelt az eszerek és mensevikek politikai irányvonalának, akik az országban parlamentáris burzsoá-demokratikus rendszert akartak létesíteni. Arra hívták fel a parasztokat, hogy alkudjanak meg a földesurakkal, a munkásokat pedig arra, hogy egyezzenek ki a tőkésekkel. Ez a politika nagyon gyorsan csődöt mondott, és ettől kezdve a „megalkuvó” és a „megalkuvás” szavak szitkoknak számítottak Oroszországban. A februári forradalom utáni első időkben azonban az eszerek és mensevikek megalkuvó politikája még támogatásra talált a néptömegek között. Nem csekély volt még az olyan munkások, s még több az olyan katonák és parasztok száma, akik hittek a mensevikek és eszerek meséinek, hogy nemsokára meglesz az Alkotmányozó Gyűlés, amely mindent szépen elrendez, hogy a háború nem más népek kirablásáért, hanem az állam megvédése érdekében folyik. Ezek az emberek — akiket Lenin „jóhiszeműen tévelygő honvédőknek” nevezett — abban az időben még helyes politikának tartották a mensevikek és eszerek ígérgető és rábeszélő politikáját.

A mensevikek és az eszerek támogatták az Ideiglenes Kormányt, minden eszközzel igyekeztek leplezni a tömegek előtt a kormány népellenes jellegét, és továbbra is táplálni akarták a néptömegekben az Ideiglenes Kormány iránti bizalmat.

E megalkuvó taktikából kiindulva a mensevikek és az eszerek, miután kezükbe ragadták a vezetést a Szovjetekben, elérték, hogy az általuk vezetett Petrográdi és más Szovjetek valóban átadták a hatalmat a burzsoáziának, s a forradalmi néptömegek követeléseinek kielégítésével kapcsolatos fontos kérdések megoldásában a burzsoá kormány akarata szerint jártak el. Így többek között elkenték a háború felszámolásának és a békének a kérdését is.

A mensevik-eszer újság hamarosan a februári forradalom után azt írta: „Ma pusztul az ország.” Lenin erre a kijelentésre kis újságcikkel válaszolt, amelyben azt írta: „Igaza van. És éppen ezért nem okos dolog rábízni magunkat ma a kispolgárságnak, a narodnyikoknak és mensevikeknek a tőkésekkel való paktálására. Ezen az úton nem lehet megmenteni az országot a pusztulástól”.

A **bolsevikok** az ország megmentését a szocialista forradalom győzelmében, a munkásosztály felszabadításában, a kapitalista rendszer felszámolásában látták. Az országot csak a nép tudta megmenteni. Ezért a népnek fel kellett szabadulnia a kizsákmányolás és az elnyomás alól, le kellett ráznia magáról a földesurak és kapitalisták igáját, meg kellett valósítania a Szovjetek hatalmát — a munkások és parasztok hatalmát —, saját kezébe kellett vennie az ország sorsát.”

A munkásságot és a parasztságot e világtörténelmi feladatoknak a megoldására a bolsevik párt vezette.

(idézet: - A bolsevik párt a Nagy Októberi Szocialista forradalom győzelmének szervezője – című könyvből)

Maglód, 2017.07.20. Salánki László

A munkás- és katonaküldöttek szovjetjeinek magalakítása – 1917. február

A szovjet jelentése: a dolgozók választott küldötteinek testülete a szovjetunióban. Alulról felfelé felépített államhatalmi és államigazgatási szervek, rajtuk keresztül valósul meg a dolgozó nép hatalma. A proletárdiktatúra ideje alatt erős kommunista ellenőrzéssel működött a reakciós ellenforradalom megfékezésére, ami a dolgozó nép hatalmának védelmében szükséges volt. A proletárdiktatúra felpuhulásával ez vezetett a reakciós visszarendeződéshez, az ellenforradalomhoz - a rendszerváltáshoz.

„**A forradalom tüzében alakultak meg a szovjetek.** Pétervárott a munkásküldöttek szovjetjének első ülése február 27-én zajlott le (ez késztette az ideiglenes duma-bizottságot is arra, hogy kezébe vegye a kormányzati teendőket). Március 1-én összeült a moszkvai szovjet. Néhány nap leforgása alatt Oroszország sok kisebb-nagyobb városában megalakultak a szovjetek. A munkásküldöttek szovjetjei mellett — nem kivételképpen, mint 1905-ben — létrejöttek a katonaküldöttek szovjetjei is. Pétervárott és más városokban a munkás- és katonaküldöttek a proletariátus és a parasztság szövetségét megtestesítő egységes szovjeteket hoztak létre.

A szovjetek megteremtése a munkások, a forradalmi tömegek műve volt. A pétervári gyárakban már az általános politikai sztrájk idején megkezdődtek a küldöttválasztások. A mozgalom élén a **bolsevikok** haladtak. A „megalakulóban levő munkásküldöttek szovjetjeinek” nevében így írtak: „A nép kezébe ragadja a hatalmat, a forradalom megkezdődött, ne vesztegessetek el egy percet se. . . Mindenekelőtt válasszátok meg küldötteiteket, ezek lépjenek kapcsolatba egymással, a katonaság védelme alatt alakuljon meg a küldöttek szovjetje.”

Míg azonban a forradalom élcsapata a főváros utcáin harcolt, a szovjet szervezését a kispolgári pártok kaparintották a kezükbe. A mensevik duma-frakciónak, a központi hadiipari bizottság „munkáscsoportjának”, a legális kispolgári sajtóorgánumoknak a képviselői összegyülekeztek a Tauriai palotában, és a szovjet ideiglenes végrehajtó bizottságává nyilvánították magukat. E bizottság olyan rendszert dolgozott ki a szovjet választására, hogy a legnagyobb gyárak küldötteinek száma összehasonlíthatatlanul alacsonyabb lett, mint a félig kézműves jellegű kisüzemek és a katonai egységek küldötteié. A pétervári szovjet végrehajtó bizottságának vezető tisztségeibe a mensevikek és a velük egy tömböt alkotó eszerek vezérei kerültek. (A szovjet elnökévé Csheidzét, társelnökökké Kerenszkijt és a mensevik Szkobelevet választották.) Ugyanez volt a helyzet a többi szovjetek legnagyobb részében. Csupán az ivanovo-voznyeszenszki iparvidék, a Donyec-medence és az Urál számos városában és munkástelepülésén tudtak a **bolsevik** szervezetek kezdettől fogva döntő befolyást szerezni a szovjetekben.

Az, hogy a szovjetekben mensevik-eszer többség alakult ki, nem volt véletlen; e jelenségnek megvoltak a társadalmi gyökerei. A forradalomban a szervezett, öntudatos munkásokon kívül paraszti-kisbirtokos helyzetű katonák óriási tömegei vettek részt. A háború alatt megváltozott a proletariátus összetétele is: a tősgyökeres munkások egy részét behívták katonának, s helyükbe kisiparosok, szatócsok, a jómódú falusi rétegek katonai szolgálat alól kibújt fiai és más hasonló elemek kerültek. A márciusi napokban a legkülönbözőbb elemek siettek csatlakozni a győztes forradalomhoz, köztük az uralkodó osztályok, a burzsoá értelmiség sok képviselője, akik mind a szabadság hívének nyilvánították magukat. A közéletbe most először bekapcsolódó embermilliók még nem ismerték ki magukat a különböző osztályok és pártok igazi természetét illetően. Ez „a hatalmas kispolgári hullám mindent elárasztott, nemcsak számbeli súlyával, de eszmeileg is ránehezedett az öntudatos proletariátusra, azaz igen széles munkásköröket fertőzött meg, árasztott el kispolgári politikai nézetekkel”.

A kivívott szabadságtól megrészegült néptömegek a megalkuvó pártok demagógiájától félrevezetve, ezekre bízták a szovjetek vezetését, abban a hiszemben, hogy a szovjetek forradalmi módon lépnek majd fel, és teljesítik a munkások és katonák legfontosabb követeléseit.

A tömegnyomás engedékenységre kényszerítette a szovjetek megalkuvó vezetőségét. A szovjetek rögzítették azokat az eredményeket, melyeket a nép önhatalmúlag, fegyveres forradalmi harcban vívott ki. Megszüntették a rendőrséget és a cári bíróságokat, munkásmilíciát szerveztek, népbírósági választásokat tartottak, betiltották a feketeszázas újságokat, és saját sajtóorgánumok kiadását kezdték meg, elkobozták és kiosztották a liszt- és élelmiszerkészleteket.

A katonák azt követelték, hogy a hadseregben haladéktalanul számolják fel a régi rendet és a reakciós tisztikar teljhatalmát. Kezdeményezésükre és közvetlen részvételükkel adta ki a pétervári szovjet 1. számú parancsát, amelynek értelmében minden katonai egységnél és a hadiflotta hajóin választott katona-, illetve tengerész-bizottságokat alakítottak. Politikai jellegű tevékenysége tekintetében minden alakulat kizárólag a szovjetnek és saját bizottságának volt alárendelve. A fegyverekkel a bizottság rendelkezett, és a tiszteknek még akkor sem tartozott ezeket kiadni, ha követelték. „Kötelékben és szolgálati kötelesség ellátása közben — hangzott a parancs — a katonák kötelesek betartani a legszigorúbb katonai fegyelmet, de szolgálaton és köteléken kívül, politikai, állampolgári és magánéletükben a katonákat pontosan ugyanazok a jogok illetik meg, mint valamennyi állampolgárt.”

Az 1. számú parancs óriási jelentőséggel bírt. Megerősítette és kiszélesítette a szovjetek katonai támaszát, és újabb lökést adott a hadsereg forradalmasodásához.

Az ideiglenes kormány megalakulása. A kettőshatalom

A felfegyverzett népre támaszkodó szovjetek a kezükben tartották a valóságos hatalmat. E napokban az ideiglenes duma-bizottság még csak nem is gondolhatott arra, hogy kormányt alakítson a pétervári szovjet jóváhagyása nélkül. A mensevik-eszer vezetők megadták ezt a jóváhagyást. Számukra az, hogy a hatalom a burzsoázia kezébe megy át, a forradalom burzsoá jellegéből önként következő dolognak tűnt. Az országot — így okoskodtak — lehetetlen államapparátus nélkül igazgatni, a cárizmus által hátrahagyott államapparátus pedig csak a burzsoáziának fog engedelmeskedni. A megalkuvók, félve a forradalmi kezdeményezéstől, a tömegek öntevékenységétől, lemondtak arról, hogy a szovjeteket az új, forradalmi hatalom szerveivé változtassák.

A pétervári szovjet végrehajtó bizottsága és a duma-bizottság delegációi között lefolyt megbeszélések eredményeképpen március 2-án bejelentették az Ideiglenes Kormány megalakulását. Az új kormány miniszterelnöke és belügyminisztere G. J. Lvov herceg, földbirtokos és zemsztvo-politikus lett. A legfontosabb tárcákat kadét és októbrista vezetők kapták. P. N. Miljukov a külügyminisztérium, A. I. Gucskov a hadügy- és haditengerészeti minisztérium élére került. A pénzügyminisztérium s a kereskedelem- és iparügyi minisztérium a nagytőke képviselői — M. J. Tyerescsenko cukormágnás, illetve A. I. Konovalov textilgyáros — kezébe került. Az igazságügyminiszteri tárcát Kerenszkij kapta — a pétervári szovjet ama határozata ellenére, amely megtiltotta, hogy tagjai belépjenek a kormányba.

A **bolsevikok** tiltakoztak az ellen, hogy a hatalmat a burzsoázia kezébe adják. A szovjetet munkásküldöttségek keresték fel és erélyesen követelték, hogy minden hatalmat vegyen a maga kezébe. De a mensevik-eszer vezetőknek sikerült meggyőzniük a szovjet többségét, hogy az Ideiglenes Kormány a szovjet állandó ellenőrzése alatt fog működni, s végrehajtja a nép akaratát. Érvelésük alátámasztására összekötő bizottságot létesítettek a szovjet és az Ideiglenes Kormány közötti állandó kapcsolat fenntartása céljából.

Az, hogy a munkás- és katonaküldöttek szovjetje mellett megalakult az Ideiglenes Kormány, azt jelentette, hogy Oroszországban két hatalom sajátos összefonódása jött létre — Lenin meghatározása szerint: kettőshatalom.

Az Ideiglenes Kormány, a mensevikek és eszerek kezéből megkapván a hatalmat, egyidejűleg kieszközölte a hatalmától ténylegesen már megfosztott cár „törvényes" felhatalmazását is. Március 2-án II. Miklós Lvov herceget kinevezte a minisztertanács elnökévé. A cár, belátva, hogy nincs értelme további kísérleteket tennie hatalma megőrzésére, maga és fia nevében lemondott a trónról Mihály fivére javára. Másnap azonban Mihály is kénytelen volt lemondani a trónról. A felháborodott munkások és katonák hallani sem akartak a monarchia bármiféle formában való fenntartásáról. Később a tömegek nyomására a pétervári szovjet határozatot eszközölt ki az Ideiglenes Kormánytól az excár és a cári család letartóztatásáról. A burzsoázia külföldi diplomaták segítségével megpróbálta elrejteni a cárt a nép haragja elől. Március 7-én Kerenszkij a moszkvai szovjetben — válaszul a „Végezzétek ki a cárt!" közbekiáltásokra — kijelentette: „Ebből pedig, amíg mi vagyunk hatalmon, semmi sem lesz. A cárt családjával együtt külföldre, Angliába küldjük. Magam kísérem őt Murmanszkig." A nép azonban megakadályozta e szándék valóra váltását. A munkások és katonák követelésére a pétervári szovjet rendkívüli intézkedéseket foganatosított. Az összes pályaudvart katonai egységek szállták meg, a vasútvonalak mentén és a városokba szikratáviratban parancsot küldtek szét: Romanov Miklóst, ha megpróbálna külföldre szökni, tartóztassák fel. Az Ideiglenes Kormány ismét meghátrálásra kényszerült.

A kormány élén álló burzsoá politikusok időt akartak nyerni, hogy mozgósítsák az ellenforradalom erőit és teljesítsék az antanthatalmakkal szemben fennálló legfőbb kötelezettségüket: folytassák a háborút „a végső győzelemig". Március 2-án közzétett deklarációjában, majd Oroszország lakosságához intézett felhívásában az Ideiglenes Kormány ígéretet tett, hogy „megvalósítja a nép vágyait, és az országot a polgári berendezkedés ragyogó útjára vezeti", de a forradalom alapvető kérdéseit mindkét dokumentum mély hallgatással mellőzte; kizárólag a háború kérdése szerepelt, mint elsőrendű fontosságú ügy. „A kormány — hangzott a felhívás — szent kötelességének tekinti, hogy megőrizze az országunkat más hatalmakkal összefűző szövetségeket és rendületlenül teljesíteni fogja a szövetségeseinkkel kötött megállapodásokat."

A burzsoázia a szociálsovinisták segítségével igyekezett elhitetni a tömegekkel, hogy a cár megdöntése után a háború elvesztette imperialista jellegét, s célja most már a haza és a forradalom megvédelmezése a külső ellenséggel szemben. E propagandának tagadhatatlanul volt bizonyos sikere. „A »majdnem mindent« elöntő kispolgári áradat legnagyobb, legkirívóbb megnyilvánulása kétségtelenül a forradalmi »honvédelem«. Ez az orosz forradalom további fejlődésének és sikerének legádázabb ellensége."

Lenin emellett rámutatott, hogy meg kell különböztetni az eszerek és mensevikek tudatos „honvédő álláspontját" — ezek „baloldali" frázisokkal leplezik a burzsoázia hódító politikáját, és a tömegek jóhiszemű

„honvédő álláspontját” — ezek nem képesek különválasztani az ország érdekeit a burzsoázia érdekeitől, s ezért „szükségből”, nem pedig a hódítások kedvéért támogatják a háborút.

Belpolitikai téren az Ideiglenes Kormány a főfeladatot abban látta, hogy a teljes hatalmat a maga kezébe ragadja. Kis változtatásokkal megőrizték a régi államgépezetet, amely most összeolvadt a földesúri-burzsoá zemsztvókkal, a városi elöljáróságokkal, a „társadalmi szervezetek bizottságaival”. A kormányzók helyére az Ideiglenes Kormány biztosai — burzsoá politikusok, főként kadetok — kerültek. A cárizmus idején alkotott törvények változatlanul érvényben maradtak. A kormány részéről üres ígéret maradt csupán az igazságszolgáltatási intézményeknek az 1864. évi reformok szellemében való átszervezése. A burzsoázia nem merte ugyan feltámasztani a cári rendőrséget, de sietett olyan új fegyveres erővel helyettesíteni, amely szembeállítható a már a forradalom első napjaiban megalakított munkásmilíciával és Vörös Gárdával. Erre a célra a zemsztvoknak és városi képviselő-testületeknek alárendelt „népi miliciát létesítettek. A szovjetek megalkuvó vezetősége segítségére sietett a kormánynak: a pétervári szovjet végrehajtó bizottsága megtiltotta, hogy fegyvert adjanak ki a munkásoknak, és megkísérelte a gyárakban megalakított munkásmilíciáknak a burzsoá „népi” milíciába való beolvasztását.

Az Ideiglenes Kormány különösen nagy erőfeszítéseket tett annak érdekében, hogy a hadsereget a kezében tartsa. E törekvésében támogatást várt a tisztikartól, amely a háború folyamán a burzsoázia és a polgári értelmiség soraiból töltődött fel, továbbá a tábornoki karnak a polgári körökkel szoros kapcsolatban álló befolyásos csoportjától. A hadsereg-főparancsnok a cár lemondása után Alekszejev tábornok, majd 1917 májusában Bruszilov tábornok lett. A főhadiszállás követelte a kormánytól, hogy helyezze hatályon kívül az 1. számú parancsot, és akadályozza meg a parancsnoki kar választhatóságának törvényesítését. Az eszer-mensevik vezetők gyakorlatilag támogatták e követelést: „megmagyarázták”, hogy az 1. számú parancs csak a pétervári katonai kerületre vonatkozik, s egyáltalán nem jogosítja fel a katonabizottságokat arra, hogy tisztválasztásokat tartsanak. A katonáktól azonban már nem lehetett elragadni kivívott jogaikat, a hadseregben lehetetlen volt a forradalom előtti állapotok visszaállítása.

Oroszország államrendjének kérdése eldöntetlen maradt. A mensevik-eszer vezetők, midőn a hatalmat a burzsoázia kezébe adták, még a köztársaság kikiáltásának követelését sem vetették fel; beérték azzal, hogy az Ideiglenes Kormány ígéretet tett: nyomban hozzálát az alkotmányozó gyűlési választások előkészítéséhez. A valóságban a kormány fékezte az előkészületeket, abban a reményben, hogy az erőviszonyok később majd a burzsoázia javára tolódnak el, s addig is az alkotmányozó gyűlés összehívására tett ígéretek csillapítólag hatnak a néptömegekre.

A proletariátus a forradalom első napjaitól fogva harcolt a nyolcórás munkanap bevezetéséért. Számos ipari központban, elsősorban olyan helyeken, ahol a **bolsevikok** erősek voltak, a munkások önhatalmúlag be is vezették. A **bolsevikok** a tömegek akaratának adtak kifejezést, midőn javasolták a pétervári szovjet végrehajtó bizottságának, hogy haladéktalanul rendelje el a nyolcórás munkanap bevezetését mindennemű bérmunkánál. A megalkuvók más álláspontot képviseltek: a politikai sztrájkok megszüntetésére, a munka azonnali megindítására törekedtek, ígéretet téve, hogy a jövőben megkezdik az új munkafeltételek kidolgozását, s a nyolcórás munkanapot „törvényes úton” megvalósítják. De az alulról jövő nyomás olyan erős volt, hogy meghátrálásra kényszerítette mind az eszer-mensevik vezetőket, mind a tőkéseket. A pétervári szovjet március 10-én hagyta jóvá a Gyáriparosok Szövetségével kötött megállapodást a nyolcórás munkanap bevezetéséről — a „törvény meghozataláig”. Egy hétre rá ugyanilyen határozatot hozott a moszkvai szovjet is. A tőkések azonban szabotálták a határozatokat, országos viszonylatban pedig a munkások követelése nem teljesült.

A burzsoáziának nem állott szándékában, hogy hozzányúljon a félfeudális nemesi földbirtokhoz. A földkérdés megoldását elnapolták az alkotmányozó gyűlésig. Az „agrárzavargásokban” részt vevő parasztok ellen büntetőeljárást indítottak. Lvov herceg utasította az Ideiglenes Kormány kormányzósági biztosait, hogy minden erővel, „katonaság kirendelését is beleértve”, fojtsák el az ország sok vidékén meginduló paraszti forrongásokat. Emellett a kormány megpróbálta csekély engedményekkel leszerelni a parasztok követeléseit. Elrendelte a Romanov-ház családi és állami birtokainak elkobzását, s bejelentette, hogy bizottságokat létesítenek a majdani földreform előkészítésére. E bizottságok hatáskörébe tartozott a parasztok és földesurak közötti „viták és félreértések” megoldása is az „érvényben levő (azaz: forradalom előtti— Szerk.) jogszabályok keretén belül”. A földesúri érdekek sérelme nélkül rendezték az élelmiszerkérdést is. A néptömegek azt követelték, hogy vegyék el a gabonát azoktól, akik az éhségen nyerészkednek. A kormány kénytelen volt elrendelni, hogy a gabonafeleslegeket bocsássák az állam rendelkezésére. De a gabonamonopólium, amelynek megvalósítása a hivatalnoki apparátuson múlott, papíron maradt.

A hatalomra jutott burzsoázia ragaszkodott az „egységes és oszthatatlan Oroszország” cári politikájához, és nem volt hajlandó valamennyire is lényeges engedményeket tenni a forradalom után erőre kapó nemzeti felszabadító mozgalmaknak. A március 20-án kiadott kormánydekrétum megszüntette ugyan az elnyomott népek vallási és állampolgári jogainak néhány korlátozását, de a népek életének alapvető kérdéseit nem érintette.

Tehát már a kettőshatalom fennállásának első napjaitól kezdve megmutatkozott a mély ellentét a burzsoá kormány politikája és ama célok között, amelyekért a nép a forradalmat véghezvitte. Ez az ellentét képezte az alapját a bekövetkező nyílt osztály-összeütközéseknek.”

(idézet: - Világtörténet 7. kötet című könyvből)

Maglód, 2018.07.20. Salánki László

Az oroszországi forradalom szocialista szakasza 1917

A bolsevik párt kilépése az illegalitásból, és áttérése a nyílt politikai munkára

Mi a polgári „demokrácia” és a népi demokrácia?

A **polgári „demokrácia”** a kapitalizmust, a kizsákmányolást, élősködést megvalósító gazdasági társadalmi rendszer, a termelőeszközök egy szűk csoportnak, a kapitalistáknak tulajdonában van. A termelés a kapitalisták irányításával működik és célja a profit, amihez a „szabad” dolgozó proletariátust bérrabszolgává kell tennie. A gazdasági és politikai hatalom a tőkésállam vezetésével a kapitalisták monopóliuma. A gazdasági és politikai hatalomban a dolgozó proletárok nem részesülnek, a felsőbbrendű kapitalisták kiszolgálása a feladatuk. A világnézetük alapja az erősebb uralkodj a gyengébben.

A **népi demokrácia** megvalósul a szocializmusban, ahol gazdasági, politikai, jogi egyenlőség és az élősködést kizáró népuralom van, a kommunista párt vezetésével, világnézeti alapja a marxizmus-leninizmus. A politikai hatalom a kommunista párt vezetésével a dolgozó nép monopóliuma. A proletárdiktatúra a kommunista párt vezetésével a kizsákmányolók és élősködők elnyomására szolgál.

A népi demokrácia és a polgári „demokrácia” egymástól különböző gazdasági társadalmi formában valósul meg. A lényeges eltérés a termelőeszközök tulajdonviszonyában és a működéséhez szükséges politikai hatalom monopóliumában van. Ez akkora különbség, hogy a két társadalmi forma egyidejű működése - a ki kit győz le - miatt állandó harcban áll és csak az egyik marad a hatalomban. A két társadalmi forma küzdelme az egyik győzelme után is tovább tart és a vesztes irányvonalat valamilyen formában és mértékben diktatórikusan elnyomja.

A **forradalom** szétzúzza a kapitalizmus gazdasági és politikai rendszerét és egy újfajta, a kapitalizmustól gyökeresen eltérő formát valósít meg. A kapitalizmus, amíg fennáll semmilyen formában nem reformálható úgy, hogy a kizsákmányolást az élősködést, a szolgatartást mellőzze, ezt csak a forradalom tudja megszüntetni, a szocialista forradalom útján. A kapitalizmus gazdasági modellje a kizsákmányolás a proletárokat bérrabszolgákká, csőcselékké zülleszti, embertelen társadalom, alapjaiban nem reformálható.

Talán a **robotok** elterjedésével új helyzet alakul ki, ami hasonlatos lehet a kommunizmushoz vagy a fasizmushoz. Történelem erre majd válaszolni fog. A fasizmus felsőbbrendűsége elpusztítja az emberiséget, egyedül a kommunizmus az egyen rendű emberek világa, az emberré válás emberséges útja.

„A februári forradalom győzelme új stratégiai feladatot állított a **bolsevik** párt elé. A bolsevizmus stratégiai terve a burzsoá-demokratikus forradalom győzelme előtt a következőképpen foglalható össze: „A cél: megdönteni a cárizmust, teljesen felszámolni a középkori csökevényeket. A forradalom legfőbb ereje: a proletariátus. A legközelebbi tartalék: a parasztság. A főcsapás arra irányul, hogy elszigetelje a liberális-monarchista burzsoáziát, amely azon van, hogy a parasztságot megnyerje és a forradalmat a cárizmussal való megegyezés útján felszámolja. Az erők elosztásának terve: a munkásosztály szövetsége a parasztsággal”.

A forradalom második, szocialista szakaszában, amely1917 márciusától 1917 októberéig tartott, a **bolsevik** párt stratégiai terve a következő volt: „A cél: megdönteni az imperializmust Oroszországban és kijutni az imperialista háborúból. A forradalom legfőbb ereje: a proletariátus. A legközelebbi tartalék: a szegényparasztság. A szomszédos országok proletariátusa — valószínű tartalék. Az elhúzódó háború és az imperializmus válsága — kedvező mozzanat. A főcsapás arra irányul, hogy elszigetelje a kispolgári demokráciát (mensevikeket, eszereket), amely azon van, hogy a dolgozó parasztság tömegeit megnyerje és a forradalomnak az imperializmussal való megegyezés útján véget vessen. Az erők elosztásának terve: a proletariátus szövetsége a szegényparasztsággal”.

A februári forradalom után a **bolsevik** párt szervezetei kiléptek az illegalitásból, és nyílt politikai és szervezőmunkába kezdtek. Pártunknak akkor 40—50 000 tagja volt. Ez nem volt sok. De ezek harcban megedzett káderek voltak, olyanok, akik a cári rendszer kegyetlen viszonyai között kijárták a forradalmi harc iskoláját. A pártbizottságokat a demokratikus centralizmus alapján átszervezték, valamennyi pártszervezetben megvalósult a választás elve. Gyors fejlődésnek indult a pártsajtó.

Vlagyimir Iljics Lenin ekkor még emigrációban volt Svájcban. A **bolsevik** párt nagy vezére azonban figyelemmel kísérte a forradalom minden lépését. A „Levelek a távolból” című nevezetes írásaiban rendkívül világosan és pontosan meghatározta a forradalmi események jellegét és megmutatta fejlődésük nagyszerű távlatait.

Lenin a „Levelek a távolból” cím alatt írott első levelében (március 7.) kitűzte a forradalom első szakaszáról a második szakaszra való átmenet feladatát. „Munkások, a cárizmus elleni polgárháborúban a

proletárhősiességnek, a népi hősiességnek csodáit műveltétek, most csodákat kell művelnetek a proletariátus és az egész nép megszervezése terén, hogy előkészítsétek győzelmeteket a forradalom második szakaszában".

A **bolsevik** párt a lenini útmutatások alapján cselekedett.

A nép leplezett ellenségei, mint Kamenyev, Rikov, Bubnov stb., ellentétes nézeteket vallottak. Arra a félmensevik álláspontra helyezkedtek, hogy az Ideiglenes Kormány és a honvédők politikáját feltételesen támogatni kell. A megalkuvóknak ez a kis csoportja nem talált támogatásra a **bolsevikok** körében, s nézeteiket a párt nyomban erélyesen elítélte. A **bolsevik** párt Központi Bizottságának Oroszországi Irodája, amelyet Molotov elvtárs vezetett, megalkuvást nem ismerő álláspontra helyezkedett az opportunistákkal, valamint a minden rendű és rangú békülékenyekkel szemben.

Molotov elvtárs, mint a pétervári **bolsevik** szervezet képviselője, bekerült a Petrográdi Szovjet Végrehajtó Bizottságába, ahol élére állt a mensevikek és az eszerek elleni harcnak. A mensevikek és az eszerek azt tartották, hogy a forradalom már befejeződött és most az a feladat, hogy ezt lezárják és áttérjenek a „normális", alkotmányos élet vágányára a burzsoáziával együtt.

Molotov elvtárs kezdeményezésére megalakították a Szovjet katonai szekcióját, amely a munkásszekcióval együtt az egységes Munkás- és Katonaküldöttek Szovjetjét alkotta.

A Központi Bizottság Irodája március 4-én (17-én) Molotov elvtárs javaslatára határozatot hozott a taktikai feladatokról. A határozat a petrográdi szervezet és a Petrográdi Bizottság egyes tagjai közötti ingadozás ellensúlyozására a leghatározottabban kimondta, hogy a **bolsevikok** semmi körülmények között sem fogják támogatni a földesúri-burzsoá Ideiglenes Kormányt és nem lesznek bizalommal iránta. A Központi Bizottság Irodája által elfogadott határozatban ez áll: „A jelenlegi Ideiglenes Kormány lényegében ellenforradalmi, mert a nagyburzsoázia és a nemesség képviselőiből áll, ezért vele semmiféle megegyezés nem lehetséges. A forradalmi demokrácia feladata demokratikus jellegű Ideiglenes Forradalmi Kormány (a munkásság és a parasztság diktatúrája) létrehozása".

A februári forradalom győzelme utáni első napokban Molotov irányításával újból megjelent a Pravda, a **bolsevik** párt Központi Bizottságának lapja. A Pravda első számában, amely március 5-én jelent meg, közzétették a **bolsevik** párt Központi Bizottságának a cári önkényuralom bukása alkalmából 1917. február 26-án kiadott „Oroszország polgáraihoz" című kiáltványát.

A Pravda a „Megdőlt a régi rendszer" című szerkesztőségi cikkében éberségre hívta fel a forradalmi proletariátust és a forradalmi hadsereget, figyelmeztetett arra, hogy a reakció elrejtőzött erői megkísérlik az ellenforradalom megszervezését.

A cikk kitűzte a fő feladatot: „ ... Ideiglenes Forradalmi Kormányt kell alakítani, amelynek elő kell készítenie a demokratikus köztársasági rend bevezetését...

Az Ideiglenes Forradalmi Kormánynak haladéktalanul fel kell vennie a kapcsolatot a hadviselő országok népeivel, hogy véget vessenek annak a vérfürdőnek, amelybe az elnyomó osztályok kényszerítették a népeket".

A **bolsevikok**, a mensevikek ellenére, akik akadályozták a proletár tömegszervezetek fejlődését, az önkényuralom megdöntése után azonnal megkezdték a munkásosztály régi szervezeteinek felélesztését és újak alakítását. Március 7-én (20-án) a Pravdá-ban a Pétervári Bizottság következő felhívása jelent meg: „A Pétervári Bizottság felhívja az elvtársakat, hogy önhatalmúlag haladéktalanul szervezzék meg a szakszervezeteket".

Röviddel ezután a Pravdá-ban megjelentek a szervező bizottságok közleményei a kohászok, famegmunkálók, csizmadiák és cipészek, szövőmunkások stb. szakszervezeteinek megalakulásáról, amelyekben meghívták a munkásokat a szakszervezet alakuló gyűlésére. A **bolsevikok** kezdeményezésére és az ő vezetésükkel helyreállították a munkások társadalombiztosítási szerveit, ezenkívül számos gazdasági és kulturális szervezetet létesítettek: munkásklubokat, szövetkezeteket stb.

Sok vállalatnál önhatalmúlag bevezették a nyolcórás munkanapot. A kezdeményező ezen a téren a **bolsevikok** petrográdi szervezetének Viborg Kerületi Bizottsága volt.

A **bolsevikok** felvilágosító és szervezőmunkája különösen attól az időtől kezdve bontakozott ki és mélyült el, amikor 1917. március 12-én Sztálin elvtárs megérkezett Petrográdra.

Sztálin elvtárs a februári forradalom idején a távoli Turuhanszkban volt száműzetésben, Acsinszk városban. Sztálin elvtárs mihelyt hírt kapott a forradalomról, útnak indult Petrográdra. Útközben üdvözlő táviratot küldött Leninnek Svájcba.

Sztálin elvtárs megérkeztével megtartották a párt Központi Bizottsága Irodájának kibővített ülését, amelyen megvitatták az ország **bolsevik** pártszervezetei vezetésének kérdését, továbbá a Pravda kérdését is. A Központi Bizottság Sztálin elvtársat bízta meg a Pravda irányításával. Ebben az időben a **bolsevikok** Pétervári és Központi

Bizottságának minden tevékenységét Sztálin elvtárs irányította, Molotov elvtárssal együtt. Sztálin elvtárs a Pravdá-ban megjelent első cikkeiben a forradalom valamennyi fontos kérdésében elvi útmutatásokat ad a **bolsevikoknak**, s egybekovácsolja a pártot a burzsoá-demokratikus forradalomnak szocialista forradalomba való átnövéséért folytatandó harcra.

Március 14-én a Pravda közölte Sztálin elvtársnak „A Munkás- és Katonaküldöttek Szovjetjeiről" írott cikkét. Sztálin elvtárs ebben a cikkében hangsúlyozta, hogy a forradalom továbbfejlesztése érdekében a munkások és a katonaköpenybe öltözött parasztok szövetségét „tudatossá és maradandóvá, tartóssá és szilárddá kell tenni, olyan szilárddá, hogy ellen tudjon állni az ellenforradalom provokációs kirohanásainak ...

Ennek a szövetségnek a szervei a Munkás- és Katonaküldöttek Szovjetjei".

Ebből következik, írta Sztálin elvtárs, a párt legfőbb feladata:

„Megszilárdítani ezeket a Szovjeteket, megalakítani őket mindenütt, összekapcsolni őket egymással, élükön a Munkás- és Katonaküldöttek Központi Szovjetjével, mint a nép forradalmi hatalmának szervével.. ."

Sztálin elvtárs a munkásokhoz, parasztokhoz és a katonákhoz fordulva felhívta őket:

„Egyesüljetek mindenütt a Munkás- és Katonaküldöttek Szovjetjeiben, az oroszországi forradalmi erők szövetségének és hatalmának szerveiben!

Ez a záloga annak, hogy a régi Oroszország sötét erőit teljesen legyőzzük".

Sztálin elvtárs „A háborúról" című cikkében, amely március 16-án jelent meg a Pravdában, pontosan jellemezte a folyamatban levő háborút, s megállapította, hogy az imperialista, igazságtalan rabló háború. Hangsúlyozta, hogy a háború jellegén mit sem változtatott az, hogy a cári önkényuralom hatalmát (felváltotta a burzsoá-földesúri kormány hatalma. Ugyanis ennek a kormánynak az a szándéka, hogy a háborút a „végső győzelemig" folytatja. Ez pedig nem más, mint a cári önkényuralom politikájának a folytatása: más népek imperialista leigázására és kirablására irányuló politika — bármennyire is leplezik valódi szándékukat a „Veszélyben a szabadság!" hamis jelszavának ordítozásával.

Március 18-án jelenít meg a Pravdá-ban Sztálin elvtársnak „Az orosz forradalom győzelmének feltételeiről" írott cikke. Ebben a cikkében Sztálin elvtárs a forradalom győzelmének a következő alapvető feltételeire mutatott rá: szükség van az egész oroszországi demokrácia forradalmi harcának összoroszországi szervére, a Munkás-, Katona- és Parasztküldöttek összoroszországi Szovjetjére, amely a kellő pillanatban a nép forradalmi harci szervéből a munkások forradalmi hatalmi szervévé válik, szükség van a forradalmi mozgalom központjaival szerves kapcsolatban álló felfegyverzett munkások hadseregére, amely megóvja a forradalmat az ellenforradalomtól.

Sztálin és Molotov a párt többségével együtt az imperialista Ideiglenes Kormánnyal szembeni bizalmatlanság politikája mellett szálltak síkra, szembefordultak a mensevik-eszer „honvédők" politikájával és az Ideiglenes Kormány feltételes támogatásának félmensevik álláspontjával, amelyet Kamenyev és a többi opportunista képviselt. A **bolsevikok** aktív harcot hirdettek a békéért, az imperialista háború ellen.

A **bolsevikok** kizárták soraikból Szevrjuk és Vojtymszkij opportunista csoportját, amely a Szovjetek márciusi tanácskozásán a mensevikekkel együtt szavazott.

A **bolsevikok** a harc új viszonyai között új irányvételt jelöltek meg.

Sztálin a **bolsevik** párt új irányvételének időszakáról azt írta:

„Ennek az időszaknak jellemző vonása az a tény, hogy egymás mellett, együtt, egy időben fennáll a burzsoázia diktatúrája és a proletariátus és parasztság diktatúrája, s az utóbbi bízik az elsőben, hisz annak béke-törekvéseiben, önként átadja a hatalmat a burzsoáziának és ilyképpen annak függvényévé válik. Komoly összeütközések a két diktatúra között még nincsenek. Van viszont «összekötő bizottság».

Ez óriási fordulat volt Oroszország történetében és példátlan fordulat volt pártunk történetében. A kormány közvetlen megdöntésének régi, forradalom előtti platformja világos és határozott volt, de már nem felelt meg a harc új feltételeinek. Most már nem lehetett közvetlenül a kormány megdöntését célul kitűzni, mert a kormány kapcsolatban volt a Szovjetekkel, amelyek a «honvédők» befolyása alatt állottak, és a pártnak erejét meghaladó háborút kellett volna viselnie mind a kormány, mind a Szovjetek ellen. De nem lehetett folytatni az Ideiglenes Kormány támogatásának politikáját sem, mert az Ideiglenes Kormány az imperializmus kormánya volt. A pártnak a harc új feltételei között új irányt kellett vennie".

Ezt az új irányt Lenin adta meg a pártnak híres Áprilisi Téziseiben.

(idézet: - A bolsevik párt a Nagy Októberi Szocialista forradalom győzelmének szervezője – című könyvből)

Maglód, 2018.07.21. Salánki László

A bolsevik párt a februári forradalom után - Lenin „Áprilisi Tézisei”

„**Áprilisi tézisek**: Az emigrációból, 1917. ápr. 3-án hazatért Lenin helyzetelemzése és iránymutatása, amelyben rámutatott, hogy a februári forradalmat követően Oroszország a polgári demokratikus forradalom és a szoc. forr. közötti átmenet állapotába került, kifejtette, hogy mit kell tenni a szoc. forr. kivívásához. Ebben az okmányban mutatta ki az Ideiglenes Kormány és az általa tovább folytatott háború imperialista jellegét, s hirdette meg a kormány bojkottját. A szoc. forr.-ba való viszonylag békés átmenet érdekében kiadta a "minden hatalmat a szovjeteknek" jelszót, s ezzel törekedett az Ideiglenes Kormány és a széles dolgozó tömegeket képviselő szovjetek párhuzamos (kettős) hatalmának a felszámolására az utóbbi javára. Követelte a földesúri földek szocializálását és az ipar munkásellenőrzését. Sürgette a pártkongresszus azonnali összehívását, új program kidolgozását, a párt nevének megváltoztatását (szociáldemokrata helyett kommunistára) és a III. Internacionálé megalapítását.” - kislexikon.hu

Vajon tudják a jobboldaliak, hogy az élősködő kizsákmányolás hívei?

Vajon képesek felfogni a jobboldaliak, hogy pénzért megvásárolt proletárokat megalázzák?

Vajon milyen alapon tartják embernek magukat a jobboldal hívei, akik a kapitalizmus élősködését elfogadják?

Vajon értik ezt az embertelenséget?

Nagyon úgy tűnik, ezeket az erkölcsük természetesnek tartja, ezért nem is értik a problémát.

A dolgozókat, akiket a kapitalizmus csőcselékké nevelt, felsőbbrendűként szolgaként kezelik. De mi van akkor, ha a dolgozó jónak tartja az alacsonyabb rendűségét és a szolgaságát. Na, ettől a dolgozó csak egy valódi alacsonyabb rendű csőcselék. Ez a kapitalizmus érdeke. De valóban ez a proletár dolgozó érdeke?

Oroszország a polgári demokratikus forradalomtól a szocialista forradalomhoz való átmenet időszakában

„A cárizmus megdöntése új szakaszt nyitott Oroszország történetében. A februári forradalom nyomán mélyreható változások következtek be az osztály-erőviszonyokban. A burzsoázia átvette a politikai hegemóniát, vezető pártja — a kadetok — a kormányzást. A kispolgári pártok — az eszerek és mensevikek — támogatásával a kadetok mindenáron a hatalom megtartására, a forradalom továbbfejlődésének megakadályozására törekedtek.

Az egyetlen következetesen forradalmi párt, amelynek politikai irányvonala a kivívott győzelem megszilárdítására, a monarchia visszaállítását célzó valamennyi kísérlet megsemmisítésére, a forradalom továbbfejlesztésére irányult, a **bolsevik** párt volt.

A bolsevik párt a februári forradalom után. Lenin „Áprilisi Tézisei”

A februári forradalom napjaiban, midőn a **bolsevikok** kiléptek az illegalitásból, a párttagok száma nem volt-több 45 000-nél. Ezek azonban harcedzett, a tömegek között végzett politikai és szervező munka sok éves tapasztalatával felvértezett káderek voltak. A börtönökből, a száműzetésből és az emigrációból hazatértek a párt neves vezetői— F. E. Dzerzsinszkij, P. A. Dzsaparidze, V. V. Kujbisev, G. K. Ordzsonikidze, J. M. Szverdlov, I. V. Sztálin, Sz. G. Saumjan — és az Állami Duma képviselői: G. I. Petrovszkij, M. K. Muranov, A. J. Badajev és mások. Hosszú szünet után már március 5-én újra megjelent a párt központi lapja: a „Pravda”. Nyomában Moszkvában, Kijevben, Harkovban, Szamarában és sok más városban is megjelentek a **bolsevik** újságok.

A pártszervezetek nem tudtak mindjárt beleilleszkedni a gyökeresen megváltozott helyzetbe, amely új orientációt követelt meg, új jelszavakat a milliós tömegek összefogására és vezetésére. E nehéz pillanatban különös erővel nyilvánult meg Leninnek, a párt vezérének rendkívüli bölcsessége és éleslátása.

A forradalom emigrációban érte Lenint. Itt írta meg „Levelek a távolból” című sorozatát, amelyben a végbemenő forradalom mozgató erőit és sajátosságait, szocialista forradalomba való átnövésének perspektíváit elemezte. „*Munkások* — írta Lenin —, *a cárizmus elleni polgárháborúban a proletárhősiességnek, a népi hősiességnek csodáit műveltétek, most csodákat kell művelnetek a proletariátus és az egész. nép megszervezése terén, hogy előkészítsétek győzelmeteket a forradalmi második szakaszában*.”

Az Ideiglenes Kormányt népellenesnek bélyegezte és óvta a munkásokat attól, hogy a legcsekélyebb bizalmat is tanúsítsák iránta. A **bolsevik** párt teljes politikai és szervezeti önállósága, tömegkapcsolatainak kiszélesítése, a nép felfegyverzése, a szovjetek megszilárdítása — ezek voltak Lenin első útmutatásai és tanácsai, amelyeket oroszországi elvtársainak küldött.

1917. április 3-án Lenin hazatért. Pétervárott a Finlandi pályaudvaron munkások és munkásnők, katonák és matrózok ezrei lelkesen fogadták. Beszédét, amelyet egy páncélautó tetejéről mondott el, ezzel a jelszóval fejezte be: „Éljen a szocialista forradalom!”.

Másnap Lenin a **bolsevikoknak** a Tauriai palotában tartott értekezletén a háborúról és békéről szóló beszámolót tartott, s ezt megismételte egy gyűlésen, amelyen a mensevikek is jelen voltak. A beszámoló téziseit április 17-én a „Pravda” „A proletariátus feladatai a jelenlegi forradalomban” címen közölte.

Lenin e tézisei — a történelmi jelentőségű „Áprilisi tézisek” — világos, kimerítő választ adtak a legélesebben felvetődő, legfontosabb kérdésekre, amelyek elé a forradalmi események viharos fejlődése a munkásosztály pártját állította. Lenin rámutatott, hogy a hatalomnak a burzsoázia kezébe kerülésével lezárult a forradalom első szakasza. A munkások és katonák által létrehozott szovjetekben a proletariátus és a parasztság forradalmi-demokratikus diktatúrája öltött testet, amelynek megteremtését a **bolsevikok** már 1905-ben napirendre tűzték. Ez a „második kormány” azonban megegyezésre lépett az Ideiglenes Kormánnyal, a burzsoázia diktatúrájának szervével, önként átengedve ennek a hatalmat. Ily módon két diktatúra sajátságos összefonódása jött létre, ez azonban nem állhat fenn sokáig. Most sem a demokratikus békét elérni, sem földet és kenyeret szerezni nem lehet másként, csakis a burzsoázia hatalmának megdöntése és a proletariátus diktatúrájának megteremtése útján. Csak így érhető el a béke — hiszen az antant-imperialistákhoz ezer szállal kötődő burzsoázia a hódító háború folytatása mellett van; a föld — hiszen a burzsoázia érdekei összefonódnak a földbirtokosok érdekeivel, mert a földesúri földek nagy része jelzáloghitellel terhelt; és végül a kenyér is — hiszen az éhínség mesés gazdagodási lehetőséget nyújt a bankoknak, földbirtokosoknak, tőkés gabonakereskedőknek és gazdagparasztoknak. Csak a szocialista forradalom mentheti meg az országot a gazdasági katasztrófától, válthatja valóra a néptömegek életbe vágó követeléseit, ránthatja ki Oroszországot az imperialista háború örvényéből. A szocialista forradalmat a proletariátus csak a falusi szegénységgel szövetségben, a parasztság ingadozó középrétegeit a maga oldalára állítva hajthatja végre.

Elméleti és gyakorlati szempontból egyaránt óriási jelentőségű megoldást dolgozott ki Lenin az „Áprilisi tézisek”-ben a forradalmi hatalom szervezetének politikai formájára nézve. A Párizsi Kommün tanulságait figyelembe véve és a két orosz forradalom tapasztalatai alapján arra a következtetésre jutott, hogy az állam új, legmagasabb rendű típusa, amelyben a proletariátus diktatúrája megtestesül, nem a parlamentáris demokratikus köztársaság, hanem az „országszerte alulról fölfelé felépített” szovjetek köztársasága kell, hogy legyen. Ha minden hatalom a szovjetek kezébe kerül, ez maga után vonja a régi, a nép fölött álló és a néppel ellenségesen szemben álló államgépezet összezúzását, felváltását olyan új igazgatási apparátussal, amely közvetlenül kifejezésre juttatja a legszélesebb néptömegek akaratát, forradalmi iniciatíváját.

Az adott helyzetben, midőn a szovjetek támogatták az Ideiglenes Kormányt, s a munkás-, katona- és paraszttömegek bíztak a szovjetekben, hiba lett volna kiadni az Ideiglenes Kormány azonnali megdöntésének jelszavát; ez azt jelentette volna, hogy a **bolsevikok** a szovjetek ellen fordulnak, elszakadnak a tömegektől. De megengedhetetlen volt a burzsoázia hatalmának támogatása is. Ezért Lenin kiadta a jelszót „Semmi támogatást az Ideiglenes Kormánynak!”, „Minden hatalmat a szovjeteknek!”. Ez a jelszó akkor a szovjeteknek a burzsoá kormánnyal való szakítását jelentette, ami szükségképpen maga után vonta volna ennek bukását és új kormány alakulását — kezdetben mensevikekből és eszerekből, minthogy akkor a szovjetekben ők voltak többségben.

Noha a kispolgári pártok — osztálytermészetüknél fogva — képtelenek voltak más politikát folytatni, mint a proletariátus és a burzsoázia közötti lavírozás, a kompromisszumok és a burzsoáziának tett engedmények politikáját, az egész hatalomnak a szovjetek kezébe kerülése ennek ellenére nagy jelentőségű tény lett volna. Tág teret nyitott volna a szovjetek által egybefogott tömegek forradalmi öntevékenységének. A szovjeteken belül kibontakozó osztály- és pártküzdelmek során a megalkuvók rövidesen lelepleződtek volna, s a **bolsevikok** gyorsabban tudták volna a maguk oldalára vonni a tömegeket. A munkásoknak, katonáknak és parasztoknak a szovjetek demokratikus választási rendszerével és a küldöttek visszahívásának jogával élve, lehetőségük volt a szovjetek, s ezen át a kormány összetételének megváltoztatására, a nép létérdekeit védelmező **bolsevik** párt kezébe adva az ország vezetését.

Ez a forradalom békés továbbfejlesztésének irányvonala volt. E lenini koncepció a népnek a cárizmus felett aratott győzelme nyomán kialakult valóságos helyzet és osztály-erőviszonyok elemzéséből következett. „A fegyver a nép kezében volt, a nép felett nem volt külső erőszak — ez volt a dolog lényege. Ez volt az a körülmény, amely lehetővé tette és biztosította az egész forradalom fejlődésének békés útját.” Lenin leszögezte: a forradalom polgári demokratikus szakaszából a szocialista szakaszba való átmenet békés útja a legkevésbé fájdalmas, a legkedvezőbb a nép számára. A **bolsevikok** ennek megfelelően minden erejükkel ezért az útért harcoltak.

Lenin és a **bolsevikok** e döntésükben számításba vették, hogy a forradalom békés továbbfejlődését a nép túlereje biztosítja. E túlerő megőrzését és fokozását, a Vörös Gárda és a hadseregben működő forradalmi szervezetek megerősítését a párt egyik legfontosabb feladatának tekintették.

Az „Áprilisi tézisek”-ben Lenin megfogalmazta a **bolsevik** párt gazdasági programját. A párt — írta — nem tűzi ki célul a szocializmus azonnali „bevezetését”, amíg maguk a tömegek nem ébrednek tudatára annak, hogy a szocializmus megvalósítása szükséges és elkerülhetetlen. „De csak a »majdnem-marxista« szólamok mögé rejtőző burzsoá szofisták vezethetik le ebből az igazságból az olyan politika igazolását, amely elodázná a gyakorlatilag már teljesen megérett, sürgős forradalmi rendszabályokat, amilyeneket a háború folyamán számos burzsoá állam gyakorta megvalósított, és amelyek a közeledő teljes gazdasági bomlás és éhínség elleni harc

érdekében halaszthatatlanul szükségesek.” Az ilyen rendszabályok, a szocializmus felé vezető objektíve már megérett lépések közé tartozott a bankok államosítása; a szindikátusok államosítása vagy legalábbis — haladéktalanul — a munkásküldöttek szovjetjeinek ellenőrzése alá helyezése; a társadalmi termelésnek és a termékek elosztásának a szovjetek ellenőrzése alá helyezése; a földesúri földek elkobzása és az összes földek nacionalizálása.

Lenin rámutatott: mindaddig, amíg a hatalom a burzsoázia kezében van, a háború, amelyet az Ideiglenes Kormány tovább folytat, szükségképpen imperialista jellegű. Ezért a „forradalmi honvédelemnek” tett legcsekélyebb engedmény is a szocializmus elárulásával, az internacionalizmus teljes elvetésével egyértelmű. A párt tevékenységében a tömegek között kifejtett propaganda nyomul előtérbe, melynek feladata; tisztázni előttük a háború igazi jellegét, eloszlatni bennük ama naiv hitet, hogy a háborúnak véget lehet vetni pusztán azzal, hogy „a szuronyt a földbe döfjük” — a tőke hatalmának megdöntése nélkül.

Az „Áprilisi tézisek”-ben Lenin állást foglalt a pártkongresszus mielőbbi összehívása, a pártprogram felülvizsgálása, a párt nevének megváltoztatása mellett. „»Szociáldemokrácia« helyett, amelynek hivatalos vezérei az egész világon elárulták a szocializmust és átpártoltak a burzsoáziához (a »honvédők« és az ingadozó »kautskysták«), Kommunista Pártnak kell neveznünk magunkat” — írta Lenin. A tézisekben felvetette a III., Kommunista Internacionálé megteremtésének feladatát is.

Lenin fellépése, az, hogy a tömegeket harcba hívta a szocialista forradalomért, dühödt ellenállást váltott ki a mensevikek és eszerek részéről. A pétervári szovjet végrehajtó bizottságában — ez az ő kezükben volt — a lenini tervet élesen elítélő határozatot vittek keresztül. Az Ideiglenes Kormány a megalkuvók rágalomkampányát felhasználva arra készült, hogy leszámoljon Leninnel.

A **bolsevik** párton belül is fellépett a lenini irányvonal ellen egy kisebb opportunista csoport (Kamenyev és néhány híve). Ezek az Ideiglenes Kormány „feltételes támogatásának” félmensevik álláspontjára helyezkedtek, és azt állították, hogy Oroszország nem érett még meg a szocialista forradalomra. Az opportunisták azonban hamarosan elszigetelődtek. Rövid időn belül az egész párt a lenini program köré tömörült. A **bolsevik** szervezetek nőttek és erősödtek: taglétszámuk már áprilisban meghaladta a 80 000 főt. A **bolsevikok** befolyása országszerte szakadatlanul erősödött.1917. április 24-én Pétervárott megnyílt a **bolsevik** párt VII. összoroszországi konferenciája, az első legálisan megtartott pártkonferencia. A fővárosban összegyülekezett **bolsevik** gárda megjárta a cárizmus ellen vívott harc tövises útját. A konferenciát Lenin irányította, s ő volt a legfontosabb napirendi pontok előadója. A konferencia határozatai megszabták a párt irányvonalát az új történelmi helyzetben. A konferencia az „Áprilisi tézisekkel” teljes összhangban a párt általános politikai feladatát abban jelölte meg, hogy irányt kell venni a szocialista forradalomra, és kiadta a „Minden hatalmat a szovjeteknek!” jelszót, amely ekkor a forradalom békés továbbfejlesztésének jelszava volt.

Az agrárkérdésről hozott határozat követelte, hogy a földesúri földeket haladéktalanul kobozzák el és bocsássák a paraszt- és földmunkás-bizottságok rendelkezésére, továbbá nacionalizálják a földet az egész ország területén. A párt felszólította a parasztokat: ne várják meg az alkotmányozó gyűlés összehívását, hanem azonnal és szervezetten vegyék kezükbe a földesúri földet. A nemzeti kérdésben elfogadott határozatot a proletár internacionalizmus szelleme hatotta át. A határozat kinyilvánította a nemzetek önrendelkezési jogát, a különválást is beleértve. Kimondta: az Oroszország kötelékében megmaradó népek számára területi autonómiát kell adni; a nemzeti kisebbségeket sújtó mindennemű korlátozást el kell törölni; szabad fejlődésüket külön törvényekben kell biztosítani; az összes oroszországi nemzetiség élenjáró proletárjait egységes munkáspártba kell tömöríteni.

Arra a kérdésre, hogyan lehet a leggyorsabban véget vetni az imperialista háborúnak, a konferencia a következőképpen válaszolt: türelmesen, állhatatos munkával meg kell magyarázni a népnek, hogy a háborút csak úgy lehet befejezni, ha a hatalom a proletárok és félproletárok osztályának kezébe megy át. Amíg ez nem következik be, „pártunk minden módon támogatni fogja azokat a külföldi proletárpártokat és csoportokat, amelyek már a háború idején valóban forradalmi harcot folytatnak imperialista kormányaik és saját burzsoáziájuk ellen. Különösen elősegíti majd a párt a fronton valamennyi hadviselő ország katonái közt megindult tömeges lövészárok-barátkozást, s arra törekszik, hogy az elnyomottak szolidaritásának ezt az ösztönös megnyilvánulását tudatos és a lehető legszervezettebb mozgalommá változtassa, amely arra irányul, hogy valamennyi hadviselő országban az egész államhatalom a forradalmi proletariátus kezébe menjen át.”

Az áprilisi konferencia határozottan állást foglalt az ellen, hogy a **bolsevikok** részt vegyenek a hadviselő országok szocialistáinak Stockholmba tervezett kongresszusán. Ennek összehívása a szociálpacifisták manővere volt; arra szolgált, hogy leplezze az imperialista békefeltételekről folyó diplomáciai tárgyalásokat. „Szocialisták, ha csak nem akarják elárulni a proletariátus ügyét, nem vehetnek részt sem közvetlenül, sem közvetve ebben a szennyes és önző alkudozásban, amelyet a különböző országok tőkései az általuk rablott zsákmány felosztása körül folytatnak” — hangzott az áprilisi konferencia határozata.

A **bolsevik** párt, az áprilisi konferencia határozataival felfegyverkezve, harcot indított a tömegek megnyeréséért, hogy kivonja őket a megalkuvók befolyása alól, hogy megvalósítsa a szocialista forradalom lenini irányvonalát.”

(idézet: - Világtörténelem 7. kötet – című könyvből)

Maglód, 2018.07.23. Salánki László

Az Ideiglenes Kormány válságának kezdete – 1917. április

„A két hatalom eleinte együttműködött, az új kormányba mind a szovjetek, mind a kadetok és oktobristák delegáltak tagokat, ám hamar kormányválság alakult ki. Áprilisban hazatértek az emigrációból a bolsevik vezetők (Lenin, Trockij, Zinovjev és Buharin), Lenin pedig nemsokára kiadta áprilisi téziseit, aminek kulcsmondata a *„semmiféle támogatást az ideiglenes kormánynak, minden hatalmat a szovjeteknek”* volt.

Májusban tíz polgári (kadet, oktobrista), valamint hat szovjetminiszternek (eszerek és mensevikek) még sikerült egy „nagykoalíciós” kormányt alakítani, és megkezdeni a legfontosabb intézkedéseket, mint a földosztás, a háború befejezése, a szólás-, sajtó-, egyesülési-, és sztrájkszabadság biztosítása. A bolsevik propaganda azonban hamar megtette hatását, május végétől folyamatos tüntetések kezdődtek az ideiglenes kormány ellen, amelynek vezetését június 30-án Kerenszkij vette át.” - mult-kor.hu

Kettős hatalom nem maradhat sokáig fenn. Vagy a reakciósok vagy a dolgozó nép hatalma, ez volt a kérdés. A dolgozó népet a **bolsevikok** képviselték a reakciósokat kadetek, eszerek, mensevikek, és a cár, akik a világháborúban 5 millió orosz proletár haláláért felelősek, és tovább akarták a kizsákmányolást, az élősködést a népen. A **bolsevikok** a dolgozó nép felszabadítását akarták a kizsákmányolás alól. És ebben a harcban nem kötelez becsületre a kapitalistákkal szemben semmi, ők a polgári „demokrácia” mellett a dolgozó néppel szembeni diktatúrát akarták megvalósítani. A **bolsevikok** pedig velük szembeni proletárdiktatúrát valósították meg. Ilyen az osztályharc. A történelem kereke csak forog, forog, néha visszafelé, de azért idővel megint előre fog a reakció kárára, legalábbis eddig így volt. Az emberré válás másként nem lehetséges.

„Már 1917 áprilisában sor került az első nagyszabású tömegmegmozdulásra az Ideiglenes Kormány politikája ellen a legégetőbb kérdésben: a háború és béke kérdésében.

A néptömegek, noha még fogva tartotta őket a „forradalmi honvédelem” jelszava, állhatatosan követelték, hogy a szovjetek és a kormány hozzák nyilvánosságra háborús célkitűzéseiket, nyíltan mondjanak le az annexiókról és a hadisarcról. Pétervárott, Moszkvában és más városokban népes gyűlések és tüntetések zajlottak le a béke jelszava alatt. A pétervári szovjet kénytelen volt figyelembe venni e hangulatot: március 14-én közzétette a „Felhívás a világ népeihez” című dokumentumot, amelyben az oroszországi demokrácia nevében kijelentette, hogy „minden erejét latba fogja vetni saját uralkodó osztályai hódító politikája ellen, s felhívja Európa népeit, tegyenek együttesen határozott lépéseket a béke érdekében”. A felhívás pusztán deklaratív jellegű volt, semmiféle konkrét útmutatást nem tartalmazott a békéért való harc tennivalóit illetően. Sőt, mi több, azzal az ürüggyel, hogy a szabadságot meg kell védelmezni a külső veszély ellen, a háború folytatására szólította fel a hadsereget.

A szovjet vezetői igyekeztek rábeszélni az Ideiglenes Kormányt, hogy bocsásson ki hasonló értelmű nyilatkozatot. Hosszas alkudozások, a kompromisszumos megfogalmazások utáni keresgélés után március 28-án napvilágot látott „Az Ideiglenes Kormány nyilatkozata a háborúról”. Hangsúlyozva, hogy a háborút folytatni kell, a kormány kijelentette: a szabad Oroszország célja „nem az, hogy uralomra jusson más népek fölött, nemzeti javaikat elragadja, idegen területeket hódítson; célja a tartós béke megteremtése a népek önrendelkezése alapján”. De még ezt az üres ígéretet is nyomban semmivé tette az a megszorítás, hogy a kormány külpolitikája „teljes mértékben figyelembe veszi szövetségeseinkkel szemben vállalt kötelezettségeinket”.

Az Ideiglenes Kormány deklarációja, noha kizárólag az oroszországi néptömegek félrevezetését szolgálta, aggodalmat keltett az antanthatalmak vezető köreiben. Az angol és francia imperialisták azzal a követeléssel álltak elő, hogy az Ideiglenes Kormány adjon szilárd biztosítékokat a háború folytatására nézve, továbbá tegye határozottabbá politikáját a szovjetekkel és a mögöttük álló forradalmi tömegekkel szemben.

Miljukov, az Ideiglenes Kormány külügyminisztere készségesen helyt adott e követeléseknek; április 18-án jegyzéket intézett a szövetségesekhez, amelyben kijelentette, hogy a március 28-i nyilatkozat „az egész nép ama törekvésének” ad kifejezést, hogy a „háborút a végső győzelemig folytassa”. A jegyzék alig leplezett formában az annexiók és hadisarcok szükségességét is elismerte. A Miljukov-jegyzék imperialista jellege viharos felháborodást keltett a munkások és katonák körében. Április 20-án, a jegyzék nyilvánosságra hozatala után, Pétervárott spontán tüntetések kezdődtek. Jelszavuk kezdetben ez volt: „Vesszen Miljukov!” Ám még aznap a **bolsevik** párt Központi Bizottsága felhívással fordult a munkásokhoz és katonákhoz: tiltakozzanak az imperialista politika ellen — nem egyes személyek, hanem az egész burzsoá osztály és kormánya politikája ellen. Április 21-én a tüntetések fokozott erővel folytatódtak. Munkások, katonák, matrózok tízezrei vonultak fel e jelszavakkal: „Minden hatalmat a szovjeteknek!”, „Le a háborúval!”, „Hozzák nyilvánosságra a titkos szerződéseket!”, „Vesszen a hódító politika!” Kornyilov tábornok, a pétervári katonai kerület parancsnoka, kísérletet tett arra, hogy tüzérséget vessen be a tüntetők ellen, de a katonák megtagadták a parancs teljesítését. Tiltakozó tüntetések zajlottak le Moszkvában, Nyizsnyij Novgorodban, Harkovban, Jekatyerinburgban és más városokban is.

Ezek az események az Ideiglenes Kormány válságának kezdetét jelezték. A burzsoázia vezérei, hogy mentsék a helyzetet, manőverezéshez folyamodtak: elhatározták, hogy feláldozzák a nép által leginkább gyűlölt

minisztereket, Miljukovot, Gucskovot, s a kormányba — megrendült tekintélyének helyreállítása végett — bevonják a pétervári szovjet képviselőit.

A szovjetnek ebben a helyzetben minden lehetősége megvolt arra, hogy a tömegek követelésének megfelelően minden hatalmat a kezébe vegyen. A mensevik-eszer vezetők azonban elutasították a kínálkozó lehetőséget: „... a tőkések bukófélben levő kormányát támogatták, még jobban belegabalyodtak a velük való paktálásba és még végzetesebb lépéseket tettek, amelyek a forradalom pusztulásához vezettek".

1917. május 5-én Lvov herceg elnökletével megalakult az új Ideiglenes Kormány. Az új kormányt koalíciós alapon állították össze: tíz minisztere a burzsoázia képviselője volt, hat miniszter a kispolgári pártokat képviselte. Hadügyi és tengerészeti miniszter Kerenszkij lett, az eszerek vezetője, V. M. Csernov földművelésügyi miniszter, a mensevikek vezetője, I. G. Cereteli posta- és távírdaügyi miniszter.

A pétervári szovjet vezetői tehát durván megszegték korábbi határozatukat, amely kimondta, hogy nem vesznek részt burzsoá kormányban. Áruló lépésük leplezésére demagóg módon azt hangoztatták, hogy Miljukov és Gucskov leváltása a forradalmi demokrácia győzelme, a burzsoázia óriási engedménye. A valóságban persze szó sem volt ilyesmiről, csupán a díszletek változtak.

A koalíciós kormány politikája

A koalíciós Ideiglenes Kormány kizárólag abban különbözött az előző, tisztán polgári kormánytól, hogy a változatlan politikát most a „szocialista" miniszterek ígéreteinek és nagyhangú nyilatkozatainak valóságos áradata leplezte.

A „muzsik-miniszter" — így nevezték az eszerek Csernov földművelésügyi minisztert — arra fordította erőfeszítéseit, hogy a parasztmozgalmakat „törvényes mederbe terelje", megakadályozza a földesúri földek erőszakos elfoglalását. A parasztokat továbbra is azzal hitegették, hogy várják meg az alkotmányozó gyűlés összehívását. Csernov, aki a parasztmozgalmak nyomása alatt lavírozásra kényszerült, a föld adásvételét megtiltó törvénytervezetet terjesztett elő, amelyet azonban a kormány nem fogadott el.

Nem változott meg a kormány munkáspolitikája sem. A munkaügyi miniszter, a mensevik Szkobelev, bejelentette, hogy a tőkésektől maradéktalanul el fogják venni a vállalkozói hasznot. Ez a külsőre forradalmi lépés azonban valójában üres frázis volt, melyet semmiféle gyakorlati lépés nem követett. Nem iktatták törvénybe a nyolcórás munkanapot, a béremelési követeléseket nem teljesítették, a munkaügyi konfliktusokat a tőkések javára oldották meg. A kormány nem foganatosított rendszabályokat a gazdasági zűrzavar, a drágaság és a spekuláció ellen. Tevékenysége abban merült ki, hogy különféle „szabályozó" szerveket létesített, amelyeket a burzsoázia képviselői tartottak a kezükben, ugyanakkor pedig ellene szegült annak, hogy a termelést és a javak elosztását munkásellenőrzés alá helyezzék.

A monopoltőke az Ideiglenes Kormány támogatásával szélesítette ki pozícióit. A részvénytársaságok, szindikátusok stb. szervezésének és tevékenységének módjára vonatkozó korlátozásokat megszüntették. Oroszországban csupán 1917 első hat hónapjában 206 részvénytársaság alakult. A nagytőkések új vállalkozói szervezeteket létesítettek: az Iparvédő Bizottságot, a Magánvasutak Tanácsát, az Egyesített Ipari Szövetséget. Augusztus közepén Pétervárott megtartották az üzem- és gyártulajdonosok társaságainak konferenciáját, s itt egységes országos szervezetet alakítottak.

A koalíciós kormány az oroszországi népek függetlenségének ellenségeként lépett fel. Ellenséges álláspontra helyezkedett még a különböző nemzetiségi területeken — Ukrajna, Belorusszia, Közép-Ázsia, a Kaukázus vidéke stb. — létrejött burzsoá-nacionalista szervezetekkel szemben is.

Röviddel megalakulása után a koalíciós kormány összeütközésbe került az ukrán Központi Radával. Az összeütközést a Rada manifesztuma — az „Első Univerzálé" — közzététele váltotta ki, amely kimondta, hogy az ukrán népnek „joga van arra, hogy maga rendelkezzék életével". E pusztán deklaratív kijelentés is elég volt ahhoz, hogy heves ingerültséget keltsen az Ideiglenes Kormányban. Súlyos konfliktus robbant ki a Finnországhoz fűződő kapcsolatok terén is. Az Ideiglenes Kormány arra szorítkozott, hogy helyreállította Finnország autonómiáját abban a formában, ahogyan az 1809. évi alkotmány előírta. Midőn pedig a finn parlament törvényt hozott, amelynek értelmében a külpolitika és a hadügyek kivételével minden kérdésben autonóm jogok illetik meg, a parlamentet azonnal feloszlatták, s épületét kormánycsapatok szállták meg.

Változatlan maradt a külpolitika is. Az imperialista háborúnak a „végső győzelemig" való folytatását a kormány békeszerető nyilatkozatokkal leplezte. Május 6-i deklarációjában kijelentette: arra törekszik, hogy „mielőbb elérhessék az általános békét". Ám a megfogalmazás általános jellege a legkülönfélébb értelmezésekre is lehetőséget adott. A kormány valódi szándékai abban nyilvánultak meg, hogy kategorikusan elzárkózott a cárizmus idején kötött titkos szerződések közzététele elől. Az orosz követekhez küldött titkos instrukciókban és a szövetséges hatalmak diplomatáival folytatott beszélgetések során az új külügyminiszter, Tyerescsenko, maradéktalanul felfedte az Ideiglenes Kormány kijelentésének valódi értelmét. A deklaráció, mondta többek

között a japán követnek, „semmi esetre sem jelenti azt, mintha azonnali általános békekötést javasolnánk... A háborút semmi esetre sem szakítjuk meg.”

A háború folytatásának politikája azzal a következménnyel járt, hogy tovább erősödött Oroszország függősége az antanttal szemben. Az orosz burzsoázia — attól rettegve, hogy magára marad a forradalmi néppel szemben — egyébként is arra törekedett, hogy a szövetségeseknek tett újabb engedmények révén biztosítsa magának a nyugati imperializmus politikai és gazdasági támogatását. A szövetségesek ezt kihasználva egyetlen dolgot követeltek: a hadműveletek folytatását, bármi áron is. Oroszországba érkeztek nyugat-európai szociálsoviniszták— az angol Henderson és J. H. Thomas, a francia A. Thomas, a belga Vandervelde — valamint az AFL képviselői, hogy az orosz népet rábeszéljék „kötelességének teljesítésére”. A szövetségesek követelésére az Ideiglenes Kormány katonai alakulatokat küldött a Nyugat-Európában és a Balkánon harcoló orosz csapatok újjászervezésére és feltöltésére.

Anglia, Franciaország és az Egyesült Államok imperialista körei már ekkor terveket szőttek Oroszországnak befolyási övezetekre való felosztásáról; e tervek megvalósításában a háború alatt megerősödött amerikai imperializmus vezető szerepre tört. 1917 májusában az amerikai kormány bejelentette, hogy kölcsönt nyújt Oroszországnak. A bejelentést követően népes katonai-politikai misszió érkezett Oroszországba, élén Root volt miniszterrel. A misszió ekként fogalmazta meg kormánya álláspontját: „Ha nem harcoltok — nem kaptok pénzt”. Az Ideiglenes Kormány nagy sietve újfent hitet tett amellett, hogy Oroszország folytatja a háborút. A Root-misszió működése „Az orosz hadsereg és polgári lakosság morális állapotának megőrzését és megszilárdítását célzó amerikai akcióterv” elkészítésével zárult. Ezzel egyidejűleg a Stevens mérnök vezette „technikai misszió” tervet dolgozott ki az ország gazdasági életének idegrendszere, a vasúti hálózat megkaparintására. Az Ideiglenes Kormány Stevenset tanácsadónak nevezte ki a közlekedésügyi miniszter mellé, az Egyesült Államokban pedig ezalatt különleges „vasúti hadtestet” létesítettek azzal a céllal, hogy kézbe vegye az orosz vasutak irányítását.

A forradalmi tömegmozgalmak fellendülése

A munkásokban, a dolgozó parasztokban és a katonákban szakadatlanul fokozódott az elégedetlenség az Ideiglenes Kormány népellenes, imperialista politikájával szemben. A tömegek forradalmi aktivitása növekedőben volt. A **bolsevik** párt segítette őket abban, hogy helyesen értékeljék az eseményeket, és a szovjetek hatalmáért vívott küzdelem zászlaja alá tömörüljenek.

A **bolsevikok** bátor forradalmi propagandát fejtettek ki a gyárakban és üzemekben, a laktanyákban, a lövészárkokban és a parasztok körében. Heves szócsatákat vívtak a burzsoá pártok képviselőivel és a megalkuvókkal, szenvedélyes erővel és egyben ügyes hozzáértéssel győzték meg hallgatóikat eszméik igazáról.

A dolgozók gyűlésein Lenin is gyakran felszólalt. Beszélt a Putyilov-, az Obuhov-gyár és a Csőgyár munkásai, az Izmaili ezred és más egységek katonái előtt. A páncéloshadosztály katonáinak gyűlésén elhangzott felszólalásáról a „Szoldatszkaja Pravda” így írt: „A beszéd olyan erőt árasztott, olyan ellenállhatatlan igazság hevítette át, hogy a gyűlés résztvevői utána még sokáig nem tudtak lecsillapodni, s a katonák vállukra emelték Lenin elvtársat. . .”A tömegek megnyerésében óriási szerepet játszott a **bolsevik** sajtó. 1917 nyarára a **bolsevik** újságok száma meghaladta a negyvenet, napi példányszámuk 320 000 volt. Különösen nagy népszerűségnek örvendett a „Pravda”, amely csaknem naponta közölt cikkeket Lenin tollából.

Napról napra nőtt a munkásosztály szervezettsége. A forradalmi harcokban megalakított üzemi bizottságok (fabzavkomok) egy-egy vállalat valamennyi munkását és tisztviselőjét egyesítették. Az üzemi bizottságok eltávolították a vállalatoktól a régi adminisztráció leggyűlöltebb képviselőit, számos esetben munkásellenőrzést létesítettek a termelés fölött, munkásmegmozdulásokat, gyűléseket és tüntetéseket szerveztek, nagyszabású politikai és kulturális-népművelő tevékenységet fejtettek ki.

A munkások újjáélesztették a régi szakszervezeteket és újakat hoztak létre. Csupán 1917. március-áprilisában Pétervárott és Moszkvában több mint 130, egész Oroszország területén pedig mintegy 2000 szakszervezet alakult. A szakszervezetek III. összoroszországi konferenciáján (június végén) a küldöttek mintegy 1,5 millió tagot képviseltek. A **bolsevikok** ekkorra már sok pétervári és moszkvai szakszervezetet — a vasmunkásokét, a textilmunkásokét, a bőrösökét —irányításuk alá vontak, más szakszervezetekben azonban még a mensevik és eszer befolyás dominált.

Kiszélesedett a nyolcórás munkanapért, a béremelésért, a jobb munkafeltételekért vívott küzdelem. 1917 nyarán országszerte nagyszabású gazdasági sztrájkok robbantak ki — a moszkvai és a pétervári vasúti csomóponton, Szormovóban, Bakuban, a Donyec-medencében, az Urálban és másutt.

Újra fellendülőben volt a parasztmozgalom. Az ország minden tájáról olyan hírek érkeztek, hogy a parasztok megtagadják a földesuraknak járó szolgáltatások teljesítését, a tilalmak ellenére fát vágnak az erdőkben, ráteszik a kezüket a rétekre, kaszálókra, lefoglalják a termést, a felszereléseket, elszántják a földesúri földeket, szétdúlják

és felégetik a földesúri uradalmakat. A földesúri földek és javak elvétele március-májusban a paraszti megmozdulásoknak alig több mint 30 százalékát tette ki; június-augusztusban sokkal nagyobb méreteket öltött: a megmozdulásoknak mintegy 70 százalékát az ilyen esetek alkották. A parasztmozgalom a központi földművelő övezetben, a Volga mentén, Ukrajnában és Belorussziában volt a legerősebb.

A munkás- és katonaküldöttek szovjetjeinek példájára és hatására paraszt-szovjetek alakultak: a kormányzósági és kerületi szovjeteket parasztkongresszusokon, a járási és falusi szovjeteket az illető járás, illetve falu lakóinak gyűlésén választották. Az eszerek és a mensevikek, akik a kormányzósági és a kerületi szovjetekben megszerezték a vezető pozíciókat, minden eszközzel gátolni igyekeztek a parasztság forradalmi kezdeményezéseit. A parasztküldöttek I. összoroszországi kongresszusa (1917. május) az eszer többség befolyása alatt bizalmat nyilvánított az Ideiglenes Kormány iránt, és helyesléséről biztosította a háború folytatásának politikáját.

A **bolsevikok** a kongresszus szónoki emelvényét agrárprogramjuk népszerűsítésére, a paraszti tömegek megnyerésére használták fel. Lenin nyílt levelet intézett a küldöttekhez, s május 22-én nagy beszédet tartott a kongresszuson. A **bolsevikok** határozati javaslata követelte, hogy minden földet megváltás nélkül haladéktalanul adjanak át a népnek, a földeket a parasztok által megalakított szovjetek és bizottságok rendelkezésére bocsátva. Az eszereknek és a mensevikeknek azonban sikerült a javaslatot megbuktatniuk és a sajátjukat elfogadtatniuk, amely — noha elismerte, hogy a földet a nép kezére kell adni — a megoldást változatlanul az alkotmányozó gyűlés összehívásának idejére halasztotta.

Az ország politikai életének középpontjában a háború kérdése állott. A tömegekben élő honvédő illúziókat még nem sikerült leküzdeni, de mind erőteljesebbé vált a törekvés: véget kell vetni a háborúnak. Fokozódott a forradalmi erjedés a hadseregben és a flottában.

A **bolsevikok** legjobb kádereiket irányították a hadseregbe. A katonatömegek egyre nagyobb bizalommal fordultak a **bolsevik** párt felé. A parancsnokságnak immár számolnia kellett a választott katona- és matrózbizottságokkal. A balti flotta politikai életének irányítása még 1917 tavaszán a forradalmár matrózok által létrehozott választott demokratikus szerv, a Centrobalt kezébe került, amelyben a **bolsevikok** döntő befolyással rendelkeztek. A **bolsevik** párt katonai szervezeteinek összoroszországi konferenciáján (1917. június) összesen 60, a fronton és a hátországban működő pártszervezet küldöttei vettek részt, 26 000 párttag képviseletében. Az értekezlet megválasztotta a **bolsevik** katonai szervezetek összoroszországi irodáját N. I. Podvojszkij elnökletével. A **bolsevik** újságok — a „Pravda”, a „Szoldatszkaja Pravda”, az „Okopnaja Pravda” stb. — nagy népszerűségre tettek szert a katonák körében.”

(idézet: - Világtörténet 7. kötet – című könyvből)

Maglód, 2018.07.21. Salánki László

Az első szovjetkongresszus. - A júniusi tüntetés - 1917

„Májusban önkényes földfoglalások tartották rettegésben az orosz földbirtokosokat. A birtokos nemesség egy részét tömörítő kadet párt az állam által támogatott megváltást látta az egyetlen járható útnak, és az ingyenes földosztást csak az uralkodóház és az egyház földjein tartotta lehetségesnek. Az eszerek kárpótlás nélküli általános és egyenlő földosztást követeltek. A kormány tétovázott és kivárt, Oroszország legégetőbb problémájára, a földosztásra nem született megoldás.

Júniusban a kormány újabb offenzívát (ún. Kerenszkij-offenzíva) indított az osztrák-magyar erők ellen. A kezdeti sikerek után a támadás kifulladt, az orosz hadsereg maradék lelkesedése is szertefoszlott, a katonák haza akartak menni, és forradalmi gyűléseiken a visszavonulás mellett döntöttek. Péterváron a bolsevik párt félmilliós tüntetésen követelte a háború befejezését és a szovjetek hatalomátvételét. A zavargások mindennaposak lettek a nagyvárosokban. A kormány a bolsevik vezetők letartóztatásával próbálta megoldani a helyzetet, Lenin illegalitásba vonult.

A júliusi válság után a kormány átalakult, tagjai zömmel szocialista (mensevik, eszer) politikusok lettek. A „Minden hatalmat a szovjeteknek!” jelmondata elveszítette eredeti értelmét, hiszen a szovjetek meghatározó eszer és mensevik vezetői ott ültek a miniszteri bársonyszékekben. De a szovjetek megőrizték önállóságukat, és szeptember táján jelentős átrendeződés kezdődött bennük a bolsevikok javára.” - sulinet.hu

A bolsevikok ugyanúgy szenvednek a tőke kizsákmányolásától, mint a többi proletár, de öntudatos kommunisták, akik valódi demokráciát akarnak megvalósítani, a népi demokráciát, a dolgozók demokráciáját, a dolgozók szovjetét. A cári rendszer a dolgozókat öntudatlan, a saját érdekeiről lemondó, engedelmes szolgává nevelte. A bolsevikoknak ezeket a proletárokat kellett öntudatra ébreszteni.

Te dolgozó, te vagy a hasznos ember, nem az urak!
Te dolgozó, nem az urak, a te érdeked legyen a mérvadó!
Te dolgozó, nem kell neked a rajtad élősködő!
Te dolgozó, kergesd el az élősködőket!
Te dolgozó, az urak nélkül épitsd az országodat!
Te dolgozó, ne gyilkold le más népek dolgozóit, az urak hasznáért!
Te dolgozó, nem ellenséged neked más ország dolgozója!
Te dolgozó, ne higgy az uraknak, csak élősködni akarnak!

A jobboldali erkölcsű emberek, miközben felsőbbrendűen a kapitalista élősködők gazdagodásának a hívei, a proletárok osztályharcát nem értik, pedig tudhatnák, hogy a dolgozók az értékek létrehozói. A jobboldali élősködő hívők a kommunista bolsevikoknak a harcát elítélik, akik a dolgozók közül valók, és a demokráciáért a nép demokráciájáért küzdenek. A jobboldal hívei képtelenek felfogni és elgondolkodni azon, hogy a kapitalizmus nem képes demokráciát adni a proletároknak, mert szüksége van a bérrabszolgákra a profitért. Ezt megtörni csak bolsevik módon lehet, ha tetszik, ha nem. A dolgozók harcos csapatának a bolsevikok által vezetett öntudatos felszabadító harcában lehetséges csak a nép számára demokrácia. A polgári „demokrácia” nem demokrácia a bérrabszolgáknak! A polgári „demokrácia” az élősködőknek demokrácia! A népi demokráciában azok gazdagodtak, akik a rendszerváltás, az ellenforradalom haszonélvezői lettek, és ezek a jobboldali erkölcsű emberek, akik elítélik a nép számára a demokráciát, de azt hazudják, hogy a polgári „demokrácia” a nép számára is demokrácia.

„A bolsevikok befolyásának növekedéséről tanúskodtak 1917. május-júniusában a szovjetek újjáválasztásának eredményei is. A pétervári szovjetben a munkásszekció helyeinek mintegy a felét, a katonaszekció helyeinek mintegy a negyedét a **bolsevikok** szerezték meg. A moszkvai szovjetben a **bolsevik** frakció lett a legnagyobb. Szilárd pozícióik voltak a **bolsevikoknak** Ivanovo-Voznyeszenszk, Orehovo-Zujevo, Luganszk, Kronstadt, Krasznojarszk és néhány más város szovjetjében.

A tömegek azonban nem mindenütt egyformán gyorsan szabadultak meg az Ideiglenes Kormány iránti bizalomtól, fordultak el a megalkuvó pártoktól: a nagy ipari központokban gyorsabban, az óriási vidéki területeken lassabban. Ez a munkás- és katonaküldöttek szovjetjei I. összoroszországi kongresszusának összetételén is megmutatkozott. A 777 küldöttből azok között, akik pártállásukról nyilatkoztak, 105 volt **bolsevik**, 285 eszer és 248 mensevik. A kongresszus 1917. június 3-án nyílt meg Pétervárott.

A mensevik és eszer vezetők kongresszusi felszólalásaikban különösen állhatatosan próbálták bebizonyítani azt, hogy a burzsoáziával létesített koalíció fenntartása kikerülhetetlen szükségesség. A megalkuvók legfőbb érvét a mensevik Cereteli fogalmazta meg: Oroszországban — úgymond — nincs olyan politikai párt, amely képes lenne arra, hogy a teljes államhatalmat kezébe vegye. „Van ilyen párt!” — hallatszott egy erős hang a **bolsevik** padsorokból. A közbeszóló Lenin volt.

Június 4-i beszédében Lenin szétzúzta a megalkuvók valamennyi érvét. Programjuk, mondotta, nem a forradalmi demokrácia programja, amiről itt oly mérhetetlenül sokat beszélnek, hanem a burzsoá parlamenti demokrácia programja. De burzsoá kormány mellett nem létezhet új típusú hatalom. Csak két dolog között lehet választani: vagy előre lépünk a munkás-paraszt demokratikus köztársasághoz, amelyben a hatalom kizárólagos birtokosai a szovjetek, vagy hátra, a közönséges burzsoá kormányzathoz, s akkor a szovjeteket vagy az

ellenforradalmi tábornokok kergetik szét, vagy dicstelenül kimúlnak. Ceretelinek válaszolva Lenin kijelentette, hogy a **bolsevik** párt nem utasítja vissza a hatalmat, ellenkezőleg, bármely pillanatban kész azt a maga teljességében a kezébe venni, hogy programját megvalósítsa.

Másik felszólalásában (június 9) Lenin feltárta az Ideiglenes Kormány által tovább folytatott háború imperialista jellegét, s meggyőzően kimutatta, hogy a háborúból csak a szocialista forradalom útján lehet kijutni. „Támogassák a tőkések által elnyomott osztályok forradalmát, döntsék meg országukban a tőkések osztályát és ezzel mutassanak példát a többi országnak. Csak ez szocializmus. Csak ez harc a háború ellen."

Lenin beszédei nagy hatást tettek a szovjetkongresszus egyszerű küldötteire. A mensevik-eszer vezetőknek nem csekély erőfeszítésükbe került határozati javaslataik elfogadtatása. E határozatok egyike bizalmat nyilvánított a koalíciós kormány iránt, a másik helyeselte a „honvédelmet", és jóváhagyta újabb támadó hadművelet szervezését. A szovjetkongresszuson megválasztott központi végrehajtó bizottságban a helyek túlnyomó többségét a kispolgári pártok kapták meg.

Már ezekben a napokban világosan megmutatkozott azonban a szovjetek megalkuvó vezetősége és a forradalmi tömegek közötti mély nézeteltérés. A fővárosi munkásság és katonaság körében spontán mozgalom indult kormányellenes tüntetés szervezésére, tiltakozásul a pétervári munkásokkal és helyőrséggel szembeni provokatív lépések ellen: a kormány arra készült, hogy számos üzem és azok forradalmi kollektíváinak kitelepítésével „tehermentesíti" a fővárost, továbbá hogy kivonja a városból a forradalmi hangulatú katonai egységeket. A **bolsevikok** ellenezték a spontán, elszórt megmozdulásokat; megkezdték egy szervezett békés tüntetés előkészítését „Minden hatalmat a szovjeteknek!" jelszó alatt. A június 10-re tervezett tüntetésnek kellett a dolgozók igazi hangulatát demonstrálnia a szovjetkongresszus számára.

A mensevik-eszer vezetők, tudomást szerezve a készülő tüntetésről, dühödt kampányba kezdtek a **bolsevikok** ellen, s a szovjetkongresszussal határozatot fogadtattak el, amely mindennemű tüntetést „három napra" betiltott. A határozat azonban olyan heves elégedetlenséget keltett a munkásokban, hogy a megalkuvók kénytelenek voltak maguk hirdetni tüntetést június 18-ra, abban a reményben, hogy sikerülni fog **bolsevik**ellenes jelszavak alatt levezetniük.

A **bolsevikok** elfogadták a kihívást. Felszólították a munkásokat és a katonákat, hogy vonuljanak ki az utcára, s nyugodtan és magabiztosan tegyenek hitet kívánságaik mellett. „Legyen a holnapi nap. . ., a békés felvonulás napja, a forradalmi Pétervár félelmetes tiltakozásává a feltámadóban levő elnyomás és önkény ellen! "

Június 18-án mintegy félmillió ember vett részt a tüntetésen. A túlnyomó többség e jelszavak alatt vonult: „Minden hatalmat a szovjeteknek!", „Vesszen a tíz tőkés miniszter!", „Kenyér, béke, szabadság!", „A termelés munkásellenőrzését!" Nagyszabású forradalmi tüntetések zajlottak le ezen és a következő napon Moszkvában, Ivanovo-Voznyeszenszkben, Szormovóban, Kolomnában, Kijevben, Harkovban, Jekatyerinoszlavban és sok más városban is. Még Miljukov, a kadét párt feje is kénytelen volt elismerni, hogy a júniusi tüntetés „a **bolsevikok** diadalává" vált.

A burzsoázia köreiben ekkorra már úrrá lett az a meggyőződés, hogy a mensevikek és az eszerek rábeszéléseikkel és deklarációikkal nem képesek feltartóztatni a forradalom továbbfejlődését, s hogy az ellenforradalom egyetlen hatékony eszköze az erő. Különösen nagy jelentőséget tulajdonítottak e tekintetben a kormány és a főhadiszállás által a fronton előkészített támadásnak. A koalíciós kormány feje, Lvov herceg, már a kormány megalakulását követő napon kijelentette: „Az országnak hallatnia kell hatalmas szavát, csatába kell küldenie hadseregét." Erre ösztökélték az Ideiglenes Kormányt az angol, francia és amerikai imperialisták is, akik szintén arra számítottak, hogy egy sikeres támadás segít majd „megfékezni" az orosz forradalmat. A mensevik és eszer vezetők támogatták ezeket a terveket. „Még békéről beszélnek, de támadásra készülnek" — jegyezte meg ezekben a napokban Vandervelde, az antant részéről Oroszországba küldött szociálsoviniszták egyike.

Június 18-án, a pétervári tüntetés napján, az Ideiglenes Kormány, megkapva az I. szovjetkongresszus támogatását, támadásba kergette az orosz hadsereget. A kormány döntése óriási felzúdulást keltett a fronton. A katonák sok gyűlésen ezt a jelszót hangoztatták: „Vesszen a háború!" A nyugati fronton 15 hadosztályból, amelyek támadási parancsot kaptak, tíz még a megindulási állásokba sem vonult ki. Egyedül az északi front 5. hadseregében 13 000 katonát állítottak hadbíróság elé, mert megtagadták a támadási parancs végrehajtását. A katonatömegek forradalmasodása hatalmas lendületet vett. Bruszilov tábornok a hadügyminiszterhez küldött jelentésében ezt írta: „ . . .egyes ezredekben nyíltan kijelentik, hogy Leninen kívül nincs számukra más tekintély".

A katonáknak a tőlük idegen célokért vívott háborúval szembeni elégedetlensége, a parancsnoki karral szemben táplált bizalmatlansága, továbbá a lőszerhiány és a tüzérség gyengesége a támadást sikertelenségre kárhoztatta. Az Ideiglenes Kormány katonai kalandja újabb 60 000 áldozatot követelt az orosz hadseregtől.

A júliusi válság. A kettőshatalom vége

A júliusi támadás összeomlása siettette a nép elfordulását a honvédő állásponttól. A tömegek forradalmi aktivitása rohamosan növekedett. „Ha munkások körében vagy — mondotta a viborgi városrész egyik **bolsevik** pártmunkása —, érzed, hogy forr, hogy háborog minden."

Ugyanakkor új kormányválság érlelődött. Oroszország és a szövetségesek imperialista körei nyíltan követelték: alakítsanak „erőskezű" kormányt, amely képes arra, hogy leszámoljon a forradalommal és a „végső győzelemig" folytassa a háborút. A fronton elszenvedett vereség ürügyén a burzsoázia azt követelte a mensevikektől és az eszerektől: térjenek át a „rábeszélésekről" a megtorlások politikájára, és — a **bolsevikokra** hárítva a felelősséget a vereségekért — zúzzák szét a proletariátus forradalmi élcsapatát. A kadét miniszterek egy másodrangú ürügy (az Ukrán Radával folytatott tárgyalások) kapcsán július 2-án beadták lemondásukat, a kormánykoalíció széthullásával fenyegetve a mensevikeket és eszereket. A megfélemlített megalkuvók készek voltak újabb engedményeket tenni az ellenforradalomnak. A tömegek azonban másként válaszoltak a lemondásra.

A burzsoázia sakkhúzására elfogyott a munkások és katonák türelme. Pétervárott már június vége óta egymást követték a viharos tiltakozó gyűlések a júniusi támadás, a munkásság demokratikus jogainak csorbítása, továbbá a kormány arra irányuló kísérletei ellen, hogy a fővárosi helyőrség forradalmi hangulatú egységeit a frontra küldje. A tőkés miniszterek provokatív lemondása a végsőkig kiélezte a helyzetet. Július 3-án Pétervárott spontán kormányellenes tüntetések kezdődtek. Elsőnek az 1. géppuskás ezred katonái mozdultak meg. Képviselőik megjelentek a **bolsevikok** pétervári konferenciáján és bejelentették: „Ezredünket fel akarják oszlatni, gúnyt űznek belőlünk, nem várhatunk tovább, elhatároztuk, hogy cselekedni fogunk, s ezért már szét is küldtük megbízottainkat a gyárakba és az ezredekhez." A mozgalom gyors ütemben növekedett, s félő volt, hogy fegyveres összetűzésekbe torkollik.

A **bolsevik** párt Központi Bizottsága azon a véleményen volt, hogy a helyzet még nem érett meg a forradalomra. A hadsereg és a vidék még nem volt kész teljes mértékben a főváros forradalmi erőinek támogatására, egy elszigetelt megmozdulás Péterváron pedig csak megkönnyítette volna az ellenforradalom számára a forradalmi élcsapat szétzúzását. A párt képviselői nyomban az üzemekbe, a gyárakba és az ezredekhez siettek, hogy visszatartsák a tömegeket a megmozdulástól. Ez azonban lehetetlennek bizonyult. Néhány katonai alakulat és sok üzem munkássága már július 3-án este megmozdult. A katonák fegyveresen vonultak ki az utcákra. A kialakult helyzetet figyelembe véve a **bolsevikok** július 3-án éjjel úgy döntöttek: élére állnak a tömegmozgalomnak, hogy békés és szervezett jellegét biztosítsák.

Július 4-én a fővárosban hatalmas tüntetés zajlott le. Több mint 500 000 munkás, katona és matróz vonult fel „Minden hatalmat a szovjeteknek!" jelszó alatt. A menetet páncélautók és felfegyverzett matrózok, katonák, vörösgárdisták sorfalai biztosították a támadások és provokációk ellen. A tüntetők egy része a Kseszinszka palotához tartott, ahol a **bolsevikok** Központi Bizottsága székelt. A palota erkélyéről szólottak a tömeghez a **bolsevikok** szónokai. A kronstadti tengerészeket Lenin üdvözölte, kitartásra, állhatatosságra és éberségre szólítva fel őket. Sok delegáció kereste fel a Tauriai palotában a szovjetek központi végrehajtó bizottságát, s kifejezésre juttatták hajthatatlan akaratukat: a hatalomnak a szovjetek kezébe kell átmenni. „54 üzem nevében beszélek— mondotta a munkások egyik küldötte. — Önök láthatják, mi áll a plakátokon. .. Mi bízunk a szovjetekben, de nem azokban, akikben a szovjet bízik..."

A tömegek követelése, hogy a szovjetek vegyék át a hatalmat, teljes mértékben megvalósítható volt. A mensevikek és eszerek azonban mindennél jobban féltek a burzsoáziával fennálló koalíció felbomlásától, s fenntartása érdekében a kadetok minden követelését elfogadták. Az ellenforradalmi burzsoáziát határozottan támogatták a szövetségesek képviselői is. Július 4-én Buchanan angol nagykövet jegyzéket nyújtott át Tyerescsenko külügyminiszternek, amely követelte, hogy állítsák vissza a hadseregben és a flottánál a halálbüntetést (az Ideiglenes Kormány március 12-i rendeletével eltörölte a halálbüntetést a fronton és hátországban egyaránt), fegyverezzék le a munkásokat, vezessék be a katonai cenzúrát, tiltsák be a **bolsevik** lapokat, fegyverezzék le a tüntetésben részt vett pétervári ezredeket stb.

Az Ideiglenes Kormány elhatározta, hogy fegyverrel lép fel a tüntetők ellen: megbízást adott a pétervári katonai kerület parancsnokának, Polovcev tábornoknak: „teremtsen rendet a városban". A megalkuvók „bolsevista összeesküvésnek", „lázadásnak", „fegyveres felkelésnek" kiáltották ki a tüntetést. A szovjetek mensevik-eszer központi végrehajtó bizottsága határozatot hozott a tüntetés betiltásáról, mindazokat pedig, akik e határozatot megszegik, „a forradalom árulóinak és ellenségeinek" minősítette. Sürgősen katonaságot követelt a frontról, s elküldte megbízottait Polovcev-hez, hogy segítségére legyenek a békés tüntetőkkel való véres leszámolásban.

Július 4-én Polovcev parancsára kozákok és tisztiiskolások tüzet nyitottak a tüntetőkre. Több mint 400 embert megöltek, illetve megsebesítettek. A kormány Pétervárott ostromállapotot hirdetett. Megkezdték a

bolsevikok és a forradalmi munkások bebörtönzését és legyilkolását, a tüntetésben részes katonai egységek leszerelését. Ellenforradalmár osztagok feldúlták a **bolsevik** párt Központi Bizottságának helyiségeit, a „Pravda" szerkesztőségét és azt a nyomdát, ahol a lap készült.

A kormány parancsot adott Lenin letartóztatására és bíróság elé állítására „hazaárulás" és fegyveres felkelés szervezése címén. Az ellenforradalmárok valójában egyáltalán nem szándékoztak bírósági tárgyalást tartani; céljuk a forradalom vezérének fizikai megsemmisítése volt. A **bolsevik** párt Központi Bizottsága erre való tekintettel úgy határozott, hogy Leninnek illegalitásba kell vonulnia. Lenin néhány napig Pétervárott maradt illegalitásban, azután pedig a Razliv-tó közelében egy szénakunyhóban rejtőzött el (később, augusztus végén, Finnországba ment át).

„Minden hatalmat a szovjeteknek!" volt a jelszava a sokezres tüntetésnek Moszkvában, Nyizsnyij Novgorodban, Rosztovban, Kijevben, Rigában és több más városban is. Nyizsnyij Novgorodban fegyveres összetűzésre került sor munkások és tisztiiskolások között. Lázongás ütötte fel a fejét a fekete-tengeri flotta matrózai között is.

Lenin a következőkben fogalmazta meg a júliusi események politikai lényegét: „A július 3-i és 4-i megmozdulás volt az utolsó kísérlet arra, hogy tüntetés útján a hatalom átvételére késztessük a szovjeteket. Ettől a pillanattól kezdve a szovjetek, vagyis a szovjetekben uralkodó eszerek és mensevikek, ténylegesen átadják a hatalmat az ellenforradalom kezébe. . . "

A „szocialista" miniszterek álcázni próbálták az ellenforradalmi politikát. Ebből a célból azt javasolták, hogy a kormány bocsásson ki deklarációt, tegyen ígéretet Oroszország köztársasággá nyilvánítására, az alkotmányozó gyűlés összehívására, a nyolcórás munkanapról, a társadalombiztosításról szóló és egyéb hasonló jellegű törvények kidolgozására. Lvov herceg azonban mereven elutasította a deklaráció-tervezetet és beadta lemondását. Július 8-án Kerenszkij lett az Ideiglenes Kormány miniszterelnöke, megtartva a hadügyi és tengerészeti tálcát is. Midőn az excár értesült Kerenszkij kinevezéséről, a következőket jegyezte naplójába: „Erre a helyre a jelen pillanatban ez az ember a legalkalmasabb: minél nagyobb hatalma lesz, annál jobb." A szovjetek központi végrehajtó bizottsága az Ideiglenes Kormányt „a forradalom megmentésének kormányává" nyilvánította, s „korlátlan hatáskörűnek és teljhatalmúnak" ismerte el. A Kerenszkij-kormány a nyílt terror útjára lépett, megvalósítva az orosz imperialisták és szövetségeseik által már korábban kijelölt programot. A fronton visszaállították a halálbüntetést, bevezették a statáriális tábori bíráskodást, előzetes katonai cenzúrát létesítettek, betiltották a „Pravdá"-t, a „Szoldatszkaja Pravdá"-t és a többi **bolsevik** lapot, büntető expedíciókat vezényeltek Nyizsnyij Novgorodba, Tverbe, Caricinba, Helsingforsba (Helsinki) stb.

A júliusi napok után a hatalom teljesen az ellenforradalmi Ideiglenes Kormány kezében összpontosult, a mensevik és eszer vezetés alatt álló szovjetek ennek puszta függvényeivé váltak. A kadetok, miután céljukat immár elérték, visszatérhettek a kormányba. Július 24-én a burzsoá és kispolgári pártok képviselőiből megalakult az új koalíciós Ideiglenes Kormány, továbbra is Kerenszkij elnökletével.

A júliusi események kemény leckét adtak a tömegeknek, meggyorsították a nép politikai fejlődését. „A nép többsége — írta Lenin — éppen a júliusi napok után kezdett gyorsan átmenni a **bolsevikok** oldalára." A forradalom fejlődésének új szakaszába lépett."

(idézet: - Világtörténet 7. kötet – című könyvből)

Maglód, 2018.07.24. Salánki László

A fegyveres felkelés előkészítése, a Kornyilov lázadás
1917. szeptember

„Szeptemberben a pétervári városi szovjet vezetésében többségbe kerültek a bolsevikok, és más nagyvárosokban is csökkent a mensevikek befolyása a szovjetekben. A titokban visszatérő Lenin a fegyveres felkelés megszervezését sürgette, érvelése szerint a hatalomátvételnek addig van esélye, míg a kormány gyenge. Október 10-én egy szigorú konspirációval szervezett tanácskozáson a bolsevik párt központi bizottságának tizenkét tagja közül tíz a fegyveres hatalomátvétel mellett döntött. A felkelés kivitelezése a pétervári szovjet Forradalmi Katonai Bizottságának feladata lett. A bolsevikok forradalmi hangulatú katonai egységeket hoztak Pétervárra, és más városokban is megkezdték a katonai előkészületeket.” - sulinet.hu

A bolsevikok harcos kommunisták, csak elpusztítani lehet őket, megtörni nem! A bolsevikok tudták, hogy a kapitalisták a proletár dolgozó bérrabszolgákon élősködnek. Amíg a kapitalizmus kizsákmányolása, élősködése, a proletárok bérrabszolgasága fennáll, addig mindig lesznek, akik szembeszállnak az embertelenséggel. A bolsevikokat a kapitalizmus szüli és a kapitalizmus megszűntéig mindig lesznek, ugyanúgy, ahogy az emberiség történetében a haladó gondolkodók mindig is volta, bármilyen üldöztetés ellenére is. A történelem kerek így forog előre, még akkor is, ha gyakran a reakció kerül a hatalomra. Ezek a reakciósok pedig a jobboldal hívei, akik között vannak kizsákmányolók és többségben kizsákmányoltak is.

A jobboldaliak képtelenek belátni, hogy ők az élősködők vagy az élősködés hívei, és rossz néven veszik, akiknek ez nem tetszik. Az élősködés a kizsákmányolással történik, ami tulajdonképpen a törvényes lopás, ugyanis a kapitalizmusban törvényesen lehet kizsákmányolni. Azonban ők felsőbbrendűeknek vélik magukat és ez náluk az erkölcs. De milyen proletárok azok, akiken élősködnek és mégis az élősködés hívei. Ez bizony elmebaja a csőcseléké vált proletároknak. A bolsevikoknak az ilyen szolgává nevelteket kellett meggyőzni, hogy nincs szükségük az élősködőkre.

A jobboldaliak áhítattal rajonganak a gazdag kapitalisták élősködésén, még akkor is, ha rajtuk is élősködnek. Ez bizony az elme háborodása. Egyáltalában értik-e, hogy a kapitalisták vagyona az a kizsákmányolásból ered? A becsületes önérzetes proletár kommunistákat, akik a dolgozó nép érdekében harcoltak, a jobboldal hívei megvetik, pedig ők ezt a nép demokráciájáért az élősködés megszüntetéséért tették. A jobboldal hívei vagy közvetlen hasznot húznak a proletár dolgozó bérrabszolgákból vagy csőcselékké nevelt öntudatlan proletárok.

A bolsevik párt VI. kongresszusa.
A fegyveres felkelés előkészítésének irányvonala

„A politikai helyzetben bekövetkezett gyökeres változások az elé a feladat elé állították a bolsevik pártot, hogy felülvizsgálja taktikáját. A párt új taktikai irányvonalát Lenin közvetlenül az események után megírt cikkeiben jelölte ki („A politikai helyzet”, „A jelszavakról” stb.).

Lenin rámutatott: minthogy a burzsoázia rendezte sorait s a maga kezébe ragadta a hatalmat, a szovjetek megalkuvó vezetői pedig az ellenforradalom táborába süllyedtek, a kettőshatalom periódusa véget ért. A „Minden hatalmat a szovjeteknek!” jelszó, amely a forradalom békés fejlődésének jelszava volt, a júliusi események után helytelenné vált, tehát vissza kell vonni: „Az a jelszó, amely azt követeli, hogy a hatalom a szovjetek kezébe menjen át, most donquijoteizmusnak vagy gúnynak hangzanék. Ez a jelszó valójában a nép becsapása volna, azzal az illúzióval áltatná a népet, hogy a szovjetek most is hatalomra juthatnak, mihelyt akarják, illetve határozatban kimondják a hatalom átvételét.. .”

Lenin kiadta és egyúttal megindokolta az új jelszót: a fegyveres felkelés előkészítése, a burzsoá diktatúra megdöntése és a proletárdiktatúra megteremtése. A jelszócsere nem azt jelentette, hogy a bolsevikok elvetik a szovjetekről alkotott korábbi értékelésüket, mely szerint a szovjetek az adott történelmi körülmények között a proletárdiktatúra legjobb formáját jelentik. „Szovjetek keletkezhetnek és kell is hogy keletkezzenek ebben az új forradalomban — írta Lenin —, de nem olyanok, mint a mostani szovjetek, nem a burzsoáziával való paktálás szervei, hanem a burzsoázia elleni forradalmi harc szervei. Hogy mi akkor is amellett leszünk, hogy az egész állam a szovjetek mintájára épüljön fel, az bizonyos. Itt nem általában a szovjetekről van szó, hanem a jelenlegi ellenforradalom ellen és a jelenlegi szovjetek árulása ellen folyó harcról.”

Lenin egy pillanatra sem szakította meg a párt és a munkásosztály irányításának titáni munkáját. „Zöld dolgozószobájában” (így nevezte a Razliv-tó melletti szénakunyhót) cikkeket írt a bolsevik lapok számára s az „Állam és forradalom” kéziratán dolgozott. Razlivi rejtekhelyén — gondosan betartva a konspiráció szabályait — ismételten felkeresték a Központi Bizottság tagjai, hogy tanácskozzanak Leninnel, megvitassák vele a legfontosabb napi kérdéseket.

A lenini irányvonalat elfogadta és megerősítette a bolsevik párt VI. kongresszusa. A kongresszust félig illegálisan tartották meg Pétervárott július 26. és augusztus 3. között. A pártnak ekkor már több mint 240 000 tagja volt — háromszor annyi, mint az áprilisi konferencia idején. Ez arról tanúskodott, hogy a bolsevikok befolyása a munkásosztály és az összes dolgozók körében óriási mértékben és szakadatlanul erősödik.

A kongresszust M. Sz. Olminszkij, az egyik legrégibb bolsevik nyitotta meg. A kongresszus összehívására létrehozott szervező iroda tevékenységéről Szverdlov számolt be. A Központi Bizottság politikai beszámolóját és a politikai helyzetről szóló beszámolót Sztálin tartotta. „A politikai helyzetről" szóló kongresszusi határozatban ez áll: „Jelenleg a békés fejlődés és a hatalomnak megrázkódtatás nélküli átmenete a szovjetek kezébe lehetetlenné vált, mert a hatalom valójában már átment az ellenforradalmi burzsoázia kezébe. Ez idő szerint a helyes jelszó csakis az ellenforradalmi burzsoázia diktatúrájának teljes felszámolása lehet." A proletariátus — mutatott rá a határozat — „minden erőfeszítését összpontosítva szervezze meg és készítse elő az erőket arra a pillanatra, amikor az egész nemzetre kiható válság és a tömegek mélyről jövő lendülete megteremti a kedvező feltételeket ahhoz, hogy a városi és falusi szegénynép átálljon a munkások oldalára, s szembeforduljon a burzsoáziával."A legfőbb kérdésben — a forradalom perspektíváinak kérdésében — éles összeütközésre került sor két irányvonal között. Az egyik a szocialista forradalom oroszországi győzelmének lenini irányvonala volt, amelyet a kongresszus túlnyomó többsége támogatott, a másik a küldöttek egy kis csoportjának (Preobrazsenszkij, Buharin) opportunista irányvonala; ezek nem hittek abban, hogy a proletariátus képes lesz magával ragadni a parasztságot és saját erejéből le tudja győzni a burzsoáziát. Preobrazsenszkij azon állítására válaszolva, hogy a szocialista forradalom először feltétlenül Nyugaton kell hogy végbemenjen, Sztálin kijelentette: „Nincs kizárva az a lehetőség, hogy éppen Oroszország lesz az az ország, amely utat tör a szocializmushoz."

A kongresszus valamennyi határozata a legfőbb feladatot, a fegyveres felkelés előkészítését szolgálta. A kongresszus meghatározta a párt gazdasági platformját is, amely az országot fenyegető gazdasági összeomlás megakadályozására, az objektíve már megérett szocialista átalakulások megvalósítására irányult. Jóváhagyta a párt új szervezeti szabályzatát és megválasztotta a Központi Bizottságot, Leninnel az élén.

A kongresszus megbízásából a Központi Bizottság felhívást intézett minden dolgozóhoz készüljenek fel a döntő harcra a burzsoá diktatúra ellen. „ Új megmozdulás közeleg, üt a régi világ utolsó órája. Készüljetek hát az új csatákra, harcoló elvtársaink! Állhatatosan, bátran és nyugodtan, nem ülve fel provokációknak, gyűjtsetek erőt, tömörüljetek harci osztagokba! A párt zászlaja alá, proletárok és katonák! Zászlónk alá, falusi elnyomottak!"

A Kornyilov-lázadás leverése

A júliusi események után a burzsoázia fokozott ütemben látott hozzá erőinek mozgósításához; arra törekedett, hogy maradéktalanul szétzúzza a forradalmat és katonai diktatúrát létesítsen, amely megtisztítja az utat a cárizmus restaurálásához.

A forradalom elleni összeesküvés szervezője a kadét párt volt, amelyet az egész burzsoá-földesúri ellenforradalom s a nyugati országok imperialista körei támogattak.

A készülő összeesküvés láncszemét alkotta a hadsereg és a flotta ellenforradalmi elemeit tömörítő Tiszti Szövetség Főbizottságának aktivizálódása, továbbá az összoroszországi kereskedelmi-ipari kongresszus összehívása is. Az ellenforradalom egyik centruma a főhadiszállás volt. Július 18-án Bruszilov helyett a hadsereg főparancsnoki posztjára Kornyilov tábornokot, az oroszországi burzsoázia és a szövetségesek diktátor jelöltjét nevezték ki. „Egész szimpátiám Kornyilové volt. . . Kornyilov sokkal- erősebb ember, mint Kerenszkij" — jegyezte fel Buchanan oroszországi angol nagykövet.

Augusztus 12-én a moszkvai Nagy Színházban megnyílt az Állami Tanácskozás, amelyet az Ideiglenes Kormány hívott egybe ezzel a jelszóval: „az államhatalom összefogása az ország valamennyi szervezett erejével". A tanácskozáson megjelentek a négy állami duma képviselői, a városi képviselő-testületek, a zemsztvók, a kereskedelmi és ipari körök, a bankok, a hadsereg és a papság képviselői. A megalkuvó szovjeteket mensevikekből és eszerekből álló küldöttség képviselte.

Az Állami Tanácskozást Kerenszkij harcias beszéddel nyitotta meg. Azzal fenyegetőzött, hogy „tűzzel és vassal" számol le ellenfeleivel. Ezután Kornyilov tábornok fejtette ki a forradalom elleni harc programját, erélyes intézkedéseket sürgetve „a fegyelem megszilárdítására a fronton" és a „rend helyreállítására" a hátországban. Kalegyin kozák atamán leplezetlenül pogromhangú beszédet tartott, követelte a szovjetek megsemmisítését, a halálbüntetés bevezetését a hátországban, a vasutak és a háborús szükségletekre termelő ipar militarizálását.

A nemzetközi reakció aktívan támogatta az Állami Tanácskozást. Wilson elnök üdvözlő táviratában ígéretet tett, hogy „Oroszország kormányának mindennemű anyagi segítséget" megad „valamennyi — külső és belső — ellensége elleni" harcában.

Az ellenforradalmi erők demonstrációjára a moszkvai proletariátus a bolsevikok felhívására hatalmas sztrájkkal válaszolt, amelyben több mint 400 000 munkás vett részt. Tiltakozó sztrájkok robbantak ki Kijevben,

Harkovban, Szaratovban, Kosztromában és más városokban is, világos tanújeleként annak, hogy az öntudatos proletariátus a bolsevikokat követi.

Kornyilov, miután az Állami Tanácskozás befejeztével visszatért a főhadiszállásra, hozzálátott az összeesküvés gyakorlati megvalósításához. Augusztus 21-én feladta Rigát, s e német sikerért a katonákra hárította a felelősséget. A burzsoá sajtó ugyanakkor lármás kampányba kezdett a bolsevikok ellen, azzal vádolva őket, hogy Pétervárott felkelést készítenek elő. Ennek nyomán a főhadiszállás — az Ideiglenes Kormány hozzájárulásával — a főváros védelmének ürügyén feltétlenül megbízhatónak tartott csapatokat vont össze Pétervár körzetében: a III. kozák lovashadtestet, s a kaukázusi mohamedán hegylakókból álló „vad hadosztályt". Ez alakulatok közös parancsnokává Krimov tábornokot nevezték ki. Augusztus 25-én kiadott titkos parancsában Krimov a következőképpen határozta meg a hadmozdulat célját: „A hadsereg-főparancsnok elrendelte, hogy állítsam helyre a rendet Pétervárott, Kronstadtban és az egész pétervári katonai kerületben. Utasított továbbá, hogy minden egységparancsnoknak hozzam tudomására: az engedetlen személyekkel szemben, polgáriakkal és katonákkal szemben egyaránt —minden habozás és előzetes figyelmeztetés nélkül — fegyvert kell használni." Pétervárott az ellenforradalmi monarchista szervezetek arra készültek, hogy „bolsevista lázadást" rendezzenek, s így szolgáltassanak ürügyet Krimov büntető egységeinek a munkásokkal és a forradalmár katonákkal való fegyveres leszámolásra.

Az ellenforradalmi összeesküvőket aktívan támogatták a külföldi imperialisták. Az amerikai, angol és francia polgári sajtó leplezetlenül hangot adott Kornyilov iránti rokonszenvének. Kornyilov csapatainál orosz egyenruhába öltöztetett angol és francia tisztek szolgáltak.

A Kornyilov-összeesküvésnek bűnrészese volt Kerenszkij is. A miniszterelnök az utolsó pillanatig kereste a kiegyezést a katonai klikkel. Csak miután világossá vált számára, hogy Kornyilov nem szándékozik megosztani vele a hatalmat, viszont a népharag a „kornyilovscsinával" együtt a „kerenscsinát" is elsöpörheti, nyilvánította Kornyilovot hazaárulónak és adott ki ellene elfogató parancsot. „Kerenszkij — kornyilovista, aki véletlenül veszett össze Kornyilovval és továbbra is a legbensőségesebb szövetségben van más kornyilovistákkal."

Amikor Kornyilov megindította hadműveleteit, a kadét miniszterek politikai manőverrel siettek támogatására: az események kibontakozásának kellős közepén beadták lemondásukat, hogy dezorganizálják a kormányt, és Kerenszkijt a Kornyilovval való megegyezésre kényszerítsék.

A Kornyilov-lázadás hatalmas erejű ellenállást váltott ki a dolgozók legszélesebb tömegeiben. Kerenszkij és a szovjetek megalkuvó központi végrehajtó bizottsága teljes fejvesztettségről és tehetetlenségről tett tanúságot. A kornyilovisták leverését a bolsevikok szervezték meg.

A bolsevik párt Központi Bizottsága erélyes küzdelemre szólította a munkásokat és a katonákat az ellenforradalommal szemben. A párt fáradhatatlan tevékenységet fejtett ki a Kornyilov-lázadás valódi arculatának leleplezésére, mozgósította a munkásosztály valamennyi szervezetét: a szovjeteket, a szakszervezeteket, az üzemi bizottságokat, a Vörös Gárdát. Különös figyelmet fordítottak a bolsevikok a munkások felfegyverzésére. A felfegyverzett munkások száma egyedül Pétervárott elérte a 40 000-et. Az üzemekben éjjel-nappal készítették a fegyvereket és lőszereket. A munkások lövészárkokat ástak, drótakadályokat létesítettek Pétervár körül. A fővárosi helyőrség forradalmi alakulatait harckészültségbe helyezték. Több ezer felfegyverzett kronstadti matróz érkezett Pétervár védelmére. Bolsevik agitátorok százai férkőztek be azokba az egységekbe, amelyeket Kornyilov a főváros ellen irányított, s meggyőző szavuk nyomán a katonák és a kozákok kezdtek átállni a munkások oldalára. A nyugati fronton a forradalmár katonák ellenőrzésük alá vették a minszki, gomeli, vityebszki, orsai vasúti csomópontokat, továbbá a Kijevbe és Pétervárra vezető országutakat. A vasutasok felszedték a vágányokat, hogy megakadályozzák Kornyilov vonatszerelvényeinek áthaladását.

A Kornyilov-lázadás elleni harc során a munkás- és katonaküldöttek szovjetjei a forradalmi erők szervezési gócpontjaivá váltak. Sok helyütt a szovjetek mellett bolsevik vezetés alatt álló forradalmi bizottságokat alakítottak. Ekkor írta Lenin: „A Kornyilov-lázadás komoly vihart ígérő »friss szellője« is elegendő volt ahhoz, hogy minden, ami a szovjetben korhadt volt, egy időre eltűnjön, és hogy nagyszerű, hatalmas, legyőzhetetlen erőként kezdjen kibontakozni a forradalmi tömegek kezdeményezése." Moszkvában, Harkovban, Caricinben, Nyizsnyij Novgorodban, az Urálban, a Donyec-medencében, Szibériában és a Kaukázusban, sok vasútállomáson a bolsevikok szervezték meg a forradalmi tömegeket a kornyilovisták elleni harcra.

Kornyilov tábornok, meggyőződvén a Pétervár elleni hadjárat kudarcáról, főbe lőtte magát. A Kornyilov-lázadás összeomlott."

(idézet: - Világtörténet 7. kötet – című könyvből)

Maglód, 2018.07.26. Salánki László

A forradalmi válság érlelődése – 1917 ősz

„**A bolsevikok megerősödése**

Mivel az Ideiglenes Kormány nem tudott úrrá lenni a válságon, nőtt az elégedetlenség, erősödtek a bolsevikok. A Kornyilov-lázadás leverésének másnapján, szeptember 13-án ülést tartott a Pétervári Szovjet, s ezen sikerült elfogadtatniuk az általuk kidolgozott programot. Ebben követelték a demokratikus köztársaság kikiáltását, az iparban a munkásellenőrzés bevezetését, a földesúri földek magántulajdonának megszüntetését és a háború azonnali befejezését. A bolsevikok győzelmével végződött szavazás után a szovjet mensevik elnöke, Csheidze lemondott, s helyébe a kommunista Lev *Trockijt* választották elnökké. Rövidesen a moszkvai szovjet is a bolsevikok kezébe került. … A *bolsevik vezetés* - hosszas viták után -1917 *szeptemberében elfogadta a fegyveres felkelés tervét.* A hatalomátvételben *Lenin fontos szerepet szánt a november elejére már meghirdetett második szovjetkongresszusnak,* ezért annak megnyitásához időzítette a felkelést. *Az volt a célja, hogy a fegyveres hatalomátvétellel kész tények elé állítja a szovjetkongresszust,* s *ezzel az ország népe előtt „törvényesíti" a bolsevik hatalmat."* - tortenelemcikkek.hu

Az eszerek és a mensevikek a kapitalizmust akarták a szocializmus helyett, tehát a dolgozó nép ellenségei voltak. A kapitalizmus pedig köztudottan a kizsákmányolók, élősködők, szolgatartók rendszere. Az eszerek és a mensevikek a proletárokat, a dolgozókat és a parasztokat is bérrabszolgává szerették volna tenni, ezért valójában ugyanolyan reakciósok voltak, mint a kadetek.

„1917 őszén az egész országban gyors ütemben érlelődött a gazdasági, társadalmi és politikai élet minden területét átfogó válság.

A néptömegek helyzete napról napra rosszabbodott. Az országot a kérlelhetetlenül közeledő gazdasági összeomlás és éhínség réme fenyegette. Az imperialista burzsoázia „gazdasági Kornyilov-lázadást" hajtott végre: megpróbálta — mint egyik vezéralakja, P. Rjabusinszkij, cinikusan kijelentette — „az éhség csontkezével" megfojtani a forradalmat. A tőkések a munkásokkal folytatott harcukban mind gyakrabban alkalmazták a kizárást, elrejtették az olaj- és szénkészleteket, tudatosan fokozva a fűtőanyag-nehézségeket, akadályozva a közlekedést.

A drágaság és a spekuláció minden képzeletet felülmúló méreteket öltött. A munkások reálbére 1913-hoz viszonyítva több mint a felével csökkent. A rubel vásárlóereje a teljesen fedezet nélküli papírpénz — a „Kerenszkij-bankók" — nagyarányú kibocsátása következtében a háború előttinek egytizede alá zuhant.

A falun a földesurak ugyancsak „gazdasági Kornyilov-lázadást" kezdtek: nem vetették be a földeket, pusztították a vetést, megsemmisítették a gabonát és az állatokat, hogy éhínségbe taszítsák az országot. A Pétervárra, Moszkvába és más centrumokba irányuló gabonafelhozatal egyre csökkent. Augusztusban Moszkvában és Pétervárott napi 20 dekagrammra szállították le a kenyérfejadagot.

Az Ideiglenes Kormány nem tudta és nem is akarta kivezetni az országot a válságból. Minden módon támogatta a szabotőröket, mentegette és ösztönözte a kizárásokat, tovább mélyítette Oroszország függőségét a külföldi imperialistákkal szemben. Oroszországot elkerülhetetlen katasztrófa fenyegeti, írta Lenin 1917 szeptemberében. „Forradalmunkat és az imperializmus vasfogójába szorított országunkat csak úgy menthetjük meg, ha mind a belpolitikában, mind a külpolitikában eltökélten és következetesen szakítunk a tőkésekkel."

A néptömegek a **bolsevikok** köré tömörültek. A tőkések szabotázstevékenysége ellen vívott forradalmi harc során a munkások üzemeket foglaltak el, eltávolították a régi adminisztrációt, letartóztatták az ellenszegülőket, saját kezükbe vették a termelés irányítását, vagy ellenőrzésük alá vonták a termelést. A munkásság mozgalma már-már elérkezett arra a pontra, amikor elkerülhetetlen a proletárdiktatúra megteremtése.1917 őszén magasabb fokra emelkedett a parasztok küzdelme is. Sok kormányzóságban földesúri földeket foglaltak el, rátették kezüket az uraság gazdasági felszerelésére, egyes esetekben szétdúlták, felgyújtották a földesúri épületeket. Különösen nagyméretű parasztmozgalmak bontakoztak ki a tambovi, szaratovi, kurszki, kijevi, jekatyerinoszlavi és kazanyi kormányzóságban. A parasztfelkelések száma 1917 szeptemberében még a hivatalos adatok szerint is hatszorosan felülmúlta a májusit.

Erősödött az elnyomott oroszországi nemzetiségek felszabadító küzdelme is. Gyakoribbá váltak az összeütközések a helyi burzsoá-nacionalista szervezetek s az Ideiglenes Kormány képviselői között. Az elnyomott nemzetiségek munkásai és parasztjai az orosz proletariátus és dolgozó parasztság példája nyomán fokozták a küzdelmet a kizsákmányoló osztályok ellen. Egyes konfliktusok fegyveres összetűzésekbe csaptak át.

Szeptember 12-én a taskenti munkások és katonák forradalmi bizottságot létesítettek. A bizottság gyakorlatilag kezébe vette a város igazgatását, leváltotta a katonai kerület parancsnokát és vezérkari főnökét, a város katonai parancsnokát, lefegyverezte az altiszti iskolát. Az Ideiglenes Kormány büntető expedíciót indított Taskentbe. A turkesztáni területi szovjetben még a mensevikek és eszerek voltak többségben, segítségükkel a kormányhatóságoknak sikerült visszaállítani a városban a korábbi állapotokat.

Ukrajnát is erőteljes munkás- és parasztmozgalmak borították el, amelyeket sem a kormány büntetőalakulatainak tevékenysége, sem a Központi Rada nacionalista politikája nem tudott feltartóztatni.

A kaukázusontúli forradalmi mozgalom élén a bakui proletariátus haladt, amely mind szorosabban a **bolsevik** párt köré tömörült. Különösen nagy befolyással rendelkeztek a **bolsevikok** az olajmunkások körében. Növekedett a párt befolyása a tbiliszi munkások között is.

Éleződött az osztályharc a Baltikumnak a németek által meg nem szállt részein. 1917 őszén az észtországi és lettországi **bolsevikok** a munkások és szegényparasztok nagy részét befolyásuk alá vonták.

Gyökeres fordulat ment végbe a katonák és matrózok hangulatában. Nem voltak hajlandók többé a tőkések és földesurak érdekeiért harcolni. A katonák és a tisztek között áthidalhatatlan szakadék keletkezett. A Kornyilov-lázadás nyomán (amelyben a tisztikar többsége részt vett vagy együtt érzett vele) a burzsoá-nemesi tisztikar iránti bizalom utolsó maradványai is semmivé foszlottak. Szüntelenül romlott a hadsereg élelmiszer- és anyagellátása. Egyre gyakoribbá vált, hogy egész egységek és kötelékek tagadták meg a harcparancsok teljesítését. Tömeges méreteket öltött a fronton a lövészárok-barátkozás.

A front felbomlóban volt. Az ellenforradalom megkísérelte, hogy ezért a **bolsevikokra** hárítsa a felelősséget, holott valójában az Ideiglenes Kormány imperialista, népellenes politikájának közvetlen következménye volt. A **bolsevikok** Oroszország megmentésének egyetlen útját a burzsoá diktatúra megdöntésében és a szovjethatalom megteremtésében látták, mint amely egyedül képes megszervezni a forradalmi haza védelmét. A katona- és matróztömegek, meggyőződvén a mensevikek és eszerek megvesztegethetőségéről, kiűzték őket a század- és ezredbizottságokból, és **bolsevikokat** választottak a helyükbe. A katonagyűlések mind gyakrabban nyilvánítottak bizalmatlanságot az Ideiglenes Kormánnyal szemben. 1917 őszén a katonák és matrózok túlnyomó többsége a **bolsevikokat** követte.

A kispolgári pártokon belül bomlás kezdődött. A forradalmi hangulatú paraszti tömegek nyomása alatt az eszerek közül kivált egy baloldali csoport (Szpiridonova, Kolegajev, Prosjan, Kamkov és mások). A „baloldali eszerek", ha nem szakították is meg teljesen a kapcsolatokat az eszer vezetőséggel, számos kérdésben önálló politikát kezdtek, állást foglaltak a burzsoáziával való koalíció ellen, követelték a földesúri földbirtoklás felszámolását. Megindult a bomlás a mensevik pártban is.

A munkás- és katonatömegeknek a **bolsevik** párt oldalára való átállása a legvilágosabban a szovjetek bolsevizálódásában jutott kifejezésre. Augusztus 31-én a pétervári szovjet a **bolsevikok** által előterjesztett határozatot fogadott el, amely a forradalmi proletariátus és parasztság képviselőiből álló hatalom megteremtésére irányuló felhívást tartalmazott. A pétervári szovjet eszer-mensevik elnöksége Csheidzével az élén lemondott, és a szovjet vezetése a **bolsevikok** kezébe került. Szeptember 5-én a munkásküldöttek moszkvai szovjetje is a **bolsevikok** mellé állt. Megkezdődött a szovjetek országos méretű bolsevizálódásának időszaka. Az egész népet átfogó forradalmi fellendülés közepette a **bolsevik** párt ismét kitűzte a jelszót: „Minden hatalmat a szovjeteknek!" E jelszó ekkor a fegyveres felkelésre, a proletárdiktatúrának a szovjetek formájában való megteremtésére irányuló felhívást jelentette.

A burzsoázia a megalkuvók támogatásával különféle manőverekkel próbálkozott, hogy megtartsa a hatalmat. 1917. szeptember 1-én az Ideiglenes Kormány Oroszországot köztársasággá nyilvánította. Végre formálisan is feloszlatták a IV. Állami Dumát, amelynek jobboldali képviselői a februári forradalom után az ún. „állami duma-képviselők tanácskozásain" folytatták összejöveteleiket. Ezzel egy időben a szovjetek központi végrehajtó bizottsága bejelentette az Összoroszországi Demokratikus Tanácskozás egybehívását, amely — úgymond — hivatott volt megoldani a hatalom demokratikus alapon történő megszervezését. Valójában e lépést arra szánták, hogy elvonják a néptömegeket a gyorsan érlelődő szocialista forradalomtól, s a burzsoá alkotmányosság útjára tereljék az országot.

A Demokratikus Tanácskozás szeptember 14-én nyílt meg Pétervárott. A küldötti helyek jó részét a szovjetek központi végrehajtó bizottságának, valamint a parasztküldöttek összoroszországi szovjetje végrehajtó bizottságának mensevik-eszer vezetői, továbbá az antidemokratikus zemsztvók, városi önkormányzatok, szövetkezetek stb. képviselői foglalták el. A munkás- és katonaszervezetek meg a helyi szovjetek képviseletét rendkívül szűk körre szorították. A **bolsevik** küldöttek leleplezték a megalkuvók manővereit, felhívták a tömegeket, harcoljanak azért, hogy minden hatalom menjen át a szovjetek kezébe. A Kornyilov-lázadás után — hangzott a **bolsevikok** kiáltványa —, ez után „az újabb megpróbáltatás után, amit immár semmi nem törölhet ki a munkások, katonák és parasztok emlékezetéből, a harci jelszó, melyet pártunk a forradalom kezdetén tűzött ki — »Minden hatalmat a szovjeteknek — a központban és a vidéken egyaránt« — az egész forradalmi ország szózatává lett." Az erősödő tömegmozgalom által meghatározott helyzetben a Demokratikus Tanácskozás gondosan válogatott többsége is kénytelen volt — hosszas ingadozás után — elvetni a kispolgári pártok és a kadetok közötti kormánykoalíció felújítására vonatkozó határozatot. A tanácskozás a saját kebeléből megalakította az ún. Oroszországi Köztársasági Tanácsot (más néven elő-parlament), amelyet gyakorlatilag az Ideiglenes Kormány mellett működő tanácsadó szerv funkcióival ruházott fel. Lenin ezt írta: „az elő-parlament egyetlen rendeltetése az, hogy rászedje a tömegeket, félrevezesse a munkásokat és a parasztokat, elvonja őket az

érlelődő újabb forradalomtól, port hintsen az elnyomott osztályok szemébe azzal, hogy új köntösbe bújtatja a burzsoáziával való régi, már kipróbált, ütött-kopott, elnyűtt »koalíciót«".

A **bolsevik** párt Központi Bizottsága úgy döntött, hogy bojkottálja az elő-parlamentet. A **bolsevikok** nagyarányú kampányt indítottak a II. összoroszországi szovjetkongresszus összehívása érdekében, minden erőt a fegyveres felkelés előkészítésére és végrehajtására összpontosítva.

A szovjetek megalkuvó vezetősége a Demokratikus Tanácskozással kapcsolatos manőver nyilvánvaló kudarcának láttán ismét beleegyezett egy koalíciós kormány megalakításába. Szeptember 25-én Kerenszkij elnöklete alatt megalakult a harmadik koalíciós kormány. Az ellenforradalmárok lázasan készültek egy újabb katonai összeesküvésre, „második Kornyilov-lázadásra". Pétervár és más nagy ipari központok (Moszkva, Kijev, Minszk, a Donyec-medence) köré a frontról a kormány által még megbízhatónak ítélt katonai egységeket vontak össze. Egyidejűleg előkészületeket tettek arra, hogy a fővárosból kivonják a forradalmi alakulatokat. Az Ideiglenes Kormány, hogy szabad kezet nyerjen, azt tervezte, hogy különbékét köt Németországgal, Pétervárt átadja a németeknek és Moszkvába költözik. Hozzá is kezdtek e terv kivitelezéséhez. Elsősorban kísérleteket tettek arra, hogy lefegyverezzék a kronstadti erődöt. Szeptember végén, midőn a németek tengeri és szárazföldi erőkkel kombinált támadást indítottak a Moonsund-szigetek térségében, a parancsnokság vétkes intézkedései folytán a védőalakulatok súlyos veszteségeket szenvedtek és a szigetek az ellenség kezére kerültek. Csak a katonák kitartó ellenállása és a túlerőben levő ellenséges flottának súlyos veszteségeket okozó balti flotta forradalmi matrózainak hőstettei akadályozták meg a németeket abban, hogy Reval és Pétervár felé áttörjenek. De a burzsoázia nem tett le ama szándékáról, hogy Pétervárt a német imperialisták kezére juttassa. „Azt gondolom: vigye az ördög Pétervárt.. . "— jelentette ki cinikus nyíltsággal Rodzjanko, hozzátéve, hogy csak örülne, ha eközben elpusztulna a flotta és a forradalmi szervek: a szovjetek.

A forradalom sorsa, Oroszország jövője halálos veszedelemben forgott. A burzsoá diktatúra további fennmaradása gazdasági csőddel és nemzeti katasztrófával fenyegetett. Az országot és a forradalmat csak az menthette meg, ha a politikai hatalom haladéktalanul a munkásosztály, a szovjetek kezébe kerül. Lenin 1917 vészterhes őszén írott programadó munkáiban — „A fenyegető katasztrófa és hogyan harcoljunk ellene", „A forradalom feladatai", „A válság megérett", „Megtartják-e a **bolsevikok** az államhatalmat?" stb. — rámutatott: Oroszország megmentésének egyetlen útja a proletárdiktatúra megteremtése és a szocialista jellegű átalakítások megkezdése. A lenini program bátor, mélyen megalapozott terv volt a zűrzavar és az éhínség leküzdésére, Oroszország gazdasági elmaradottságának felszámolására és erős, függetlenségét megvédeni képes szocialista hatalommá való átalakítására.

Zseniális művében, az „Állam és forradalom"-ban, amelyet 1917. augusztus-szeptemberében írt meg, Lenin az újabb történelmi tapasztalatok alapján tovább fejlesztette és konkretizálta a marxista államelméletet, s megvédelmezte az opportunisták ferdítéseivel szemben. Lenin munkája sokoldalúan megvilágítja a burzsoá állam osztálytartalmát annak valamennyi formájában. A mű középpontjában a proletárdiktatúra kérdése áll, ennek feladatai, megvalósításának feltételei. A hatalomért vívott döntő harcok küszöbén Lenin a szocialista állam felépítésének világos perspektívájával fegyverezte fel a pártot. Ennek az államnak „új módon (a proletárok és általában a nincstelenek érdekében) demokratikus államnak kell lennie és új módon diktatórikusnak (a burzsoázia ellen)"; ez az állam a legfőbb eszköze lesz a tőkés társadalom szocialista társadalommá való átalakításának. Lenin e műben kidolgozta a kommunista társadalmi formáció két szakaszának problémáját is.

Az Oroszországban kialakult osztály-erőviszonyok pontos, objektív elemzése alapján Lenin 1917 szeptember közepén kitűzte a feladatot: a **bolsevikok** fegyveres felkelés útján kézbe tudják venni és kézbe is kell hogy vegyék az államhatalmat. Lenin következtetése azon alapult, hogy a nép többsége, élén a munkásosztállyal, a forradalom mellé állt. A fegyveres felkelés gyakorlati előkészítésének kérdéseit taglalta Lenin a **bolsevik** párt Központi Bizottságához, valamint pétervári és moszkvai bizottságaihoz intézett leveleiben („A **bolsevikoknak** kézbe kell venniük a hatalmat", „Marxizmus és felkelés", „Egy kívülálló tanácsai"). A forradalom vezére ezekben a levelekben haditervet adott a szovjetek hatalmáért vívott küzdelemre. A fegyveres felkelés előkészítésére és végrehajtására vonatkozó lenini tételeket az egész párt támogatta.

Megkezdődött a felkelés közvetlen előkészítése. A **bolsevikok** valósággal eggyé váltak a néppel. Megszilárdították és kiszélesítették befolyásukat az üzemekben és a gyárakban, a laktanyákban és a lövészárkokban, a parasztok körében, a nemzetiségi vidékek dolgozó tömegei között. Harci készültségbe helyezték a forradalom fegyveres erőit, s éber figyelemmel kísérték az ellenforradalom ténykedéseit, végső csapásra készülve ellene. 1917 októberében, midőn a döntő napok elérkeztek, Lenin Finnországból illegálisan Pétervárra érkezett.

A **bolsevikok**, a nagy Lenin által lelkesítve, rohamra vezették a milliós tömegeket az önmagát túlélt burzsoá-földesúri rendszer ellen, a szocialista forradalomért."

(idézet: - Világtörténet 7. kötet - című könyvből)

Maglód, 2018.07.26. Salánki László

Oroszország a szocialista forradalom előestéjén - 1917

Íme, egy részlet a **megátalkodott gonosz jobboldaliak** szemszögéből, akiknek a proletárok háborúban való lemészárlása, a kapitalisták kizsákmányolása és élősködése, a felsőbbrendű emberként való erkölcse vezeti a gondolatait. Érdemes ezeken az embertelenség által szült gondolatokon elszörnyülködni:

„A hazai történész-terminológia az 1917 -es év novemberében (pravoszlav időszámítás szerint októberben) lezajlott oroszországi eseményeket, - konkrétan a Lenin vezette bolsevikok hatalomátvételét - már jó ideje nem tartja forradalomnak (és a középiskolai tankönyvekben sem így szerepel szerencsére), pedig évtizedeken keresztül „n*agy októberi szocialista forradalomként*” tanították, így még **napjainkban is generációk gondolnak forradalomként** azokra az eseményekre. Pedig valójában államcsíny, vagy más néven puccs volt csupán.” - jegyzettar.blog.hu

Ezek a jobboldali erkölcs embertelenségének a bizonyítékai. Lemészároltak miattuk 15-20 millió proletárt, akiket a békeidőben bérrabszolgaként vagy jobbágyként kizsákmányoltak, és ezek tartják magukat embernek. A jobboldal hitvány embertelenségei minden humánusan gondolkodó emberben felháborodást kellene kiváltania. A **bolsevikok** fel is háborodtak a bitangok ellen. Persze ez nem tetszett az úri világ ganéinak, mert ezután bűn volt élősködni.

A forradalomban és háborúban nincs demokrácia csak az érdek és az erő számít. A bolsevikok az osztályháborúban a proletárok és parasztok érdekében és velük tudtak erőt alkalmazni az urak ellen. A harcban döntő volt a dolgozó nép érdeke és a bolsevikok szervezésében a dolgozó nép ereje, akarata. Mivel a dolgozó nép a túlnyomó többség, így érvényesült a nép érdeke és akarata (demokráciája) az urak és híveivel szemben.

Az urak háborúba küldték a dolgozó proletárokból és parasztokból toborzott katonákat idegen nemzetek ugyancsak dolgozóiból verbuvált katonái ellen a gyilkolásra az urak haszna, rablása céljából. De a bolsevikok harcba vitték a dolgozó népet az urak ellen egy jobb világért, a népi demokrácia - szovjetrendszer, a dolgozók szabadságáért, ahol nincsenek urak csak dolgozók. Viszont az uraknak ezzel a rémálma vált valóra. A dolgozó is ember lehet, de szolga az nem.

Lesz még nagybetűvel írva?
A Nagy Októberi Szocialista Forradalom.
Lesz!!!

Vajon örökké rabságban él az emberiség túlnyomó többségét kitevő szolgák világa?
Meddig tart még az embertelen megalázott szolgaság, a kizsákmányolók élősködése?
Lehet a szolgaságban, kizsákmányolásban élő emberiség számára demokrácia?
Demokrácia a dolgozó népnek a polgári „demokrácia”?
Jó a dolgozó népnek a polgári „demokrácia”?
Demokráciát a népnek, népi demokráciát akartak a **bolsevikok**, ez sikerült is, ami az uraknak nagyon rossz volt.

Internacionálé

Magyarul

A volt szocialista országok az ellenforradalmi rendszerváltással nem a demokrácia felé, hanem kevés kapitalista élősködő diktatúrája felé haladtak és a gazdaság a gyarmati gazdagság lett. Ez lett volna a cári Oroszország sorsa is, de a **bolsevikok** egy virágzó gazdasági hatalmat építettek a szovjetunióban, ami manapság csak az árnyéka. A **bolsevikok** ellenségei sohasem értették, hogy a kizsákmányolás, élősködés, szolgatartás, a polgári „demokrácia”, ami a kapitalisták diktatúrája bűn az emberiség számára. Felsőbbrendűségük gyakorlása embertelen a dolgozó proletár bérrabszolgák ellen.

„Az 1917. februári polgári demokratikus forradalom, amely megdöntötte az önkényuralmat, lehetővé tette Oroszországban a szocialista forradalomra való áttérést. A februártól októberig terjedő időszak legfontosabb eseményei az áprilisi, a júniusi és a júliusi politikai válság, továbbá a Kornyilov-lázadás szétzúzása voltak. E politikai válságok az egész nemzetet átfogó válság egy-egy újabb lépcsőfokát képezték. A forradalom hihetetlenül gyorsan fejlődött. Zászlóvivője a Lenin vezette **bolsevik** párt volt. A **bolsevikok** a harc tüzében összekovácsolták a néptömegeket, megteremtették a forradalom politikai hadseregét, szüntelenül erősítették a munkásosztály és a szegényparasztság szövetségét, a szocialista forradalom győzelméért vívott harc döntő társadalmi erejét.

Az oroszországi polgári demokratikus forradalom szocialista forradalommá fejlődésében két fő szakasz különböztethető meg: a júliusi válságot megelőző időszak, amikor lehetségesnek mutatkozott a forradalom békés fejlődése, és az azután következő időszak, amelyben a **bolsevikoknak** a fegyveres felkelést kellett előkészíteniük a burzsoázia és a nagybirtokosok hatalmának megdöntésére.

A forradalom békés fejlődése az opportunisták — a mensevikek és az eszerek — árulása miatt akadt meg; ezek ugyanis önként átadták a hatalmat a burzsoáziának, és 1917 júliusában a munkások és parasztok kiontott vérével szennyezték be kezüket. Az Oroszországi Szociáldemokrata (**bolsevik**) Munkáspárt VI. kongresszusa, amely a júliusi események után ült össze, célul tűzte a párt elé a fegyveres felkelés előkészítésének feladatát. A kongresszus felszólította a tömegeket: készüljenek fel az államhatalom átvételére, hogy azt „a béke, a társadalom szocialista átalakítása érdekében használhassák fel". Az országban egyre jobban éleződő gazdasági, társadalmi és politikai ellentétek meggyorsították az egész nemzetre kiterjedő forradalmi válság kibontakozását. A társadalmi fejlődés menete 1917 októberében ellenállhatatlan erővel sodorta a munkásosztály vezette oroszországi néptömegeket a szocialista forradalomba, amely a nemzeti katasztrófa elhárításának, a dolgozók társadalmi és nemzeti felszabadulásának egyetlen eszköze volt.

A burzsoá ideiglenes kormány a nép egyetlen követelését sem elégítette ki: sem békét, sem földet, sem kenyeret nem adott. Gazdaságpolitikája a monopoltőke érdekeit védte. A bankok mesébe illő jövedelmeket zsebeltek be, különösen a pétervári Egyesült Bank, a Moszkvai Leszámítoló Bank, a Moszkvai Kereskedelmi Bank. A nagymonopóliumok — a Prodamet és a többiek — ugyancsak hatalmas profithoz jutottak. Az ideiglenes kormány kérésükre pénzbeli támogatásban részesítette őket, s engedelmesen jóváhagyta a fémárak többszöri emelését. Ugyanakkor a burzsoá államhatalom semmit sem tett a nemzetgazdaság szétzilálódása, a gazdasági összeomlás ellen, semmit sem tett a dolgozó tömegek helyzetének javításáért.

Az ipar katasztrofális állapotban volt. Össztermelése az 1916. évi termelés felére csökkent. 1917 márciusától augusztusig különböző okokból 568 üzem szüntette be a termelést, számottevő részük kizárás következtében, amit a tőkések szívesen alkalmaztak a forradalmi munkások ellen. Az Urál vidékén az üzemek 50 százalékát bezárták. Hasonló volt a helyzet a Donyec-medencében és az ország több más iparvidékén.

Az ideiglenes kormány támogatta és bátorította a vállalkozók szabotázsát. 1917 szeptemberében elhatározták, hogy újabb üzemeket zárnak be Harkovban és a Donyec-medencében, majd 1917 októberében Moszkvában. A kormányszervek ezt a gazdaságpolitikát „a termelés szabályozásának" nevezték, holott a valóságban teljesen szabad kezet adtak a tőkéseknek.

Az ideiglenes kormány garázdálkodása a teljes pénzügyi összeomlás küszöbére vitte az országot. A gyorsan növekvő katonai kiadások fedezésére nagy mennyiségű papírpénzt bocsátottak ki, és újabb államkölcsönöket vettek fel. 1914. július 1-én 1,6 milliárd papírrubel volt forgalomban; ezzel szemben 1917. március 1-én 9,5 milliárd, novemberben pedig már 22,4 milliárd. Oroszország államadóssága csillagászati összegre emelkedett, 50 milliárd rubelre, amiből 16 milliárd volt a külföldi adósság.

Oroszország egyre inkább a nyugati imperialista hatalmak gazdasági függvényévé vált; az ideiglenes kormányt engedelmes eszközükké tették. 1917 nyarán az oroszországi „üzleti körök" a Kereskedelem- és Iparügyi Minisztériumban tartott tanácskozásukon elhatározták, hogy az uráli vasbányákat, a Moszkva környéki szénmedencét, az Altaj aranybányáit, a szahalini szenet és kőolajat, valamint a kaukázusi rézbányákat koncesszió formájában átadják az amerikai tőkéseknek.

A feltételek rendkívül megalázóak voltak. P. Palcsinszkij, a védelmi külön-tanács elnöke, a határozat jóváhagyásakor azt állította, hogy az amerikai tőke bevonása „Oroszország szempontjából bölcs és szükségszerű állami aktus volt."A háború, a gazdasági összeomlás és az éhínség teljes súlya a dolgozókra, elsősorban a munkásosztályra nehezedett. A munkások reálbére 1917-ben az 1913. évinek mindössze 57,4 százalékát érte el. Moszkvában a legfontosabb élelmiszerek ára a háború előttinek 9,5-szeresére, a közszükségleti cikkek ára a háború előttinek 12-szeresére szökött fel.

Az imperialista háború folytatása és az ideiglenes kormány népellenes tevékenysége növekvő gyűlöletet váltott ki a dolgozókból.1917 őszén a társadalom egészére kiterjedő válság mindenekelőtt a néptömegek fokozódó forradalmi aktivitásában nyilvánult meg. A tömegek nem akartak többé a régi módon élni, s erélyesen követelték a társadalmi rend forradalmi átalakítását; a forradalom fejlődése során mind szorosabban zárkóztak fel a Lenin vezette **bolsevik** párt mögé.

A **bolsevik** párt befolyása megnövekedett a szakszervezetekben, az üzemi bizottságokban és más munkásszervezetekben. A szakszervezetek több mint két millió munkást és alkalmazottat tömörítettek. Nem teljes adatok szerint 1917 őszén 34 nagyobb város gyáraiban működtek üzemi bizottságok. Az üzemi bizottságok 1917 októberi újjáválasztásakor a **bolsevikok** nagy győzelmet arattak; a Pétervári Csőgyár üzemi bizottságában például 33 helyből 23-at a **bolsevikok** kaptak.

A sztrájkmozgalom határozottan politikai jelleget öltött, és **bolsevik** jelszavak jegyében folyt. A szeptember első felében kitört nyomdászsztrájk rövid idő alatt az egész országra kiterjedt. Ugyanebben az időben az általános vasutassztrájk arra kényszerítette a kormányt, hogy némi engedményeket tegyen. A bakui olajmunkások harca a munkások teljes győzelmével végződött: a vállalkozók kénytelenek voltak kollektív szerződést kötni velük. A munkások mindenütt szembeszálltak az üzemek leállítására irányuló tőkés

kísérletekkel, kitartóan küzdöttek a termelés és az elosztás ellenőrzéséért. Az uráli tömeges munkáskizárások elleni tiltakozó sztrájkban százezren vettek részt. A sztrájk során sok üzemben bevezették a munkásellenőrzést. Hasonló esetek fordultak elő Pétervárott, Moszkvában, a Donyec-medencében, Harkovban, Nyizsnyij Novgorodban, az Ivanovo—Kinyesma textilipari vidéken és sok más helyen. A munkásmozgalom eljutott fejlődésében odáig, hogy már csak egy lépés választotta el a proletárdiktatúrától.

A munkásosztály maga mellé állította a szegényparasztság sokmilliós tömegeit is. A dolgozó parasztság a saját tapasztalatai alapján győződött meg a proletariátussal való szövetség szükségességéről, mert látta, hogy a hatalmon levő kadét, mensevik és eszer párt nem hajlandó a földkérdést a nép érdekeinek megfelelően megoldani. 1917 őszén a parasztmegmozdulások roppant erejű hulláma magával ragadta Oroszország járásainak 91,2 százalékát. A kormány által közzétett hivatalos adatok szerint májusban 152 esetben, augusztusban 440 esetben, szeptemberben pedig 958 esetben került sor földesúri birtokok és majorságok elfoglalására. Olyan országban, ahol a lakosság többségét a parasztság alkotta, ezek a jelenségek félreérthetetlenül általános válságra mutattak.

A közelgő szocialista forradalom győzelme szempontjából óriási jelentősége volt annak, hogy a hadseregben is megerősödött a **bolsevikok** befolyása. Különösen erős volt a **bolsevik** befolyás a nagy ipari városok helyőrségeiben, a Balti Flotta matrózai, valamint az északi és a nyugati front katonái között; gyorsan forradalmasodtak a többi front katonái is. 1917. október 1-én (14-én) a „Szóldat" című újság a következőket írta: „A »Minden hatalmat a szovjeteknek!« kiáltást egy emberként harsogja az egész front, legdélibb pontjától legészakibb pontjáig. Szinte nincs is olyan határozat, amelyből hiányozna ez a követelés."

A nemzeti felszabadító mozgalom jellege megváltozott. Az elnyomott nemzetek néptömegei egyre tevékenyebben vettek részt a munkásosztály nemzetközi harcában. Ennek a ténynek különösen nagy jelentősége volt Oroszországban, ahol a nemzetiségi vidékek elnyomott népei a lakosságnak több mint felét alkották.

A néptömegek forradalmasodása tükröződött a szovjetek bolsevizálódásában. A gyárak és üzemek munkásai visszahívták eszer és mensevik küldötteiket és **bolsevikokkal** váltották fel őket. Így tettek például a pétervári Moszkva és Narva kerület kilenc nagy gyárának munkásai, az Admiralitási Hajógyár, a Szkorohod és sok más gyár munkásai. Miután a pétervári és a moszkvai szovjet határozatban követelte a hatalom átadását a szovjeteknek, szeptember folyamán sok száz vidéki szovjet is síkraszállt amellett, hogy a hatalom a munkások és parasztok kezébe kerüljön.

Az általános válság abban is megnyilvánult, hogy az ellenforradalom táborában zűrzavar és belső viszálykodás lett úrrá. A burzsoá és egyéb megalkuvó pártok kormánykoalíciója kimutatta a foga fehérét: népellenes jellegét. Az eszer A. F. Kerenszkij, az ideiglenes kormány miniszterelnöke — a Kornyilov-lázadás leverése óta a hadsereg-főparancsnoki tisztet is ő töltötte be — a nép szemében már nem volt más, mint az orosz és a külföldi burzsoázia engedelmes szolgája, önhitt, törpe kalandor, aki Bonaparte szerepében tetszelgett. A koalíciós kormány más tagjai — köztük az úgynevezett szocialista miniszterek, V. M. Csernov és M. I. Szkobelev — ugyancsak lelepleződtek, mint az imperialista burzsoázia nyílt kiszolgálói. A megalkuvó mensevik és eszer pártban előrehaladt a bomlási folyamat, megerősödtek a baloldali frakciók, és szembeszálltak pártvezetőségük politikájával. A baloldali eszerek a forradalmi paraszttömegek nyomására megkezdték saját külön szervezetük létrehozását. A mensevik pártban megerősödött az internacionalisták ellenzéki csoportja.

Az oroszországi munkásosztály szocialista forradalomért vívott harcának a nemzetközi helyzet is kedvezett. A világháború szembeállította és meggyengítette az imperialista nagyhatalmakat. A hadviselő országokban — Németországban, az Osztrák—Magyar Monarchiában, Franciaországban, Olaszországban, a balkáni országokban stb. — erősödött a néptömegek háborúellenes hangulata; sok országban az oroszországi forradalmi események hatására elmélyült a forradalmi helyzet. A gyarmati és félgyarmati területeken fellendült a nemzeti felszabadító mozgalom.

A belpolitikai és a nemzetközi helyzet beható elemzése alapján Lenin, a forradalom nagy vezetője 1917 szeptemberében megállapította, hogy országos válság alakult ki. „A válság megérett" — így fogalmazta meg Lenin annak a történelmi pillanatnak a lényegét, amely Oroszországban akkor bekövetkezett.

Kerenszkij kormánya azzal válaszolt a népharag növekedésére, hogy intézkedéseket tett a diadalmasan előretörő forradalom elfojtására. Kozák csapategységeket irányított a fővárosba, hogy ezekkel váltsák fel Petrográd forradalmi helyőrségét. Megkezdték a hadsereg átszervezését is, azzal a céllal, hogy elszigeteljék a **bolsevik** érzelmű ezredeket. A hadsereg-főparancsnokság és a kormány újabb ellenforradalmi összeesküvést, második Kornyilov-puccsot készített elő.

Az eszerek és a mensevikek az úgynevezett Demokratikus Tanácskozást és az Ideiglenes Köztársasági Tanácsot („elő-parlament") próbálták szembeállítani a szovjetekkel, amelyekben kisebbségbe kerültek. A Kerenszkij-kormány demagógiája — Oroszország köztársasággá nyilvánítása, a IV. Állami Duma feloszlatása — a forradalom elleni összeesküvés álcázására szolgált. A kormánynak az volt a szándéka, hogy Pétervárt átadja

a németeknek, s majd ők leszámolnak a forradalmi munkásokkal. Az ellenforradalmárok újabb rágalomhadjáratot indítottak a **bolsevikok** ellen.

A néptömegek hatalmas forradalmi fellendülése egyfelől, másfelől az ellenforradalom ezzel egyidejű aktivizálódása arra kényszerítette a **bolsevik** pártot, hogy az ország és a nép megmentése végett maximálisan meggyorsítsa a fegyveres felkelés előkészítését."

(idézet: - Világtörténet 8. – kötet című könyvből)

Maglód, 2018.07.28. Salánki László

A fegyveres felkelés előkészítése – 1917. október

A második Kornyilov-lázadás előkészületei

„Szeptemberben a pétervári városi szovjet vezetésében többségbe kerültek a bolsevikok, és más nagyvárosokban is csökkent a mensevikek befolyása a szovjetekben. A titokban visszatérő Lenin a fegyveres felkelés megszervezését sürgette, érvelése szerint a hatalomátvételnek addig van esélye, míg a kormány gyenge. Október 10-én egy szigorú konspirációval szervezett tanácskozáson a bolsevik párt központi bizottságának tizenkét tagja közül tíz a fegyveres hatalomátvétel mellett döntött. A felkelés kivitelezése a pétervári szovjet Forradalmi Katonai Bizottságának feladata lett. A bolsevikok forradalmi hangulatú katonai egységeket hoztak Pétervárra, és más városokban is megkezdték a katonai előkészületeket.” - sulinet.hu

A **bolsevikok** az osztályharcban előre léptek. Vagy a népi demokrácia vagy a polgári „demokrácia” között kellet választani; szocializmus vagy kapitalizmus; egyenlőség vagy kizsákmányolás volt a tét; kevés élősködő számára vagy a többségben lévő dolgozók számára demokrácia; kevés a dolgozókon élősködők diktatúrája vagy a dolgozó többség gyakorolja a diktatúrát a nép szabadságáért az elnyomókkal szemben.

„A pétervári júliusi események után Lenin szigorú illegalitásba vonult: elrejtőzött az ideiglenes kormány üldözése elől. 1917 szeptemberében Finnországban tartózkodott. Lenin a párt Központi, Pétervári és Moszkvai Bizottságához, a pétervári és a moszkvai szovjet **bolsevik** tagjaihoz, a pétervári városi konferenciához, az északi területek szovjetjei területi kongresszusának résztvevőihez intézett leveleiben megindokolta a fegyveres felkelés történelmi szükségességét. Kimutatta, hogy az orosz forradalom fejlődésének belső és nemzetközi feltételei egyaránt parancsolóan írják elő a fegyveres felkelést. Az a követelmény, hogy a hatalmat a **bolsevik** párt vezette proletariátus vegye a kezébe, megfelelt az oroszországi népek és az egész haladó emberiség életbe vágó érdekeinek. A **bolsevikok** át tudják venni a hatalmat, és ezt meg is kell tenniük — ez volt Lenin véleménye. „Marxizmus és felkelés” című levelében a következőket írta: „A felkelésnek, hogy sikere legyen, nem összeesküvésre, nem pártra, hanem az élenjáró osztályra kell támaszkodnia. Ez az első feltétel. A felkelésnek a nép forradalmi lendületére kell támaszkodnia. Ez a második feltétel. A felkelésnek az érlelődő forradalom történetében beállt olyan fordulópontra kell támaszkodnia, amikor a nép élenjáró rétegeinek aktivitása a legnagyobb, amikor az ingadozás az ellenségek soraiban és a forradalom gyenge, felemás, határozatlan barátainak soraiban a legerősebb. Ez a harmadik feltétel.”

Mindezek a feltételek megvoltak Oroszországban. „Miénk annak az osztálynak a többsége — írta Lenin —, amely a forradalom élcsapata, a nép élcsapata, amely magával tudja ragadni a tömegeket.

Miénk a nép többsége. . .

Miénk a biztos győzelem. . . ”

Lenin a felkelés győzelme szempontjából különösen fontosnak tartotta, hogy a forradalom a döntő pillanatban és a döntő pontokon elsöprő túlerővel rendelkezzék. Ez mindenekelőtt Pétervárra, Moszkvára, a legközelebb húzódó frontokra — az északi és a nyugati frontra — , valamint a Balti Flottára vonatkozott.

„Marxizmus és felkelés” című levelében Lenin konkrét javaslatokat is tett a felkelés előkészítéséhez szükséges lépésekre. Rámutatott arra, hogy meg kell szervezni a felkelés vezérkarát, mozgósítani kell a Vörös Gárdát és a főváros forradalmi helyőrségét, elő kell készíteni a város legfontosabb pontjainak — a telefonközpont, távíróhivatal, pályaudvarok és kormányhivatalok — elfoglalását, s a megállapított napon és órában le kell tartóztatni a kormányt és a vezérkart.

Lenin a Központi Bizottsághoz intézett leveleiben figyelmeztette a pártot, hogy a felkelés előkészítésének halogatása a forradalom egész ügyére végzetessé válhat: „a késlekedés egyértelmű a halállal”.

Október 7-én (20-án) Lenin Finnországból titokban visszatért Pétervárra. A következő napon megírta „Egy kívülálló tanácsai” című cikkét, amelyben ismét kifejtette a fegyveres felkelés marxista tanának főbb tételeit.

„1. Sohasem szabad játszani a felkeléssel, hanem ha megkezdjük, határozottan tudnunk kell, hogy végig is kell vinni.

2. Nagy túlerőt kell összpontosítani a döntő helyen és a döntő pillanatban, mert különben az ellenség, amelynek jobb a kiképzése és a szervezete, a felkelőket megsemmisíti.

3. Ha a felkelés már megkezdődött, a legnagyobb határozottsággal kell cselekedni, és okvetlenül, feltétlenül támadásba kell átmenni. »A védekezés a fegyveres felkelés halála.«

4. Igyekezni kell az ellenséget váratlanul meglepni és kilesni a pillanatot, amíg csapatai szét vannak szórva.

5. Törekedni kell naponként (ha egy városról van szó, mondhatnánk, óránként) újabb és újabb, bármily csekély sikert is elérni, mindenáron fenntartani az »erkölcsi fölényt«.”

A párt Központi Bizottsága október 10-én (23-án) ülést tartott. Lenin a pillanatnyi helyzetről tartott előadói beszédében kimutatta, hogy a sikeres fegyveres felkelés politikai feltételei teljesen megértek; megállapította,

hogy most a dolog katonai-technikai oldalára kell fordítani a fő figyelmet, s annak az időpontnak a kiválasztására, mikor mérjék á döntő csapást az ellenségre. A Központi Bizottság elfogadta a Lenin által előterjesztett határozati javaslatot, amely behatóan elemezte a belső és a nemzetközi helyzetet, s meghatározta a párt feladatait a szocialista forradalomért vívott harcban. „A Központi Bizottság megállapítja — hangzott a határozat —, hogy mind az orosz forradalom nemzetközi helyzete (felkelés a német hadiflottában, mint legjelentősebb megnyilvánulása annak, hogy a szocialista világforradalom egész Európában érlelődik, továbbá az a veszély, hogy az imperialisták békét kötnek egymással abból a célból, hogy az oroszországi forradalmat megfojtsák), mind a hadi-helyzet (az orosz burzsoáziának, valamint Kerenszkijnek és társainak az a kétségen kívül álló elhatározása, hogy Pétervárt átadják a németeknek), valamint az, hogy a proletárpárt megszerezte a többséget a szovjetekben —mindez, kapcsolatban a parasztfelkeléssel és a nép bizalmának pártunk felé fordulásával (a moszkvai választások), végül egy második Kornyilov-lázadás szemmel látható előkészítése (csapatkivonások Pétervárról, kozákcsapatok összevonása Pétervár alatt, Minszk körülzárása kozákokkal stb.) — mindez napirendre tűzi a fegyveres felkelést.

Megállapítva tehát, hogy a fegyveres felkelés elkerülhetetlen és teljesen megérett, a Központi Bizottság felhívja a pártszervezeteket, hogy vegyék ezt irányadóul, és minden gyakorlati kérdést. .. ebből a szempontból tárgyaljanak meg és döntsenek el.”

A lenini határozati javaslattal szemben csak Kamenyev és Zinovjev foglalt állást; felszólalásaikban lényegében a burzsoá köztársaság mellett kardoskodó mensevikek álláspontjára csúsztak. Ez a forradalom ügyének elárulása volt. Kamenyev és Zinovjev kapituláns álláspontja addigi opportunista ingadozásaik egyenes következménye volt.

A Központi Bizottság tíz szavazattal (kettő ellenében) elfogadta Lenin határozati javaslatát, amely így a párt irányelve lett: előírta a fegyveres felkelés haladéktalan előkészítését.

A **bolsevik** párt Központi Bizottsága által elfogadott határozat értelmében a pétervári szovjet mellett megalakították a Forradalmi Katonai Bizottságot (FKB), a fegyveres felkelés előkészítésének és végrehajtásának harci szervét és legális központját. Lenin a Forradalmi Katonai Bizottság feladatát abban jelölte meg, hogy a felkelés olyan teljhatalmú párton kívüli szerve legyen, „amely kapcsolatban áll a munkások és katonák legszélesebb rétegeivel... A legfontosabb — a felkelés győzelme. Ezt és csakis ezt a célt kell szolgálnia a Forradalmi Katonai Bizottságnak.” A Forradalmi Katonai Bizottságban részt vettek a **bolsevik** párt Központi Bizottságának és Pétervári Bizottságának megbízottai, a párt Központi Bizottsága mellett működő Katonai Szervezetnek, a pétervári szovjet Végrehajtó Bizottsága elnökségének és a szovjet katonai szekciójának, a Szovjetek Finnországi Területi Bizottságának, a szakszervezeteknek, az üzemi bizottságoknak, a vasutas- és postásszövetségnek és más szervezeteknek a képviselői. A Forradalmi Katonai Bizottság egész tevékenységét a Lenin vezette Központi Bizottság irányította, tagjai pedig a következők voltak: a **bolsevik** párt Központi Bizottsága részéről A. Sz. Bubnov, F. E. Dzerzsinszkij, J. M. Szverdlov, I. V. Sztálin, M. Sz. Urickij; a párt Pétervári Bizottsága részéről G. I. Bokij és M. J. Lacisz; a Katonai Szervezet részéről V. A. Antonov-Ovszejenko, K. Sz. Jeremejev, N. V. Krilenko, K. A. Mehonosin, V. I. Nyevszkij, N. I. Podvojszkij, A. D. Szadovszkij, G. I. Csudnovszkij; a Balti Flotta Központi Bizottságától (Centrobalt) P. J. Dibenko; a kronstadti szovjettől I. P. Flerovszkij; a baloldali eszerek részéről P. J. Lazimir és mások.

A Pétervári Forradalmi Katonai Bizottság példájára helyi forradalmi katonai bizottságok alakultak. Támaszaik a hátországban a szovjetek, a fronton a katonabizottságok, valamint országszerte a forradalomhoz hű helyőrségek és a Vörös Gárda voltak. Pétervár és más városok munkásai a Vörös Gárda soraiban lelkesen vettek részt a katonai kiképzésben.

A felkelés kezdetére a Vörös Gárda Pétervárott több mint 20 000, Moszkvában 12 000, Kijevben 5000, Harkovban 3500, Szaratovban 2600, Nyizsnyij Novgorodban több mint ezer fegyveres munkást képzett ki; az ország 62 városában (nem teljes adatok szerint) összesen körülbelül 200 000 vörösgárdista állt fegyverben. A munkásosztály e fegyveres hadereje az egész dolgozó nép akaratát és támogatását tudta maga mögött. Ez tette legyőzhetetlenné a forradalmat.

A Központi Bizottságnak azt az irányvonalát, hogy a legközelebbi napokban megvalósítja a fegyveres felkelést, az egész párt helyeselte. Október 11-én (24-én) a pétervári **bolsevikok** III. városi pártértekezlete, amely 50 000 párttagot képviselt, megszavazta a felkelésre vonatkozó lenini határozatot. Ugyanezekben a napokban hasonló értelmű határozatot hozott a moszkvai pártértekezlet és a **bolsevikok** moszkvai területi irodája is, amely Közép-Oroszország 13 kormányzóságának pártszervezeteit irányította. A **bolsevikok** területi, kormányzósági és városi pártértekezletei október hó folyamán a szocialista forradalomra való harci felkészülés és az összes erők mozgósítása jegyében folytak le. Az országban összesen 30 pártértekezletet tartottak; az elfogadott határozatok azt a törhetetlen elszántságot tükrözték, amellyel a párt a szocialista forradalom győzelméért küzdött. A pártértekezletek küldöttei lelkesen helyeselték a Központi Bizottság határozatát. A lettországi rendkívüli pártértekezlet határozata például kimondta: „A pártértekezlet azon a véleményen van, hogy

elérkezett a végső, döntő harc pillanata, amelyben nemcsak az oroszországi forradalom sorsa dől el, hanem a világforradalomé is... A küszöbön álló harcokra készülődve Lettország proletariátusa fontos feladatának tartja, hogy a legszorosabb egységben lépjen fel Pétervár és Moszkva forradalmár munkásaival, minden erővel és minden eszközzel támogassa az oroszországi proletariátusnak az államhatalom megragadásáért vívott harcát." Lettország **bolsevikjai** biztosították a Központi Bizottságot arról, hogy a lett ezredek készek a pétervári proletariátussal és helyőrséggel együtt küzdeni a szovjetek hatalmáért.

A pártértekezletekkel egy-időben országszerte helyi szovjetkongresszusokat tartottak, amelyeken megválasztották a küldötteket a munkás- és katonaküldöttek szovjetjeinek II. összoroszországi kongresszusára. Kiderült, hogy a **bolsevikok** döntő sikereket értek el a tömegek megnyeréséért folytatott harcban. Az összoroszországi kongresszusra megválasztott küldöttek a legtöbbször azt az utasítást kapták, hogy a „Minden hatalmat a szovjeteknek!" jelszó megvalósítását követeljék.

E hatalmas forradalmi fellendülés közepette ült össze október 16-án (29-én) a **bolsevik** párt Központi Bizottságának kibővített plénuma, amelyen a Központi Bizottság tagjain kívül a Pétervári Bizottság, a Katonai Szervezet, a pétervári szovjet, a szakszervezetek és az üzemi bizottságok képviselői is részt vettek. Előadói beszédében Lenin az ország politikai helyzetét elemezte. Ismertetve a Központi Bizottság október 10-i (23-i) határozatát, megállapította: „A helyzet világos: vagy Kornyilov diktatúrája, vagy a proletariátus és a parasztság legszegényebb rétegeinek diktatúrája. . .

Az oroszországi és az európai osztályharc politikai elemzéséből az következik, hogy feltétlenül a leghatározottabb és a legaktívabb politikát kell folytatnunk, ami nem lehet más, mint a fegyveres felkelés."

Szverdlov közölte az ülés résztvevőivel, hogy vidéken megtörténtek az előkészületek a felkelésre. Beszélt a párt taglétszámának rohamos növekedéséről (ebben az időben már 400 000 párttag volt) és a párt befolyásának erősödéséről a városokban, falvakban, a hadseregben és a flottában. A Pétervári Bizottság, a Katonai Szervezet és több munkásszervezet képviselői kijelentették, hogy a munkások és a pétervári helyőrség katonái támogatják a **bolsevikokat**. N. V. Krilenko, a Forradalmi Katonai Bizottság és a Katonai Szervezet tagja felszólalásában elmondta, hogy „az ezredek hangulata mindenütt nekünk kedvez". Mindez tökéletesen igazolta Leninnek azt a megállapítását, hogy megértek a győzelmes felkelés feltételei.

Kamenyev és Zinovjev újabb kapituláns nyilatkozatait erélyesen visszautasították. Sztálin, Szverdlov, Kalinyin, Dzerzsinszkij és mások a felkelés mellett szálltak síkra.

A Központi Bizottság kibővített ülése elfogadta Lenin határozati javaslatát, amely a következőképpen hangzott: „A gyűlés minden tekintetben helyesli és teljes egészében támogatja a Központi Bizottság határozatát, felhívja a szervezeteket, továbbá a munkásokat és a katonákat a fegyveres felkelés mindenre kiterjedő és sürgős előkészítésére, a Központi Bizottság által e célból létrehozott központ támogatására, és szilárdan meg van győződve róla, hogy a Központi Bizottság és a szovjet kellő időben fogja kijelölni a támadás kedvező pillanatát és célszerű módjait."

A Központi Bizottság a Forradalmi Katonai Központ tagjaivá A. Sz. Bubnovot, F. E. Dzerzsinszkijt, J. M. Szverdlovot, I. V. Sztálint és M. Sz. Urickijt nevezte ki. A párt e katonai központja a Pétervári Szovjet Forradalmi Katonai Bizottságának része és vezető magva volt.

Kamenyev és Zinovjev, miután a Központi Bizottságban vereséget szenvedtek, hallatlan árulást követtek el. Október 18-án (31-én) a „Novaja Zsizny" című mensevik irányzatú lap interjút készített Kamenyevvel, aki a maga és Zinovjev nevében kijelentette, hogy nem ért egyet a Központi Bizottságnak a fegyveres felkelésre vonatkozó határozatával. Kamenyev és Zinovjev ezzel a forradalom ellenségeinek tudomására hozta a legközelebbi napokban megvalósítandó fegyveres felkelésre vonatkozó titkos határozatot. Lenin felháborodva megbélyegezte és sztrájktörésnek nevezte Kamenyev és Zinovjev eljárását. A Központi Bizottság október 20-i (november 2-i) ülése, miután meghallgatta Leninnek a kérdéssel kapcsolatban írt levelét, elítélte Kamenyev és Zinovjev áruló viselkedését; követelte, hogy hagyják abba bomlasztó tevékenységüket, és megtiltotta, hogy nyilatkozatokat tegyenek közzé a Központi Bizottság határozatai és irányvonala ellen.

Trockij, akit a VI. kongresszuson vettek fel a pártba, a Központi Bizottság október 10-i és 16-i ülésén nem szavazott a fegyveres felkelésre vonatkozó határozat ellen. A pétervári szovjet ülésén viszont kijelentette, hogy a felkelést el kell halasztani a szovjetkongresszus megnyitásáig. Lenin leleplezte e javaslatot; kimutatta, hogy ez voltaképpen a felkelés meghiúsítását jelentené, mert az eszerek és a mensevikek elhalaszthatják a kongresszus összehívását, az ideiglenes kormány számára pedig így lehetővé válnék, hogy erőket vonjon össze a forradalmi megmozdulás elfojtására.

A proletárforradalom előkészítésének minden mozzanatát közvetlenül Lenin irányította. „Lenin ebben az utolsó hónapban — írta később N. K. Krupszkaja — szívvel-lélekkel, teljes egészében, maradéktalanul a felkelésnek élt, minden gondolata a felkelés volt, s hangulata, hite a többi elvtársra is átragadt." Lenin

utasításokat és útmutatásokat adott a Forradalmi Katonai Bizottság tagjainak, a legapróbb részletekig kidolgozta a cselekvési tervet, személyesen ellenőrizte, mindent megtettek-e a felkelés győzelméért. Miként N. I. Podvojszkij, a Forradalmi Katonai Bizottság elnöke visszaemlékezéseiben írja, Lenin hangsúlyozta: „. . . a felkelés a háború legkiélezettebb fajtája. A felkelés nehéz művészet. . . Az utcai harc taktikájához nem értő vezetők tönkreteszik a felkelést!" Szverdlovhoz írt levelében pedig ezt írta: „Ha teljes erővel támadunk, néhány napon belül teljes győzelmet aratunk."

A **bolsevik** párt Központi Bizottsága szétküldte megbízottait a vidéki városokba és területekre, tanácsaival és útmutatásaival gyakorlati segítséget nyújtott a szakszervezeteknek, az üzemi bizottságoknak, a forradalmi katonai szervezeteknek.

A burzsoá-földesúri ellenforradalom még nem adta fel a reményt, hogy sikerül megakadályoznia a felkelést, és szétzúznia a forradalom vezérkarát, a **bolsevik** párt Központi Bizottságát. Kerenszkij és az ideiglenes kormány több más vezetője lebecsülte a forradalom erejét. Midőn V. D. Nabokov kadet párti politikus Kerenszkijjel folytatott beszélgetésében kételyeit fejezte ki aziránt, hogy a kormány fel tudja venni a harcot a **bolsevikokkal**, Kerenszkij kijelentette: „Nagyobb erő áll rendelkezésemre, mint amekkorára szükség van. A **bolsevikokat** véglegesen megsemmisítjük."

Egyes miniszterek azonban már kezdtek tudatára ébredni a helyzet reménytelenségének. Az ideiglenes kormány október 17-én (30-án) bizalmas ülésen tárgyalta meg, milyen intézkedéseket tegyenek a **bolsevikok** ellen. A kormány tagjainak többsége erélyes lépéseket követelt, deVerhovszkij tábornok hadügyminiszter kijelentette: Lehetetlen „aktívan fellépnünk. A terv megvan, de meg kell várnunk a másik fél akcióját. A **bolsevikok** benn ülnek a munkásküldöttek szovjetjében, ennek szétkergetéséhez pedig nincs erőnk. Nem tudok reális erőt bocsátani az ideiglenes kormány rendelkezésére, és ezért lemondok." A hadügyminiszter felszólalása újabb bizonyítéka volt a felső körökben uralkodó fejvesztettségnek.

Az ideiglenes kormány a forradalom szétzúzására ellenforradalmi csapatokat vont össze a fővárosban. Parancsot küldtek a mogiljovi főhadiszállásra: minél előbb irányítsák át a fővárosba a szükséges csapategységeket. A Pétervárott állomásozó kozákezredek külön utasítást kaptak, hogy álljanak készenlétben. A Téli Palota védelmére tisztiiskolások érkeztek öt páncélautóval; a Palota téren ágyúkat és géppuskákat állítottak fel; megerősítették a többi kormányhivatal épületének őrségét is. A pétervári katonai körzet törzskara elrendelte, hogy erősítsék meg a városban a katonai őrjáratokat és tartóztassanak le mindenkit, aki a kaszárnyákban felkelésre szító felhívással jelenik meg. A kormány előkészületeiről jól tájékozott „Gyeny" című újság október 17-én (30-án) ezt írta: „Az ideiglenes kormányban teljes erővel folynak az előkészületek a **bolsevikok** várható megmozdulásának leverésére. A. I. Konovalov miniszterelnök-helyettes szünet nélkül tanácskozik és állandó összeköttetésben áll a körzeti parancsnokkal és más olyan személyekkel, akiket bevontak a **bolsevik** megmozdulás elleni harc ügyeibe. . . Konovalov kijelentette, hogy a kormány elegendő szervezett erővel rendelkezik ahhoz, hogy csírájában elfojtsa az esetleges felkelést. . ." Ezt a közleményt, amely indokolatlan optimizmus szellemében kezdődött, a lap annak beismerésével fejezi be, hogy a kormány nagy nyugtalansággal várja a **bolsevikok** küszöbön álló megmozdulását.

Az amerikai, angol és francia képviselők arra buzdították az ideiglenes kormányt, hogy fokozza a forradalmárokkal szembeni megtorló intézkedéseket. Azon a különtanácskozáson, amelyet az antanthatalmak katonai misszióinak vezetői tartottak október 20-án az Amerikai Vöröskereszt helyiségeiben, Knox angol tábornok felszólította az ideiglenes kormányt, hogy „lövessen a **bolsevikok** közé". A tanácskozás résztvevői sajnálkoztak a Kornyilov-lázadás kudarcán, és azt ajánlották, hogy meg kellene ismételni.

De az ideiglenes kormány semmi módon sem tudta már megmenteni a burzsoá hatalmat. Az ország osztályerőviszonyai 1917 októberére döntő mértékben a szocialista forradalom javára tolódtak el. Október 21-én (november 3-án) a pétervári helyőrség ezredbizottságainak közös gyűlése a katonák összessége nevében a Forradalmi Katonai Bizottságot ismerte el a forradalom vezérkarának.

Ez lehetővé tette, hogy a Forradalmi Katonai Bizottság elküldje politikai megbízottait a helyőrség valamennyi alakulatához, később pedig egyes intézményekhez is. A Forradalmi Katonai Bizottság kihirdette, hogy semmiféle parancsot és rendeletet nem szabad végrehajtani a helyőrségben, ha azt a politikai megbízott mint a szovjet képviselője, alá nem írta. Ez a lépés teljesen megbénította a katonai hatóságokat.

A munkásság Vörös Gárdája növekedett és erősödött. Október 22-én (november 4-én) a pétervári Vörös Gárda városi konferenciája szervezeti szabályzatot fogadott el, amelynek első pontja így hangzott: „A munkásság Vörös Gárdája a proletariátus fegyveres erőinek szervezete az ellenforradalom elleni harcra és a forradalom vívmányainak védelmére." A vörösgárdista egységek és a forradalmi helyőrség vezetésének a Forradalmi Katonai Bizottságban történt összpontosítása lehetővé tette a forradalom összes harci erőinek teljes, operatív kihasználását.

Kronstadtból és Helsinkiből Pétervárra hívták a balti tengerészeket. Az „Auróra” cirkáló és más hadihajók harci feladatokat kaptak. A balti flotta ez időben több mint százezer főnyi személyi állománnyal és 690 hadi- és kisegítő hajóval rendelkezett. A matrózok többsége kész volt támogatni a főváros munkásságát.

Október 22-én (november 4-én) megtartották „a pétervári szovjet napját”, amely a fegyveres felkelésre készülődő forradalmi tömegek harci seregszemléje lett. John Reed amerikai író, az1917 októberi történelmi események tanúja, „Tíz nap, amely megrengette a világot” című könyvében ezt írja: „Pétervár különös látványt nyújtott ezekben a napokban. A gyárak gyűléstermei tele voltak fegyverrel, küldöncök jöttek-mentek, mindenütt gyakorlatozó vörösgárdisták... A kaszárnyákban estéről estére gyűlések, naphosszat vég nélküli, heves viták. Az utcákon estefelé hullámzó tömeg, amely mint a tengerár, fel és alá özönlött a Nyevszkijen. . .” Ez a hatalmas néptömeg a Szmolnij, a forradalom vezérkara felé igyekezett.

A **bolsevikok** pártja, élén az osztályharc zseniális stratégájával, Leninnel, harcba vezette a szocialista forradalom hatalmas hadseregét, amely készen állt arra, hogy döntő küzdelemre keljen a kivénhedt, idejét múlt kizsákmányoló világgal.”

(idézet: - Világtörténet 8. kötet – című könyvből)

Maglód, 2018.07.29. Salánki László

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom - 1917

„A II. Összoroszországi Szovjetkongresszus október 25-én nyílt meg, a kormány erre a napra várta a felkelés kirobbanását - Lenin javaslatára ezt előrehozták 24-ére. Ezen a napon a Vörös Gárda és a forradalmi katonai alakulatok a kidolgozott terv szerint megszállták a város fontos középületeit, hídjait, üzemeit, lezárták a Petrográd felé vezető utakat. Az Ideiglenes Kormány elszigeteltségét jól mutatja, hogy a történelem első nagy munkásfelkelése gyakorlatilag fegyveres harc nélkül, minimális áldozattal zajlott le. Komolyabb lövöldözés csak az Ideiglenes Kormány székhelyénél, a Téli Palotánál folyt. A felkelés sorsa gyakorlatilag október 25-én eldőlt, a miniszterelnök és a kormány több tagja elmenekült vagy letartóztatták őket. (Az 1918-ban bevezettet új naptár szerint a „Nagy Októberi Szocialista Forradalom" november 7-én zajlott le.)" - sulinet.hu

A népi demokráciáért folyó harc végkifejlődése volt: „**A Nagy Októberi Szocialista Forradalom**"

A bolsevikok sikeres harca valósult meg, és a dolgozó nép fénykora kezdődött el a **szovjet népi demokrácia** győzelmével, ami a kizsákmányolók kíméletlen elnyomását, a proletárdiktatúrát is megvalósította. Ez a kizsákmányolókat nagyon bosszantotta és hamarosan megindult az ellenforradalmi polgárháború, amit a **bolsevikok** vezetésével a dolgozó nép nyert meg.

A népi demokrácia a dolgozó nép számára, a polgári „demokrácia" az élősködők számára jó!

Milyen erkölcsű a jobboldali „ember"?

A jobboldali „ember" olyan, hogy a becsületes dolgos ember jobb, ha nem fordít hátat neki, mert a jobboldal erkölcse jogosnak véli a felsőbbrendűséget, a dolgozó emberek kifosztását, szolgaságát. A proletár dolgozó, ha öntudatára ébred, akkor ezt világosan látja és már ki is nyílik a bicska a zsebében. A következő lépésre már kommunista is lehet. Ezért nehéz harcolni a kommunisták ellen, mert minden dolgozó potenciális kommunista és csak csőcselékké nevelve lehet kordában tartani.

A bolsevikok és Lenin ezt jól tudta és ez manapság is érvényes!

Az Ideiglenes Kormány megdöntése.
A hatalom a szovjetek kezébe kerül

Fegyveres felkelés Pétervárott

„Az október 24-ére (november 6-ára) virradó éjszakán az ideiglenes kormány elrendelte a Szmolnij elfoglalását és a Néva-hidak szétnyitását (ez utóbbit azért, hogy a munkáskerületeket elvágja a város központjától). A Téli Palotához újabb tisztiiskolás alakulatokat vezényeltek, többek között Peterhofból és Oranienbaumból, s odarendelték a kimondottan forradalom elleni harcra létesített „rohamzászlóaljakat" és a női „halálzászlóaljat". Október 24-én Palkovnyikov ezredes, a pétervári katonai körzet főparancsnoka elrendelte, hogy a Forradalmi Katonai Bizottság politikai megbízottait távolítsák el az ezredektől, és állítsák őket bíróság elé. A katonáknak megtiltotta, hogy elhagyják a kaszárnyákat. „Mindazok, akik a parancs ellenére fegyveresen az utcára lépnek, fegyveres lázadásért bíróság elé kerülnek" — hangzott a parancs. Az ellenforradalom nyílt támadásba ment át, s ezzel magára vette a polgárháború kirobbantásának felelősségét.

Október 24-én reggel egy tisztiiskolás különítmény rajtaütött azon a nyomdán, ahol a „Pravda" (abban az időben „Rabocsij Puty" néven jelent meg) és a „Szoldat" című bolsevik lapokat nyomták. Amint a bolsevik párt Központi Bizottsága tudomást szerzett erről, haladéktalanul azt javasolta a Forradalmi Katonai Bizottságnak, hogy helyezze harci készenlétbe a forradalmi erőket, küldjön vörösgárdistákat és forradalmár katonákat a nyomdához, űzze el onnét a tisztiiskolásokat, s biztosítson megfelelő védelmet a bolsevik újságok nyomdája és szerkesztősége számára. A Központi Bizottság utasítására a bolsevikok Pétervári Bizottsága felhívást intézett a forradalmi tömegekhez: indítsanak akciót „a kormány azonnali megdöntéséért, és harcolják ki a hatalom átadását a munkás- és katonaküldöttek szovjetjeinek mind központi, mind pedig helyi viszonylatban". A Forradalmi Katonai Bizottság a következő utasítást küldte politikai megbízottainak és az ezredbizottságoknak: „A pétervári szovjetet közvetlen veszély fenyegeti: ma éjjel az ellenforradalmi összeesküvők megkísérelték, hogy a környékről tisztiiskolásokat és rohamzászlóaljakat hívjanak be Pétervárra. A »Szoldat« és a »Rabocsij Puty« című lapokat betiltották. Az ezredeket harci készültségbe kell helyezni. Várjátok a további rendelkezéseket. Minden késlekedés és zavarkeltés a forradalom elárulásának tekintendő."

A vörösgárdisták és a forradalmár katonák kiűzték a tisztiiskolásokat a nyomdából. Október 24-én délelőtt 11 órakor megjelent a „Rabocsij Puty", amelyben a bolsevik párt az ideiglenes kormány megdöntésére és a szovjethatalom megteremtésére szólította fej a tömegeket. „ A hatalomnak át kell mennie a munkás-, katona- és parasztküldöttek szovjetjeinek kezébe. Új kormánynak kell hatalomra kerülnie, amelyet a szovjetek választanak, amelyet a szovjetek válthatnak le, s amely a szovjeteknek felelős" — írta az újság.

Néhány óra leforgása alatt a forradalmi erők hatalmas tömege mozdult meg — vörösgárdisták, katonák, matrózok —, összesen több mint 200 000 ember. Valamennyi forradalmi osztag harci feladatot kapott a Forradalmi Katonai Bizottságtól. „Csak csodálattal tudok visszagondolni — írta A. V. Lunatsarszkij — erre az elképesztően hatalmas munkán. A Forradalmi Katonai Bizottságnak az októberi napokban végzett tevékenységét

az emberi energia egyik kimagasló teljesítményének tartom, amely bizonyítja, milyen mérhetetlen tartalékai varnak az emberi energiának a forradalmi szívben, és mire képes ez, ha a forradalom harsogó hangja szólítja."

Pétervár segítségére siettek a Balti Flotta hadihajói is. A Forradalmi Katonai Bizottság felhasználta az „Auróra" cirkáló rádióadóját, és felhívással fordult a Pétervár körüli valamennyi forradalmi szervhez: helyezzék erőiket harci készültségbe, és ne engedjék be a fővárosba az ideiglenes kormány által odarendelt csapatszállító szerelvényeket.

Így tehát a kormány nem kapta meg a várt támogatást sem a frontról, sem pedig a fővárosban állomásozó kozákezredektől, amelyek hűségére pedig számított. Október 24-én a kerékpárosok osztaga megtagadta a Téli Palota őrzését. A Péter—Pál-erőd helyőrsége a forradalom oldalára állt. A kormány elszigeteltsége már a nyílt harc legelső óráiban nyilvánvalóvá vált. A pétervári katonai körzet törzsének a főhadiszállásra küldött jelentése szóvá teszi: „az a benyomás, mintha az ideiglenes kormány egy ellenséges állam fővárosában tartózkodna".

Az október 25-ére (november 7-ére) virradó éjszakán Lenin a Szmolnijba érkezett. A felkelés sikeresen haladt előre. A vörösgárdisták, a forradalmár katonák és matrózok visszafoglalták a tisztiiskolásoktól a Néva-hidakat, elfoglalták a központi távírdát, a pétervári távirati irodát, a pályaudvarokat, a villanytelepet, az Állami Bankot és más fontos pontokat és intézményeket, s körülzárták a tisztiiskola épületét. A felkelés sikerében döntő szerepe volt Pétervár munkásságának, amely vállvetve küzdött a fővárosi helyőrséggel. A forradalom első soraiban meneteltek a Balti Flotta matrózai is.

A forradalmi csapatok, miután hatalmukba kerítették a munkásnegyedeket, a Téli Palotához vonultak, amely az ellenforradalom legfőbb fellegvára lett. A vörösgárdisták, a matrózok és a forradalmi ezredek a Katonai Bizottság haditervének megfelelően helyezkedtek el.

Kerenszkij hadparancsokban követelte a felkelés leverését, a Szmolnij elfoglalását, a Központi Bizottság és a Forradalmi Katonai Bizottság szétzúzását, továbbá azonnali csapatszállításokat a frontról Pétervárra. De a régi államhatalom gépezete felmondta a szolgálatot. A kormány, a pétervári katonai körzet, a főhadiszállás gyakorlatilag megbénult.

A felkelés vértelenül és hihetetlen gyorsasággal terjedt tovább. Október 25-én (november 7-én) reggel lényegében már az egész főváros a Forradalmi Katonai Bizottság ellenőrzése alatt állt. Már csak a Téli Palota, a vezérkar, a Mariinszkij-palota és a város belső területének néhány más pontja volt a kormány kezében. Kerenszkij miniszterelnök Pszkovba, az északi front vezérkarához szökött; az amerikai követség saját lobogójával ellátott gépkocsit bocsátott rendelkezésére.

Október 25-én (november 7-én) délelőtt tíz órakor a Forradalmi Katonai Bizottság „Oroszország polgáraihoz!" címmel felhívást tett közzé, amelyet Lenin írt. A felhívás bejelentette a szocialista forradalom győzelmét, az ideiglenes kormány megdöntését.

Ez az örömhír szárnyakon járta be az egész országot. Október 25-én Lenin beszédet mondott a pétervári szovjet ülésén. Megállapította: „A munkás- és parasztforradalom, amelynek szükségességét a bolsevikok mindig hangoztatták, végbement."

Már csak a Téli Palota elfoglalása volt hátra, ahol az ideiglenes kormány tovább folytatta ülésezését. Október 25-én este már teljesen körülzárták a palotát. A forradalmi harcosok legjobb osztagai elfoglalták kiinduló állásaikat. A Forradalmi Katonai Bizottság a vérontás elkerülése végett ultimátumot küldött az ideiglenes kormánynak, és felszólította, hogy húsz percen belül adja meg magát. Miután a kitűzött idő lejártakor nem kapott választ, parancsot adott a rohamra. Este 9 óra 40 perckor az „Auróra" cirkáló vaktöltéssel leadott ágyúlövése jelezte a Téli Palota megrohamozásának kezdetét.

A Téli Palota ostromára hatalmas forradalmi erőket vontak össze. A palotát védő tisztiiskolások a barikádok mögül lövöldöztek. De ez sem tartott sokáig. Éjjel megkezdődött a Téli Palota védőinek demoralizálódása. Elsőnek a női zászlóalj egy százada adta meg magát, utánuk eltávozott az északi front zászlósiskolásainak egy része. A forradalmi csapatok már az épületen belül harcoltak.

„A forradalom hősi, gyönyörű, feledhetetlen pillanata volt ez — írja visszaemlékezéseiben N. I. Podvojszkij. — Az éjszakai sötétségben, amelyet a kilövések halvány, gomolygó füstje, fényei és vörös villanásai világítottak meg, a környező utcákból és zugokból félelmetes, fenyegető árnyakként vörösgárdisták, matrózok, katonák csatárláncai vonultak; meg-meg-botlottak, elestek és ismét felkeltek, de egy pillanatra sem hagyták abba sebes, orkánszerű előrenyomulásukat. . . Egy pillanat — és a barikádok, a védők és támadók egyetlen sötét, vulkánként kavargó, forró tömeggé olvadtak össze, a következő pillanatban pedig már a barikádok túlsó oldaláról harsant fel a győzelmi kiáltás. Az emberáradat már elözönlötte a palota feljáratát, kapuit, lépcsőházát."

Az éjszaka folyamán a forradalmi csapatok elfoglalták a Téli Palotát. Október 26-án (november 8-án) hajnali 2 óra 10 perckor letartóztatták az ideiglenes kormány ott tartózkodó tagjait.

A Téli Palota bevételével és az ideiglenes kormány letartóztatásával győzelmesen befejeződött a pétervári fegyveres felkelés. A nép nagyszerű, vértelen győzelmet aratott a burzsoázia fölött. Ezt az események összes tárgyilagos szemtanúja megállapította.

1917. október 25-e (november 7-e) a Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelmének napjaként vonult be az emberiség történetébe. Új korszak kezdődött — a kommunizmus korszaka. Ez a nap állami ünneppé vált.”

(idézet: - Világtörténet 8. kötet – című könyvből)

Maglód, 2018.07.29. Salánki László

A Szovjetek II. Összoroszországi Kongresszusának megnyitása.

„Az **1917.-es októberi orosz forradalom** (hivatalos kommunista elnevezéssel **Nagy Októberi Szocialista Forradalom**) 1917. november 7-én (az Oroszországban akkor használt julián naptár szerint október 25-én) Oroszország akkori fővárosában, Petrográdban (ma *Szentpétervár)* lezajlott forradalmi eseménysor.

1917 februárjában az első világháború tragikus történései, a katonai összeomlás, a nép és a katonák elégedetlensége hatására Oroszországban polgári demokratikus forradalom tört ki, megdöntötték a cári rendszert (február 23.).

Az újonnan felállt ideiglenes kormánynak azonban kevesebb volt a tényleges hatalma, mint a munkások, parasztok, katonák és matrózok közvetlenül választott tanácsainak (*szovjet*), amelyek a városokban, gyárakban és laktanyákban működtek. Az útmutatás a petrográdi szovjettől érkezett, amely már az 1905-ös forradalomban is vezető szerepet játszott, és a februári forradalom első napjaiban újjáalakult. A szovjetek megerősödésének következtében a bolsevikok már nem támogatták az ideiglenes kormányt. Július 3–4-én a bolsevikok puccskísérlete megbukott. Lenin Finnországba menekült. Trockijt, Lunacsarszkijt, Kamenyevet bebörtönözték.

A bolsevik párt – a júliusi vereség ellenére – katonailag jobban meg volt szervezve, mint az összes többi oroszországi politikai erő. Ők rendelkeztek a legrégibb illegális múlttal és legnagyobb terrorista tapasztalattal. Csak nekik jutott eszükbe, hogy a hiányzó belföldi támogatást külföldiekkel helyettesítsék: a puccsban fontos szerepet szántak az általuk beszervezett, a bolsevik mozgalom lelkes híveivé vált kínai vendégmunkásoknak és magyar, német, lett és lengyel hadifoglyoknak.

A bolsevik hatalomátvétel sikerét – a politikai helyzet sajátosságai mellett – több szerencsés véletlen is elősegítette, melyeket Lenin ügyesen ki tudott használni” - Wikipédia

A reakciós jobboldali élősködőpártiak szívesen nevezik terroristának azokat, akik országuk felszabadításáért vagy az osztályelnyomás ellen harcolnak. Természetesen az ilyen gondolkodás alapján a Rákóczi, Kossuth, Petőfi is csak rebellis terrorista és nem szabadságharcos; puccsnak nevezik, ha a nép megelégszik az elnyomással és ennek tudatára ébred; vezetőik segítségével, amilyenek a **bolsevikok** voltak harcol a szabadságért; képtelenek felfogni, hogy a dolgozó nemzetek proletárjai alapvetően nem egymásnak, hanem a nemzetközivé vált élősködő kapitalistáknak az ellenségei lesznek, ha öntudatra ébreszti őket a **bolsevikok** pártja, a kommunista párt. De ettől nagyon félnek.

Petőfi Sándor: A Nép nevében

„Még kér a nép, most adjatok neki;
Vagy nem tudjátok: mily szörnyű a nép,
Ha fölkel és nem kér, de vesz, ragad?
Nem hallottátok Dózsa György hírét?
Izzó vastrónon őt elégetétek,
De szellemét a tűz nem égeté meg,
Mert az maga tűz... úgy vigyázzatok:
Ismét pusztíthat e láng rajtatok!”

A jobboldali erkölcs természetesnek tartja a felsőbbrendűségre, a kizsákmányolásra épülő gazdaságot, és az ezzel járó élősködést, ami tulajdonképpen bűn az ember, az emberiség ellen; ebből azt következtetik, hogy nem lehet a társadalmat a gazdaságot üzemeltetni csak az egyéni érdeknek más egyének és a közösség érdeke fölé helyezésével. Ez azonban a valóságban a másik ember kizsákmányolását vonja maga után; továbbá szerintük, a kizsákmányolás és élősködés a kizsákmányoltnak is a legjobb; így nem is lehet csak a kizsákmányoláson alapuló társadalom, ezen erkölcs alapján; ez azonban diktatúra a dolgozó nép felett. A felsőbbrendűséget képviselő jobboldali erkölcs elítéli, aki ez ellen lázad és a valódi demokráciáért szólal meg.

A **bolsevikok** képesek voltak ezeknek az embertelen jobboldali nézeteknek a megtörésére, de a kizsákmányoló élősködőknek ez rossz lett. Az urak nem adták fel és a világ szemetei az amerikaiakkal az élen vissza akarták állítani a kizsákmányoló rendszert, de nem sikerült nekik, mert a nép a **bolsevikok** vezetésével erősebb volt a hitvány uraknál. Ez azonban nem sikerült volna, ha nincs Lenin, aki megalapította a harcos **bolsevik** pártot.

Petőfi Sándor: Föltámadott a tenger...

„Jegyezd vele az égre
Örök tanúságúl:
Habár fölűl a gálya,
S alúl a víznek árja,
Azért a víz az úr!”

„Még folyt a Téli Palota ostroma, amikor a Szmolnij Intézetben megnyílt a Munkás- és Katonaküldöttek Szovjetjeinek II. Összoroszországi Kongresszusa. Az ekkor már országszerte és a 12 milliós hadseregben is nagy befolyással rendelkező szovjetek 673 küldöttje között 390 bolsevik volt (58 %), a többi helyek megoszlottak az eszerek és a mensevikek között. A kongresszus kimondta, hogy kezébe veszi a hatalmat, és ünnepélyesen kikiáltotta a szovjethatalmat, államformaként pedig a proletariátus diktatúráját.

Ezután a kongresszus alaptörvényeket, ún. dekrétumokat fogadott el. A békéről szóló dekrétum az azonnali és annexió nélküli békekötést tartalmazta. A gyűlés másik fontos határozata a földről szóló dekrétum. E szerint a

szovjethatalom megváltás nélkül elkobozza a cári család, a földbirtokosok, a kolostorok és az egyházak földjeit minden tartozékukkal együtt. A dekrétum megszüntette a földek magántulajdonát, a földet nacionalizálta és átadta használatra a parasztságnak. (A bolsevikok a földosztást „átmeneti kitérőnek" tekintették, programjuk a föld közös, szövetkezeti művelését tartotta fejlettebbnek.)

A bolsevik forradalom néhány napig tartó harc után Moszkvában is győzött, pár héten belül pedig csaknem egész Oroszországban felülkerekedett." - sulinet.hu

A szovjethatalom kikiáltása

„A dolgozó nép érdekeit kifejező II. összoroszországi szovjetkongresszus határozatai rögzítették a fegyveres felkelés győzelmét. A kongresszus október 25-én (november 7-én) este 10 óra 45 perckor nyílt meg a Szmolnijban. 402 szovjet — több, mint az 1917 júniusában tartott első kongresszus idején — küldte el képviselőit. A kongresszus összetétele híven tükrözte az 1917 októberére-novemberére kialakult politikai erőviszonyokat. A 673 küldött közül 390 bolsevik, 160 eszer (ezek többségükben baloldaliak voltak), 72 mensevik volt; a többiek a kisebb frakciók között oszlottak meg vagy nem jelölték meg pártállásukat. 505 küldött arra kapott utasítást választóitól, hogy követelje a hatalomnak a szovjetek kezébe való átadását. A minszki szovjet utasítása például így hangzott: „Az országban minden hatalom kizárólag a munkás-, katona- és parasztküldöttek szovjetjeit illeti meg. Semmiféle megegyezést a nagyburzsoáziával, semmiféle részvételt a tőkések kormányában!" Az utasítás követelte, hogy kössenek igazságos, demokratikus békét, szüntessék meg a föld magántulajdonát és haladéktalanul, már az alkotmányozó gyűlés előtt adják át a földet a parasztságnak. A luganszki szovjet utasítása kimondta: „A jelenlegi helyzetből egyetlen kivezető utat látunk: a hatalom azonnali átadását a munkás-, katona- és parasztküldöttek szovjetjei kezébe." Az utasítás a népek önrendelkezési joga alapján annexió és hadisarc nélküli békét, az „elő-parlament" feloszlatását, a termelés munkásellenőrzését követelte. A gdovi járás parasztjai azt írták, hogy az ideiglenes kormány teljesen képtelennek bizonyult a nép akaratának teljesítésére. „Mostantól fogva — jelentették ki a parasztok — nem bízhatunk többé olyan hatalomban, amely nem felelős a népnek, és követeljük, hogy az összoroszországi kongresszus. . . mind a központban, mind a vidéken vegye kezébe a hatalmat."

A néptömegek minden reményüket abba vetették, hogy a hatalom a szovjetek kezébe kerül. Félreérthetetlenül kifejezték ezt a munkások, katonák és parasztok gyűlésein hozott határozatok. A tambovi kormányzóságban tartott gyűlések egyikén a következő határozat született: „Bizonyosak vagyunk abban, hogy a szovjetek körül, miként a nap körül a bolygórendszer, megszerveződik a forradalmi demokrácia, amely véget vet a nemzetközi burzsoázia által kitervelt és előidézett testvérgyilkos háborúnak. A földet megváltás nélkül át fogják adni a dolgozó népnek, a földműveseknek."

A szovjetek II. összoroszországi kongresszusát a régi Központi Bizottság nevében a mensevik F. I. Dan nyitotta meg, de a kongresszus vezetését nyomban átvették a bolsevikok, a legnagyobb pártfrakció résztvevői. Az arányos képviselet elvének megfelelően alakult elnökség tagjai a következők voltak: a bolsevikok részéről V. I. Lenin, V. A. Antonov-Ovszejenko, A. M. Kollontaj, N. V. Krilenko, A. V. Lunacsarszkij, V. P. Nogin és mások, a baloldali eszerek részéről B. D. Kamkov, V. A. Karelin, M. A. Szpiridonova. A jobboldali eszerek, a mensevikek és a bundisták vezetői megtagadták az elnökségben való részvételt. Leplezetlenül védelmükbe vették az ellenforradalmi ideiglenes kormányt, rágalmazó módon „katonai puccsnak" nevezték az októberi forradalmat, s ezzel a szovjetekkel való nyílt szakítás útjára léptek. Az árulók e csoportja kivonult a kongresszusról, és átment a városi dumába, ahol a kadetokkal együtt „A haza és a forradalom megmentésének bizottsága" néven ellenforradalmi központot alakított. A kongresszusi küldöttek „dezertőrök!", „árulók!" kiáltásokkal illették a távozó megalkuvó vezetőket. A bolsevik frakció határozati javaslatot olvasott fel, amelyben megállapította: „A megalkuvók távozása nem gyengíti, hanem inkább erősíti a szovjeteket, mert a munkás- és parasztforradalmat megtisztítja az ellenforradalmi szennyeződéstől."

Késő éjjel megérkeztek az ülésre a Téli Palota ostromának résztvevői. A kongresszus lelkesen fogadta a hírt, hogy bevették a Téli Palotát és letartóztatták az ideiglenes kormány tagjait.

Ezután a szovjetek II. kongresszusa elfogadta a „Munkások, katonák és parasztok!" című felhívást, amelyet Lenin fogalmazott. Ez kimondta: „A kongresszus a munkások, katonák és parasztok óriási többségének akaratából, a munkások és a helyőrség Petrográdban végrehajtott győzelmes felkelésére támaszkodva, kezébe veszi a hatalmat."

A felhívás deklarálta, hogy a hatalmat vidéken is a munkás-, katona- és parasztküldöttek szovjetjei veszik át, amelyeknek biztosítaniuk kell a forradalmi rendet. A kongresszus szovjetköztársasággá nyilvánította Oroszországot, amelyben a szovjethatalom az egyetlen törvényes hatalom.

A felhívás a következőkben foglalta össze a szovjethatalom tevékenységének programját: azonnali demokratikus békét ajánl valamennyi népnek; a földesúri földeket, a koronabirtokokat és az egyházi birtokokat megváltás nélkül a parasztbizottságok rendelkezésére bocsátja; bevezeti a termelés munkásellenőrzését;

biztosítja a valódi önrendelkezési jogot az Oroszországban élő nemzetek számára; végrehajtja a hadsereg teljes demokratizálását és így tovább.

A kongresszus felhívással fordult a lövészárkokban harcoló katonákhoz, hogy védjék meg a forradalmat az imperializmus minden támadásával szemben, őrködjenek éberen és állhatatosan a forradalom biztonsága felett mindaddig, amíg az új, szovjet kormány ki nem vívja a demokratikus béke megkötését. A szovjethatalom egyik legfontosabb feladata az volt, hogy megvédje a szocialista államot az imperialista agresszióval szemben."

(idézet: - Világtörténet 8. kötet – című könyvből)

Maglód, 2018.07.31. Salánki László

A békéről és a földről szóló dekrétum.

A szovjet kormány megalakítása

„Az orosz forradalmi hagyományokat, az ingatag politikai helyzetet és a polgári kormány népszerűtlen intézkedéseit (mint amilyen például a háború folytatásának terve, a földosztás és a választások halogatása) kihasználva 1917. november 7-én (a Julián naptár szerint *október 25-én)* a Finnországból titokban visszatért Lenin vezetésével lázadás tört ki Szentpétervárott. Lenint a svájci emigrációjából korábban a német titkosszolgálat juttatta vissza Oroszországba, hogy ezzel is gyengítse első világháborús ellenfelét.

A felkelés Lev Davidovics Trockij – a végrehajtó bizottság elnökének – irányítása alatt a városba vezető utak lezárásával vette kezdetét. Ebben részt vettek a Péter-Pál erőd átállt katonái is. Miután a Vörös Gárda tagjai körülzárták a Téli Palotát (a kormány székhelyét); Lenin a Szmolnijból irányította az eseményeket. Az állami bank és a telefonközpont is a felkelők kezére került, s az ideiglenes kormány vezetője – Alekszandr Fjodorovics Kerenszkij – elmenekült. Miután a Téli Palotában rekedt miniszterek a felkelők ultimátumát nem fogadták el, – a legendák szerint – az Auróra cirkáló által leadott ágyúlövések adták meg a jelet

Lenin vezetésével összeült a Szovjetek II. Összoroszországi Kongresszusa, ahol az alábbi tételeket fogadták el:

- kimondták, hogy minden hatalom a szovjetek kezébe megy át
- dekrétumot adtak ki a hadviselő országoknak az azonnali békéről
- kimondták, hogy a föld köztulajdonba megy át, és a parasztok rendelkezésére bocsátják

Megalakult az első szovjet kormány, a Népbiztosok Tanácsa, amely forradalmi rendelkezéseket hozott:

- bevezette a nyolcórás munkaidőt
- bevezette a munkásellenőrzést az üzemekben, majd a munkásigazgatást
- elismerte a volt Orosz Birodalom minden népének egyenjogúságát és teljes önrendelkezési jogát
- elismerte Finnország függetlenségét
- az iskolákat államosították
- ingyenessé vált az orvosi ellátás
- a polgári házasságkötés engedélyezése
- a nemzetek egyenjogúságának elismerése” - Wikipédia

Ezt a szerencsét! A kapitalista német titkosszolgálat segítségével sikerült a kapitalisták legnagyobb ellenségét Lenint hatalomba juttatni. Ennyire buták voltak a Német kapitalisták? Miért nem olvasták Marx és Lenin műveit. Hiába, a tudatlanság megbosszulja magát. De sikerülhetett volna ez az orosz gyilkos népelnyomó urak nélkül? Tehát ebből következik, hogy a német és orosz urak butaságából és népirtásából, kizsákmányolásából lett a **Nagy Októberi Szocialista Forradalom**. Hát ez persze igaz, amit a **bolsevikok** kihasználtak, mert bizony a **bolsevikok** is a dolgozó népből valók és nem szertik a népirtást és a kizsákmányolást. Milyen jó, hogy a Wikipédiából is lehet jó ötleteket meríteni.

A jobboldali felsőbbrendű erkölcsű „ember” a kizsákmányolás híve, mivel a kapitalizmus az értékrendje; az érdekeke az élősködés –vagy hülye- ezért ezt nem fogja belátni; nem érti, hogy aki embert vásárol saját hasznáért az bizony embertelen, a kapitalizmus azonban ilyen. A jobboldali erkölcsű „embernek” fogalma sincs arról, hogy az embervásárlás – a proletár bérrabszolgaság - saját haszonért az embertelen, ezért ő így nem felsőbbrendű, hanem valójában alacsonyabb rendű beteg elméjű. A jobboldali „embereket” úgy kell kezelni, mint egy tébolyodott elmebeteget. Nem tud emberként viselkedni. Az a rögeszméje, hogy a kizsákmányolás, élősködés a természet a világ rendje. Az ilyen beteg elméjű élősködés hívő embereknek nem célszerű hátat fordítani, mert az élősködés nekik természetes, még akkor is, ha rajtuk is élősködnek. A **bolsevikok** és Lenin ezt tudták és a beteg elméjű élősködés hívő „embereket” könyörtelenül legyőzték vagy meggyőzték. A jobboldali felsőbbrendű élősködő hívők számára ez nagyon rossz volt, de sikerült visszaforgatni a történelem kerekét az emberiség kárára. Most megint élősködhetnek, ma ez a törvény. Az emberiség megint szolgaságban él, ami a **bolsevikok** megerősödéséhez fog vezetni. A jobboldaliak annyi bűnt fognak elkövetni az emberiség ellen, hogy törvényszerűen jönnek megint a **bolsevikok**, bármilyen embertelenséggel is üldözik őket. A másik lehetőség, vissza az állatvilágba.

Nincs szükség élősködő és kizsákmányoló kapitalizmusra. Kell a dolgozóknak ilyen társadalom? A kapitalizmusban csőcselékké nevelt proletároknak, akiknek nincs öntudatuk, azoknak kell. Ezért választanak élősködőket vezérüknek. A csőcselékké nevelt proletárok szívesen élnek bérrabszolgaként. A **bolsevikoknak** ezeket kellett meggyőzni, hogy lehetnek emberek is. Nem könnyű a csőcselékké nevelt proletárokat öntudatra ébreszteni, de ez is sikerült a **bolsevikoknak**, ezért győzhettek.

„Október 26-án (november 8-án) este megtartották a II. szovjetkongresszus második és egyben utolsó ülését. A kongresszus határozatot hozott a halálbüntetés eltörléséről a fronton, továbbá a forradalmi tevékenységért letartóztatott katonák és tisztek haladéktalan szabadon bocsátásáról. A munkás-, katona- és parasztküldöttek kormányzósági és járási szovjetjeinek és a frontnak küldött üzenetében, valamint a kozákokhoz intézett felhívásában a kongresszus felszólította a dolgozó tömegeket, hogy mind a hátországban, mind a fronton aktívan harcoljanak a szovjetek hatalmáért, építsék az új társadalmi és államrendszert.

A kongresszus figyelmének középpontjában Leninnek a békéről és a földről tartott előadói beszédei állottak.

„A béke kérdése égető kérdés, napjaink fájó kérdése — kezdte kongresszusi beszédét Lenin. — Sokat beszéltek, írtak róla és bizonyára nem keveset foglalkoztak vele önök is. Engedjék meg ezért, hogy áttérjek annak a nyilatkozatnak felolvasására, amelyet az önök által választott kormánynak kell majd kiadnia.” Lenin ismertette a békéről szóló dekrétum általa megfogalmazott tervezetét. A kongresszus egyik résztvevője később így számolt be erről a pillanatról: „Az emberek a lélegzetüket is visszafojtották. Olyan csönd volt, hogy a légy zümmögését is meg lehetett volna hallani. Azután egyszerre csak mintha az egész terem megkönnyebbülten fellélegzett volna; nyomban ezután tapsvihar tört ki, örvendező kiáltások hallatszottak... És kongresszusunk teljesítette a nép akaratát — meghozta a történelmi jelentőségű döntést. A forradalmi Oroszország a világbéke zászlóvivője lett: felszólította a népeket, hogy végezzenek a háború véres lidércével.”

A békéről szóló dekrétumban a szovjet kormány a következő javaslattal fordult az összes hadviselő népekhez és kormányaikhoz: haladéktalanul kezdjenek tárgyalásokat az annexió és hadisarc nélküli igazságos, demokratikus békéről. A szovjet kormány tisztázta, mit ért annexión: „Idegen területek annexióján vagy elfoglalásán a szovjet kormány — általában a demokráciának és különösen a dolgozó osztályok jogérzékének megfelelően — egy kis vagy gyenge népnek valamely nagy vagy erős állammal való bármiféle egyesítését érti olyan esetekben, amikor ez a nép nem nyilvánítja pontosan, világosan és önként beleegyezését vagy kívánságát; függetlenül attól, mikor ment végbe ez az erőszakos egyesítés, függetlenül attól, mennyire fejlett vagy elmaradott az erőszakosan beolvasztott vagy erőszakosan az illető állam határain belül visszatartott nemzet, és végül függetlenül attól is, hogy Európában vagy távoli tengerentúli országokban él-e ez a nemzet.” Az annexiónak ez a meghatározása, amely letépte az álarcot az imperializmus gyarmati rendszeréről, óriási nemzetközi jelentőséggel bírt, kivált a gyarmati és függő országok népei számára.

A békéről szóló dekrétum leleplezte a háború imperialista jellegét, megbélyegezte a háború kirobbantóit, és megmutatta a kivezető utat. „A kormány az emberiség elleni legnagyobb gonosztettnek tartja ennek a háborúnak folytatását, amely azért folyik, hogyan osszák fel az erős és gazdag nemzetek között az általuk meghódított gyenge népeket — állapította meg a dekrétum —, és ünnepélyesen kijelenti, hogy eltökélt szándéka haladéktalanul aláírni egy olyan béke feltételeit, amely ezt a háborút a fentebb megjelölt és kivétel nélkül minden nép számára egyaránt igazságos feltételek alapján megszünteti.”

Javasolták a hadviselő országok kormányainak, hogy haladéktalanul kössenek legalább három hónapra szóló fegyverszünetet; a fegyverszünet időtartama alatt meg lehetne tartani a béketárgyalásokat, a háborúban részt vevő vagy a háborúba belekényszerített valamennyi nép és nemzet részvételével, és a békefeltételek végleges jóváhagyására össze lehetne hívni az erre illetékes képviseleti szerveket.

A békéről szóló dekrétum bejelentette a szovjet kormánynak azt a szándékát, hogy nyilvánosságra hozza „a földbirtokosok és tőkések kormánya által 1917 februártól október 25-ig jóváhagyott vagy megkötött titkos szerződések” szövegét, és e szerződések egész tartalmát „feltétlenül és azonnali hatállyal semmisnek nyilvánítja”. Ezzel teljessé vált a szakítás a megdöntött rendszer imperialista külpolitikájával. A szovjet kormány egyszersmind hangsúlyozta, hogy békefeltételeit nem tekinti ultimátumszerűeknek, hanem hajlandó megvizsgálni minden békefeltételt, amelyet más államok terjesztenek elő.

Ezt a dokumentumot nemcsak a hadviselő államok kormányaihoz címezték, hanem a népekhez is. Külön felhívással fordult a szovjet kormány Anglia, Franciaország és Németország öntudatos munkásaihoz, és kifejezte azt a meggyőződését, hogy a nevezett országok munkásai megértik majd „a most rájuk háruló feladatokat, az emberiségnek a háború borzalmaitól és következményeitől való megszabadításában rejlő feladatot”, és segíteni fogják a szovjet államot abban, hogy „sikeresen tető alá hozza a béke ügyét”.

A II. szovjetkongresszus egyhangúlag jóváhagyta a békéről szóló dekrétumot, a szovjethatalom első dekrétumát.

Így indult meg a szovjet kormány hosszantartó, lankadatlan küzdelme a szovjetország békéjéért és biztonságáért, a világ népeinek békéjéért és biztonságáért, a különböző társadalmi rendszerek békés egymás mellett élésére vonatkozó lenini elvek érvényesítéséért, a nemzetközi kapcsolatoknak a nagy és kis nemzetek egyenjogúsága alapján történő fejlesztéséért. Zárszavában Lenin hangsúlyozta, hogy a szovjethatalom békére törekszik a kapitalista államokkal. A következőket mondotta: „Mi elvetjük mindazokat a pontokat, amelyek rablásról és erőszakról szólnak, de örömmel elfogadjuk mindazokat a pontokat, amelyek a jószomszédi viszony feltételeit és a gazdasági megállapodásokat tartalmazzák; ezeket nem vethetjük el.”

Második előadói beszédében Lenin a földkérdéssel foglalkozott, amely a dolgozó nép milliós tömegeinek életbe vágó érdekeit érintette. A Lenin által javasolt „Földről szóló dekrétum” haladéktalanul és minden megváltás nélkül megszüntette a földesúri földtulajdont. A földesúri birtokokkal, valamint a koronabirtokok, a kolostorok és egyházak minden földjével, élő és holt felszerelésükkel, majorsági épületeikkel és minden tartozékukkal a járási földbizottságok és a parasztküldöttek járási szovjetjei rendelkeznek. A dekrétum kimondta, hogy „az egész nép tulajdonát képező elkobzott vagyon bárminemű rongálása súlyos bűncselekménynek számít,

amelynek elkövetői fölött a forradalmi törvényszék ítélkezik”. A dekrétum külön leszögezte, hogy a parasztok és a kozákok földjeit nem kobozzák el.

A földről szóló dekrétum kinyilvánította, hogy mindörökre megszűnik a föld magántulajdona, s az állami földtulajdon lép a helyére. Ez összhangban állt a bolsevik párt agrárprogramjának legfőbb elvével, a föld nacionalizálásának elvével. Megtiltották a föld adásvételét, bérbeadását, a bérmunka alkalmazását. Bevezették az egyenlő földhasználatot a munka- vagy a fogyasztási norma alapján, s elrendelték, hogy időről időre újra kell osztani földet.

A dekrétum a földről szóló paraszti választói utasítás alapján készült, amelyet az „Izvesztyija Vszerosszijszkovo Szovjeta Kresztyjanszkih Gyeputatov” című lap szerkesztősége állított össze a dolgozó parasztság kívánságait tükröző 242 helyi választói utasítás nyomán.

Az egyenlő földhasználat bevezetését a dolgozó parasztok választói utasításai követelték; a parasztok ugyanis azt gondolták, hogy ezáltal megszűnik majd a vagyoni rétegeződés a falun. Lenin rámutatott, hogy ez csupán illúzió, mert a parasztság rétegeződése az árutermelés fejlődésének törvényszerű következménye. Mindamellett a bolsevik párt — noha az egyenlő földhasználatot nem tartotta alkalmas útnak a falu szocialista átalakítására — szükségesnek nyilvánította a parasztok kívánságának teljesítését. Lenin azt mondotta: „. . .mi, mint demokratikus kormány, nem mellőzhetjük a néptömegek határozatát, még ha nem is értenénk azzal egyet. Az élet tüzében, a gyakorlati alkalmazás során, az egyes helyeken való végrehajtás során a parasztok majd maguk is rájönnek, hol az igazság”. A bolsevik párt megmutatta a biztos utat, amelyen haladva a parasztság kijut a nyomorból és a koldussorból: a falu szocialista átalakításának útját.

A kongresszus a földről szóló dekrétumot is egyhangúlag elfogadta, s ez az okmány lett a szovjethatalom agrárpolitikájának kiindulópontja. A véghezvitt agrárátalakulások eredményeképpen a parasztok több mint 150 millió hektár földesúri, cári, egyházi és egyéb földet kaptak ingyen. A szovjethatalom által a dolgozó parasztságnak átadott földek teljes értéke sok milliárd aranyrubelre rúgott. A parasztok megszabadultak az évenként fizetendő hatalmas földbérleti díjaktól, a földhitelbanknál fennállott mintegy hárommilliárd rubel összegű adósságuktól és a különféle egyéb adósságoktól; végül körülbelül 300 millió rubel értékű gazdasági felszerelést is kaptak a földesúri birtokokról.

A dolgozó parasztság óriási lelkesedéssel fogadta a földről szóló dekrétumot, amely évszázados álmait valósította meg.

A II. szovjetkongresszus megalakította az Oroszországi Köztársaság munkás-paraszt kormányát, a Népbiztosok Tanácsát. A történelem első igazi népi kormányának fejévé a forradalom nagy vezérét, a szovjet állam megalapítóját, Lenint választották. A Népbiztosok Tanácsának tagjai a bolsevik párt képviselői voltak. A baloldali eszerek, akiknek a bolsevikok felajánlották a kormányban való részvételt, elutasították ezt az ajánlatot, mert nem akartak teljesen szakítani a jobboldallal.

A szovjet állam megalapításáról szóló dekrétum kimondta, hogy a népbiztosok tevékenységének ellenőrzése és elmozdításuk joga a munkás-, katona- és parasztküldöttek összoroszországi kongresszusát és az általa választott Összoroszországi Központi Végrehajtó Bizottságot (OKVB) illeti. A Központi Végrehajtó Bizottságba 101 tagot választottak, köztük 62 bolsevikot, 29 baloldali eszert, 6 internacionalista menseviket és 4 más pártbeli megbízottat.

A II. szovjetkongresszus határozatai azt a világtörténelmi jelentőségű tényt tükrözték, hogy Oroszországban a hatalom a dolgozó népnek — a történelem igazi alakítójának — a kezébe került.

A szovjethatalom diadalmenete

Az 1917. október 25-étől (november 7-től) 1918. február-márciusáig terjedő időszakot Lenin a szovjethatalom diadalmenetének nevezte. A néptömegek egész Oroszországban harcot indítottak a szovjetek hatalmáért, s letörték az uralkodó osztályok elkeseredett ellenállását. A szovjethatalom e diadalmenete ragyogóan kifejezésre juttatta az októberi forradalom valóban népi jellegét.”

(idézet: - Világtörténet 8. kötet – című könyvből)

Maglód, 2018.07.31. Salánki László

Az első ellenforradalmi lázadás szétzúzása – 1917

a VCSK megalakulása

„**Milliós kivégzésekkel az osztályellenség ellen**: 1917. december 7-én írta alá Lenin az Összoroszországi Rendkívüli Bizottság az Ellenforradalom és Szabotázs elleni Harcra elnevezésű, a történelmi köztudatban Cseka néven ismertté vált szervezet felállítását elrendelő dokumentumot. Az eredetileg rendfenntartás céljára létrehozott és kezdetben még csak alig negyven főből álló szervezet az 1918 augusztusától kibontakozó vörös terror motorjává, és a bolsevik diktatúra legrettegettebb elnyomógépezetévé nőtte ki magát. … Lenin számára ezért kulcsfontosságú kérdés volt a kiépülő bolsevik hatalom bármi áron való megszilárdítása, hiszen az eszerektől kezdve a mensevikeken és polgári demokratákon át egészen Kolcsak admirális valamint Gyenyikin és Jugyenics tábornokok fehérgárdista seregeiig terjedt a megdöntésükre szövetkezők széles spektruma. – Origo.hu

Úgy látszik, az origo.hu is segít a probléma felderítésében. Leírták, hogy a nép osztályellenségeit üldözte a cseka. Mit is akartak a dolgozó nép osztályellenségei? Kapitalista élősködést, szolgaságot, polgári „demokráciát”, amiben a dolgozóknak nincs semmilyen hatalma. De a **bolsevikok** nem estek a fejükre és ezért hozták létre a csekát. A dolgozó nép ellenségei millió számra vitték a háborúba meghalni a proletárokat és a kapitalista bűnösök nem voltak hajlandók kapitulálni, tovább akartak gyilkolni, élősködni. Mit lehet tenni, sokan voltak a bűnöző urak által dolgozóból kényszer verbuvált katona, akik szembeszálltak a dolgozó nép hatalmával. A **bolsevikok** nem hagyták magukat, ilyen az osztályháború. El kellet dönteni mindenkinek melyik oldalon áll; a kizsákmányolás, élősködés, szolgaság vagy az egyenlőség; a kapitalizmus vagy a szocializmus; polgári „demokrácia” vagy a népi demokrácia; polgári kapitalista diktatúra vagy proletárdiktatúra. A dolgozó nép a **bolsevikok** népi demokráciája a szovjet mellett állt ki, ami egyben proletárdiktatúra az élősködőknek, ezért győztek. A cseka a dolgozó nép érdekét szolgálta az urakkal szemben.

Vannak olyanok, akik a kapitalizmusban nem képesek meglátni a proletárok ellen elkövetett embertelenséget. Vajon mitől lesznek ilyenek egyesek? Az ilyenek vesznek maguknak egy kutyát, kenyeret és embert a saját hasznukért. A kutya a kenyér az ember csak pénzért megvásárolható dolog számukra. A kutya és a kenyér még érthető, de az embervásár, ami a vállalkozásához szükséges az már embertelen. A polgári „demokrácia” azonban így működik. A kapitalizmusban a proletárokat a vállalkozó a saját profitjáért bérért megveszi, így bérrabszolgává teszi a dolgozókat, úgy használja őket, mint a szerszámokat. Ez nagyon hasonlít a rabszolgatartó rendszerben a beszélő szerszámként dolgozó rabszolgára. Nos, aki a rabszolgatartást, a bérrabszolgaságot saját haszonért jónak, elfogadhatónak tartja, az nem érdemlik meg, hogy emberként elfogadják, még akkor sem, ha öntudatlan csőcselék proletár. A **bolsevikok** és Lenin az ilyen embertelenség ellen vezette győzelemre az orosz dolgozókat, a csőcselékből emberré kellett válnia a népnek. Olyanná, aki nem tűri a kizsákmányolást és ezért harcol is.

„Elsőnek a Kerenszkij—Krasznov-féle lázadást zúzták szét. Kerenszkij, miután az északi front vezérkarához menekült, összegyűjtötte az ellenforradalmi egységeket, és Krasznov tábornoknak, a 3. lovashadtest parancsnokának segítségével Pétervár ellen vonult, hogy megdöntse a szovjethatalmat. Október 27-én és 28-án (november 9-10-én) az ellenforradalmi csapatok elfoglalták Gatcsinát és Carszkoje Szelőt. A pétervári ellenforradalmi központ, „A haza és a forradalom megmentésének bizottsága”, október 29-én (november 11-én) megszervezte a tisztiiskolások lázadását. A szovjethatalom még ugyanazon a napon szétkergette a tisztiiskolásokat, október 30-án (november 12-én) pedig Krasznov Pétervár felé közeledő kozák egységei szenvedtek megsemmisítő vereséget a pulkovói magaslatokon; elhagyták Carszkoje Szelét, és rendezetlenül vonultak vissza Gatcsinába. November 1-én (14-én) a forradalmi csapatok Gatcsinát is elfoglalták. Kerenszkij elmenekült; Krasznovot elfogták, de később szabadon engedték, minthogy „tábornoki becsületszavát” adta, hogy a jövőben nem fog harcolni a szovjethatalom ellen. (Krasznov megszegte adott szavát, és rövidesen ismét egy ellenforradalmi lázadást vezetett.)

A lázadókkal vívott harcok feszült pillanatában a szovjethatalom ellen fordult a Vasutasok Szövetségének Összoroszországi Végrehajtó Bizottsága (Vikzsel), amelyet az eszerek és a mensevikek irányítottak. A „semlegesség” zászlaja alatt tevékenykedő Vikzsel azt indítványozta, hogy alakítsanak „egységes szocialista kormányt”, amelynek nemcsak bolsevikok lennének a tagjai, hanem mensevikek, baloldali és jobboldali eszerek is. A szocialista forradalommal szemben álló jobboldali eszerek és mensevikek bevonása a kormányba a szovjethatalom felszámolását jelentette volna. A bolsevik párt Központi Bizottsága le akarta rántani a leplet ezekről a szovjetellenes mesterkedésekről, s beleegyezett abba, hogy tárgyalásokat folytasson a Vikzsellel. A kormányalakítás előfeltételeül szabta az új kormány beszámolási kötelezettségét az Összoroszországi Központi Végrehajtó Bizottság előtt, valamint a II. összoroszországi szovjetkongresszus dekrétumainak és határozatainak elismerését. A Vikzsel elutasította ezt a feltételt, s ezzel leleplezte ellenforradalmi terveit.

E tárgyalások idején ismét jelentkezett Kamenyev, Zinovjev és híveik opportunista ingadozása. Minthogy nem hittek a szocialista forradalom oroszországi győzelmében, és a pártot a burzsoá parlamentarizmus útjára akarták téríteni, támogatták a Vikzsel szovjetellenes platformját. Amikor pedig a párt Központi Bizottsága határozatilag elvetette ezt a platformot, Kamenyev, Zinovjev, Rikov, Nogin és Miljutyin bejelentették, hogy kilépnek a Központi Bizottságból; egyidejűleg Nogin, Rikov, Miljutyin és Teodorovics kiléptek a Népbiztosok

Tanácsából is. A Központi Bizottság határozottan elítélte, dezertálásnak és kapitulációnak bélyegezte ezt a magatartást. A bolsevik frakció javaslatára Kamenyevet elmozdították az Összoroszországi Központi Végrehajtó Bizottság elnöki tisztéből. Helyére a bolsevik párt kimagasló egyéniségét, J. M. Szverdlovot választották meg, akiről Lenin később azt mondta, hogy „a hivatásos forradalmár legélesebben kiformálódott típusa" volt, s ki tudta fejezni „a proletárforradalom legfőbb, leglényegesebb vonásait". A Népbiztosok Tanácsába G. I. Petrovszkij, P. I. Sztucska, A. G. Slihter és M. T. Jelizarov, a bolsevik párt ismert vezető alakjai kerültek be.

Az ellenforradalmi főhadiszállás felszámolása

A szovjethatalom számára ezekben a napokban komoly veszélyt jelentett a legfelső parancsnokság Mogiljovban levő főhadiszállása, amely az ellenforradalmi összeesküvés központja lett.

Kerenszkij szökése után Duhonyin tábornok, a vezérkar főnöke, legfelsőbb parancsnokká nyilvánította magát. A főhadiszálláson gyülekeztek az ideiglenes kormány volt miniszterei, akik az eszer Csernov elnökletével szovjetellenes kormányt akartak alakítani. A főhadiszállás mellett működő külföldi katonai missziók azt tanácsolták Duhonyinnak, hogy ne rendelje alá magát a szovjet kormánynak.

A szovjet kormány nevében Lenin kategorikusan követelte Duhonyintól, hogy a békéről szóló dekrétumnak megfelelően haladéktalanul kezdjen tárgyalásokat a német parancsnoksággal. Duhonyin megtagadta a rendelkezés végrehajtását. Ekkor a szovjet kormány leváltotta tisztségéről, és N. V. Krilenkót nevezte ki legfelső parancsnokká. Duhonyin ennek a kormányutasításnak sem engedelmeskedett, s az ellenforradalmi erők szervezkedésének elősegítése céljából szabadon bocsátotta Kornyilov, Gyenyikin, Lukomszkij és Romanovszkij tábornokokat s a Kornyilov-lázadás többi résztvevőjét.

November 9-én (22-én) Lenin rádió útján felszólította valamennyi ezred-, hadosztály-, hadtest-, hadsereg- és egyéb bizottságot, az összes katonát és matrózt, hogy vegyék kezükbe a béke ügyét. A fronton levő ezredeket feljogosították arra, hogy tárgyalásba bocsátkozzanak az ellenséggel, s fegyverszünetet kössenek vele addig az időpontig, amíg meg nem kapják a Népbiztosok Tanácsának végleges rendelkezését. N. V. Krilenko vezetésével Pétervárról, Moszkvából és máshonnan forradalmi katona- és matrózosztagok indultak a főhadiszállásra a lázadás elfojtására.

November 18-án (december 1-én) a mogiljovi forradalmi katonai bizottság még az új főparancsnok megérkezése előtt legfőbb hatalommá nyilvánította magát a városban, és a forradalmi osztagok segítségével kezébe ragadta a főhadiszállás irányítását. A felháborodott katonák elfogták és agyonlőtték Duhonyint.

A Kerenszkij—Krasznov-féle, majd a Duhonyin-féle lázadás gyors szétzúzása arról tanúskodik, hogy a katonák és matrózok tömegei teljes mértékben és tevékenyen támogatták a szocialista forradalmat. John Reed, aki ezekben a napokban a fronton járt, azt írta, hogy „a hadseregtől, a hajóhadtól sorban jöttek a küldöttségek, amelyek örömmel üdvözölték az új népi kormányt". November folyamán a hadsereg nagy részében a forradalmi katonai bizottságok kezébe ment át a hatalom."

(idézet: - Világtörténet 8. kötet – című könyvből)

Harc az ellenforradalommal és a szabotázzsal, a VCSK megalakulása

„Petrográdon és Moszkvában földalatti szabotázs-szervezetek alakultak az egykori főtisztviselők, a minisztériumok és központi intézmények tisztviselői, az értelmiség felső, szovjetellenes beállítottságú rétege, a bankárok, az üzem- és gyártulajdonosok szervezete: a „Szövetségek Szövetsége" vezetősége és a hasonló levitézlett elemek közreműködésével.

A szabotázsakciók szervezője és eszmei irányítója a kadét párt volt. A jobboldali mensevikek és jobboldali eszerek támogatták a burzsoázia politikai vállalkozásait. Továbbra is fenntartották a szovjetek egykori mensevik-eszer Központi Végrehajtó Bizottságát, annak ellenére, hogy a II. szovjetkongresszus már új Végrehajtó Bizottságot választott. Cereteli, Abramovics, Dan és más ismert megalkuvó politikusok a földalatti Végrehajtó Bizottságban is folytatták tevékenységüket.

A proletárállam előtt az a nehéz, de halasztást nem tűrő feladat állt, hogy megtörje a burzsoázia ellenállását, s közben kivonja a megtévedt tisztviselőket, értelmiségieket a kadét ellenforradalom és az eszer-mensevik ellenforradalom befolyása alól.

„Tartóztassatok le és adjatok át a nép forradalmi bíróságának mindenkit, aki ártani mer a nép ügyének" - írta Lenin „A lakossághoz" címzett cikkében.

Az ellenforradalom mindenekelőtt a közellátás terén szeretett volna csapást mérni a szovjethatalomra. A mensevikek és az eszerek felhívták az egykori minisztériumok (elsősorban a közellátás ügyeivel foglalkozó szervek) hivatalnokait, hogy ne engedelmeskedjenek a munkásosztály hatalmát képviselő Népbiztosok Tanácsának. Az Élelmezésügyi Népbiztosság elküldte rendkívüli megbízottait Arhangelszkbe, Murmanszkba,

Kotlaszba és Permbe, ahol a raktárakból több millió púd gabonára sikerült szert tenni. Heves küzdelem alakult ki a bankok körül, amelyeket a nacionalizálásról szóló dekrétum kiadásáig munkásellenőrzés alá utaltak.

Lenin december 6-án a Népbiztosok Tanácsa előtt kifejtette nézeteit a szabotázs, a spekuláció és az ellenforradalmi megmozdulások elleni harcról. Másnap a Népbiztosok Tanácsa megvitatta Dziertynski erre vonatkozó előadói beszédét. Ezen az ülésen határozat született az Összoroszországi Rendkívüli Bizottság (oroszul: Vszerosszijszkaja csrezvicsajnaja komisszija, rövidítve: VCSK vagy Cseka) létrehozásáról. A VCSK azt a feladatot kapta, hogy sújtson le azokra, akik kezet emelnek a szovjethatalomra. A VCSK vezetőjévé Dziertynskit nevezték ki. A párt kipróbált forradalmárokat küldött a Rendkívüli Bizottságba, köztük I. K. Kszenofontovot, J. H. Petyerszt, M. J. Laciszt és V. R. Menzsinszkijt.

A VCSK megalakításának időszerűségét bizonyította, hogy 1918. január 1-én ellenforradalmi terroristák sikertelen merényletet követtek el Lenin ellen. A kilőtt négy golyó közül csak egy érte gépkocsiját, s megsebesítette Plattent, a svájci forradalmárt."

(idézet: - A Szovjetunió története – című könyvből)

Mit kell tudni a csekáról?

„A neves csekista vezető, M. Ja. Lacisz, visszatekintő munkájában (1926) úgy emlékszik, hogy a moszkvai VCSK apparátusában az első hónapokban – sofőrökkel és küldöncökkel együtt – mindössze 40 ember dolgozott.

Az ellenforradalmi kísérletek elhárítása és a forradalmi törvényesség fenntartása igen bonyolult feladatot jelentett. 1918 elejétől az egyre szaporodó belső ellenforradalmi szervezkedések és a külső intervenció szükségképpen előtérbe állította a politikai felderítést és elhárítást.

A Népbiztosok Tanácsa 1918. február 21-én, a „Veszélyben a szocialista haza!" kezdetű dekrétumában a csekát felhatalmazta „rendkívüli intézkedések" foganatosítására is, amit kivételes rendszabályként írtak elő. Ez a rögtönítélő, a legsúlyosabb büntetés kiszabását is lehetővé tevő intézkedés 1918 nyaráig gyakorlatilag csak a súlyos köztörvényes bűnökre terjedt ki.

1918 nyarán a baloldali eszer lázadás, illetve az ezt elindító gyilkosság (a baloldali eszer Rljumkin megölte Mirbach német követet) azonban elkerülhetetlenné tette a rendkívüli intézkedések alkalmazását politikai ügyekben is. A lázadás idején még a cseka néhány baloldali eszer tagja is a lázadók oldalára állt. Dzerzsinszkij a szovjetkongresszusról egyenesen a felkelők parancsnokságára ment. Itt a lázadók 26 bolsevikkal együtt őt is letartóztatták. Dzerzsinszkijt ugyan kiszabadították, de a kongresszusra visszatérvén erkölcsileg felelősnek nevezte magát, amiért a csekába árulók fészkelhették be magukat. Bár a legfelső párt- és szovjetvezetés teljes bizalommal volt iránta, mégis lemondott funkciójáról. Egy időre a VCSK elnöke Ja. H. Petersz lett.

A moszkvai baloldali eszer lázadás azonban csak a kezdet volt. G. Volodarszkijt, a Központi Végrehajtó Bizottság sajtó- és propagandaügyi népbiztosát júniusban meggyilkolták. Augusztus 30-án megölték a petrográdi cseka elnökét, a párt Központi Bizottságának póttagját, Mojszej Szolomonovics Urickijt. Ugyanezen a napon Dóra Kaplan súlyosan megsebesítette Lenint. A bolsevik vezetők elleni egyre szaporodó merényletek már a kibontakozó polgárháború sajátos megnyilvánulásai voltak.

A külföldi katonai intervenció kiszélesedése, a belső fehérgárdista erők szervezkedése és terrorja elkerülhetetlen válaszlépésre kényszerítette a szovjethatalmat: bevezették a vörösterrort. S ennek legfőbb eszköze a cseka volt. 1918 végére 40 kormányzósági és 356 járási cseka alakult. 1919 januárjában a járási cseka helyett létrehozták a járási politikai irodákat, amelyek élére a járási milícia (rendőrség) parancsnoka került. 1918. szeptember 5-én rendelet erősítette meg, hogy a cseka éljen a rendkívüli felhatalmazással minden olyan személlyel szemben, aki összeesküvésben, lázadásban vesz részt, vagy fehérgárdista szervezet tagja. A Központi Bizottság Irodája 1919. december 19-i határozata alapján a VCSK Különleges Osztálya mellett létrehozták a Vörös Hadseregen belüli különleges osztályokat is, amelyek feladata az ellenforradalmi ügynökök leleplezése, a rémhírterjesztés, a soviniszta propaganda stb. megakadályozása volt. Mihelyt a fronton enyhült a helyzet – 1919 második felében döntő sikereket ért el a Vörös Hadsereg –, a halálbüntetés azonnali végrehajtását felfüggesztették." – Krausz Tamás

Maglód, 2018.08.01. Salánki László

A szovjethatalom megteremtése Moszkvában - 1917

A bolsevik párt harca a Szovjethatalom megszilárdításáért.

Így élt Lenin

„Ahhoz, hogy a Szovjethatalom megszilárduljon, le kellett rombolni, össze kellett törni a polgári államgépezetet és helyébe megteremteni a Szovjetállam új gépezetét. Le kellett továbbá rombolni a rendiség maradványait és a nemzeti elnyomás rendszerét, megszűntetni az egyház kiváltságait, megszüntetni az ellenforradalmi sajtót és a mindenféle, legális és illegális, ellenforradalmi szervezeteket, feloszlatni a polgári Alkotmányozó Gyűlést. Végül, a föld nacionalizálása nyomán, nacionalizálni kellett az egész nagyipart is és azon kívül — ki kellett kerülni a háborús állapotból, végezni kellett a háborúval, amely mindennél jobban zavarta a Szovjethatalom megszilárdulásának ügyét.

Mindezek az intézkedések néhány hónap lefolyása alatt történtek meg, 1917 végétől 1918 közepéig.

A régi minisztériumok hivatalnokainak szabotázsát, amelyet az eszerek és a mensevikek szerveztek meg, a Szovjethatalom megtörte és felszámolta. A minisztériumokat feloszlatták, és helyükbe megalkották a szovjet közigazgatási gépezetet és a megfelelő népbiztosságokat. Az ország iparának igazgatására létrejött a Népgazdaság Legfelsőbb Tanácsa Az ellenforradalom és szabotázs elleni harc céljára jött létre az összoroszországi Rendkívüli Bizottság (Vé-Csé-Ká), Félix Dzerzsinszkijjel az élén. Rendeletet adtak ki a Vörös Hadsereg és Hajóhad létesítéséről. Az Alkotmányozó Gyűlést, amelyet nagyobbára még az Októberi Forradalom előtt választottak meg, s amely megtagadta a második Szovjetkongresszusnak a békéről, a földről s a hatalomnak a Szovjetek kezébe adásáról szóló dekrétumai jóváhagyását — feloszlatták.„

(idézet: - A szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártjának története – című könyvből)

„A szocialista forradalom sorsa szempontjából elsőrendű fontosságú volt, hogy a hatalom Moszkvában is a szovjetek kezébe kerüljön. Az ellenforradalom itt nagy erőket összpontosított, és abban reménykedett, hogy legfőbb támaszpontjává teheti Moszkvát.

Október 25-én (november 7-én) reggel, amikor megérkezett a pétervári fegyveres felkelés híre, a bolsevik párt Moszkvai Bizottsága éppen ülést tartott. A bizottság haladéktalanul megalakította a párt központi harci szervét, amelyben M. F. Vlagyimirszkij, V. N. Podbelszkij, O. A. Pjatnyickij, J. M. Jaroszlavszkij és mások vettek részt. A Moszkvai Bizottság felhívást intézett a munkásokhoz, katonákhoz, parasztokhoz, vasutasokhoz, postai és távírdai alkalmazottakhoz, hogy szálljanak harcba a szovjetek hatalmának megteremtéséért.

A vörösgárdista osztagok, az 56. ezred forradalmár katonáival együtt, A. Sz. Vedernyikov vezetése alatt még ugyanazon a napon elfoglalták a postát és a távíróhivatalt. A Moszkvai Bizottság azonban komoly hibákat követett el az ellenforradalommal szembeni harc megszervezésében. A moszkvai szovjet mellett működő Forradalmi Katonai Bizottságot késve, október 25-én (november 7-én) este hozták létre, amikor már megkezdődött a nyílt harc a hatalomért. A bizottságba a bolsevikok mellett mensevikek is bekerültek. A mensevikek ugyanakkor beléptek az ellenforradalmi központba, a Közbiztonsági Bizottságba is, amelyet ugyanaznap este alakítottak meg a városi duma ülésén.

Az október 26-ára (november 8-ára) virradó éjjel a Forradalmi Katonai Bizottság parancsot adott, hogy a forradalmi erőket helyezzék harci készültségbe. A parancs megtiltotta a katonai alakulatoknak, hogy végrehajtsák azokat az utasításokat, amelyek nem a Forradalmi Katonai Bizottságtól származtak. A kerületi bolsevik szervezeteknek azt ajánlották, hogy alakítsanak helyi forradalmi bizottságokat, fegyverezzék fel a forradalmi osztagokat, és foglalják el a város legfontosabb pontjait. Zamoszkvorecsjében, Szokolnyikiben, Hamovnyikiben, Presznyában és Moszkva más kerületeiben a Vörös Gárdára és a helyőrség forradalmár katonáira támaszkodó forradalmi bizottságok gyorsan a helyzet uraivá lettek. Nagy szerepet játszottak ebben a „dvinszkiek”, ahogy azt a 860 frontkatonát nevezték, akiket Dvinszkben (Daugavpilszben) a háború és az ideiglenes kormány elleni megmozdulásuk miatt letartóztattak, majd a moszkvai butirki börtönbe szállítottak. A bolsevikok sürgetésére 1917 szeptemberében 593 embert szabadon bocsátottak közülük, s ezek azonnal a forradalmi erőkhöz csatlakoztak. A „dvinszkiekre” bízták a moszkvai szovjet, a Forradalmi Katonai Bizottság és a bolsevik párt Moszkvai Bizottságának védelmét.

Október 26-án (november 8-án) reggelre a forradalmi osztagok elfoglalták a burzsoá lapok nyomdáit és több fontos intézményt. A Kremlben, ahol a forradalmi 56. ezred öt százada tartózkodott, megérkezett a 193. ezred egy százada is. Rjabcev ezredes, a moszkvai katonai kerület parancsnoka, minthogy nem volt elegendő ereje ahhoz, hogy szembeszálljon a forradalmi egységekkel, és mivel azt remélte, hogy időt nyerhet, amíg a frontról visszahívott csapatok megérkeznek, azt indítványozta a Forradalmi Katonai Bizottságnak, hogy kezdjenek tárgyalásokat. Megígérte, hogy nem fogja akadályozni a munkások felfegyverzését, és a tisztiiskolásokat elvezényeli a Kremltől.

A Forradalmi Katonai Bizottság, amelyben opportunista elemek is voltak, tárgyalásokba bocsátkozott Rjabcevvel, és beleegyezett abba, hogy a 193. ezred századát kivonja a Kremlből, a postáról és a távíróhivatalból pedig elvezényli az őrséget.

Október 27-én (november 9-én) Rjabcev meghallva Kerenszkij és Krasznov Pétervár elleni támadásának hírét, ostromállapotot hirdetett ki Moszkvában, és ultimátumszerűen a Forradalmi Katonai Bizottság feloszlatását, az 56. ezred forradalmár katonáinak a Kremlből való kivonását és a fegyverraktárból elvitt fegyverek visszavitelét követelte. A moszkvai katonai kerület törzskara a helyőrség tisztikarára, az Alekszej és az Alekszandr katonai tanintézetekre, a zászlósiskolákra és a hadapródhadtestre támaszkodott. Este tízkor a tisztiiskolások megtámadták a „dvinszkiek" osztagát, amely Zamoszkvorecsjéből jövet a Vörös téren haladt át a Moszkvai Szovjet felé. Ádáz, elkeseredett csata bontakozott ki; az osztag súlyos veszteségek árán, de eljutott a szovjet épületéhez. Október 28-án (november 10-én) a tisztiiskolások elfoglalták a Kremlt, és kegyetlen vérengzést vittek véghez a 56. ezred katonái között.

A Forradalmi Katonai Bizottság a párt harci központjának követelésére elutasította Rjabcev ultimátumát, és tettre szólította a tömegeket. Ekkorra a mensevikek már kiléptek a bizottságból. A forradalom döntő támadásra indult. Október 28-án (november 10-én) Moszkvában kimondták az általános sztrájkot. A munkások egyenesen a gyárakból mentek fegyverekért a Vörös Gárda vezérkarához. A kazáni vasútvonal mellékvágányain álló vagonokból 40 000 puskát szereztek, s ezeket haladéktalanul átadták a vörösgárdistáknak. A moszkvai forradalmi erők létszáma összesen mintegy százezer fő volt.

Október 29-én (november 11-én) a forradalmi osztagok ismét elfoglalták a postát és a távíróhivatalt, s a Tverszkij bulváron rohammal bevették a városháza épületét. Heves harcok folytak a Szuharev téren, az Osztozsenkán és a Precsisztyenkán, a Szadovaján és a Nyikita-kapunál. A Bászmánnaja, a Rogozsszkaja és a Blaguse-Lefortovszkaja városrészek munkásai ostrom alá vették az Alekszandr katonai tanintézetet. A pályaudvarok a vasutasok forradalmi katonai bizottságainak kezében voltak, s ez lehetetlenné tette azoknak a csapatoknak a megérkezését, amelyeket a főhadiszállás indított útnak Rjabcev kérésére.

A munkások nagy állhatatosságot és bátorságot tanúsítottak. A Szokolnyikiban folyó harcokat J. M. Malenkov munkás vezette, a katonai tanintézet elleni rohamot P. P. Scserbakov, a textilmunkások szakszervezetének titkára, aki a Blaguse-Lefortovszkaja városrész vörösgárdista osztagainak élére állt. A zamoszkvorecsjei forradalmi osztagoknak P. K. Sternberg bolsevik professzor és P. G. Dobrinyin, a telefongyár fiatal esztergályosa voltak a parancsnokai. A moszkvai gyárak és üzemek munkásnői a géppuskatűzben lövészárkokat ástak és bekötözték a forradalom sebesült harcosait. A felkelő Moszkva segítségére siettek az ivanovo-voznyeszenszki és a sujai vörösgárdisták és forradalmár katonák, Frunze vezetésével, továbbá munkásosztagok Vlagyimirból, Tulából, Szerpuhovból és más városokból. A szovjethatalomért folyó moszkvai harcokban mintegy tízezer vidéki munkás vett részt. Lenin utasítására pétervári vörösgárdista-osztagokat és balti tengerész- egységeket is küldtek Moszkvába.

November 1-én és 2-án (14-én és 15-én) döntő harcok lángoltak fel Moszkvában. A forradalmi osztagok lépésről lépésre a Kremlig törtek előre. November 2-án (15-én) kiértek a Vörös térre, és befejezték a Kreml körülzárását. November 2-án (15-én) 5 órakor az ellenforradalmárok megadták magukat. A kapituláció feltételeként a Közbiztonsági Bizottság feloszlott, a tisztiiskolások pedig letették a fegyvert. A november 3-ára (16-ára) virradó éjjel a forradalmi csapatok elfoglalták a Kremlt. Moszkvában győzött a szovjethatalom."

(idézet: - Világtörténet 8. kötet – című könyvből)

Egy államfő hétköznapjai

„Mint ti vagy én, ő szakasztott olyan, csak talán a szeme táján jobban fodrozza a bőrt a gondolat-folyam, s keményebb gúny ül a száján. - **Lenin**

Negyvenhét éves volt Lenin, amikor a százötvenmilliós, hatalmas ország államának fejévé lett. Harmincévi illegális munka, börtön, száműzetés állt ekkor már mögötte.

Izgalmas probléma: mi történik a forradalmárral, amikor hatalomra kerül? Hogyan találja bele magát új helyzetébe, hogy alkalmazkodik az új feladatokhoz, munkakörülményekhez? Nem idomul-e a volt politikusok életviteléhez? Meg tud-e maradni államfőként is forradalmárnak?

Lenin, mint láttuk, elméletileg jó előre felkészült a forradalom győzelmére. A győzelem után azonban reá és munkatársaira egy új államrend megszervezésének hihetetlenül bonyolult, sokrétű napi feladatai zúdultak. Olyan országban kellett merőben új államot megszervezni, ahol még a XX. században is az államvezetés önkényuralmi - tehát középkorias - formái uralkodtak. A lakosság kétharmada írástudatlan volt. Az ipar és a mezőgazdaság elmaradott. És teljesen szétzilálta a háború.

A régi államapparátus használhatatlannak bizonyult. A vezető tisztviselők szembefordultak a szovjethatalommal, példájuk nyomán kezdetben még a kishivatalnokok is „méltóságukon alulinak” tartották, hogy a „jöttment prolikkal” együttműködjenek.

És mindezek tetejébe ott volt a háborútól és az Ideiglenes Kormánytól örökölt éhínség, a fenyegető fűtőanyaghiány, a közlekedés szinte teljes csődje - és az egész felbolydult Oroszország.

A túlnyomóan paraszti-kispolgári, a közélet demokratikus formáitól eddig teljesen elzárt országban robbanásszerűen tört felszínre minden elfojtott szenvedély. Az egész ország - s különösen a két főváros – szinte szünet nélkül gyűlésezett. Furcsa próféták bukkantak fel meg zavaros fejű anarchisták - akik már az első napokban, de azután is évekig sok gondot okoztak a szovjethatalomnak.

Ebben a káoszban kellett megkezdeni a rendteremtést. A bolsevikok elsősorban saját pártjukra s a nagyipari munkásságra támaszkodhattak. Az idő azonban sürgetett: újra meg újra szervezkedett a szétvert, de még meg nem semmisített ellenforradalom. És számolni kellett külső támadással; az első időszakban különösen a németekével, akik ki akarták használni, hogy az orosz hadsereg széthullott, s a központi államhatalom meggyengült.

Lenintől, amikor 1917 tavaszán Zürichből hazaindult, így búcsúzott a házigazdája: „Remélem, Uljanov úr, Oroszországban nem kell majd annyit dolgoznia, mint itt.” „Azt hiszem, Kammerer úr, odahaza még többet kell majd dolgoznom” - felelte Lenin.

Életmódja, mint államfőé alighanem főként abban különbözött az illegális harcosétól, hogy valóban még többet dolgozott. Feljegyezték, hogy a Népbiztosok Tanácsának megalakulásakor az egyik népbiztos jelölt húzódozott a funkció vállalásától, mondván: nincs az ilyesfajta munkában tapasztalata. Mire Lenin elnevette magát, és felvilágosította, hogy az „ilyesfajta munkában” egyiküknek sincs semmi tapasztalata, s hogy minden pártfunkcionárius számára az most a legelső probléma: hogyan tanuljon meg új módon dolgozni, hogyan változtassa meg régi szokásait, hogyan legyen a forradalmi ellenzék emberéből a szocialista rend felelős, hozzáértő építője. „A szocializmus építésének lényege a szervezés” – hangoztatta gyakran.

„Fiataljaink, de nemcsak a fiatalok, hanem azok is, akik már a későbbi években kezdtek dolgozni, gyakran túl egyszerűnek képzelik a dolgot: elfoglalták a Téli Palotát, szétverték a hadapródiskolásokat, visszaverték Kerenszkij támadását, és ezzel kész is. Hogy az apparátust hogyan hoztuk létre, hogyan indítottuk be a népbiztosságok munkáját, az már kevésbé érdekli őket. Márpedig nem kétséges, hogy különös érdeklődésre tarthat számot: hogyan tanultunk meg az igazgatás mindennapi munkájában harcolni a proletariátus érdekeiért” - írja Krupszkaja, és elmondja: micsoda megfeszített munkát végzett Lenin, munkatársaival együtt, az igazgatási és gazdasági apparátus újjáteremtéséért. Hogy a káosz fölött úrrá legyenek, Lenin ebben az időben különösen fontosnak tartotta a mindenre kiterjedő nyilvántartás és ellenőrzés megszervezését. „Egyetlen darab terméknek, egyetlen font gabonának sem szabad kimaradnia a nyilvántartásból - mondta már november 4-én (17-én). A munkásokat ugyanekkor felszólította: kezdjenek hozzá a gyárakban a munkásellenőrzés megszervezéséhez, lássák el a falut iparcikkekkel, cseréljék be az iparcikkeket gabonára. „A szocializmust nem lehet felülről jövő rendeletekkel megteremteni - hangoztatta. - A szocializmus szellemétől távol áll a hivatalos, bürokratikus gépiesség; az eleven szocializmus maguknak a néptömegeknek az alkotása.” Igen, a tömegek alkotóerejébe vetett bizalom segített Leninnek, hogy ne essék pánikba a tornyosuló feladatok láttán. Munkatársai közül sokan kétségbeestek, hiszen a legtöbben nem ismerték a rájuk bízott munkaterületet. Gyakran lehetett hallani ilyen kijelentéseket: „Nem bírom tovább, nem tudok így dolgozni.” De aztán csak folytatták a munkát. És Lenin meghallgatott mindenkit, és hajlandó volt mindenkivel együtt dolgozni, aki segíteni akart a problémák megoldásában.

Életkörülményei annyit változtak, hogy Krupszkajával együtt beköltözött a Szmolnij egyik kis szobájába. Valamelyik leánynevelő intézeti felügyelőé lehetett hajdan, a mosdón keresztül kellett bejárni. Egy emelettel följebb volt Lenin dolgozószobája, s szemben vele kis fogadószoba - mindig tele emberekkel. A Szmolnijba járt akkor mindenki. És legtöbben Leninnel akartak beszélni.”

(idézet: - Így élt Lenin – című könyvből)

Maglód, 2018.08.03. Salánki László

A Szovjethatalom győzelme vidéken – 1917

Így élt Lenin

A **bolsevikok** nagyon jól tudták, hogy a kapitalizmus a jobboldali felsőbbrendű kizsákmányoló és élősködő, a profitért akár gyilkoló népség. Ilyenek voltak a mensevikek, eszerek, kadetok, kapitalisták és a többi élősködők és híveik, nemzetiségre, fajra való tekintet nélkül. A csőcselékké nevelt proletárok és parasztok közül toborozták seregüket, akik a becsületes dolgozó proletárok **bolsevik** vezette tömegeit, a népet akarták szolgaságban tartani. Mivel a jobboldali erkölcs lényege a felsőbbrendűségre alapuló élősködés, vagyis a törvényes lopás, ezt az urak fehérterrorral akarták érvényesíteni, és a proletárokat akarták továbbra is lemészárolni a saját hatalmuk érdekében. Ugyanis a fehérek és a vörösök katonái is a prolikból, parasztokból ált. A **bolsevikok** a nép szabadságáért a fehérek a további élősködésért harcoltak, miközben a dolgozó prolik vére hullott. Tehát a jobboldali erkölcs a rablók és rablógyilkosok erkölcse, erre kellett a proletárdiktatúra, amit a **bolsevikok** remekül megszerveztek. Lehet sápítozni a **bolsevikok** kíméletlen áldozatai után, de ezek kik voltak? A dolgozó osztályok, munkások, parasztok osztályellenségei, akik élősködni, kizsákmányolni, szolgaságban tartani akarták a népet; profitért a nemzetek dolgozóit katonaruhába bujtatták, hogy gyilkolják egymást, miközben az urak a nép vérén, verejtékén gazdagodott. Ilyen „emberek" a jobboldaliak, véleményük a rablók véleménye, bármennyire is ravaszkodnak a **bolsevikokat** nem lehetett becsapni, **Lenin** vezetésével.

„A Szovjethatalom, hogy a feudalizmusnak, a rendiségnek és a jogegyenlőtlenségnek maradványait a társadalmi élet minden terén végleg megszüntesse, rendeleteket bocsátott ki a rendek eltörléséről, a nemzetiségi és vallásfelekezeti megszorítások eltörléséről, az egyháznak az államtól és az iskolának az egyháztól való elválasztásáról, a nők egyenjogúságáról, Oroszország összes nemzetiségeinek egyenjogúságáról.

Külön rendeletben, amely «Az oroszországi népek jogainak kinyilatkoztatása» néven ismeretes, iktatta törvénybe a Szovjetkormány Oroszország összes népeinek jogát a szabad fejlődésre és teljes jogegyenlőségüket.

A burzsoázia gazdasági erejének megtörése és az új szovjet népgazdaság megszervezése, s elsősorban az új szovjetipar megszervezése céljából, államosították a bankokat, vasutakat, a külkereskedelmet, a kereskedelmi flottát és az egész nagyipart, annak összes ágaival: a szén-, fém-, nafta-, vegyi-, gép-, textil-, cukoripart stb.

A Szovjetkormány, hogy az országot a külföldi tőkésektől való pénzügyi függésből s az azok által való kizsákmányolás alól felszabadítsa, semmisnek nyilvánította Oroszország kölcsönszerződéseit a külfölddel, amelyeket a cár és az Ideiglenes Kormány kötött. Országunk népei nem óhajtották megfizetni azokat az adósságokat, amelyeket a cárizmus a rablóháború folytatása céljából csinált, s amelyek országunkat a külföldi tőkétől való függés nyűgöző igájába hajtották.

Mindezek s ezekhez hasonló más intézkedések gyökerében ásták alá a burzsoáziának, a földesuraknak, a reakciós hivatalnoki karnak és az ellenforradalmi pártoknak erőit és jelentékenyen megszilárdították a Szovjethatalmat az ország belsejében.

De a Szovjethatalom helyzetét nem lehetett teljesen szilárdnak tekinteni mindaddig, míg Oroszország háborúban volt Németországgal és Ausztriával. Ahhoz, hogy a Szovjethatalom teljesen megszilárduljon, véget kellett vetni a háborúnak. Ezért a párt, az Októberi Forradalom győzelmének legelső napjaitól kezdve, harcot folytatott a békéért."

(idézet: - A szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártjának története – című könyvből)

„A szocialista forradalom bázisa Oroszország központi területe volt, fejlett ipari és kulturális politikai központjaival. A forradalom első napjaiban — október 25-étől 31-éig (november 7-étől 13-áig) — a szovjetek 16 kormányzósági központban vették át a hatalmat, november végére pedig már valamennyi fontosabb ipari központban és a harcoló hadsereg legfontosabb frontjain létrejött a szovjethatalom. A szovjethatalom megteremtésében a vidéken nagy szerepük volt Pétervár, Moszkva és a többi proletárközpont munkásainak. A pétervári Forradalmi Katonai Bizottság több mint 600 agitátort, 106 politikai megbízottat, valamint 61 instruktort küldött a különböző kormányzóságokba. A szovjet kormány mintegy tízezer munkást irányított vidékre, forradalmi munkára.

A szovjethatalom megteremtése nem egyformán történt az ország egyes vidékein. Számos nagy ipari és politikai központban, ahol a szovjetek már a szocialista forradalom előkészítésének időszakában a bolsevikok oldalára álltak és gyakorlatilag a helyzet urai voltak, a szovjethatalom gyorsan és nagyobbrészt békés úton született meg. Ez volt a helyzet Luganszkban, Ivanovo-Voznyeszenszkben és az egész ivanovo—kinyesmai munkásvidéken, Jekatyerinburgban, Ufában, az uráli városok többségében, továbbá a Volga-vidék városaiban: Nyizsnyij Novgorodban, Szamarában, Caricinben. Néhány városban viszont az ellenforradalom fegyveres harcra kényszerítette a munkásokat és parasztokat.

Bonyolult körülmények között teremtették meg a szovjethatalmat Szibéria és a Távol-Kelet végtelen térségein. Itt a földesúri nagybirtokok és a fejlett ipar hiánya következtében az osztályharc nem volt olyan éles. Falun az erős kulákréteg uralkodott. A kis létszámú munkásság szétszórtan élt az egyes ipari oázisokon, főként a szibériai vasútvonal mentén. A bolsevik szervezetek száma csekély volt; a munkások, különösen pedig a parasztok körében jelentős befolyásuk volt az eszereknek és a menseviknek. Omszkban, Irkutszkban, Csitában és másutt egészen 1917 őszéig egységes szociáldemokrata szervezetek működtek, amelyekben együtt voltak a bolsevikok és a mensevikek; ez is gátolta a szovjetek hatalmáért vívott harcot.

Szibéria és a Távol-Kelet bolsevikjai a párt Központi Bizottságának irányításával rövid időn belül harci szervezeteket teremtettek, és sikeres küzdelmet indítottak a szocialista forradalom győzelméért. Október 29-én (november 11-én) megszületett a szovjethatalom Krasznojarszkban, november 29-én (december 12-én) pedig Vlagyivosztokban. November 30-án (december 13-án) az omszki szovjet is magához ragadta a hatalmat, miután fegyveres harcban szétzúzta az ellenforradalom erőit. December 10-én (23-án) Nyugat-Szibéria szovjetjeinek III. területi kongresszusa, amely Omszkban ülésezett, kikiáltotta a szovjethatalmat egész Nyugat-Szibériában. Krasznojarszk és más városok vörösgárdistáinak támogatásával Irkutszk dolgozói 1917. december végén szétverték a szovjethatalom ellen lázadó fehérgárdistákat. December 6-án (19-én) Habarovszkban is a szovjet kezébe került a hatalom. December 14-én (27-én) a Távol-Kelet szovjetjeinek III. területi kongresszusa deklarációt fogadott el arról, hogy a tengermelléki és az amuri területeken minden hatalom a szovjetek kezébe megy át. 1918. január végére felszámolták és kiűzték Tomszkból az úgynevezett Szibériai Területi Dumát, amely magának követelte a hatalmat Szibériában. A szovjethatalom győzelmét Szibériában és a Távol-Keleten a szovjetek II. összszibériai kongresszusa erősített meg, amelyet 1918 februárjában tartottak Irkutszkban.

A szovjethatalomnak komoly erőfeszítéseket kellett tennie, hogy szétzúzza a doni kozák ellenforradalmat, amelynek élén Kalegyin atamán állt. Kalegyin bejelentette, hogy a doni hadsereg nem engedelmeskedik a szovjet kormánynak, s a szovjethatalom elleni nyílt harc útjára lépett. A Donnál gyülekeztek az oroszországi ellenforradalom főkolomposai: Miljukov, Kornyilov, Gyenyikin és cinkosaik. Kalegyin kapcsolatot teremtett a kubáni, tyereki és asztrahanyi ellenforradalmi kozáksággal, Dutov orenburgi kozákatamánnal és más ellenforradalmi erőkkel. Az imperialista államok pénzzel és fegyverrel támogatták Kalegyint.

Anglia, Franciaország és az Egyesült Államok kormányai abban reménykedtek, hogy Kalegyin segítségével megdönthetik a szovjethatalmat. Lansing, az Egyesült Államok külügyminisztere, jelentésében a következőket írta Wilson elnöknek: „A legszervezettebb erő, amely végezni tud a bolsevizmussal és meg tudja fojtani a kormányt, Kalegyin tábornok csoportja. . . E csoport megsemmisülése azt jelentené, hogy az egész ország a bolsevikok kezébe kerül... Kalegyin szövetségeseiben erősíteni kell azt a reményt, hogy ha mozgalmuk elég erős lesz, kormányunktól erkölcsi és anyagi támogatást kapnak.” Az amerikai pénzemberek, a francia és az angol kormány hatalmas összegeket küldtek Kalegyinnek az ellenforradalmi lázadás szervezésére. A Vöröskereszt amerikai missziója páncélautókat és gépkocsikat próbált átjuttatni a Donon. Alekszejev és Kornyilov cári tábornokok hozzáláttak, hogy a külföldi imperialisták pénzén fehérgárdista — úgynevezett önkéntes — hadsereget szervezzenek.

Kalegyinnek novemberben sikerült bevennie a Don melletti Rosztovot, majd Taganrogot is. Miután ezekben a városokban véres rémuralmat teremtett, bejelentette azt a szándékát, hogy Moszkva ellen vonul.

A szovjet kormány Moszkvából, Pétervárról és a Donyec-medencéből vörösgárdista osztagokat és forradalmi egységeket küldött Kalegyin megsemmisítésére. A bolsevik párt felvilágosító munkát végzett a kozákok között. Januárban Kamenszka kozákfaluban megtartották a kozák-frontkatonák gyűlését, amelyen részt vettek a bolsevik párt Központi Bizottságának és illegális Rosztovi Bizottságának képviselői. A gyűlés elismerte a szovjethatalmat, F. G. Podtyelkov kozák vezetésével megalakította a Doni Forradalmi Bizottságot, küldöttséget választott a küszöbön álló III. összoroszországi szovjetkongresszusra és hadat üzent Kalegyinnek. Kalegyin két tűz közé került. Belátta, hogy a helyzet reménytelen, és agyonlőtte magát.”

(idézet: - Világtörténet 8. kötet – című könyvből)

Így élt Lenin

„A szovjet kormány 1918 márciusáig tartózkodott Petrográdban. Azután átköltöztek Moszkvába. Az Októberi Forradalmat követő e néhány hónap alatt teremtették meg a szovjet államapparátust, mely később rendkívül teherbírónak bizonyult: kiállta az intervenció, a polgárháború minden megpróbáltatását.

„Ez a lázas munka igénybe vett minden erőt, a végsőkig feszítette az idegeket - olvassuk Krupszkaja visszaemlékezéseiben. - Hihetetlen nehézségeket kellett leküzdeni, elkeseredett harcokat kellett folytatni, nemegyszer közeli munkatársainkkal is. Nem csoda hát, hogy Iljics, amikor késő éjszaka aludni tértünk, nemegyszer álmatlanul forgolódott, s újra meg újra felkelt, hogy valakinek valamilyen halaszthatatlan utasítást adjon. S amikor végre mégis elaludt, álmában is a feladatokról beszélt...”

Petrográdi életük egyik legsúlyosabb küzdelme a breszti béke megkötéséhez kapcsolódik. A békedekrétumra a kapitalista kormányoktól nem érkezett visszhang. Az európai országokban a forradalom késlekedett - kívülről nem számíthattak gyors támogatásra. A német hadsereg támadásba lendült: előrenyomult Ukrajnában, s a Baltikum felől már-már Petrográdot fenyegette. Ilyen körülmények között a szovjet kormány - Lenin kezdeményezésére – szükségesnek látta, hogy különbéke-tárgyalásokat kezdjen. A császári kormány a szovjetek szempontjából rendkívül kedvezőtlen, megalázó békefeltételeket diktált. A bolsevik pártban és a szovjet kormányban roppant erős ellenzéke volt a békekötésnek. (Különösen ellenezte a békekötést Trockij.) Lenint többször leszavazták; számosan funkciójukról is lemondtak.

Lenin gyötrődött, töprengett, rengeteget tárgyalt, vitatkozott. Ezerszer ellenőrizte önmagát, s ő lett volna a legboldogabb, ha kiderül, hogy téved: hogy van olyan ütőképes hadsereg, amely ellen tud állni a németeknek, vagy ha számítani lehet rá, hogy Németországban hamarosan kitör a forradalom. A realitásokat azonban jobban tisztelte, mint vágyait.

Podvojszkij, a szovjethatalom egyik katonai vezetője jegyezte fel emlékirataiban, hogy 1918 januárjában, az első általános hadseregkongresszus küldötteinek tanácskozásán Lenin kérdőívet osztott szét, melyen az egységek harcképességére vonatkozó kérdések szerepeltek. A válaszok összegezése után kiderült: alig-alig van harcképes alakulat. A katonák belefáradtak a háborúzásba, haza akarnak menni. Egyre több a szökés. Lőszer, fegyver, ruhanemű, szállítóeszköz alig. Ami van, az is rossz állapotban. A lovak a rossz takarmányellátás miatt annyira legyengültek, hogy semmire sem lehet őket használni...

Ilyen módon tájékozódott Lenin, s így győződött meg róla, hogy a békekötés: rossz dolog, de szükséges megalkuvás; a háborút vállalni ebben a pillanatban - életveszélyes kaland.

A békét Bresztben végül is - még az eredetinél is rosszabb feltételek között - 1918. február végén megkötötték. A szovjet állam időt nyert - egyebek között - arra is, hogy a széthullott hadsereg helyébe megszervezze a saját, új hadseregét.”

(idézet: - Így élt Lenin – című könyvből)

Maglód, 2018.08.04. Salánki László

A Szovjethatalom győzelme az országban – 1917-1918

Így élt Lenin

„Valahányan kremlbeli lakásán meglátogatták, mindenkinek feltűnt: milyen szegényesen lakik. Kis szobájában csak a legszükségesebb, nagyon egyszerű bútorok álltak. És mindenütt rengeteg könyv, térkép, jegyzet. Lenin egyetlen „luxusát" a könyvek jelentették. A Népbiztosok Tanácsának fogadóterme melletti szobában tartotta több mint tízezer kötetből álló „kézikönyvtárát". Kérőlapok, könyvtári cédulák tanúsítják: gyakran fordult nyilvános könyvtárakhoz is. Beülni már nem volt ideje - némely nehezen megszerezhető könyvet csak egy-egy éjszakára kért kölcsön.

Továbbra is szeretett - és még többet szeretett volna - sétálni. Már Petrográdban kétségbe ejtette a Szmolnij őrségét azzal, hogy esténként, a bizonytalan állapotok ellenére, ha ideje engedte, egyedül vagy feleségével sétálni indult. Szokását Moszkvában is megtartotta. Gyűlésekre, a környékre is, gépkocsivezetőjével kettesben, minden kíséret nélkül járt. Volt, hogy elakadtak a mély hóban, s egyedül ballagott kilométereket segítségért. Egyszer fegyveres banditák támadták meg őket - szerencsére „politikamentes" rablók voltak, nem Lenin, hanem a kocsi kellett nekik.

De több ízben kíséreltek meg ellene merényletet. 1918. augusztus 30-án pedig a Michelson- (ma: Vlagyimir Iljics-) gyárban tartott gyűlés után egy Kaplan nevű eszer nő dumdum golyókkal súlyosan megsebesítette. Az egyik golyó a bal vállát érte, a másik a tüdőcsúcsba hatolt. Lenin állapota aggasztó volt; nagyon sok vért vesztett, magas láza volt, vérmérgezés fenyegette. Szervezete azonban rendkívül szívósnak bizonyult, hamarosan jobban lett, s maga nyugtatgatta hozzátartozóit, munkatársait, orvosait: „Semmiség, ez minden forradalmárral megeshet."

A merénylet nagy felháborodást keltett országszerte. Rémhírek is szárnyra keltek. Mikor már felkelhetett, munkatársai arra kérték: a közvélemény megnyugtatása végett fényképeztesse le magát. Lenin azonban nem szeretett fényképezkedni. Boncs-Brujevics hát cselhez folyamodott. Filmoperatőröket bújtatott el a Kreml udvarán, s mikor Leninnel sétálni mentek, élénk beszélgetéssel lekötötte figyelmét, hogy a filmesek zavartalanul dolgozhassanak.

Rövid lábadozás után ott folytatta munkáját, ahol abbahagyta. Rengeteg tennivaló várt rá: megkezdődött a polgárháború, megindult a tőkés nagyhatalmak intervenciója. A szovjet államot megint életveszély fenyegette. Szervezni kellett a védelmet és ellentámadásokat, meg kellett küzdeni a legkülönfélébb cárpárti és anarchista összeesküvésekkel, járvánnyal, banditizmussal, tudatlansággal és éhínséggel.

Ezerfelé tudott figyelni. Hiteles feljegyzések tanúsítják: ezekben a nagyon nehéz időkben is nagy gondot fordított a népművelésre és a könyvkiadásra - különösen ismeretterjesztő könyvek meg jó szépirodalom népszerű kiadását sürgette, de nem hagyta békén Lunacsarszkijt amiatt sem, hogy kezdjék meg a munkát az orosz nyelv új értelmező szótárának összeállítására -, mérnökökkel találmányokról, tudósokkal tudomány-szervezési problémákról tárgyalt. Személyesen válaszolt rengeteg levélre, akkor is, ha a legeldugottabb falvakból érkeztek. Veszekedett bürokratákkal, heves vitákat folytatott pártbeli elvtársaival. Közben a legmesszebbmenően gondoskodott ugyanezekről az emberekről. Fennmaradt például olyan levele, amely szerint az egyik népbiztost „szigorúan meg kell róni, mert gondatlanul bánik a népvagyonnal – tulajdon egészségével". Gorkijt - akivel pedig nem sokkal korábban, s részben ez idő tájt is, a gorombaságig menő vitái voltak elvi kérdésekről - valósággal bombázta leveleivel: törődjön egészségével, gyógyíttassa magát, menjen szanatóriumba, vagy ha kell, külföldre.

Figyelme mindezek mellett egyre inkább a nemzetközi munkásmozgalomra irányult. 1919-ben megírta: A proletárforradalom és a renegát Kautsky című művét. Ebben a vitairatban a nagy tekintélyű nyugat-európai szociáldemokrata vezetővel, a marxizmus hajdani kiváló interpretátorával, de később forradalomellenessé lett „revideálójával", Kautskyval polemizálva megvédi a marxizmus forradalom- és államelméletét, és a nemzetközi munkásmozgalom számára összegezi az orosz forradalom első tapasztalatait.

Ebben az időben - nem kis mértékben az Októberi Forradalom hatására – Európában és Ázsiában forradalmi fellendülés kezdődött. Nyomában szerveződött és erősödött a szociáldemokrata baloldal; sokfelé forradalmi csoportok, majd önálló kommunista pártok alakultak. (Mint ismeretes, Magyarországon a kommunista párt 1918 novemberében alakult meg.) Lenin, aki képtelenségnek tartotta a forradalom exportját, nagy súlyt helyezett a forradalmárok nemzetközi együttműködésére. Kezdeményezésére alakult meg Moszkvában 1919 tavaszán a III., a Kommunista Internacionálé, mely az ő életében négy kongresszust tartott, s melynek mindennapi munkájában betegségének súlyosra fordultáig igen tevékenyen részt vett."

(idézet: - Így élt Lenin – című könyvből)

A világnézeti hovatartozás emlékeztető egyszerűen: A **bolsevikok** a „Szabadság, Egyenlőség, Testvériség” megvalósítását a szovjetrendszerben, a szocializmus felépítésével, a kizsákmányolás, élősködés elnyomásával valósították meg. A kapitalizmusban a kizsákmányolás, élősködés elkerülhetetlen, ezért aki a kapitalizmus híve az jobboldali, aki a szocializmusé az pedig baloldali erkölcsű. A lét határozza meg a tudatot; ebből következik a kizsákmányolók felsőbbrendűsége, de aki kizsákmányolt és mégis a kizsákmányolás híve annak a tudata hibás, mert a saját érdeke ellen van.

A kapitalista modell az emberiséget megosztja bérrabszolga proletár dolgozókra és kizsákmányolókra, ami így demokrácia a kizsákmányolóknak, de diktatúra a dolgozóknak. A **bolsevikok** ezért harcoltak a kapitalizmus ellen, hogy ne legyen a végletekig megosztott a világ bérrabszolga proletár dolgozókra és felsőbbrendű kizsákmányolókra. Demokrácia legyen, de népi demokrácia és ne polgári „demokrácia”.

A jobboldal nem látta be hibáit: a felsőbbrendűséget, az ezzel járó élősködést vagy elfogadását, a kizsákmányolást; a kapitalizmusban a termelőeszközök magántulajdonán alapuló, az emberiséget megosztó társadalomban törvényszerű embertelenséget, ami az emberiség ellen elkövetett bűn; a bérrabszolgaságot, a dolgozóknak a gazdasági és politikai hatalomból való kizárását, mivel így a dolgozók érdekeit nem képviseli senki a kapitalista „demokratikus” parlamentben, ami diktatúra a proletároknak. A jobboldal bűne a felsőbbrendűség, az élősködés ellen fellépők üldözése. A **bolsevikok** ezen bűnök ellen küzdöttek eredménnyel, de ez nem volt jó a jobboldaliaknak és nem kapituláltak, **nem látták be a hibáikat**. A jobboldal emberiség ellen elkövetett bűneit megtorló **bolsevikokat** elítélik, úgy vélik nekik joguk az uralkodás a nép felett.

A Szovjethatalom győzelme az országban

„Február elején Taganrog munkásai felkelést indítottak, és megteremtették a városban a szovjethatalmat. A Vörös Gárda osztagai közvetlenül Rosztov és Novocserkasszk alá értek. Február 24-én a szovjet csapatok bevették Rosztovot, egy nappal később pedig Novocserkasszkot is. A Don mentén megszilárdult a szovjethatalom.

Az orosz néppel együtt önfeláldozóan harcoltak a szovjethatalom megteremtéséért Oroszország nemzetiségi vidékeinek népei is. Oroszország különböző népeinek és nemzetiségeinek forradalmi erőit a lenini nemzetiségi politika egyesítette. E politika alapelveit törvényben rögzítette. „Az oroszországi népek jogairól” szóló nyilatkozat, amelyet 1917. november 2-án (15-én) fogadott el a Népbiztosok Tanácsa. A deklaráció kinyilatkoztatta Oroszország népeinek egyenlőségét és szuverenitását, a szabad önrendelkezési jogot egészen az elszakadásig és önálló állam alapításáig; eltörölt minden nemzeti és nemzeti-vallási előjogot és korlátozást, és kimondta, hogy az Oroszország területén élő valamennyi nemzeti kisebbségnek és etnikai csoportnak joga van a szabad fejlődéshez. Az „Oroszország és a Kelet összes muzulmán dolgozójához” című kiáltványban, az ukrán néphez intézett kiáltványban és egyéb okmányokban a szovjet kormány világosan megmutatta, hogy felszabadító nemzetiségi politikája gyökeresen és elvileg különbözik az ideiglenes kormány politikájától.

A proletár internacionalizmus politikája a szovjethatalom köré tömörítette a nemzetiségi dolgozókat. A szovjethatalom megteremtéséért folyó harcot azonban befolyásolták a nemzetiségi vidékek társadalmi-gazdasági és politikai fejlődésének sajátosságai. A szocialista forradalom azoknak a burzsoá-nacionalista szervezeteknek az elkeseredett ellenállásába ütközött, amelyek még az októberi forradalom előtt jöttek létre (az Ukrán és a Belorusz Rada, a krími Kurultaj, a kazahsztáni Alasorda stb.), s amelyek most ellenforradalmi nacionalista „kormányokat” alakítottak, és — céljaikat a nemzeti függetlenségi harc zászlaja mögé rejtve — hadat üzentek a szovjethatalomnak. Az októberi forradalom után ide gyülekező aktív ellenforradalmi elemek szövetségre léptek a burzsoá nacionalistákkal, és a nemzetiségi vidékeket az ellenforradalom tűzfészkeivé igyekeztek változtatni. A forradalmi erők a külföldi imperialisták nyomását is összehasonlíthatatlanul erősebben érezték a nemzetiségi vidékeken, mint a ország belsejében. A szovjetek hatalmáért vívott harc nehézségei a proletariátus hiányával vagy csekély számával, a bolsevik szervezetek gyengeségével is összefüggtek; mindez odavezetett, hogy a megalkuvó és nacionalista pártoknak viszonylag nagyobb befolyásuk volt a dolgozó tömegekre.

Belorussziának és a Baltikumnak azokon a területein, amelyeket nem szálltak meg a németek, a szovjethatalom gyors győzelmet aratott. Belorusszia területén, Mogiljovban volta legfelső parancsnok főhadiszállása, itt volt a burzsoá-nacionalista Belorusz Rada, számos ellenforradalmi alakulat, Dovbor Musznyickij tábornoknak a régi hadseregben szolgált lengyelekből álló hadteste, több rohamzászlóalj stb. Ezek az ellenforradalmi erők komoly veszedelmet jelentettek a szovjethatalomra, minthogy bármelyik pillanatban fel lehetett használni őket Pétervár és Moszkva ellen. A nép támogatását azonban nem élvezték. Belorusszia és a nyugati front bolsevik szervezeteinek már az októberi forradalom előestéjén többségük volt a szovjetekben és a katonai bizottságokban, s ez lehetővé tette, hogy a minszki szovjet 1917. október 25-én (november 7-én) kezébe vegye a hatalmat a városban. Ugyanezt tették a gomeli, a mogiljovi, a vityebszki és más szovjetek is. Amint a nyugati terület szovjetjeinek intézőbizottsága a szovjet kormányhoz intézett jelentésében rámutatott, a hatalom rövid két hét leforgása alatt az összes nagyobb és kisebb helységekben a szovjetek kezébe került.

November második felében Minszkben összeült a munkás- és katonaküldöttek szovjetjeinek területi kongresszusa, a frontkongresszus és a parasztszovjetek kongresszusa. E kongresszusok munkájában részt vettek G. K. Ordzsonikidze és V. Volodarszkij is, mint a bolsevik párt Központi Bizottságának, a Népbiztosok Tanácsának és az Osszoroszországi Központi Végrehajtó Bizottságnak a meghatalmazottai. Belorussziában megalakult a nyugati terület népbiztosainak tanácsa, élén a bolsevik párt kiváló tagjával, A. F. Mjasznyikovval.

A Baltikum meg nem szállt részein is sikerrel járt a szovjethatalom megteremtéséért folytatott harc. Október 24-én (november 6-án) felkelés tört ki Révaiban (Tallinn); október 26-án (november 8-án) a Forradalmi Katonai Bizottság kiáltványt tett közzé a forradalom győzelméről és a szovjethatalom megteremtéséről Észtországban. Lettországban, Valk (Valga) városában, december 16—17-én (29—30-án) tartották meg a bolsevikok vezetésével a munkás-, katona- és agrárproletár küldöttek szovjetjeinek kongresszusát. A kongresszus megválasztotta Lettország első szovjet kormányát.

Az orosz proletariátus kezdeményezését határozottan támogatták Ukrajna dolgozói is. Kijev forradalmi munkásai és katonái már október 25-én (november 7-én) azt követelték, hogy a hatalmat haladéktalanul vegyék át a szovjetek. Az ideiglenes kormány ellenforradalmi képviselői azonban azzal válaszoltak erre, hogy meghirdették a szovjethatalom elleni harcot.

Ukrajna munkásosztálya a bolsevikok vezetésével a szovjetek védelmére kelt. A kijevi fegyvergyár, a 3. sz. repülőtér és más üzemek munkásai követelték, hogy tegyenek határozott intézkedést az ellenforradalommal szemben. Október 27-én (november 9-én) a munkásküldöttek szovjetjeinek és a katonaküldöttek szovjetjeinek együttes ülésén Forradalmi Katonai Bizottságot alakítottak. Ennek tagjait másnap letartóztatták, de ez a csapás nem törte meg a tömegek akaraterejét. Új forradalmi bizottságot választottak, amelynek vezetésével Kijev munkásai és forradalmár katonái október 29-én (november 11-én) fegyveres felkelést indítottak, és háromnapos harcban megtörték az ellenforradalom ellenállását. A Központi Rada azonban hazahívta a frontról az ukrán burzsoá nacionalisták befolyása alatt álló ezredeket, és így túlerőre jutva, magához ragadta a hatalmat Kijevben. A rada demagógiával megnyerte a parasztság jelentős részét — főként a jómódú parasztokat —, és egész Ukrajnában a hatalom birtokosának nyilvánította magát. November 7-én (20-án) a rada közzétette az úgynevezett harmadik Univerzálist, amelyben kinyilatkoztatta, hogy nem veti alá magát Oroszország szovjet kormányának. Megegyezett Scserbacsov tábornokkal, a román front parancsnokával, hogy a román és a délnyugati frontot Scserbacsov parancsnoksága alatt egységes ukrán frontba olvasztják össze, és szövetségre lépnek Kalegyin atamánnal.

A Központi Rada ellenséges ténykedése arra kényszerítette a Népbiztosok Tanácsát, hogy 1917. december 4-én (17-én) ultimátumot nyújtson át, amelyben követelte, hogy vessenek véget a front dezorganizálásának, ne engedjenek át ellenforradalmi egységeket a Donon, mondjanak le a Kalegyinnel való szövetségről, és adják vissza a fegyvereket az Ukrajnában levő forradalmi ezredeknek meg a Vörös Gárda osztagainak. A szovjet kormány figyelmeztette ukrán nacionalista kormányt, hogy amennyiben nem kap kielégítő választ, úgy fogja tekinteni a radat, mint amely nyílt háborúban áll a szovjethatalommal. Ugyanakkor a Népbiztosok Tanácsa az ukrán néphez intézett kiáltványban elismerte Ukrajna függetlenségét, és leleplezte a rada ellenforradalmi jellegét, szovjetellenes és nemzetellenes politikáját.

A rada nem adott kielégítő választ a szovjet kormány ultimátumára, hanem az antanthatalmak kormányaihoz fordult támogatásért, amelyek azonnal elismerték, és segítségére is siettek. Ukrajna népe a saját tapasztalatából győződhetett meg arról, hogy a rada a nacionalista ukrán burzsoázia diktatúrájának szerve, a külföldi tőke kiszolgálója.

Ukrajnában népi küzdelem lángolt fel a rada és imperialista pártfogói ellen. A forradalmi Donyec-medence nem ismerte el a rada hatalmát. A harkovi bolsevikok Artyom (F. A. Szergejev, a bolsevik párt Központi Bizottságának tagja) vezetésével leverték a helyi ellenforradalmat, és megteremtették a varosban a szovjethatalmat. A Donyec-medence szovjetjeivel vállvetve szálltak harcba a szovjethatalom megvalósításáért egész Ukrajnában.1917. december 11-én (24-én) Harkovban megnyílt Ukrajna I. szovjetkongresszusa. December 12-én (25-én) a kongresszus kikiáltotta a szovjethatalmat Ukrajnában, megválasztotta a Központi Végrehajtó Bizottságot és megalakította Ukrajna szovjet kormányát, a Népi Titkárságot, amelyben Artyom, J. B. Bos, J. M. Kocjubinszkij és mások vettek részt. A kongresszus Szovjet-Ukrajna és Szovjet-Oroszország szoros szövetsége mellett foglalt állást. Az Orosz Köztársaság Népbiztosainak Tanácsa üdvözletét küldte Ukrajna szovjet kormányának, és teljes támogatásáról biztosította az ellenforradalommal vívott harcában.

A szovjethatalom győzelmet aratott Jekatyerinoszlavban, Ogyesszában, Csernyigovban és sok más ukrán városban is. 1918. január 16-án (29-én) Kijevben újabb fegyveres felkelés kezdődött. Ez megkönnyítette a Kijev ellen támadó forradalmi osztagok feladatát, amelyek január 26-án (február 8-án) el is foglalták a várost. A rada Volinyba menekült. Csaknem egész Ukrajnában, a Krímben és Moldvában győzött a szovjethatalom.

1918 elején, szívós küzdelem után, megszületett a szovjetek hatalma a Kubán-vidék és a Fekete-tenger mellékének számos nagy központjában, márciusban pedig egész Észak-Kaukázusban is. A szovjethatalomért vívott észak-kaukázusi harcok legkiemelkedőbb szervezői Sz. G. Buacsidze, U. D. Bujnakszkij, Sz. M. Kirov és G. K. Ordzsonikidze voltak.

A Kaukázusontúl különösen nehéz és hosszadalmas volt a szovjethatalomért vívott küzdelem. Ennek több oka is volt: Bakutól eltekintve a nagy ipari központok hiánya és a proletariátus csekély száma; a kizsákmányolok által hosszú időn át szított nemzetiségi ellenségeskedés; a helyi bolsevik szervezetek gyengesége és a régi burzsoá-nacionalista pártok nagy aktivitása, amely pártok nacionalista és szociális demagógiájuk segítségével jelentős befolyásra tettek szett a tömegek körében; a külföldi imperialisták nyílt beavatkozása.

Bakuban, a Kaukázusontúl proletár központjában, ahol a dolgozók harcát erős bolsevik szervezetek vezették (élükön Sz. G. Saumjan, P. A. Dzsaparidze, M. Azizbekov és mások állottak), a szovjethatalom október 31-én (november 13-án) győzött. Hamarosan egész Azerbajdzsánban győzelmet arattak a szovjetek. De november 15-én (28-án) az ellenforradalmi nacionalista pártok — a grúz mensevikek, az örmény dasnakok és az azerbajdzsán muszavatisták — a külföldi imperialisták nyílt támogatásával Tbilisziben létrehozták a maguk burzsoá hatalmi szervét, az úgynevezett kaukázusontúli biztosságot. Ezek a pártok dühödt szovjetellenes propagandát folytattak, fehérgárdista tábornokok és külföldi ügynökök segítségével fegyveres bandákat szerveztek, s 1918 januárjában bestiálisán legyilkoltatták a török frontról visszaérkezett forradalmár katonákat.

A Kaukázusontúl hosszú ideig elhúzódott a szovjethatalomért vívott küzdelem. A Kaukázusontúl dolgozói csupán 1920—1921-ben fejezték be győzelmesen harcukat.

Az Urálban Dutov kozákatamán 1917 decemberében szovjetellenes lázadást robbantott ki az orenburgi kerületben. Támogatást kapott az eszerektől és a mensevikektől, a burzsoáziától és a földesuraktól, a kazah és baskír nacionalistáktól s a külföldi imperialistáktól. Dutov elfoglalta Orenburgot, s ezzel elvágta Szovjet-Oroszországtól Közép-Ázsiát, és létében fenyegette a szovjethatalmat az Urál és a Volga-vidék ipari központjaiban. Dutov közvetlen kapcsolatot próbált teremteni Kalegyinnel.

A szovjet kormány Pétervárról és Moszkvából vörösgárdista, forradalmi matróz- és katonaosztagokat küldött a Dutov elleni harcra. A lázadás szétzúzásában részt vettek az Urál, a Volga-vidék, Közép-Ázsia és Kazahsztán dolgozói is. A lázadók elleni harcok rendkívüli politikai biztosául P. A. Kobozjevet, az uráli bolsevik szervezet kiváló tagját nevezték ki.

1918. január 18-án (31-én) a forradalmi csapatok a felkelők támogatásával bevették Orenburgot és megsemmisítették a kozák ellenforradalmat. Dutov, híveinek maroknyi csoportjával, a Turgaj-sztyeppén rejtőzött el. Orenburgban a munkás-, katona-, paraszt- és kozákküldöttek szovjetje vette kezébe a hatalmat. Dutov seregének szétverése nagymértékben elősegítette a szovjethatalom megteremtését Kazahsztán és Közép-Ázsia területén.

Közép-Ázsiában Taskent volt a szocialista forradalom központja. 1917. október 28-án (november 10-én) a vasúti munkások és a forradalmár katonák fegyveres harcra keltek. A városban négy napig tartott az elkeseredett küzdelem. Közép-Ázsia és Kazahsztán számos városából fegyveres munkásosztagok érkeztek Taskent felkelő munkásainak segítségére. Október 31-én (november 13-án) Taskentben győzött a fegyveres felkelés. Az ideiglenes kormány Turkesztáni Bizottságának hatalma megdőlt. November közepén Taskentben összeült a szovjetek III. területi kongresszusa, amelyen szovjet kormány alakult: a Turkesztáni Népbiztosok Tanácsa.

Közép-Ázsia és Kazahsztán különböző vidékeinek eltérő osztály-erőviszonyai miatt egyes városokban és területeken hónapokig elhúzódott a szovjethatalomért folytatott küzdelem. Ez a folyamat lényegében 1918 márciusára fejeződött be. Ekkorra szétzúzták a burzsoá-nacionalista ellenforradalom alapvető erőit és központjait Közép-Ázsiában (Kokandi Autonómia) és Kazahsztánban (Alas-orda), s leverték az uráli, orenburgi és szemirecsjei fehér kozákokat is.

Így tehát az 1917 októberétől 1918 márciusáig terjedő időszakban a szovjethatalom Oroszország csaknem egész területén létrejött. Lenin így jellemezte ezt a diadalmenetet: „Egész Oroszországban magasra csapott a polgárháború hulláma, s mindenütt rendkívül könnyen győztünk, mégpedig azért, mert a gyümölcs megérett, mert a tömegek már leszűrték a tapasztalatokat a burzsoáziával való paktálásból. Jelszavunk — »Minden hatalmat a Szovjeteknek!« —, amelyet a tömegek hosszas történelmi tapasztalataik alapján gyakorlatilag ellenőriztek, a vérükké vált.”

(idézet: - Világtörténet 8. kötet – című könyvből)

Maglód, 2018.08.04. Salánki László

Az Alkotmányozó Gyűlés összehívása és szétkergetése – 1918. január 5

A szovjetek III. összoroszországi kongresszusa

„Az Alkotmányozó Gyűlés és szétkergetése

A demokratikus erők nagy várakozással készültek az Alkotmányozó Gyűlésre, benne látva az egyetlen lehetőséget az orosz demokrácia helyreállítására. A választásokon az eszerek, a mensevikek és az őket támogató néhány kis párt együttesen megszerezték a szavazatok 62%-át. A bolsevikok 25%-ot kaptak, a kadetok pedig 13%-át. Demokratikus viszonyok között a „bolsevik kormánynak" le kellett volna mondania, erre azonban nem is gondoltak. Ellenkezőleg: *Lenin megfogalmazásában egy nyilatkozatot terjesztettek az Alkotmányozó Gyűlés elé,* amely ki akarta mondani, hogy „Az Alkotmányozó Gyűlés támogatja a szovjethatalmat és a Népbiztosok Tanácsának dekrétumait, és azt tartja, hogy saját feladatai kimerülnek a társadalom szocialista átépítésére vonatkozó legfontosabb alapelvek megállapításában."

Az Alkotmányozó Gyűlés demokratikus többsége felháborodottan utasította vissza e javaslatot, mely az alkotmány megteremtésére hivatott legfőbb törvényalkotó testületet egy bolsevikokat támogató, jelentéktelen értekezletté akarta lefokozni. Még arra sem voltak hajlandóak, hogy napirendre tűzzék a javaslatot. Erre *a bolsevikok a megnyitó másnapján* (január 19-én) *feloszlatták, azaz szétkergették az Alkotmányozó Gyűlést.* A felkorbácsolt indulatokra jellemző, hogy pár nappal később az egyik petrográdi kórházban meggyilkolták a kadet párt ott ápolt két ismert vezetőjét." - tortenelemcikkek.hu

A demokratikus erők a polgári „demokrácia" megvalósítására a kapitalizmus pártjai voltak, és nem képviselték a dolgozó nép érdekeit, ugyanis a kapitalizmus élősködése nem a nép érdeke. A **bolsevikok** a dolgozó nép elkeseredett harci erejére támaszkodva könnyen, kényelmesen elfújták ezt a csürhét. Nem volt hatalma a **bolsevikokkal** szemben a polgári pártoknak. Ha lett volna erejük a csibészeknek, azt használták volna, de nem volt népi támogatásuk az ellenforradalmároknak. Az 5-10 millió orosz proletár és paraszt lemészároltatása az urak érdekében és az éhínség megtette a hatását. A **bolsevikok** ezt ki is használták a dolgozók érdekében, hogy az élősködő urakat és híveiket elsöpörjék az útból.

Átmenet a kapitalizmusból a kommunizmusba

„ „ . . . A kapitalista és a kommunista társadalom között — írja Marx — van egy időszak, melyben az első forradalmi úton a másodikká alakul át. Ennek megfelel egy politikai átmeneti időszak is, amelynek az állama nem lehet egyéb, mint a proletariátus forradalmi diktatúrája..."

Ez a következtetés Marxnál annak a szerepnek az elemzésén alapszik, amelyet a proletariátus a jelenlegi kapitalista társadalomban betölt, továbbá a kapitalista társadalom fejlődésére vonatkozó adatokon és azon a tényen, hogy **a proletariátus és a burzsoázia ellentétes érdekei kibékíthetetlenek**.

Azelőtt így vetették fel a kérdést: ahhoz, hogy a proletariátus kivívja felszabadulását, meg kell döntenie a burzsoáziát, meg kell hódítania a politikai hatalmat és meg kell teremtenie forradalmi diktatúráját.

Most kissé másképpen teszik fel a kérdést: a kommunizmus irányában fejlődő kapitalista társadalomból lehetetlen az átmenet a kommunista társadalomba „politikai átmeneti időszak" nélkül, és ennek az átmeneti időszaknak állama csakis a proletariátus diktatúrája lehet.

De vajon mi ennek a diktatúrának viszonya a demokráciához?

Láttuk, hogy a „Kommunista Kiáltvány" egyszerűen két fogalmat állít egymás mellé: „a proletariátusnak uralkodó osztállyá emelését" és a „demokrácia kivívását". A fent kifejtettek alapján pontosan meghatározhatjuk, hogy a kapitalizmusból a kommunizmusba való átmenet folyamán hogyan változik a demokrácia.

A kapitalista társadalomban, annak lehető legelőnyösebb fejlődési feltételei mellett, többé-kevésbé teljes demokráciát találunk a demokratikus köztársaságban. De ez a demokratizmus mindig a kapitalista kizsákmányolás szűk keretei közé van szorítva, és ezért — lényegében — mindig csak a kisebbség, csak a vagyonos osztály, csak a gazdagok számára demokratizmus. A kapitalista társadalomban a szabadság nagyjában mindig ugyanolyan marad, mint amilyen a régi görög köztársaságokban volt: szabadság a rabszolgatartók számára. A mai bérrabszolgákat a kapitalista kizsákmányolás feltételei következtében annyira nyomja a nyomorúság és a szegénység, hogy „nem demokrácián jár az eszük" és „nem politikán jár az eszük", hogy az események megszokott, békés folyása mellett a lakosság többsége ki van rekesztve a társadalmi és politikai életben való részvételből.

Ennek az állításnak a helyessége talán Németországban igazolódik be a legszemléltetőbben, mégpedig azért; mert ebben az államban - az alkotmányos legalitás bámulatosan hosszú ideig és szilárdan, majdnem egy fél évszázadig (1871—1914) tartotta fenn magát, s a szociáldemokrácia ez alatt az idő alatt sokkal jobban értette a módját a „legalitás kihasználásának", mint bármely más országban, és a munkásoknak olyan nagy részét szervezte be politikai pártba, mint sehol másutt az egész világon.

Mármost mekkora a politikailag öntudatos és tevékeny bérrabszolgáknak ez a hányada, amelynél nagyobbat a kapitalista társadalomban eddig sehol nem ismertek? Egymillió szociáldemokrata párttag — 15 millió bérmunkásból! Hárommillió szakszervezeti tag — 15 millióból!

Elenyésző kisebbség demokráciája, a gazdagok demokráciája — ez a kapitalista társadalom demokratizmusa. Ha a kapitalista demokrácia gépezetét jobban szemügyre vesszük, mindenütt, de mindenütt, mind a választójog „jelentéktelen", állítólag jelentéktelen részleteiben (az egyhelyben-lakás feltétele, nők kizárása stb.), mind a képviseleti intézmények technikájában, mind a gyülekezési jog tényleges akadályaiban (a középületek nem a „koldusoknak" épültek!), mind a napisajtó teljesen kapitalista szervezetében stb. stb. — újra meg újra a demokratizmus korlátozását látjuk. Ezek a korlátozások, mellőzések, kivételek és megszorítások, amelyek a szegényekkel szemben érvényesülnek, jelentékteleneknek látszanak, különösen olyasvalaki szemében, aki maga sohasem látott szükséget és nem jutott az elnyomott osztályok tömegeinek életével érintkezésbe (s ez a polgári publicisták és politikusok kilenctized részénél, ha nem kilencvenkilenc százalékánál így van), — de mindezek a korlátozások együttvéve mégis kizárják, kiszorítják a szegényeket a politikából, a demokráciában való aktív részvételből.

Marx nagyszerűen megragadta a kapitalista demokráciának ezt a lényegét, amikor a Kommün tapasztalatainak elemzésénél azt írta, hogy az elnyomottaknak néhány évenként egyszer megengedik annak eldöntését, hogy az elnyomó osztályok melyik képviselője képviselje és nyomja el őket a parlamentben!"

(idézet: - Lenin Állam és forradalom – című könyvből)

Az Alkotmányozó Gyűlés szétkergetése

„Az Alkotmányozó Gyűlés létrehozása az oroszországi demokrácia (benne az OSZDMP) régi követelése volt. Egybehívása a februári forradalommal időszerűvé vált, de a politikai erőviszonyok miatt a burzsoá kormányzat hónapokig semmit sem tett ennek érdekében. Csak 1917 őszén kezdte meg a választások előkészítését. Amit a polgári kormányzat a saját programjából is elmulasztott, azt a szocialista hatalom pótolta. Az Alkotmányozó Gyűlés megnyitását a Népbiztosok Tanácsa 1918. január 5-ére tűzte ki. Az Összoroszországi Központi Végrehajtó Bizottság ugyanakkor elhatározta, hogy január 10-ére összehívja a Munkás- és Katonaküldöttek Szovjetjeinek III. kongresszusát, január 12-ére pedig a parasztküldöttek III. kongresszusát.

A burzsoázia nagy várakozással tekintett az Alkotmányozó Gyűlés elé. Azt remélte, hogy az Alkotmányozó Gyűlés többségének megszerzésével demokratikus látszatot kölcsönözhet ellenforradalmi törekvéseinek és a testületre támaszkodva megdöntheti a szocialista hatalmat. A monarchista szélsőjobboldali körök, a nagypolgári reakciót képviselő októbrista és kadet-politikusok ezekben a hetekben inkább azt a taktikát alkalmazták, hogy közvetlenül a jobboldali eszereket és a jobboldali mensevikeket állították szembe a bolsevikokkal, a baloldali eszerekkel, valamint a tovább radikalizálódott eszer párttagsággal. Az Alkotmányozó Gyűlés összehívásának jelszava, amely előbb fenyegető réme volt a szélsőjobboldalnak, most a retrográd erők egyetlen mentsvárának tűnt. Akik korábban ravaszul halogatták e testület összehívását, most hangos szóval síkraszálltak azonnali összeülése érdekében. Látszólagos demokráciával akarták megölni a tömegek élő népuralmát.

A szovjet kormány mégis elrendelte az Alkotmányozó Gyűlés összehívását. Nem azért tette ezt, mintha egy pillanatig is elhitte volna a reakció szájából hamisan hangzó demokratikus nyilatkozatokat, hanem arra törekedett, hogy ez a politikai akció igazi mivoltukban mutassa meg az ellenforradalmárokat. Emellett a választások időszakában még nem volt eleve feltétlenül kizárt dolog, hogy az Alkotmányozó Gyűlést sikerül a szovjethatalom szervévé alakítani.

Az Alkotmányozó Gyűlés választásait az október előtti jegyzékek alapján bonyolították le. A pártjegyzékek annak az időszaknak a politikai viszonyait tükrözték, amikor a parasztság többsége az eszereket követte. A választások idején a falvakban és a nemzetiségi övezetekben nem mindenütt jött létre a szovjethatalom. A lakosság számottevő része akkor még nem ismerte fel a szocialista forradalom jelentőségét. Ezért a végül eszer többségűvé vált Alkotmányozó Gyűlés nem fejezte ki pontosan az új osztály-erőviszonyokat, nem tükrözte hűen a dolgozók igazi óhajait.

Az Összoroszországi Központi Bizottság január 3-án elfogadta „A dolgozó és kizsákmányolt nép jogainak kinyilatkoztatása" című, Lenin által fogalmazott, valamint Sztálin és Buharin által szerkesztett okmányt, és elhatározta, hogy az Alkotmányozó Gyűlés elé terjeszti. A nyilatkozat tömören összefoglalta az Októberi Forradalom vívmányait. Szövegében a következő részletet találjuk: „Az Alkotmányozó Gyűlés támogatja a szovjethatalmat és a Népbiztosok Tanácsának dekrétumait, és azt tartja, hogy saját feladatai kimerülnek a társadalom szocialista átépítésére vonatkozó legfontosabb alapelvek megállapításában."

Lenin részt vett az Alkotmányozó Gyűlés megnyitásán január 5-én. A Szmolnijtól a Tauriai Palotáig szigorú biztonsági intézkedések mellett, titokban tette meg az utat, s egy hátsó bejáraton át szinte becsempészték az ülés színhelyére. Az elővigyázatosságot a rendkívül feszült politikai légkör, az ellenforradalmárok időzített összeesküvései indokolták. Lenin védelméről és az Alkotmányozó Gyűlés üléseinek előkészítéséről egy Szverdlovból, Podvojszkijból, Prosjanból, Urickijből, Boncs-Brujevicsből és másokból álló katonai törzs gondoskodott. Leninnek, minden eshetőségre készen, pisztolyt is adtak. A Népbiztosok Tanácsának elnöke -

miután látta, hogy a gyűlésen valóban ellenforradalmi többség alakult ki — már alig figyelt a jobboldali eszerek tombolására, s csak a kedvező lehetőséget várta a bolsevik frakció elvonulására.

Az Alkotmányozó Gyűlés január 5-én kezdte meg munkáját. Nem ismerte el az Októberi Forradalom vívmányait, és megtagadta, hogy „A dolgozó és kizsákmányolt nép jogainak kinyilatkoztatásá”-ról tárgyaljon, vagyis ebben a tekintetben igazolta a burzsoáziának és támogatóinak számításait. Az ellenforradalom gyűjtőpontjává vált testületet az Összoroszországi Központi Végrehajtó Bizottság január 6-án kelt dekrétumában feloszlatta.

Az Alkotmányozó Gyűlésen felülkerekedő ellenséges polgári erők maguk akadályozták meg, hogy a parlamentarizmus intézményének hagyományos elemei innen azonnal átmenjenek a szovjet államéletbe, így az oroszországi szocialista meggyőződésű tömegek demokratikus képviseleti szervei továbbra is csak a parlamenten kívüli szovjetek lehettek.

Az Alkotmányozó Gyűlés feloszlatása megadta a méltó választ a kapitalizmus restaurálásában reménykedő csoportoknak. A burzsoázia elszámította magát: még egy ilyen Alkotmányozó Gyűléssel sem tudta megdönteni a szovjetek hatalmát.

A kadét párt által irányított ellenforradalmi erők nyílt jelentkezése olyan felháborodást szült a tömegekben, hogy az Alkotmányozó Gyűlést követően, 1918. január 19-ről 20-ra virradó éjszaka, forradalmi merénylők megölték a Mariinszkij-kórházban ápolt Singarjovot és Kokoskint, a kadét párt ismert vezetőit. A bolsevik párt és a szovjet kormány elítélte ezt az önkényeskedést.

A szovjetek III. összoroszországi kongresszusa

1918. január 10-én megnyílt a Munkás- és Katonaküldöttek Szovjetjeinek III. összoroszországi kongresszusa. A Petrográdra érkező parasztküldöttek egyesültek a munkás- és katonaküldöttekkel, a különféle szovjetek tehát közös kongresszust tarthattak. Az utolsó ülésen 1587 szavazati joggal rendelkező küldött vett részt, vagyis a küldöttek száma két és félszer több volt, mint a II. szovjetkongresszusé és kétszer felülmúlta az Alkotmányozó Gyűlés küldötteinek számát. A küldöttek kétharmada a bolsevikok közül került ki. Kudarcot vallott a jobboldali eszerek kísérlete, hogy a parasztok szovjetjeit elszakítsák a munkások és katonák szovjetjeitől.

A kongresszuson a nemzetiségi területek 233 küldötte is részt vett. Képviseltette magát Ukrajna, Belorusszija, Lettország (a megszállt területek kivételével), Észtország és Finnország. Közép-Ázsia képviselete részleges volt, mert ebben az időben elszakadt az oroszországi fejleményektől. Kaukázusontúlt csak Baku küldöttei képviselték.

Lenin előadói beszéde után a kongresszus elfogadta „A dolgozó és kizsákmányolt nép jogainak kinyilatkoztatásá”-t, amelyet később belefoglaltak az első szovjet alkotmányba. A szovjet föderáció frissen kidolgozott alapelveiről és az Oroszországi Köztársaság szövetségi szerveiről Sztálin mondott előadói beszédet. A kongresszus, hogy véget vessen a forradalmat követő „prekonstitucionális” korszaknak, megbízást adott az összoroszországi Központi Végrehajtó Bizottságnak a szovjet alkotmány kidolgozására.”

(idézet: - A Szovjetunió története – című könyvből)

Maglód, 2018.08.04. Salánki László

Az októberi forradalom győzelmének tényezői és a forradalom történelmi jelentősége

A dolgozó és kizsákmányolt nép jogainak kinyilatkoztatása

Az Alkotmányozó Gyűlés január 5-én kezdte meg munkáját. Nem ismerte el az Októberi Forradalom vívmányait, és megtagadta, hogy „A dolgozó és kizsákmányolt nép jogainak kinyilatkoztatásá”-ról tárgyaljon, vagyis ebben a tekintetben igazolta a burzsoáziának és támogatóinak számításait. Az ellenforradalom gyűjtőpontjává vált testületet az Összoroszországi Központi Végrehajtó Bizottság január 6-án kelt dekrétumában feloszlatta.

„Az Alkotmányozó Gyűlés határozatilag kimondja:

I. 1. Oroszország a Munkás-, Katona- és Parasztküldöttek Szovjetjeinek Köztársasága. Minden központi és helyi hatalom ezeké a Szovjeteké.

2. Az Oroszországi Szovjet Köztársaság szabad nemzetek szabad szövetségének alapján, mint a nemzeti Szovjet Köztársaságok föderációja alakul meg.

II. Az Alkotmányozó Gyűlés, amikor alapvető feladatául tűzi ki az embernek ember által való mindennemű kizsákmányolásának megszüntetését, a társadalom osztályokra tagozódásának teljes kiküszöbölését, a kizsákmányolók ellenállásának kíméletlen elnyomását, a társadalom szocialista szervezetének és a szocializmus győzelmének valóra váltását valamennyi országban, határozatilag kimondja:

1. A föld magántulajdona megszűnik. Az egész föld valamennyi épülettel, gazdasági felszereléssel és a mezőgazdasági termelés egyéb tartozékaival együtt, az egész dolgozó nép tulajdona.

2. Az Alkotmányozó Gyűlés megerősíti a munkásellenőrzésről és a Legfőbb Népgazdasági Tanácsról szóló szovjet törvényt abból a célból, hogy biztosítsa a dolgozó nép uralmát a kizsákmányolókon, és mint első lépést ahhoz, hogy a gyárak és üzemek, bányák, vasutak és egyéb termelési és közlekedési eszközök teljes egészükben a munkás-paraszt állam tulajdonába menjenek át.

3. Az Alkotmányozó Gyűlés megerősíti valamennyi bank átmenetét a munkás-paraszt állam tulajdonába, mint egyik feltételét annak, hogy a dolgozó tömegek felszabaduljanak a tőke igája alól.

4. A társadalom élősdi rétegeinek felszámolása céljából az Alkotmányozó Gyűlés bevezeti az általános munkakötelezettséget.

5. Az Alkotmányozó Gyűlés annak érdekében, hogy a hatalom teljességét biztosítsa a dolgozó tömegek számára, és kiküszöbölje a kizsákmányolók uralma visszaállításának minden lehetőségét, elrendeli a dolgozók felfegyverzését, a munkások és parasztok szocialista vörös hadseregének megalakítását és a vagyonos osztályok teljes lefegyverzését.

III. 1. Az Alkotmányozó Gyűlés, amikor annak a megingathatatlan eltökéltségének ad kifejezést, hogy kiragadja az emberiséget a finánctőke és az imperializmus karmaiból, amelyek a most folyó, minden háborúk közt legbűnösebb háborúban vérözönnel árasztották el a földet, teljes mértékben csatlakozik a Szovjethatalom által folytatott politikához, a titkos szerződésekkel való szakításnak, a jelenleg egymás ellen harcoló hadseregek munkásai és parasztjai közötti legszélesebb körű lövészárok-barátkozás megszervezésének, és a népek közötti demokratikus, annexiók és hadisarc nélküli, a nemzetek szabad önrendelkezésén alapuló béke mindenáron, forradalmi rendszabályok útján való elérésének politikájához.

2. Az Alkotmányozó Gyűlés ugyanezen célból nyomatékosan hangsúlyozza, hogy teljesen szakítani kell a burzsoá civilizáció barbár politikájával, amely néhány kiválasztott nemzet kizsákmányolóinak jólétét Ázsia, s általában a gyarmatok és a kis országok százmilliókra menő dolgozó népének leigázására építette fel.

Az Alkotmányozó Gyűlés üdvözli a Népbiztosok Tanácsának politikáját, amely proklamálta Finnország teljes függetlenségét, megkezdte a csapatok kivonását Perzsiából és kihirdette Örményország önrendelkezési jogát.

3. Az Alkotmányozó Gyűlés a cár, a földbirtokosok és a burzsoázia kormányai által megkötött kölcsönök annullálásáról (semmissé nyilvánításáról) szóló szovjet törvényt a nemzetközi bank- és finánctőke ellen irányuló első csapásnak tekinti, és annak a meggyőződésének ad kifejezést, hogy a Szovjethatalom szilárdan fog haladni ezen az úton, egészen a tőke igája ellen irányuló nemzetközi munkásfelkelés teljes győzelméig.

IV. Az Alkotmányozó Gyűlés, minthogy az Októberi Forradalom előtt összeállított pártlisták alapján választották meg, amikor a nép még nem tudott felkelni egész tömegében a kizsákmányolók ellen, még nem ismerte annak az ellenállásnak egész erejét, amelyet a kizsákmányolók osztály előjogaik megvédése érdekében

kifejtenek, még nem fogott hozzá gyakorlatilag a szocialista társadalom megteremtéséhez — még formai szempontból is gyökerében helytelennek tartaná, ha szembehelyezkedne a Szovjethatalommal.

A dolog lényegét illetően pedig az Alkotmányozó Gyűlésnek az a véleménye, hogy most, amikor a nép végső harcát vívja kizsákmányolóival, a kizsákmányolóknak nem lehet helyük a hatalom egyetlen szervében sem. A hatalomnak teljes egészében és kizárólag a dolgozó tömegek és teljes jogú képviseletük: a Munkás-, Katona- és Parasztküldöttek Szovjetjeinek birtokában kell lennie.

Az Alkotmányozó Gyűlés támogatja a Szovjethatalmat és a Népbiztosok Tanácsának dekrétumait, és azt tartja, hogy saját feladatai kimerülnek a társadalom szocialista átépítésére vonatkozó legfontosabb alapelvek megállapításában.

Ugyanakkor az Alkotmányozó Gyűlés, amikor arra törek szik, hogy létrehozza Oroszország valamennyi nemzete dolgozó osztályainak valóban szabad és önkéntes s éppen ezért annál szorosabb és szilárdabb szövetségét, a maga feladatát arra korlátozza, hogy megállapítsa az Oroszországi Szovjet Köztársaságok föderációjának alapelveit, minden egyes nemzet munkásaira és parasztjaira bízva, hogy teljhatalommal rendelkező szovjetkongresszusaikon önállóan határozzák el, részt óhajtanak-e venni és milyen feltételekkel, a föderális kormányban és a többi föderális szovjet intézményben."

(idézet: - Lenin Válogatott Művei 2. kötet – című könyvből)

Ezt a reakciós kizsákmányoló, élősködő jobboldali pártok nem fogadhatták el. Ezért mivel a valóságban hatalmuk nem volt, a **bolsevikok** a népre támaszkodva könnyűszerrel elkergették a reakciós ellenforradalmi Alkotmányozó Gyűlést. A történelem szemétdombja lett a helyük, az emberiség, az emberré válás kerékkötői voltak. A történelem kerekének előre kell forognia vagy visszacsúszik az emberiség az állatvilágba. Manapság jó úton halad az emberiség vissza az állatvilágba, a történelem kereke visszafelé forog, az embertelenné válás van napirenden. A földön szolgaságban él 7 milliárd ember néhány millió bűnöző élősködő kapitalista és hívei hasznáért.

„**A Nagy Októberi Szocialista Forradalom** törvényszerű eredménye volt annak a világtörténelmi folyamatnak, amely az emberiséget elvezette a szocialista forradalomhoz, és Oroszország munkásosztályát állította a forradalmi világmozgalom élére. A forradalom azért győzött, mert vezető ereje a hatalmas harci tapasztalattal rendelkező orosz proletariátus volt, amely **Lenin** zseniális irányításával Oroszország minden más társadalmi osztályánál korábban teremtette meg a maga politikai pártját, a bolsevik pártot, s amely legfőbb hajtóereje lett az ország egész társadalmi politikai fejlődésének. A küzdelem során harci szövetség jött létre a nép többségét alkotó két osztály, a proletariátus és a szegényparasztság között. A munkásság vezetése alatt álló munkás-paraszt szövetség a forradalmi államhatalom új formáiban, a szovjetekben öltött testet.

Az októberi forradalom győzelmének döntő előfeltétele az volt, hogy a néptömegeket a bolsevikok forradalmi pártja vezette, amely az élenjáró marxi — lenini elmélettel volt felfegyverezve. Az októberi forradalom előkészítésének és megvalósításának időszakában a párt határozatai és **Lenin** művei tovább fejlesztették és új elméleti tételekkel gazdagították a marxizmus — leninizmust. Az októberi forradalom a szocialista forradalomról szóló lenini elmélet valóra váltásának iskolapéldája volt.

A forradalom gyors és könnyű győzelme továbbá azzal is magyarázható, hogy az orosz burzsoázia viszonylag gyönge ellenfél volt a munkásosztály számára. Az orosz kapitalizmus elmaradottsága, a külföldi imperializmustól való függősége, fejlődésének történelmi feltételei következtében az orosz burzsoáziát különösen reakciós világnézet, politikai ernyedtség és a kellő tapasztalatok hiánya jellemezte. A mensevikek és az eszerek kispolgári pártjai, amelyek nyíltan átálltak az ellenforradalom táborába, lelepleződtek a nép szemében, és politikailag elszigetelődtek.

A forradalom sikerét a nemzetközi helyzet is előmozdította: a két, egymással hadban álló imperialista koalíció egyike sem tudott azonnal komoly fegyveres segítséget nyújtani az orosz burzsoáziának.

Az orosz munkásosztály számára viszont hatékony támogatást jelentettek a nemzetközi proletariátus szolidaritást és együttérzést kifejező megmozdulásai.

Az októberi forradalom gyökeres fordulatot idézett elő Oroszország történetében. A munkásosztály, szövetségben a szegényparasztsággal, megdöntötte a kizsákmányolok hatalmát, megvalósította saját politikai vezető szerepét a társadalomban, létrehozta saját diktatúráját, s ezzel megteremtette a szocialista építés győzelmének legfontosabb előfeltételeit. A munkásosztály széttörte a régi államgépezetet, államosította a gyárakat, üzemeket, bankokat, elkobozta a nagy földbirtokokat, felszámolta a rendi és osztályelőjogokat, és megalkotta saját államhatalmi szerveit, a munkás- és parasztküldöttek szovjetjeit.

A szovjethatalom formájában a demokrácia új típusa született meg: demokrácia a legszélesebb néptömegek számára, amelyek az emberiség történetében először váltak sorsuk urává. „Magának a Szovjetuniónak a

keletkezése, s még inkább fennállásának első, nehéz évei — írta Theodore Dreiser amerikai író — rendkívül meggyőző és lefegyverző érvet szolgáltattak, amely ma már megdönthetetlenné vált. A nemzetközi porondon olyan nemzet jelent meg, amely méltán elmondhatta magáról: a mi rendszerünk nem a tőke tulajdonosának, hanem a tőke megteremtőjének nyújt igazságosan és jól berendezett életet, neki nyújtja mindazokat a javakat, amelyeket a lángész, a művészet, a tudomány és az emberi értelem létrehozni képes. Ez a fáklya nemcsak Oroszország számára világít, hanem hatalmas reflektorként, könyörtelenül leleplezi a kapitalista rendszer minden mesterkedését, egész hazugságát, kapzsiság szülte konfliktusait, sötét előítéleteit és szennyét."

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom az összes megelőző forradalomtól eltérően, nem a kizsákmányolás egyik formáját váltotta fel egy másikkal, hanem felszámolta az embernek ember által történő mindenfajta kizsákmányolását; megszüntette a társadalmi és nemzeti elnyomás, a nemzeti egyenlőtlenség összes formáját s Oroszországnak korábban nem egyenjogú népeit szabad és egyenjogú népekké tette.

A szocialista forradalom megmentette Oroszországot a gazdasági és nemzeti katasztrófától, az angol, amerikai, német és egyéb imperialisták részéről fenyegető feldarabolás és leigázás veszélyétől. A forradalom a béke politikáját hirdette meg, és minden nép számára megmutatta a kiutat a véres, imperialista világháborúból. „Amikor majd a felszabadult emberiség megjelöli felszabadulásának dátumait — írta Henri Barbusse francia író —, a legnagyobb lelkesedéssel és emelkedettséggel fogja ünnepelni 1917. október 25-ét, azt a napot, amikor megszületett a szovjet állam, amelynek egyik legelső dekrétuma a békéről szóló dekrétum volt."

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelmének hatalmas nemzetközi jelentősége volt. Lenin a következőket írta: „Joggal lehetünk büszkék és joggal tarthatjuk szerencsésnek magunkat azért, mert nekünk adatott elsőnek a földkerekség egyik darabján leteperni azt a vadállatot, a kapitalizmust, amely vérrel öntözte meg a földet, éhínségbe és elvadulásba kergette az emberiséget. . . "

Az októberi forradalom nemcsak a gazdaságban, nemcsak a társadalom osztálystruktúrájában jelentett mélyreható fordulatot, hanem a munkásosztály ideológiájában is. A marxizmus-leninizmus zászlaja alatt kivívott nagyszerű győzelem hatalmas erejű csapást mért az opportunizmus és a revizionizmus ideológiájára, új, magasabb szintre emelte a világ munkásmozgalmát. Az októberi forradalom nyomán Oroszország a szocializmus első központja lett, amelyet az egész világ dolgozói támogattak; az októberi forradalom Oroszország munkásosztályát a világ dolgozóinak élcsapatává tette a kapitalizmus megdöntéséért, a társadalom szocialista átalakításáért vívott harcban.

Az oroszországi munkásosztály a forradalom vívmányainak megőrzéséért, majd a szocializmus felépítéséért folytatott küzdelmében mindvégig a kapitalista országok proletárjainak támogatását élvezte. Ugyanakkor a kapitalista államok munkásai a haladás ügyéért és a szocializmusért vívott forradalmi harcukban sziklaszilárd barátra és fegyvertársra tettek szert. A szovjet munkásosztály és a kapitalista országok proletárjai közti kapcsolatokban ragyogóan testet öltöttek a proletár internacionalizmus elvei. Mi „nemcsak szolidárisak voltunk az orosz forradalommal — írja Maurice Thorez, a Francia Kommunista Párt volt főtitkára —; a Nagy Októberi Szocialista Forradalmat legbensőbb ügyünknek, Franciaország és minden ország proletariátusa ügyének tekintettük. Saját vívmányunknak, az egész nemzetközi munkásmozgalom vívmányának tartottuk az októberi forradalmat, Mi, Franciaország proletárjai, hitet tettünk mellette, és kijelentettük, hogy kötelességünk Lenintől tanulni."

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom nemzetközi hatása azzal magyarázható, hogy fejlődésének alapvető törvényszerűségei és vonásai — Lenin meghatározása szerint — „nem helyi, nem különleges nemzeti, nem csupán orosz, hanem nemzetközi jelentőségűek." Miként Lenin megállapította, az októberi forradalomnak nem csupán közvetlen forradalmasító hatását kell tekintetbe venni, hanem azt is, hogy alapvető vonásai „nemzetközi érvényűek, vagyis történelmileg elkerülhetetlen, hogy nemzetközi méretekben megismétlődjék az, ami nálunk történt."

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom általános törvényszerűségeinek nemzetközi érvényét a későbbiek folyamán ragyogóan igazolták azoknak az újabb országoknak a tapasztalatai, amelyekben szintén győzött a szocialista forradalom, és megkezdődött a szocializmus építése."

(idézet: - Világtörténet 8. kötet – című könyvből)

Maglód, 2018.08.04. Salánki László

A szocialista átalakulás kezdete a gazdasági életben

A szocialista gazdaság alapvetése

„Lenin a forradalom előtt írt elméleti munkáiban több ízben leszögezte, hogy a szocialista államhatalom megteremtése után a Kommunista Párt politikájának súlypontja szükségszerűen áttevődik a gazdasági építés területére. A szocialista forradalom győzelme után valóban ilyen fordulatot vettek az események. 1918 áprilisában az OK(b)P Központi Bizottságának megbízásából Lenin téziseket készített az aktuális politikai kérdésekről, amelyek tartalmát „A szovjethatalom soronlevő feladatai" című tanulmányában részletesebben is kifejtette.

Lenin a termelési eszközök társadalmasítását, a szocialista nagyipar létrehozását, a kisárutermelő gazdaságok átépítését és a nép alkotó erőinek kibontakoztatását jelölte meg a legfontosabb feladatokként. Felhívta a figyelmet a munka termelékenységének növelésére (buzdított a Taylor-rendszer tudományos elemeinek felhasználására). 1918 áprilisának végén a Szovjetek Központi Végrehajtó Bizottsága jóváhagyta Lenin téziseit, amelyeket a szovjet kormánypolitika vezérfonalává nyilvánított. 1918. június 28-án a Népbiztosok Tanácsa dekrétumot adott ki az egész nagyipar államosításáról. 1918 szeptemberére az államosított üzemek száma elérte a 3000-et.

Lenin tervezete a gazdaságfejlesztési program elválaszthatatlan alkatelemeként emelte ki a tudomány és technika legújabb vívmányainak (akkor még főleg a külföldi eredményeknek) széles körű ipari és mezőgazdasági alkalmazását. 1918 májusában a Legfelső Népgazdasági Tanács munkatervet készített Szovjet-Oroszország és az Amerikai Egyesült Államok gazdasági kapcsolatainak fejlesztéséről.

A szovjethatalom modernizáló törekvéseit Lenin „A tudományos-technikai munkák tervének vázlata" (1918 április) címet viselő írása közelebbről is megvilágította, amikor a nyersanyagforrásokat figyelembe vevő arányos ipartelepítést, az üzemek nagyfokú koncentrálását, az ipar, a szállítás és a földművelés villamosítását, az ország technikai gazdasági önállóságának megteremtését tűzte ki célul.

(idézet: - A szovjetunió története – című könyvből)

A polgári „demokrácia" azaz diktatúra lényege: Demokrácia a kisebbségben lévő kapitalista kizsákmányolók, élősködőknek és diktatúra a többségben lévő proletár dolgozó bérrabszolgáknak. A kapitalista álam biztosítja, hogy a gazdasági és politikai hatalom kizárólagosan a kapitalisták érdekében működjék, és a proletárokat a törvényhozásból kizárja a politikai és gazdasági hatalmával. A dolgozók érdekeit osztályellenségeik a kapitalisták elnyomják, mivel a parlamentben nincs képviselője a dolgozó népnek. A dolgozók kapitalista osztályellensége a saját kizsákmányolásának biztosítására és a nép féken tartására hozza a törvényeket. A dolgozó nép érdekében a gazdasági, politikai hatalmat a **bolsevikok** a szovjetekben szervezte meg és a dolgozó nép irányítása és ellenőrzése alá helyezte.

A szocialista átalakulás kezdete a gazdasági életben

„A munkásosztály már a szovjethatalom fennállásának legelső napjaiban hozzáfogott az új társadalom gazdasági alapjainak lerakásához. A bolsevik pártot ebben a kérdésben is, akárcsak egész tevékenységében, a szocializmus és a kommunizmus építésére vonatkozó marxi—lenini tanítások vezérelték. A fő feladat az volt, hogy a régi, kizsákmányoláson alapuló termelési viszonyokat új, szocialista termelési viszonyokkal váltsák fel.

Elsőrendű jelentősége volt a bankok kérdésének. A szovjethatalom, szem előtt tartva a bankoknak a társadalmi termelés rendszerében betöltött szerepét illető lenini megállapításokat, s okulva a történelem tanulságaiból, többek között a Párizsi Kommünnek abból a hibájából, hogy a bankokat a burzsoázia kezében hagyta, azonnal megkezdte a bankok államosítását.

1917. október 26-án (november 8-án) a szocialista állam kezébe vette az Állami Bankot.1917. december 14-én (27-én) az Összoroszországi Központi Végrehajtó Bizottság dekrétumot adott ki a magánbankok államosításáról. (Erre az adta a közvetlen indítékot, hogy a magánbankok tulajdonosai szabotálták a munkásellenőrzésről szóló törvény végrehajtását.) A dekrétum értelmében az összes magánbank-részvénytársaságot és magánbankirodát egybeolvasztották az Állami Bankkal. A szovjethatalom védelmezte azoknak a betéttulajdonosoknak az érdekeit, akik a dolgozó osztályok tagjai voltak.

A bankok államosítása hatalmas pénzügyi-közgazdasági erőforrástól fosztotta meg a burzsoáziát. Röviddel utóbb államosították a közlekedést és a külkereskedelmet is, s érvénytelenítették a kül- és belföldi kölcsönöket, amelyeket a cári kormányzat és az ideiglenes kormány vett föl. A szovjethatalom ezzel megszilárdította az ország függetlenségét, megmentette Oroszországot attól, hogy a külföldi hatalmak pénzügyileg leigázzák.

A termelés és az elosztás munkásellenőrzéséről hozott 1917. november 14-i (27-i) rendelet előmozdította a termelési eszközök társadalmasításáért folytatott harc sikerét, és segített a dolgozóknak abban, hogy megtanulják

a népgazdaság vezetésének módszereit. A munkásellenőrzésről szóló rendelet tervezetét Lenin fogalmazta meg, majd az Üzemi Bizottságok Központi Tanácsa és a Munkaügyi Népbiztosság kollégiuma megvitatta és kiegészítésekkel látta el.

A munkásellenőrzés rendszere magában foglalta a Munkásellenőrzés Összoroszországi Központi Tanácsának és a munkásellenőrzés helyi tanácsainak megalakítását az üzemi bizottságok, a szakszervezetek, a munkás szövetkezetek képviselőinek részvételével. E szerveket nemcsak arra jogosították fel, hogy ellenőrizzék a tőkések cselekedeteit, hanem arra is, hogy részt vegyenek a termelés irányításában, tervezésében, nyilvántartásában, számvitelében stb. 1917november—decembere folyamán Pétervár, Moszkva és más ipari központok nagy- és középüzemeinek többségében bevezették a munkásellenőrzést. Az ellenőrzést végző munkások megtanulták a termelés irányítását, s megteremtették az ipar államosításához szükséges feltételeket.

A burzsoázia dühödt ellenállást fejtett ki a munkásellenőrzésről szóló törvénnyel szemben. A gyáriparosok és üzemtulajdonosok szövetségei, a műszaki értelmiség ellenforradalmi érzületű része, a mensevikek, az eszerek felhívták a vállalkozókat, hogy akadályozzák meg e törvény végrehajtását, s zárják be vagy bojkottálják azokat az üzemeket, ahol bevezették a munkásellenőrzést. Pétervárott, a moszkvai iparvidéken, az Urálban, a Donyec-medencében sok gyárat és üzemet bezártak. A burzsoázia szabotázsakciója még inkább siettette előbb az egyes üzemek, majd az egész ipar államosítását.

A szocialista állam már a szovjethatalom fennállásának kezdetén kezébe vette az összes úgynevezett kincstári vállalatot, köztük az Izsorai, az Obuhov-gyárat, a Balti Hajógyárat és más nagyüzemeket. 1917. november 17-én (30-án) megszületett a magántulajdonban levő gyárak államosítására vonatkozó első rendelet: állami tulajdonba került a Likinói Manufaktúra orehovo-zujevói gyára, amelyet tulajdonosai be akartak zárni. Ezt követően államosították a pétervári Putyilov-műveket és sok más pétervári és moszkvai nagyüzemet, az uráli Bogoszlovszkij és Kistim bányavidékeken működő több részvénytársaság vállalatait, a Donyec-medence legnagyobb bányáit.1918 első felében összesen több mint 500 üzemet államosítottak, nagyrészt a helyi hatalmi szervek és munkáskollektívák forradalmi kezdeményezésére. Az 1918. június 28-i dekrétum értelmében megkezdődött az egész nagyipar államosítása. Szeptemberig több mint háromezer üzem került a szovjet állam tulajdonába.

Az ipari vállalatok államosításával megkezdődött az ipar szocialista szektorának kialakítása, a szocialista gazdaság alapjainak lerakása. Az államosított üzemekben szakemberek bevonásával munkásokból szervezték meg a gyárvezetőséget.

Az egész népgazdaság irányítására az 1917. december 2-i (15-1) dekrétum értelmében megalakították a Legfelsőbb Népgazdasági Tanácsot. Röviddel utóbb megkezdték a helyi népgazdasági tanácsok szervezését. Az államosított ipar vezetésében ebben az időben nagy szerepet játszottak az északi kerület (Pétervár), a központi iparvidék (Moszkva), az Urál (Jekatyerinburg), a Donyec- és a Krivoj Rog-i medence (Harkov), továbbá más területek népgazdasági tanácsai. 1918 májusában a népgazdasági tanácsok I. összoroszországi kongresszusa összegezte az addigi tapasztalatokat, és kijelölte a szocialista gazdaság irányításával kapcsolatos gyakorlati intézkedéseket.

A mezőgazdaságban lassúbb ütemű volt a szocialista átalakulás, mint az iparban. Az országban 15—16 millió kis- és középparaszti gazdaság működött. A parasztokat még meg kellett győzni arról, hogy a mezőgazdaságban csak a szocializmus útján lehet elérni a jobb életet.

A szovjet kormány agrárpolitikájának alapja a földről szóló dekrétum volt, amely megszüntette a föld magántulajdonát. A föld államosítása kiindulópontul szolgált a további agrárátalakuláshoz. A földről szóló dekrétum továbbfejlesztéseként hozott törvények meghatározták, hogyan kell végrehajtani a kisajátítást, és hogyan kell felosztani a parasztok között a földesúri földeket. Többnyire a családtagok száma szerint osztották fel a földet, a földnélküli és a kevés földdel rendelkező parasztoknak pedig kiegészítő parcellákat is juttattak. Az elkobzott birtokok élő és holt felszerelésével a járási szovjetek földművelési osztályai rendelkeztek, amelyek azt vagy a közös gazdaságoknak, vagy az állami gépkölcsönző állomásoknak adták át. A közös gazdaságok számára kedvezményeket állapítottak meg, az elkobzott földesúri birtokok egy részén pedig szocialista állami gazdaságokat (szovhozokat) hoztak létre.

A földesurakat megfosztották termelési eszközeiktől és kitelepítették őket birtokaikról. A kulákokkal szemben a szovjethatalom ebben az időben a részleges kisajátítás és a korlátozás politikáját folytatta. A kulákoktól elvették föld-, gabona- és vetőmagfeleslegüket, valamint élő és holt felszerelésük egy részét.

Ebben az időben keletkeztek az első szovhozok, mezőgazdasági gép- és felszerelés kölcsönző állomások és az első közös paraszti gazdaságok (kolhozok). A parasztság szövetkezetekbe tömörülésének fokozatos folyamata tehát már az októberi forradalommal megindult, mert a forradalom olyan agrárrendszert hozott létre, amely „a legrugalmasabb a szocializmushoz való átmenet szempontjából”.

(idézet: - Világtörténet 8. kötet - című könyvből)

A szovjethatalom soronlevő feladatai

„… Az Oroszországban ma kormányzó bolsevik párt fejlődése különösen szemléltetően mutatja, hogy miben áll a jelenlegi politikai helyzet sajátszerűségét jelentő történelmi fordulat, mely azt követeli, hogy a Szovjethatalom új irányt vegyen, vagyis új módon tűzze ki az új feladatokat.

A jövőt képviselő minden pártnak első feladata az, hogy a nép többségét meggyőzze programjának és taktikájának helyességéről. Ez a feladat állt előtérben mind a cárizmus idején, mind pedig abban az időszakban, amikor a Csernovok és Ceretelik Kerenszkij jel és Kiskinnel paktálgattak. Most ezt a feladatot, melyet természetesen még korántsem oldottunk meg teljes egészében (és amelyet sohasem lehet teljesen kimeríteni), alapjában megoldottuk, mert Oroszország munkásainak és parasztjainak többsége, amint azt a legutóbbi moszkvai Szovjetkongresszus kétséget kizáróan megmutatta, nyilvánvalóan a bolsevikok pártján áll.

Pártunk második feladata a politikai hatalom kivívása és a kizsákmányolók ellenállásának elfojtása volt. Ezt a feladatot szintén nem oldottuk még meg teljesen, és ezt nem lehet figyelmen kívül hagyni, mert egyrészt a monarchisták és a kadetok, másrészt szekértolóik és uszályhordozóik, a mensevikek és a jobboldali eszerek továbbra is egyesülni próbálnak a Szovjethatalom megdöntése céljából. Lényegében azonban ezt a feladatot, a kizsákmányolók ellenállásának elfojtását, az 1917. október 25-től (körülbelül) 1918 februárjáig, vagyis Bogajevszkij kapitulációjáig terjedő időben már megoldottuk.

Most egy harmadik feladat kerül sorra, mint legközelebbi és a jelenlegi helyzet sajátszerűségét jelentő feladat: **Oroszország kormányzásának megszervezése**. Magától értetődik, hogy ezt a feladatot már rögtön 1917 október 25 után kitűztük s megoldásához is hozzáfogtunk, de mindeddig, amíg a kizsákmányolók ellenállása még nyílt polgárháború formájában nyilvánult meg, a kormányzás feladata *nem válhatott fő, központi feladattá.*

Most központi feladattá lett. Mi, a bolsevikok pártja, *meggyőztük* Oroszországot. *Elhódítottuk* Oroszországot — a gazdagoktól a szegények számára, a kizsákmányolóktól a dolgozók számára. Most *kormányoznunk* kell Oroszországot. És a jelenlegi helyzetnek éppen az a sajátszerűsége, éppen az a nehézsége, hogy megértsük a nép meggyőzésének és a kizsákmányolók katonai elnyomásának fő feladatáról a *kormányzás* fő feladatára való *átmenet sajátosságait*.

Először fordul elő a világtörténelemben, hogy egy szocialista pártnak sikerült nagyjából befejeznie a hatalom kivívását és a kizsákmányolók elnyomását, sikerült *eljutnia közvetlenül a kormányzás* feladatához. A szocialista forradalom e legnehezebb (és leghálásabb) feladatának méltó végrehajtóivá kell válnunk. Meg kell gondolnunk, hogy az eredményes kormányzáshoz, azon kívül, hogy tudunk meggyőzni, hogy tudunk győzni a polgárháborúban, még értenünk kell a *gyakorlati szervezéshez* is. Ez a legnehezebb feladat, mert arról van szó, hogy új módon megszervezzük tíz- és tízmilliók életének legmélyebb alapjait — gazdasági alapjait. És ez a leghálásabb feladat, mert csak ennek megoldása (fő és alapvető vonásaiban való megoldása) *után* lehet majd elmondani, hogy Oroszország nemcsak szovjet köztársasággá, hanem szocialista köztársasággá is *vált*."

(idézet: - Lenin Válogatott Művei 2. kötet – című könyvből)

Maglód, 2018.08.06. Salánki László

Harc az imperialista háborúból való kilépésért.

„A **breszt-litovszki béke** egy békeegyezmény, mely 1918. március 3-án az oroszországi Breszt-Litovszkban (ma Breszt, Fehéroroszország) írtak alá. A szerződés a központi hatalmak, azaz a Német Császárság, az Osztrák–Magyar Monarchia, Bulgária és az Oszmán Birodalom, valamint a velük szemben álló bolsevik Oroszország között jött létre.

1917. november 21-én az orosz kormány követein és képviselőin keresztül üzent a háborúban részt vevő feleknek, hogy kezdjék meg a béketárgyalásokat. Erre a felszólításra egyedül Németország adott pozitív választ. 1917. december 3-án elkezdődtek az előkészületek, melynek eredményeként december 15-én megszületett az oroszok és németek közötti fegyverszüneti megállapodás. 1917. december 22-én megkezdődtek a valódi béketárgyalások: Oroszországnak át kellett adnia az általa megszerzett területek egy részét, valamint anyagi kártérítést szabtak ki rá. Az országban uralkodó nehéz helyzet miatt az orosz vezetés elfogadta a rá kiszabott feltételeket, időt nyerve a szovjet vezetés megerősítésére. A szovjet küldöttség vezetője, Lev Trockij, megszakította a tárgyalásokat és 1918. február 18-án megkezdték Ukrajna valamint Petrográd egy részének katonai megszállását. A szovjet delegáció március 1-jén újra asztalhoz ült, ahol is március 3-án elfogadták a németek által kidolgozott béketervet.

A tárgyalásokon részt vett az Ukrán Népköztársaság delegációja is Mihajlo Hrusevszkij vezetésével. A lengyel fél az Ideiglenes Államtanács feloszlása miatt nem vett részt a béketerv kidolgozásában.” - Wikipédia

Lényeges különbség volt a cári, kapitalista orosz hadsereg és a Vörös Hadsereg céljait illetően. A cári hadsereg az urak rabló háborúja volt, a Vörös Hadsereg pedig a dolgozó szovjet nép érdekében védte a hazát a belső és a külső ellenség ellen. Mindegyikben a dolgozó népből verbuválták a katonákat, és ha kellett erőszakkal. A cári hadsereg katonái az rabló urak érdekében harcoltak, a Vörös Hadseregben a nép érdekében. A **bolsevikok** sem tehettek mást, ha védeni akarták a hazájukat, de nem a rablás volt a céljuk, mint az úri cári hadseregnek. Minden háború szörnyű és embertelen, de nem a **bolsevikok** kezdték, az urak felsőbbrendűként élősködtek a népen és nem lehet a végtelenségig tűrni az embertelenséget. A rendszert kellett megváltoztatni olyanra, ahol nem lehet élősködni, ezért harcoltak a **bolsevikok** vezetésével a dolgozók.

A tárgyalások kezdete – a breszt-litovszki béke

„A szovjet állam fennállása első napjaitól kezdve harcot vívott az általános demokratikus békéért. A Népbiztosok Tanácsa több ízben felhívta az antant kormányait, Oroszország háborús szövetségeseit, hogy kezdjenek azonnal közös béketárgyalásokat a központi hatalmakkal. Az antant válaszra sem méltatta a jegyzékeket. Ebben a helyzetben a szovjet kormány arra kényszerült, hogy önállóan és egyoldalúan kezdjen béketárgyalásokat a központi hatalmak képviselőivel.

Németország és háborús szövetségesei elfogadták a szovjet javaslatot, mert a Keleti Front felszámolásától stratégiai és gazdasági helyzetük javulását remélték.

A tárgyalások 1917. december 5-án kezdődtek Breszt-Litovszkban. A szovjet kormány annexiók és hadisarc nélküli békére tett javaslatot. A német imperialisták rablókövetelésekkel álltak elő; a népek önrendelkezésének ürügyén maguknak követelték az általuk már megszállt Lengyelországot, Litvániát, valamint Lettország és Belorusszija egy részét.

A szovjet kormány választ elé került: vagy megköti a központi hatalmakkal a rabló jellegű békét, vagy a belső gazdasági és katonai nehézségekre való tekintet nélkül háborút folytat, s így biztos bukásra ítéli a szovjethatalmat.

Oroszország minden ellenforradalmi politikai csoportosulása elkeseredetten tiltakozott a békekötés ellen. A megdöntött uralkodó osztályok feltétlen hűséget követeltek az antant imperialista célkitűzései iránt, s közben sokan abban reménykedtek, hogy a németek előrenyomulása véget vet a szovjethatalomnak. A mensevikek és a jobboldali eszerek szintén a „nemzet árulásával” vádolták azokat, akik ténylegesen véget akartak vetni az imperialista öldöklésnek.

A bolsevik pártban sem alakult ki szilárd egység a különbéke ügyében. A szovjethatalom gyors sikerei nyomán a pártmunkások tekintélyes részén, sőt egész pártszervezeteken úrrá lett az elbizakodottság. Sokan a tényleges nehézségekkel nem számolva, romantikus lendülettel forradalmi háborút követeltek a német imperialisták ellen.

Lenin álláspontjával szemben — aki elkerülhetetlennek tartotta a különbéke megkötését - harcot folytatott Buharin „baloldali kommunista” csoportja. Buharin megalkuvónak nevezte Lenin véleményét, a háború folytatását pedig az orosz proletariátus internacionalista kötelességének igyekezett feltüntetni. Buharin és követői nem ítélték meg reálisan a Szovjet-Oroszországban kialakult állapotokat, és a nyugati forradalmi mozgalmak közvetlen perspektíváit is túlságosan rózsás színekben látták. Lenin komikusnak tartotta, hogy a Buharin-csoport máris egy nemzetközi polgárháború jeleit vélte felfedezni.

Tulajdonképpen Buharinéhoz hasonló álláspontra helyezkedett Trockij is, aki a „sem békét, sem háborút” jelszót ajánlotta a pártnak. Felfogása szerint a szovjet katonáknak el kell dobniuk fegyvereiket, ott kell hagyniuk

a lövészárkokat. Trockij úgy gondolta, hogy ez az eljárás olyan mély morális és politikai hatást gyakorol a szemben álló csapatokra, hogy azok is hazamennek, és otthon kirobbantják a forradalmat. Az adott politikai viszonyok között azonban az ilyen eljárás óhatatlanul a német támadás folytatásához és a szovjethatalom bukásához vezetett volna.

A párt Központi Bizottsága 1918. január 24-én, a buharinistákkal folytatott kemény eszmei csatában elérte, hogy határozat született a béketárgyalások elhúzásáról (Buharin a tárgyalások megszakítását követelte). Lenin a Központi Bizottság felhatalmazása alapján azt az utasítást adta a tárgyalásokat folytató Trockij külügyi népbiztos vezette szovjet küldöttségnek, hogy húzza el a tárgyalásokat mindaddig, amíg a központi hatalmak nem intéznek ultimátumot a szovjet kormányhoz. Ezután azonban — más kiút híján — írják alá a békediktátumot.

Németország február 10-én ultimátumszerűen követelte a különbéke aláírását. A tárgyalásokat folytató szovjet delegáció kérdésére ekkor Lenin ismét azt az utasítást adta, hogy haladéktalanul alá kell írni az egyezményt. Trockij azonban, Lenin utasítását megszegve, a szovjet kormány és a Központi Bizottság akaratával szembehelyezkedve kijelentette a tárgyaló feleknek, hogy Szovjet-Oroszország nem írja alá a békét, de a háborút befejezi és csapatait leszereli. Ezzel a tárgyalások megszakadtak. Lenin értékelte azt a propagandamunkát, amellyel Trockij leleplezte a központi hatalmak imperialista rabló törekvéseit, de ezt az önkényes lépését politikai bűnnek tekintette, amelyért Szovjet-Oroszországnak és az egész nemzetközi munkásmozgalomnak súlyos árat kellett fizetnie. A német imperialisták támadásba kezdtek, elfoglalták egész Lettországot, Észtországot, Belorusszia és Ukrajna jelentős részét, vagyis még nagyobb területet szálltak meg, mint amennyit az első javaslat elfogadása esetén kaptak volna.

A párt Központi Bizottsága február 18-án, Lenin javaslatát elfogadva, határozatilag kimondotta, hogy azonnal kapcsolatba kell lépni a német kormány megbízottaival, és haladéktalanul alá kell írni a békét. Miközben a szovjet küldöttség felkereste a német Keleti Front vezérkarát, a központi hatalmak csapatai folytatták előrenyomulásukat.

A beavatkozók feltartóztatása

A szovjet kormány elfogadta és közrebocsátotta a „Veszélyben a szocialista haza!" című, Lenin által fogalmazott kiáltványt. A fiatal Vörös Hadsereg Pszkov és Révai (Tallinn) mellett február 23-án megütközött a németekkel, és hősies küzdelem után visszavetette a betolakodókat. **E győzelemre emlékezve a szovjet nép évente február 23-án ünnepli a szovjet hadsereg születésnapját.**

A Vörös Hadsereg ellenállása megérlelte a németek különbéke-törekvéseit. Petrográd egy csapással történő elfoglalása lehetetlenné vált. A frontra újabb és újabb szovjet csapatok érkeztek. Március közepén a Vörös Hadsereg (a Vörös Gárdával együtt) 300 000 katonát állított csatasorba.

A németek elfogadták a különbéke-ajánlatot, de súlyosabb feltételekkel álltak elő. Most már nemcsak Lengyelországot, Litvániát és Lettország egy részét, de egész Lettországot, Észtországot és Finnországot is követelték. Azt kívánták, hogy Ukrajna német vazallus állam legyen, a szovjet kormány írja alá a békét a Központi Radával, szerelje le hadseregét, flottáját és fizessen óriási összegű kártérítést Törökországnak, amely egyébként jogot kap arra, hogy birtokába vegye Karszt, Ardahánt és Batumit. A németek az új békefeltételek elküldése után is folytatták támadásukat.

Lenin álláspontjának győzelme a különbéke kérdésében

A Központi Bizottság február 23-i ülésén Lenin a Buharin-csoporttal és az őket gyakorlatilag támogató Trockij-féle irányzattal vitázva, ultimátumszerű határozottsággal kérte a békeszerződés aláírását.

E nehéz történelmi órában Sztálin, bár maga is javasolta a megegyezést a központi hatalmakkal, a Központi Bizottság ellenzéki tagjaihoz hasonlóan azt állította, hogy a szovjethatalomnak módjában áll alá nem írni a szerződést. E kijelentése megnehezítette Lenin helyzetét, és ellentétben állt Sztálin korábbi javaslatával. Lenin kénytelen volt Sztálint is megbírálni: bebizonyította, hogy a szovjethatalom kényszerhelyzetben van és létérdekei azonnali békét követelnek.

A Központi Bizottság tagjainak többsége Lenin véleményét fogadta el. Trockij nem sokkal később távozott a külügyi népbiztosi tisztségből, és hadügyi népbiztosként folytatta tevékenységét. Helyére Georgij Vasziljevics Csicserin, az addigi népbiztos-helyettes került, akit Lenin megbízható, nagy munkabírású és a nemzetközi kérdésekben széles körű ismeretekkel rendelkező politikusnak tartott. (Csicserin nem sokkal korábban tért vissza angliai fogságából, ahonnan a szovjet kormány csereakciója folytán szabadult ki.) Hivatalos megbízását csak 1918. május 30-án kapta meg, de már a breszt-litovszki béke aláírásában is vezető szerepet játszott.

A szovjet kormány új küldöttséget állított össze a szerződés megkötésére. Tagjai között Csicserin is helyet foglalt. Breszt-Litovszkba érve, a szovjet delegáció - Lenin utasításának megfelelően — kinyilatkoztatta, hogy a német támadás körülményei közepette megtagadja a békefeltételek megvitatását; a szerződést ultimátumnak

tekinti, ezért aláírja a békét. Az 1918. március 3-án megkötött szerződésen a szovjet kormány részéről Csicserin aláírása szerepelt.

A breszt-litovszki békeszerződés cikkelyeinek vita nélküli elfogadásával a szovjet kormány a szerződés rabló jellegét és az aláírás kényszerűségét hangsúlyozta.1918. március 6-án Petrográdon, a Tauriai Palotában megkezdte munkáját a párt VII., rendkívüli kongresszusa. A kongresszust a breszt-litovszki béke megkötése, ezzel kapcsolatban pedig a „baloldali kommunisták" ellenzéki akciója tette szükségessé. A háborúról és a békéről szóló előadói beszédet Lenin tartotta. Rámutatott, hogy békés lélegzetvételnyi szünet nélkül a szovjetország nem képes hozzákezdeni a szocialista építéshez, és saját hadseregének kifejlesztéséhez. Lenin már ekkor felvetette a különböző rendszerű országok békés együttélésének elvét.

A kongresszus jóváhagyta a békeszerződést, a háború és béke kérdésében pedig elfogadta a Lenin által előterjesztett határozati javaslatot. Elítélte a „baloldali kommunisták" csoportjának tevékenységét, akik a moszkvai pártszervezetet is befolyásuk alá vonták, és arra kényszerítették, hogy bizalmatlanságát fejezze ki a Központi Bizottság iránt. A breszti békét és a pártkongresszus határozatait örömmel üdvözölték az elcsigázott, békére sóvárgó néptömegek.

Lenin már a VII. kongresszuson jelezte, hogy a breszt-litovszki szerződést korántsem tartja örök életűnek. És csakugyan: a németországi forradalom után, 1918. november 15-án a szovjetek Központi Végrehajtó Bizottsága semmissé nyilváníthatta a szerződést. A nemzetközi jogban a breszti szerződés a leggyorsabban került az elfelejtett békék közé. Lenin taktikája fényesen igazolódott."

(idézet: - A Szovjetunió története – című könyvből)

Veszélyben a szocialista haza!

„Hogy a meggyötört, elkínzott országot megmentsük az újabb háborús megpróbáltatásoktól, vállaltuk a legnagyobb áldozatot és tudattuk a németekkel, hogy hajlandók vagyunk elfogadni békefeltételeiket. Parlamentereink február 20-án (7-én) este elindultak Rezsicából Dvinszkbe, és mindeddig nem kaptunk választ. A német kormány nyilván húzza az időt. Világos, hogy nem akar békét. A német militarizmus, a világ kapitalistáinak megbízását teljesítve, meg akarja fojtani az orosz és ukrán munkásokat és parasztokat, vissza akarja adni a földet a földbirtokosoknak, a gyárakat a bankároknak, a hatalmat a monarchiának. A német tábornokok saját „rendjüket" akarják bevezetni Petrográdban és Kievben. A Szovjetek Szocialista Köztársasága a legnagyobb veszélyben forog. Mindaddig, amíg be nem következik Németország proletariátusának felkelése és győzelme, Oroszország munkásainak és parasztjainak szent kötelessége, hogy önfeláldozóan védjék a Szovjetek Köztársaságát a burzsoá-imperialista Németország hordáival szemben. A Népbiztosok Tanácsa elrendeli: 1) Az ország minden ereje és eszköze teljesen a forradalmi honvédelem szolgálatába állítandó. 2) Minden Szovjet és minden forradalmi szervezet köteles utolsó csepp véréig védeni minden állást. 3) A vasúti szervezetek és a velük kapcsolatos Szovjetek minden erejükkel kötelesek meggátolni az ellenséget a közlekedési apparátus használatában; visszavonulás esetén szét kell rombolni a pályákat, fel kell robbantani és fel kell gyújtani a vasúti épületeket; az egész gördülőanyagot — vasúti kocsikat és mozdonyokat — haladéktalanul kelet felé, az ország belsejébe kell irányítani. 4) Az összes gabona- és általában élelmi szerkészleteket, valamint minden értékes vagyontárgyat, amit az a veszély fenyeget, hogy az ellenség kezébe juthat, feltétlenül meg kell semmisíteni; ezt a helyi Szovjetek tartoznak ellenőrizni, — személy szerint a Szovjet elnöke felelős érte. 5) Petrográd, Kiev és az új front mentén levő minden város, falu és település munkásait és parasztjait lövészárkok ásása céljából katonai szakértők vezetése alatt zászlóaljakba kell mozgósítani. 6) E zászlóaljakba vörösgárdisták felügyelete alatt besorozandó a burzsoá osztály minden munkaképes férfi és nő tagja; az ellenszegülők főbelövetnek. 7) Minden olyan kiadvány, amely a forradalmi honvédelem ellen irányul és a német burzsoázia oldalára áll, vagy pedig az imperialista hordák betörését a Szovjethatalom megdöntésére akarja felhasználni, betiltandó; e kiadványok munkaképes szerkesztőit és munkatársait lövészárkok ásására és más honvédelmi munkákra kell mozgósítani. 8) Ellenséges ügynökök, spekulánsok, fosztogatók, rablók, ellenforradalmi agitátorok, német kémek a helyszínen főbelövetnek.

Veszélyben a szocialista haza! Éljen a szocialista haza! Éljen a nemzetközi szocialista forradalom!

1918 február 21-én. *A Népbiztosok Tanácsa*

Petrográd."

(idézet: - Lenin Válogatott Művei 2. kötet – című könyvből)

Maglód, 2018.08.08. Salánki László

A szovjet szocialista állam kialakulása.

A **bolsevik** rendszer megszüntette a törvényes kizsákmányolás lehetőségét a termelőeszközök köztulajdonba vételével. Nem volt lehetőség így az élősködésre, a munka nélkül szerzett jövedelemre sem. Megszűnt a törvényes kizsákmányolás lehetősége és munka szerinti jövedelmezés lett az elosztás mércéje. Megszűnt a **bolsevikok** vezetésével a társadalom megosztottsága szegényekre és gazdagokra, a bérrabszolgaságnak és kizsákmányolásnak nem maradt tere. Nem volt lehetőség a törvényes kizsákmányolásra, mert az állam újra elosztotta bevételeit a dolgozó nép érdekében. A **bolsevikok** megszüntették a felsőbbrendűségre alapozott kizsákmányolást, élősködést, a „Szabadság, Egyenlőség, Testvériség" elvének követésével.

A szovjetrendszer bukásának okai: A proletárdiktatúra felpuhulása! A szocializmus átmeneti társadalom, ahol a kapitalista kizsákmányoló tendencia még életképes. De a **bolsevikok** elvhű következetes vezetésével a népi ellenőrzés túlsúlya mellett ez talán kordában tartható lett volna. A szocializmusban is, a korrupció lehetősége az egyéni érdekeltség miatt nagyon hatalmas, ez nagy veszély és a kapitalizmus oldalára billentheti a mérleget, ami meg is történt. A legnagyobb oka a bukásnak, hogy az ellenséges kapitalista világrendszer a rothadása, parazita élősködése és világméretű diktatúrája mellett még a központokban nagyon erős és fejlődik, ki tudja meddig. Ezt a **bolsevikok** és Sztálin jól tudta, de Sztálin után elkezdődött a proletárdiktatúra felpuhulása. A szovjetrendszer kialakulása mindenütt a szegény országokban kezdődött el és óriási ellenséges túlerővel állt szemben. Ezért tudott győzni a proletárdiktatúra felpuhulásával a reakció, akik a dolgozókból ismét proletárokat, bérrabszolgákat teremtettek. A proletár és a kapitalista közötti kibékíthetetlen ellentmondás oka a kizsákmányolás és élősködés manapság a világ végletekig történő megosztottságához vezetett, ami az emberiség erkölcsének rothadását, a totális diktatúrát, az emberiség nyomorát, pusztulását okozhatja. A jobboldali felsőbbrendű élősködés lett az emberiség erkölcse, ami bűn az emberiség ellen, ez megnehezíti vagy lehetetlenné teszi az emberré válást. A jobboldali nézeteket az emberiség érdekében fel kell váltani az emberséges baloldalival, a felsőbbrendűség és élősködés nélkülivel. Valószínűleg a robotizáció elterjedése lesz a végállomása, a törési pontja a kapitalizmusnak, ami a fasizmust vagy a kommunizmust, az embertelen vagy emberséges világot hozhatja el. Ha jobboldali erkölcs győz, akkor az a fasizmust a pusztulást az embertelenséget, ha a baloldali győz, az a kommunizmust az emberré válás következő lépcsőfokát az emberséges világot hozza el az emberiségnek.

Szovjet-Oroszország kilépése az imperialista háborúból

„**A Nagy Októberi Szocialista Forradalom** döntő tette az volt, hogy a **bolsevik** párt vezette orosz proletariátus megragadta a politikai hatalmat. A proletariátus uralkodó osztállyá vált, maga mellé állította a város és a falu dolgozóit, a **bolsevik** párt pedig a világ első szocialista államának kormányzó pártjává lett.

A szovjet államnak meg kellett oldania a proletárdiktatúra történelmi feladatait: meg kellett törnie az osztályellenség ellenállását, meg kellett szerveznie a szocialista ország védelmét az ellenséges kapitalista környezetben, fel kellett építenie a szocializmust és erősíteni nemzetközi kapcsolatait valamennyi ország proletariátusával. Ezen az úton a szovjet állam kezdettől fogva a megdöntött kizsákmányoló osztályok dühödt ellenállásába ütközött. Ezen osztályok érdekeinek képviselői — a monarchisták, a kadetok, az eszerek, a mensevikek, a burzsoá nacionalisták — kétségbeesett kísérleteket tettek a régi, burzsoá-földesúri rendszer visszaállítására. Igen nagy veszélyt jelentett a szovjethatalom számára a nemzetközi imperializmus is. De a szovjet nép, lenini pártjának irányításával, leküzdötte az előtte álló nehézségeket.

Az első szocialista átalakulások a társadalmi rendszerben

Az új államgépezet megteremtése

A győztes forradalom elsőrendű és központi feladata a proletár államhatalom kiépítése volt. Az új állam gyökeresen különbözött minden korábbi államtípustól, amelyek a kisebbség erőszakszervei voltak a nép többségével szemben, s az elnyomás és kizsákmányolás eszközéül szolgáltak. A szocialista állam hivatása az volt, hogy a nép óriási többségének érdekeit kifejezze és védelmezze, s a dolgozó tömegekre támaszkodó valódi demokrácia állama legyen. A megdöntött kizsákmányoló osztályok elnyomásának funkciója mellett igen fontos gazdasági-szervező és kulturális-nevelő funkciókat is be kellett töltenie, s a munkásosztály legfőbb eszközévé kellett válnia a kommunizmus felépítéséért folyó harcban. Ilyen államot nem lehetett felépíteni a régi, burzsoá-földesúri államgépezet alapjain.

A szovjethatalom már fennállásának első napjaiban hozzálátott a régi államgépezet lebontásához és a proletárdiktatúra állami szerveinek kiépítéséhez. A szovjethatalom ellenségei abban reménykedtek, hogy a **bolsevik** párt nem lesz képes az állam kormányzására, és néhány nap vagy néhány hét alatt csődbe kerül. A francia nagykövetségen — a párizsi sajtó közlése szerint — az a meggyőződés uralkodott, hogy a „**bolsevikok** 8—10 napnál tovább nem tudják tartani magukat". Az ideiglenes kormány volt miniszterei, az eszerek és

mensevikek vezetői ezekben a napokban azt mondogatták, hogy ha ők mindössze hat hónapig tarthatták magukat, akkor a **bolsevikok** hat hétig sem lesznek hatalmon.

A történelem megcáfolta a szocialista forradalom ellenségeinek jóslatait. A szovjethatalom széttörte a burzsoá-földesúri államgépezet minden alapvető szervét — a hadsereget, rendőrséget, bíróságot és más egyéb erőszakszervet —, s új, szocialista államszervezetet hozott létre.

A szovjet állam központi apparátusának megteremtését és a szovjetek országos méretekben történő kiépítését a **bolsevik** párt irányította. Akárcsak az októberi forradalomban, itt is rendkívüli erővel nyilvánult meg Leninnek, az új típusú államférfinak szervező géniusza.

Lenin mélységesen hitt abban, hogy a nép forradalmi alkotóereje kimeríthetetlen forrása lesz az új élet építésének, és megállapította, hogy a szovjethatalom a világ legcsodálatosabb erejére támaszkodik: a munkások és parasztok öntudatára és alkotó energiájára. A nép ezrei kezdtek dolgozni az államgépezetben, ennek vezető posztjain is. Ugyanakkor a **bolsevik** párt arra törekedett, hogy a régi szakembereket is a szovjethatalom szolgálatába állítsa. A régi államgépezet nem minden elemét számolták fel. A burzsoá államban, Lenin meghatározása szerint, az erőszakszerveken kívül egy olyan apparátus is létezik, amely „nem teljesen állami": a bankok, a posta, a fogyasztási társulatok stb. „Ezt az apparátust — írta Lenin — nem szabad és nem is kell összetörnünk. Ezt az apparátust ki kell ragadni a tőkés alárendeltségből, le kell hasítani, le kell nyesni, le kell vágni róla a tőkéseket minden befolyásukkal együtt, és a proletár szovjeteknek kell alárendelni, szélesebb körűvé, átfogóbbá, általánosabbá kell tenni."

A régi államgépezet lerombolásának és az új apparátus létrehozásának egész bonyolult folyamata lényegében néhány hónap alatt, a szovjethatalom diadalmenetének időszakában valósult meg. A szovjet hatalmi szervek kiépítésében nagy szerepe volt a Pétervári Forradalmi Katonai Bizottságnak. A bizottság rendet teremtett Pétervárott, és igen nagy segítséget nyújtott a helyi szovjeteknek; funkcióit fokozatosan átvették a szovjet államgépezet kialakuló szervei, majd 1917 decemberében megszűnt a Forradalmi Katonai Bizottság.

Az ellenforradalmárok minden eszközzel arra törekedtek, hogy meghiúsítsák a szovjethatalom állami tevékenységét. Az első időben egyik legfőbb eszközük az volt, hogy kihasználták a felsőbb hivatalnokréteg szabotázsát, amelyet az imperialista államok diplomáciai misszióinak nyílt támogatásával a kadetok, a mensevikek és az eszerek szerveztek. Így például, amikor a belügyi népbiztos munkához látott, a volt minisztériumban csupán szétszórt papírhalmazokat, lezárt íróasztalokat és kulcs nélküli szekrényeket talált.

A Forradalmi Katonai Bizottság felszólította a munkásszervezeteket, hogy vegyenek részt az államgépezet megteremtésében. A pártsejtek legjobb tagjaikat jelölték vezető állami munkára. A szakszervezetek felkutatták mindazokat, akik a szovjetapparátusban kívántak dolgozni.

A **bolsevik** párt, a szovjet kormány és a szakszervezetek felhívásainak ezrével tettek eleget a forradalmi munkások, katonák és matrózok. A Putyilov-gyár és a Viborgi városrész munkásainak segítségével a Belügyi Népbiztosság munkája csakhamar rendes kerékvágásba zökkent. A Kereskedelmi és Ipari Népbiztosság apparátusának megszervezését a Bányászati Intézet **bolsevik** diákjai és a folyami közlekedés munkásai vállalták magukra. A Külügyi Népbiztosságra a Siemens és Schuckert-gyár élenjáró munkásai és a Balti Flotta forradalmár matrózai kerültek. Ennek a népbiztosságnak ők voltak az első munkatársai. A külügyminisztérium régi alkalmazottai, miután meggyőződtek arról, hogy a szabotázs szervezőinek tervei kilátástalanok, sietve jelentkeztek szolgálatra. 1918 januárjában a Külügyi Népbiztosság apparátusában mintegy kétszáz munkatárs dolgozott. A napi munka elvégzése mellett rövid időn belül kiadták két kötetben a titkos okmányok gyűjteményét — száznál több egyezményt és sok más diplomáciai anyagot —, amelyben lelepleződött az imperialista kormányok hódító politikája.

Az államigazgatás első szervei között alakult meg a Nemzetiségi Ügyek Népbiztossága is. Feladata az volt, hogy valóra váltsa a lenini nemzetiségi politikát. Ez a népbiztosság, amelynek élén I. V. Sztálin állott, nagy munkát végzett a népek önkéntes, testvéri közösségén alapuló szovjet szocialista állam nemzeti-állami építésében.

1917. október 28-án (november 10-én) a szovjet kormány dekrétumot adott ki a **munkásmilícia** megalakításáról. A milíciát a munkás- és katonaküldöttek szovjetjei hozták létre, és kizárólag az ő vezetésük alatt állt.

Igen nagy jelentőségű volt a Népbiztosok Tanácsának 1917. december 7-i (20-i) határozata, amely kimondta, hogy meg kell teremteni az állambiztonság külön szervét, az Összoroszországi Rendkívüli Bizottságot az ellenforradalom és a szabotázs elleni harcra (VCSK— **Cseka**). Vezetője F. E. Dzerzsinszkij lett. A Rendkívüli Bizottság leleplezte és meghiúsította a belső és külső ellenforradalom szovjetellenes összeesküvéseit, megbüntette a szabotőröket, a spekulánsokat és a szovjethatalom más ellenségeit.

Az igazságszolgáltatásról szóló 1917. november 22-i (december 5-i) dekrétum megszüntette a régi bírói szerveket, és hatályon kívül helyezte mindazokat a törvényeket, amelyek ellentmondásban voltak a szovjethatalom céljaival és feladataival. A régi bírósági rendszer helyén létrejöttek a munkás-paraszt törvényszékek és a helyi népbíróságok, amelyeket a szovjetek választottak meg.

Hivatásuk az volt, hogy elnyomják a megdöntött kizsákmányoló osztályok ellenállását, védelmezzék a dolgozók érdekeit és a szocializmus szellemében neveljék a néptömegeket.

Az 1917. november 10-én (23-án) kiadott dekrétum megszüntette a rendeket, a rendi kiváltságokat és korlátozásokat, a polgári méltóságokat, címeket és rangfokozatokat. Minden állampolgárt — vagyoni helyzetre, származásra, nemre és nemzetiségre való tekintet nélkül — a szovjetköztársaság egyenjogú polgárának nyilvánított. Kimondta a nők egyenjogúságát.

Az 1918. január 20-i (február 2-i) dekrétum törvénybe iktatta az egyház elválasztását az államtól és az iskola elválasztását az egyháztól; kimondta a teljes lelkiismereti szabadságot, eltörölte az egyház kiváltságait és megszüntette az egyháznak nyújtott állami támogatást. E dekrétumnak és végrehajtásának óriási jelentősége volt a közoktatás fejlesztése, a felnövekvő nemzedéknek az ateizmus és a tudományos szocializmus szellemében való oktatása és nevelése szempontjából.

A szocialista forradalom sorsa nagymértékben függött attól, hogy sikeresen meg tudják-e oldani a régi hadsereg felszámolásának és az Október vívmányait fegyveresen megvédeni képes új hadsereg kialakításának feladatait. A Németországgal és szövetségeseivel folytatott háború miatt nem lehetett nyomban feloszlatni a régi hadsereget. A szovjet kormány ezért eleinte arra szorítkozott, hogy erélyes lépéseket tegyen a régi hadsereg demokratizálására: a hadsereget és a flottát a Népbiztosok Tanácsának rendelték alá; megalakították a Hadügyi és Haditengerészeti Népbiztosságot; rendeletileg szabályozták a hadseregben szolgálatot teljesítő összes személy egyenjogúságát, a parancsnokok választását; a katonai egységeknél a teljes hatalmat a katonabizottságoknak és a szovjeteknek adták át.

A régi hadsereg gyakorlatilag széthullt. Az imperialista háborútól meggyötört katonák otthagyták a frontot, és hazamentek. 1917. november 10-én (23-án) a Népbiztosok Tanácsa dekrétumot adott ki a hadsereg létszámának csökkentéséről. A fő feladat az új, munkás-paraszt reguláris hadsereg megteremtése lett. A Vörös Gárda osztagai és a régi hadseregnek azok az egységei, amelyek a forradalom mellé álltak, nem biztosíthatták teljes egészében a szovjet állam védelmét a külső ellenséggel és a belső ellenforradalommal szemben. Elengedhetetlen volt, hogy megteremtsék a munkások és parasztok érdekein őrködő hatalmas munkás-paraszt hadsereget, a proletárdiktatúra hadseregét. 1918. január 15-én (28-án) a szovjet kormány dekrétumban rendelte el a Munkás-Paraszt Vörös Hadsereg felállítását. A Vörös Hadsereg megalakulása önkéntes alapokon történt. „A Vörös Hadseregbe beléphet mindenki, aki kész arra, hogy erejét, életét feláldozza az októberi forradalom vívmányainak, a szovjethatalomnak és a szocializmusnak a védelméért” — mondta ki a dekrétum. A Vörös Hadseregbe belépni kívánóknak ajánlást kellett hozniuk a pártszervezetektől, szovjetektől vagy más olyan szervezetektől, amelyek a szovjethatalom hívei voltak. A régi hadsereg és flotta egységeinek kollektív belépése a Vörös Hadsereg soraiba csak kölcsönös kezességvállalással és névszerinti szavazással történhetett. A Vörös Hadseregbe a dolgozó osztályok legöntudatosabb, a forradalom ügyéhez leghívebb tagjait vették fel. 1918. január 29-én (február11-én) dekrétumot adtak ki a Munkás-Paraszt Vörös Flotta megszervezéséről, amely ugyanazon elvek szerint történt, mint a Vörös Hadsereg szervezése.

A szovjet állam kialakulásának időszakában az egyik legfontosabb alkotmányos aktus „A dolgozó és kizsákmányolt nép jogainak kinyilatkoztatása” volt, amelyet Lenin dolgozott ki és az Összoroszországi Központi Végrehajtó Bizottság fogadott el 1918. január 3-án (16-án). Ez a deklaráció Oroszországot a munkás-, katona- és parasztküldöttek szovjetjeinek Köztársaságává nyilvánította, és a következőkben határozta meg a szovjethatalom legfőbb feladatait: mindenfajta kizsákmányolás megszüntetése, a társadalom osztályokra tagolódásának teljes kiküszöbölése, a kizsákmányolok könyörtelen elnyomása, a szocializmus felépítése. Az Oroszországi Köztársaságot szovjet szocialista szövetségnek nyilvánították, amely a népek egyenjogúságának és barátságának elvein épül fel.

A szovjethatalom helyi szerveinek kiépítése a vidéken is — éppúgy, mint a központban — a munkások és a dolgozók tömegeinek legaktívabb részvételével történt.

1917. november 5-én (18-án) Lenin felhívást intézett az ország lakosságához. „Elvtársak! Dolgozók! Ne feledjétek, hogy most ti magatok kormányozzátok az államot. Senki sem segít nektek, ha ti magatok nem egyesültök, és nem veszitek az állam minden ügyét saját kezetekbe. A ti szovjetjeitek mostantól fogva az államhatalom szervei, teljhatalmú, döntő szervek.

Tömörüljetek szovjetjeitek köré! Erősítsétek azokat! Fogjatok hozzá ti magatok az ügyek intézéséhez, alulról, senkire sem várva!”

A helyi szovjetek megerősödését nagymértékben előmozdította az Összoroszországi Központi Végrehajtó Bizottság 1917. november 21-i (december 4-i) dekrétuma a küldöttek visszahívásának jogáról. Ez a dekrétum lehetővé tette, hogy megtisztítsák a szovjeteket az oda befurakodott ellenséges elemektől.

Nagy jelentősége volt annak a ténynek, hogy a munkás- és katonaküldöttek szovjetjei egyesültek a parasztküldöttek szovjetjeivel. A II. szovjetkongresszuson megválasztott Összoroszországi Központi Végrehajtó Bizottság a munkás- és katonaküldöttek szovjetjeinek képviselőit foglalta magában, a parasztküldöttek szovjetjeinek viszont csak egy része képviseltette magát benne. A parasztküldöttek szovjetjei képviselőinek többsége a parasztküldöttek szovjetjeinek 1917 májusában megalakult Összoroszországi Végrehajtó Bizottságához tartozott. Ezt a szervet a jobboldali eszerek vezették, akik azonban ekkorra már teljesen elveszítették a dolgozó parasztság bizalmát. 1917 novemberében Pétervárott összeült a parasztküldöttek szovjetjeinek rendkívüli összoroszországi kongresszusa, amelyen a baloldali eszerek voltak többségben. Ez a kongresszus, az Összoroszországi Központi Végrehajtó Bizottsággal közösen tartott ülésén, 1917. november 15-én (28-án) jóváhagyta a békéről és a földről szóló dekrétumokat, majd megválasztotta a parasztküldöttek szovjetjeinek ideiglenes végrehajtó bizottságát, amely a Központi Végrehajtó Bizottság része lett. Ezzel gyakorlatilag országos méretekben megtörtént a munkás-, katona- és parasztszovjetek egyesülése.

Ebben az időben ismét felmerült a **bolsevikok** és a baloldali eszerek kormányblokkjának kérdése. A parasztság forradalmi hangulatának hatására a baloldali eszerek nyilatkozatot tettek közzé arról, hogy elismerik az októberi forradalom vívmányait. Ezt követően a baloldali eszerek képviselői beléptek a szovjet kormányba. Ismét bebizonyosodott, hogy a **bolsevik** párt minden olyan párttal kész együttműködni, amely elfogadja a szovjethatalmat és elismeri a II. szovjetkongresszus dekrétumait.”

(idézet: - Világtörténet 8. kötet – című könyvből)

Maglód, 2018.08.09. Salánki László